БЕКІТЕМІН:
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасының
меңгерушісі: Битуганова Р.Я
30.05.2025ж

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы *(3 жастағы балалар)*
ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу
жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ
ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Дайындаған: *Назарова Мансия Исмоиловна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06.2025ж. - 05.06.2025ж.

«Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025	**03.06.2025**	**04.06.2025**	**05.06.2025**	**06.06.2025**
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Көңіл күйін қалай?" мультфильмін қосу. Біздің топтың барлық балаларын сау, көңілді көруге қуаныштымын! Мен бұл көңіл-күйдің кешке дейін сақталғанын қалаймын! Ол үшін біз жиі күліп, бір-бірімізге көмектесуіміз керек!				
	"Шапалақты тыңда"ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасауға баулу. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (**тіл дамыту**) Саусаққа арналған	Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (**музыка**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды мәтін	**Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойындар. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. (**музыка**) "Шапалақты тыңда" ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	

	шапалақтағанда жүруін жалғастырады. (**музыка**)" Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. (**көркем әдебиет**)	жаттығу: "Сәлем". Мақсат-міндеттер:: балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Сәлемдесем әрдайым (Екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды) Үйде және бақшада (Екі қолдарын алға жаяды) Тіпті "сәлем" - деймін мен ("Қанаттары" екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады) Қасымдағы көршіме. (Бір қолдың сыртын екінші қолдың алақанына беттестіре саусақтарды жан-жаққа аша «күн» жасайды) (**тіл дамыту**)	жолдарына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, елестету, ойлау қабілетін дамыту. Шаршы бұрышын құрайық, Саусақ ұштарын қосайық. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Төрт бұрыштар жиналып, Бір пішінге құрылды. (**тіл дамыту**) Үстел үсті ойыны: "Суретті құрастыр". **Мақсат-міндеттер:** бөлшектерден тұтас бір бөлікті **құрастыру**ды дағдыландыру; балалардың қабылдауын, байқағыштығын, ойлау қабілеттерін дамыту. (**сурет салу**, сенсорика)	шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. (**музыка**)	
	Ойыншықтарды жинау.	Кітап бұрышындағы	Аквариумдағы	Ойыншықтарды	

	Мақсат-міндеттер: тәртіп орнатуға үйрету, тапсырылған іс үшін жауапкершілікті қалыптастыруға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	кітаптарды ретпен орнына қою. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа үйрету, кітаптарға таза, ұқыпты қарауға дағдыландыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауға үйрету, аквариумдағы балықтың әдеттеріне қызығушылық тудыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	ретке келтіру (тәрбиешімен бірге). **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойын сөрелеріндегі реттілікті сақтауға, ойыншықтарды орнына қоюға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу: "Достық". Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос, (Қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз. (Екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес, (Шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (Қолды төмен түсіру, босаңсыту) (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына				

	Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: - балалар шығармашылығынан концерт; - асфальтқа **сурет салу** байқауы. **Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойындар. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге дағдыландыру. (**музыка**)	«Менің әлемім» тақырыбына сәйкес әңгіме оқып беру, ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (**тіл дамыту**, **музыка**)	Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	
	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақта қонақта" **Мақсат-міндеттер:** Табиғат құбылысы - кемпірқосақпен таныстыру; қоршаған әлемнің түстерінің	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Жарқын түсті кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге жаттықтыру; сапқа өз	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Кемпірқосақ - жайдарман" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір-	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Көрікті қала" **Мақсат-міндеттер:** Негізгі түстерді тануды үйретуді жалғастыру; балаларға **сурет салу** тәсілдерінің алуан түрлілігі	.

	әртүрлілігіне эмоционалдық сезім тудыру; түс атауы (қызыл, сары, жасыл, көк) туралы білімдерін бекіту; сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту; табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін, табиғат сұлулығын көре білу табиғатты құрметтей білуге тәрбиелеу.	еріктерімен тұру қабілеттерін дамыту; тұрған заттың басына доп тигізу арқылы жоғары секіру және допты аяқпен қайшылап ұстап, отырып-тұрып домалату іскерліктерін жетілдіру.	бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Адасқан құмырсқа" ертегісі **Мақсат-міндеттер:** Балаларға ертегіні әңгімелеп беру, шыдамдылық пен адамгершілік, достық сезімдеріне тәрбиелеу; есте сақтау қабілетін дамыту; тілдік қорын молайту; өз ойын ашып айтуға үйрету.	жайлы түсінік беру; түсті құммен **сурет салу**ды, түстер гаммасын таңдауды үйрету; түстерді қабылдауды, қолдың қимыл координациясын, есте сақтау қабілеттерін дамыту; мейірімділікке тәрбиелеу, туған қаласының сұлулығына жағымды эмоцияларын ояту. Суреттер көрмесін ұйымдастыру.	
Серуенге дайындық	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жаз мезгіліндегі күн туралы мәлімет беру;	Көбелекті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көбелектің қимылын, түр-түсі, қанаттарын	"Бақбақ" гүлін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** "бақбақ"гүлі	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** торғайдың сыртқы	

	жаз мезгілінде киілетін киімдердің атауларын пысықтау; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру. Ар жағында орманның, Ар жағында таулардың, Алтын кеспек домалар. (Күн.) - Балалар, қараңдаршы? Күн қайда орналасқан? (Күн аспанда орналасқан.) - Күннің нелері бар? (Сәулелері бар.) - Күн қалай қыздырады? (Күн қатты қыздырады. Бүгін күн ыстық.) - Балалар, сендер қайдан білдіңдер, күннің ыстық екенін? Өйткені біз жазғы киімдермен жүрміз. Күндіз күн жоғары да тұрғандықтан, күн ыстық болады, ал таңертең мен кешке күн салқын болады. Күн көзі төмендейді.	бақылап, тіршілігі жайындағы мағлұматты алуға дағдыландыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру. Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек.) Бақылау барысы: Балалар, жаз келді. Барлық жәндік атаулы оянды. - Қазір сендермен бірге, көбелекті бақылап көрейік. Гүлге қонып отырған көбелекті қарайықшы. Қараңдаршы, көбелекте не бар? (Қанаттар.) Қанаттарында әдемі өрнектер бар екен. Көбелекті қанатынан ұстауға болмайды, өйткені олар өте нәзік. Қанаттары сынып, ұша алмай қалады. "Не, қайда мекендейді?"	жайындағы түсініктерді тиянақтау; гүлдер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Жұмбақ жасыру. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ. Балалар тұр қаптап. (Бақбақ.) Бақылау барысы: - Балалар, қараңдаршы? Мынау не? - Дұрыс. Бұл "бақбақ" гүлі. - Гүлдің құрылымына қарап, қандай бөлшектері бар екендігін байқауға болады? (Қалпағы мен сабағы болады.) - Бақбақтың қалпағы дөңгелек, ақ және үлпілдек. Егер үлпілдекті үрлесең, ұқса үлпілдіктерге қадалған дәндер ұшып кетеді (Тәрбиеші үрлеп көрсетеді). - Сабағы қандай?	түрінің ерекшеліктері туралы білімді тереңдету, балалардың назарын және есте сақтауын дамыту. - Балалар, торғай қандай? - Ол немен қоректенеді? Шоқиды ма, жейді ме? Неге? - Қалай дыбыстайды? Торғай – кең далада тіршілік ететін әнші құс. Денесі сопақша, басы дөңгелек, тұмсығы үшбұрышты, қанаты ұзын, сұрғылт, боз түсті болып келеді. Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып ап, Бөтегесі бұлтиып, Шық-шық етіп отырмақ. Еңбек әрекеті: учаскедегі	

	"Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінділікке, байқағыштыққа, шапшаңдыққа, кеңістікті бағдарлауға баулу. Ойыншылар тізіліп тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға болады.	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың аң-құстардың, үй жануарлырының тіршілігі туралы түсініктерін тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін; дүниетанымын кеңейту. Құралдар: аң-құстарды, үй жануарлырының және мекедерінің суреттері. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** қол еңбекке баулу. Қимылды ойын "Маған қарай жүгіріңдер" **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешінің белгісімен әрекет жасауға үйрету. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: "Жоғары -	(Сабағы жіңішке, ұзын, жасыл.) - Балалар, жаңбыр жауар алдында, бақбақ өзінің күлтелерін жинап алады, ал күннің көзі шыққан кезде қайтадан ашады. Еңбек әрекеті: гүлзарларды құрғақ жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** еңбекке баулу, берілген тапсырмаларды мұқият орындауға үйрету. "Жел мен гүлдер қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқанептілікпен қашып өтуге машықтандыру. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар.	гүлзарларды тазалау **Мақсат-міндеттер:** еңбекке дағдыландыру; ересектерге көмек көрсетуге ынталандыру. Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (**дене тәрбиесі**) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру;ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. **Қазақ халқының ұлттық ойындары**. «Тақия тастамақ» ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	

	Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбгіне қажет материалдарды жинау. "Допты ұстап ал" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** допты екі қолмен ұстап алуға дағдыландыру; ептілік пен шапшаңдықтарын дамыту. Балалардың еркін ойыны. «Менің жақындарым» тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	төмен". **Мақсат-міндеттер:** жылдамдықты дамыту, бір-бірлеріне кедергі келтірмей жүгіруге үйрету. Балалардың еркін ойыны. Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (**тіл дамыту**)	"Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың еркін ойыны. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (**музыка**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	балалардың қимыл шапшаңдығы мен жылдамдығын дамыту, зейінділікке, ұйымшылдыққа, ойын ережесін сақтап ойнауға тәрбиелеу. **Қазақ халқының ұлттық ойындары**. «Соқыртеке» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістікті бағдарлауды, шапшаң қимылдауды, бір-біріне кедергі жасамауды үйрету; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа, ойын ережелерін сақтап, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Бота, бұзау, қозы, лақ, Қайда кеткен құлыншақ. Соқыртеке бақ-бақ, Мені ізден тап, тап!	

				Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар алғыс айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	**Мақсат-міндеттер:** дәретханаға бару, жуыну, киімдерін бүктеу, тыныш ұйықтау сияқты белгілі бір рәсімдерді сақтай отырып, ұйқыға өзін-өзі дайындау дағдыларын қалыптастыру. Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ұйықтар алдында шешінгенде, орындықтың арқалығына көйлек немесе жейделерін ілгізіп, ал орындықтың өзіне шалбарын, етектерін бүктеп қойғызу. "Әлди - әлди" әні. Көзімнің ағы-қарасы, Жүрегімнің парасы, Уайым-қайғы ойлатпас, Көңілімнің сапасы.				

	Айналайын, шырағым! Көлге біткен құрағым! Маңдайдағы құндызым, Аспандағы жұлдызым. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанымызды ұқалаймыз. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениетін қалыптастыру, үстел үстіндегі өз-өзін ұстау ережелерін үйрету. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар	"Қарама-қайшылық" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белегілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап бергеннен кейін	"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Ойын барысы Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға	"Кім қалай дыбыстайды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер: тіл дамыту**, сөздерді дұрыс пайдалануға үйрету. Құрал-жабдықтар: жануарлардың ойыншықтары: әтеш, торай, балапан, мысық, күшік. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға аудиожазба арқылы	

	олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды. Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп. Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Үстел театры "Шұбар тауық" ертегісі. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің қылықтарын бақылауға, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыруға үйрету	допты, қайтадан тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с. (**тіл дамыту**) - «Менің жақындарым», «Менің үйдегі сырласым», «Менің бауырларым», «Менің отбасым» тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу;	таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** Ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту. Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің	жануарлардың дауыстарын тыңдатқызады. Тәрбиеші: - Кукареку! Бұл не? Қандай дыбыс шығарып тұр. Бұл әтеш. - Хрю-хрю-хрю... Бұл не? Торай. Ол қандай? жалқау. - Шиқ-шиқ... Бұл не? Балапан.Ол не істейді? Шиқылдайды. - Мияу-мияу... Бұл не? Мысық. Ол не істейді? Мяулайды. - Ав-ав... Бұл не? Ол не істейді? Үреді. "Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды жалпы белгілер бойынша жіктеуге үйретуді жалғастыру, диалогтық тіл дамыту, өзара көмек сезіміне тәрбиелеу,	

			дауысына сала білуге үйрету.	балалардың сөздік қорын кеңейту, сенімділіктерін арттыру. Құрал-жабдықтар: дүкенде сатып алуға болатын барлық ойыншықтар, сөрелер, сөмкелер, ақша. Тәрбиеші балаларға ойыншықтар дүкенін ыңғайлы жерде орналастыруды ұсынады. Сатушы тәрбиешінің өзі, сатып алушы балалар болады. Сатып алушылар дүкенге ойыншықтар үшін келеді, таңдайды, төлейді. Ойын барысында тәрбиеші балалардың дүкендегі мінез-құлықтың негізгі ережелерін білуіне назар аударуы керек.	
Серуенге дайындық	Серуенге жиналу кезінде балаларға	Серуенге жиналу кезінде балаларға	Серуенге жиналу кезінде балаларға	Серуенге жиналу кезінде балаларға	

	белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	
Серуен	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** серуендеуге, күнге деген қызығушылықты ынталандыру. Күннің кешке төмендеу түсетінін көрсету, күннің салқындау болғанын сезінуге шақыру. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға	Көбелекті бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) Мақсаты: көбелектің қимылын, тіршілігі бақылауға дағдыландыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Көбелек-ау, көбелек, Әдемісің, гүлдейсің. Ұстап сені не керек, Ойнамайсың күлмейсің. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап	Бақбақ гүлін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) Мақсаты: бақбақ туралы түсініктерді тиянақтау; гүлдерге деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, мен сендерге осы "Бақбақ" гүлі туралы ертегі оқып берейін,мұқият тыңдайық. Көктем келді. Бір күні көгал арасынан кішкентай бақбақ гүлі шығып жан-жағына қарап: - Қызық! Ертең мен өскенде қандай болар	Көліктерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) Мақсаты: балалардың назарын кешке балабақшаға келетін көліктерге аудару; байқағыштыққа тәрбиелеу. Бұл көліктердің көпшілігі -жеңіл көліктер. Жеңіл көліктер жайлы мәлімет беру. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны. Мақсаты: ойын шарты бойынша,	

	дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Шарты: балалар күн дегенде барлығы қыдыруға шығады. Ал «жаңбыр» дегенде ашқан қолшатырдың айналасына жиналады. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек тапсырмасы: ойын аяқталғаннан кейін барлық заттарды жинастыру. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. Мақсаты: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек тапсырмасы: құмды құмсалғыштың шетінен құмды ішке қарай сыпыру. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	едім? - деп ойланады. Бір кезде жай жаңбыр жауады, бақбақ оданда жоғары өсіп, аспандағы күнді көреді. - Мәссаған! Анау күн секілді жап жарық болып өссем ғой? - деп армандайды. Оны естіген күн жымия төменге қарап, бақбақ гүлді сары түске айналдырады. Күн сайын ол сарғайып жәндіктердің күні болады. Арада күндер өтеді бақбақ гүлі аспанда жылжып бара жатқан аппақ,үлпілдеген бұлттарды көреді. - Мәссаған! Менде анау бұлттар секілді аппақ болсам ғой! - дейді. Жоғарыдағы бұлттар төменге қарап, әлгі бақбақты аяғы бар бұлтқа айналдырады. Кенеттен жел соғып бұлттар жан-жаққа ұша бастайды, алыс-алыс	белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін)	

			жерлерге. Бірақ ұшқан бұлттар қонған жерлерінде алдымен сары күн түстес, содан соң ақ бұлт түстес болып, осылайша бақбақ гүлдері пайда болған екен. "Кім бірініші?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды тура бағытта белгі бойыгша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшақдыққа, зеректікке, достық қарып-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар	руль; "торғайларға" медальондар. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. Мақсаты: балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек тапсырмасы: қураған жапырақтарды жинау. Мақсаты: тазалыққа	

			үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. Еңбек тапсырмасы: құның бетін ұсқа қоқым, бұтақтардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	
Кешкі ас	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен жазғы кезең туралы әңгімелесу: киімге қойылатын талаптар, жазғы кезеңдегі күн тәртібі және т. б.	Ата-аналармен балалардың жазғы сауықтыру кезеңінде белсенді демалуы туралы әңгіме.	Туындаған сұрақтар бойынша ата-аналармен жеке әңгімелесу.	Ата-аналарды "Серуендеуге арналған ойыншықтар" науқанына қатысуға шақыруды ұсыну.	

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06.2025ж. - 13.06.2025ж.

«Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025	**10.06.2025**	**11.06.2025**	**12.06.2025**	**13.06.2025**
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Үйшікте кім тұрады?" үстел ойыны. ("Үйшік" ертегісі желісімен") **Мақсат-міндеттер:** балалардың сөздік қорын байыту, есте сақтау қабілетін дамыту. Барысы. Педагог үйшік терезесінен ертегі кейіпкерлерінің суреттері бар суреттерді көрсетеді, балалар оларды атайды. "Пойыз келе жатыр" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:**	Қимылды ойын: «Жылқылар» Мақсаты: балаларды тәрбиешінің бұйрықтарын мұқият тыңдауға, бір-біріне соқтықпай жүгіріп, секіріп қозғалуға үйрету; зейінділік, күш және қимыл-қозғалысты үйлестіруді дамыту. Қажетті құрал-жабдықтар: жылқы бейнесі бар медальондар (таныту белгілері). (**дене тәрбиесі**)	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын маған ұнайды, Көп ойнауға болмайды. Күні бойы доп қусаң, Ақыл-білім қонбайды. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**) "Лото" үстел ойыны.	«Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (**қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту**) Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. (**тіл дамыту,**	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Менің үйім осындай, Кең, жарық та қонақжай. Шақырамын, келіңдер! Көмектесіп жіберіңдер. Д. Ахметова. Құралдары: әртүрлі

	балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Пойыз келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, Тоқ-тақ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Жылдам келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, тоқ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Барлық бала күтіп қалды: Алақан, алақан! (Алақандарды жайып, өзара уқалау) Қуанышпен қарсы алады: - Алақай! Алақай! (Алақандармен	Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама **құрастыру**. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) Пирамидаларды құру жаттығулары. Пирамиданы құрайтын сақиналардың саны 8-10 дана. **Мақсат-міндеттер:** ұсақ қол моторикасын, көлемді, түсті ажырату қабілеттерін дамыту. (**таным іс-әрекет**і)	**Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды топтауға баулу, зейінді, байқауды дамыту. Балалар суреттердің жалпы атаулары бойынша жинайды. Құралдары: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. заттық карточкалар мен топтастыруға арналаған панно-карточкалар. (**таным іс-әрекет**і)	**көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Үйге мықты қабырға керек, Адамға жылы үй керек. Жылы үйде тоңбайсың, Ойнайсың да ұйықтайсың. Көп шаруа тындырасың Қонақты да шақырасың. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) "Суретті жина" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас	қаланған үйлердің үлгі суреттері. "Үй салу" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды үлгіге қарап, үйді **құрастыру**ға машықтандыру; қиялды, зейінді дамыту; ұсақ моторикасын дамыту. Ойын құралдары. "Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Тәрбиеші өз ойларынан үйлер **құрастыру**ды ұсыну мүмкін.

	шапалақтау) (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)			жинауға үйрету. Құралдары: төрт-алты бөлікке бөлінген суреттер. (**таным іс-әрекет**і)	
	Аквариумдағы балықты қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** тапсырылған іске қамқорлық, жауапкершілік сезімін дамыту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** өсімдіктердің жарықтандыру мен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту. Сумен және өсімдіктермен жұмыс жасау кезінде ұқыптылықты, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға бейімдеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды шкафтарды, ойыншықтарды тазалауда ересектерге көмектесуге тарту (орындықтарды қатарға қою); еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Кітап бұрышын тәртіпке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балалардың тазалыққа, тәртіпке деген ұмтылыстарын құптау, кітапты ұқыпты ұстауға қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды таза және ұқыпты ұстауға, ойыннан кейін орнына қоюға дағдыландыру; еңбексүйгіштікті дамыту, өз еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Орман алаңқайында". "Күн шығады". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ; 1-3- қолды алға, жоғары көтеру; Б.қ. "Күнге жылынамыз". Б.қ. қолды артқа ұстау; 1-2- қолды алға созып, алақанды ашып, саусақты қозғалту, иілу; 3-4- б.қ. "Ағаштар қозғалады".				

	Б.қ. қол төменде; 1- қол жоғарыда; 2- оңға, солға иілу. 3-4 б.қ. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Із кесуші» мультфильмін көрсету. «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен **сурет салу**. (**сурет салу**)	Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) «Табиғатты қорғау» белгілерін дайындау. (қоршаған іс-әрекет) **Сурет салу**: «Жайлаудағы төрт түлік» және басқа тақырыптар (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (**сурет салу**)	Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (**көркем әдебиет**) Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (**музыка**, **дене тәрбиесі**)	Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Ағаш. С. Сейтхазин. Қала да орман, қыр да орман. Сонау алыс жылдардан Өзен бойы, жол бойы Орман, орман ырғалған. Қаптай өскен өңірді Орман қандай	Таныс ертегі қойылымдарын сахналау. ("Жеті лақ" ертігісі) «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру.

				өмірлі! Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың жемісі?» (**қоршаған әлеммен таныстыру**) Ағаштардың суретін салу. (**сурет салу**)	
	Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Менің қалам" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға қала туралы түсінік беру,қаланың құрылысы туралы әңгімелеу,құрылысшылар туралы айту. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді).	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Құммен ойнаймыз" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды еденде тұрған гимнастикалық тақтаймен тартылып өрмелеу техникасын дамыту; алға жылжи отырып, екі аяқпен секіру дағдыларын жетілдіру; қораз туралы білімдерін толықтыра отырып, қораздың дыбысталуын тыңдату; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын ояту.	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Туған қалам" түрлі-түсті тұзды қамырдан тақырыптық **мүсіндеу**. **Мақсат-міндеттер:** Қаламызда әр-түрлі үйлер, көшелер, дүкендер, дәріханалар, кинотеатрлар бар екендігі туралы елестетулерді дамыту; тұзды қамырдан төртбұрышты, тікбұрышты, үшбұрышты заттар (дүкен, үйлер, кеңселер, кмнотеатрлар)	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Құм қалашығы" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың құм туралы білімдерін бекіту,құммен қарапайым тәжірибе жасай білу; қолдың ұсақ моторикасын дамыту, қиял мен шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал ету; табиғатқа ұқыпты қарауға, қоршаған ортаға қызығушылық	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Біздің әсем қала" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. **Музыка**дағы

			жасауды үйрену; **мүсіндеу** тәсілдерін бекіту (тарту, тегістеу); үлгіні елестетуді, қиялдауды дамыту; өз қаласына деген оң көзқарас тудыруға, өз қаласына деген мақтаныш сезімімен қарауға тәрбиелеу.	танытуға тәрбиелеу. Орманға, саябаққа немесе балабақшаның табиғат бұрышына саяхат. Шығармашылық жұмысқа пайдаланылатын табиғи материалдарды жинау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**)	бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуеннен оралған кездегі қажетті іс-әрекеттерді сақтау, шешіну, заттарды бүктеу, орнына дұрыс қоюды үйрету. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді, Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Күндізгі серуен	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту және көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көліктер және олардың	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту және көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту және көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Шырша ағашын бақылау. **Мақсат-міндеттер:** шырша ағашы туралы жалпы түсініктерін тиянақтау;	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту және көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**

	түрлері туралы білімдерін толықтыру, жүргізуші мамандығына қызығушылықтарын қалыптастыру. Бақылау барысы. Тәрбиеші көшеде кетіп бара жатқан көліктерге қарауды талап етеді. Жеңіл көлік қай жерде жүреді. (Жерде.) Бізге көлік не үшін керек? (Жұмысқа, қонаққа, мектепке бару.) Балалар, көліктер әр түрлі болады. Көшеде біз көптеген көліктерді көреміз, көліктер ұзақ жол бойымен ағылып кетіп жатады. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау, ауланы сыпыру. **Мақсат-міндеттер:** тазалық пен тәртіпке үйрету; бірлесіп жұмыс істеуге үйрету. "Түрлі-түсті көліктер" ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	балаларға аспанның әсемдігін көруге бейімдеу; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін бақат; бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту; табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін,мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше, азайып және еритінін атап өтуге болады. Жұмбақ. Көзі жасты – жылауық, келе жатыр бір алып. Жабырқаса, жылайды, жадыраса құлайды.	құстар (торғай, көгершін, қарға, сауысқан) туралы жалпы мағлұматтар беру; жылы жаққа ұшып кететін құстар (қарлығаш, көкек, бұлбұл) туралы түсінікті тиянақтау. - Балалар, қандай құстарды білесіңдер? - Құстар немен қоректенеді? - Жылы жаққа ұшып кететін құстарды білесіңдер ме? - Құстардың жазғы тіршілігі қандай? - Құстардың қандай түрлерін білесіңдер? - Құстар қандай дыбыс шығарады? Тақпақ. Бөдене, бөдене, Бұғып қалып көдеге, Ұстатпайды қусам да, Тойғызар ем бедеге. "Ұшты - ұшты" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата	балалардың сөздік қорын толықтыру; ағаштар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Балаларды шыршаға жақын апарып, ол туралы тақпақ, жұмбақтарын еске түсіріп айту. Басқа ағаштар қыста жалаңаш тұрғанда, ал шырша қысты күні ерекше сұлу екендігін аңғарту. Шыршаны қашан болмасын тамашалап қарауға болады. Себебі ол әрқашан жап жасыл. Шырша өте пайдалы ағаш, ол ауаны тазартып, денеміздің сау болуына көмектеседі. Жасыл желек жамылған Міне,сұлу шыршамыз Инелері тағылған Қандай сұлу	ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу: ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел.) Тақпақ. Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара, дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! "Қол ұстасып жүру" ойыны. **Мақсат-міндеттер:**

	заттар (рөлдер) арқылы дене белсенділігін дамыту; ережені сақтауға, кеңістікті бағдарлауға дағдыландыру. Құралдары: балалардың кеуделеріне ілінетін таңбалар (түрлі-түсті машинар), рөлдер. "Тауық пен түлкі" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** белгі бойынша тез әрекет ету қабілеттерін жетілдіру,ептілікті дамыту. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жаттығулар. **Мақсат-міндеттер:** екі аяқпен бір орында секіру, дұрыс қозғалу. Балалардың еркін ойыны.	(Бұлт.) Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Құм және сумен тәжірибе. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) "Не жөнінде айтылады?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білуге машықтандару (жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). "Дөңгелек лапта" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** екі топқа бөліне білуге үйрету, ойыншыларға допты лақтыру, ойын	білуге үйрету. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын	шыршамыз! Еңбек әрекеті: ауланы ағаштардан құрап түскен жапырақтардан тазарту. **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешіге көмектесуге тәрбиелеу; бастаған істі аяғына дейін жеткізуге бейімдеу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға	белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету (орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына); ұжымдық сезімге тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: үй өсімдігін отырғызу (тәрбиешінің көмегімен). Үй өсімдігін отырғызуды бақылау. Мақсаты: жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйрету. "Ойлан, асықпа" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зеректікке, тапқырлыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу. Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне - айқын, ыстық,жарық...; «аспан» сөзіне - бұлт,

		тәртібін (сызықты баспай) сақтай отырып; қозғалыс тепе-теңдігін дамыту. Еңбек әрекеті: құрап қалған шөптерді жинау (тәрбиешінің көмегімен). **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Құралдары: қолғаптар, қаптар. Педагог балалардың шөптерге аллергиясын ескеру тиіс. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. Еңбек әрекеті: ауланы сыпыруға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, жинақылыққа үйрету.	қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында	көгілдір, жаңбыр сәйкес келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін ойыны. Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетімен қылығын білдіруге, өз пікірінде тұруға, құрдасының ұсынысымен келісе алмайтынын көрсетуге үйрету.

			Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп, екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Балалардың еркін ойындары.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	**Мақсат-міндеттер:** дәретханаға бару, жуыну, киімдерін бүктеу, тыныш ұйықтау сияқты белгілі бір рәсімдерді сақтай отырып, ұйқыға өзін-өзі дайындау дағдыларын қалыптастыру. Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ұйықтар алдында шешінгенде, орындықтың арқалығына көйлек немесе жейделерін ілгізіп, ал орындықтың өзіне шалбарын, етектерін бүктеп қойғызу. "Әлди - әлди" әні. Көзімнің ағы-қарасы, Жүрегімнің парасы,				

	Уайым-қайғы ойлатпас, Көңілімнің сапасы. Айналайын, шырағым! Көлге біткен құрағым! Маңдайдағы құндызым, Аспандағы жұлдызым. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Керуеттегі жаттығулар Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық "Самал жел" - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: "Ф-ф-ф". "Желдің желпуі" - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. "Жел бұлттарды айдайды" - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сөз ойла, тез ойла" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** дыбыстарды дұрыс, анық айтуға жаттықтыру, тілдерін дамыту. Көрнекі құралдар: әртүрлі дыбыстар жазылған үнтаспа, дыбыстар иелерінің суреттері Ойын барысы. Тәрбиеші бір дыбысты	"Аңдардың үйшігі" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың үйшік құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-қиялын дамыту; достық қарым-қатынастарға, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. "Қуыршақты серуенге шығарайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың киім-кешек және киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлауды дамыту , есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы: Мұғалім	"Ою саламыз" саусақ жыттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала боламыз,

	тыңдатады. Балалар сол дыбысты және ненің дыбысы екенін ажырату қажет. "Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Қажетті құралдар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, ойыншықтар, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер. Ойын шарты. Бұл ойынды әуелі жеке-жеке ойнатуға болады. Балаларды рөлдерге бөлу: 2 бала сатушы, 1 бала кассир, қалғандары сатып алушылар. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді. Ереже бойынша сатушылар да, тұтынушылар да бір-	Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық аңдар, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі. "Үйшік" ертегісі бойынша үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ертегіні мұқият тыңдап, көруге үйрету, кейіпкерлерді тануға, ертегіге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата»	нақтылау. Сөздік қорларын байыту. "Мозаика", "Басқатырғыш" үстел ойындары. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлауды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. ""Қысқы және жазғы ойын-сауықтар" лотосы" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазғы және қысқы ойын-сауықтар жайындағы түсініктерін нығайту; екі топқа бөлуге дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Құралдары: жазғы және қысқы ойын-сауықтар туралы сурет-карточкалар.	ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға қарауға ұсынады. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмуларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып, жасырып қояды. Балалардан көздерін ашуды сұрап, не өзгергенін сұрайды. Балалар жауап береді. Ойын осылай жалғаса береді. "Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	(Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова. "Өз үйіңді тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Балаларды биік-аласа, үлкен-кіші, оң жақта, сол жақта - деген ұғымдарды айтуға, бір-бірінен ажырата білуге үйрету Қажетті құралдар: «Ағаштардың бейнесі». Үйлердің суреттері. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларды

	бірімен сыпайы сөйлеседі. Бір затты сатып алған соң, рахмет айтуды ұмытпауы керек. Сатушыда өз кезегінде «Тағы да келіп тұрыңыз», - деп ілтипат білдіреді. Тәрбиеші ойынға жалпы басшылық жасайды. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу».	(доппен)		Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақтамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог балаларды автобус салонына шақырады; жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге	екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады.

				орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Кешкі серуен кезінде көліктерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көліктің адамды, жүкті тасымалдау үшін керектігін түсіндіріп, түрлі көліктердің атауын жатқа білуге ынталандыру. Көліктердің алуан түріне назар аударту. Адамдарға арналған көліктердің маңыздылығы туралы білімдерін бекіту. "Ұшақтар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	Аспан мен бұлттарды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** аспанның ашық не бұлтты болғанын, бұлттардың аспанда ұшатынын байқауға бейімдеу; зияткерлікке тәрбиелеу. Әр түрлі табиғи құбылыстармен танысуды жалғастыру. Ауа-райының қандай екенін ажыратуға үйрету (ашық, бұлтты бұлттар, жаңбыр). "Қимыл ойлап табу"	Мысықты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға, деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Мысықтың өзіне күтім жасауын бақылау (жуыну).	Ағаштар мен бұталарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ағаштар мен бұталардың тірі табиғат екені туралы білімдерін бекіту табиғатты қорғауға тәрбиелеу Ағаштарды бұтағын, жапырақтарын қарау; кейбір ағаштар жапырақтарының пішіндері ұқсамайтынын	Желді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** "жел"ұғымын бекіту; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Желді күні қандай өзгерістер болатындығына назар аударту. Балалар жалауларға қарап, желдің қай жаққа есетінін бақылайды. Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар.

	балалардың бір-біріне кедергі келтірмей, әртүрлі бағытта жүгіруге үйрету; оларды белгіні мұқият тыңдауға және ауызша белгі бойынша қозғалысты бастауға үйрету. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа шеттерінен ішке қарай сыпырып жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ой-қиялды, вестибуляр аппаратын дамыту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойыншылардың біреуін ойын бастаушы етіп белгілейді. Ол шеңбердің ортасында тұрады. Балалар тәрбиешінің көрсетуі бойынша мына мәтін сөзін айтып, оңға немесе солға жүреді. Әдемі шеңберде, Билейік кең жерде. Қолдармен ұстасып, Бәріміз жұптасып. Бірігіп достасып, Бір орында ұстасып, Осылай етіп істейік. Мәтінді айтып бітер кезде балалар қол созым қашықтықта тұрады. Ойын бастаушы қандай болмасын бір қимыл көрсетеді, шеңбер жасап тұрғандардың бәрі оны қайталайды.	"Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев Балаларға арыстан, жолбарыс сияқты жануарлардың мысық тектес екені туралы баяндау. Оларды сурет бойынша мысықпен салыстыруды, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды ұсыну. Еңбек әрекеті. ойын алаңын жинау бойынша тапсырмалар. **Мақсат-міндеттер:** бірігіп жұмыс жасап, нәтижесіне қуана білуге тәрбиелеу. "Мысық пен тышқа	байқату, қай ағашқа жататынын анықтату. Еңбек әрекеті: балабақша ауласындағы сынған бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа, қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Педагог қауіпсіздік ережелері жайында ескерту керек. "Өз ағашыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** табиғатты аялауға тәрбиелеу; ағаштарды ажыратуға бейімдеу. "Менің сүйікті ағашым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың өздерінің сүйікті ағаштарын есте сақтап, суретін салып әңгімелеуге	Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. "Жел көбік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңберде ойына білу қабілетін, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік

		Содан соң тәрбиеші ойын бастаушыны ауыстырады немесе ойын бастаушы өзінің орнына біреуді таңдайды және ойынды жалғастыра береді. "Бағбан мен гүлдер" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен ұсақ бұта, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін		үйрету. Балалардың еркін ойыны. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. Балалардың еркін ойындары.	үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Биік емес бөрене үстімен жүріп,екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен ұсақ бұта, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу.

		ойындары.			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналардың сұранысы бойынша кеңес беру.	"Отбасындағы еңбек тәрбиесі"тақырыбында ата-аналармен әңгіме.	Ата-аналарға арналған "Дұрыс сөйлеуді үйрету" жаднамалары.	"Балаларға - ойыншықтар" науқанын өткізу	"Демалыс күндері баланың демалысын дұрыс ұйымдастыру"тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы (3 жастағы балалар)
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж.
«Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025	**17.06.2025**	**18.06.2025**	**19.06.2025**	**20.06.2025**
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Үйшікте кім тұрады?" ("Үйшік" ертегісі желісімен) үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сөздік қорын байыту, есте сақтау қабілетін дамыту. Барысы. Педагог үйшік терезесінен ертегі кейіпкерлерінің суреттері бар суреттерді көрсетеді, балалар оларды атайды. (**көркем әдебиет**)	"Қандай ойыншық жасырынған?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу Балалар бөлменің бұрышында тұрады. Тәрбиеші жалаушаны тығатынын айтады. Балалар теріс қарап көзін жұмады,тәрбиеші жалаушаны тығып қояды да "болды",	"Суретті жұмбақтар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту. Тәрбиеші қораптан неше түрлі суреттері бар карточкаларды бір-бірден алып шығып, суреттегі бейнені атауды сұрайды. Бастаушы бала суретті алып, балаларға көрсетеді, ал отырған балалар оны айтады. Дұрыс жауапты айтқан	Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың тақпақты мәнерлеп айтуға деген қызығушылығын арттыру; артикуляцияны, сөйлеу қабілетін дамыту. "Бақа туралы". Жап-жарық жылы күнде, Жап-жасыл шөп үстінде,	"Суретті жұмбақтар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту. Тәрбиеші қораптан неше түрлі суреттері бар карточкаларды бір-бірден алып шығып, суреттегі бейнені атауды сұрайды. Бастаушы бала суретті алып, балаларға көрсетеді, ал отырған балалар оны айтады. Дұрыс

	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту. "Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. (**көркем әдебиет**) "Баулар" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ұсақ қол моторикасын дамыту; ойлау, түйсік қабілеттерін жетілдіру. (**таным іс-әрекет**і)	деген де балалар жалаушаны іздейді. Тапқан бала жалаушаны тығады. Ойын 2-3 рет қайталанады. "Жел көбік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберде ойнай білуге дағдыландыру; белгі бойынша қимылдауға баулу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс	бала ойынды жалғастырады. (шығармышылық іс-әрекеті) "Пішіндерді құрастыр" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қол қимылдарының икемділігін, дәлдігін, көз мөлшерін дамыту. Жаттығу барысы: жүргізуші балаларға есеп таяқшаларды таратып береді. Балалар солардан геометриялық пішіндерді жасап шығару керек. Төмендегідей тапсырмалар беріледі: төрт таяқшадан шаршы **құрастыру**; үш таяқшадан үшбұрыш **құрастыру**; үй **құрастыру**; жалауша **құрастыру**; жұлдызша **құрастыру**. (**танымдық іс-әрекет**)	Жап-жасыл көйлек киген Бақа бізге былай деген: - Бадырақпын, Бақылдаймын. Достарымды Шақырамын. Бақ-бақ! Қайдасыңдар?! Бақ-бақ! Неге шықпайсыңдар?! Д. Ахметова "Қимыл ойлап табу" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тепе-теңдікті сақтай білуге машықтандыру, вестибуляр аппаратын, ой-қимлын, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойыншылардың біреуін бастаушы етіп тағайындайды. Ол шеңбердің ортасында тұрады. Балалар тәрбиешінің	жауапты айтқан бала ойынды жалғастырады. "Жел көбік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберге тұруға дағдыландыру, мәтінге сәйкес қимылдарды жасауға үйрету. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. "Тарс етті", – дейді де тізерлеп отыра кетеді.

		етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады.		көрсетуі бойынша мына мәтін сөзін айтып, оңға немесе солға жүреді. Әдемі шеңберде, Билейік кең жерде. Қолдармен ұстасып, Бәріміз жұптасып. Бірігіп достасып, Бір орында ұстасып, Осылай етіп істейік.	Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады.
	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафтарғы ойыншық және құралдардың ретсіздігін байқап, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықты қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің еңбегін бақылап, балықтарға жемді үгітіп, шашып, қамқорлық жасау ниеттерін туғызу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлме өсімдіктеріне дұрыс күтім жасауға машықтандыру; аспидистра, фикустің жалпақ жапырақтарын сүлгімен сүрту техникасына жаттықтыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды кітап бұрышындағы сөрелерге дұрыс орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің еңбегін бағалауға, кітаптарды қатарға ретпен қоюға ынталандыру; еңбекқорлыққа тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды жуу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің еңбегін бақылап, қолынан келгенше көмек көрсетуге дағдыландыру; еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде, 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру (3рет). 3-4 б.қ. Аяқ алшақ, қуыршақ алда,				

	1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу. Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау, 1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді". 5-6 б.қ. келу (3рет). Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою. 3-4 тік тұру, Қуыршақпен оңға, солға айналу (2 реттен). (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (**қоршаған әлеммен**	Су ханшайымымен саяхат. «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). «Өзен, көлдер» альбомын безендіру.	«Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**) Бөлме ойындары, аула ойындары, ғимаратқа кіріп-шығу кездерінде	Табиғат аясында Жыл мезілдері Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау.	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті

	таныстыру) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен **сурет салу**. (**сурет салу**) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4). (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	Сумен ойындар.	қауіпсіздік ережелерін қайталау. Көркем шығарма оқып беру. «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс). (**көркем әдебиет**)	**Жапсыру** «Күлімдейді күн маған».	жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. «Жуыну әні»
	Құрастырудан ойын-жаттығу "Үй құстарына арналған қоршау" **Мақсат-міндеттер:** Құрылыс материалының формаларын атау және біріктіру қабілетін қалыптастыру, өз жобалары бойынша құрылыс жасауға деген ұмтылысты дамыту, қоршаған әлемге	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Су - тіршілік көзі" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда гимнастикалық таяқтың астынан төрт тағандап еңбектеп өту және алға жылжи отырып екі аяқпен бір орында жеңіл секіру техникасын бекіту; бір-бірінен 10 см қашықтықта	**Тіл дамыту және Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Әтеш пен Тоты" украин халық ертегісі **Мақсат-міндеттер:** Балаларды ертегінің мазмұнын толық өз ойларын жеткізіп айтуға; байланыстыра сөйлеуге үйрету; балалардың бойына ертегі мазмұнын түсіндіріп,	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Құстар қанатын жайды" **Мақсат-міндеттер:** Алақанмен басу техникасымен таныстыру; бояуды алақанға жылдам жағып, құстың қанатын алақанды бастыру арқылы салуды үйрету; түстердің атауын	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Бұлақтың сылдыры" **Мақсат-міндеттер:** Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке,татулыққа тәрбиелеу.

	құрметпен қарауды тәрбиелеу.	орналасқан тақтай бойымен жүру дағдыларын жетілдіру; оқу қызметін пысықтау; көлік түрлері туралы білімдерін толықтыру.	адамгершілік, мейірімділік, досқа адал болу сезімін сіңіру; ертегі кейіпкерлерімен бірге қуану, ренжу сезімдерін ояту; өздерінің құрбы-құрдастарымен адал, тату ойнауға дағдыландыру; сөздік қорын молайту.	нақтылау және бекіту; құстардың тіршілік ету ортасын түсінңп, бейнелеуге деген ұмтылыстарын қолдау; **сурет салу**ға деген құштарлықтарын арттыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі түрде шешінуге, шкаф сөрелеріне киім қоюға, қолдарын жууға үйрету.				
Күндізгі серуен	"Қуыршақты серуенге шығарайық" ойыны. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың киім-кешек және киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту. "Мозаика", "Басқатырғыш" үстел ойындары. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлауды,	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалармен суды ұқыпты пайдалану туралы түсініктерін қалыптастыру. Судың қасиеттері туралы білімдерін нығайту, температурасы әртүрлі болатынын айту, суда кейбір заттар батып кетеді, басқалары	Қанқызды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қанқызы қоңызы туралы түсініктерді беру, жетілдіру; жәндіктер әлеміне деген қығығушылықты арттыру. - Балалар, біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Иә, бұл қанқыз.	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** судың қасиеттері туралы түсініктерді тиянақтау; табиғи құбылыстарға деген қығығушылықты арттыру. Іс-тәжірибеде: құйылатыны, төгілетіні, ыдыста, шалшықта қозғалмай	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру, күннің шығуын қадағалауды жалғастыру. Күнің сәулесі туралы айту. Тақпақ. Алақай, алақай! Күн шықты, күн

	қолдың ұсақ моторикасын дамыту. "Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар: құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын	судың бетіне шығады. Бақылау барысы: балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару: сұйық, әртүрлі температураға ие болуы мүмкіндігі (ыстық, суық). Су мөлдір, онда бәрі көрінеді. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Асфальтқа шашыраған судың қаншалықты тез кебетінін көрсету.Үлкен балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. Еңбек әрекеті: құрап қалған шөптерді жинау (тәрбиешінің көмегімен).	Қанқыз – қызыл түсті, үстінде жеті нүктесі бар кішкентай жәндік. Ол кішкентай болса да ештеңеден қорықпайды. Неліктен? - Егер де оны қолыңа алып, басып қалсаң, олар сап-сары жағымсыз иісі бар уын шығарады. Сол себепті оған құстартиіспейді. Тіпті қызыл түсті нүктелі зат көрсе болғаны, олар жоламауға тырысады. Міне, қанқыз осылайша қорғанады екен. Қорғанудың тағы бір түрі, оларды ұстап алсаң, ол өлген сияқты болып қатып қалады да, қауіп төнбегенін байқаған уақытта қайтадан өзінің ісімен айналыса береді. Еңбек әрекеті: учаскедегі қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:**	тұратынын - анықтау. Салқын, жылы, ыстықта кеуіп кетеді дегенді айтқызу. Іс-тәжірибеде судың адамның, өсімдіктердің тіршілігіне ықпалына көңіл аудару. Гүлзарды суару, таза ас суын ішкізу. Іс-тәжірибеде суды асфальтқа төгіп, күннің көзінде кебуін бақылату. Балаларға : кеуіп кетеді - дегенді айтқызу. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Құралдары: су құйғыштар. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	шықты, Жер үстіне нұр шықты! "Көк ту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске

	"шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді.	**Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Құралдары: қолғаптар, қаптар. Педагог балалардың шөптерге аллергиясын ескеру тиіс. "Толқиды теңіз" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар ойын алаңында айналып жүріп: «Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт» - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі бойынша: Толқын мұз бол!"- дегенде балалар қозғалмай қалу керек. Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге үйрету. "Қонызды (көбелекті) гүлге қондыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып, жәндікті гүлдің үстіне қондырады.	балаларды қырағылыққа, дәлдікке үйрету. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен? - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларына білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне	жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: алаңдағы ағаштардан түскен құрқақ қоқыс бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны

			Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар. **Мақсат-міндеттер:** жылдамдықты дамыту, бір-біріне итерместен алаңда жүгіру мүмкіндігін жетілдіру. Балалардың еркін ойыны.	беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуге дамытуды жалғастыру, ереженің нормасын және тәртібін орындау. Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.				

	4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар. (мәдени-гигеналық дағдылар)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Дәрігерге не керек?" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы түсініктерін тиянақтау, қолданатын құралдарды айтқызып, сөздік қорды жетілдіру; есте сақтау, ойлау, сөйлеуді қабілеттерін дамыту. Құралдары: дәрігер және басқа манадар қолданатын құрал-заттар немесе кесілген суреттер. Балалар дәрігерге қажет құралдарды іріктеп, атайды, не үшін қажет екендігін түсіндіруге тырысады. "Аурухана" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	"Ненің дауысы?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың есту қабілетін дамыту, оларды нақты айтуға үйрету, екпінді дұрыс қою. Тәрбиеші жануарлардың дауыстарын салады. Балалар қай жануардың дауысы екенін табулары қажет. Мысалы, тәрбиеші "ква-ква-ква" деп қатты дауыстап: "Бұл ненің дауысы дейді? Балалар "бақа" деп жауап береді. Содан кейін тәрбиеші басқа жануардың дауысын шығарады. Ойын осылай жалғаса береді.	"Қуыршақты шомылдыру" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** судың маңызы туралы білімдерін толықтыру, жағымды көңіл-күй тудыру. Қуыршақты жылы сумен жуындыру, оларды жөке және сабынмен жуу, сүлгімен сүрту. Енді біз қуыршақтарды шомылдырамыз. Ыдысқа жылы су құямыз, суды тексереміз. Біздің қуыршақтарымыздың есімдері кім екен? Мынау - Алуа, ал мынау - Алма. Бірінші кімді түсіреміз. Олай болса, Алуаны суға шомылдырайық "Түрлі-түсті су"	"Тәртіпке келтір" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды "орнына қою", "орнына апару"етістіктерін қолдана отырып сөйлем құруға үйрету. Құралдар: түрлі-түсті текшелер жиынтығы. (Әр түсті текшеден 2-3-тен болуы тиіс) және 4 кішкентай түрлі-түсті қораптар. Тәрбиеші балалардың назарын текшелерге аударады және олардың қандай түс екенін сұрайды. - Енді сендер қуыршақтың текшелерді	"Ыдыс жуу" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** суды дұрыс қолдану туралы білімдерін кеңейту. Қуыршақтың "түскі асынан" кейін, ыдыстарды жуу керектігін айту. Ас бөлмесіне барып, кранды ашып, жылы не суық су қажеттігін сұрау. Біз ыдысты жылы сумен және арнайы құралдарды пайдаланып жуамыз. Ыдыстарды таза сумен шаямыз. Шайып болғаннан кейін, ас үйдің сүлгісімен құрғатамыз. "Суды бір ыдыстан екінші ыдысқа құю" тәжірибесі.

	балаларды науқастарға күтім жасауға және медициналық құралдарды ң қажеттілігін білуге үйрету, балаларды ұқыптылыққа, сезімталдыққа тәрбиелеу, сөздік қорын кеңейту: "аурухана", "науқас", "емдеу", "дәрі-дәрмектер", "температура"ұғымдар ын түсіндіру. Құрал-жабдықтар: қуыршақтар, ойыншық жануарлар, медициналық құралдар: термометр, шприц, дәрі-дәрмектер, қасық, фонендоскоп, мақта, таңғыш, халат және дәрігерге арналған қалпақ. Тәрбиеші аурухана ойынын ойнауды ұсынады, дәрігер таңдалады, қалған балалар ойыншық жануарлар мен қуыршақтарды алып,	"Оркестр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға **музыка**лық аспаптар мен олардың дыбыстарын анықтауға үйрету. Құрал-жабдықтар: барабан, сыбызғы, қоңырау, шымылдық. Тәрбиеші **музыка**лық аспаптармен таныстырады, содан кейін аспаптарды шымылдықтың артына тығады. Аспаптардың бірінде ойнап, балалардан қай аспаптың дыбысы екенін айтуды сұрайды. Қай бала дұрыс табады, сол бала аспапты алады да, сол аспапта ойнайды. "Үйшік" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ертегілердің кейіпкерлеріне рөлдеріне енуіне	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** судың қасиетімен таныстыру (су түсін өзгертеді) Құрал-жабдықтар: акварель бояулар, қылқаламдар, 5 мөлдір пластикалық стакандар (болашақта стакандардың саны кез-келген болуы мүмкін), су. Стакандар сумен бірге бір қатарда тізіліп тұрады. Балалар қылқаламмен бір түсті алып, стақандағы суға салып, араластырады да, не болғанын бақылайды. Балалар қызығып қарайды. Әр стақанға әр түрлі түстерді салып, балалар тәжірибе жасайды.	қораптарға қалай салатынын көресіз. (Үстелге түрлі-түсті қораптар қойылады) - Қуыршаққа қараңыз, ол не істейді? (Қуыршақ қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады) - Иә, ол қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады. Бұны қуыршақ жасады? - Сары текшелерді қай қорапқа салу керек? Сары қорапқа дұрыс айтасыңдар. - Сол сияқты, көк текшені көк қорапқа, жасыл текшені жасыл қорапқа салады. "Домино", "Лото" үстел үсті ойындары. **Мақсат-міндеттер:** ойлау қабілеттерін дамыту, ұқыптылық пен бастаған істі соңына дейін	**Мақсат-міндеттер:** судың қасиеттері туралы түсінік беру: "сұйық", "төгіледі", "дымқыл", "құрғақ". Ойын барысы: Тәрбиеші балаларды су құйылған ыдыстың қасына шақырады, Әр балаға бір -бір ыдыстан таратып береді. Бір ыдыстан екінші ыдысқа қалай құю керектігін көрсетеді. Балалар қайталайды.

	ауруханаға дәрігердің қабылдауына келеді. Дәрігер әртүрлі аурулары бар науқастар қарайды: аюдың тістері ауырады, өйткені ол көп тәттілерді жейді, сайқымазақтың маңдайында жарасы бар, қуыршақ Алуа саусағын есікпен қысып алған және т.б. науқастар. Оларды тыңдайды, мойнын қарайды, температурасын өлшейді, дәрі тағайындайды, инъекция жасайды, дәрілер береді. Тәрбиеші балалардың ойынын бағалайды, балалар қалай қарым-қатынасқа түсіп жатыр, өз ойларын толық жеткізе ала ма, балаларды жан-жақты бақылайды.	жағдай жасау, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру.		жеткізуді қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Серуенге шығайық,				

	Күннің нұрын алайық, Таза ауаны жұтайық. Жүрекке жылу сыйлайық.				
Серуен	Теректі бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бақылау барысында теректің құрылымының ерекшеліктерімен таныстыру. Тақпақ. Жақсылықты қолдаймыз, Табиғатты қорғаймыз. Терек егеміз бақтарға, Айналасын қоршаймыз. - Балалар, бұл терек ағашы. Оған жақындату. - Терек-тез өсетін ағаш. Ерте көктемде жапырағы шықпай тұрып, сырға секілді ақ гүл жарады. Жапырағы - жұмыртқа пішіндес, жиектері аратісті. Жапырақтары гүлдеген кезде терек жасыл	Ағаштар мен бұталарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ағаштар мен бұталардың тірі табиғат екені туралы білімдерін бекіту, табиғатты қорғауға тәрбиелеу. Ағаштар қыста қалай қыстап шыққандығын тексеру. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Балалар, ағаштарға қарап, қандай екенін айтуға болады? - Тағы қандай өзгерістер болады? - Ағаштар ауаның ластануынан ауаны тазалайды. Сондықтан адамдар ағаштарды көп отырғызады.	Құрт-құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құрт-құмырсқалар туралы қысқаша мағлұмат беру, бақылағыштыққа тәрбиелеу. Жәндіктердің тіршіліктерін бақылау. - Құрт-құмырсқалар дегеніміз не? - Олар немен және қалай қоректенеді? - Сендер құрт-құмырсқа көрдіңдер ме? - Құрт-құмырсқалар бунақ денелілерге жата ма? Сергіту сәті. Ұзын мұртты құмырсқа, Келе жатты жұмысқа. Алды допты қолына,	Суды бағдарлауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** судың қасиеттерін тануға деген ынталарын дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға пластик стакандарға құйылған суды бояуға мүмкіндіктер береді; судың кез келген бояуларға боялу қасиеттерін бақылап, ойларымен бөліседі. "Мысық пен тышқандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай қимылдауға,	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға судың қосымша қасиеттерін анықтауға мүмкіндік жасау; судың әлемде көп орын алатынын түсіндіру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Балалармен бірнеше іс-тәжірибе жасау. - Тегешке су құйып, оның айнадай мөлдір екенін көрсету. Балалар судың бетіне қарап, өзінің бейнесін, аспанды көреді. - Тегешке резина, ағаш, темірден жасалған ойыншықтарды салу. Балалар темірдің

	қалпақ киген сияқты, жазда теректен мамық ұшады. Ағаштың жапырақтарымен бірге бұтақтар тәж деп аталады. Терек ауаны жақсы тазартады, ағаштың тамыры жерден ылғал алады, ол көп жылу береді. Терек ағашы жұмсақ, жеңіл, одан қағаз, сіріңке, ойыншықтар жасайды. Еңбек әрекеті: құмсалғышқа құм салу, балаларды еңбек нәтижесіне өз үлестерін қосуға үйрету. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Допты ұстап ал"	«Өз ағашыңды тап» қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** табиғатты аялауға тәрбиелеу; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру; зерек болуға тәрбиелеу. "Допты қуып жетіңдер!" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың доппен ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру; допты тура бағытта домалатып, оны қуып жете білуге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; достыққа тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөліп, түзу сызықтың бойына тұрғызып, қай баланың атын атайды, сол бала педагог домалатып жіберген допты тез қуып жетіп, келесі кезекте тұрған балаға береді. 2-3	Қойды допты жолына Оңға қарады, солға қарады Тауда ешкім қалмады. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жигер-күшін, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмауды ескеру керек. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау.	берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; қимыл-қозғалыс координациясын, кеңістікті бағдарлауды дамыту; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "мысық" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - "тышқандар". "Мысық" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. "Тышқандар" алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, тышқандардың қимылына еліктеп, "мысыққа" қарай жүреді. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше	батып кететінін, ағаш пен резинаның батпайтынын көрсету. - Тегештен суды су құйғыштарға құйып алғызу. Балалар суды құмға құйып, құм бетінен жоғалып кететінін, құмның дымқыл болғанын көреді. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру;ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Шарты: балалар күн дегенде барлығы қыдыруға шығады. Ал "жаңбыр" дегенде

	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілікті, реакция жылдамдығын дамыту; доппен ойындарға қызығушылықты арттыру. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар. **Мақсат-міндеттер:** допты аулау және лақтыру жаттығулары Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	балаға дейін атап шақыруға болады. Еңбек әрекеті: өскіндері суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларда қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыру. Балалардың еркін ойындары.	**Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	болды?"- деп, Бауды тартып қалып еді, Дүңгірлейді барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан, Кіріп кетті ініне. Соңғы сөздерді естіген "мысық" "тышқандарға" қарай жүгіріп, қуалап, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталғандар келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "мысық" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады.	ашқан қолшатырдың айналасына жиналады. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: өскіндері суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларда қарапайым

					еңбек дағдыларын қалыптастыру. Балалардың еркін ойындары.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналардың сұранысы бойынша кеңес беру.	"Балаларды жазда шынықтыру" тақырыбында кеңес беру.	"Денсаулықты сақтау өмір салты" туралы ата-аналарға арналған кеңес.	Ата-аналардың сұранысы бойынша кеңестер.	"Баланың демалыс күндерін дұрыс ұйымдастыру" тақырыбында кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж.

«Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025	**17.06.2025**	**18.06.2025**	**19.06.2025**	**20.06.2025**
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (**таным іс-әрекет**) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (**дене тәрбиесі**) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (**таным іс-әрекет**і) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кememен.	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (**дене тәрбиесі**) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". **Мақсат-міндеттер:** шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру.	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (**дене тәрбиесі**) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып,	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (**таным іс-әрекет**, **зерттеу іс-әрекет**) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. **(таным іс-әрекет)**

	бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (**дене тәрбиесі**)	Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) Еркін ойын: "Соқыр теке" **Мақсат-міндеттер:** жылдамдықты,ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (**дене тәрбиесі**)	(**дене тәрбиесі**)	Жүгірейік қуанып. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". **Мақсат-міндеттер:** балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. **Тіл дамыту**ға ықпал ету. (**дене тәрбиесі**)	**Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде,

					қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. **Мақсат-міндеттер:** алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. **Мақсат-міндеттер:** гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. **Мақсат-міндеттер:** көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады.				

	3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. **(дене тәрбиесі)**				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	**Мәдени-гигиеналық дағдылар**ын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.

Таңғы ас	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен **сурет салу**. (**шығармашылық іс-әрекет**і) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4)	Су ханшайымымен саяхат. (**таным іс-әрекет**і, **зерттеу іс-әрекет**і) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (**шығармашылық іс-әрекет**і) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (**шығармашылық іс-әрекет**і) **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "С. Оспанов "Күн" (оқу)" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнынын	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (**шығармашылық іс-әрекет**і) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Су -өмір нәрі" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің	Жыл мезілдері Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (**таным іс-әрекет**, **зерттеу іс-әрекет**) **Жапсыру** «Күлімдейді күн маған». (**шығармашылық іс-әрекет**) **Тіл дамытудан ойын-жаттығу** "Су - тіршілік көзі" **Мақсат-міндеттер:** Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту,	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**, **таным іс-әрекет**і) «Жуыну әні» (**шығармашылық іс-әрекет**) Аквариумдағы балықтар. (**зерттеу, танымдық іс-әрекет**і) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ақ жаңбыр" **Мақсат-міндеттер:** Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Тұңғиық теңіз түбінде" **Мақсат-міндеттер:** Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру	күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді **құрастыру** қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Аквариумдағы балықтар" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше **құрастыру**; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау

			қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.		барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен **жапсыру**.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін,	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді.

	үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә,	Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық	күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды	құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса- тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары	(Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және

	жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. **Мақсат-міндеттер:** қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре	тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. **Мақсат-міндеттер:** өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-	сипаттайды. **Мақсат-міндеттер:** салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа	ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған	ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар):

	жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-	қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында	тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны.	жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	"Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата)

	жаттығулары. **Мақсат-міндеттер:** спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.	**Мақсат-міндеттер:** қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.		белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар **Мақсат-міндеттер:** майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.				

	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды жүзеге асыру. (**дене тәрбиесі**)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Ұйқыдан	"Не естігеніңді айт?"	"Жер, су, ауа, от"	Біз не істегенімізді	"Не, қалай естіледі?"	"Аңдардың әңгімесі"

тұру	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалар жазушыларына	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер"	айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жабайы жануарлар туралы,	дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) **Мақсат-міндеттер:** балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады.	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы

	деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында-олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де,	олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. **Тіл дамыту**, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын	Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". **Мақсат-міндеттер:** балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.		
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-**	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-**	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене**	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,

әрекеті	**әрекеті, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз?	**әрекеті, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә,	**тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа	**дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. **Мақсат-міндеттер:** балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу.	**еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір,

	- Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді.	дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды.	температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды.	**Мақсат-міндеттер:** ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі	түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі

	Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. **Мақсат-міндеттер:** қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен	Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. **Мақсат-міндеттер:** өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға	Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. **Мақсат-міндеттер:** күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда тапқырлықты,ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер	малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып	пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір

	түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. **Мақсат-міндеттер:** спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" **Мақсат-міндеттер:** қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған - жеңімпаз атанады.	алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек.	адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай

			"Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар. **Мақсат-міндеттер:** төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.	Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Күннің көзінен сақтану" тақырыбына ата-аналарға кеңес беру.	" Үйдегі ойындар" тақырыбында ата-аналардан сауалнама алу.	"Дұрыс сөйлеп үйренейік" тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.	"Балалардың ойыншықтары" атты науқанын өткізу.	"Демалыс күндері балабақша тәртібін сақтау" атты кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж.
«Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025	**24.06.2025**	**25.06.2025**	**26.06.2025**	**27.06.2025**
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Ол не?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға заттардың бір-бірінен үлкен-кішілігін анықтай білуді үйрету. Матрешканың бөлшектеу және **құрастыру**, кіші матрешканы үлкен матрешканың ішіне салу, матрешканың жоғарғы және төменгі жартысын үлкен-кішілігі және өрнектері бойынша салыстыру.	"Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың	"Суретті жина" пазл ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөліктерді бір-біріне дұрыс қоюға үйрету. "Ненің төлі?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жан-жануарлардың төлдерін атауға дағдыландыру, білімдерін тиянақтау; есте сақтау, қабылдау, ойлау, сөйлеу	"Бір сөзбен ата!" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды жалпылауға және бір сөзбен атауға үйрету. "Жұбыңды тап" ойыны. Мақсат-міндеттер: Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша	Үстел үсті ойыны: "Лото". **Мақсат-міндеттер:** балалардың жеміс-жидек, көкөніс, гүлдер жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. Ойын шарты: көкөністерді – бақшаға, жеміс-жидектерді – бауға, гүлдерді – гүлзарларға орналастыру.

	Ойынның мазмұны. Тәрбиеші балаларға мынадай жұмбақ айтады: Бойы әр түрлі, жұмбағымды тыңдашы, Өзара ұқсас жүзі менен сымбатты. Бір-біріне сыйып кеткен көрінбей, Жиналғанда бір ойыншық сияқты. "Түлкі, қоян және әтеш" үстел үсті театры . **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу тілі мен тілдік қарым-қатынасты дамыту. Ертегі мазмұндауына қосылу. Дыбысты нақты дыбыстау. Рөлдерге бөлу барысында балалар өзара келісіп, бір-біріне шыдамдылық және сыйластық танытуға дағдыландыру.	ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғары көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Лото "Құстар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** құстарды топтастыруға және жалпы атауларын атауға дағдыландыру; зейінді, байқауды	қабілеттерін дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың және төлдерінің суреттері.	балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға болады.	Үш үлкен карточка-бақша, бау, гүлзар бейнеленген, көлемдері 8×8см карточкалар және көкөністер, жемістер , гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі бір ертегідегі кез келген кейіпкердің айтқан сөздерін ары қарай жалғастыруға ынталандыру; байланыстырып сөйлеу мәдениетін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту, сөздік қорды байыту; ертегілер әлеміне деген тұрақты қызығушылықты арттыру; халық ауыз әдебиеті үлгілеріне деген сүйіспеншілік сезіміне тәрбиелеу. Құралдар.

		дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: үй және жабайы құстардың суреттері бойынша.			Түрлі ертегілер бойынша белгілі сюжеттер салынған суреттер.
	Бөлме өсімдіктерді суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулуды жалғастыру; өсімдіктерді суару амалын игерту (су құйғыштың тұмсығын жапырақтарға тигізбей); тірі табиғат объектілеріне қамқорлық жасауға тәрбиелеу (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойын бұрышындағы ойыншықтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәртіпке үйрету, ойыншықтарды өз орынына қоюды игерту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел бетіне дұрыс қоюға машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу. "Маған қарай жүгіріңдер" ойыны.Топтасып бір бағытта жүгіреді. "Торғайлар болып ұшайық": жан жаққа жеңіл жүгіреді. Тәрбиешінің көмегімен шеңбер жасап тұрады. Шеңбер бойында жүру, жеңіл жүгіру, "қоянша" секіру. Тік тұрып қолды алға созу, тік тұрып қолды жоғары созу "Құстай қанат самғайық" жаттығуы Тік тұрып, қолды бүйірге қойып,аяқты алшақ етіп тұрып оңға және солға иілу. Аяқтың ұшымен шеңбер бойы жеңіл жүру. Тәрбиешінің артынан жеңіл үйіріліп жүгіру. (**дене тәрбиесі**)				

Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың қолдары мен беттерін жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастыру. Асхана құралдарын дұрыс қолдануды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жууды дағдыландыру. Таңғы асты тауысып жеуге үйрету. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. **Жапсыру** «Бағдаршам». Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану).	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) **Жапсыру** «Жеміс-жидектер патшалығы». «Саңырауқұлақтар	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу.	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?» «Өртке қауіпті заттар» коллажы. «Болады-болмайды» дидактикалық ойны. Балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау. «Мен бастаймын сен аяқта»	Театрландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) "Шалқан" ертегісі.

		әлемі», **мүсіндеу**.		дидактикалық ойыны. Балаларға белгілі әрекеттерді дұрыс аяқтауға үйрету. Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау.	
	"Көліктер" сөздік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жеке сөздерді қатты және ақырын айтқызып үйрету. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Құстар" **Мақсат-міндеттер:** балалардың құстар туралы түсінік қалыптастыру.Құстардың сыртқы бейнесінің ерекшеліктері,тіршілігі туралы білімдерін кеңейту.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Көңілді секірейік" **Мақсат-міндеттер:** балаларда екі аяқтап басты затқа тигізе отырып, жоғары қарай 2-3 метр қашықтықта алға қарай жылжи отырып, тұрған жерінен ұзындыққа, 5-10 см биіктіктегі зат арқылы жерде жатқан жалпақ құрсауға секіру дағдыларын дамыту; сап түзеп шеңберге, шеңберден сапқа ауысу дағдыларын әрі қарай жетілдіру.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Көгалдағы балапан" **Мақсат-міндеттер:** балаларға жапсырмалау туралы түсінік беріп, жапсырмалар жасауға үйрету, балалардың ұсақ қол моторикасын, қиялын дамыту. «Көгалдағы балапан» жапсырып үйрету, жырту әдісін қолдана білуге үйрету. Сюжеттік композиция құра білуге үйрету. Балаларды зерделікке, ұқыптылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымын кеңейту,	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Құстар" **Мақсат-міндеттер:** балалардың қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы жалпы ұғымдарын қалыптастыру, қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды жіктей білуге үйрету. Дидактикалық ойындар арқылы зейінді, сөйлеуді, көру қабілеттерін дамыту. Құстарға деген қамқорлықты, қиын жағдайда	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді марш" **Мақсат-міндеттер: музыка** мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне **музыка**мен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.

			шығармашылық ойлауын дамыту.	оларға көмек беруге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Балабақша ауласындағы серуен: «Аумақтағы қауіпсіздік» (**қоршаған әлеммен танысу**, тіл дамыту) Мақсат-міндеттері: Балаларды аумақты, ондағы нысандарды зерттеуге ынталандыру; аумақта кездесуі мүмкін қауіпті жағдайлар мен оларды болдырмау ережелері туралы түсінік беру; қоршаған ортаға бейімделу дағдыларын тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге аумақтағы қауіпсіздік ережелерін анықтайды: Жүгіру кезінде аяқтың астына және алға қарау керек — соқтығысып қалмау, сүрініп құлап қалмау үшін;	Құстарды бақылау (көгершін). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көгершіннің сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог көгершіннің ерекшеліктерін анықтау үшін, торғаймен салыстыруға болады. "Не, қайда мекендейді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың аң-құстардың, үй жануарларының	Жәндіктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін кеңейту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1. Жәндіктерге нелер жатады? 2. Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3. Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4. Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5. Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма?	Құстарды бақылау (қарлығаш). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қарлығашты сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. Қарлығаш - бейбітшілік пен берекенің символы. Қарлығаш күзде жылы жаққа ұшады, ал көктемде қайтып келеді. Бұл құс жазда ұялап, балапандарын ұшуға	Күннің көзін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға күн туралы түсініктерді тиянақтау; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, аспанда жарқырап тұрған не? - Ол неге ұқсайды? - Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? - Күннің бізге қандай пайдасы бар? Тақпақ: Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты!

	Жерден таяқ, бұтақ немесе басқа да заттарды алып ойнауға болмайды — бұл өзіңе де, достарыңа да қауіпті; Құстар мен жануарларға тым жақын баруға болмайды — олар жабайы, қорқып, шабуыл жасауы мүмкін; Ағаштарға, бұтақтарға өрмелеуге болмайды — бұтақ сынып кетуі мүмкін, бұл биіктен құлап, жарақат алуға әкеледі. Педагог балаларға аумақты аралап шығуды, ондағы нысандарды атап беруді ұсынады. Содан кейін балалардың денсаулығына қауіпті болуы мүмкін жағдайлар жайлы қарапайым бірнеше қысқа әңгіме айтып беруіне болады.	тіршілігі туралы түсініктерін тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін; дүниетанымын кеңейту. Құралдар: аң-құстарды, үй жануарларының және мекендерінің суреттері. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардан түскен бұта-қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп - ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: "Құмырсқалар илеуі" тақырыбына бормен **сурет салу**. Еңбек әрекеті: алаңды тазалауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне	үйретеді. - Қарлығаш, басқа құстарға қарағанда, өте ерекше құс. Басы мен денесі, қанаттарының түсі қара, ал кеудесі ақ. Қарлығаштың құйрығы айыр. Қарлығаштың ұшқаны да ерекше: ол реактивті ұшақ ұқсап жылдам жоғары көтеріліп, төмендеу түсіп, ұзақ ұшып жүреді. Қарлығаш ұясын саз балшықтан жартас қуыстарына, жағалаудағы жарға, үй ішіне салады. Қарлығаш адамға жақын болады. Еңбек әрекеті: гүлді баптау, топырағын қопсыту. **Мақсат-міндеттер:** гүлді өсіре білуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	"Көк ту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл

	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып	Ойын шарты. Бұл ойынға қанша бала болса да, қатыса беруге болады. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны басқарушы етіп сайлайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар...", - дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған	жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері	жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардар түскен ұсақ құрғақ бұтақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. "Ақсақ үйрек" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** алаңда бір аяғымен жүре білуді жетілдіру. Мына сөзден кейін осындай қозғалыс жасау: «Күн шықты, ойын басталды»; ойын шарттарын сақтау(екі аяғын қатар жерге қоймау керек). Балалардың еркін ойыны.

	шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Құралдары: ойыншыларға медальондар, "жапалаққа" маска.	ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Құралдары: екі түрлі медальондар: қаршығалар мен қарлығаштар. "Допты қақпаға домалат" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты домалатып, доғаға өткізуге жаттықтыру; ептілікке, дәлдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: доптар, доға. Балалардың еркін ойыны.		айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Құралдары: ойыншыларға медальондар, "жапалаққа" маска.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

дайындық					
Түскі ас	Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс, әдеп ережесі. Ас ішерде күнде біз Сөйлемейміз күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Ұйқыдан тұру	Оянайық бәріміз. Тәрбиешінің айтқанын орындайды. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін асқа дайдық. Бесін ас.	Серуенге қызығушылық туғызу; балалармен жеке әңгімелесу; серуенге ойын материалдарын таңдау; серуенде балаларды әрекет етуге ынталандыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Шұбар тауық" үстел үсті театры. **Мақсат-міндеттер:** ертегінің мазмұнын түсінуге үйрету,	"Ғажайып қапшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** геометриялық фигураларды ажырата	"Шалқан" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** ертегі кейіпкерлерінің рөлдерін ойнауды	"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды	"Аурухана"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы,

	ертегілердегі кейіпкерлерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Өзіңе жұп тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір-біріне итерместен жүгіруге үйрету, үлкен құрылыс ойыншықтарымен ойнау.	білуге және атауға үйрету "Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақтамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог алдын-ала автобуста жүру ережелерімен таныстырады, сыпайылық үлгілерін	үйрету. "Түрлі-түсті ыдыс" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттардың түсін ажырата білу қабілетін нығайту «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. "Үш аю" ертегісін баяндау. **Мақсат-міндеттер:** ертегіні мұқият тыңдауға, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге үйрету. "Түрлі-түсті моншақтар" ойыны. Балалардың геометриялық пішіндерді ауызша нұсқауларға сәйкес дұрыс орналастыра	оның іс-әрекеттері туралы білімдерін бекітуді жалғастыру, құралдарды (шприц, термометр, тонометр) дұрыс атауға үйрету "Матрешкаға қонақта" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін бекіту. Матрешканы дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру.

		суреттерден көрсетеді. Педагог балаларды автобус салонына шақырады; жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.		білуге үйрету.	
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі түрде шешінуге, шкаф сөрелеріне киім қоюға, қолдарын жууға үйрету.				
Серуен	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бұлттарға қарап, түрлі бейнелерге ұқсайтынын байқату; ой-қиялын тәрбиелеу.	Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ересек адамның жұмысының	Жәндіктерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің екінші	Гүлдерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жазғы гүлдердің түрлі-түсті	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің екінші жартысында күн

	Бұлттарды бақылау. Егер сол күні аспанда бұлттар болмаса, педагог бұлттардың суреттерін көрсетіп, қандай бейнелерге ұқсайтынын сұрайды. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады.	нәтижелеріне құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Балалардан аула сыпырушыны қалай танып қойғанын сұрау; аула сыпырушысы қандай киім кигенін, қандай құралдарды ұстап, еңбек ететінін әңгімелеу. "Көлік пен торғайлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің	жартысында жәндіктердің тіршілігін (құмырсқаның илеуін) бақылауға тарту. Кіп - кішкене құмырсқа, Үйір болып жұмысқа Өзі кіші болса да, Қарамайды тұрысқа. Еңбек етіп әр кез ол, Шаршамайды жұмыста. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40	болатынын байқату; балалардың эстетикалық сезімдерін ояту. Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер, Қызыл гүлдер, көк гүлдер. Өсе берші нұрланып, Өсе берші ырғалып. Гүлдер нәзік болады Қаулап өсіп толады. Қарамасаң аялап Солып, құрап қалады. "Түлкі мен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгі бойынша қимылдауға жаттықтыру; кейіпкерлердің қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа	батыс жаққа ауып бара жатқанын көрсету, жылуы азайып бара жатқандығын сезіндіру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Шуақ шашып аспаннан, Шықса әлемге сән боп күн. Тіршілігі басталған, Жан-жануар жәндіктің. Асфальтқа күннің суретін салғызу. "Тығылмақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10-ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін

	Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер орнасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар,	"Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Допты жоғары лақтырып, қағып ал" жаттығу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды допты екі қолмен ұстап, жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға дағдыландыру; ептілікке, зеректікке тәрбиелеу; доппен ойынларға деген қызығушылықты арттыру. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне	метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қаіпсіздік еределерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Еңбек әрекеті: бақшадағы	тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "түлкі" етіп сайлап, қалған балаларды "балапандар" деп, әрқайсысына медальон тағып, ойын ойналады. Ойында "балапандар" "түлкі" кейіпкеріне ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең аймақты айнала қашуы тиіс. Құралдары: балаларға медальондар, жүргізушіге - маска. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи	жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: балаларды ойыншықтарды құмнан қағып тазалау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыруды

	Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.	көкөністерді суару. **Мақсат-міндеттер:** су құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың еркін ойындары.	отырып, секіруге дағдыландару. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	жалғастыру.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Күннің көзінен сақтану" тақырыбына ата-аналарға кеңес беру.	" Үйдегі ойындар" тақырыбында ата-аналардан сауалнама алу.	"Дұрыс сөйлеп үйренейік" тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.	"Балалардың ойыншықтары" атты науқанын өткізу.	"Демалыс күндері балабақша тәртібін сақтау" атты кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж

«Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025	**01.07.2025**	**02.07.2025**	**03.07.2025**	**04.07.2025**
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау.				
	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; денсаулықты сақтау қағидаларына баулу. "Күнім, күнім..." Күнім, күнім, қайдасың? Түннен бері шығасың. Сенімен бірге оянамын, Жылы нұрыңа шомыламын. Оянамын, жаттығамын,	Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** көркем сөзді мәнерлеп айтуға бейімдеу; ұсақ қол моторикасын дамыту. Күн денесін құрайық, (Алақандарды жоғары көтеріп, оңға-солға бұраңдау) Қолды жайып бұрайық, Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып, ашу)	"Топ-топ басайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінде айтылған сөздерге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету . Топ, топ, топ, топ басайық (шеңберге тұру) Жалаудан күн жасайық (қоладарын көтеру) Жаса, жаса, алтын күн (бір орында аяқты нық басып жүру) Жаса, жаса, алтын күн Біраз уақыттан кейін	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; артикуляцияны, есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Көркем сөз. "Зымыран". Биік-биік көк аспан, Көк аспанда сұр қыран. Сұр қыраннан озады	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту. "Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**) "Жел көбік" қимылды

	Балабақшаға барамын. Нұрыңа толған алаңға Достарымды шақырамын. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**) «Домалат, қуып жет!» қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға допты түзу бағытта домалатып, оны күшпен итеруді, оның қозғалыс траекториясын көзбен бақылауды үйрету. (**дене тәрбиесі**)	Сәулелерді шашайық. Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып, ашу) Сәулелерді шашайық. Шапалақты қағайық, (Шапалақ қағу) Көңілді болайық. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Үстел үсті ойыны: "Жұп суреттер". **Мақсат-міндеттер:** балаларды суретте бейнеленген заттарды салыстыру, ұқсастықтарды табу және бірдей суреттерді таңдау әрекетін қалыптастыру, назар аудару, зейін қою, **тіл дамыту**, ойын ережелерін дұрыс орындауға үйрету. Тәрбиеші балаларға суреттер таратады. Балалар бірдей суреттерді тауып, атауларын атайды. Қай	тәрбиеші: "Тоқта!». Балалар баяулап, тоқтайды. Ойын қайталанады. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**) "Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының көмекшілері болады. (**қоршаған әлеммен таныстыру**)	Ғарыштағы зымыран. Басы үшкір, бұрыштай, Жылтырайды қылыштай, Күміс құстай зуылдап, Ұшып кетті зымыран. Д. Ахметова. (**көркем әдебиет**) Үстел үсті ойыны: "Түстерін тап" **Мақсат-міндеттер:** түстер туралы білімді бекіту, зейінді дамыту. Үстелге түрлі-түсті қарындаш суреттері бар карточкалардың жартысын (немесе, керісінше, суреттердің жартысын) жоғары қаратып қою. Баладан, мысалы, қызыл түске сәйкес барлық қызыл түсті суреттерді таңдауды сұраңыз. Содан кейін көк, сары және	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберге тұруға дағдыландыру, мәтінге сәйкес қимылдарды жасауға үйрету. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады: Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. "Тарс етті", – дейді де тізерлеп отыра кетеді. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан

		бала дұрыс айтады, сол балаға арнайы фишкалар беріледі. (таным дағдылары)		т.б. Балалар алдымен екі түсті суреттерді, содан кейін үш түсті суреттерді таңдап, тапсырманы қиындатуға болады. (таным дағдылары)	тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады. (**дене тәрбиесі**)
	Үстелдердің жанына орындықтарды қою. **Мақсат-міндеттер:** орындықтарды үстелдің алдына белгілі тәртіпте қою амалына игерту; балаларды еңбекке дағдыландыру, ересектерге көмектесуге үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу, басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітап бұрышын тазалау **Мақсат-міндеттер:** құлап жатқан кітаптарды тігінен тізбекке қойып, реттікті орналастыруға машықтандыру; балаларды кітаптарға ұқыпты, таза қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Достық" жаттығуы. Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (Қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз. (Екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес. (Шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық. (Қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты				

шаралар	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балаларға тамақтану ережелерін еске түсіру арқылы, ас ішу дағдыларын қалыптастыру. Асты толық дұрыс шайнауға үйрету. Ас ішерде күнде біз Сөйлемейміз күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу»: балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (**көркем әдебиет**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Шуақты күн" **Мақсат-міндеттер:** Күн сәулесінің барлық жер жүзін жылытатыны туралы білімдерін кеңейту; куннің сәулесісіз тіршілігі жоқ екенін	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (**дене тәрбиесі**) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (**көркем әдебиет**) «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (**қоршаған әлеммен танысу**)	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар жәнебасқа). (**көркем әдебиет**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Алдымда әр түрінен	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**) Адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) "Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (**музыка**) «Бұл бақытты – мекен» асфальтқа **сурет салу** байқауы. (**сурет салу**) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (**музыка**)

	түсіндіру; балалардың сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту; күннің жер бетіндегі тіршілікке қажет екендігі туралы түсінік қалыптастыру.	Су бетінде **сурет салу**. (**сурет салу**)	жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Жапырағын ұстасаң, Асты суық, Жылы үсті, Дәрі жасар бұл гүлден, Емдер күйік, тыныcты. (Түймедақ) Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ. Балалар тұр қаптап. (Бақбақ)	сыпай түрде айтуға дағдыландыру. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінді, байқағыш, шапшаң болуға, кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты	

				суреттерді қолдануға болады.	
	"Күн" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Алақанды ашамыз, Жарқын күнге қараймыз. (Балалар алақандарын алға созады, және ырғақпен жоғары-төмен бұрады) Бізге жылу бере ғой, Күш, қуатым тасысын. (Өздеріне шақырғандай саусақтарын қимылдатады) Саусақтарым жатпайды, Ешбір тыным таппайды.(Саусақтарын бүгіп, қайта ашады) Тук-тук, балғалар, (Еңкейіп, кезек-кезек жұдырықтарымен	"Шапалақты тыңда" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып , үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. - Қанша дыбыс естідіңдер? **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Тепе-теңдікті сақтайық" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда сап түзеп бірінің артынан бірі арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру жаттығуын	Үстел үсті "Суретті құрастыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бөлшектерден тұтас бір бөлікті **құрастыру**ды үйрету, балалардың қабылдауын және байқағыштығын дамыту. "Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға заттарды сипап-сезу арқылы анықтауға және оларды сипаттауға үйрету. **Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойын. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу**	Көркем шығарма оқып беру. (**көркем әдебиет**) С. Сейтенов «Атасының ақылы» https://bilimkids.kz/regime-process/282?l=6&l=8 **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Орманға жидек теруге барамыз" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды жидектері бар бұталар бейнеленген үйлесімді композиция құруға үйрету; бейнелейтін заттың орналасу мағынасын түсінуді меңгерту; кеңістікті бағдарлау дағдыларын, көру қабілеттерін дамыту; Табиғатты аялауға, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	"Ою саламыз" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау)

	тізелерін ұрады) Хлоп-хлоп, алақандар, (Тізелерін алақандарымен қағады) Оп-оп, секіреді қояндай, (Бүгілген саусақтарымен тізелерін қағады). (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (**сурет салу**) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру; номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. Қимыл-қозғалыс ойыны «Бақшадағы қояндар» (**дене тәрбиесі**)	орындау; жүгіру кезінде балалардың бір-біріне соғылып қалмауы үшін арақашықтық сақтап жүгіруге жаттықтыру және бір бағытта жүгіріп келе жатып, келесі бағытқа белгі бойынша тез ауысу дағдыларын жетілдіру; сап түзеп бірінің артынан бірі арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру жаттығуын, гимнастикалық орындықтың үстімен жүру техникаларын жетілдіру."	"Мақтаншақ қоян" ертегісі **Мақсат-міндеттер:** Балаларға ертегі мазмұнын түсініп, тыңдай білуге, ертегі кейіпкерлерінің жағымсыз қылықтарын көрсете алуды түсіндіру; ертегіні мазмұндай алуға, рөлдерге бөлініп ойнауға үйрету; ойын, қиялын, тілін, сөздік қорын дамыту; тазалыққа, адамгершілікке тәрбиелеу."		Д. Ахметова. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Күнбағыс" **Мақсат-міндеттер:** Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; **музыка**ны және **музыка**лық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. Мақсаты: есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді,				

	Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің жаз мезгілінде аспанда биік орналасқанын, жерге жарық пен жылуды төгетінін түсіндіру; күннің адамға, жан-жануарға, өсімдіктерге қажеттігін көрсету (жапырақтардың түсі жасыл, гүлдерді түсі ашық, адамдар жылы киімін жазда кимейді, бақшадағы көкөніс, жидектер тез піседі); ұғымталдыққа, байқағыштыққа тәрбиелеу. Күн терезен қарайды, Бізге шуақ шашады, Біз шапалақ соғайық, Күнді қарсы алайық! Еңбек әрекеті: құм салғышты құммен	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың	Ақ қайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қайынның белгілерін атай білу, басқа ағаштардан айырмашылығын ажырата білу, қайынның әдемілігін айту. Ересектермен бірлескен жұмыс түрлері. Бақшадағы көкеністерді бақылау және қарау. **Мақсат-міндеттер:** Топтық жұмысқа үйрету және дағдыларын қалыптастыру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** достыққа, белсенділікке,	Жаңбырдың жауғанын бақылату. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жаңбырдың пайда болу құбылысын түсінуге мүмкіндіктер жасау; бақылағыштыққа, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру; оның табиғатқа тигізер пайдасын білдіру. Жерге сіңуін көрсету. - Балалар, ақ жауын мен нөсер жауын бірдей ме? Жұмбақ шешуге үйрету. Көтеріліп теңізден,	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Желдің түрлерімен таныстыру. - Жел дегеніміз не? - Жел қандай болады? - Жел не үшін қажет? - Желді көрмесек қалай сеземіз? - Жел қай жақтан

	толықтыру. **Мақсат-міндеттер:** кішкене шелектермен таза құмды құмсалғышқа төгу әрекетіне тарту; қарапайым еңбек дағдыларына бейімдеу. Қимыл-қозғалыс ойыны «Бақшадағы қояндар» (**дене тәрбиесі**) "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жүгіре білу қабілеттерін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп	негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі. Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа дағдыландыру. "Түсін тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікте бағдарлау, түстердің арасынан негізгі түстерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру.	ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. "Сызықты баспа"	Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Жауған жерің шөп болсын Еңбек әрекеті: ауладағы қағаз,қоқыстарды жинау. "Түсіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда зейінді дамыту, түстерді ажырата білу, белгі бойынша әрекет ету. Жүгіру, жүру жаттығулары. Балалар 3-4 түсті жалаушаларды алады және бөлменің әртүрлі	соғып тұр? Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік-биік ағаштар. "Тышқан мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын шартын бұзбай, тату ойнауға дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып бір - бірінің қолынан үстап тұрады. Екі бала таңдалып алынып, біреуі тышқан – қашушы, екіншісі мысық - қуғыншы болып сайланады. Тышқан шеңбердің іші - сыртымен қашады, ал мысық тышқанды ұстап алуға тырысады. Шеңбер құрып тұрған балалар мысықтың

	қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Жалаушаға жүгір" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешінің белгісіне сәйкес іс-әрекеттерді орындау қабілеттерін дамыту, назар аударту, түстерді ажырата білу. Жүгіру және жүру жаттығулары. **Дене тәрбиесі**не	**Дене тәрбиесі**ндегі арналған ойын: балаларда екі аяғымен алға қарай секіру қабілетін дамыту. Белгі бойынша әрекет ету, ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру.	қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландару. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштан түскен ұсақ бұтақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	бұрыштарында 4-6 адамнан тұрады, әр бұрыштқа тәрбиеші түрлі-түсті жалауша қояды. Тәрбиешінің белгісі бойынша "Серуендеуге барамыз!" балалар жан-жаққа тарайды. "Өз түстерінді тап!" - деген белгіні естігенде, балалар тиісті тудың жанына жиналады. Тәрбиеші қай топтың тез жиналғанын айтады. Ереже. Тудың қасынан белгі бойынша ғана шығу."Серуендеуге барамыз!". Тиісті түсті жалаушаның жанына жүгіру және жиналу "Өз түстерінді тап!" **Дене тәрбиесі**не арналған ойын: балалардың алға қарай екі аяғымен секіруін дамыту. Белгі бойынша әрекет етіңіз,	тышқанды ұстап алуына кедергі жасайды. Егер мысық тышқанды ұстап алса, басқа балалар мысық пен тышқан болып сайланады. Сөйтіп балалар ауысыу арқылы ойын жалғасады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: гүлзардаға гүлдерге су құю. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Балалардың еркін ойыны.

	арналған ойын: Балалардың қимыл-қозғалыстарын белгі бойынша орындауын, әр түрлі бағытта жүгіру қабілеттерін дамыту. Балалардың еркін ойыны.			ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру. Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай аппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Мәдіхат Төрежанов «Шие тергенде». (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	"Оянайық бәріміз". Тәрбиешінің айтқанын орындайды.				

	Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір-біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар:	"Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың логикасын, ой-қиялын дамыту. Жүргізуші. 1 нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды	"Үй құрылысы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ұй құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-құиялын дамыту; достық қарым-қатынастарға, еңбеккорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара	"Скафандр киеміз" кимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтін мәніне, ырғағына сай қимылдауға жаттықтыру; дене мүшелерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Арманшыл баламыз, (Бас бармақтар жоғары көтеру) Ғарышкер боламыз.	"Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1 нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды

	құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын "шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді. "Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа	көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3 нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Қуыршақ бөлмесін жасаймыз" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жиһаз және оның мақсаты туралы білімді бекіту; коммуникативті біліктерді дамыту. Құрал-жабдықтар: балалар жиһазының заттары. Тәрбиеші балаларға: "Алуа қуыршағына жаңа жиһаз сатып алды, бірақ ол оны бөлмеге қалай қою керектігін білмей тұр.	қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі (кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы). Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі. "Мысық пен тышқандар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; бегле бойынша қимылдауға дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. "Мысық" таңдап	(Қолдарды жұдырықтарға жинау, шынтақтарды бүгу) Бір аяқты өткізіп, (Қол белде, аяқты тізе бүгіп, көтеріп түсіру) Екіншіні саламыз. (Қол белде, екінші аяқты тізе бүгіп, көтеріп түсіру Қолды жеңге өткізіп, (Бір қолды шынтақта бүгіп созу) Солды жеңге өткізіп, (Екінші қолды шынтақта бүгіп созу) Сыдырманы жүргізіп, (Бір қолмен сыдырманы жүргізген болы қимылдату: төменнен жоғарыға жүргізу) Киеміз скафандрды. (Екі қолды жоғары көтеріп, бас төбесіне қойып, екі бетті екі алақанмен жауып,	көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3 нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Киімді тазалау үйі" сюжет-рөлдік ойыны. Мақсаты: киімді күту амалдарымен таныстыру; балалардың ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбекке баулу; киімді жуу немесе тазалау, кептіру, үтіктеу, бүктеп салу әрекеттеріне дағдыландыру. Құралдары: щеткалар, үтіктегіш, үтіктер, киімдер үлгілері,

	тәрбиелеу. Құралдары: бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. "Біз естиміз-жасаймыз"ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды мәтін бойынша естіген сөздерді, қимылмен көрсету дағдыларын дамыту. "Суретті тап"ойыны. (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** есте сақтау, зейінді дамыту. Балаларға суретті белгілі уақыт көлемінде көрсету. Одан кейін балалардың көзін жұмуларын сұрау, көптеген суреттердің ішінен бірінші қараған суретін тауып алу.	Оған жиһаз қоюға көмектесейік", - дейді. Тәрбиеші балалармен бірге үстелді ортаға қояды. Үстелдің қажеттілігі туралы, балалардан сұрайды. Мысалы, Асем: "Бұл үстел, біз оны бөлменің ортасына қоямыз. Қуыршақ онда тамақтанатын болады. Орындықты үстелдің жанына қою керек, ол оған отырады. Осылай әр жиһаздың қажеттілігін балалар сипаттап, айтып береді. "Неге ұқсайды?" (балалар тобымен жұмыс). **Мақсат-міндеттер:** зейінді, байқағыштықты дамыту. Балаларға екі затты көрсету. Мысалы: ""Бір түсті доп пен бір түсті текшені қарастыру. Екеуінің айырмашылығы мен	алынады. "Тышқандар" індерінде отырады. "Тышқандар" мен "мысық" екі қарама-қарсы жақта орналасады. Тәрбиеші былай дейді: - Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: - Тынышталыңдар, тышқандар, бекерге шулап күлмеңдер. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрмеңдер, - дейді. Мысықты сомдайтын бала өз рөлін атқарады, "тышқандарды қуалайды". Көркем сөзді жаттау жаттығуы.	баспен шайқау) Алақай! Алақай! Ғарышкерміз, балақай! Алақай! Алақай! Ғарышкерміз, балақай! "Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қонақтарды қарсы алу туралы білімдерін жетілдіру. Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. "Біз шығамыз сапарға" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды	сөрелер, пластик тегештер, қыр қысқыштар, киімді ілетін жіп. Үтіктейміз киімді, Қыртыстарын жазамыз. Кірлеп қалса киімдер, Кір жуу машинасына саламыз. Г. Кужагулова. "Не болады?" (балалар тобымен жұмыс) ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу, есте сақтау, заттардың белгісі немесе қасиеті бойынша жалпылау дағдыларын дамыту. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Мысалы: "Қызыл не болады?" (көйлек, гүл, шелек және т. б.); "Дөңгелек не болады?" (доп, айна, күн және т. б.); "Не үлкен?" (үлкен үй, үлкен көлік және

		ұқсастығын сұрау. Жалпы: екі зат да ойыншықтар, екеуі де бірдей түсті. Айырмашылықтар: доп-дөңгелек, текше-шаршы, доп-үлкен, текше - кішкентай. Ойынды қиындата отырып, балаға аз айырмашылықтары бар заттарды көрсетіңіз, мысалы: бір түсті екі машина, бірақ әртүрлі дөңгелектері, дене пішіні және т. б.	**Мақсат-міндеттер:** тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Жаз" Күн ысыды сәске болмай жатып-ақ, Сәуле құшып дірілдейді жапырақ. Дүниенің оянып тұр барлығы Жасыл түске боянып тұр атырап. Т. Молдағалиев «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. Мақсат-міндеттер:	жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Біз шығамыз сапарға, Адымдаймыз қатарда: Бір-екі! Бір-екі! Адымдаймыз қатарда. Балалар саусақтардың ұшымен үстел бетін мәтін ырғағына сай соққылайды. Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы».	т.б.).
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу; балалармен жеке әңгімелесу; серуенге ойын материалдарын таңдау; серуенде балаларды әрекет етуге ынталандыру.				
Серуен	Құмның қасиеттерін бақылау (дымқыл, құрғақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құмның қасиеттері	Жазда гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға гүл туралы	Ауа-райын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға ауа райының	Жаңбырлы ауа-райы туралы сөйлесу (немесе бақылау). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің жаз мезгілінде

	туралы түсініктерді тиянақтау, танымдық қызметін кеңейту Дымқыл құмнан мүсін жасауға болады, ал құрғақ құм тез шашылып қалады, пішінін сақтамайды. Балаларға құммен ойнауға арналған ойыншықтарды беру, құмның құрғақ және дымқыл екенін анықтау. Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа кішкене шелектермен салу. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құралдары: кішкентай шелектер. Тәжірибе жасау: "Біз әжемізге тәтті нан пісіреміз" (құмнан жасау). **Мақсат-міндеттер:** құмның қасиеттері жайындағы түсініктерді тиянақтау. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	түсініктерді тиянақтау; гүлдерге деген қызығушылықты арттыру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Тақпақ: Гүл өсір, сен, бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Себетке допты лақтыр" қимыл	құбылмалы екендігін, кешкі уақытта күн төмендеу түсіп, біраз салқындағанын байқату; байқағыштыққа, зеректікке тәрбиелеу. "Күнмен ойнаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойындағы сөздердің мәніне сай қимылдауға, қимылдарды өзгертуге дағдыландыру; негізгі қимылдарды жетілдіру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Аспанға алтын күн шықты, Шашыратып шуақты. Домалаңдап, жарқырап, Көзін қысып, бізбен ойнап. Күнім, рақмет, демалшы, Көлге батып, ұйықташы. Д. Ахметова. Алғашында балалар	**Мақсат-міндеттер:** балаларға табиғат құбылыстарын сезіне білуге баулу; табиғи құбылыстары туралы білімді бекіту; жаңбырлы күні қажет заттарды еске түсіру. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", –	аспанда биік орналасқанын, жерге жарық пен жылуды төгетінін түсіндіру; күннің адамға, жан-жануарға, өсімдіктерге қажеттігін көрсету (жапырақтардың түсі жасыл, гүлдерді түсі ашық, адамдар жылы киімін жазда кимейді, бақшадағы көкөніс, жидектер тез піседі); ұғымталдыққа, байқағыштыққа тәрбиелеу. Қайыңды бақылауды жалғастыру, қайыңның құрылымын еске түсіру, оның басқа ағаштардан ерекшеліктері. "Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала

	Мақсат-міндеттер: балаларды шеңберге тұрып, бойымен жүруге және жүгіруге бейімдеу; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде	жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларын тәрбиелеу. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойындары.	шеңберде тұрып, аяқ ұштарына тұрып, қолдарын жоғары көтереді. Содан соң жан-жаққа таралып, айлалып, билейді. Соңында орындарында тоқтап, шоқайып отырады, ұйықтап жатқанын көрсетеді. "Мысық пен тышқандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай қимылдауға, берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше болды?"- деп, Бауды тартып қалып еді, Дүңгірледі барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан,	дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" - деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: бақшадағы көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер:су	қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың бірін-бірі қақпай, кеңістікте жүгіре білу, түстерді ажырата білу, зерек болу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға жалаушадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті жалаушалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын

	шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылдып жатқанын бақылайды. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп,екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Балалардың еркін ойындары.		Кіріп кетті іниге.	құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдар: түрлі түсті жалаулар. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Баланың ауыстыратын киімі" туралы ата-аналармен әңгімелесу.	"Абайлаңыз, жәндіктер!" атты ата-аналарға арналған жаднамалар.	"Жаз және балалардың қауіпсіздігі" атты кеңес.	"Абайлаңыз, қолымызды таза ұстайық" атты ата-аналарға арналған жаднамалар.	Баланың гигиеналық қабілеттерін дамыту.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы *(3 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж.
«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	07.07.2025	**08.07.2025**	**09.07.2025**	**10.07.2025**	**11.07.2025**
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
		"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа адамды дауысынан тануды үйрету. Күрделенген нұсқасы: даусытарды тануға шыққан баланың басына шляпа кигізу, қалған балаларға оны шақырту. Құрал: арнайы құрал керек емес. Ойын барысы. Балалар шеңбер жасап тұрады.	"Қарама-қайшылық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белегілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінді, ойлауды дамыту. Бір топ бала жиналып, қолдарына түскен әр түрлі заттарды үстел үстіне жайып тастайды. Олардың саны аса көп болмауы қажет. Ойын жүргізуші ол заттардың аттарын атап шығады. Ал	"Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының көмекшілері болады.

		Біреуі ортаға турып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада турған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге турады – шақырған бала ортаға турады. "Қарақат" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қол ұсақ моторикасын, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Өлең мазмұнына сай қимыл жасау. Қалсам егер тығылып, Қалың шөптің астында. Таба алар деп кім біліп, Жұрт көзінен қаштың ба? Торсиған бал уызға Кіп-кішкентай қарақат. Салып қояр ауызға, Болса егер бала тап.	бергеннен кейін допты, қайтадан тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с. (**тіл дамыту, қазақ тілі**) "Өрмекші" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақ мәтінінің мәніне сай қимылдар жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Күні бойы еңбекпен (Оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды; сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы), Өрмекші өрмек тоқиды (Саусақтарын сыртылдатады),	ойыншыларға сол заттардың қайсысы ненің қасында ненің қасында және қандай қалыпта жатқанын, олардың түр-түстері қандай екенін көріп алуға 5-10 секунд уақыт беріледі. Осыдан кейін ойыншылар бөлмеден шығарылады немесе теріс қарап отырады.Осы кезде ойын жүргізуші бірнеше заттың орнын тез-тез ауыстырып, кейбіреуін тығып қояды. "Үстелдің үстіне қандай өзгерістер болды?" - деген сұраққа кім дұрыс әрі толық жауап берсе, сол ойын жүргізуші болып, әрі қарай жалғастырады. "Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	(**қоршаған әлеммен таныстыру**) Қадыр Мырза Әли "Санамақ". Мақсат-міндеттері. Көркемсөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Қадыр Мырза Әли "Санамақ". Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық ... Сен, қал! Сен, шық! (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**)

		(С. Мәуленов) (**тіл дамыту**)	Нөсер тек кенет селдеткен (Оң алақанмен сол қол алақаның үстінен тез «сырғанап түседі), Еңбегін оның жоқ қылды (Барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды), Күн шықты қайта жарқырап (Екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе оңға, біресе солға иіледі), Құрғады тез-ақ төңірек (Барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады), Өрмекші өрмек тоқуға Кірісті, дереу, тезірек. (**тіл дамыту**)	балаларды шеңберде жүріп, бірлесіп ойнауға, сөздерге сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; ұйымшалдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де,	

				тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	
		"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта тұрған ойыншықтар мен құралдарды реттеп, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасай білу қабілетін дамыту; аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Тәрбиешінің артынан шеңбер бойында жай жүру, Аяқтың ұшымен жүру.				

	БҚ – аяқты алшақ қойып, қолды төменде, 1- қолды алға созамыз. 2- қолды жоғары көтереміз. 3- бірінші қалыпқа келеміз. (3-4 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды белге қойып, "Сағаттың тілі". 1- оңға иілеміз 2- солға иілеміз Бірнеше рет қайталаймыз.(5-6 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды төмен басымызбен оңға, солға иілу. (4-5 рет) "Қарлығаш" болып ұшамыз "Қоян" сияқты секіреміз. Жай жүру, дем алу. (**дене тәрбиесі**)
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар рақмет айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)

Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен **сурет салу** сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен **сурет салу**. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. «Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі.	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Жидегі бар себет" **Мақсат-міндеттер:** Есу әдісі арқылы ермексаздың кішкене бөлшектерінен жидектер, себет **мүсіндеу**ді үйрену; сөйлеуді, логикалық ойлауды, зейін қоюды, жұмбақ шешуді үйрету; ермексазбен жұмыс кезінде ұқыптылыққа тәрбиелеу.	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Тосапты неден қайнатамыз?" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың жидектер туралы, олардың сыртқы түрінің ерекшеліктері, өсу орындары туралы, олардың түрлерімен, адам өміріндегі пайдасымен таныстыру; жидектер мен олардан жасалатын өнімдердің атауларына байланысты сөздік қорларын байыту, "жидектер" туралы жалпылама түсініктерін қалыптастыру; еске сақтау, байланыстырып сөйлеу, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауға	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату.

				тәрбиелеу.	
		Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Дәмді тосаптар" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру; бөренеңің үстімен тез адымдап жүру дағдыларын дамыту; жидектерден жасалатын тосаптар туралы білімдерін арттыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту.	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Орман жидектерін тереміз" **Мақсат-міндеттер:** Орманда өсетін және орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту. Жидектер туралы сөздік қорларын белсенділендіру,нақты лау.	**Ұлттық ойындар фестивалін** жариялау Қ. Мырза Әлі «Жарыс». Қара су боп тер ақты, Қызып алған денеміз. Түріп алып балақты Жарысып біз келеміз. Баратын жер алыста, Баратын жер шалғайда. Он баламыз жарысқан, Озып шығар хал қайда! Қалған жерге шыдар ем, Жырып алдым тіземді. Шіркін, алға шығар ем, Жалт бұрылсақ біз енді!	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Ән салған кім?" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. **Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен		Аспанды және бұлтты бақылау. (**қоршаған**	Таза ауада ата-аналар мен балаларының	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау

		әлеммен танысу, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды аспанды бақылауға баулу, аспанды "бұлтсыз" немесе "бұлтты" деп ажыратуға дағдыландыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін, мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын,	қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. "Күн - түн" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша қимылдауға дағдыландыру; тәулік ерешеліктері жайындағы түсініктері пысықтау; ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн" - десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн" - десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. "Қасқыр мен қояндар" қимыл-қозғалыс	қозғалыс ойындары. Қазақ халқының ұлттық «Тақия тастамақ» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қимыл шапшаңдығы мен жылдамдығын дамыту, зейінділікке, ұйымшылдыққа, ойын ережесін сақтап ойнауға тәрбиелеу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Қазақ халқының	(ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың

		немесе, керісінше, азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту.	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын желісі, шарты бойынша баулу, белгі бойынша бір аймаққа жиналып және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зеректікке тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге "қасқырды" таңдайды. Қалған балалар "қояндар" болады. Педагог белгісінен кейін "қояндар" әртүрлі бағыттарда жүгіріп, қасқырдан қашады. "Қасқыр" ұстап алған "қояндар" саны 5-6-ға жеткенде, "қасқыр" ауысады. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "қасқырға" маска. «Орныңды тап» қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	ұлттық "Арқан тарту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тепе-теңдікті сақтай білу, күш-жігерін дамыту; ойын ережесін түсініп әділ ойнауға, достыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық "Сақына салу" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілікке, зейінділікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Шие ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шие ағашымен таныстыру (құрылымын, гүлденуін бақылау); өсімдіктерге деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы:	құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі. Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа дағдыландыру. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге

		Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында	бірлесіп ойын ойнауды, ережені сақтауды үйрету, жылдам жүгіру дағдысын дамыту. Күннің көзін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға күн туралы мағлұматтарын кеңейту. Балаларға күннің сәулесі, жылуы туралы айту. Көркем сөз: Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! Еңбек әрекеті: ауладағы құраған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу.	Бақ ішінде шиелер, Бар жемісі бағалы Көрген адам таңданар, Көздің жауын алады - Балалар, бұл шие ағашы. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтар мен құс шие гүлдерін жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге тәрбиелеу. "Қоңызды (көбелекті) гүлге қондыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі	дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, оларды қуалап, ұстап алмақшы болады.

		қаіупсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс.	Балалардың еркін әрекеті.	түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып, жәндікті гүлдің үстіне қондырады. Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. Еңбек әрекеті: ауладағы қураған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан,				

	Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу. Балаларды үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Кесе, шыны, пияла. Оларсыз шай құя ма? Қасықсыз тамақ жемейді, Бәрінің атын не дейді? (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. «Екі қызғаншақ қонжық». https://bilimkids.kz/regime-process/5075?l=6&l=9 (**көркем әдебиет, музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту.	"Қуыршақты серуенге даярлайық" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды ң киім-кешек және	Дамытушы ойын. "Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз". **Мақсат-міндеттер:** балалардың

		қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер:** ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға	Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Үстел үсті театры "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің жақсы қасиеттерін көруге, ертегілерге	киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту және толықтыру. Үстел үсті ойындары: "Басқатырғыш", "Құрастырғыш". Мақсаты: логикалық ойлауды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт	логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1- нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды көрсетеді. 2-нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3-нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Жидек теремiз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін

		толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту. Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	деген сүйіспеншілікті арттыру.	көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.	еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балабақша маңындағы	Құмның қасиеттерін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)

	таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады.	балаларды күннің бір тәулікте бір орында тұрмай, әртүрлі биіктікте орналасуын байқауға машықтандыру. Күн күндіз жоғарыда тұрғанда — ыстық болады, кешке күн төменде тұрғанда - күн салқын болады; жазда күн ұзаққа созылады, түндер қысқа болады. "Үрпек төбет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бұзбай ойнауға баулу; бір бағытта, бірін-бірін қақпай, жеделдеп жүгіруге жаттықтыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалардың біреуі төбетті бейнелейді; ол кілем үстінде жатады, басын алға созылған қолымен аяғына қояды. Қалған балалар жай ғана оған жақындай	құстардың тіршілігін бақылап, тіршілігіндегі өзгерістерді байқауға машықтандыру. Педагог балаларға құстардың дыбыстарын тыңдауға шақырады. Балалар торғайды, сауысқанды, тағы басқа құстарды есту мүмкін. Педагог сауысқанның шықылықтайтынын, торғайдың шырылдайтынын айтады. Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкентай торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Смақов "Көлік пен торғайлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу;	**Мақсат-міндеттер:** құмнын қасиеттері жайындағы түсініктерді тиянақтау. Ылғалды құмнан әр түрлі мүсіндер жасау, құмның дымқыл болуын байқау, әңгімелеу. "Сөздер тізбегі" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік қорын байыту; ұымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң	**Мақсат-міндеттер:** таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу.

	Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға дағдыландыру: белгілі аймақта бір-біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан-жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдығға баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден	түседі, ал тәрбиеші осы кезде былай дейді: Алдыңғы екі аяққа басын сұғып, Әнеки жалбыр төбет жатыр сұлық. Белгісіз жатқаны ұйықтап, яки қалғып, Момақан, сырты пішіні жуас салғырт. Ояталық жақындап барайық та, Қайтер екен содан соң – қарайық та. Төбет орнынан ұшып тұрып үре бастайды. Балалар қаша жөнеледі. Төбет оларды қуа жөнеледі. Балалардың бәрі жан-жаққа қашып тығылады. Төбет қайтадан кілемге жатады. Ойын жаңа бастаушымен қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және	шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Жел көбік" қимыл-қозғалыс ойыны. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына	кезекпен осы тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жанурлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер. "Кім бірініші?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тура бағытта белгі бойыгша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшақдыққа, зеректікке, достық қарып-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ	

	бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "аю" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "аюға", масқа. Балалардың еркін ойындары.	ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыру; тазалыққа баулу.	өленді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өленді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Еңбек әрекеті. Шөптерді жұлу және жинау (тәрбиешінің көмегімен)	балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. Балалардың еркін ойындары.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға		"Бірге жаттайық" жаднама.	"Жазғы кезеңдегі балалардың	"Халық шығармашылығы"	"Балалардың демалыс күндерін дұрыс

кеңес			қауіпсіздігі" тақырыбында кеңес беру.	жоба жасау.	ұйымдастыру" кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж.
«Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025	**15.07.2025**	**16.07.2025**	**17.07.2025**	**18.07.2025**
Күн тәртібі	«Ұлы дала баласы»	Жүгіреміз, зырлаймыз	Спорттық ойындар күні	Менің көңілді добым	«Олимпиада алауы»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
	"Көлікті жүргіземіз" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** тақпақта айтылған сөздердің мәніне, ырғағына сай қимылдауға бейімдеу; артикуляцияны, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Біздің арман көрікті - Жүргіземіз көлікті. "У-у-у!" - деп, мотор дыбыстайды, "У-у-у!" - деп, тоқтамайды.	"Зат неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер:** геометриялық денелер мен фигуралар туралы білімдерін бекіту; айналадағы заттардың геометриялық пішінін ажырата білу дағдыларын дамыту. Тәрбиеші геометриялық пішінді немесе геометриялық денені балаларға көрсетеді, ал балалар оның қоршаған	"Жайлы үй" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды үйдегі әртүрлі заттармен таныстыру, оларды жалпы белгілері бойынша жіктеуге үйрету; Ойынға 30 суретті карточка кіреді. Олардың 25-інде әртүрлі заттар бейнеленген. 5 карточка жалпылама болып табылады, олардың әрқайсысы	"Саусақтар-ойыншықтар" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Саусақтарым, ойыншықтарым	"Үлкен - кіші" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін, зейінін дамыту. Балалар 2 топқа бөлінеді. 1 – ұлдар (текшенің ең кішкентайынан үлкеніне қарай), ал 2 – қыздар командасы (керісінше, доптың ең үлкенінен кішісіне қарай рет-ретімен қояды). Керісінше:

	Рөлді мықты ұстаймыз, Аяқпен басып, газдаймыз. "Ту-ту-у!", шығамыз жолға, "Ту-ту- у!", бәрі алда. Д. Ахметова. «Үшіншісі артық» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқаларына сәйкес келмейтін затты «геометриялық пішінді) алып тастау немесе боямау керек және топты жалпылама сөзбен атау қажет. Есту арқылы жұмыс жасау: тәрбиеші сөздер айтады да, солардың ішінде басқаларға сәйкес келмейтінді бөліп көрсетуді сұрайды, мысалы: 2 шеңбер, 1 төртбұрыш (пішін бойынша), 2 қызыл пішін және 1 жасыл пішін (түс бойынша)	ортадағы қандай затқа ұқсайтындығын табады немесе естеріне түсіреді. Тәрбиешінің үстелінің үстінде геометриялық пішіндерді немесе заттар мен суреттер жатыр. Бала суретті не затты таңдай отырып, оның қандай пішінге ұқсайтындығын айтады. Өзінің жауабын түсіндіреді. "Ою саламыз" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер	заттардың өз тобын анықтайды: киім, аяқ киім, ыдыс-аяқ, жиһаз, ойыншықтар. Санамақты мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Екі көз бен қос құлақ, Бір бас пенен бір мұрын. Нешеу болды қос шырақ, Санап шығар кім бұрын?! Екі аяқ пен екі қол, Бір ауыз бен бір тілің ... Нешеу болды қане, бол, Санап шығар кім бұрын?! Сұқ саусағым суға барды, Ортаң қолым орақ	(Саусақтарды керіп, алақандарды көрсету) Ойнап-ойнап қалады, (Саусақтармен кезектеп жыбырлау) Шапалақтап, шапалақтап, (Шапалақ қағу) Жасырынып қалады. (Жұдырықтарға жұму) - Қане, шық жұдырықтан! (Жұдырықтарды босатып ашу, саусақтарды көрсету) Қане, тұр түзу сапқа! (Алақанды жаю, саусақтарды бір тік жинау) Ойнап болдық, тамаша! (Шапалақтау) Іс жасайық жаңаша! (Сұқ саусақты бұлғау) "Лото" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға суреттер	Үлкен текшеге – кішкентай көлікті қою керек. Кішкентай текшеге – үлкен көлік қою керек. Көркем сөз. Достарды жинайық, Мұнараны құрайық. Үлкені үстіне орташасын, Оның үстіне кішкентай данасын, Қоямыз да Дананы қуантамыз. Пирамидаларды құру жаттығулары. Пирамиданы құрайтын сақиналардың саны 8- 10 дана. **Мақсат-міндеттер:** ұсақ қол моторикасын, көлемді, түсті ажырату қабілеттерін дамыту.

		салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова.	орды. Аты жоғым ағаш жарды, Жұмсамапты алақаным, Тек шынашақ-балапанын. (М. Қуанышбеков)	тізбегін жинау. Жүргізуші таңдалады. Қалған балалар аяқ киім,киім және т. б. бейнеленген суреттерді таңдайды. Қалған суреттерді араластырып, қалтаға салып қояды. Жүргізуші бір суретті алып, оны басқа балаларға көрсетеді. Қай бала бірінші болып жинап, өз тізбегін құрайды, сол бала жеңіске жетеді.	
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта тұрған ойыншықтар мен құралдарды ретттеп, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын,	Бөлме өсімдіктерін күту. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өсімдіктерге ұқыптылықпен қарауға бейімдеу (құрап қалған жапырақтарды алып тастау), күтуге деген қызығушылықтарын ояту, ересектерге	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.

	өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	машықтандыру.	ұқыптылықты қалыптастыру.	қолқабыс танытуға тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	1. Көлбең-көлбең, көлеңкем. Көлбеңдеген көлеңкем. Аю қалай жүреді? Кім көрсете біледі? Аю былай, жүреді оны бәрі біледі. Бір қатармен жүру, аяқтың екі шетіне басып, аю сияқты қорбаңдап жүру. (1 мин) а) Көлбең-көлбең, көлеңкем. Көлбеңдеген көлеңкем. Түлкі қалай жүреді? Кім көрсете біледі? Түлкі былай, жүреді оны бәрі біледі. Бір қатармен жүру, түлкі сияқты бұлаңдап жүру (1 мин) б) Көлбең-көлбең, көлеңкем. Көлбеңдеген көлеңкем. Қоян қалай жүреді? Кім көрсете біледі? Қоян былай, жүреді оны бәрі біледі. Біт қатармен жүру, қоян сияқты секіру. (1 мин) 2. Б.қ: тұрып аяқ арасы ашық иықпен 1- оң қолды көтеру, 2-сол қолды көтеру, 3-оң қолды жоғары көтеру, 4- сол қолды, 5-оң қолды жанға созу, 6-сол сияқты сол қолды, 7-төмен түсіру оң қолды, 8- сол қолды төмен түсіру. 6-8 рет. 3. Иілеміз оңға, иілеміз солға. Отырамыз, тұрамыз. Құс болып қанат қағамыз. (3-4) (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс				

	қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар алғыс айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. «Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу. Қазақтың халқының «Бәйге» ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны-жаттығуы **Мақсат-міндеттер:** балаларды түзу бағытта жүгіру дағдысына машықтандыру; шапшаңдықты, қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту; белсенділікке, мақсатшылдыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу). Абдрахман Асылбек «Дене мүшелері». Екі аяғың сау болса, Асулардан асарсың. Екі қолың сау болса,	Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. «**Музыка** жанрына сай қимылдаймыз» ойыны Міндеттер: балаларды **музыка**ның әртүрлі сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; марш, вальс, полька сияқты **музыка** жанрларын ажырату қабілетін көрсетуге ынталандыру; **музыка**ның осы жанрлары мен ырғақтарына сәйкес қозғалуға ынталандыру; есту зейінін, сезімнің	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Қимыл жаттығуы. "Біз алғыр, зерек баламыз" (Д. Ахметова) Біз алғыр, зерек баламыз, Допты қос қолға аламыз. Кезек аяқпен жүріп, Марш басамыз, марш басамыз. Көтереміз жоғары, (қолдар жоғары, аяқтың ұшына тұру) Міне, тұрмыз ұзарып. Оңға, солға шайқаймыз, (оңға-солқа еңкею, қарама-қарсы аяқ ұштарын	Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. Ә. Кекілбаев «Доп» Доп, доп, доп, доп домалақ, Тыншымайсың домалап. Ас құйып ем күшікке, Үлгермеді ішіп те ... Төңкердің де табағын, Төгіп кеттің тамағын. Доп, доп, доп, доп домалақ, Осы әдетің жаман-ақ! **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Көңілді доп" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға **сурет**

	ұлттық "Арқан тарту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тепе-теңдікті сақтай білу, күш-жігерін дамыту; ойын ережесін түсініп әділ ойнауға, достыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының «Теңге алу» ұлттық қимылды ойыны (эстафета) **Мақсат-міндеттер:** балалардың жүгіру үстінде теңге алуға дағдылануын дамыту, жүгіру қабілетін, жылдамдықты, ептілікті, шапшаңдықты, икемділікті, тепе-теңдікті сақтау қабілетін, кеңістікте бағдарлануын жетілдіру; ұлттық ойындарға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	Жақсы заттар жасарсың. Екі көзің – шырағың, Көру үшін жаралған. Естіп екі құлағың, Тәтті әуеннен нәр алған. Иістерді, ал, мұрын Сезу үшін жаралған. Көмейдегі бал тілің Сөзің үшін жаралған. Ең мықтысы басың ғой, Ақыл үшін жаралған. Ақтарса ол асыл ой, Орындалар бар арман.	экстероцептивті және проприоцептивті түрлерін, қиялын, аналитикалық ойлауын, **музыка**лық есту қабілетін, ырғақ сезімін, қимылдарды үйлестіруді дамыту; сезімталдықты, эмоционалды ықыластылыққа тәрбиелеу. https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk,	алмастырып, қойып тұру) Допты мықтап ұстаймыз. Төмен түсіп отырсақ, (аяқты созып, басылып отыру, допты жерге тигізіп, тіреп ұстау) Алдымызда ойнатсақ, Доп бір орнында тұрмайды, (доппен ойнау, домалату) Домалайды, домалайды. Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру.	**салу**дың дәстүрлі емес тәсілдерін үйретуді жалғастыру; дөңгелек пішінді заттар жайлы түсініктерін қалыптастыру; негізгі үш түс жайлы білімдерін бекіту: мақта таяқшаларымен біркелкі бастыру біліктіліктерін дамыту; өз жұмыстарынан нәтиже шығаруға қызығушылықтарын арттыру; Шыдамдылыққа, эстетикалық қабылдауларын тәрбиелеу.**Сурет салудан ойын-жаттығу**
	Құрастырудан ойын-жаттығу "Көкөністер арналған себеттер" **Мақсат-міндеттер:**	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Қуырмаш" саусақ ойынын ойнаймыз **Мақсат-міндеттер:**	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** В. Маяковский "Жақсы деген немене, жаман	**Мүсіндеу** «Менің көңілді добым». **Мақсат-міндеттер:** Ермексазды алақан арасына салып,	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Кел, би билейік!" **Мақсат-міндеттер:** Көңілді әуен арқылы

	Балаларды санау таяқшаларын пайдаланып, үлгі бойынша **құрастыру**ды үйрету, көкөністер туралы білімдерін кеңейту, үлгі бойынша жұмыс істеу қабілетін дамыту, басталған жұмысты соңына дейін жеткізу.	Балаларда нық қадаммен алға, нық қадаммен артқа жүру, тізені биікке көтере отырып жүруге үйрету; бір аяқтан бір аяққа секіру, тура секіру дағдыларын қалыптастыру; сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетін жетілдіру. Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	деген немене?" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға өмірдегі жақсы мен жаман қасиеттерді айыра білуге үйрету; тілдік қорларын молайту; ойлау қабілеттерін дамыту; жаман қылықтардан алшақ жүруге, жақсы игі істерге жақын болуға баулу, тәрбиелеу.	жөңгелектеу техникасын бекіту.	көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Гүлдейтін өсімдіктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** өсімдіктерге ұқыпты қарауға үйрету, гүлзардағы өсімдіктерге күтім	Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды қырағылыққа,	Құстарды бақылау (торғай, көгершін). Көркем сөз Торғай, торғай тоқылдақ, Жерден тары шоқып-ап Бөтегесі томпиып Шиқ-шиқ етіп отырар. Торғай-торғай	Бұталарды бақылау (жұпаргүл, итмұрын, қара жемісті шетен, мойыл). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бұталар жайында	Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес

	жасау дағдыларын бекіту. "Кім жылдам?" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Құралдары: белбеу. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі ойыншы бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан ұзақ белбеу тастайды да "бір, екі, үш" деп санайды. "Үш" деген де кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге	сұрақтарға толық жауап бере білуге баулу; еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу. - Балалар, сендер жұмыс істей білесіңдер ме? - Ендеше бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. - Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста әртүрлі болып келеді. Сонымен жазда қоқыстарды жинап аула сыпырса, ал қыста басқаша. Қыста қар күрейді. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала	тоқтаған, Торғайды торғай мақтаған. Бір торғай ұшса боранда, Бәрі жабылып жоқтаған. Бақылау. Құстар немен қоректенеді, қайда мекендейді, пайдасы қандай туралы білімдерін толықтыру. "Құстар және түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір жерге жиналуға дағдыландыру; ойын барысында кейіпкерлердің рөлін аяғына шейін сомдауға, бір-біріне соғылмай қимылдауға, ережені бұзбауға жаттықтыру; достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Түлкіні" педагог	түсініктерді кеңейту, оларды атауға машықтандыру; ағаштар мен бұталардың негізгі айырмашылығын көруге бейімдеу. Көркем сөз Табиғат ол анамыз, Табиғатқа баламыз. Құшағында ойнаймыз, Шаттық әнге саламыз. Жазда аралап тауын да, Барамыз біз бауына. Өзеніне шомылып, Жүгіреміз жауында. Аулада өсетін бұталарды тани білу, яғни 2-3 түрлі: жапырағына, діңіне қарап, бұталарды ажырату, ерекшеліктерін айта білу (бұталардың бойы төмен, діңі жіңішке), атауларын; өсетін орнын (орман, жазық дала, бақ).	темше», «Асық ойындары». Жәндіктерді бақылау. **Мақсат-міндеттер:** жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру; шыбынның тіршілігі жайында мәлімет беруде, оның адамға жасайтын зиянын түсіндіру. Жұмбақ Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) Жаз мезгілінде шыбын-шіркейлерлің өмір сүруін, олардың тастар мен жапырақтардың астына тығылуын бақылау, қорытынды жасау. Шыбын даладағы заттарға қонып, адамның үйіндегі ыдысқа қона

	асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады. "Қандай гүл екенін ойлап тап?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: құм	жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардан түскен бұта-қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге	тағайындайды. Ойын барысында балалардың алаңда секіру, жүгіруді мүмкіндіктері қадағаланады. Еңбек әрекеті: құстарды тамақтандыру. **Мақсат-міндеттер:** құстарға деген қамқоршылыққа тәрбиелеу. Педагог кепкен нанды үгітіп, табаққа дайындап қояды. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Балалардың еркін ойыны. Ойыншық-тербеткіш, әткеншекте. Басқа балалармен	Балаларға бұталардың жанынан өткен кезде, қауіпсізді сақтау ережелерін түсіндіру. "Тығылмақ" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды аулада тығылмақ ойнауға, шыдамдылыққа тәрбиелеу; ойын ережелерін бұзбай, өз бетінше ойнату. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және епті лекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: ауладағы жұмыс. **Мақсат-міндеттер:** өз бетінше талдарды суаруға	жүретінін көрсету. Соның нәтижесінде іш құрылысына зиян келтіру мүмкін. Басты ереже: шыбынды үйге кіргізбеу, ыдыс-аяқ мен тағамдарды жабық жерге қою, жеміс-көкөніс, жидектерді жуу. Ауа райының салқындауы байланысты жәндіктер жоғалатынын айту. "Көбелекті ұстап алу" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге дағдыландыру; тепе-теңдікті сақтауға бейімдеу; достарымен жақсы қарым-қатынаста болуға, тәрбиелеу.

	салғыштың бетін ағаштардан түскен ұсақ бұта, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	баулу.	ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	дағдыландыру; өсімдікке деген қамқорлыққа тәрбиелеу, үлкендерге көмек беру. Балалардың еркін ойыны: құммен ойнау. **Мақсат-міндеттер:** құммен ойнауға жағдай жасау, балалардың қызығушылығын арттыру.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Дос бол сабын су мен сен, Жиі-жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз, түнде де. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

Түскі ас	Түскі асқа назар аударту, **Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай аппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Мәдіхат Төрежанов «Құлын, қозы, лақ Жаз» **(көркем әдебиет, музыка)**				
Ұйқыдан тұру	Ояндық па бәріміз? Бір-бірімізге қараймыз. Күлімдейміз бәріміз. Керіліп созылып, Ақырын қане тұрамыз. Орнымызда жүреміз, Енді доп болып секіреміз. Адымдап жүреміз. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Бесін асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы.	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін бекіту. Қарапайым сюжетке біріктірілген әртүрлі ойыншықтармен әрекеттердің үлгісін беру.	"Ненің дауысы?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың есту қабілетін дамыту, оларды сөздерді нақты айтуға үйрету, екпінді дұрыс қою. Тәрбиеші жануарлардың дауыстарын	"Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа,	"Өз үйіңді тап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету; жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: ағаштардың бейнесі;

	Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. "Кімді тазалау үйі" сюжетт-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** киімді күту амалдарынмен таныстыру; балалардың ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбекке баулу; киімді жуу немесе тазалау, кептіру, үтіктеу, бүктеп салу әрекеттеріне	"Не өзгерді?" ойыны. Мақсаты: зейінді, ойлауды дамыту. Бір топ бала жиналып, қолдарына түскен әр түрлі заттарды үстел үстіне жайып тастайды. Олардың саны аса көп болмауы қажет. Ойын жүргізуші ол заттардың аттарын атап шығады. Ал ойыншыларға сол заттардың қайсысы ненің қасында ненің қасында және қандай қалыпта жатқанын, олардың түр-түстері қандай екенін көріп алуға 5-10 секунд уақыт беріледі.Осыдан кейін ойыншылар бөлмеден шығарылады немесе теріс қарап отырады.Осы кезде ойын жүргізуші бірнеше заттың орнын тетез ауыстырып, кейбіреуін тығып қояды.«Үстелдің үстіне қандай	салады.Балалар ненің даусы екенін анықтау керек. Мысалы, тәрбиеші "ква-ква-ква" деп қатты дауыстап: "Бұл не? "Балалар" бақа " деп жауап береді. Содан кейін тәрбиеші сол дыбысты ақырын айтады. "Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар: құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақтамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог алдын-ала автобуста жүру ережелерімен таныстырады, сыпайылық үлгілерін суреттерден көрсетеді. Педагог балаларды автобус салонына шақырады; жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы	үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады. "Үй құрылысы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ұй құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-

	дағдыландыру. Құралдары: щеткалар, үтіктегіш, үтіктер, киімдер үлгілері, сөрелер, пластик тегештер, қыр қысқыштар, киімді ілетін жіп. Үтіктейміз киімді, Қыртыстарын жазамыз. Кірлеп қалса киімдер, Кір жуу машинасына саламыз.	өзгерістер болды?» деген сұраққа кім дұрыс әрі толық жауап берсе, сол ойын жүргізуші болып, әрі қарай жалғастырады.	салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын "шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді.	төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.	құиялын даиыту; достық қарым-қатынастарға, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі: кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы туралы. Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып,				

	Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ағаштар түрлерінің негізгі айырмашылықтарын анықтау. Балалар қайың, үйеңкі, терек ағаштарының діңдерін, бұтақтары мен жапырақтарын салыстыру. Жұмбақ Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясына ән салып, Құстар жүрген сайрап. (Ағаш.) Бақылау: 2-3 түрлі ағаштарды бір бірінен ажырату, маусымдық өзгерістерді атай білу. Ағаш жапырақтарының пішіндеріне назар аудару. Ағаштың	Қылқан жапырақты ағаштарды бақылауды жалғастыру (шырша, қарағай). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қылқан ағаштардың қасиеттерін салыстыруға дағдыландыру; ағаштарға деген қамқорлықты тәрбиелеу. Ағаштарға қарап, сипаттау. Қарағай: діңі - қоңыр, бұтақтарында ашық жасыл, ұзын инелері бар. Олар қыста да жазда да түсін өзгертпейтіндігін айту. Шырша инелерінің түсі қою жасыл, ұзындығы қысқа. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны.	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалармен суды ұқыпты пайдалану туралы түсініктерін қалыптастыру. Судың қасиеттері туралы білімдерін нығайту, температурасы әртүрлі болатынын айту, суда кейбір заттар батып кетеді, басқалары судың бетіне шығады. Бақылау барысы: балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару: сұйық, әртүрлі температураға ие болуы мүмкіндігі (ыстық, суық). Су мөлдір, онда бәрі көрінеді. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы,	Бұталарды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балабақша аумағында қандай бұталар бар екенін анықтау; негізгі айырмашылықтары бойынша атауға бейімдеу. Аулада өсетін бұталарды тани білу, яғни 2-3 түрлі: жапырағына, діңіне қарап, бұталарды ажырату, ерекшеліктерін айта білу (бұталардың бойы төмен, діңі жіңішке), атауларын; өсетін орнын әңгімелеу. "Бағбан мен гүлдер"	Көшеде кетіп бара жатқан көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) Мақсаты: балаларға жеңіл және жүк көлігін ажырата білуге үйрету, байқағыштықты дамыту, өз ойларын дұрыс жеткізе білу. Бақылау барысы: балалармен көшеде кетіп бара жатқан көліктерді қарастыру, оларды жүк, жеңіл көліктерге жіктеуді үйрену. Жұмбақ жасыру. Көлік туралы жұмбақтар Кеудесінде жаны жоқ, Тамырында қаны жоқ: Май жейді,

	пайдасы туралы айту. "Ұшты - ұшты" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын заттар қимылдатпай, ұшпайтын заттарқимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды.	**Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар.	өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Асфальтқа шашыраған судың қаншалықты тез кебетінін көрсету. Үлкен балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. "Толқиды теңіз" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар ойын алаңында айналып жүріп: Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт", - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі бойынша: "Толқын мұз	қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқанептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Балалардың еркін ойыны. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты	Су ішеді. Бұл не екен балалар? (Машина) Еңбек әрекеті: учаскені бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсаты: балаларды еңбекке баулу. "Көліктердің дыбысын ажырат" ойыны. Әр түрлі көліктердің дыбыстарын тәрбиеші балаларға тыңдатқызады. Балалар ажыратуға тырысыады. Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін дамыта отырып, есте сақтау қабілетін арттыру, байқампаздыққа баулу. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыс. Қозғалыс,ептілік пен жылдамдықты дамыту. Балалардың еркін ойыны.

	"Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп,екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.	"Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілкке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Балалардың еркін ойыны. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың құммен еркін ойындары.	бол" - дегенде балалар қозғалмай қалу керек. «Бәйге» ұлттық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жылдамдыққа, шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды жуу. **Мақсат-міндеттер:** алдын-ала жылытылған суға ойыншықтарды жуып, кептіру әрекеттерге тарту; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың құммен еркін ойындары.
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				

Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Балалардың жас ерекшелігіне сай ойындар" тақырыбындағы жаднамалар.	"Балалармен бірге ойнаймыз" тақырыбында кеңес беру.	"Ойнаймыз да ойлаймыз!" тақырыбында жаднама.	Ата-аналардың сұраныстары бойынша кеңестер.	"Демалыс күндеріндегі күн тәртібі" тақырыбында сұхбат.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж. - 25.07.2025ж
«Ойын ойнап ән салмай, өсер бала бола ма»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025	**22.07.2025**	**23.07.2025**	**24.07.2025**	**25.07.2025**
Күн тәртібі	Алтын балық	Ойланайық, балақай!	Гүлдер күні	Жәндіктер әлемі	«Туған өлкем»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді сыпай түрде айтуға дағдыландыру. "Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді.	"Лото" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жеміс-жидек, көкөніс, гүлдер жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. Ойын шарты: көкөністерді – бақшаға, жеміс-жидектерді – бауға, гүлдерді – гүлзарларға орналастыру. Үш үлкен карточка-бақша, бау, гүлзар бейнеленген,	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; денсаулықты сақтау қағидаларына баулу. "Күнім, күнім..." Күнім, күнім, қайдасың? Түннен бері шығасың. Сенімен бірге оянамын, Жылы нұрыңа шомыламын. Оянамын,	Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; көркем сөз үлгілеріне, ересектің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру. М. Әлімқұлов, "Аспаз". Біздің гүл бақшада, Бар әсем асхана. Бар онда аспазшы, Аққөңіл жақсы аға.	"Лото" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жемістер мен көкөністерді топтастыруға және жалпы атауларын атауға үйрету; зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: жемістер, көкөністердің суреттері бойынша. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны.

		көлімдері 8×8см карточкалар және көкөністер, жемістер, гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар.	жаттығамын, Балабақшаға барамын. Нұрыңа толған алаңға Достарымды шақырамын. Д. Ахметова. "Суретті құрастыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас бөлік құрауға үйрету.	Әлде, май құймақ па? Көже ме, сорпа ма? Әлде, бал қаймақ па, Тұрады ортада. Тәп-тәтті тамағы, Ағай – ас маманы. Пісіре білгенге, Астың жоқ маманы. "Бір сөзбен ата" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға көкөністерді, жемістерді жалпылауға және оларды бір сөзбен атауға үйрету.	**Мақсат-міндеттер:** ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.

	өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.		машықтандыру.	бетіне дұрыс қоюға машықтандыру.	
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу кешені 1. "Тартыламыз" ойыны. Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол екі жанында Орындалуы: қолды жоғары көтеру, түсіру. Қайталануы: 4 рет 2. "Иілеміз" ойыны. Б.қ.: аяқ иық деңгейінен алшақ, қол төменде Орындалуы: алға иілу, қолды еденге тигізу, тіктелу Қайталануы: 4-5 рет 3. "Секір" ойыны. Б.қ.: еркін тұру Орындалуы: бір орында секіру Қайталануы: 6-8 рет, жүрумен алмастыру. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дамытушы ойын "Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз". **Мақсат-міндеттер:**	"Ақ шамшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды достыққа, зеректікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	"Біз құсты іздейміз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бақылау, кеңістіктегі бағдарлауды дамыту. Тәрбиешінің қолында	"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа баланың дауысынан танып үйрету.	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-сезу қабілетін

	балалардың логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1 нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3 нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек.	Балалар шеңбер бойымен отырады, ортаға "жүргізуші" шығарып, қолына сақина ұстатады. Балалар екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Жүргізуші барлық балалардың алақанына сақина салған болып шығады. Сол сәт сақина тас алған бала орынан тұруы тиісті, "Сақина менде", - деп дауыстайды. «Жайдары жаз», ермексазбен жұмыс, **сурет салу**. Жаз мезгілі туралы әңгімелесу арқылы балалардың түсінік-танымын кеңейту, алған білімдерін бекіту (кері байланыс). Ж.Молдағалиев «Жаз келді» Жайқалып жапырақ, Құлпырып қызғалдақ. Тұратын көз тартып, Жаз келді күн шуақ.	кішкентайдың құстың ойыншығы бар. Тәрбиеші құсты жасырады. Ал балалар оны іздеулері қажет. - Қанекей, ойынды бастаймыз. Көзімізді жұмамыз. Мен ойыншықты жасырамын. - Енді, іздеп, табыңдар. Гүлдер туралы әңгімелесу. Өтебай Т. Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. «Құлпырған әлем» шығармашылық шеберханасының жұмысын ұйымдастыру, балалардың қалауы бойынша жеке немесе топтасып, әртүрлі материалдардың көмегімен бұйымдар	Құрал: арнайы құрал керек емес. Балалар шеңбер жасап тұрады. Біреуі ортаға тұрып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада тұрған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге турады – шақырған бала ортаға турады. Жәндіктер туралы танымдық әңгіме. Балалармен әңгімелесу, улы жәндіктердің суреттерімен таныстыру, олардан қорғану туралы айту. Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Аударыспақ», «Соқыр теке», «Айгөлек», «Күш сынаспақ».	дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Қапшықта жемістер, көкөністер салынған. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын "сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Түрін, түсін, дәмін барлығын айтып береді. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдар қарау,

			жасауларына ерік беру. Педагог бақылап, қажет болса көмек көрсетеді (аппликация, оригами, квиллинг, **жапсыру** және басқа әдістермен). Жұмыстар дайын болғанда көрме ұйымдастыру, бір-біріне және ата-аналарына сыйға тартуға ұсыныс беру.		аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау. Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. Ермек Өтетілеу «Менің Отаным» Отан деген – атамекен, Отан деген – туған жер. Отан – ана, Отан үлкен, Қазақстан – туған ел! Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдарды қарау, аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау.
	Алтын балықпен балықтар патшалығына саяхат жасау. «Балықтар әлемі», дәстүрлі емес сурет техникасымен салынған суреттер байқауы.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Бірінші байлық-денсаулық" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда гимнастикалық қабырға бойымен	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Гүл шалғынға саяхат» **Мақсат-міндеттер:** Гүлдерді жалпы және айрықша белгілерді көрсете отырып	Жәндіктер туралы тақпақтар оқу. Төлеу Шаханов «Құмырсқа» Отырмайсың тыныстап, Жүк тасисың, құмырсқа!	Ән тыңдатып, тақпақ айтқызу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Сиқырлы дәрумендер" **Мақсат-міндеттер:** Вокалдық,

	Немесе **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Алтын балық" (ермексазбен **сурет салу**) **Мақсат-міндеттер:** Балаларды ермексазбен дәстүрлі емес тәсілдермен жұмыс істеуді үйретуді жалғастыру; ұсақ қол маторикасын дамыту; өткен **мүсіндеу** тәсілдерін бекіту; тегістеу, кесектен үзіп алу; балықтың құрылысы туралы ұғым қалыптастыру: дене пішіні, желбезектер, қанаттар, т.б. Көркем шығарма оқып беру .Сұлтан Қалиев «Аквариумдағы балықтар» Үйіне мен бара қап Қаладағы бөлемнің, Аквариумын жағалап, Қызыққа бір кенелдім. Не айтпағын білгелі, Құлақ түрдім бір апта. Әттеген-ай,	жоғары өрмелеу және одан төмен түсу дағдыларын дамыту; арқан бойымен жүру кезінде тепе-теңдікті сақтау дағдыларын қалыптастыру; сап түзеп шеңберге, шеңберден сапқа ауысу дағдыларын дамыту. **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** А. Байғабылова "Ойыншықтар" (жатқа айту) **Мақсат-міндеттер:** Балалардың ойыншықтар туралы түсініктерін жалғастыру; өлеңнің мазмұнын түсініп, мәнерлеп, жатқа айтуға үйрету; есте сақтау, ойлау қабілеттерін, тілін, сөздік қорларын дамыту; ойыншықтарымен ұқыпты ойнауға тәрбиелеу.	салыстыру;гүлдерге тән ерекшеліктерін анықтау; тәрбиешінің көмегімен тірек сызба бойынша шағын әңгіме **құрастыру**; балалардың сөйлеу, ойлау, зейіндерін дамыту; өсімдіктерге, гүлдерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Себеттегі көкөністер" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды шаршы мен сопақшаның бұрыштарын дөңгелете кесуге үйрету; балалардың қайшыны дұрыс ұстау және шығармашылық жұмыстар жасау қабілеттерін нығайту; дүкен туралы түсінік беру; **жапсыру**ға арналған бөлшектерді параққа өз бетімен жабыстыру қабілетін дамыту; ауызша нұсқауларды нақты	Жастайыңнан шыныққан Жақсы-ақ екен жұмысқа! Тұрсын Елеусізұлы «Көбелек» Көбелек-ау, көбелек, Әдемісің керемет! Гүлге келіп қона ғой, Өзің де гүл бола ғой.	**музыка**лық және ритмикалық дағдыларды жетілдіру; шығармашылық белсенділікті дамыту. **Музыка**лық ойын барысында кейіпкердің мінезін қимыл-қозғалыс арқылы жеткізе білу, **музыка**лық аспаптарда қатты және тыныш дыбыстарды ажыратып ойнау қабілеттерін қалыптастыру.

	Үндері Естілмейді бірақ та. Бірі ай, бірі нақ балға, Балықтары қызық-ақ. Су ішінде «бақтарда» Сайрандап жүр құжынап.		орындау қабілетін дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; ұқыптылыққа, жұмысты аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. «Бағбан» сюжеттік-рөлдік ойыны, гүлзарларды, гүлбағын қопсыту, суару, тазалау.		
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қызанақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; қызанақтың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру;	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қияр). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; қиярдың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға	Күн шұғыласын (сәулесі) бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күн туралы түсініктерді жетілдіру. Тәрбиеші өзінің жанына бір топ балаларды жинап, айнаның көмегімен күн	Жәндіктерді бақылауды жалғастыру (көбелек, қоңыз, сары маса, шегіртке). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жәндіктерге деген қызығушылықты	Бақшадағы көкөністерді бақылау (сәбіз). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; сәбіздің сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға

	көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екенідігіне көз жеткізу. Қызанақтың тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратытын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру.	машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екенін түсіндіру. Қиярдың тұқымын көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын	шұғыласын қабырғаға түсіреді де: Қабырғаға елбеңдеп, Ойнайды сәуле құбылып. Ымдасаң болды «кел» деп, Жетеді демде жүгіріп. Сәл үзіліс жасайды да: "Сәулені ұстаңдар", - деген белгі береді. Балалар қабырғаға жүгіріп, қолға тұрмай жалтаңдап тұрған күн сәулесін ұстауға тырысады. "Күн қояны" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тыныштандыру және елестетулерін дамыту - Күн қояны сенің көзіңе тура қарады деп елестетіңдер. Көздеріңді жұмыңдар. Күн қояны ары қарай жүгіріп өтті, алақандарыңмен ақырындап: маңдайларыңды, мұрындарыңды, ауыздарыңды,	арттыру; түсініктерді тиянақтау. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) Жәндіктердің атаулары туралы білімдерін бекіту – сары маса, көбелектер атауларын ажырату т.с.с олардың негізгі түр пішіндері жайлы мағлұмат беру – гүлдің бетіне отырғанда жапырағына көбелектің үлкен қанаты ұқсайды, сол кезде ол көрінбей кетеді. Шегіртке көк түсті, ол судың ішінде көрінбейді т.с.с олар өз орнынан қозғалған	машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Сәбіздің ұсақ тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Сәбіз суықтан қорықпайтынына көңіл аудару, күзге дейін өсетінін айту. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу

	Еңбек әрекеті: учаскедегі құрғақ бұтақ-қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге тәрбиелеу. "Маған жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің белгісі бойынша әрекет етуге баулу. Ойынды бастамас бұрын, педагог балаларды екі бағанға тізіп; алаңның бір шетіне тұрып, белгі бойынша екі баланы жарысып жүгіруге шақырады. Ойын аяқталғаннан кейін, балалардан кім жылдам жүгіргенін сұрауға, барлығын мақтауға болады. "Бұлақтардан аттап өтейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** бір	еске түсіру. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен құрғақ бұтақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге үйрету. Балалардың еркін ойындары.	беттеріңді, иектеріңді сипаңдар. Оны шошытып алмай ұқыптап басты, ішті, қол, аяқты сипалаймыз. Күн қояны ол тентек емес, ол сендерді өте жақсы көреді және еркелетеді, оны құшақтаңдар. Балалар екі қолдарымен өздерін құшақтайды» Педагог: енді 1,2,3 деген кезде көздеріңді ашыңдар-дейді. Балалар көздерін ашады. Осы жақсы сезімдеріңді күні бойы сақтаңдар. Балалардың еркін ойыны.	жағдайда. Олардың қауіпті және қауіпті емес жақтарын айтып өту. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап	керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. "Шеңберге дәл түсір" қимылды ойыны. Балалар ортада жатқан диаметрі 1-1,5 м үлкен шеңберден немесе дөңгелектен (жіптен немесе еденге сызылған) 2-3адам жерде дөңгелектеніп тұрады. Балалардың қолында құм салынған кішкене қапшықтар бар. Тәрбиешінің "Лақтыр!"- деген белгісі бойынша балалардың бәрі қапшықтарын шеңберге лақтырады. Одан кейін тәрбиеші: "Қапшықтарыңды көтеріңдер!" — дейді. Балалар қапшықтарын көтереді де, орындарына барып

	бағытта жүруде, аяқтарды жоғары көтеріп, тепе-теңдікті сақтап, кедергілерден аттап өтуге дағдыландыру; ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. "Бұлақтарды" жерге көлденең сызып немесе жіптерді төсеп қоюға болады. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар: жылдамдықты дамыту, бір-бірін итермей алаңда жүгіру. Балалардың еркін ойыны.			алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Балалардың еркін ойындары.	тұрады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. Мақсаты: есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді, Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау.				

	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Балалардың назарын тағамға аудару; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс; тамақтану мәдениетін қалыптастыру. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**) Балаларға тамақ ұнайды, Балалар ешқайда асықпайды, Бір жапырақ нанды Үгітпей жейді, "Рақмет" дейді. (Д. Ахметова)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. «Мысық, қораз және түлкі» ертегісі. (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Тәрбиешінің айтқанын орындайды. Көздеріңді ашыңдар, Беттеріңді сипаңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Іштеріңді тартыңдар, Алақанды сипаңдар, Жұдырықты жұмыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіл, созыл. Енді оян. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Аквариумдағы балықтарды бақылау, жем беру. Мақсат-мәндеттері: балалардың ұғымындағы	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға заттардың бір-бірінен үлкен-кішілігін анықтай	"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті	"Өз үйіңді тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету;

	аквариумдағы балықтар туралы түсініктерін кеңейту; қыс мезгілінде жанды табиғат бұрышын мекендеушілерді байқау дағдыларын жетілдіру. «Балық аулау» қимыл-қозғалыс ойынын ойнату. «Балықтар жүзеді». Балықтар суда жүзеді, (қолдарымен ирек көрсету) Бірігіп қатар түзеді. (алақанды қатар қою) Шаршамайды, талмайды, (денесін қимылдату) Өзенді ұзақ кезеді. (қолдарымен ирек көрсету) Денелері үлпілдек, (екі қолды жан-жаққа жаю, қол бұлғау) Жүзбеқанат желпілдек, (екі қолды жан-жаққа жаю, бұлғау) Құйрықтарын бұлғайды, (қолдарымен ирек көрсету)	білуді үйрету. Матрешканың бөлшектеу және **құрастыру**, кіші матрешканы үлкен матрешканың ішіне салу, матрешканың жоғарғы және төменгі жартысын үлкен-кішілігі және өрнектері бойынша салыстыру. Ойынның мазмұны. Тәрбиеші балаларға мынадай жұмбақ айтады: Бойы әр түрлі, жұмбағымды тыңдашы, Өзара ұқсас жүзі менен сымбатты. Бір-біріне сыйып кеткен көрінбей, Жиналғанда бір ойыншық сияқты. (математика негіздері) "Үйшік" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ертегілердің кейіпкерлеріне рөлдеріне енуіне	жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. "Қуыршақты серуенге киіндіріп, шығарайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** негізгі түстерді меңгеруге, киім атауын атай білуге және сөйлемде қолдана білуге жаттықтыру. Ойын құралдары: 4 түсті көйлек киген қуыршақтар: көк, сары, қызыл, жасыл. Тәрбиеші балаларға қуыршақтың серуенге шығатындығын, ол үшін қуыршақтың үстіндегі көйлегінің түсіне сәйкес бас және	бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Жемістер мен көгөністер" ойыншықтар жиынтығы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді.	жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: "Ағаштардың бейнесі", үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жеміс, көгөніс,

	Моншақ көздер мөлтілдеп. (көздерін ашып-жұмады) Балалар педагогтің соңынан қимылдармен көрсетіп отырады. Орташа ырғақты әуенжазба. "Көгөністер дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сатушы мамандығы туралы білімдерін бекіту. Балалардың ойынға қажетті құралдарды пайдаланып, дүкен ойынын ойнау. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**)	жағдай жасау, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**)	аяқ киімдерді таңдап алуға көмектесулерін сұрайды. Балалар түрлі түстердің арасынан өзіне қажетті киімдерді таңдап киіндіреді. "Не қайда орнасқан?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазықтықты бағдарлау қабілеттерін дамыту; үстеу сөздерді дұрыс пайдалануға дағдыландыру; ойланып айтуға тәрбиелеу. Құралдары: шаршы пішінді парақтар; таратпалы геометриялық пішіндердің жинақнамалары."		жидек, гүл, ағаштардың қайда өсетінін анықтау; байланыстырып сөйлеу мәдениетін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттыру. Құралдар: өсімдіктердік карточка-суреттері.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Серуен	Көкөністерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем**	Қарғаны бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**)	Күннің бірінші жартысында басталған бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл**	Бау-бақшаны бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қызылша). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем**

	әдебиет, дене тәрбиесі) **Мақсат-міндеттер:** қызанақтың қиярдан негізгі айырмашылықтарын анықтау, айту; қамқорлыққа тәрбиелеу. Жер бетінде шашы бар, Жер астында басы бар. (Сәбіз) Қалың киімді ұнатады, Шешіндірсең жылатады. (Пияз) Бұл не деген көп киім, Жетпіс қабат көк киім? Жаңбыр одан өтпейді, Түймелеуге жетпейді. (Орамжапырақ.) "Бос орын" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жылдамдық пен ептілікті дамыту. **Дене тәрбиесі**ға арналған ойындар: "Қуып жет" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жылдам жүгіруге үйрету. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы.	**Мақсат-міндеттер:** балалардың қарға туралы білімдерін бекіту; сұрақ-жауап арқылы сөздік қорларын молайту; құстарға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Мысал сұрақтар: - Балалар сендер қандай құстарды білесіңдер? - Қарға қандай құс? - Оның түсі қандай? - Ол неге жылы жаққа ұшып кетпейді? - Қарға қайда мекендейді? - Қарғаның үнін ажыратуға болады. Қарға қарқылдайды. "Кім жылдам", "Жылғалар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бір-біріне соғылмай еркін жүгіруге, белгі бойынша қимыл жасауға, бастапқы қалыпқа келуге дағдыландыру. **Дене тәрбиесі**ға	**дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** күннің кешкі уақытта күннің төмендеу орналасқанына, күннің салқындағанына көңіл аудару; бақылағыштыққа деген қызығушылықты арттыру. Күн шұғыласы (сәулесі) ойыны. Тәрбиеші өзінің жанына бір топ балаларды жинап, айнаның көмегімен күн шұғыласын қабырғаға түсіреді де: Қабырғаға елбеңдеп, Ойнайды сәуле құбылып. Ымдасаң болды «кел» деп, Жетеді демде жүгіріп. Сәл үзіліс жасайды да: "Сәулені ұстаңдар!" деген белгі береді. Балалар қабырғаға жүгіріп, қолға тұрмай жалтаңдап тұрған күн	**көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балалардың бау-бақшада өсетін өсімдіктері жөніндегі түсініктерін нақтылылау; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Педагог бау-бақшада өскен өсімдік түрлерін көрсетіп, атайды. Балаларға жапырақтарын ұстап-сипауға мүмкіндік береді. Балалар өсімдіктер туралы тақпақтарын жатқа айту мүмкін. Бөртегүлдің иісі хош. Бөртегүл көктемде гүлдейді. Гүлдердің түсі күлгін. Жапырақтары жүректің пішініне ұқсас. "Қойлар мен қойшы" ойыны.	**әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; қызылшаның сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Қызылшаның кесек тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Қызылша суықтан қорықпайтынына көңіл аудару, күзге

	Мақсат-міндеттер: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	арналған ойындар. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жігер-күшін, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмау туралы ескерту керек. Құммен еркін ойындар. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау, қорапқа жинау.	сәулесін ұстауға тырысады. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады.	**Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлікке, татулыққа, ептілікке тәрбиелеу; тәрбиешінің берген белгісіне көңіл аудара білуге үйрету. Қойшы сайланып алады. Қалған балалар қойлар болады. Қойшының құралдарын береді. Қойлар алыста жайылып жүреді, қойшы алыстан бақылап тұрады. Тәрбиеші: Қойшы шықты ертемен, Қойларын бағып далаға. Қойлар маңырайды, Сонан соң жамырайды, - деген кезде қойлар жан-жаққа жамырайды. Ал қойшы оларды жинақтап қораға әкеліп қамайды. Басқа қойшыны сайлайды. Ойын 3-4	дейін өсетінін айту. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. "Кім жылдам?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жүгіру жаттығуларындағы қимылдарды, жылдамдықты дамыту,кедергілерден өтуге үйрету. "Өз үйіңді тап!" ойыны. Еденде бір-бірінен алшақ орналасқан 2 шеңбер қойылады. 1 шеңбер ішінде картоннан қиылған шаршы, 2-шісінде-тіктөртбұрыш. Балалар осылайша 2 топқа бөлінеді. Тәрбиеші белгі бергенде әр ойыншы қолында ұстап тұрған пішіні бойынша

		Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер!" – дейді, ойын қайта басталады. Балалардың еркін ойындары.	рет қайталанады. **Дене тәрбиесі**ға арналған ойындар. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау, қорапқа жинау. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	шеңбердегі пішінмен бірдей, сәйкес келетін пішіні бар шеңберге кіру керек. Тиісті шеңберге дұрыс барды ма? Міне, тәрбиеші мұны тексереді. **Дене тәрбиесі**ға арналған ойындар. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: бақша көкөністерін суару. **Мақсат-міндеттер:** су құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.

Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу. Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Отбасындағы ойындар" тақырыбында ұсыныстар.	"Ойнайық та ойлайық" тақырыбында жаднама.	"Үйде еңбекке баулу" атты кеңес.	Сұраныс бойынша кеңестер.	"Дәрумендер" тақырыбында ата-аналармен сұхбат.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж.
«Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025	**29.07.2025**	**30.07.2025**	**31.07.2025**	**01.08.2025**
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. "Өз-өзіне қызмет көрсетуді үйрету" туралы кеңес. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
	"Топ-топ басайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінде айтылған сөздерге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету . Топ, топ, топ, топ басайық, (Шеңберге тұру) Жалаудан күн жасайық. (Қолдарын көтеру) Жаса, жаса, алтын күн! (Бір орында аяқты нық басып жүру)	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** гүлдерді (түймедақ, бақбақ, қоңыраугүл) және түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту; балаларды өсімдіктердің түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүлшоқтарын жасауға үйрету.	"Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберге тұруға дағдыландыру, мәтінге сәйкес қимылдарды жасауға үйрету. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар.	"Ою саламыз" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту. "Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. "Топ-топ басайық" ойыны.

	Жаса, жаса, алтын күн! Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: "Тоқта!". Балалар баяулап, тоқтайды. Ойын қайталанады. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.	Барысы: үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі түсті жапырақшалары тұрады. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша және пішіні бойынша сәйкес келетін гүлді табады. "Қонжық орманда жүреді" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп, мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қонжық орманда жүреді, (Екі аяқ иық енінде, қол белде) Маймаңдайды, теңселеді.	Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. "Тарс етті", – дейді де тізерлеп отыра кетеді. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады. "Зат неге ұқсайды?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалар бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуге үйрету. Құралдары: геометриялық пішіндерге ұқсайтын заттардың сурет-карточкалары.	боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова. "Түстерін тап" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** түстер туралы білімді бекіту, зейінді дамыту. Үстелге түрлі түсті қарындаш суреттері бар карточкалардың жартысын (немесе, керісінше, суреттердің жартысын) жоғары	**Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінде айтылған сөздерге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету . Топ, топ, топ, топ басайық, (Шеңберге тұру) Жалаудан күн жасайық. (Қолдарын көтеру) Жаса, жаса, алтын күн! (Бір орында аяқты нық басып жүру) Жаса, жаса, алтын күн! Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: "Тоқта!». Балалар баяулап, тоқтайды. Ойын қайталанады.

		(Маймаңдау, қонжық жүрісіне еліктеу) Маймаңдайды, теңселеді, Тәтті жидекті тереді. (Отыру, саусақтармен еденді соққылау) Ағаштарға жорғалайды, (Екі қол кеуде алдында бүгулі; қолдарды көтеріп-түсіру, аяқтарды, түзе бүгіп, кезек көтеріп-түсіру) - Бал бересің бе? - сұрайды. (Екі алақанды қосып, үйкелеу) - Бал бересің бе? - сұрайды. Жерге түсіп, маймаңдайды. (Маймаңдап жүру) Д. Ахметова		қаратып қою. Баладан, мысалы, қызыл түске сәйкес барлық қызыл түсті суреттерді таңдауды сұраңыз. Содан кейін көк, сары және т.б. Балалар алдымен екі түсті суреттерді, содан кейін үш түсті суреттерді таңдап, тапсырманы қиындатуға болады.	
	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату),	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі

	аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.	тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу.	көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру.
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде. 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру. (3рет) 3-4 б.қ. Аяқ алшақ, қуыршақ алда, 1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу. Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау, 1-4 алға енкею - "Қуыршақтар билейді", 5-6 б.қ. келу (3рет) Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою. 3-4 тік тұру, Қуыршақпен оңға, солға айналу. (2 реттен) (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**) **Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу.				

	Мақсат-міндеттер: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	**Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойын. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. "Шапалақты тыңда" топтық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады.	Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік кәріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. "Лото" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жеміс-жидек, көкөніс, гүлдер жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. Ойын шарты: көкөністерді – бақшаға, жеміс-жидектерді – бауға, гүлдерді – гүлзарларға	"Кішкене өзен арқылы" ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды тепе-теңдікті сақтап, белгілі нұсқаулар бойынша бағыттауға,ептілікке баулу; зеректікке тәрбиелеу. Тәрбиеші екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – "өзен", - дейді; оның үстіне тақтайдан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да балаларға: "Көпір арқылы жүруді үйренейік", - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші	"Өрмекші" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақ мәтінінің мәніне сай қимылдар жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Күні бойы еңбекпен (Оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды; сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы), Өрмекші өрмек тоқиды (Саусақтарын	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: әртүрлі ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып

	- Балалар, қанша дыбыс естідіңдер? «Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. «Әдепті бала», балалармен бірге қысқа диалогтарға құрылған көріністерді ойнату арқылы, оның бойында әдептілік қалыптастыру. Көркем шығарма оқып беру. Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	орналастыру. Үш үлкен карточка-бақша, бау, гүлзар бейнеленгенкөлімдері 8×8см карточкалар және көкөністер, жемістер, гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар. **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу) **Мақсат-міндеттер:** Балаларды әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. **Жапсыру**, «Досыма сыйлық». Қағаздан қалташаны **құрастыру**.	балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді. Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат.	сыртылдатады), Нөсер тек кенет селдеткен (Оң алақанмен сол қол алақаның үстінен тез «сырғанап түседі), Еңбегін оның жоқ қылды (Барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды), Күн шықты қайта жарқырап (Екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе оңға, біресе солға иіледі), Құрғады тез-ақ төңірек (Барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады), Өрмекші өрмек тоқуға Кірісті, дереу, тезірек.	тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Табиғи материалдардан **құрастыру**, **мүсіндеу**. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
	Қоршаған әлеммен	**Дене тәрбиесінен**	**Сурет салудан ойын-**	**Сурет салудан**	**Музыкадан ойын-**

	танысудан ойын-жаттығу "Біздің көкөністер" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың көкөністер туралы білімдерін бекіту, олардың атауларын нақтылау, түсін, пішінін, түр сипатынан ажырата білуге үйрету; байқағыштық пен қызығушылықтарын, байланыстырып сөйлеулерін дамыту; тірі табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	**ойын-жаттығу** "Хош иісті гүлдер" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда әртүрлі бағыттарда жүгіру дағдысын қалыптастыру; тура нысанға оң қолмен тік нысанаға көздеп лақтыруға үйрету; **дене тәрбиесі** жабдықтары мен құралдарын пайдалану қызығушылықтарын арттыру.	**жаттығу** "Дәрумендер қайда жасырылған?" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды **сурет салу** техникасы - штампингпен (мөр басу) таныстыру; бейнеленетін затқа сәйкес түстерді таңдай білу, бейнені берілген жазықтықта орналастыра білу біліктілігін қалыптастыруды жалғастыру; жемістер жайлы олардың пішіні, түсі жайлы білімдерін бекіту; алма мен алмұрт бақшада, ағашта өсетіні жайлы білімдерін терендету; ұқыптылыққа тәрбиелеу.	**ойын-жаттығу** "Әдемі гүлдер ашылды" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды дәстүрден тыс - умаждалған қағазды бастыру техникасы арқылы **сурет салу**мен таныстыруды жалғастыру; композиция құрастыра білуді үйрету; ұсақ қол моторикасын жетілдіру; жаңа **сурет салу** тәсіліне қызығушылықтарын ояту; шығармашылық ойлауларын, қиялдарын, қабылдауларын дамыту. Тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. «Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,	**жаттығу** "Қоңыраулар үні" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. **Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.

				шарларға **сурет салу**, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ **құрастыру**.	
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** Ағаштарды түсіне қарай қарау, жәндіктердің үймелеуін белгілеу, гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу,ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. Мақал-мәтел Төлден мал өседі	Гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсат-міндеттер:Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл	Бұталарды бақылау (жұпаргүл, итмұрын, қара жемісті шетен, мойыл). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Көркем сөз Табиғат ол анамыз, Табиғатқа баламыз. Құшағында ойнаймыз, Шаттық әнге саламыз. Жазда аралап тауын да, Барамыз біз бауына. Өзеніне шомылып, Жүгіреміз жауында. Бақылау: Аулада өсетін бұталарды тани білу, яғни 2-3 түрлі: жапырағына, діңіне қарап, бұталарды	Қоңызды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қоңыздың алуан түрлілігі туралы балалардың білімін жетілдіру. Қоңыз бақша және аулада ағаштардың жапырақтарына зиянын тигізетінін көрсету. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен таныстыру. Жұмбақ: Ұшқанда өлең айтады,	Терек бүршігін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Табиғаттың ең жақсы құбылыстарын бақылаудың бірі – терек бүршігінің пайда болуы. Терек бүршігінің пайда болуы жаздың басталуын білдіреді. Ағаш тұқымы – терек деген пікірді қалыптастыру; толықсыған кезде желмен, сумен шайылады, жануарлардың терілеріне жабысып

	Шыбықтан тал өседі Болжам Мойыл ерте гүлдесе, ауа райының суықтығына. Шетен кеш гүлдесе, күз ұзақ болады. "Секіргіш бақалар" қимыл-қозғалыс ойыны. Керілген сымнан секіре білуді жалғастыру. (Тәрбиеші жіптің бір ұшын ұстап, жерге айналдыра дөңгелетеді,ал шеңберде тұрған балалар секіру керек). Балалардың физиологиялық ұйымшылдық, төзімділік қасиеттерін дамыту. **Еңбек іс-әрекеті**: бақшадағы топырақты қопсыту. **Мақсат-міндеттер:** берілген тапсырманы мұқият тыңдап, істі аяғына дейін жеткізуге баулу, қиындық туа қалған жағдайда	күлтесінің ашылып,кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,сонша жинау. Тақпақ: «Көктем келді гүл алып» Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген.	ажырату, ерекшеліктерін айта білу (бұталардың бойы төмен, діңі жіңішке), атауларын; өсетін орнын (орман, жазық дала, бақ). "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Балаларды аулада тығылмақ ойнауға, шыдамдылықты дамытуға үйрету. Ойын ережелерін бұзбай, өз бетінше ойнату. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру	Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) Тақпақ. "Қарақұрт", С.Оспанов Өрмекшіден аумайды, Өрмекпен жем аулайды. Қарнында он үш нүкте бар, Аяғында түк те бар. Мекендер шөл даланы, Малды, адамды шағады. Жылы желді қалайды ол, Қарақұрттан абай бол. Балалардың еркін	басқа жерде өскендіктен бүршік – тұқым деген білімді жетілдіру. Терек бүршігі пайда болған кездегі өзін далада қалай ұстаудың ережелерімен таныстыру. Мақал-мәтел: Бір тал кессең, он тал ек. Жаңылтпаш: Кеспе өссін тал, Өссе өсімтал, Өссе өссін тал Кеспе, өссін тал. "Қоңызды (көбелекті) гүлге қондыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі

	көмекке келуге тәрбиелеу. "Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік білдіре білу, рөлдерге бөлу,ойыншықты бөлісе білуге дағдыландыру. Бірнеше ағаштың түр-тұлғасын, бөліктерін: діңі, жапырағы, жемісі мен дәні болатынын еске сақтау. Өз білгендерін сөзбен жеткізе білу. Балалардың еркін ойыны.		керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: ауладағы жұмыс. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше талдарды суаруға үйрету; өсімдікке деген қамқорлыққа тәрбиелеу, үлкендерге көмек беру. Балалардың еркін ойыны: құммен ойнау. **Мақсат-міндеттер:** құммен ойнауға жағдай жасау, балалардың қызығушылығын арттыру.	ойыны.	түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып, жәндікті гүлдің үстіне қондырады. Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. **Мақсат-міндеттер:** балаларды **құрастыру** ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Дос бол сабын су мен сен, Жиі-жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз, түнде де. Жуын тамақ алдында,				

	Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу. Балаларға тамақ ұнайды, Балалар ешқайда асықпайды, Бір жапырақ нанды Үгітпей жейді, "Рақмет" дейді. (Д. Ахметова) (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. С. Сейтенов «Атасының ақылы» (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-	"Мысық пен тышқандар" ойыны. Ойын азғана балалар тобымен бөлмеде (кілем үстінде) немесе	"Киіз басу" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға киізді басу әрекеттеріне	"Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қонақтарды қарсы	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-

	сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын "сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. "Жидек тереміз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер,	далада, жұмсақ шөпті алаңда, өткізіледі. Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: Тыныштандар, тышқандар, бекерге шулап күлмеңдер. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрмеңдер, - дейді. Бұл – мысыққа берілген сигнал; ол орындықтан түседі, төрт аяқтап тұрады, керіледі, қатты даусын шығарып "мияу" дейді де індеріне қашып бара жатқан тышқандарды ұстай бастайды. "Кемпірқосақ" ойыны.	машықтандыру; ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; ептілікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: киізге ұқсас көрпелер, таяқтар, жіптер. Киіз басып аяқпен, Дөңгелентіп аламыз. Сабалаймыз таяқпен, Білектейміз, жаямыз. Г. Кужагулова. "Өзіңе жұп тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір-біріне итерместен жүгіруге үйрету, үлкен құрылыс ойыншықтарымен ойнау. "Пішіні бойынша таңда" (топпен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** балалардың геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту, заттардың пішінін дұрыс атау.	алу туралы білімдерін жетілдіру. Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. "Біз естиміз-жасаймыз"ойыны. **Мақсат-міндеттер:** мәтін бойынша естіген сөздерді, қимылмен көрсетуге машықтандыру; ой-ұиялды, пантомималық қабілеттерді қалыптастыру. Көркем сөзді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты	сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "сиқырлы қапшық" әкеледі. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын «сиқырлы қапшыққа» салып, кез келген затты таңдап алып, қолын «сиқырлы қапшықтан» шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. "Аурухана"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы, оның іс-әрекеттері туралы білімдерін бекітуді жалғастыру, құралдарды (шприц, термометр, тонометр) дұрыс атауға үйрету.

	жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.	**Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. "Неге ұқсайды?" (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** зейінді, байқағыштықты дамыту.		арттыру. "Гүлдер". Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер. Қызыл гүлдер, көк гүлдер, Жайнар кезім келді - деп Қанатарың желбіреп, Таңмен бірге оянып, Күн нұрына боянып, Көрік бердің балаға. Т. Молдағалиев.	
Серуенге дайындық	Серуенге деген құштарлықты ояту, серуенге қажетті құралдарды әзірлеу, балалармен жеке сұхбат жүргізу, киімдерді реттілікпен кию: жейде, шалбар, бас киім және аяқ киім.				
Серуен	Терек бүршігін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** өсімдіктердің жазғы өсуінде болатын өзгерістерді байқауға машықтандыру; теректі өзге ағаштардан діңіне, жапырақтарына, бүршігіне қарап,	Жазғы гүлдерді бақылау (барқыт гүлі). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың барқыт гүлі жайындағы түсініктерін жетілдіру; барқыттың өзге гүлдерден айырмашылығын	Жазғы гүлдерді бақылау (календула). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың календула гүлі жайындағы түсініктерін жетілдіру; календула гүлінің өзге гүлдерден айырмашылығын	Жазғы гүлдерді бақылау (түймедақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың түймедақ гүлі жайындағы түсініктерін жетілдіру; түймедақтың өзге	Жазғы гүлдерді бақылау (петуния). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту; петуния гүлінің құрамы неден тұратынын түсіндіріп,

	ажыратуға дағдыландыру; ұғымталдыққа, мұқияттылыққа тәрбиелеу. Терек - жиі кездесетін, суыққа, ыстыққа төзімді ағаш; бүршіктері атқан кезде сырғаларға ұқсайтынын, содан соң жарылып, мамығы шығатынын көрсету; мамықта теректің тұқымын көрсету. Мамықтарды желмен ұшырылып, алыс-жақын жерлерге түсіп, тарайтынын түсіндіру. Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылауды жалғастыру. Ағаштарды түсіне қарай қарау, жәндіктердің үймелеуін белгілеу, гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу, ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде	айтуға баулу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға барқыт гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалардан түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін білуге шақыру, ұстап-сипау әрекеттерін ұйымдастыру. Барқыт гүлдерінің сары, қызыл-сары түсті болуына, иісі хош екендігіне көңіл аудару. Гүлдің алыстан ортасы сарғыш, күлтешісі қалың қызыл-сары шар тәрізді екендігін байқауға шақыру. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін жауапкершілікпен	айтуға баулу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға календула гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалардан түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін білуге шақыру, ұстап-сипау әрекеттерін ұйымдастыру. Календула гүлдерінің пішіні қарапайым, күлтешісі сары түсті болуына, иісі хош екендігіне көңіл аудару. Гүлдердің кеуіп, солып жатса, ұрық беретінін, ұрықтың сырғаға ұқсайтынын көрсету. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: календула ұрықтарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, гүлдерді аялауға тәрбиелеу.	гүлдерден айырмашылығын айтуға баулу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға түймедақты қарастыруды ұсыну. Түймедақтың күлтешісі ақ, күлтеші жапырақтарының өте көп екеніне, ортасы сары болғанына көңіл аудару. Көркем сөз. Жұмбақ. Неткен әсем бұл аймақ! Дала, қар түскендей, аппақ. Қарасаң, сары нүктелер, Ақ мамықтай бишілер. Түймедақты емді өсімдіктерге жатқызатынын түсіндіру, кептірілген күйінде суға бықтырылып ішуге пайдалы	гүлдерді суарып, баптау қажеттілігі туралы айтып, қамқорлыққа баулу. Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл күлтесінің ашылып, кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса, сонша жинау. балаларға гүлдер туралы тақпақты оқып беру. "Көктем келді гүл алып", Ө. Тұрманжанов. Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік.

	қалыптастыру. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: ағаштар мен бұталарды суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Құралдары: су құйғыш. Балалардың еркін ойындары.	атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Құралдары: су құйғыш. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жігер-күшін, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмауды ескеру керек.	Құралдары: қағаз пакеттері. "Өз ағашыңды тап" қимыл қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Педагог белгі берген кезде балалар өз ағаштарына қарай барып, ағашты атап, неге жақсы көретінін бір-екі ауыз сөзбен айтады. "Аю және ара" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын сөздерін айта отырып, кейіпкерлерді нақ көрсете білуге дағдыландыру, Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Құралдары: аю мен	екендігін көрсету. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Құралдары: су құйғыш. "Пойыз" ойыны. Тәрбиеші "Пойыз" ойынын ойнауды ұсынады: "Мен паровоз боламын, ал сендер кішкентай вагонсыңдар". Балалар бірінің соңынан бірі алдында тұрғанның киімін ұстап колоннаға тұрады. "Кеттік", – дейді тәрбиеші, балалардың бәрі "шу-шу" деп дабырлап, оның артынан жүре бастайды. Тәрбиеші	Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Еңбек әрекеті: кеуіп қалған петуниянің тұқымдарын пакеттерге жинау. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. "Аю және ара" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын сөздерін айта отырып, кейіпкерлерді нақ көрсете білуге дағдыландыру, белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Құралдары: аю мен аралардың маскаларБ

		"Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. Балалардың еркін ойындары.	аралардың маскалары, бүлдірген нақпішіндері. Аю болып киінген бала немесе тәрбиеші орындықта отырады (орманында). Ал аралар болып киінген барлық балалар орманға бүлдірген теруге барады. Қимылдармен көрсетіп,мынадай сөздерді айтады: Орманында аюдың, Бүлдіргені көп екен, (Екі қолды жайып көрсетеді) Теріп-теріп алайық, (Тереді) Қалтамызға салайық! (Салады) Аю шықты апаннан (Шығады) Бол тезірек қашайық ! (Балалар қашады) Соңғы жол сөздерін айтқанда аю тұрып балаларды қуып, ұстайды. Осылай ойын 2-3 ойнатылады.	пойызды бір бағытта, одан кейін екінші бағытта жүргізеді, одан кейін жүруді баяулатады, ақырында тоқтайды да: "Кідіріс" ("Аялдама"), деп хабарлайды. Біраз уақыттан кейін тағы да гудок беріледі де поезд қайтадан жолға аттанады. Балалардың еркін ойындары.	

			Балалардың еркін ойындары.		
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу. Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Бағдаршам - біздің көмекшіміз" атты ата-аналарға кеңес беру.	"Сыпайылық ережелері" тақырыбында жаднамалар.	"Өз-өзіне қызмет көрсетуді үйрету" туралы кеңес.	"Жазғы шынықтыру" тақырыбында жаднама.	"Жазғы қызықтар" суреттер көрмесі.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж.
«Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025	**05.08.2025**	**06.08.2025**	**07.08.2025**	**08.08.2025**
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Ақ шамшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды достыққа, зеректікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер бойымен отырады, ортаға "жүргізуші" шығарып, қолына сақина ұстатады. Балалар екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Жүргізуші барлық балалардың алақанына сақина салған болып шығады.	"Аюға ойыншықтарымызды көрсетеміз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойыншықтарды дұрыс атауға үйрету, ойыншыққа ұқыпты қарауға тәрбиелеу, ұқыпты ойнауды үйрету. Құрал-жабдықтар: әртүрлі ойыншықтар. Тәрбиеші ойыншықтарды қояды, аю балаларға қонаққа келеді, біз оған ойыншықтарымызды	"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға	"Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының	"Кімнің үйі тезірек жиналады» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың көкөністер мен жемістер туралы түсініктерін бекіту, олардың атауын толық айтқызу. Балаларға көкөністер мен жемістердің ойыншықтары таратылады. Екі шеңберде бір көкөніс пен бір жеміс жатыр. Бірі жемістер шеңбері, бірі

	Сол сәт сақина тас алған бала орынан тұруы тиісті, "Сақина менде", - деп дауыстайды. "Менің үйім" ойыны **Мақсат-міндеттер:** балалар әртүрлі бөлшектерден үй құрауды үйренеді. Үйдің бөліктері бар суретті карточкалар таратылады. Балалар сол суреттерден үй құрастырады. Ойын ережелері: балалар әңгіме барысында үйдің бөлшектерін құрайды және орналастырады.	көрсетуіміз керек дейді. Балалар сүйікті ойыншығын алып, көрсетіп, ол туралы айтады. "Қонжық орманда жүреді" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп, мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қонжық орманда жүреді, (Екі аяқ иық енінде, қол белде) Маймаңдайды, теңселеді. (Маймаңдау, қонжық жүрісіне еліктеу) Маймаңдайды, теңселеді, Тәтті жидекті тереді. (Шоқайып отыру, саусақтармен еденді соққылау)	таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. Күләш Ахметова «Нан мен күн». Ақ күлшеге қол созады балбөбек, Алтыннан да, гауһардан да ол бөлек, Ақ аспандай дастарқанды ашады Күн сияқты қып-қызыл нан дөңгелек!	көмекшілері болады. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты	көкөністер шеңбері деп аталады. Балалар жан-жаққа жүгіріп кетеді. серуендеуге шақырылады. Тәрбиеші белгі бойынша барлығы өз үйін табады. Ойын бірнеше рет қайталанады, ал мұғалім әр уақытта үйлерді ауыстырады "Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа баланың дауысынан танып үйрету. Құрал: арнайы құрал керек емес. Балалар шеңбер жасап тұрады. Біреуі ортаға турып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада турған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге тұрады – шақырған бала ортаға

		Ағаштарға жорғалайды, (Екі қол кеуде алдында бүгулі; қолдарды көтеріп-түсіру, аяқтарды, түзе бүгіп, кезек көтеріп-түсіру) - Бал бересің бе? - сұрайды. (Екі алақанды қосып, үйкелеу) - Бал бересің бе? - сұрайды. Жерге түсіп, маймаңдайды. (Маймаңдап жүру) Д. Ахметова		суреттерді қолдануға болады.	тұрады.
	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел бетіне дұрыс қоюға машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)

				үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	"Орман алаңқайында". "Күн шығады". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ; 1-3- қолды алға, жоғары көтеру; Б.қ. "Күнге жылынамыз". Б.қ. қолды артқа ұстау; 1-2- қолды алға созып, алақанды ашып, саусақты қозғалту, иілу; 3-4- б.қ. "Ағаштар қозғалады". Б.қ. қол төменде; 1- қол жоғарыда; 2- оңға, солға иілу. 3-4 б.қ. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз) **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма.				

	Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кел, санайық санамақ" саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер:балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Кел, санайық санамақ, Саусақтарды даралап. Бас бармағым алғашқы, Балаң үйрек жалғасы. Ортан терек атасы, Шылдыр шүмек анасы. Шынашағым балапан Бәріне ортақ алақан. Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. - көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу; - ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу; - нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау; - нанның суретін салу, ермексаздан **мүсіндеу**. «Бауырсақ кімнен қашты?» қимылды ойыны Мақсат-міндеттер. «Бауырсақ» ертегісінідегі кейіпкерлердің сөздерін еске түсіру, ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл шапшаңдығын дамыту. https://bilimkids.kz/regime-process/1048?l=24&l=32	**Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойындар. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. "Шапалақты тыңда" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен , екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. - Балалар, қанша дыбыс естідіңдер?	"Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. - «Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру; - Ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату; - «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру	- «Жемістер мен көкөністер» фестивалі; - Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; - **Жапсыру** «Менің дәмді достарым»; - «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру.

	бөлу; бөлінген дәндерді санау; - табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы».				
	Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Орман тұрғындары" **Мақсат-міндеттер:** Жұмбақтар шешу арқылы жануарларды тануға,атауға үйрету.Жануарлардың аттарын жеке атап,топтастыра білуге үйрету.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Әртүрлі бағыттарда жүгіру" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда әртүрлі бағыттарда жүгіру; тереңдікке (15–20 см биіктіктен) секіру; допты тәрбиешіден 1-1,5 метр арақашықтықта лақтыру дағдыларын дамыту; оқу қызметін пысықтау.	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау; - Наубайхана жұмысымен таныстыру. Күләш Ахметова «Нан мен күн». Ақ күлшеге қол созады балбөбек, Алтыннан да, гауһардан да ол бөлек, Ақ аспандай дастарқанды ашады Күн сияқты қып-қызыл нан дөңгелек! - «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнату; - тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** «Көкөністерден көже жасау» (дидактикалық ойын) **Мақсат-міндеттер:** Көкөністердің атауларымен таныстыру. Көкөністерді дұрыс айтуға үйрету.Көкөністердің аттарын жеке атап,жалпылау түсінігін қалыптастыру.	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Ғажайып әлемі" **Мақсат-міндеттер:** «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың **музыка**ға қызығушылығын, қабілетін арттыру. **Музыка**лық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.

			ұйымдастыру.		
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. Мақсаты: есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді, Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жаз мезгіліндегі ауа-райы туралы мәліметтерді тиянақтау; күннің жазда аспанда биік көтерілетінін байқауға баулу; Жаз кезіндегі киімдердің атауларын үйрену. Жұмбақ жасыру. – Ар жағында орманның, Ар жағында	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: торғайдың сыртқы түрінің ерекшеліктері туралы білімді тереңдету, балалардың назарын және есте сақтауын дамыту; торғайдың қыстап қалатын құс екендігін еске түсіріп, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балаларға сұрақтар: - Торғай қандай? - Ол не жейді? - Қалай дыбыстайды?	Көбелекті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: көбелектің қимылын, түр-түсі, қанаттарын бақылау. Жұмбақ жасыру. Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек.) Балалар, жаз келді. Барлық жәндік атаулы оянды. - Қазір сендермен бірге, көбелекті бақылап көрейік. Гүлге қонып отырған	Көшеде кетіп бара жатқан көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: балаларға жеңіл және жүк көлігін ажырата білуге үйрету,байқағыштықты дамыту, өз ойларын дұрыс жеткізе білу. Балалармен көшеде кетіп бара жатқан көліктерді қарастыру, оларды жүк, жеңіл көліктерге жіктеуді	"Бақбақ" гүлін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: "бақбақ"гүлімен таныстыруды жалғастыру; ой-қиялын дамыту. Жұмбақ жасыру. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ. Балалар тұр қаптап. (Бақбақ.) - Балалар, қараңдаршы? Мынау не? - Дұрыс. Бұл бақбақ гүлі. - Гүл қандай?

	таулардың, Алтын кеспек домалар. (Күн.) - Балалар, қараңдаршы? Күн қайда орналасқан? (Аспанда орналасқан.) - Күннің нелері бар? (Күннің сәулелері бар.) - Күн қалай қыздырады? (Қатты, бүгін күн ыстық.) - Балалар, сендер қайдан білдіңдер, күннің ыстық екенін? Өйткені біз жазғы киімдермен жүрміз. - Күндіз күн жоғары да тұрғандықтан, күн ыстық болады, ал таңертең мен кешке күн салқын болады. Күн көзі төмендейді. - Күн жазда аспанға биік көтерілілгендіктен, далада ыстық болады, жеміс-көкөніс піседі, гүлдер гүлдейді, біз де өзгеше киінеміз. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау.	Торғай – кең далада тіршілік ететін әнші құс. Денесі сопақша, басы дөңгелек, тұмсығы үшбұрышты, қанаты ұзын, сұрғылт, боз түсті болып келеді. Балаларға тақпақ оқу: Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып ап, Бөтегесі бұлтиып, Шық-шық етіп отырмақ. Еңбек әрекеті: учаскедегі гүлзарларды тазалау. Мақсаты: еңбекке дағдыландыру; ересектерге көмек көрсетуге ынталандыру. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. "Түлкі мен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша,	көбелекті қарайықшы. Қараңдаршы, көбелекте не бар? (Қанаттар.) Қанаттарында әдемі өрнектер бар екен. Көбелекті қанатынан ұстауға болмайды, өйткені олар өте нәзік. Қанаттары сынып, ұша алмай қалады. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: қол еңбекке баулу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған	үйрену. Жұмбақ жасыру. Көлік туралы жұмбақтар Кеудесінде жаны жоқ, Тамырында қаны жоқ: Май жейді, Су ішеді. Бұл не екен балалар? (Машина) Еңбек әрекеті: учаскені бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсаты: балаларды еңбекке баулу. "Көліктердің дыбысын ажырат" ойыны. Әр түрлі көліктердің дыбыстарын тәрбиеші балаларға тыңдатқызады. Балалар ажыратуға тырысады. Мақсаты: балалардың ойлау қабілетін дамыта отырып, есте сақтау қабілетін арттыру,	(Қалпағы мен сабағы болады.) - Бақбақтың қалпағы дөңгелек, ақ және үлпілдек. Егерде үлпілдекті үрлесең, олар ұшып кетеді (тәрбиеші үрлеп көрсетеді). - Сабағы қандай? (Сабағы жіңішке, ұзын, жасыл.) - Балалар, жаңбыр жауар алдында, бақбақ өзінің күлтелерін жинап алады, ал күннің көзі шыққан кезде қайтадан ашады. Балаларға бақбақтың гүлдеп болғанынан кейін, күлтешісі мамықты шарға айналатынын, мамықтары желмен ұшқанда, ұрықтары түскен жерде қалып, жаңа гүлдің өсуін қамтамасыз ететінін түсіндіру. Еңбек әрекеті: гүлзарларды тазалау. Мақсаты: еңбекке

	Мақсат-міндеттер: балаларды еңбекке баулу. "Қасқыр мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын желісі, шарты бойынша баулу, белгі бойынша бір аймаққа жиналып және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зеректікке тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге "қасқырды" таңдайды. Қалған балалар "қояндар" болады. Педагог белгісінен кейін "қояндар" әртүрлі бағыттарда жүгіріп, қасқырдан қашады. "Қасқыр" ұстап алған "қояндар" саны 5-6-ға жеткенде, "қасқыр" ауысады. Құралдары: "қояндарға"	белгі бойынша қимылдауға жаттықтыру; кейіпкерлердің қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "түлкі" етіп сайлап, қалған балаларды "балапандар" деп, әрқайсына медальон тағып, ойын ойналады. Ойында "балапандар" "түлкі" кейіпкеріне ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең аймақты айнала қашуы тиіс. Құралдары: балаларға медальондар, жүргізушіге - маска.	ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні	байқампаздыққа баулу. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыс. Мақсаты: қозғалыс, ептілік пен жылдамдықты дамыту. Балалардың еркін ойыны. Балалардың еркін ойыны.	баулу, берілген тапсырмаларды мұқият орындауға үйрету. "Бағбан мен гүлдер" қимылды ойыны. Мақсаты: ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Балалардың еркін ойыны. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. Мақсаты: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін

	медальондар, "қасқырға" маска. "Ұстап ал" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**ептілік пен шапшаңдықтарын дамыту. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар: кеңістікті бағдарлауды жәнеептілікті дамыту. **Мақсат-міндеттер:** допты лақтыру мен қағып алу жаттығулары. Балалардың еркін ойыны.	"Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. Мақсаты: балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшеге тигізбен жүре білу қабілетін дамыту. Балалардың еркін ойыны.	ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. Мақсаты: балалардың кегли арасымен баяу жәнеептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін ойыны.		ойыны.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қуыршақ, қуыршақ, Таза суға жуынсақ. Қол ұстасып, дос болып, Бақ ішінде қыдырсақ. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз)				

	Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. А. Осеева "Тәтті тоқаш". (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанымызды уқалаймыз. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, дербес әрекет, **дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз) Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Үйшікте кім тұрады?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жануарлар туралы білімін, дыбыстарды дұрыс айту іскерлігін бекіту. «Үйшікте кім тұрады?» деген сұраққа кім үйшікте тұрса, сол	Саусақтарға арналған жаттығу. Бас бармақ -әкем, Балан үйрек – шешем, Ортан терек – ағам, Шылдыр шүмек – әпкем, Кішкентай бөбек – мен. Бір үйде біз нешеуміз?	"Кірпіжан" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды диалогқа белсенді қатысып, көркем сөз айтуға бейімдеу; коммуникативті, сөйлеу қабілеттірен дамыту. - Кірпіжан, кірпіжан,	"Ей! Бауырсақ, Бауырсақ!" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дене мүшелерін жаттықтырып, бұлшық еттерін дамыту. - Ей, Бауырсақ,	"Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен

	балалар ғана жауап береді (балалар жануарлардың дыбысын салады). Тәрбиеші балаларды бірнеше топқа бөледі (3-4-5). Балалар өздеріне таныс құстарды немесе жануарларды қозғалыспен көрсетеді. Әр топ орындықтардан өздеріне үйшік жасайды. Тәрбиеші балаларға әркім өз үйшігінде болатынын, сосын өздері бейнелейтін жануарлардың дауысымен айқайлайтынын айтады. Сосын тәрбиеші әр топпен балалар көрсететін дыбыстарды қайталайды. Содан кейін ол кезекпен барлық үйшікке жақын келіп, есігін қағады да: Тақ-тақ-тақ, бұл үйшікте кім тұрады? – деп сұрайды.	Бір үйде біз /бесеуміз/ "Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** гүлдерді (түймедақ, бақбақ, қоңыраугүл) және түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту; балаларды өсімдіктердің түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүлшоқтарын жасауға үйрету. Барысы: үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі түсті жапырақшалары тұрады. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша және пішіні бойынша сәйкес келетін гүлді табады.	Қайда жортып барасың? Орманнан, орманнан Нені іздеп аларсың? - Жолым көп, жолым көп, Қоректерді іздеймін. Кездейсоқ, кездейсоқ Иіскеп жүріп, табамын. Д. Ахметова. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі бір ертегідегі кез келген кейіпкердің айтқан сөздерін ары қарай жалғастыруға ынталандыру; байланыстырып сөйлеу мәдениетін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту, сөздік қорды байыту; ертегілер әлеміне деген тұрақты қызығушылықты арттыру; халық ауыз әдебиеті үлгілеріне деген сүйіспеншілік	Бауырсақ! Сенің басың домалақ, Бұлақ ақса алдында, Түсіп кетпе, абайла! Ақыл айтамыз бізден, Өте ғойшы көпірден. Көпірден өтсең, алға! Тура жолмен адымда! Үстел үсті ойыны: "Суретті құрастыр". **Мақсат-міндеттер:** бөлшектерден тұтас бір бөлікті **құрастыру**ды үйрету, балалардың қабылдауын және байқағыштығын дамыту. "Не, қайда мекендейді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың аң-құстардың, үй жануарлырының тіршілігі туралы түсініктерін	ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар: құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын "шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді. "Жидек теремиз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта

	Балалар жануарлар немесе құстар дауысымен жауап береді. Тәрбиеші үйшіктерде кім тұратынын табады.		сезіміне тәрбиелеу. Құралдар. Түрлі ертегілер бойынша белгілі сюжеттер салынған суреттер.	тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін; дүниетанымын кеңейту. Құралдар: ан-құстарды, үй жануарлырының және мекедерінің суреттері.	арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.
Серуенге дайындық	"Суретті тап"ойыны. (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** есте сақтау, зейінді дамыту. Балаларға суретті белгілі уақыт көлемінде көрсету.	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда **көркем**	Өздері білетін ертегілері бойынша суреттерді қарау. **Мақсат-міндеттер:** суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік	"Тап, кім шақырды?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** есту қабілеттерін жаттықтыру, балалардың өз құрбы-құрдастарына достық қатынастарын,	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру.

	Одан кейін балалардың көзін жұмуларын сұрау, көптеген суреттердің ішінен бірінші қараған суретін тауып алу.	**әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту.	қорларын, байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: ертегілер сюжеттері бейнеленген суреттер.	зейінін, есін, бірігіп ойнауға деген тілектерін тәрбиелеу. Балаларға қарамай кім шақырғанын тек дауыс бойынша табу, оның атын дұрыс атау. Дауысын өзгертпей, атын қатты айту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді: - Бүгін біз балаларды дауысы бойынша табамыз. Балалар көзін жұмады да, тек кім шақырғанын тауып оның атын айтады. Осыдан кейін тәрбиеші ойыншылардың біреуін қасына шақырады. Ол келіп, көзін жұмады, ал жүргізуші ойынға қатысушылардың бірінің қасына келіп, белгі береді, ол	Балаларда **көркем әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту.

				оның атын қатты дауыспен айтады.	
Серуенге дайындық	Серуенге деген құштарлықты ояту, серуенге қажетті құралдарды әзірлеу, балалармен жеке сұхбат жүргізу, киімдерді реттілікпен кию: жейде, шалбар, бас киім және аяқ киім.				
Серуендеу	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күнге қызығушылықты арттыру. Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; денсаулықты сақтау қағидаларына баулу. "Күнім, күнім..." Күнім, күнім, қайдасың? Түннен бері шығасың. Сенімен бірге оянамын, Жылы нұрыңа шомыламын. Оянамын, жаттығамын,	Торғайды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** торғайдың қимыл-қозғалыстарында, сыртқы келбетінде өзге құстарға ұқсамастықты байқауға, атауға дағдыландыру; қамқорлыққа тәрбиелеу. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. "Аққу-қаздар" қимыл-	Көбелекті бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көбелек туралы түсініктерді тиянақтау; жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Көбелек - ау, көбелек, Әдемісің гүлдейсің. Ұстап сені не керек? Ойнамайсың күлмейсің. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жігер-күшін, зейінді	Шиені бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шие ағашы туралы алған білімдерін бекіту, ол гүлденген кездегі әдемілігін сезінуге үйрету. Шие бар менің бағымда Өзім бағып өсірген. Тұр толықсып бабында Мөлдір шырын несібем. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға	Бақбақ гүлін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бақбақ гүліне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. - Балалар, мен сендерге осы «Бақбақ» гүлі туралы ертегі оқып берейін,мұқият тыңдайық. Көктем келді. Бір күні көгал арасынан кішкентай бақбақ гүлі шығып жан-жағына қарап: -Қызық! Ертең мен өскенде қандай болар едім? - деп ойланады.

	Балабақшаға барамын. Нұрыңа толған алаңға Достарымды шақырамын. Д. Ахметова. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына	қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** белгі берісімен бір бағытта тез жүгіруге жаттықтыру; ойын шартын бұзбауға бейімдеу; бір-біріне соғылмауға дағдыландыру; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде екі (таңдалған) бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді	дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құламауды ескеру керек. "Бағбан мен гүлдер" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Балалардың еркін ойыны. Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді	дағдыландыру: бір- біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан- жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдыққа баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "ою" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "аюға", маска. "Кегльді қағып ал"	Бір кезде жай жаңбыр жауады, бақбақ оданда жоғары өсіп, аспандағы күнді көреді. - Мәссаған! Анау күн секілді жап жарық болып өссем ғой?-деп армандайды. Оны естіген күн жымия төменге қарап,бақбақ гүлді сары түске айналдырады. Күн сайын ол сарғайып жәндіктердің күні болады. Арада күндер өтеді бақбақ гүлі аспанда жылжып бара жатқан аппақ,үлпілдеген бұлттарды көреді. - Мәссаған! Менде анау бұлттар секілді аппақ болсам ғой! - дейді. Жоғарыдағы бұлттар төменге қарап, әлгі бақбақты аяғы бар бұлтқа айналдырады. Кенеттен жел соғып бұлттар жан-жаққа ұша бастайды, алыс-

	қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Балалардың еркін ойыны. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын қарапайым түрде де ойнатылады: педагогтің қалауынша "қасқырларды" қоспауға болады. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. Балалардың еркін ойындары.	суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін қызығушылықпен атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіпеншіліктерін арттыру. Балалардың еркін ойыны: жақсы көретін ойыншықтармен ойнау. **Мақсат-міндеттер:** ойын бойынша жолдастарымен бірігіп ойнауға үйрету. Балалардың еркін ойындары.	жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.	алыс жерлерге. Бірақ ұшқан бұлттар қонған жерлерінде алдымен сары күн түстес, содан соң ақ бұлт түстес болып, осылайша бақбақ гүлдері пайда болған екен. Балалардың еркін ойындары.
Серуеннен	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды,				

оралу	жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу. Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Дұрыс сөйлеп үйренеміз" атты ата-аналарға арналған жаднамалар.	"Өзіне-өзі қызмет көрсете алу" тақырыбында кеңес беру.	"Менің баламның сүйікті ісі" тақырыбында лэпбук жасау.	"Үй жағдайында дамыту ойындарына жағдай жасау" атты ата-аналарға арналған жаднама.	"Воскобовичтің дамытушы ойындары" тақырыбында ата-аналарға кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж.

«Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025	**12.08.2025**	**13.08.2025**	**14.08.2025**	**15.08.2025**
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Күн сәулесінен сақтанайық!" атты ата-аналарға жаднама.				
	"Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді сыпай түрде айтуға дағдыландыру. Санамақты мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту.	"Лото" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттарды топтастыруға, олардың жалпы атауын айтқызуға дағдыландыру; зейінді, қабылдауды, ойлау қабілетін дамыту. Балалар берілген суреттерді топтарға жинайды: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. бойынша. "Пойыз келе жатыр"	"Би билеген баламыз" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жағымды эмоцияларын, дене мүшелерін дамыту.. Жаттығу жасап көреміз, (Адымдау) Қолды көкке көтереміз, (Қолдар жоғары) Түсіріп белге төмен, (Қол белде) Еңкейеміз, еңкейеміз. (Оң-сол жаққа еңкею) Өкше қойып, басамыз,	"Бір сөзбен ата" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға көкөністерді, жемістерді жалпылауға және оларды бір сөзбен атауға үйрету. "Толқиды теңіз" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты.	"Лото "Қысқы және жазғы ойын-сауықтар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазғы және қысқы ойын-сауықтар жайындағы түсініктерін нығайту; екі топқа бөлуге дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Құралдары: жазғы және қысқы ойын-сауықтар туралы

	Екі көз бен қос құлақ, Бір бас пенен бір мұрын. Нешеу болды қос шырақ, Санап шығар кім бұрын?! Екі аяқ пен екі қол, Бір ауыз бен бір тілің ... Нешеу болды қане, бол, Санап шығар кім бұрын?! Сұқ саусағым суға барды, Ортаң қолым орақ орды. Аты жоғым ағаш жарды, Жұмсамапты алақаным, Тек шынашақ-балапанын. (М. Қуанышбеков)	саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Пойыз келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, Тоқ-тақ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Жылдам келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, тоқ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Барлық бала күтіп қалды: Алақан, алақан! (Алақандарды жайып, өзара уқалау)	(Оң жақ өкше, адымдау) Өкше қойып, басамыз. (Сол жақ өкше, адымдау) Міне, қандай әдемі, (Қол белде, бас шайқау) Би билеген баламыз. (Шапалақтау) "Суретті құрастыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас бөлік құрауға үйрету. "Жаз" тақырыбындағы сюжеттік суреттерді қарау. суреттер бойынша сұрақтар қою, балалардың сұрақтарға толық жауап беруін қадағалау.	Балалар ойын алаңында айналып жүріп: «Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт» - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі бойынша: Толқын мұз бол!"- дегенде балалар қозғалмай қалу керек.	сурет-карточкалар. "Түймеше" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Тоқ-тоқ, тоқ-тоқ, саусағым, Соққылайды томпағым. Түймешені, түймешені, Басып, басып таппадым. Д. Ахметова

		Қуанышпен қарсы алады: - Алақай! Алақай! (Алақандармен шапалақтау)			
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру.	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафтарта тұрған ойыншықтар мен құралдарды реттеп, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру.	Бөлме өсімдіктерін күту. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өсімдіктерге ұқыптылықпен қарауға бейімдеу (құрап қалған жапырақтарды алып тастау), күтуге деген қызығушылықтарын ояту, ересектерге қолқабыс танытуға тәрбиелеу.	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу кешені: "Орамал" Жүру және жүгіру, бірінің соңынан бірі жүру. Аяқтың ұшымен жүру. Шеңберге тұру. Орамалды көрсетіңдер. Аяқты сәл алшақ қойып, қолды артқа жасырамыз. Қолды алға созып,қайтадан жасыру. (3 рет қайталау) Келесі қолға орамлды ауыстырып,осы жаттығуды қайталау. Орамалды орнына қою. Тағы солай отырып, орамалды орнына қойып, тұру,отырып, орамалды алып жүру. Орамалды сол қолына алып осы қимылдарды қайталау. Қаздар қанат қағады,аяқты жәй қойып,қолды түсіру. Қолды жанына созып,сермеу және "га-га-га" - деп түсіру. (4 рет қайталау) Қаздар дыбыстайды. Аяқты алшақ қойып, қолды түсіру. Алға еңкейіп,қолды артқа жіберу, "ш-ш-ш" - деп айту. Қаздар жем шоқиды. Аяқты жәй қойып,қолды түсіру. Қолды тізеге қойып отыру. Басты түсіріп,тұру Тыныс алу. Орамалды үрлеу.				

	Бірінің соңынан бірі жүру. **(дене тәрбиесі)**				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. - Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру; - түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); - ұжымдық	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау Ибрагим Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп.	Тіл ұстарту: "Кім не істейді?" Тасшы тас қалады, Басшы басқарады. Досшыл – дос табады, Қасшыл – қас табады. Төсшіл – төс қағады, Асшыл – ас бағады. Бәсшіл – бәстеседі, Мәсшіл – мәс теседі. - Отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау. - Балаларды өздері таңдаған әуендеріне	"Жұмбақтар, ертегілер, аңыздар оқу. Дина Ахметова «Жыл мезгілдері» Күн ысып, Құстар ұшып, Балалар суға түседі, Бақшада құлпынай піседі. (Жаз) Күн суытып жаңбыр жауады, Жапырақтар сарғайып ұшып жатады. Адамдар астық жинайды. Қаздар көлде қиқулайды. (Күз)	"Тым-тырақай" ойыны. Мақсаты: балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамуты. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер орнасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп,

	шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып **жапсыру**, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу)	- Шығармашылық шеберханасы: **сурет салу**дың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан. түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. - Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу.	билету. «**Музыка** жанрына сай қимылдаймыз» ойыны. https://bilimkids.kz/steam/74?l=4 Міндеттер: балаларды **музыка**ның әртүрлі сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; марш, вальс, полька сияқты **музыка** жанрларын ажырату қабілетін көрсетуге ынталандыру; **музыка**ның осы жанрлары мен ырғақтарына сәйкес қозғалуға ынталандыру; есту зейінін, сезімнің экстероцептивті және проприоцептивті түрлерін, қиялын, аналитикалық ойлауын, **музыка**лық есту қабілетін, ырғақ сезімін, қимылдарды үйлестіруді дамыту; сезімталдықты, эмоционалды ықыластылыққа тәрбиелеу.	Аязы қатты, Боран жабады көкті, Айнала аппақ дала, Аппақ көше мен қала. (Қыс) Халық ауыз әдебиетіне деген сүйіспеншіліктерін арттыру. "Жалқау мысық" ертегісі	санаңдар! Бір, екі, үш! Ал, тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу; - түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; - мамандықтар туралы еркін тақырыпта **сурет салу**, **мүсіндеу**; - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату:

					«Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
	Құрастырудан ойын-жаттығу "Үй жануарларына арналған үйлер" **Мақсат-міндеттер:** **Құрастыру** үшін қажетті бөліктерді атау және таңдау қабілеттерін дамытуға ықпал ету, көмектесуге деген ықыласты тәрбиелеу, үй жануарлары туралы білімдерін бекіту.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Көңілді ойындар" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда бағытты өзгертіп жүгіру қабілеттерін дамыту; тақтайдың үстімен тізе мен саусақтарға сүйеніп, төрт тағандап өрмелеу және бір орында тұрып, арқаннан биікке секіріп, жерге табанмен түсу жаттығуларын жасаудғы дағдыларын дамыту.	Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Аңдардың төлдері" **Мақсат-міндеттер:** Орман мекендеушілері туралы білімдерін бекіту: жануарларды түр сипатынан айыра білу, орман мекендеушілері арасында қарапайым байланыс орната білу қасиеттерін дамыту, олардың өміріне қызығушылық және сезімтал көзқарас тудыру; көру, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын байыту, жандандыру; адам тірі табиғатқа мұқият қарау керек екенін түсінуге	Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** көркем сөзді мәнерлеп айтуға бейімдеу; ұсақ қол моторикасын дамыту. Күн денесін құрайық, (Алақандарды жоғары көтеріп, оңға-солға бұраңдау) Қолды жайып бұрайық, Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып, ашу) Сәулелерді шашайық. Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып,	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Денсаулық әуені" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, **музыка**лық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.

			тәрбиелеу.	ашу) Сәулелерді шашайық. Шапалақты қағайық, (Шапалақ қағу) Көңілді болайық. Д. Ахметова.	
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Шырша ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шырша ағашы туралы түсініктерді тиянақтау; балалардың сөздік қорын толықтыру; ағаштар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Балаларды шыршаға жақын апарып, ол туралы тақпақ, жұмбақтарын еске түсіріп айту. Басқа ағаштар қыста жалаңаш тұрғанда,ал шырша қысты күні ерекше сұлу екендігін	Жәндіктерді бақылау (ара). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** аралардың тіршілігіне деген қызығушылықты арттыру; аралардың адамға беретін пайдасын білуге үйрету; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Жұмбақ. Ыжылдап ұшады, Гүлдерге қонады, Шырынын сорады, ұясына жинайды. Түр-түсі сары-ала, Аталады ... (Ара.) Жаз мезгілінде	Аспанды және бұлтты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айтуға бейімідеу; табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жел туралы мағлұматты толықтыру; желдің түрлерімен таныстыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Жел дегеніміз не? - Жел қандай болады? - Жел қалай пайда болады? - Жел не үшін қажет? - Жел бізге керек пе,	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау (ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар.

	аңғарту. Шыршаның негізгі түсін, неліктен жапырақтардың жоқ болғанын сұрау. - Шыршаны қашан болмасын тамашалап қарауға болады, себебі ол әрқашан жап жасыл, суықтан қорықпайды. - Шыршаның бұтақтарында жапырақтардың орнына қылқандар бар. Қылқандар түспейді, сондықтан қыста үстіне түскен қар бұталарды сындырмайды, қылқандардың арасынан жерге түсіп кетеді. - Шырша өте пайдалы ағаш, ол ауаны тазартып,денеміздің сау болуына көмектеседі. Жасыл желек жамылған Міне, сұлу шыршамыз Инелері тағылған Қандай сұлу	аралардың ұшып, гүлдерге қонып жүргенін бақылау, қорытынды жасау. Аралардың өсімдіктерге, адамға өте пайдалы екендігін түсіндіру. Аралар шығаратын балы аюлардың жақсы көретінін ескерту. Ауа райының салқындауы байланысты жәндіктер жоғалатынын айту. Еңбек әрекеті: орындықтарды, құмсалғыш шеттерін құмнан тазалау, сыпыру. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру, тазалыққа бейімдеу. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру.	баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін, мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше,азайып және еритінін атап өтуге болады. Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Еңбек әрекеті: құраған шөптерді жинау (тәрбиешінің көмегімен). **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Аллергиясы бар, сезгіш балалардың қатысуы-қатыспауын ескеру. "Шеңберден шеңберге"	жоқ па? - Желді көрмесек қалай сеземіз? - Жел қай жақтан соғып тұр? Жаттығу. Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар	Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты «топырақ» деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі. Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа

	шыршамыз! Еңбек әрекеті: ауланы құрап түскен жапырақтардан тазарту. **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешіге көмектесуге тәрбиелеу; бастаған істі аяғына дейін жеткізу "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп, екі аяқты бүге отыра секіруге дағдыландыру. Балалардың еркін ойыны.	Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Балалардың еркін ойыны.	жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жерде жатқан бір шеңберден екінші шеңберге секіріп өтуге машықтандыру; секіріп жылжуда мұқиятты болуға, шеңбердің шетін баспауға дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Құралдары: үш-төрт шеңбер. Балалардың еркін ойыны. Мақсаты: балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерге су құю. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Құралдары: балаларға су құйғыштар. Балалардың еркін ойыны.	дағдыландыру. "Түсін тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікте бағдарлау, түстердің арасынан негізгі түстерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Дене тәрбиесі**ндегі арналған ойын: балаларда екі аяғымен алға қарай секіру қабілетін дамыту. Белгі бойынша әрекет ету, ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қуыршақ, қуыршақ, Таза суға жуынсақ. Қол ұстасып, дос болып, Бақ ішінде қыдырсақ. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай аппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Не дәмді? (ертегі) https://bilimkids.kz/regime-process/2412?l=6&l=9 (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Ояндық па бәріміз? Бір-бірімізге қараймыз. Күлімдейміз бәріміз. Керіліп созылып, Ақырын қане тұрамыз. Орнымызда жүреміз, Енді доп болып секіреміз. Адымдап жүреміз. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайдық. Бесін ас.	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз) Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың	"Шұбар тауық" үстел үсті театры. **Мақсат-міндеттер:** ертегінің мазмұнын түсінуге үйрету, ертегілердегі кейіпкерлерге деген	"Тәртіпке келтір" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды "орнына қою", "орнына апару"етістіктерін қолдана отырып	"Дәрігерге не керек?" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы түсініктерін	"Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қонақтарды қарсы алу туралы білімдерін жетілдіру.

	ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын "сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. "Аурухана" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы, оның іс-әрекеттері туралы білімдерін бекітуді жалғастыру, құралдарды (шприц, термометр, тонометр) дұрыс атауға үйрету.	сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Өзіңе жұп тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір-біріне итерместен жүгіруге үйрету, үлкен құрылыс ойыншықтарымен ойнау.	сөйлем құруға үйрету. Құралдар: түрлі-түсті текшелер жиынтығы (әр түсті текшеден 2-3-тен болуы тиіс) және 4 кішкентай түрлі-түсті қораптар. Ойын барысы: Тәрбиеші балалардың назарын текшелерге аударады және олардың қандай түс екенін сұрайды. - Енді сендер қуыршақтың текшелерді қораптарға қалай салатынын көресіз. (Үстелге түрлі-түсті қораптар қойылады) - Қуыршаққа қараңыз, ол не істейді? (Қуыршақ қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады) - Иә, ол қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады. Бұны қуыршақ жасады? - Сары текшелерді қай қорапқа салу керек? Сары қорапқа дұрыс	тиянақтау, қолданатын құралдарды айтқызып, сөздік қорды жетілдіру; есте сақтау, ойлау, сөйлеуді қабілеттерін дамыту. Құралдары: дәрігер және басқа мамандар қолданатын құрал-заттар немесе кесілген суреттер. Балалар дәрігерге қажет құралдарды іріктеп, атайды, не үшін қажет екендігін түсіндіруге тырысады. "Жидек теремiз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру;	Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. "Біз естиміз-жасаймыз"ойыны. **Мақсат-міндеттер:** мәтін бойынша естіген сөздерді, қимылмен көрсетуге дағдыландыру; ой-қимылды, пантомикалық қабілеттерді дамыту.

			айтасыңдар. - Сол сияқты, көк текшені көк қорапқа, жасыл текшені жасыл қорапқа салады. "Үй құрылысы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-құиялын дамыту; достық қарым-қатынастарға, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі	коммуникативтік қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.	

			(кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы). Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі.		
Серуенге дайындық	"Пішіні бойынша таңда" (топпен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** балалардың геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту, заттардың пішінін дұрыс атау.	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда **көркем әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту	"Сөйлем **құрастыру**". Мақсаты:Мақсат-міндеттер:	"Кімге нені береміз?" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** жуан-жіңішке, биік-аласа, қалың-жұқа ұғымдарын жетілдіру; заттарды салыстыруға дағдыландыру; өз ойын жеткізе білуге машықтандыру.	"Жаз" тақырыбындағы сюжеттік суреттерді қарау. **Мақсат-міндеттер:** суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік қорларын, байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: жаз мезгіліне байланысты бейнеленген суреттер.
Серуенге дайындық	Балалармен серуенге шығуға қатысты киіну алгоритімін жетілдіру. - Қанеки, қуанамыз да күлеміз! Бірақ алдымен рет-ретімен киінеміз.				
Серуен	Қылқан жапырақты ағаштарды бақылауды	Жәндіктерді бақылау (шыбын). (**қоршаған**	Жаңбырлы ауа-райын бақылау. (**қоршаған**	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен**	Құмның қасиеттерін бақылауды

	жалғастыру (шырша, қарағай). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қылқан ағаштардың қасиеттерін салыстыруға дағдыландыру; ағаштарға деген қамқорлықты тәрбиелеу. Ағаштарға қарап, сипаттау. Қарағай: діңі - қоңыр, бұтақтарында ашық жасыл, ұзын инелері бар. Олардың қыста да, жазда да түсін өзгертпейтіні туралы айту. Шырша инелерінің түсі қою жасыл, ұзындығы қысқа. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың бірін-бірі қақпай, кеңістікте жүгіре білу, түстерді	**әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жәндіктерге қызығушылық туғызу; шыбынның тіршілігін байқауға тарту. Жұмбақ Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын.) Жаз мезгілінде шыбын-шіркейлерлің өмір сүруін, олардың тастар мен жапырақтардың астына тығылуын бақылау, қорытынды жасау. Шыбын даладағы заттарға қонып, адамның үйіндегі ыдысқа қона жүретінін көрсету. Соның нәтижесінде іш құрылысына зиян келтіру мүмкін. Басты	**әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** табиғи құбылыстары туралы білімді бекіту; ауа-райының құбылмалы екендігін түсіндіру; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Жаңбырлы күні қажет заттарды еске түсіру. "Жаңбыр". Аспанда бұлт түйілді, Жерде ойнатты құйынды. Табиғат отпен қол қойып, Ақырып бұлтқа бұйырды. Жу егінді, бақшаны! Көшедегі бас шаңды Бұлт бұйрықтан. М. Жаманбалинов. "Кім бірінші?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тура бағытта белгі бойынша	**танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** желдің қасиеттерін еске түсіру, жел бағытын анықтауға арналған ойыншықтарды (зырылдауықты) пайдаланып ойнауға машықтандыру. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке,	жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құмның ылғалдылығын қамтамасыз етуге машықтандыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Тәжірибе жасау: "Біз әжемізге тәтті нан пісіреміз" (дымқыл құмнан мүсіндер жасау) "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін

	ажырата білу, зерек болу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға жалаушадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті жалаушалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдар: түрл түсті жалаулар. Еңбек әрекеті: орындықтарды құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта	ереже: шыбынды үйге кіргізбеу, ыдыс-аяқ мен тағамдарды жабық жерге қою, жеміс-көкөніс, жидектерді жуу. Ауа райының салқындауы байланысты жәндіктер жоғалатынын айту. "Күн - түн" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн!" - десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды, "Түн!" - десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. "Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, достық қарым-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. Мақсат-міндеттер:балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшені баспай жүре білу	мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: қол өнері сабақтарына табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Балалардың еркін ойыны.	жетілдіру;ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу жәнеептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-

	аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшені бастай жүре білу қабілетін дамыту. Балалардың еркін ойыны.	балалардың шеңберді құрып, шеңберде ойнай білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады,	қабілетін дамыту. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.		теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.

		ойын қайтадан басталады. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.			
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Салауатты өмір салты" туралы ата-аналармен әңгіме.	"Күн сәулесінен сақтанайық!" атты ата-аналарға жаднама.	"Жаздағы-дәрумендер" тақырыбында лэпбуктар әзірлеу.	Ата-аналар сұраныстары бойынша кеңес.	"Балалармен демалыс күнді қалай өткізуге болады?" тақырыбында кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж.
«Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025	**19.08.2025**	**20.08.2025**	**21.08.2025**	**22.08.2025**
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**) Ата-аналармен баланың жалпы көңіл-күйі туралы әңгіме.				
	"Қуырмаш" саусаққа арналған жаттығу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек,	"Құлыншақтар шапшаң екен" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тақпақты мәнерлеп айтуға тарту; артикуляцияны, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. "Құлыншақтар шапшаң екен". **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп,	"Ненің төлі?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жан-жануарлардың төлдерін атауға дағдыландыру, білімдерін тиянақтау; есте сақтау, қабылдау, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың және төлдерінің суреттері. "Суретті құрастыр"	"Ою саламыз" саусақ жыттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту.	"Лото "Жануарлар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** үй жануарлары мен жабайы жануарларды топтастыруға және жалпы атауларын атауға үйрету; зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: үй жануарлары мен жабайы

	Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қошақанға бар! Сен тұр – құлыншаққа бар! Сен тұр – лаққа бар! Сен тұр – бұзауқанға бар! Сен тұр – ботаңа бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. "Лото-жануарлар" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Үй жануарлары мен жабайы жануарларды топтастыруға және жалпы атауларын атауға үйрету. Зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: үй жануарлары мен жабайы жануарлардың суреттері бойынша.	мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін, жағымды эмоцияны дамыту. Құлыншақтар шапшаң екен, Шабуылмен шапқан екен. Тігідік-тігідік шабады, Тентек желден озады. Құлақтары тікірейген, Жалдары желкілдеген. Тігідік-тігідік шабады, Тентек желден озады. Д. Ахметова. "Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді сыпай түрде айтуға дағдыландыру. Мысалы: ботақан, қошақан, құлыншақ, қозықан. Құралдары: үй жануарлары төлдерінің суреттері.	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас бөлік құрауға үйрету. Жануарлардың суреттерін бөліктерге бөліп, олардан тұтас бір сурет шығаруға үйрету.	Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова. "Бір сөзбен ата" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға үй және жабайы жануарларды жалпылауға және оларды бір сөзбен атауға үйрету.	жануарлардың суреттері бойынша. "Қонжық орманда жүреді" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп, мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қонжық орманда жүреді, (Екі аяқ иық енінде, қол белде) Маймаңдайды, теңселеді. (Маймаңдау, қонжық жүрісіне еліктеу) Маймаңдайды, теңселеді, Тәтті жидекті тереді. (Отыру, саусақтармен еденді соққылау) Ағаштарға жорғалайды, (Екі қол кеуде алдында бүгулі; қолдарды көтеріп-

					түсіру, аяқтарды, түзе бүгіп, кезек көтеріп-түсіру) - Бал бересің бе? - сұрайды. (Екі алақанды қосып, үйкелеу) - Бал бересің бе? - сұрайды. Жерге түсіп, маймаңдайды. (Маймаңдап жүру) Д. Ахметова
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел бетіне дұрыс қоюға машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде; 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру; (3рет) 3-4 б.қ.				

	Аяқ алшақ, қуыршақ алда; 1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу; Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау. 1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді". 5-6 б.қ. келу; (3рет) Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою; 3-4 тік тұру. Қуыршақпен оңға, солға айналу (2реттен). **(дене тәрбиесі)**				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	- Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан	"Сөздер тізбегі" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік	"Айна" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілікке, шыдамдылыққа, зейінін қалыптастыруға машықтандыру, есту қабілетін дамыту. Балаларға ойын бастаушы әртүрлі қимылдар көтереді.	"Ұшты, ұшты не ұшты?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып	"Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды, бірнеше

	жасап, дайын кейіпкер бейнесіне **жапсыру**; - тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату;	қорын байыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң кезекпен осы тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жануарлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер. «Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... »үәжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау. «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу. Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын.	Қалғандары сол қимылды айнытпай, дәл қайталауы тиіс. Екеуден жұптасып, бірі - айна, бірі - сондағы сұлба болып ойнауға да болады. Орындарын ауыстыра алады. «Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан **мүсіндеу**, суретін салу; - өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту; - ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу.	отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді: Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! Ұшты - ұшты қарға ұшты! Ұшты - ұшты арба ұшты! Ұшты - ұшты дауыл ұшты! Ұшты - ұшты ұшақ ұшты! Ұшты - ұшты торғай ұшты! Ұшты - ұшты жылан ұшты! Осылайша жүргізілген ойында жаңылмаған	бала шеңбер орнасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал, тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. - Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою

				ойыншы жеңеді.	үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; - қойылымды қою. «Үнсіз диалог» артикуляцияны дамытуға арналған жаттығу. Мақсат-міндеттер. Балаларды ойынға белсенді қатысуға, эмоцияларды, ойларын ым-ишара арқылы білдіруге шақыру; эмпатикалық, шығармашылық қасиеттерді дамыту; сүйіспеншілікке тәрбиелеу.
	Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Менің сүйікті үй жануарым" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың жалпы үй жануарлары туралы білімдерін толықтыру, пысықтау.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Сүйікті үй жануарым" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда жіптен бір жанымен аттап секіру және қиғаш тақтайдың үстімен төрт тағандап, тізе мен саусаққа сүйеніп жаттығулар жасау техникаларын	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Менің кішкентай мысығым" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту; бірнеше бөліктерден мысық бейнесін **құрастыру**ды, пішінін	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Біздің жанымызда не мекендейді?" Мақсаты: Балаларға үй жануарлары (мысық, ит) туралы түсінік қалыптастыру, жануарлар денесінің	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Аңдар әлеміне саяхат" Мақсаты: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке,

		бекіту; оқу қызметін пысықтау; сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетін жетілдіру.	анықтауға үйрету; пішіндерді 2 бөлікке кесіп (шаршыны - үшбұрышқа), төртбұрышты дөңгелектеуге (бұрыштарды қиып) түрлендіру қабілетін қалыптастыру; қиялды, ұсақ және жалпы мотрикаңы дамыту; үй жануарларына деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.	бөліктері туралы білімді бекіту; балалардың сөздік қорын байыту (үй жануарларының сыртқы ерекшеліктері мен әдеттері), зейінді, жұмбақтарды шеше білуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларда құмырсқалар тіршілігі жөніндегі түсініктерді қалыптастыру; жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу.	Алыстан, көшеде өткен ит немесе мысықты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй жануарларына деген қызығушылықты арттыру; ит немесе мысықтың адам үшін пайдалы екендігін, үй жануарының пайдасы	Ауладағы құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға құстарды алдымен көзбен көрмей, дыбыстарынан танып, атауға машықтандыру; құстардың тіршілігіне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды, түрлі белгілерге қарап, желді бақылауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Балалар педагогтің	Көлеңкені бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көлеңке құбылысына қызығушылықты ояту; көлеңкенің жарық, күнмен тікелей байланысын көрсету; бақылағыштыққа тәрбиелеу; жағымды эмоцияларды дамыту.

	Педагог жүгіріп өтіп жатқан құмырсқаларға көңіл аударады. Құмырсқалардың бірігіп, бір ұяда мекендейтінін, өте шапшаң, еңбекқор, ұйымшыл жәндіктер болғандығын көрсету, түсіндіру. Құмырсқалардың күші өте мол екендігін, жапырақты, бұтақтарды немесе құрттарды, салмағына қарамай, көтеріп тасымалдайтынын бақылату. "Құмырсқалар". Жанталасқан жәндіктер, Шынжырдай тізіліп жүгірген, Бірігіп алыпты алады, Зәулім ұяны салады. Д. Ахметова "Мысық пен тышқандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай	көру үшін, оны жақсы күту керектігін түсіндіру; қамқорлыққа тәрбиелеу. Егер мысық не ит осы күні көшеде көрінбесе, фото суреттерін тақтаға іліп, бақылауға болады. Балаларға ит пен мысықтың ұқсастығы мен айырмашылығын байқап айтуға ұсыну. Балалар білген үй жануарлары туралы тақпақтарды сұрау. Балаларға далада жүрген жануарларды қолмен ұстауға қажет еместігін, қауіпті мүмкін болу екендігін айту; мысық пен итті, үй жануарларын емдеу туралы жалпы мәлімет беру. Еңбек әрекеті: жерге түскен қураған жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдылан дамыту.	тәрбиелеу; сөздік қорын молайту. Педагог балаларға бақылау алдында, құстардың дыбыстарын тыңдап, учаскіде қандай құстардың ұшып жүргенін айтуға шақырады. Балаларға: "Қарға қарқылдайды, торғай шырылдайды, сауысқан шықылықтайды", - деп айтқызу. Тақпақты мәнерлеп айтқызу. "Сауысқан". Әсем айлы түнде де, Шуақ шашқан күнде де Ұясынан бір шықпай, Отыр қалай тұншықпай! Аяй ма екен көйлегін – Көйлегі оның – ой, керім! Алтындаған пүліш. Ф. Оңғарсынова "Түлкі мен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны.	сұрауы бойынша жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап желдің болғанын байқайды; желдің баяу не қатты соққанын, жылы не суық екенін айтады. Жұмбақ. Шаңдатып, шашыратып топырақты, Шайқап бұтақты, желпілдетіп жапырақты, Ұшып келді көзге көрінбейтін кейіпкер. Танысаң, бұл құбылыс ... (Жел.) Д. Ахметова. "Аттар"қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға	Педагог көлеңкенің тек күн (жарық) түскенде пайда болатынын көрсетіп, түсіндіреді. Абай Құнанбайұлы Көлеңке басын ұзартып, Алысты көзден жасырса; Күнді уақыт қызартып, Көк жиектен асырса... Іс-тәжірибеде балаларға ұнаған қимылдарды жасатып, көлеңкенің айнадай тура сол қимылдарды қайталайтынын, көлеңкенің тек қара, сұр түсті екенін байқату. "Мысық пен тышқандар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Қырынан қойылған гимнастикалық тышқандарға

	қимылдауға, берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; қимыл-қозғалыс координациясын, кеңістікті бағдарлауды дамыту; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға жүргізуші бала "мысық" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - "тышқандар". "Мысық" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. "Тышқандар" алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, тышқандардың қимылына еліктеп, "мысыққа" қарай жүреді. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше болды?"-деп, Бауды тартып қалып еді,	"Үрпек төбет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бұзбай ойнауға баулу; бір бағытта, бірін-бірін қақпай, жеделдеп жүгіруге жаттықтыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалардың біреуі төбетті бейнелейді; ол кілем үстінде жатады, басын алға созылған қолымен аяғына қояды. Қалған балалар жай ғана оған жақындай түседі, ал тәрбиеші осы кезде былай дейді: Алдыңғы екі аяққа басын сұғып, Әнеки, жалбыр төбет жатыр сұлық. Белгісіз жатқаны ұйықтап, яки қалғып, Момақан, сырты пішіні жуас салғырт. Ояталық жақындап барайық та, Қайтер екен содан соң	**Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгі бойынша қимылдауға жаттықтыру; кейіпкерлердің қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "түлкі" етіп сайлап, қалған балаларды "балапандар" деп, әрқайсына медальон тағып, ойын ойналады. Ойында "балапандар" "түлкі" кейіпкеріне ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең аймақты айнала қашуы тиіс. Құралдары: балаларға медальондар,	дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру мен жүру дағдыларын дамыту. Балалар екі бірдей топқа бөлінеді. Біреулері – аттар болады, басқалары – шабарман болады. Шабарманның қолында - ауыздық. Аланның басқа жағында- аттар жайылатын жер, бұнда аттар тұрады, басқа жағында шабармандар. Тәрбиеші: "Шабармандар, тұрыңдар, тезірек аттарды дайындаңдар!" - дегенде шабармандар аттан түсіп, аттарды жайылымға жіберіп, өздерінің орындарына барады. "Шабармандар, аттарыңды ұстаңдар",- дегенде	арналған орын қоршалады. Мысық таңдап алынады. Ол үлкен орындыққа немесе кесілген ағаштың түбіріне отырады. Тышқандар індерінде отырады. Тәрбиеші былай дейді: - Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: - Тыныштандар, тышқандар, бекерге шулап күлменде. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрменде, - дейді. Бұл – мысыққа

	Дүңгірледі барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан, Кіріп кетті ініне. Соңғы сөздерді естіген "мысық" "тышқандарға" қарай жүгіріп, қуалап, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталғандар келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "мысық" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. Еңбек әрекеті: бақшадағы көкөністерді суаруға баулу. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдылан дамыту. "Шеңберден шеңберге" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:**	– қарайық та. Төбет орнынан ұшып тұрып үре бастайды. Балалар қаша жөнеледі. Төбет оларды қуа жөнеледі. Балалардың бәрі жан-жаққа қашып тығылады. Төбет қайтадан кілемге жатады. Ойын жаңа бастаушымен қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және епті лекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	жүргізушіге - маска. Еңбек әрекеті: орындықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер:қарапайым еңбек дағдылан дамыту. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	әрқайсысы өздерінің аттарын ұстайды. "Аттарыңды ат қораға апарыңдар",- дегенде апарады. Ойын 3-4 рет қайталанады. Еңбек әрекеті: құмсалғыштың шеттерін құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдылан дамыту. "Жүгіріп допты қағып ал" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, ептілікке, доппен ойнауға баулу. Балалар ойын алаңында еркін тұрады. Тәрбиеші үлкен әдемі доппен балаларға қарама-қарсы тұрады.(қашықтығы 1,5-2м) Тәрбиеші "Бір лақтырамын, екі лақтырамын, үш лақтырамын, кім	берілген белгі; ол орындықтан түседі, төрт аяқтап тұрады, керіледі, қатты даусын шығарып «мияу» дейді де індеріне қашып бара жатқан тышқандарды ұстай бастайды. Ойындарды басқа тышқандармен 3-4 рет қайталауға болады. Алғашқыда мысықтың рөліне мықтылау, тез қимылдайтын балалады, ал кейін істеген ісін мақтап қойып, ұялшақтау балаларды да қоюға болады. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп,

	балаларды жерде жатқан бір шеңберден екінші шеңберге секіріп өтуге машықтандыру; секіріп жылжуда мұқиятты болуға, шеңбердің шетін баспауға дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Құралдары: үш-төрт шеңбер. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.			жүйрік қағып алсын!" - деп допты лақтырады да өзі қағып алып: "Қаға алмадыңдар қайта жүгіріңдер", - дейді. Балалар өз орындарына қайта барып тұрады. Ойын жалғасады. Ойын кезінде балалардың қағып алуына мүмкіндік жасап, қойып жүреді. Қалған балалар соңына еріп жүреді. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	аяқты өкшені баспай жүре білу қабілетін дамыту. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Әдепті бала болайық, Қолды сабынмен жуайық. Жуып-жуып, алақай! Таза болдық, балақай! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				

Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа назар аударту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Балаларға тамақ ұнайды, Балалар ешқайда асықпайды, Бір жапырақ нанды Үгітпей жейді, "Рақмет" дейді. (Д. Ахметова) (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Түлкі мен қоян (ертегі) https://bilimkids.kz/regime-process/2410?l=6&l=9 (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлауды дамыту , есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы.	"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардың	"Қуыршақ бөлмесін жасаймыз" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жиһаз және оның мақсаты туралы білімді бекіту. Құрал-жабдықтар: балалар жиһазының заттары. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға:	"Не қалай дыбыстайды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** келісілген **тіл дамыту**, сөздерді алдағы уақытта дұрыс үйлестіруге үйрету. Жануарлардың ойыншықтары:	"Домино", "Лото" үстел үсті ойындары. **Мақсат-міндеттер:** ойлау қабілеттерін дамыту, ұқыптылық пен бастаған істі соңына дейін жеткізуді қалыптастыру. "Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:**

	Педагог ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға қарауға ұсынады. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмуларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып, жасырып қояды. Балалардан көздерін ашуды сұрап, не өзгергенін сұрайды. Балалар жауап береді. Ойын осылай жалғаса береді. "Шұбар тауық" ертегісі мәнерлеп оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлерді тани білуге, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыру.	кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісін кейіпкерлендіру. **Мақсат-міндеттер:** ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту.	"Алуа қуыршағына жаңа жиһаз сатып алды, бірақ ол оны бөлмеге қалай қою керектігін білмей тұр. Оған жиһаз қоюға көмектесейік". Тәрбиеші балалармен бірге үстелді ортаға қояды. Үстелдің қажеттілігі туралы, балалардан сұрайды. Мысалы, Әсем: Бұл үстел, біз оны бөлменің ортасына қоямыз. Қуыршақ онда тамақтанатын болады. Орындықты үстелдің жанына қою керек, ол оған отырады. Осылай әр жиһаздың қажеттілігін балалар сипаттап, айтып береді. "Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа	қораз,торай, балапан, мысық, күшік. Ойын барысы: Мұғалім балаларға дауысы арқылы жануарды анықтауды ұсынады. Тәрбиеші: Кукареку! Бұл не?. Әтеш. Ол не істейді? Ол шақырады. Хрю-хрю-хрю... Бұл не? Торай. Ол не істейді? Ол қорылдайды. Шиқ-шиқ! Бұл не? Балапан. Ол не істейді? Шиқылдайды. Кря-кря-кря... Бұл кім? Үйрек. Ол не істейді? Мылжың. Мияу-мияу... Бұл не? Мысық. Ол не істейді? Мияулайды. Ав-Ав... Бұл не? Күшік. Ол не істейді? Абалайды. "Киіз басу" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақнамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог алдын-ала автобуста жүру ережелерімен таныстырады, сыпайылық үлгілерін суреттерден көрсетеді. Педагог балаларды автобус салонына шақырады;

		Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	баулу. Қажетті құралдар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, тағам түрлерінің ойыншықтары, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер. Ойын шарты. Бұл ойынды әуелі жеке-жеке ойнатып, әбден жаттыққаннан кейін үш дүкенді қатар ашып ойынды күрделендіру. Балаларды рөлдерге бөлу: 2 бала сатушы, 1 бала кассир, қалғандары тұтынушылар. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді. Ереже бойынша сатушылар да, тұтынушылар да бір-бірімен сыпайы сөйлеседі. Бір затты сатып алған соң, рахмет айтуды ұмытпауы керек. Сатушыда өз кезегінде "Тағы да келіп	балаларға киізді басу әрекеттеріне машықтандыру; ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; ептілікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: киізге ұқсас көрпелер, таяқтар, жіптер. Киіз басып аяқпен, Дөңгелентіп аламыз. Сабалаймыз таяқпен, Білектейміз, жаямыз. Г. Кужагулова.	жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.

			тұрыңыз", - деп ілтипат білдіреді.		
	"Жаңылтпаштар". **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаңылтпаштарды дұрыс әрі жылдам айтуға машықтандыру. Ойынның құрал-жабдықтары: жаңылтпаштар сюжеті бойынша суреттер. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға жаңылтпаштарды айтады. Балалар оны дұрыс әрі жылдам қайталап айтуы керек.	"Шеңбер бойымен" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңберді құрып, шеңберді ойнай білуге баулу; зейінді, қабылдауды дамыту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойыншылардың біреуін ойын бастаушы етіп белгілейді. Ол шеңбердің ортасында тұрады. Балалар тәрбиешінің көрсетуі бойынша мына мәтін сөзін айтып, оңға немесе солға жүреді. Әдемі шеңберде, Билейік кең жерде. Қолдармен ұстасып, Бәріміз жұптасып. Бірігіп достасып, Бір орында ұстасып, Осылай етіп істейік. Мәтінді айтып бітер кезде балалар қол созым қашықтықта тұрады. Ойын	"Менің достарым" тақырыбындағы сюжеттік суреттерді қарау. **Мақсат-міндеттер:** үй жануарлары туралы суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік қорларын, байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: үй жануарлары және оларды күту тақырыбына байланысты бейнеленген суреттер.	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу (жұмбақтар шешу, жаңылпаштар айту, ертегілер тыңдау). **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда **көркем әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту	"Не ұқсайды" ойыны (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** салыстыру дағдысын қалыптастыру. Балаларға сұрақтар қойылады. Балалар жауаптарын айтуға тиіс. Мысалы: "Доп сияқты дөңгелек не бар?"(Қарбыз, апельсин, алма және т. б.); "Қарға не ұқсайды?"; "Қант сияқты тәтті не бар?"және т. б.

		бастаушы қандай болмасын бір қимыл көрсетеді, шеңбер жасап тұрғандардың бәрі оны қайталайды. Содан соң тәрбиеші ойын бастаушыны ауыстырады немесе ойын бастаушы өзінің орнына біреуді таңдайды және ойынды жалғастыра береді.			
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Серуенге шығайық, Күннің нұрын алайық, Таза ауаны жұтайық. Жүрекке жылу сыйлайық.				
Серуен	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды күннің бір тәулікте бір орында тұрмай, әртүрлі биіктікте орналасуын байқауға	Жүргіншілерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көшеде өткен жүргіншілерді бақылауға бейімдеу; ересек адамдардың және балалардың ұқсастығы мен	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** аспанның таза болғанда көгілдір, бұлтты болған кезде сұр түсті екенін байқатып, құбылысты сипаттауға	Топырақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға топырақтың қасиеттерін тануға машықтандыру; зеректікке тәрбиелеу.	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларда құмырсқалар тіршілігі жөніндегі түсініктерді пысықтау; жәндіктер әлеміне деген

	машықтандыру. Күн күндіз жоғарыда тұрғанда — ыстық болады, кешке күн төменде тұрғанда - күн салқын болады; жазда күн ұзаққа созылады, түндер қысқа болады. "Аю және ара" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын сөздерін айта отырып, кейіпкерлерді нақ көрсете білуге дағдыландыру; белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Аю болып киінген бала немесе тәрбиеші орындықта отырады (орманында). Ал аралар болып киінген барлық балалар орманға бүлдірген теруге барады. Қимылдармен	айырмашылықтарын анықтауға мүмкіндік жасау. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды.	машықтандыру. "Аттар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру мен жүру дағдыларын дамыту. Балалар екі бірдей топқа бөлінеді. Біреулері – аттар болады, басқалары – шабарман болады. Шабарманның қолында - ауыздық. Аланның басқа жағында- аттар жайылатын жер, бұнда аттар тұрады, басқа жағында шабармендар. Тәрбиеші: "Шабармандар, тұрыңдар, тезірек аттарды дайындаңдар!"-	Балаларға аяқпен басып жүрген топырақ пен гүлзарға төгілген топырақтың айырмашылытарын көрсету: "көң" атты топырақтың түсі қараңғы, ұстағанда - жұмсақ екеніне көз жеткізу. Көңді адамдар даярлайды; бұнда өсімдіктердің өсуіне пайдалы заттар бар, сондықтан көкөніс, жеміс, гүл, жидекке көңді салған дұрыс екендігі туралы әңгімелеу. "Мысық пен торғайлар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу;	қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Педагог жүгіріп өтіп жатқан құмырсқаларға көңіл аударады. Құмырсқалардың бірігіп, бір ұяда мекендейтінін, өте шапшаң, еңбекқор, ұйымшыл жәндіктер болғандығын көрсету, түсіндіру. Құмырсқалардың күші өте мол екендігін, жапырақты, бұтақтарды немесе құрттарды, салмағына қарамай, көтеріп тасып жүретінін бақылату. "Құмырсқалар". Жанталасқан жәндіктер, Шынжырдай тізіліп жүгірген, Бірігіп алыпты алады, Зәулім ұяны салады. Д. Ахметова.

	көрсетіп, мынадай сөздерді айтады: Орманында аюдың, Бүлдіргені көп екен, (Екі қолды жайып көрсетеді) Теріп-теріп алайық, (Тереді) Қалтамызға салайық! (Салады) Аю шықты апаннан (Шығады) Бол тезірек қашайық ! (Балалар қашады) Соңғы жол сөздерін айтқанда аю тұрып балаларды қуып, ұстайды. Осылай ойын 2-3 ойнатылады. Құралдары: аю мен аралардың маскалары, бүлдірген нақпішіндері (муляждары). "Бұлақтан секіріп өтеміз" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір орнынан алға екі аяқпен секіре білу қабілетін дамыту; дене, аяқ бұлшық еттерін жетілдіру, күш-	Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Жолмен (жалғыз аяқ жолмен) жүрейік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың "жіңішке" жолмен, тепе-теңдікті сақтап жүру амалына дағдыландыру; мұқияттылыққа тәрбиелеу. Тәрбиеші өзіне балаларды шақырады да суретті көрсетіп, жолдың қандай түзу екеніне назар аударады (аралығы 20-30см екі қатар сызық). Бұдан кейін балаларға, сызықтан шықпастан, осы жол бойымен қыдыруды ұсынады. Балалар бірінің артынан бірі бір бағытпен жүреді де сол тәртіппен қайта қайтады. Бұл ойынды учаскеде	дегенде шабармандараттан түсіп, аттарды жайылымға жіберіп, өздерінің орындарына барады. "Шабармандар, аттарыңды ұстаңдар",- дегенде әрқайсысы өздерінің аттарын ұстайды. "Аттарыңды ат қораға апарыңдар",- дегенде апарады. Ойын 3-4 рет қайталанады. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке,ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау, қорапқа жинау. **Мақсат-міндеттер:**	шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Алғашында "мысық" рөлін педагог атқарып, кейін балалар арасынан таңдалады. "Торғайлар" белгілі жерге жиналады немесе орындықтарға отырады; бұл жер "торғайлардың ұясы". Педагогтің: "Торғайлар, ұшыңдар! Жемді шоқыңдар!" деген нұсқау-белгісі бойынша балалар жүгіріп келіп, топғайлардың қимылдарына еліктеп, "ұшып жүргенін, отырып, жемді шоқығанын" көрсетіп, ойнайды. Педегогтің: "Абайлаңдар, мысық ыршып алмасын!(дегенге - балалар	Балалардан құмырсқалардың қалай қимылдайтынын сұрау, қимылдарын көрсетуді өтіну. "Құмырсқалар шынжырға тізілді" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** бірінен-бірі қалмай, бір тізбекте асықпай жүгіруге жаттықтыру; жүгіру қабілеттерін жетілдіру; мұқияттылыққа,ептілікке тәрбиелеу. "Балапандар мен күшік" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еліктеу қимылдарын жасауға ынталандыру; ойын желісіне, белгі бойынша бірінің соңынан бірі баяу жүру және бір бағытта жүгіру қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлау, зейін

	жігерін дамыту. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.	өткізген жақсы. Балалардың бір-бірімен соқтықпасы үшін, ойынға бір мезгілде 5-6 адам қатыстырылады. Ойынның күрделенуі: басқа кішкентай, құм салынған қапшықты. қолды белге қойып, жүру әдісі. Еңбек әрекеті: қол өнері сабақтарына табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Балалардың еркін ойыны.	ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	бастапқы орындарына, бір-біріне соғылмай жүгіреді. Балалардың белгілі орынға жүгіру барысында, олардың арасынан қолмен ақырын түртіп, "ұстап алуға" болады. Бұндай әрекетті "мысық" болған бала да жасай алады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Құралдары: "мысыққа" - маска, "торғайларға" медальондар. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшеге	қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Балапандар ұқсап балпаңдап жүруді көрсету. Күшіктің жүгіріп келуін байқап - жан-жаққа тарап жүгіру. Біз көңілді балапан үйректерміз, Балпаң, балпаң етіп жүреміз. Күшік келіп үрісе - дан-жаққа жылдам жүгіреміз. Педагог балаларды, балапандарға жақсы еліктегендері үшін, мақтап жүреді. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.

				бигізбен жүре білу қабілетін дамыту. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сұраныс бойынша кеңес өткізу.	"Күн, ауа және су - біздің достарымыз" атты жаднама әзірлеу.	"Тәні саудың-жаны сау" атты лэпбук жасау.	"Кешкі мезгілдегі баланың үйдегі әрекеті" тақырыбында жаднама.	"Менің сүйікті жануарым" атты фотоколлаж жасау.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛАПАН» тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж.
«Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025	**26.08.2025**	**27.08.2025**	**28.08.2025**	**29.08.2025**
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**) Ата-аналарға арналған "Жаң оқу жылына дайындық шаралары" атты жаднамалары.				
	"Біз шығамыз сапарға" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Біз шығамыз сапарға, Адымдаймыз қатарда: Бір-екі! Бір-екі! Адымдаймыз қатарда.	"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа баланың дауысынан тануды үйрену. Құрал: арнайы құрал керек емес. Ойын барысы: Балалар шеңбер жасап тұрады. Біреуі ортаға тұрып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада тұрған баланы дауыстап	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Қапшықта жемістер, көкөністер салынған. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын	"Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; артикуляцияны, есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Көркем сөз. "Зымыран". Биік-биік көк аспан, Көк аспанда сұр қыран.

	Балалар саусақтардың ұшымен үстел бетін мәтін ырғағына сай соққылайды. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға	шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып, табу қажет. Таныса шеңберге тұрады – шақырған бала ортаға тұрады. "Лото "Қысқы және жазғы ойын-сауықтар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазғы және қысқы ойын-сауықтар жайындағы түсініктерін нығайту; екі топқа бөлуге дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Құралдары: жазғы және қысқы ойын-сауықтар туралы сурет-карточкалар.	"сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Түрін, түсін, дәмін барлығын айтып береді. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; көркем сөз үлгілеріне, ересектің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру. М. Әлімқұлов, "Аспаз". Біздің гүл бақшада, Бар әсем асхана. Бар онда аспазшы, Аққөңіл жақсы аға. Әлде, май құймақ па? Көже ме, сорпа ма? Әлде, бал қаймақ па, Тұрады ортада. Тәп-тәтті тамағы,	дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғары көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова.	Сұр қыраннан озады Ғарыштағы зымыран. Басы үшкір, бұрыштай, Жылтырайды қылыштай, Күміс құстай зуылдап, Ұшып кетті зымыран. Д. Ахметова. "Кімнің үйі тезірек жиналады?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың көкөністер мен жемістер туралы түсініктерін бекіту, олардың атауын толық айтқызу. Балаларға көкөністер мен жемістердің ойыншықтары таратылады. Екі шеңберде бір көкөніс пен бір жеміс жатыр. бірі жемістер шеңбері, бірі көкөністер шеңбері деп аталады. Балалар жан-жаққа жүгіріп кетеді, серуендеуге

	болады.		Ағай – ас маманы. Пісіре білгенге, Астың жоқ маманы.		шақырылады. Тәрбиеші белгі бойынша барлығы өз үйін табады. Ойын бірнеше рет қайталанады, ал тәрбиеші әр уақытта үйлерді ауыстырады
	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта ойыншықтар мен құралдардың ретсіз тұрғанын байқап, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру.	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру.	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде; 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру; (3рет) 3-4 б.қ. Аяқ алшақ, қуыршақ алда; 1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу; Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау;				

	1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді"; 5-6 б.қ. келу; (3рет) Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою; 3-4 тік тұру. Қуыршақпен оңға, солға айналу (2реттен). (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Толқиды теңіз" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар ойын алаңында айналып жүріп: "Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт" - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі	"Қатып қал" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** еркін қозғалыстарды дамыту. Көңілді және қозғалысты әуен ойнап тұр. Балалар секіріп және еркін әуен тактісіне қозғалады. Кенеттен әуен үзіліп қалады, балалар әуен тоқтағандағы қалыпта қатып қалады. Содан кейін 1-1,5 минуттан кейін әуен қайта	"Кішкене өзен арқылы" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінділікке, ептілікке, дене тепе-теңдігін ұстай білуге баулу. Тәрбиеші екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – "өзен", - дейді; оның үстіне тақтайдан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да	"Мұқият бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зеректікке, жылдам ойлау білуге бейімдеу. Балалар бір-бірінің артынан айналып, шеңбер жасап тұрады. Тәрбиеші шеңбердің жанында тұрады, оны барлық балалар көреді. Оның қолында 3 сурет: балық, тастар	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу. Байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	бойынша: Толқын мұз бол!"- дегенде балалар қозғалмай қалу керек. - «Менің балабақшам» тақырыбына сәйкес асфальтқа ұжымдық **сурет салу**ға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. "Аурухана" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсаты: балаларды науқастарға күтім жасауға және медициналық құралдардың қажеттілігін білуге үйрету, балаларды ұқыптылыққа, сезімталдыққа тәрбиелеу, сөздік қорын кеңейту: "аурухана", "науқас", "емдеу", "дәрі-дәрмектер", "температура"ұғымдарын түсіндіру. Құрал-жабдықтар: қуыршақтар, ойыншық жануарлар, медициналық	жалғасады және балалар қозғалысты жалғастырады. «Екі қызғаншақ қонжық» ертегісін оқу. https://bilimkids.kz/regime-process/5075?l=6&l=9 - **Дене тәрбиесі**дың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындардыбірлесіп таңдатып, ойнату.	балаларға: "Көпір арқылы жүруді үйренейік", - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді. Қазақстан Республикасының көрікті жерлері мен табиғаты туралы фотосуреттерді қарау, әңгімелесу. Мақсат-мәндеттер: Отанға деген сүйіспеншілікті ояту. «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	және балдырлар бар. Тәрбиешінің белгісі бойынша (ысқырық) балалар бір-бірінен кейін шеңбер бойымен қозғала бастайды. Тәрбиеші кезекпен суреттері бар карточкаларды көрсетеді: 1. Балықты көрсеткен кезде, балалар шеңбер бойымен қолдарын сермеп баяу жүгіреді. 2. Тастарды көрсеткенде, балалар тізелерін құшақтап отырады. 3. Балдырларды көрсеткенде, балалар бір орында тұрады да, қолдарын жоғары көтеріп, қолдарын жан-жаққа тербеледі. Қай бала қателеседі, сол бала ойыннан шығып қалады. Асқаржан Сәрсеков "Туған елдің	"Ақ шамшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды достыққа, зеректікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер бойымен отырады, ортаға "жүргізуші" шығарып, қолына сақина ұстатады. Балалар екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Жүргізуші барлық балалардың алақанына сақина салған болып шығады. Сол сәт сақина тас алған бала орынан тұруы тиісті, "Сақина менде", - деп дауыстайды.

	құралдар: термометр, шприц, дәрі-дәрмектер, қасық, фонендоскоп, мақта, таңғыш, халат және дәрігерге арналған қалпақ.		видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату.	ұлымын" Аспанымдай мөлдірмін, Жайлауымдай жазықпын, Өзенімдей өршілмін, Гүлдерімдей нәзікпін. Қуат алған өзінен, Туған елдің ұлымын. Бақытты етіп өсірген, Отанымның гүлімін.	
	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Достық үйшігі" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың бойына достық құндылықтарын сіңіруді жалғастыру; өзара татулық сезімдерін дамыту; достық туралы өлеңдерді қайталау.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Татулық табылмас бақыт" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда арқан бойымен жүру кезінде тепе-теңдікті сақтау; жылдам (10-20 метр) қарқында жүгіру; тізені биікке көтере отырып жүру дағдыларын жетілдіру; қимыл белсенділігін дамыту.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Жаз» ұжымдық жұмыс **Мақсат-міндеттер:** Балаларды ұжымдық **сурет салу**ды үйретуді жалғастыру, мезгілінің қызықтары жайлы түсініктерін қалыптастыру; дәстүрлі емес тәсілдермен **сурет салу** біліктіліктерін бекіту; көркемдік құрал-жабдықтарды таңдау біліктіліктерін дамытуды жалғастыру;	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** С.Көбеев "Құстың ұясы" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды әңгіменің мазмұны бойынша сұрақ қойып, дұрыс жауап беруге дағдыландыру; жағымды жағымсыз қылықтарды ажырата алуды үйрету; сөздік қорларын, тілін, шығармашылық қабілетін дамыту;	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді балалар" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка**лық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен **музыка**лық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында

			нәтижелі ұжымдық жұмыс жасауға қызығушылықтарын арттыру; эстетикалық талғамдарын жетілдіру, ұжымдық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.	құстарға қамқор бола білуге, жауапкершілікке тәрбиелеу.	шығармашылық қиял мен **музыка**лық сенсорлық қабілеттерді дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі түрде шешінуге, шкаф сөрелеріне киім қоюға, қолдарын жууға үйрету.				
Күндізгі серуен	Жәндіктерді бақылау: (инелік, ара, маса, шыбын, көбелек) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шабындықта, бала бақша учаскесінде, ағаштарда, өзеннің айналасында жәндіктердің көп түрі болатындығы туралы балаларға айту. Түрлі қоңыздар, көбелектер, инеліктер, шыбын, ара, масалар туралы білімдерін бекіту. Олардың пайдасы мен зияны жөнінде ұғымды	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құстардың жаздағы тіршілігі жайындағы түсініктерін тиянақтау. Талдың басында, Жемі бар қасында. Там тұр саялы, Достарға аялы. (Құс ұясы) Бақылау. Жазда жәндіктердің жануына байланысты, құстар көбейеді. Жазда құстар құрт-құмырсқаны қырағылықпен іздеп	Шетен ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шетен ағашымен таныстыру (құрылымын, гүлденуін бақылау). Бақылау барысы: Бақ ішінде шетен, Бар жемісі бөтен. Көрген адам таңданар, Көздің алар жауын. - Балалар, бұл шетен ағашы. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтар мен құс шие гүлдерін жинау. **Мақсат-міндеттер:**	Кішкентай балаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару. Балалар арасында достық	Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа, еңбекті қадірлеуге баулу. Бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста

	қалыптастыру.(аралар бал жинайды, өсімдіктерге зиянын тигізетін құрт-құмырсқаларды иеліктер жейді). Тақпақ. "Көбелектің жыры", Н. Айтов. Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бастапқы орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету, шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. "Допты жоғары лақтырып, қағып ал" жаттығу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды допты екі	шұқынады. Шұқынуына көңіл бөлу керек. Құстарға қамқор болуға баулу. "Аққу-қаздар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** белгі берісімен бір бағытта тез жүгіруге жаттықтыру; ойын шартын бұзбауға бейімдеу; бір-біріне соғылмауға дағдыландыру; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде екі (таңдалған) бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар?	балаларды еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге тәрбиелеу. "Қаздар мен түлкі"" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қырағылыққа, ептілікке және ойынды дұрыс ойнауға үйрету. Балалардың көңіл күйінің көтеріңкі болуын қадағалау. Балалардың ойынға деген қызығушылықтарн арттыру. Қаздар алаңның бір жағында жүреді. Ал алаңның екінші жағында балалар орындықта тұрады. Алаңға қарама қарсы жақта түлкінің үйі орналасқан. Қаздар жайылып қанаттарын қағып жүреді, тәрбиешінің белгісімен түлкі келді деген кезде қаздар ұша жөнеледі,	қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Тақпақ. "Іні", Е. Өтетілеуұлы. "Бір ісіме қапа ма", - Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса жүгіруге дағдыландыру; күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды жөндеу. **Мақсат-міндеттер:** ойыншықтарды	әртүрлі болып келеді. Жазда қоқыстарды жинайды, ауланы сыпырады, гүлдерді суарады, шөп жұлады. Біз көмекші баламыз, Төзімді, ұқыпты боламыз. Шеберлікке жету үшін Көп еңбек саламыз. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды

	қолмен ұстап, жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға дағдыландыру; ептілікке, зеректікке тәрбиелеу; доппен ойындарға деген қызығушылықты арттыру. Еңбек әрекеті: гербарийды жинау, құрғату. **Мақсат-міндеттер:** ересектердің тапсырмасын жауапты және өз бетінше орындауға дағдыландыру; өсімдіктерге сүйіспеншілігін туғызу. Балалардың еркін ойыны.	Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Ахметова Д. Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын қарапайым түрде де ойнатылады: педагогтің қалауынша "қасқырларды" қоспауға болады. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір	үйлеріне барып қонады. Түлкі қаздарды қуа жөнеледі, ұстаған қаздарды ініне апарады. Ойын 4-5 рет қайталанады. Балалардың еркін ойыны. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер.	жөндеуді өз ықыласымен орындауға, басталған істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп,	алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Салыстырулар" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін дамыту. Тәрбиеленушілермен ұсынылған заттарды салыстыра білу, заттар туралы әңгімелерді құрастыра білу. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштан түскен құрғақ бұтақтарды жинау.

		қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.		балаларға доптар.	**Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар. Дәмді тағам жейміз біз, Ауыз жауып шайнаймыз, Сөйлеуге де уақыт жоқ. Болсын қарнымыз тоқ. (Д. Ахметова) (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып,				

	Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?"дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды. Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп.	"Ненің дауысы?"дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың есту қабілетін дамыту, оларды дұрыс айтуға үйрету. Ойын барысы: Тәрбиеші жануарлардың дауыстарын салады. Балалар қай жануардың дауысы екенін табулары қажет. Мысалы, тәрбиеші "ква-ква-ква" деп қатты дауыстап: "Бұл ненің дауысы дейді? Балалар "бақа" деп жауап береді. Содан кейін тәрбиеші басқа жануардың дауысын шығарады. Ойын осылай жалғаса береді. «Отбасы» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балаларды отбасылық	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. Мақсаты: заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін бекіту. Қарапайым матрешканы **құрастыру**. "Көліктерді гараждарға орналастыр" ойыны. Негізгі түстердің күнделікті айтылуын қалыптастыру, түсі бойынша көліктерді айыра білуге үйрету. Негізгі түстермен боялған текшелер, аталған түстердегі ойыншық машиналар. Тәрбиеші балаларға машиналарды көрсетеді. Гараждың не үшін қажет екендігін балалардан сұрайды. Гараж қандай болуы тиіс? Көлікті гаражға кіргізу үшін не істеу қажет? Балалар текшелерден	"Өз үйіңді тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету. Жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: биік және аласа үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да бірі биік, бірі аласа үйді көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік үйдің оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа үйдің сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез	"Қане, достар!" қимылды жаттығуы. Мақсаты: балалардың дене мүшелерін жаттықтырып, бұлшық еттерін дамыту. Қане, достар, ерінбей, (Сұқ саусақты бұлғау) Түзу сапқа тұрайық! (Қол-аяқ түзу) Алға қарай, сүрінбей, (Орында, тізені биік көтеріп, марш басу, қолдармен сермеу) Қадам басып, барайық! (Орында, тізені биік көтеріп, марш басу, қолдармен сермеу) Ойыншықтарға биіктен (Қолдар биікке, аяқтар ұшында) Төмен қарай қарайық. (Отыру) Өсейік біз өрімдей, (Қайта түзу тұру,

	Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Үстел үсті театры "Бауырсақ" ертегісі. Мақсаты: балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің жақсы қасиеттерін көруге, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыру.	қатынастарды нығайтуға және оларды шығармашылық тұрғыдан түсіндіруге шақыру; ересектердің іс-әрекетінің адамгершілік мағынасын ашу; өзара түсіністік сезімін, басқаларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу.	гараж құрастырады. гараждың түсі қандай болса, сол түске сәйкес көлікті гаражға кіргізу қажет. Тәрбиеші еденде бордың көмегімен жол суретін салады. Балаларға ойын ойнауды ұсынады: тәрбиешінің айтқандарын тыңдап, аталған түстегі гаражды тауып, машинаны гаражға кіргізеді.	барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады. "Кімді тазалау үйі" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсаты: киімді күту амалдарымен таныстыру; балалардың ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбекке баулу; киімді жуу немесе тазалау, кептіру, үтіктеу, бүктеп салу әрекеттеріне дағдыландыру. Құралдары: щеткалар, үтіктегіш, үтіктер, киімдер үлгілері, сөрелер, пластик тегештер, қыр қысқыштар, киімді ілетін жіп. Үтіктейміз киімді, Қыртыстарын жазамыз. Кірлеп қалса	қолдар биікке) Үлкен бала болайық. (Екі қол белде, аяқтар иық енінде, баспен оң-сол жаққа шайқау) "Ғажайып қапшық" ойыны. Мақсаты: геометриялық фигураларды ажырата білуге және атауға үйрету "Сөздер тізбегі" ойыны. Мақсаты: балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік қорын байыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң кезекпен осы

				киімдер, Кір жуу машинасына саламыз. Г. Кужагулова.	тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жануарлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер.
	"Жазғы қызықтары" суреттер топтамасымен жұмыс. Мақсаты: балаларға суреттерге сәйкес шағын әңгімелер айтқызу, сөйлеуді, балалардың сөздік қорын дамыту; суреттер бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру.	Көркем сөзді жаттау жаттығуы. Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Қолғанат". Кіп-кішкене Қолғанат Отырмайды ол қарап. Ақылыңды ұғады, Көңіліңнен шығады. Қолғанат десе Қолғанат. Қалай тауып қойған ат! Н. Жанаев.	"Не болады?" ойыны (балалар тобымен жұмыс). Мақсаты: сөйлеу, есте сақтау, заттарды қасиеттері бойынша жалпылауға үйрету. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Мысалы: "Сары түсті не болады?" (балапан, күн және т. б.); "Ағашта не өседі?"; "Орманда не тұрады?"және т. б.	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. Мақсаты: заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін дамыту. Қарапайым матрешканы (4 бөліктен тұратын) **құрастыру**ды үйрету. "Үйшік" ертегісін сахналау. Мақсаты: Балалардың ертегілердің кейіпкерлеріне ролдеріне енуіне жағдай жасау, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру.	"Қуыршақты серуенге киіндіріп, шығарайық" ойыны. Мақсаты: негізгі түстерді меңгеруге, киім атауын атай білуге және сөйлемде қолдана білуге дағдыландыру. Ойын құралдары: 4 түсті көйлек киген қуыршақтар: қызыл, жасыл, сары, көк. Тәрбиеші балаларға қуыршақтың серуенге шығатындығын, ол үшін қуыршақтың үстіндегі көйлегінің түсіне сәйкес бас және аяқ киімдерді таңдап алуға көмектесулерін сұрайды. Балалар түрлі түстердің арасынан өзіне

					қажетті киімдерді таңдап киіндіреді.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Серуенге шығайық, Күннің нұрын алайық, Таза ауаны жұтайық. Жүрекке жылу сыйлайық.				
Серуен	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: балаларды, түрлі белгілерге қарап, желді бақылауға дағдыландыруды жалғастыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Балалар педагогтің сұрауы бойынша жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап желдің болғанын байқайды; желдің баяу не қатты соққанын, жылы не суық екенін	Суды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: судың қасиеттерін тауға ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Тәжірибе жасау: суға бататын және жүзетін заттарды бақылау. Балалар суды сипаттайды. Сумен ойындар: серуендеуге үрленетін бассейн немесе үлкен ванна және ойыншықтарды алып шығу. Балалар қайықтарды жібереді,	Кішкентай балаларды бақылауу. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жасы кіші балалардың сыртқы келбеті, киімі ерекшеліктерін байқауға бейімдеу; бағылағыштыққа тәрбиелеу. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар (күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару.	Ауладағы аула сыпырушының еңбегін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: ересектің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; қарапайым еңбек дағдыларын игеруге баулу. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста әртүрлі болып келеді. Жазда қоқыстарды жинап, аула сыпырады, су шашады. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс	Қоңыздарды бақылауу. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жәндіктерге деген қызығушылықты арттыру. Қоңыздардың алуан түрлілігі туралы балаларға тағы бір рет айту. Қоңыз бақша және ауладағы ағаштардың жапырақтарына зиян келтіретінін айту. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен таныстыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны.

	айтады. Жұмбақ. Шаңдатып, шашыратып топырақты, Шайқап бұтақты, желпілдетіп жапырақты, Ұшып келді көзге көрінбейтін кейіпкер. Танысаң, бұл құбылыс ... (Жел.) Д. Ахметова. "Мысық пен тышқандар" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай қимылдауға, берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; қимыл- қозғалыс координациясын, кеңістікті бағдарлауды дамыту; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға жүргізуші бала "мысық" болып тағайындалады	кемелерге су құйып, қуыршақтарды жуады және т. б. Мақсаты: қолдың ұсақ моторикасын, ой- қиялын дамыту. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың бірін-бірі қақпай, кеңістікте жүгіре білу, түстерді ажырата білу, зерек болу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға жалаушадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан- жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті жалаушалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу	"Аққу-қаздар" ойыны. Мақсаты: белгі берісімен бір бағытта тез жүгіруге жаттықтыру; ойын шартын бұзбауға бейімдеу; бір-біріне соғыймай жүгіруге дағдыландыру; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде екі (таңдалған) бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа!	ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жан- жаққа шашырап жүгіруге және бір- біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" - деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар,	Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым- қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір- біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз- қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты

	(таңдалады), қалған ойыншылар - "тышқандар". "мысық" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. "Тышқандар" алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, тышқандардың қимылына еліктеп, "мысыққа" қарай жүреді. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше болды?"- деп, Бауды тартып қалып еді, Дүңгірледі барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан, Кіріп кетті ініне. Соңғы сөздерді естіген "мысық" "тышқандарға" қарай жүгіріп, қуалап, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталғандар келесі айналымға	керек. Құралдар: түрл түсті жалаулар. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. Мақсаты: дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: қол өнері сабақтарына табиғи материалдарды жинау. Мақсаты: балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Балалардың еркін ойыны.	Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын қарапайым түрде де ойнатылады: педагогтің қалауынша "қасқырларды" қоспауға болады. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: биік емес бөрене үстімен жүріп,	серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Допты қуып жетіңдер!" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың доппен ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру; допты тура бағытта домалатып, оны қуып жете білуге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; достыққа тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөліп, түзу сызықтың бойына тұрғызып, қай баланың атын атайды, сол бала педагог домалатып жіберген допты тез қуып жетіп, келесі кезекте тұрған балаға береді. 2-3 балаға дейін атап шақыруға болады. Еңбек әрекеті:	аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қаіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. Мақсаты: балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу.

	қатыспайды. Ойынның соңында балалар "мысық" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. Балалардың еркін ойыны.		екі аяқты бүге отыра секіруге дағдыландыру. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	гүлдердің тұқымдарын жинау. Мақсаты: балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.	Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**) Алдыңдағы асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға	"Жәндіктер шаққан жағдайда..." жаднама.	Сұраныс бойынша кеңес.	"Жәндік шаққан жерді зарарсыздандыру	"Жазда өтті" тақырыбында	Гербарийге жапырақтар, гүлдер

кеңес			шаралары" тақырыбында лэпбук жасау.	жаднама.	жинау туралы әңгімелесу.

Дайындаған
Тәрбиеші *Назарова Мансия Исмоиловна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

БЕКІТЕМІН:
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасының
меңгерушісі: Битуганова Р.Я
30.05.2025ж

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы *(3 жастағы балалар)*
ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған
ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Дайындаған: *Ертаева Сауле Алибаевна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06.2025ж. - 05.06.2025ж.
«Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025	**03.06.2025**	**04.06.2025**	**05.06.2025**	**06.06.2025**
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Көңіл күйін қалай?" мультфильмін қосу. Біздің топтың барлық балаларын сау, көңілді көруге қуаныштымын! Мен бұл көңіл-күйдің кешке дейін сақталғанын қалаймын! Ол үшін біз жиі күліп, бір-бірімізге көмектесуіміз керек!				
	"Шапалақты тыңда"ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасауға баулу. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа	Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (**тіл дамыту**)	Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (**музыка**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды	**Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойындар. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. (**музыка**) "Шапалақты тыңда" ойыны.	

	созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. (**музыка**)" Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. (**көркем әдебиет**)	Саусаққа арналған жаттығу: "Сәлем". Мақсат-міндеттер:: балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Сәлемдесем әрдайым (Екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды) Үйде және бақшада (Екі қолдарын алға жаяды) Тіпті "сәлем" - деймін мен ("Қанаттары" екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады) Қасымдағы көршіме. (Бір қолдың сыртын екінші қолдың алақанына беттестіре саусақтарды жан-жаққа аша «күн» жасайды) (**тіл дамыту**)	қимылдарды мәтін жолдарына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, елестету, ойлау қабілетін дамыту. Шаршы бұрышын құрайық, Саусақ ұштарын қосайық. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Бір, екі, үш, төрт. Төрт бұрыштар жиналып, Бір пішінге құрылды. (**тіл дамыту**) Үстел үсті ойыны: "Суретті құрастыр". **Мақсат-міндеттер:** бөлшектерден тұтас бір бөлікті **құрастыру**ды дағдыландыру; балалардың қабылдауын, байқағыштығын, ойлау қабілеттерін дамыту. (**сурет салу**, сенсорика)	**Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. (**музыка**)	

	Ойыншықтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** тәртіп орнатуға үйрету, тапсырылған іс үшін жауапкершілікті қалыптастыруға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітап бұрышындағы кітаптарды ретпен орнына қою. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа үйрету, кітаптарға таза, ұқыпты қарауға дағдыландыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауға үйрету, аквариумдағы балықтың әдеттеріне қызығушылық тудыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды ретке келтіру (тәрбиешімен бірге). **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойын сөрелеріндегі реттілікті сақтауға, ойыншықтарды орнына қоюға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу: "Достық". Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос, (Қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз. (Екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес, (Шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (Қолды төмен түсіру, босаңсыту) (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш.				

	Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: - балалар шығармашылығынан концерт; - асфальтқа **сурет салу** байқауы. **Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойындар. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге дағдыландыру. (**музыка**)	«Менің әлемім» тақырыбына сәйкес әңгіме оқып беру, ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. (**тіл дамыту**, **музыка**)	Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын өткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	
	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақта қонақта" **Мақсат-міндеттер:** Табиғат құбылысы - кемпірқосақпен таныстыру; қоршаған	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Жарқын түсті кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды сап түзеп бірінің артынан бірі аяқтың ұшымен және өкшемен жүруге	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Кемпірқосақ - жайдарман" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Көрікті қала" **Мақсат-міндеттер:** Негізгі түстерді тануды үйретуді жалғастыру; балаларға **сурет салу** тәсілдерінің	.

	әлемнің түстерінің әртүрлілігіне эмоционалдық сезім тудыру; түс атауы (қызыл, сары, жасыл, көк) туралы білімдерін бекіту; сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту; табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін, табиғат сұлулығын көре білу табиғатты құрметтей білуге тәрбиелеу.	жаттықтыру; сапқа өз еріктерімен тұру қабілеттерін дамыту; тұрған заттың басына доп тигізу арқылы жоғары секіру және допты аяқпен қайшылап ұстап, отырып-тұрып домалату іскерліктерін жетілдіру.	айтуға дамыту. Бір-бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Адасқан құмырсқа" ертегісі **Мақсат-міндеттер:** Балаларға ертегіні әңгімелеп беру, шыдамдылық пен адамгершілік, достық сезімдеріне тәрбиелеу; есте сақтау қабілетін дамыту; тілдік қорын молайту; өз ойын ашып айтуға үйрету.	алуан түрлілігі жайлы түсінік беру; түсті құммен **сурет салу**ды, түстер гаммасын таңдауды үйрету; түстерді қабылдауды, қолдың қимыл координациясын, есте сақтау қабілеттерін дамыту; мейірімділікке тәрбиелеу, туған қаласының сұлулығына жағымды эмоцияларын ояту. Суреттер көрмесін ұйымдастыру.	
Серуенге дайындық	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жаз мезгіліндегі күн	Көбелекті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көбелектің қимылын,	"Бақбақ" гүлін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	

	туралы мәлімет беру; жаз мезгілінде киілетін киімдердің атауларын пысықтау; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру. Ар жағында орманның, Ар жағында таулардың, Алтын кеспек домалар. (Күн.) - Балалар, қараңдаршы? Күн қайда орналасқан? (Күн аспанда орналасқан.) - Күннің нелері бар? (Сәулелері бар.) - Күн қалай қыздырады? (Күн қатты қыздырады. Бүгін күн ыстық.) - Балалар, сендер қайдан білдіңдер, күннің ыстық екенін? Өйткені біз жазғы киімдермен жүрміз. Күндіз күн жоғары да тұрғандықтан, күн ыстық болады, ал таңертең мен кешке күн салқын болады.	түр-түсі, қанаттарын бақылап, тіршілігі жайындағы мағлұматты алуға дағдыландыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Жұмбақ жасыру. Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек.) Бақылау барысы: Балалар, жаз келді. Барлық жәндік атаулы оянды. - Қазір сендермен бірге, көбелекті бақылап көрейік. Гүлге қонып отырған көбелекті қарайықшы. Қараңдаршы, көбелекте не бар? (Қанаттар.) Қанаттарында әдемі өрнектер бар екен. Көбелекті қанатынан ұстауға болмайды, өйткені олар өте нәзік. Қанаттары сынып, ұша алмай қалады. "Не, қайда	"бақбақ"гүлі жайындағы түсініктерді тиянақтау; гүлдер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Жұмбақ жасыру. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ. Балалар тұр қаптап. (Бақбақ.) Бақылау барысы: - Балалар, қараңдаршы? Мынау не? - Дұрыс. Бұл "бақбақ" гүлі. - Гүлдің құрылымына қарап, қандай бөлшектері бар екендігін байқауға болады? (Қалпағы мен сабағы болады.) - Бақбақтың қалпағы дөңгелек, ақ және үлпілдек. Егер үлпілдекті үрлесең, ұқса үлпілдіктерге қадалған дәндер ұшып кетеді (Тәрбиеші үрлеп көрсетеді).	торғайдың сыртқы түрінің ерекшеліктері туралы білімді тереңдету, балалардың назарын және есте сақтауын дамыту. - Балалар, торғай қандай? - Ол немен қоректенеді? Шоқиды ма, жейді ме? Неге? - Қалай дыбыстайды? Торғай – кең далада тіршілік ететін әнші құс. Денесі сопақша, басы дөңгелек, тұмсығы үшбұрышты, қанаты ұзын, сұрғылт, боз түсті болып келеді. Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып ап, Бөтегесі бұлтиып, Шық-шық етіп отырмақ. Еңбек әрекеті:	

	Күн көзі төмендейді. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінділікке, байқағыштыққа, шапшаңдыққа, кеңістікті бағдарлауға баулу. Ойыншылар тізіліп тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға	мекендейді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың аң-құстардың, үй жануарлырының тіршілігі туралы түсініктерін тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін; дүниетанымын кеңейту. Құралдар: аң-құстарды, үй жануарлырының және мекедерінің суреттері. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** қол еңбекке баулу. Қимылды ойын "Маған қарай жүгіріңдер" **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешінің белгісімен әрекет жасауға үйрету. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей	- Сабағы қандай? (Сабағы жіңішке, ұзын, жасыл.) - Балалар, жаңбыр жауар алдында, бақбақ өзінің күлтелерін жинап алады, ал күннің көзі шыққан кезде қайтадан ашады. Еңбек әрекеті: гүлзарларды құрғақ жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** еңбекке баулу, берілген тапсырмаларды мұқият орындауға үйрету. "Жел мен гүлдер қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге машықтандыру. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған	учаскедегі гүлзарларды тазалау **Мақсат-міндеттер:** еңбекке дағдыландыру; ересектерге көмек көрсетуге ынталандыру. Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. (**дене тәрбиесі**) "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. **Қазақ халқының ұлттық ойындары**. «Тақия тастамақ» ойыны.	

	болады. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбгіне қажет материалдарды жинау. "Допты ұстап ал" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** допты екі қолмен ұстап алуға дағдыландыру; ептілік пен шапшаңдықтарын дамыту. Балалардың еркін ойыны. «Менің жақындарым» тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	жұмыс: "Жоғары - төмен". **Мақсат-міндеттер:** жылдамдықты дамыту, бір-бірлеріне кедергі келтірмей жүгіруге үйрету. Балалардың еркін ойыны. Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (**тіл дамыту**)	жаттығулар. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың еркін ойыны. Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. (**музыка**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	**Мақсат-міндеттер:** балалардың қимыл шапшаңдығы мен жылдамдығын дамыту, зейінділікке, ұйымшылдыққа, ойын ережесін сақтап ойнауға тәрбиелеу. **Қазақ халқының ұлттық ойындары**. «Соқыртеке» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістікті бағдарлауды, шапшаң қимылдауды, бір-біріне кедергі жасамауды үйрету; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа, ойын ережелерін сақтап, ойынды әділ ойнауға тәрбиелеу. Бота, бұзау, қозы, лақ, Қайда кеткен құлыншақ. Соқыртеке бақ-бақ,	

				Мені ізден тап, тап! Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар алғыс айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	**Мақсат-міндеттер:** дәретханаға бару, жуыну, киімдерін бүктеу, тыныш ұйықтау сияқты белгілі бір рәсімдерді сақтай отырып, ұйқыға өзін-өзі дайындау дағдыларын қалыптастыру. Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ұйықтар алдында шешінгенде, орындықтың арқалығына көйлек немесе жейделерін ілгізіп, ал орындықтың өзіне шалбарын, етектерін бүктеп қойғызу. "Әлди - әлди" әні. Көзімнің ағы-қарасы, Жүрегімнің парасы, Уайым-қайғы ойлатпас,				

	Көңілімнің сапасы. Айналайын, шырағым! Көлге біткен құрағым! Маңдайдағы құндызым, Аспандағы жұлдызым. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. Әдемі ірек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанымызды ұқалаймыз. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Балалардың назарын тамаққа аудару; тамақтану мәдениетін қалыптастыру, үстел үстіндегі өз-өзін ұстау ережелерін үйрету. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды	"Қарама-қайшылық" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белегілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап	"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Ойын барысы Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және	"Кім қалай дыбыстайды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер: тіл дамыту**, сөздерді дұрыс пайдалануға үйрету. Құрал-жабдықтар: жануарлардың ойыншықтары: әтеш, торай, балапан, мысық, күшік. Ойын барысы: Тәрбиеші балаларға	

	талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды. Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп. Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Үстел театры "Шұбар тауық" ертегісі. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің қылықтарын бақылауға, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыруға үйрету	бергеннен кейін допты, қайтадан тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с. (**тіл дамыту**) - «Менің жақындарым», «Менің үйдегі сырласым», «Менің бауырларым», «Менің отбасым» тақырыптарында балалармен серуенде әңгімелесу;	қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** Ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту. Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып,	аудиожазба арқылы жануарлардың дауыстарын тыңдатқызады. Тәрбиеші: - Кукареку! Бұл не? Қандай дыбыс шығарып тұр. Бұл әтеш. - Хрю-хрю-хрю... Бұл не? Торай. Ол қандай? жалқау. - Шиқ-шиқ... Бұл не? Балапан.Ол не істейді? Шиқылдайды. - Мияу-мияу... Бұл не? Мысық. Ол не істейді? Мяулайды. - Ав-ав... Бұл не? Ол не істейді? Үреді. "Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды жалпы белгілер бойынша жіктеуге үйретуді жалғастыру, диалогтық тіл дамыту, өзара көмек	

			кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	сезіміне тәрбиелеу, балалардың сөздік қорын кеңейту, сенімділіктерін арттыру. Құрал-жабдықтар: дүкенде сатып алуға болатын барлық ойыншықтар, сөрелер, сөмкелер, ақша. Тәрбиеші балаларға ойыншықтар дүкенін ыңғайлы жерде орналастыруды ұсынады. Сатушы тәрбиешінің өзі, сатып алушы балалар болады. Сатып алушылар дүкенге ойыншықтар үшін келеді, таңдайды, төлейді. Ойын барысында тәрбиеші балалардың дүкендегі мінез-құлықтың негізгі ережелерін білуіне назар аударуы керек.	
Серуенге	Серуенге жиналу	Серуенге жиналу	Серуенге жиналу	Серуенге жиналу	

дайындық	кезінде балаларға белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	кезінде балаларға белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	кезінде балаларға белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	кезінде балаларға белгілі бір реттілікпен киюді түсіндіру. Ауладағы қауіпсіздік шараларын түсіндіру.	
Серуен	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** серуендеуге, күнге деген қызығушылықты ынталандыру. Күннің кешке төмендеу түсетінін көрсету, күннің салқындау болғанын сезінуге шақыру. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге	Көбелекті бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: көбелектің қимылын, тіршілігі бақылауға дағдыландыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Көбелек-ау, көбелек, Әдемісің, гүлдейсің. Ұстап сені не керек, Ойнамайсың күлмейсің. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға	Бақбақ гүлін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: бақбақ туралы түсініктерді тиянақтау; гүлдерге деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, мен сендерге осы "Бақбақ" гүлі туралы ертегі оқып берейін,мұқият тыңдайық. Көктем келді. Бір күні көгал арасынан кішкентай бақбақ гүлі шығып жан-жағына қарап: - Қызық! Ертең мен	Көліктерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: балалардың назарын кешке балабақшаға келетін көліктерге аудару; байқағыштыққа тәрбиелеу. Бұл көліктердің көпшілігі -жеңіл көліктер. Жеңіл көліктер жайлы мәлімет беру. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны. Мақсаты: ойын	

	жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Шарты: балалар күн дегенде барлығы қыдыруға шығады. Ал «жаңбыр» дегенде ашқан қолшатырдың айналасына жиналады. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек тапсырмасы: ойын аяқталғаннан кейін барлық заттарды жинастыру. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін	және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. Мақсаты: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек тапсырмасы: құмды құмсалғыштың шетінен құмды ішке қарай сыпыру. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	өскенде қандай болар едім? - деп ойланады. Бір кезде жай жаңбыр жауады, бақбақ оданда жоғары өсіп, аспандағы күнді көреді. - Мәссаған! Анау күн секілді жап жарық болып өссем ғой? - деп армандайды. Оны естіген күн жымия төменге қарап, бақбақ гүлді сары түске айналдырады. Күн сайын ол сарғайып жәндіктердің күні болады. Арада күндер өтеді бақбақ гүлі аспанда жылжып бара жатқан аппақ,үлпілдеген бұлттарды көреді. - Мәссаған! Менде анау бұлттар секілді аппақ болсам ғой! - дейді. Жоғарыдағы бұлттар төменге қарап, әлгі бақбақты аяғы бар бұлтқа айналдырады. Кенеттен жел соғып бұлттар жан-жаққа ұша	шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі	

	ойындары.		бастайды, алыс-алыс жерлерге. Бірақ ұшқан бұлттар қонған жерлерінде алдымен сары күн түстес, содан соң ақ бұлт түстес болып, осылайша бақбақ гүлдері пайда болған екен. "Кім бірініші?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды тура бағытта белгі бойыгша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшақдыққа, зеректікке, достық қарып-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды.	бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. Мақсаты: балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек тапсырмасы: қураған жапырақтарды жинау.	

			Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. Еңбек тапсырмасы: құның бетін ұсқа қоқым, бұтақтардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	
Кешкі ас	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналармен жазғы кезең туралы әңгімелесу: киімге қойылатын талаптар, жазғы кезеңдегі күн тәртібі және т. б.	Ата-аналармен балалардың жазғы сауықтыру кезеңінде белсенді демалуы туралы әңгіме.	Туындаған сұрақтар бойынша ата-аналармен жеке әңгімелесу.	Ата-аналарды "Серуендеуге арналған ойыншықтар" науқанына қатысуға шақыруды ұсыну.	

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06.2025ж. - 13.06.2025ж.
«Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025	**10.06.2025**	**11.06.2025**	**12.06.2025**	**13.06.2025**
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Үйшікте кім тұрады?" үстел ойыны. ("Үйшік" ертегісі желісімен") **Мақсат-міндеттер:** балалардың сөздік қорын байыту, есте сақтау қабілетін дамыту. Барысы. Педагог үйшік терезесінен ертегі кейіпкерлерінің суреттері бар суреттерді көрсетеді, балалар оларды атайды. "Пойыз келе жатыр" саусақ жаттығуы.	Қимылды ойын: «Жылқылар» Мақсаты: балаларды тәрбиешінің бұйрықтарын мұқият тыңдауға, бір-біріне соқтықпай жүгіріп, секіріп қозғалуға үйрету; зейінділік, күш және қимыл-қозғалысты үйлестіруді дамыту. Қажетті құрал-жабдықтар: жылқы бейнесі бар медальондар (таныту белгілері). (**дене**	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын маған ұнайды, Көп ойнауға болмайды. Күні бойы доп қусаң, Ақыл-білім қонбайды. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	«Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**) Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау.	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Менің үйім осындай, Кең, жарық та қонақжай. Шақырамын, келіңдер! Көмектесіп жіберіңдер. Д. Ахметова.

	Мақсат-міндеттер: балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Пойыз келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, Тоқ-тақ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Жылдам келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, тоқ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Барлық бала күтіп қалды: Алақан, алақан! (Алақандарды жайып, өзара уқалау) Қуанышпен қарсы алады: - Алақай! Алақай!	**тәрбиесі**) Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама **құрастыру**. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) Пирамидаларды құру жаттығулары. Пирамиданы құрайтын сақиналардың саны 8-10 дана. **Мақсат-міндеттер:** ұсақ қол моторикасын, көлемді, түсті ажырату қабілеттерін дамыту. (**таным іс-әрекет**і)	"Лото" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды топтауға баулу, зейінді, байқауды дамыту. Балалар суреттердің жалпы атаулары бойынша жинайды. Құралдары: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. заттық карточкалар мен топтастыруға арналаған панно-карточкалар. (**таным іс-әрекет**і)	(**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Үйге мықты қабырға керек, Адамға жылы үй керек. Жылы үйде тоңбайсың, Ойнайсың да ұйықтайсың. Көп шаруа тындырасың Қонақты да шақырасың. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) "Суретті жина" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды	Құралдары: әртүрлі қаланған үйлердің үлгі суреттері. "Үй салу" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды үлгіге қарап, үйді **құрастыру**ға машықтандыру; қиялды, зейінді дамыту; ұсақ моторикасын дамыту. Ойын құралдары. "Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Тәрбиеші өз ойларынан үйлер **құрастыру**ды ұсыну мүмкін.

	(Алақандармен шапалақтау) (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)			бөлшектерден тұтас жинауға үйрету. Құралдары: төрт-алты бөлікке бөлінген суреттер. (**таным іс-әрекет**і)	
	Аквариумдағы балықты қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** тапсырылған іске қамқорлық, жауапкершілік сезімін дамыту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** өсімдіктердің жарықтандыру мен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту. Сумен және өсімдіктермен жұмыс жасау кезінде ұқыптылықты, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға бейімдеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды шкафтарды, ойыншықтарды тазалауда ересектерге көмектесуге тарту (орындықтарды қатарға қою); еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Кітап бұрышын тәртіпке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балалардың тазалыққа, тәртіпке деген ұмтылыстарын құптау, кітапты ұқыпты ұстауға қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды таза және ұқыпты ұстауға, ойыннан кейін орнына қоюға дағдыландыру; еңбексүйгіштікті дамыту, өз еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Орман алаңқайында". "Күн шығады". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ; 1-3- қолды алға, жоғары көтеру; Б.қ. "Күнге жылынамыз". Б.қ. қолды артқа ұстау; 1-2- қолды алға созып, алақанды ашып, саусақты қозғалту, иілу; 3-4- б.қ.				

	"Ағаштар қозғалады". Б.қ. қол төменде; 1- қол жоғарыда; 2- оңға, солға иілу. 3-4 б.қ. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Із кесуші» мультфильмін көрсету. «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Жас із кесушілер Дәстүрлі емес сурет техникасымен **сурет салу**. (**сурет салу**)	Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) «Табиғатты қорғау» белгілерін дайындау. (қоршаған іс-әрекет) **Сурет салу**: «Жайлаудағы төрт түлік» және басқа тақырыптар (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (**сурет салу**)	Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін ұйымдастыру. (**көркем әдебиет**) Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау (**музыка**, **дене тәрбиесі**)	Ағаштар туралы әңгімелер, өлеңдер оқып беру, жұмбақтар шешу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**) Ағаш. С. Сейтхазин. Қала да орман, қыр да орман. Сонау алыс жылдардан Өзен бойы, жол бойы Орман, орман ырғалған. Қаптай өскен өңірді	Таныс ертегі қойылымдарын сахналау. ("Жеті лақ" ертігісі) «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру.

				Орман қандай өмірлі! Дидактикалық ойын: «Қай ағаштың жапырағы?», «Тыңда да таны», «Қай ағаштың жемісі?» **(қоршаған әлеммен таныстыру)** Ағаштардың суретін салу. **(сурет салу)**	
	Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Менің қалам" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға қала туралы түсінік беру,қаланың құрылысы туралы әңгімелеу,құрылысшылар туралы айту. Ертегіні немесе көркем шығарманы оқып беру (үзінді).	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Құммен ойнаймыз" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды еденде тұрған гимнастикалық тақтаймен тартылып өрмелеу техникасын дамыту; алға жылжи отырып, екі аяқпен секіру дағдыларын жетілдіру; қораз туралы білімдерін толықтыра отырып, қораздың дыбысталуын тыңдату; оқу қызметіне деген қызығушылықтарын	**Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Туған қалам" түрлі-түсті тұзды қамырдан тақырыптық **мүсіндеу**. **Мақсат-міндеттер:** Қаламызда әр-түрлі үйлер, көшелер, дүкендер, дәріханалар, кинотеатрлар бар екендігі туралы елестетулерді дамыту; тұзды қамырдан төртбұрышты, тікбұрышты, үшбұрышты заттар (дүкен, үйлер, кеңселер,	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Құм қалашығы" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың құм туралы білімдерін бекіту,құммен қарапайым тәжірибе жасай білу; қолдың ұсақ моторикасын дамыту, қиял мен шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал ету; табиғатқа ұқыпты қарауға, қоршаған ортаға	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Біздің әсем қала" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру.

		ояту.	кмнотеатрлар) жасауды үйрену; **мүсіндеу** тәсілдерін бекіту (тарту, тегістеу); үлгіні елестетуді, қиялдауды дамыту; өз қаласына деген оң көзқарас тудыруға, өз қаласына деген мақтаныш сезімімен қарауға тәрбиелеу.	қызығушылық танытуға тәрбиелеу. Орманға, саябаққа немесе балабақшаның табиғат бұрышына саяхат. Шығармашылық жұмысқа пайдаланылатын табиғи материалдарды жинау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**)	**Музыка**дағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ, сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Серуеннен оралған кездегі қажетті іс-әрекеттерді сақтау, шешіну, заттарды бүктеу, орнына дұрыс қоюды үйрету. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді, Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Күндізгі серуен	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)	Шырша ағашын бақылау. **Мақсат-міндеттер:** шырша ағашы туралы жалпы түсініктерін	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)

	көліктер және олардың түрлері туралы білімдерін толықтыру, жүргізуші мамандығына қызығушылықтарын қалыптастыру. Бақылау барысы. Тәрбиеші көшеде кетіп бара жатқан көліктерге қарауды талап етеді. Жеңіл көлік қай жерде жүреді. (Жерде.) Бізге көлік не үшін керек? (Жұмысқа, қонаққа, мектепке бару.) Балалар, көліктер әр түрлі болады. Көшеде біз көптеген көліктерді көреміз, көліктер ұзақ жол бойымен ағылып кетіп жатады. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау, ауланы сыпыру. **Мақсат-міндеттер:** тазалық пен тәртіпке үйрету; бірлесіп жұмыс істеуге үйрету. "Түрлі-түсті көліктер" ойыны.	**Мақсат-міндеттер:** балаларға аспанның әсемдігін көруге бейімдеу; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін бақат; бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту; табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін,мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше, азайып және еритінін атап өтуге болады. Жұмбақ. Көзі жасты – жылауық, келе жатыр бір алып. Жабырқаса, жылайды,	**Мақсат-міндеттер:** құстар (торғай, көгершін, қарға, сауысқан) туралы жалпы мағлұматтар беру; жылы жаққа ұшып кететін құстар (қарлығаш, көкек, бұлбұл) туралы түсінікті тиянақтау. - Балалар, қандай құстарды білесіңдер? - Құстар немен қоректенеді? - Жылы жаққа ұшып кететін құстарды білесіңдер ме? - Құстардың жазғы тіршілігі қандай? - Құстардың қандай түрлерін білесіңдер? - Құстар қандай дыбыс шығарады? Тақпақ. Бөдене, бөдене, Бұғып қалып көдеге, Ұстатпайды қусам да, Тойғызар ем бедеге. "Ұшты - ұшты" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын	тиянақтау; балалардың сөздік қорын толықтыру; ағаштар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Балаларды шыршаға жақын апарып, ол туралы тақпақ, жұмбақтарын еске түсіріп айту. Басқа ағаштар қыста жалаңаш тұрғанда, ал шырша қысты күні ерекше сұлу екендігін аңғарту. Шыршаны қашан болмасын тамашалап қарауға болады. Себебі ол әрқашан жап жасыл. Шырша өте пайдалы ағаш, ол ауаны тазартып, денеміздің сау болуына көмектеседі. Жасыл желек жамылған Міне,сұлу шыршамыз Инелері тағылған	**Мақсат-міндеттер:** ауа қозғалысы жөнінде бастапқы түсініктемені нығайту. Желдің нашар, күшті жақтарын ажырата білуге үйрету; қандай белгілері бойынша желдің күштілігін анықтау қажет екенін түсіндіре білу: ағаш қозғалса күшті жел, шөп тербелсе әлсіз жел. Жазғы желді қысқы желмен салыстыра білуге үйрету. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қонады. (Жел.) Тақпақ. Желдет, желдет! Баласын жылат, Жетіқара, дауылдат! Тайтерісін қалтырат, Өрісін құлат, Науа-астауын жылтырат! "Қол ұстасып жүру" ойыны.

	Мақсат-міндеттер: заттар (рөлдер) арқылы дене белсенділігін дамыту; ережені сақтауға, кеңістікті бағдарлауға дағдыландыру. Құралдары: балалардың кеуделеріне ілінетін таңбалар (түрлі-түсті машинар), рөлдер. "Тауық пен түлкі" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** белгі бойынша тез әрекет ету қабілеттерін жетілдіру,ептілікті дамыту. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жаттығулар. **Мақсат-міндеттер:** екі аяқпен бір орында секіру, дұрыс қозғалу. Балалардың еркін ойыны.	жадыраса құлайды. (Бұлт.) Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Құм және сумен тәжірибе. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) "Не жөнінде айтылады?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білуге машықтандару (жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). "Дөңгелек лапта" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** екі топқа бөліне білуге үйрету, ойыншыларға	заттарды ажырата білуге үйрету. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға	Қандай сұлу шыршамыз! Еңбек әрекеті: ауланы ағаштардан құрап түскен жапырақтардан тазарту. **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешіге көмектесуге тәрбиелеу; бастаған істі аяғына дейін жеткізуге бейімдеу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі.	**Мақсат-міндеттер:** белгі бойынша ортаға қозғалуға, екі шеңбер құра білуге үйрету (орталар қарама қарсы жаққа айналады, қолдарын ұстамай бір жағына); ұжымдық сезімге тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: үй өсімдігін отырғызу (тәрбиешінің көмегімен). Үй өсімдігін отырғызуды бақылау. Мақсаты: жұмыс аяқталған соң жұмыс орнын өз бетінше жинауға үйрету. "Ойлан, асықпа" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зеректікке, тапқырлыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу. Тәрбиеші тапсырмасы бойынша сөз табу. «Күннің көзі» сөзіне - айқын, ыстық,жарық...;

		допты лақтыру, ойын тәртібін (сызықты баспай) сақтай отырып; қозғалыс тепе-теңдігін дамыту. Еңбек әрекеті: курап қалған шөптерді жинау (тәрбиешінің көмегімен). **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Құралдары: қолғаптар, қаптар. Педагог балалардың шөптерге аллергиясын ескеру тиіс. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. Еңбек әрекеті: ауланы сыпыруға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа,	Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог	«аспан» сөзіне - бұлт, көгілдір, жаңбыр сәйкес келетін сөз табу. Тапсырма. Су бойынша желдің күштілігін анықтау. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін ойыны. Ойында балалардың өз бетінше бір бірімен араласа білуін, өзінің іс әрекетімен қылығын білдіруге, өз пікірінде тұруға, құрдасының ұсынысымен келісе алмайтынын көрсетуге үйрету.

			жинақылыққа үйрету. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп, екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Балалардың еркін ойындары.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	**Мақсат-міндеттер:** дәретханаға бару, жуыну, киімдерін бүктеу, тыныш ұйықтау сияқты белгілі бір рәсімдерді сақтай отырып, ұйқыға өзін-өзі дайындау дағдыларын қалыптастыру. Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ұйықтар алдында шешінгенде, орындықтың арқалығына көйлек немесе жейделерін ілгізіп, ал орындықтың өзіне шалбарын, етектерін бүктеп қойғызу. "Әлди - әлди" әні. Көзімнің ағы-қарасы,				

	Жүрегімнің парасы, Уайым-қайғы ойлатпас, Көңілімнің сапасы. Айналайын, шырағым! Көлге біткен құрағым! Маңдайдағы құндызым, Аспандағы жұлдызым. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Керуеттегі жаттығулар Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық "Самал жел" - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: "Ф-ф-ф". "Желдің желпуі" - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. "Жел бұлттарды айдайды" - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сөз ойла, тез ойла" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** дыбыстарды дұрыс, анық айтуға жаттықтыру, тілдерін дамыту. Көрнекі құралдар: әртүрлі дыбыстар жазылған үнтаспа, дыбыстар иелерінің суреттері Ойын барысы.	"Аңдардың үйшігі" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың үйшік құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-қиялын дамыту; достық қарым-қатынастарға, еңбекқорлыққа	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу. "Қуыршақты серуенге шығарайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың киім-кешек және киіну тәртібі туралы	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлауды дамыту , есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы:	"Ою саламыз" саусақ жыттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту.

	Тәрбиеші бір дыбысты тыңдатады. Балалар сол дыбысты және ненің дыбысы екенін ажырату қажет. "Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Қажетті құралдар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, ойыншықтар, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер. Ойын шарты. Бұл ойынды әуелі жеке-жеке ойнатуға болады. Балаларды рөлдерге бөлу: 2 бала сатушы, 1 бала кассир, қалғандары сатып алушылар. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді. Ереже бойынша сатушылар да,	тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық аңдар, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі. "Үйшік" ертегісі бойынша үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ертегіні мұқият тыңдап, көруге үйрету, кейіпкерлерді тануға, ертегіге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар»,	білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту. "Мозаика", "Басқатырғыш" үстел ойындары. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлауды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. ""Қысқы және жазғы ойын-сауықтар" лотосы" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазғы және қысқы ойын-сауықтар жайындағы түсініктерін нығайту; екі топқа бөлуге дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Құралдары: жазғы және қысқы ойын-сауықтар туралы сурет-карточкалар.	Мұғалім ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға қарауға ұсынады. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмуларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып, жасырып қояды. Балалардан көздерін ашуды сұрап, не өзгергенін сұрайды. Балалар жауап береді. Ойын осылай жалғаса береді. "Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа, ұйымшылдыққа	Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова. "Өз үйіңді тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Балаларды биік-аласа, үлкен-кіші, оң жақта, сол жақта - деген ұғымдарды айтуға, бір-бірінен ажырата білуге үйрету Қажетті құралдар: «Ағаштардың бейнесі». Үйлердің суреттері. Ойын барысы:

	тұтынушылар да бір-бірімен сыпайы сөйлеседі. Бір затты сатып алған соң, рахмет айтуды ұмытпауы керек. Сатушыда өз кезегінде «Тағы да келіп тұрыңыз», - деп ілтипат білдіреді. Тәрбиеші ойынға жалпы басшылық жасайды. Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу».	«Қағып алда ата» (доппен)		тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақтамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог балаларды автобус салонына шақырады; жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады.	Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады.

				Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Кешкі серуен кезінде көліктерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көліктің адамды, жүкті тасымалдау үшін керектігін түсіндіріп, түрлі көліктердің атауын жатқа білуге ынталандыру. Көліктердің алуан түріне назар аударту. Адамдарға арналған көліктердің маңыздылығы туралы білімдерін бекіту. "Ұшақтар" қимыл-қозғалыс ойыны.	Аспан мен бұлттарды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** аспанның ашық не бұлтты болғанын, бұлттардың аспанда ұшатынын байқауға бейімдеу; зияткерлікке тәрбиелеу. Әр түрлі табиғи құбылыстармен танысуды жалғастыру. Ауа-райының қандай екенін ажыратуға үйрету (ашық, бұлтты бұлттар, жаңбыр).	Мысықты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға, деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Мысықтың өзіне күтім жасауын бақылау	Ағаштар мен бұталарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ағаштар мен бұталардың тірі табиғат екені туралы білімдерін бекіту табиғатты қорғауға тәрбиелеу Ағаштарды бұтағын, жапырақтарын қарау; кейбір ағаштар жапырақтарының пішіндері	Желді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** "жел"ұғымын бекіту; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Желді күні қандай өзгерістер болатындығына назар аударту. Балалар жалауларға қарап, желдің қай жаққа есетінін бақылайды. Жел соғады бетімізге,

	Мақсат-міндеттер: балалардың бір-біріне кедергі келтірмей, әртүрлі бағытта жүгіруге үйрету; оларды белгіні мұқият тыңдауға және ауызша белгі бойынша қозғалысты бастауға үйрету. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа шеттерінен ішке қарай сыпырып жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	"Қимыл ойлап табу" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ой-қиялды, вестибуляр аппаратын дамыту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойыншылардың біреуін ойын бастаушы етіп белгілейді. Ол шеңбердің ортасында тұрады. Балалар тәрбиешінің көрсетуі бойынша мына мәтін сөзін айтып, оңға немесе солға жүреді. Әдемі шеңберде, Билейік кең жерде. Қолдармен ұстасып, Бәріміз жұптасып. Бірігіп достасып, Бір орында ұстасып, Осылай етіп істейік. Мәтінді айтып бітер кезде балалар қол созым қашықтықта тұрады. Ойын бастаушы қандай болмасын бір қимыл көрсетеді, шеңбер жасап тұрғандардың	(жуыну). "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев Балаларға арыстан, жолбарыс сияқты жануарлардың мысық тектес екені туралы баяндау. Оларды сурет бойынша мысықпен салыстыруды, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды ұсыну. Еңбек әрекеті. ойын алаңын жинау бойынша тапсырмалар. **Мақсат-міндеттер:** бірігіп жұмыс жасап, нәтижесіне қуана білуге тәрбиелеу.	ұқсамайтынын байқату, қай ағашқа жататынын анықтату. Еңбек әрекеті: балабақша ауласындағы сынған бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа, қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Педагог қауіпсіздік ережелері жайында ескерту керек. "Өз ағашыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** табиғатты аялауға тәрбиелеу; ағаштарды ажыратуға бейімдеу. "Менің сүйікті ағашым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың өздерінің сүйікті ағаштарын есте сақтап, суретін	Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. "Жел көбік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңберде ойына білу қабілетін, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады.

		бәрі оны қайталайды. Содан соң тәрбиеші ойын бастаушыны ауыстырады немесе ойын бастаушы өзінің орнына біреуді таңдайды және ойынды жалғастыра береді. "Бағбан мен гүлдер" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен ұсақ бұта, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу.	"Мысық пен тышқа	салып әңгімелеуге үйрету. Балалардың еркін ойыны. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. Балалардың еркін ойындары.	Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Биік емес бөрене үстімен жүріп,екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен ұсақ бұта, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу.

		Балалардың еркін ойындары.			
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналардың сұранысы бойынша кеңес беру.	"Отбасындағы еңбек тәрбиесі"тақырыбында ата-аналармен әңгіме.	Ата-аналарға арналған "Дұрыс сөйлеуді үйрету" жаднамалары.	"Балаларға - ойыншықтар" науқанын өткізу	"Демалыс күндері баланың демалысын дұрыс ұйымдастыру"тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы (3 жастағы балалар)
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж.
«Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025	**17.06.2025**	**18.06.2025**	**19.06.2025**	**20.06.2025**
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Үйшікте кім тұрады?" ("Үйшік" ертегісі желісімен) үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сөздік қорын байыту, есте сақтау қабілетін дамыту. Барысы. Педагог үйшік терезесінен ертегі кейіпкерлерінің суреттері бар суреттерді көрсетеді, балалар оларды атайды. (**көркем әдебиет**)	"Қандай ойыншық жасырынған?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу Балалар бөлменің бұрышында тұрады. Тәрбиеші жалаушаны тығатынын айтады. Балалар теріс қарап көзін жұмады,тәрбиеші жалаушаны тығып қояды да "болды",	"Суретті жұмбақтар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту. Тәрбиеші қораптан неше түрлі суреттері бар карточкаларды бір-бірден алып шығып, суреттегі бейнені атауды сұрайды. Бастаушы бала суретті алып, балаларға көрсетеді, ал отырған балалар оны айтады. Дұрыс жауапты айтқан	Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың тақпақты мәнерлеп айтуға деген қызығушылығын арттыру; артикуляцияны, сөйлеу қабілетін дамыту. "Бақа туралы". Жап-жарық жылы күнде, Жап-жасыл шөп үстінде,	"Суретті жұмбақтар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлау қабілетін, сөздік қорын дамыту. Тәрбиеші қораптан неше түрлі суреттері бар карточкаларды бір-бірден алып шығып, суреттегі бейнені атауды сұрайды. Бастаушы бала суретті алып, балаларға көрсетеді, ал отырған балалар оны айтады. Дұрыс

	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту. "Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. (**көркем әдебиет**) "Баулар" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ұсақ қол моторикасын дамыту; ойлау, түйсік қабілеттерін жетілдіру. (**таным іс-әрекет**і)	деген де балалар жалаушаны іздейді. Тапқан бала жалаушаны тығады. Ойын 2-3 рет қайталанады. "Жел көбік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберде ойнай білуге дағдыландыру; белгі бойынша қимылдауға баулу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс	бала ойынды жалғастырады. (шығармышылық іс-әрекеті) "Пішіндерді құрастыр" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қол қимылдарының икемділігін, дәлдігін, көз мөлшерін дамыту. Жаттығу барысы: жүргізуші балаларға есеп таяқшаларды таратып береді. Балалар солардан геометриялық пішіндерді жасап шығару керек. Төмендегідей тапсырмалар беріледі: төрт таяқшадан шаршы **құрастыру**; үш таяқшадан үшбұрыш **құрастыру**; үй **құрастыру**; жалауша **құрастыру**; жұлдызша **құрастыру**. (**танымдық іс-әрекет**)	Жап-жасыл көйлек киген Бақа бізге былай деген: - Бадырақпын, Бақылдаймын. Достарымды Шақырамын. Бақ-бақ! Қайдасыңдар?! Бақ-бақ! Неге шықпайсыңдар?! Д. Ахметова "Қимыл ойлап табу" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тепе-теңдікті сақтай білуге машықтандыру, вестибуляр аппаратын, ой-қимлын, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойыншылардың біреуін бастаушы етіп тағайындайды. Ол шеңбердің ортасында тұрады. Балалар тәрбиешінің	жауапты айтқан бала ойынды жалғастырады. "Жел көбік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберге тұруға дағдыландыру, мәтінге сәйкес қимылдарды жасауға үйрету. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. "Тарс етті", – дейді де тізерлеп отыра кетеді.

		етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады.		көрсетуі бойынша мына мәтін сөзін айтып, оңға немесе солға жүреді. Әдемі шеңберде, Билейік кең жерде. Қолдармен ұстасып, Бәріміз жұптасып. Бірігіп достасып, Бір орында ұстасып, Осылай етіп істейік.	Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады.
	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафтарғы ойыншық және құралдардың ретсіздігін байқап, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықты қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің еңбегін бақылап, балықтарға жемді үгітіп, шашып, қамқорлық жасау ниеттерін туғызу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлме өсімдіктеріне дұрыс күтім жасауға машықтандыру; аспидистра, фикустің жалпақ жапырақтарын сүлгімен сүрту техникасына жаттықтыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды кітап бұрышындағы сөрелерге дұрыс орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің еңбегін бағалауға, кітаптарды қатарға ретпен қоюға ынталандыру; еңбекқорлыққа тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды жуу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің еңбегін бақылап, қолынан келгенше көмек көрсетуге дағдыландыру; еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде, 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру (3рет). 3-4 б.қ. Аяқ алшақ, қуыршақ алда,				

	1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу. Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау, 1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді". 5-6 б.қ. келу (3рет). Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою. 3-4 тік тұру, Қуыршақпен оңға, солға айналу (2 реттен). (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (**қоршаған әлеммен**	Су ханшайымымен саяхат. «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). «Өзен, көлдер» альбомын безендіру.	«Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**) Бөлме ойындары, аула ойындары, ғимаратқа кіріп-шығу кездерінде	Табиғат аясында Жыл мезілдері Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау.	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті

	таныстыру) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен **сурет салу**. (**сурет салу**) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4). (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	Сумен ойындар.	қауіпсіздік ережелерін қайталау. Көркем шығарма оқып беру. «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс). (**көркем әдебиет**)	**Жапсыру** «Күлімдейді күн маған».	жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. «Жуыну әні»
	Құрастырудан ойын-жаттығу "Үй құстарына арналған қоршау" **Мақсат-міндеттер:** Құрылыс материалының формаларын атау және біріктіру қабілетін қалыптастыру, өз жобалары бойынша құрылыс жасауға деген ұмтылысты дамыту, қоршаған әлемге	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Су - тіршілік көзі" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда гимнастикалық таяқтың астынан төрт тағандап еңбектеп өту және алға жылжи отырып екі аяқпен бір орында жеңіл секіру техникасын бекіту; бір-бірінен 10 см қашықтықта	**Тіл дамыту және Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Әтеш пен Тоты" украин халық ертегісі **Мақсат-міндеттер:** Балаларды ертегінің мазмұнын толық өз ойларын жеткізіп айтуға; байланыстыра сөйлеуге үйрету; балалардың бойына ертегі мазмұнын түсіндіріп,	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Құстар қанатын жайды" **Мақсат-міндеттер:** Алақанмен басу техникасымен таныстыру; бояуды алақанға жылдам жағып, құстың қанатын алақанды бастыру арқылы салуды үйрету; түстердің атауын	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Бұлақтың сылдыры" **Мақсат-міндеттер:** Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке,татулыққа тәрбиелеу.

	құрметпен қарауды тәрбиелеу.	орналасқан тақтай бойымен жүру дағдыларын жетілдіру; оқу қызметін пысықтау; көлік түрлері туралы білімдерін толықтыру.	адамгершілік, мейірімділік, досқа адал болу сезімін сіңіру; ертегі кейіпкерлерімен бірге қуану, ренжу сезімдерін ояту; өздерінің құрбы-құрдастарымен адал, тату ойнауға дағдыландыру; сөздік қорын молайту.	нақтылау және бекіту; құстардың тіршілік ету ортасын түсіңдіп, бейнелеуге деген ұмтылыстарын қолдау; **сурет салу**ға деген құштарлықтарын арттыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі түрде шешінуге, шкаф сөрелеріне киім қоюға, қолдарын жууға үйрету.				
Күндізгі серуен	"Қуыршақты серуенге шығарайық" ойыны. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың киім-кешек және киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту. "Мозаика", "Басқатырғыш" үстел ойындары. **Мақсат-міндеттер:** логикалық ойлауды,	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалармен суды ұқыпты пайдалану туралы түсініктерін қалыптастыру. Судың қасиеттері туралы білімдерін нығайту, температурасы әртүрлі болатынын айту, суда кейбір заттар батып кетеді, басқалары	Қанқызды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қанқызы қоңызы туралы түсініктерді беру, жетілдіру; жәндіктер әлеміне деген қығығушылықты арттыру. - Балалар, біз серуен кезінде қандай жәндіктерге бақылау жасадық? - Иә, бұл қанқыз.	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** судың қасиеттері туралы түсініктерді тиянақтау; табиғи құбылыстарға деген қығығушылықты арттыру. Іс-тәжірибеде: құйылатыны, төгілетіні, ыдыста, шалшықта қозғалмай	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің көзі жылу мен жарықтың негізгі көзі болатынын ұғындыру, күннің шығуын қадағалауды жалғастыру. Күнің сәулесі туралы айту. Тақпақ. Алақай, алақай! Күн шықты, күн

	қолдың ұсақ моторикасын дамыту. "Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар: құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын	судың бетіне шығады. Бақылау барысы: балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару: сұйық, әртүрлі температураға ие болуы мүмкіндігі (ыстық, суық). Су мөлдір, онда бәрі көрінеді. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Асфальтқа шашыраған судың қаншалықты тез кебетінін көрсету.Үлкен балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. Еңбек әрекеті: құрап қалған шөптерді жинау (тәрбиешінің көмегімен).	Қанқыз – қызыл түсті, үстінде жеті нүктесі бар кішкентай жәндік. Ол кішкентай болса да ештеңеден қорықпайды. Неліктен? - Егер де оны қолыңа алып, басып қалсаң, олар сап-сары жағымсыз иісі бар уын шығарады. Сол себепті оған құстартиіспейді. Тіпті қызыл түсті нүктелі зат көрсе болғаны, олар жоламауға тырысады. Міне, қанқыз осылайша қорғанады екен. Қорғанудың тағы бір түрі, оларды ұстап алсаң, ол өлген сияқты болып қатып қалады да, қауіп төнбегенін байқаған уақытта қайтадан өзінің ісімен айналыса береді. Еңбек әрекеті: учаскедегі қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:**	тұратынын - анықтау. Салқын, жылы, ыстықта кеуіп кетеді дегенді айтқызу. Іс-тәжірибеде судың адамның, өсімдіктердің тіршілігіне ықпалына көңіл аудару. Гүлзарды суару, таза ас суын ішкізу. Іс-тәжірибеде суды асфальтқа төгіп, күннің көзінде кебуін бақылату. Балаларға : кеуіп кетеді - дегенді айтқызу. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Құралдары: су құйғыштар. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	шықты, Жер үстіне нұр шықты! "Көк ту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске

	"шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді.	**Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына баулу. Құралдары: қолғаптар, қаптар. Педагог балалардың шөптерге аллергиясын ескеру тиіс. "Толқиды теңіз" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар ойын алаңында айналып жүріп: «Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт» - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі бойынша: Толқын мұз бол!"- дегенде балалар қозғалмай қалу керек. Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге үйрету. "Қонызды (көбелекті) гүлге қондыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып, жәндікті гүлдің үстіне қондырады.	балаларды қырағылыққа, дәлдікке үйрету. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен? - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларына білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне	жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: алаңдағы ағаштардан түскен құрқақ қоқыс бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны

			Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар. **Мақсат-міндеттер:** жылдамдықты дамыту, бір-біріне итерместен алаңда жүгіру мүмкіндігін жетілдіру. Балалардың еркін ойыны.	беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуге дамытуды жалғастыру, ереженің нормасын және тәртібін орындау. Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.				

	4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар. (мәдени-гигеналық дағдылар)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Дәрігерге не керек?" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы түсініктерін тиянақтау, қолданатын құралдарды айтқызып, сөздік қорды жетілдіру; есте сақтау, ойлау, сөйлеуді қабілеттерін дамыту. Құралдары: дәрігер және басқа манадар қолданатын құрал-заттар немесе кесілген суреттер. Балалар дәрігерге қажет құралдарды іріктеп, атайды, не үшін қажет екендігін түсіндіруге тырысады. "Аурухана" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	"Ненің дауысы?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың есту қабілетін дамыту, оларды нақты айтуға үйрету, екпінді дұрыс қою. Тәрбиеші жануарлардың дауыстарын салады. Балалар қай жануардың дауысы екенін табулары қажет. Мысалы, тәрбиеші "ква-ква-ква" деп қатты дауыстап: "Бұл ненің дауысы дейді? Балалар "бақа" деп жауап береді. Содан кейін тәрбиеші басқа жануардың дауысын шығарады. Ойын осылай жалғаса береді.	"Қуыршақты шомылдыру" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** судың маңызы туралы білімдерін толықтыру, жағымды көңіл-күй тудыру. Қуыршақты жылы сумен жуындыру, оларды жөке және сабынмен жуу, сүлгімен сүрту. Енді біз қуыршақтарды шомылдырамыз. Ыдысқа жылы су құямыз, суды тексереміз. Біздің қуыршақтарымыздың есімдері кім екен? Мынау - Алуа, ал мынау - Алма. Бірінші кімді түсіреміз. Олай болса, Алуаны суға шомылдырайық "Түрлі-түсті су"	"Тәртіпке келтір" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды "орнына қою", "орнына апару"етістіктерін қолдана отырып сөйлем құруға үйрету. Құралдар: түрлі-түсті текшелер жиынтығы. (Әр түсті текшеден 2-3-тен болуы тиіс) және 4 кішкентай түрлі-түсті қораптар. Тәрбиеші балалардың назарын текшелерге аударады және олардың қандай түс екенін сұрайды. - Енді сендер қуыршақтың текшелерді	"Ыдыс жуу" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** суды дұрыс қолдану туралы білімдерін кеңейту. Қуыршақтың "түскі асынан" кейін, ыдыстарды жуу керектігін айту. Ас бөлмесіне барып, кранды ашып, жылы не суық су қажеттігін сұрау. Біз ыдысты жылы сумен және арнайы құралдарды пайдаланып жуамыз. Ыдыстарды таза сумен шаямыз. Шайып болғаннан кейін, ас үйдің сүлгісімен құрғатамыз. "Суды бір ыдыстан екінші ыдысқа құю" тәжірибесі.

	балаларды науқастарға күтім жасауға және медициналық құралдарды ң қажеттілігін білуге үйрету, балаларды ұқыптылыққа, сезімталдыққа тәрбиелеу, сөздік қорын кеңейту: "аурухана", "науқас", "емдеу", "дәрі-дәрмектер", "температура"ұғымдар ын түсіндіру. Құрал-жабдықтар: қуыршақтар, ойыншық жануарлар, медициналық құралдар: термометр, шприц, дәрі-дәрмектер, қасық, фонендоскоп, мақта, таңғыш, халат және дәрігерге арналған қалпақ. Тәрбиеші аурухана ойынын ойнауды ұсынады, дәрігер таңдалады, қалған балалар ойыншық жануарлар мен қуыршақтарды алып,	"Оркестр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға **музыка**лық аспаптар мен олардың дыбыстарын анықтауға үйрету. Құрал-жабдықтар: барабан, сыбызғы, қоңырау, шымылдық. Тәрбиеші **музыка**лық аспаптармен таныстырады, содан кейін аспаптарды шымылдықтың артына тығады. Аспаптардың бірінде ойнап, балалардан қай аспаптың дыбысы екенін айтуды сұрайды. Қай бала дұрыс табады, сол бала аспапты алады да, сол аспапта ойнайды. "Үйшік" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ертегілердің кейіпкерлеріне рөлдеріне енуіне	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** судың қасиетімен таныстыру (су түсін өзгертеді) Құрал-жабдықтар: акварель бояулар, қылқаламдар, 5 мөлдір пластикалық стакандар (болашақта стакандардың саны кез-келген болуы мүмкін), су. Стакандар сумен бірге бір қатарда тізіліп тұрады. Балалар қылқаламмен бір түсті алып, стақандағы суға салып, араластырады да, не болғанын бақылайды. Балалар қызығып қарайды. Әр стақанға әр түрлі түстерді салып, балалар тәжірибе жасайды.	қораптарға қалай салатынын көресіз. (Үстелге түрлі-түсті қораптар қойылады) - Қуыршаққа қараңыз, ол не істейді? (Қуыршақ қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады) - Иә, ол қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады. Бұны қуыршақ жасады? - Сары текшелерді қай қорапқа салу керек? Сары қорапқа дұрыс айтасыңдар. - Сол сияқты, көк текшені көк қорапқа, жасыл текшені жасыл қорапқа салады. "Домино", "Лото" үстел үсті ойындары. **Мақсат-міндеттер:** ойлау қабілеттерін дамыту, ұқыптылық пен бастаған істі соңына дейін	**Мақсат-міндеттер:** судың қасиеттері туралы түсінік беру: "сұйық", "төгіледі", "дымқыл", "құрғақ". Ойын барысы: Тәрбиеші балаларды су құйылған ыдыстың қасына шақырады, Әр балаға бір -бір ыдыстан таратып береді. Бір ыдыстан екінші ыдысқа қалай құю керектігін көрсетеді. Балалар қайталайды.

	ауруханаға дәрігердің қабылдауына келеді. Дәрігер әртүрлі аурулары бар науқастар қарайды: аюдың тістері ауырады, өйткені ол көп тәттілерді жейді, сайқымазақтың маңдайында жарасы бар, қуыршақ Алуа саусағын есікпен қысып алған және т.б. науқастар. Оларды тыңдайды, мойнын қарайды, температурасын өлшейді, дәрі тағайындайды, инъекция жасайды, дәрілер береді. Тәрбиеші балалардың ойынын бағалайды, балалар қалай қарым-қатынасқа түсіп жатыр, өз ойларын толық жеткізе ала ма, балаларды жан-жақты бақылайды.	жағдай жасау, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру.		жеткізуді қалыптастыру.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Серуенге шығайық,				

	Күннің нұрын алайық, Таза ауаны жұтайық. Жүрекке жылу сыйлайық.				
Серуен	Теректі бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бақылау барысында теректің құрылымының ерекшеліктерімен таныстыру. Тақпақ. Жақсылықты қолдаймыз, Табиғатты қорғаймыз. Терек егеміз бақтарға, Айналасын қоршаймыз. - Балалар, бұл терек ағашы. Оған жақындату. - Терек-тез өсетін ағаш. Ерте көктемде жапырағы шықпай тұрып, сырға секілді ақ гүл жарады. Жапырағы - жұмыртқа пішіндес, жиектері аратісті. Жапырақтары гүлдеген кезде терек жасыл	Ағаштар мен бұталарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ағаштар мен бұталардың тірі табиғат екені туралы білімдерін бекіту, табиғатты қорғауға тәрбиелеу. Ағаштар қыста қалай қыстап шыққандығын тексеру. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Балалар, ағаштарға қарап, қандай екенін айтуға болады? - Тағы қандай өзгерістер болады? - Ағаштар ауаның ластануынан ауаны тазалайды. Сондықтан адамдар ағаштарды көп отырғызады.	Құрт-құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құрт-құмырсқалар туралы қысқаша мағлұмат беру, бақылағыштыққа тәрбиелеу. Жәндіктердің тіршіліктерін бақылау. - Құрт-құмырсқалар дегеніміз не? - Олар немен және қалай қоректенеді? - Сендер құрт-құмырсқа көрдіңдер ме? - Құрт-құмырсқалар бунақ денелілерге жата ма? Сергіту сәті. Ұзын мұртты құмырсқа, Келе жатты жұмысқа. Алды допты қолына,	Суды бағдарлауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** судың қасиеттерін тануға деген ынталарын дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға пластик стакандарға құйылған суды бояуға мүмкіндіктер береді; судың кез келген бояуларға боялу қасиеттерін бақылап, ойларымен бөліседі. "Мысық пен тышқандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай қимылдауға,	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға судың қосымша қасиеттерін анықтауға мүмкіндік жасау; судың әлемде көп орын алатынын түсіндіру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Балалармен бірнеше іс-тәжірибе жасау. - Тегешке су құйып, оның айнадай мөлдір екенін көрсету. Балалар судың бетіне қарап, өзінің бейнесін, аспанды көреді. - Тегешке резина, ағаш, темірден жасалған ойыншықтарды салу. Балалар темірдің

	қалпақ киген сияқты, жазда теректен мамық ұшады. Ағаштың жапырақтарымен бірге бұтақтар тәж деп аталады. Терек ауаны жақсы тазартады, ағаштың тамыры жерден ылғал алады, ол көп жылу береді. Терек ағашы жұмсақ, жеңіл, одан қағаз, сіріңке, ойыншықтар жасайды. Еңбек әрекеті: құмсалғышқа құм салу, балаларды еңбек нәтижесіне өз үлестерін қосуға үйрету. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Допты ұстап ал"	«Өз ағашыңды тап» қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** табиғатты аялауға тәрбиелеу; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру; зерек болуға тәрбиелеу. "Допты қуып жетіңдер!" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың доппен ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру; допты тура бағытта домалатып, оны қуып жете білуге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; достыққа тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөліп, түзу сызықтың бойына тұрғызып, қай баланың атын атайды, сол бала педагог домалатып жіберген допты тез қуып жетіп, келесі кезекте тұрған балаға береді. 2-3	Қойды допты жолына Оңға қарады, солға қарады Тауда ешкім қалмады. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жигер-күшін, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмауды ескеру керек. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау.	берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; қимыл-қозғалыс координациясын, кеңістікті бағдарлауды дамыту; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "мысық" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - "тышқандар". "Мысық" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. "Тышқандар" алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, тышқандардың қимылына еліктеп, "мысыққа" қарай жүреді. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше	батып кететінін, ағаш пен резинаның батпайтынын көрсету. - Тегештен суды су құйғыштарға құйып алғызу. Балалар суды құмға құйып, құм бетінен жоғалып кететінін, құмның дымқыл болғанын көреді. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру;ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Шарты: балалар күн дегенде барлығы қыдыруға шығады. Ал "жаңбыр" дегенде

	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілікті, реакция жылдамдығын дамыту; доппен ойындарға қызығушылықты арттыру. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар. **Мақсат-міндеттер:** допты аулау және лақтыру жаттығулары Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	балаға дейін атап шақыруға болады. Еңбек әрекеті: өскіндері суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларда қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыру. Балалардың еркін ойындары.	**Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	болды?"- деп, Бауды тартып қалып еді, Дүңгірлейді барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан, Кіріп кетті ініне. Соңғы сөздерді естіген "мысық" "тышқандарға" қарай жүгіріп, қуалап, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталғандар келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "мысық" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады.	ашқан қолшатырдың айналасына жиналады. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: өскіндері суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларда қарапайым

					еңбек дағдыларын қалыптастыру. Балалардың еркін ойындары.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Ата-аналардың сұранысы бойынша кеңес беру.	"Балаларды жазда шынықтыру" тақырыбында кеңес беру.	"Денсаулықты сақтау өмір салты" туралы ата-аналарға арналған кеңес.	Ата-аналардың сұранысы бойынша кеңестер.	"Баланың демалыс күндерін дұрыс ұйымдастыру" тақырыбында кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж.

«Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025	**17.06.2025**	**18.06.2025**	**19.06.2025**	**20.06.2025**
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	Балалардың денесін, терісін қарау.				
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (**таным іс-әрекет**) "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. (**дене тәрбиесі**) Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	"Суретті құрастыр" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** баланың бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білу қабілетін жетілдіру, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. (**таным іс-әрекет**і) Е. Елубаев Арманым бар ең ізгі, Армандаумен келем мен. Матрос болып теңізді Жүзсем кешіп кememен.	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікті бағдарлауды жаттықтыру (**дене тәрбиесі**) Көркем шығарма оқып беру. "Қасқыр мен кірпі" ертегісі. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) Қимылды ойын "Қасқыр мен қояндар". **Мақсат-міндеттер:** шапшаңдықты, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды дағдыландыру.	"Әткеншек" қимылды ойын-жаттығулары, қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сөздерді іс-әрекетпен үйлестіру мүмкіндігі. (**дене тәрбиесі**) Ө. Тұрманжанов «Гүлдер». Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып,	"Кім кім болды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінін, қиялын дамыту. Сипаттама: бала мұғалім атағаннан бұрын болған жағдайды атауы керек. Мысалы: - Ата кім болды? (Ұл) - Ағаш не болды ? (Өркен) (**таным іс-әрекет**, **зерттеу іс-әрекет**) "Жер, су, ауа, от" дидактикалық ойыны. **(таным іс-әрекет)**

	бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді. (**дене тәрбиесі**)	Теңіз дейтін күштімен, Алысуға жарасам. Тау толқындар үстінен, Алыстарға қарасам. Желбіреткен төбеге Көкшіл туын елімнің. Алып, алып кемелер – Бөлшегіндей жерімнің. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) Еркін ойын: "Соқыр теке" **Мақсат-міндеттер:** жылдамдықты,ептілікті, зейінді, есте сақтауды дамыту. (**дене тәрбиесі**)	(**дене тәрбиесі**)	Жүгірейік қуанып. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) Еркін ойын: "Мысық мен тышқандар". **Мақсат-міндеттер:** балаларда төзімділікті, қимылдарды сөзбен үйлестіре білу, ептілікті дамыту. Жүгіру мен иілу жаттығулары, шеңбер бойымен тұру және шеңбер бойымен жүру. **Тіл дамыту**ға ықпал ету. (**дене тәрбиесі**)	**Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып, "Жер" деген кезде, жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде, суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде, қолдарын былғайды, "жер" дегенде,

					қолдарын төмен түсіреді.
	Еңбек: алаңды қоқыстан тазарту. **Мақсат-міндеттер:** алаңда тәртіп пен тазалық сақтауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: аула тазалаушыға ауланы тазартуға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** үлкендерге көмектесуге деген ықыласты, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың еңбекке деген құштарлығын ояту. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: гүлзардағы топырақты қопсыту, қажет болса суару. **Мақсат-міндеттер:** гүлдерге күтім жасау, гүлдерге қамқорлық жасауға, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Еңбек: көкөністерді суару. **Мақсат-міндеттер:** көкөністерді күтуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады.				

	3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. **(дене тәрбиесі)**				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі.	Қажет болған жағдайда майлықты қолдану қабілетін жетілдіру.	Тағамның қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру: тәтті, тұзды; тағамдардың аттарын бекіту.	Мәдени тамақтану дағдыларын қалыптастыру: тағамды төкпеңіз, сорпаны нанмен жеңіз; майлықты қажеттілігіне қарай қолдануға үйрету.	**Мәдени-гигиеналық дағдылар**ын қалыптастыру; бір-біріне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу; сабынның қасиеттері туралы түсініктерді бекіту: хош иісті, көпіршиді, тазартады.

Таңғы ас	Көркем сөз Балаларға – тортымыз, Барлық жұртқа құртымыз. Балмен піскен қауыршақ, Балдай тәтті бауырсақ. Қауын –қарбыз, көкөніс, Қанша жидек, көп жеміс. Қане, тойып алыңдар, Тамақтан соң ойын бар . (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Балалабақшада және үйде жеке бас тазалығын сақтау туралы әңгімелесу. Медициналық кабинетке саяхат. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) «Тамшылар». Дәстүрлі емес сурет техникасымен **сурет салу**. (**шығармашылық іс-әрекет**і) Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету. (https://www.youtube.com/watch?v=V6yvCQOwjT4)	Су ханшайымымен саяхат. (**таным іс-әрекет**і, **зерттеу іс-әрекет**і) «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). (**шығармашылық іс-әрекет**і) «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. (**шығармашылық іс-әрекет**і) **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "С. Оспанов "Күн" (оқу)" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға "Күн"туралы өлеңді оқып, мазмұнынын	«Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**) «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс) (**шығармашылық іс-әрекет**і) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Су -өмір нәрі" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың су туралы түсініктерін кеңейту; судың қажеттілігі, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің	Жыл мезілдері Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау. (**таным іс-әрекет**, **зерттеу іс-әрекет**) **Жапсыру** «Күлімдейді күн маған». (**шығармашылық іс-әрекет**) **Тіл дамытудан ойын-жаттығу** "Су - тіршілік көзі" **Мақсат-міндеттер:** Су және оның табиғаттағы, адам өміріндегі мәні туралы бұрын алған білімдерін бекіту,	«Күн, ауа, су» ойын сауығы «Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. (**қарым-қатынас іс-әрекеті**, **таным іс-әрекет**і) «Жуыну әні» (**шығармашылық іс-әрекет**) Аквариумдағы балықтар. (**зерттеу, танымдық іс-әрекет**і) Мақсаты: балалардың аквариумда балықтар тіршілік ететіні

	Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Кім қалай жүреді?" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру; балаларда бір сызыққа қойылған заттар арасымен "жыланша" ирелеңдеп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттар арасымен домалату; заттарды аттап өту; баянат (рапорт) қабылдау дағдыларын жетілдіру.	түсіндіру; көктем және жаз айларында күннің шуағы мол түсетінін айту; өлеңді мұқият тыңдап, жаттқа айтуға үйрету; байланыстыра сөйлеуге үйрету, сөздік қорларын молайту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ақ жаңбыр" **Мақсат-міндеттер:** Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	тіршілігіндегі маңызы екенін түсіндіру. Су табиғаттың баға жетпес сыйы екенін айту, түсініктерін қалыптастырып дамыту. Суды үнемдеп пайдалану, лайламау керектігін және судың барлық қасиеттерін түсіндіру. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Тұңғиық теңіз түбінде" **Мақсат-міндеттер:** Кеңістіктегі қатынастарды бекітуге жағдай тудыру; қағаз бетінде бағдарлай білу біліктіліктерін қалыптастыру, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сөзбен айтқызуды үйрету (сол жақта, оң жақта, төменде, жоғарыда, сол жақтағы жоғарғы бұрышта); сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету; ойлау, көру	күрделі сөйлемдерді қолдана отырып сұрақтарға жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; мағыналары қарама-қарсы сын есімдерді **құрастыру** қабілетін бекіту; шығармашылық әңгімелеуде таңдалған оқиға желісін ұстану қабілетін дамыту, логикалық ойлауды дамыту; топта жұмыс істей білуге тәрбиелеу, серіктестің пікірін ескеру, өз пікірін қорғау, өз ісін дәлелдеу, суды үнемдей білуге, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	туралы нақтылау; абайқағыштыққа тәрбиелеу. Төрт бұрышты шыны ыдыс Терезесі жоқ, іші толы су. Осы үйдің ғындары Шетінен шебер жүзгіштер. (Аквариум) **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Аквариумдағы балықтар" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың шашыны қиғаш етіп екі үшбұрышқа кесу дағдыларын бекіту, үшбұрыштардан балықтың бейнесін өз бетінше **құрастыру**; судың қасиеттері туралы, балықтардың тіршілік ету ортасы туралы білімдерін бекіту; қайшымен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; өзбетінше жұмыс жасау

			қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тиянақтылыққа тәрбиелеу.		барысында алдында алған білімдері мен дағдыларын қолдануға ынталандыру. Өздігінен **жапсыру**.
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Күндізгі серуен	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** судың тірі табиғаттағы маңызын көрсету; су туралы білімді толықтыру және оны адамдар қалай пайдаланады; балаларды ағын суды үнемдеуге үйрету. Көркем сөз Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін,	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы	Жаңбырды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту. Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту(су тамшысынан	Шықты бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту - шық туралы әңгімелеу. Экологиялық міндет: әр түрлі табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, табиғат сұлулығын көре білуге үйрету. Жұмбақ Мөлдіреген жүзімді, Ұстап едім, езілді.

	үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз? - Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә,	Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Әңгімелесу: - Балалар, бүгін біз су туралы әңгімелесеміз. Су туралы айтыңызшы, ол қандай? - Мөлдір, сұйық. - Салқын және ыстық болуы мүмкін. - Балалар, кімге су керек? - Ағаштар, құстар, жануарлар, балықтар, адамдар. - Бізге балабақшада су керек пе? - Иә, керек. - Су бізге не үшін қажет? - Жууну үшін, гүлдерді суару үшін, киімді, еденді, ыдыс жуу үшін, асханада таңғы, кешкі ас дайындау үшін.. - Иә, сусыз жер бетіндегі барлық	күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші, Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты:заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды	құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса- тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі. Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары	(Шық) Тәрбиеші таңертеңгі шыққа назар аудартады, "шық" баламасын айтуды ұсынады (мөлдір, таза, сергітетін) Көркем сөз Су – тіршілік білсеңдер, Судан ырыс күткен жер, Суды лайлап түкірме! Деп үйретер үлкендер. Еңбек: аула сыпырушыға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және

	жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді. Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. **Мақсат-міндеттер:** қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре	тіршілік жойылады. Су - тіршілік, суды қорғау керек. Барлығы «Суды құтқар!» дейді. - Мұның нені білдіретінін кім біледі? - Бұл суды дұрыс және ақылмен жұмсау деген сөз. Кранды ашық қалдырмаңыз. - Ал егер кран дұрыс жұмыс істемесе және одан су тамшылап жатса? Не істеу керек? - Оны тезірек жөндеу керек. Еңбек: гүл бақшасын арамшөптен тазарту. **Мақсат-міндеттер:** өз жұмысының нәтижесін көріп, қуана білуге тәрбиелеу. Сумен тәжірибе жасаңыз: әр түрлі ыдыстардағы су көлемін салыстырыңыз; балалар судың өзіндік формасы жоқ екеніне көз жеткізеді. "Балықшылар мен балықтар қимыл-	сипаттайды. **Мақсат-міндеттер:** салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады. Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа	ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсеме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған	ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар):

	жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-	қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шарты бойынша, әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту,ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында	тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе: Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны.	жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	"Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Көлшіктен секіру" қимылды ойын-жаттығулары (2 топқа бөлініп қатысады). Шарты: жердегі көлшіктерден өтіп (обруч немесе мата)

	жаттығулары. **Мақсат-міндеттер:** спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар.	**Мақсат-міндеттер:** қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.		белгіленген шартты жерге тез жету. Еркін ойындар.
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Гигиеналық шаралар	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Түскі асқа дайындық	Гигиеналық дағдылар **Мақсат-міндеттер:** майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу.				

	Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Түскі ас	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды жүзеге асыру. (**дене тәрбиесі**)				
Күндізгі ұйқы	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балада денсаулығына пайдалы және зиянды нәрсе туралы ойды, дәстүрлі тағамдар туралы түсінікті қалыптастыру. Көркем сөз Ерте тұрып таңнан, Пісірді апам ақ нан. Кетер емес әлі, Таңдайымнан дәмі. Кернейді хош иісің, Тамсандырып үй ішін. Жесем тоймай қаламын, Әжемді еске аламын. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Ұйқыдан	"Не естігеніңді айт?"	"Жер, су, ауа, от"	Біз не істегенімізді	"Не, қалай естіледі?"	"Аңдардың әңгімесі"

тұру	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жауаптарда толық сөйлемдерді қолдануға үйрету; сөздік қорын молайту, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Ойын барысы. Педагог балаларға көздерін жауып, мұқият тыңдауларын (құстардың дауысы, машина сигналы, адамдардың әңгімелескен дыбыстары т.б.) және нені естігендерін анықтауларын өтінеді. Балалар толық сөйлеммен жауап берулерін талап ету керек. Кім ең көп естіген сөзді атайды, сол жеңімпаз болып саналады. "Сүйікті кітаптарыңыздың кейіпкерлерімен бірге саяхат" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалар жазушыларына	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. Ойын шарты. Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып "Жер" деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, "су" дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, "ауа" дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. "Ауа" дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, "Су" дегенде қолдарын алға созып жүзеді, "от" дегенде қолдарын былғайды, "Жер"	айтпаймыз, бірақ не істегенімізді көрсетеміз" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілетін, елестету қабілетін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Ойын барысы: 1 нұсқа. Тәрбиеші ыммен жұмбақтарды көрсетеді, балалар затты, жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезекпен көрсетеді. 3 нұсқа. Шеңберде немесе отырған (тұрған) әр бала кезек-кезек қимыл көрсетеді. Барлық балалар жұмбақты шешуге тырысады. "Зообақ" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жабайы жануарлар туралы,	дидактикалық ойыны. (Табиғат құбылыстары) **Мақсат-міндеттер:** балаларды табиғат құбылыстарының қандай дыбыстарды дыбыстайтынын ажыратуға, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдана отырып, табиғи дыбыстарды білдіруге шақыру; дыбыстарды есту, дыбыстардың артикуляциясын, қиялын дамыту; әдептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. Құрал-жабдықтар: табиғат құбылыстарының дыбыстық жазбалары. Ойын барысы: тәрбиеші балалардың алдына түрлі жетондар қойып, өзіне таңдап алуды ұсынады.	дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сөздік қорын кеңейту, артикуляциялық дағдыларын дамыту. Ойынды жүргізу үшін балаларға доп дайындау жеткілікті. Балалар сапқа тұрады, ал тірбиеші олардың алдында тұрып, балаларға ойын ережелерін айтады: ол жануарлардың атын атап, допты бірінші ойыншыға лақтырады. Бала допты ұстап, осы жануардың қандай дыбыстар шығаратынын атап, допты жүргізушіге қайтаруы керек. Содан кейін доп келесі ойыншыға лақтырылады. Ойын саптағы соңғы ойыншы допты қабылдағанда және тапсырманы

	деген қызығушылықтарын ояту. Ертегі кейіпкерінің рөлін қабылдау қабілетін дамыту. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны.	дегенде қолдарын төмен түсіреді. Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық" **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы. Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында-олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де,	олардың сыртқы түрі, әдеттері, тамақтануы туралы білімдерін байыту. Балалардың зообақ қызметкерлерінің міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларда құрылыс материалын қолдана отырып ойын сюжетін шығармашылықпен дамыту, онымен әр түрлі тәсілдермен әрекет ету қабілетін қалыптастыру. **Тіл дамыту**, сөздік қорын байыту. Жануарларға деген мейірімді, қамқор қатынасты тәрбиелеу. Педиатриялық ветеринар, орнитолог (құс маманы), зоолог (жануарлар маманы), герпетолог (амфибия маманы), күтуші сияқты мамандардың қызметінің мәні неде екенін, олардың қандай құралдарды қолданатынын	Таңбалаудағы құбылысты белгілей отырып, оны аудиожазбалар арасынан табу керек. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білген соң, оның дыбыстарын артикуляция арқылы көрсетуге тырысады. Мысалы, «жел ш-ш-ш» немесе «уу-уу-уу» сияқты естіледі. Жаңбыр «тақ-тоқ-тақ-тоқ» және т.б.	орындағанда аяқталады. Ойынның екінші нұсқасын ойнатуға болады: жүргізуші дыбыстарды атайды, ал балалар айтқан жануарды болжауы керек. Қимылды ойын: "Допты тап". **Мақсат-міндеттер:** балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту. Ойын барысы. Балалар алаңда еркін орналасады әр біреуінің қолында бір-бір доптан болады. Тәрбиешінің «баста», - деген белгісі бойынша балалар допты жоғарыға лақтырып қағып алады.Әр бала неше рет лақтырып қағып ала алады,соны санайды.

		торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барып, торғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	талқылау қажет Балалар өздері хайуанаттар бағында жұмыс істейтін мамандарды таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киімдер мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына аңдар мен құстардың ойыншықтарын алып, белгілі бір жерлерге барып, қойнайды. Мамандар құстар мен аңдарға арналған орындарды тексереді, көмектерін көрсетеді.		
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау. Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сәтте айналады. Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұстау ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін	Суды бақылау (жалғасы). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-**	Суды бақылау. Сумен тәжірибе. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-**	Суды бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**, **дене**	Көлшікті бақылау. (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас, **еңбек іс-әрекеті**,	Суды бақылау (қорытынды). (зерттеу, танымдық, қарым-қатынас,

әрекеті	**әрекеті, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балаларды суды ұқыпты ұстауға үйрету. Судың қасиеттері туралы ойды нақтылаңыз: ол ағады, температурасы басқа, кейбір заттар суға батады, басқалары жүзеді. Әңгімелесу. - Балалар, қане, судың қандай болатыны еске түсірейік. Сендерге оңай әрі қызықты болу үші, мен сендерге қандай бөтелкелер дайындағанымды қараңдар. Әрине, балалар, су сұйық, ол ағады, оның температурасы әр түрлі болуы мүмкін (ол күн астында қызады, ағыннан суық). - Су құйылған бөтелкелеріңді қараңдар. Су мөлдір, онда бәрін көруге болады. Неліктен біз су ішеміз?	**әрекеті, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** су туралы түсініктерді кеңейту. - Балалар, үлкен ваннамызға кішкене теңіз түбін орналастырайық. - Теңіздер мен мұхиттарда нелер тұрады? - Әрине, әр түрлі балықтар, теңіз жұлдыздары, маржандар, ұлулар, медузалар, ракушкалар. - Алдымен, суға ракушкаларды тастайық. - Қалай ойлайсыңдар, олар суға батады ма, жоқ па? Олар суға батады, өйткені олар судан ауыр - Бізде қанша ракушкалар бар екенін санаңдар. Дұрыс барлығы бесеу. - Малтатастар батып кете ме, жоқ па? Иә,	**тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** суық мезгілде судың жиынтық күйі туралы түсінік қалыптастыру. Бақылаудың барысы Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды. - Судың қандай қасиеттерімен таныссыз? - Судың пішіні бар ма? - Өзенде, көлде, теңізде, шалшықта су мөлдір ме? - Егер сіз оны суыққа шығарсаңыз немесе мұздатқышқа салсаңыз, су не болады? - Су мөлдір. Ол арқылы нысандар көрінеді. Су сұйық. Оның өзіндік пішіні жоқ, ол құйылатын зат пішінін алады. Тегіс жерде су жайылып кетеді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су - мөлдір, лас су - мөлдір емес. Тек лас судың иісі шығады. Ауа	**дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** жансыз табиғат құбылыстары - судың булануы туралы білімдерін кеңейту. Экологиялық міндет: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін байытуды жалғастыру, табиғаттықоғауға тәрбиелеу. Көркем сөз Таза болсаң судай бол, Бәрін жуып кетірген. Жақсы болсаң жердей бол, Бәрімізді өсірген. Қимылды ойын: қағаз қайықтармен ойын. **Мақсат-міндеттер:** балаларға қуаныш сыйлау Еңбек: алаңдағы суды ағызу үшін ойық жасауға көмектесу.	**еңбек іс-әрекеті, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балаларға қоршаған әлемді жақсырақ білуге көмектесу; балаларды әртүрлі күйде суды зерттеуге үйрету; ойындар мен тәжірибелер арқылы балаларды судың физикалық қасиеттерін анықтауға үйрету; тәжірибе нәтижелері бойынша балаларды өз бетінше қорытынды жасауға үйрету; баланың табиғатпен қарым-қатынасы кезінде оның адамгершілік және рухани қасиеттерін тәрбиелеу. Әңгімелесу: балалардың судың қасиеттері туралы білімдерін бекіту және нақтылау (су сұйық, ол ағады, құйылады; су мөлдір,

	- Суды шөлімізді қандыру үшін ішеміз. Өмір сүру үшін барлық тіршілік иелері суды қажет етеді: жануарлар да, өсімдіктер де және, әрине, балықтар. - Балалар, сендер шөлдедіңдер ме? Жаз ыстық, сендерге көбірек су ішу керек. Бөтелкелеріңді ашыңдар, судың дәмін татыңдар. Ол қандай? - Адамдар суды не үшін пайдаланады? Иә, жууну керек. - Гигиенаңызды сақтау үшін. Сондай-ақ, жазда суда шомылу үшін. Ыстық күні су тез қызады, өзенде, тоғанда, көлде. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістіктегі жүгіруді, бағдарлауды дамыту. Жұмбақтар Ұзын-ұзын ұз келеді, Ұзын бойлы қыз келеді.	дұрыс, олар да судан ауыр. Барлығын бір-бір тастан алып, суға тастаңдар. - Қараңдаршы, менде қандай әдемі әйнектер бар. Оларды да суға салайық. Суға батты ма? Ой, бірақ әйнек жоқ. Олар қайда кетті? - Әйнек мөлдір, сондықтан оларды суда көре алмайсыз. - Теңіз түбі дайын, теңізге балықтарды жіберейік. Суға батты ма? - Жоқ! - Неліктен? - Олар резеңкеден жасалған, ал резеңке судан жеңіл, сондықтан олар батып кетпейді. - Бізде теңіз бар. Өзімізді жағада жүргендей етіп елестетейік. Аяқ киімдеріңді шешіп, жалаң аяқ жүріңдер. Құм жылы, аяққа жағымды.	температурасы 0 °С-тан төмендегенде - су қатып қалады. Зерттеу қызметі. Педагог балаларды тәжірибені өткізуге шақырады. Шыны ыдысқа су құйып, қақпағын мықтап жауып, мұздатқышқа салыңыз. Көп ұзамай құмыра жарылып, оның орнына мұз бөлігі пайда болады. Мұздатылған су - мұз - сұйық суға қарағанда көбірек орын алады, сондықтан құмырадағы мұз қысылып, оны жарып тастады. Мұз шалшықтарда, өзендерде, тоғандарда алғашқы аяз түскен бойда пайда болады. Күн сайын мұз қабығы қалыңдай түседі. - Мұзды жылы бөлмеге кіргізгенде не болады? (Ол ериді.) Көркем сөз Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды.	**Мақсат-міндеттер:** ересектерге барлық мүмкін болатын көмек көрсетуге үйретуді жалғастыру Жаңылтпаш Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. Суға сақалын мала, сілке, Суға сақалын мала, сілке. "Қара сиыр" ұлттық қимыл-қозғалыс ойын. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын ережелерін қатаң сақтауға үйрету; кеңістікті бағдарлай білуге, шапшаңдыққа, тапқырлыққа баулу, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға 3 не 10, одан да көп ойыншы қатынасады. Көбінесе ойынға қара зат таңдап алынады (ескі	түссіз, суда ауа бар; судың түрі жоқ). - Сусыз өмір сүре аласыз ба? - Сусыз өмір сүру мүмкін емес. Айтыңдаршы, кімге су керек? ... - Суды қорғау керек! Көркем сөз Су жүргізер тіршіліктің тамырын, Су жоқ болса тіршілік болмас бауырым, Судың біздер біле тұра маңызын Көп болған соң ұмытамыз қадірін. Еңбек: гүлзарлардағы гүлдерді суару. Мақсаты: су құйғыштан суаруды үйретуді жалғастыру; жұмысты тиянақты атқаруға бейімдеу. "Бұлттар неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: қиялын дамыту, заттарды қабылдау қабілеті. Ойын үшін әртүрлі

	Қасы қалтырап, Көзі жалтырап. (Су) Жылт-жылт еткен, Жырадан өткен. (Су) Еңбек: ағаш діңдерінің жерін босату. **Мақсат-міндеттер:** қопсытудың өсімдіктер үшін маңыздылығын түсіндіру. "Өрмекші мен шыбын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** түрлі бағыттарға, қимылдарды үлестіре жүріп, жүгіре білуге дағдыландыру; тепе-теңдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Балалар "өрмекшіні" санамақ арқылы тағайындайды. "Өрмекші" бала алаңның ортасында тұрады, балалар белгі бойынша бір шеттен екінші шетке өтіп кетпекші болады. "Өрмекшінің" міндеті - "шыбындарды" қолмен	Көркем сөз Су деген - өмір көзі, Тіршіліктің нәрі бұл. Су болмаса оянбайды, Табиғаттың барлығы. Болмас еді шөп-шалаң, Болмас еді тірі жан. Сол себепті балалар, Ысырап қылмайық суды. "Күн мен түн" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** көңілді көңіл-күйді сақтау, белсенді әрекетке баулу. Еңбек: құмнан қоқысты бөліп алып, қопсытып, құмсалғышқа жинату. **Мақсат-міндеттер:** өзіңің және жолдастарыңың жұмысын құрметтеуге және бағалауға үйрету. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға	Мұз болады, қатады, Жып жылтыр боп жатады. Еңбек: балабақша алаңын тазарту. **Мақсат-міндеттер:** күректермен, зембілдермен жұмыс істеу дағдыларын бекіту; өз жұмысыңды ұтымды ұйымдастыруға, ұжымда достық қарым-қатынаста жұмыс істеуге үйрету. "Сиқырлы таяқ" қозғалмалы халық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда тапқырлықты, ептілікті дамыту. Жас және орта жастағы балалар (40 адамға дейін) ойнайды. Ойнау үшін ұзындығы 1 м таяқша қажет. Сипаттама. Диаметрі 4-5 м шеңбер салынады.Ойыншылар шеңбер бойымен тұрып, реттік нөмірлер	малақай, құм салған дорба т. б.). Ойынға қатынасушылар шеңбер құрып, көздерін жұмып тырысады. Ойынды басқарушының берген бұйрығымен бір ойыншы шеңберден шығып, тығуға әзірленген затты алып тығылады. Ойынға қатынасушылардың міндеті — сол тыққан затты іздеп табу. Егер тығылған зат табылса, ойын жүргізуші ойынға қатынасушылардың барлығына естірте дауыстап жариялайды да, барлығын табылған заттың төңірегіне жинайды. Заттың иесі өз затын қорғайды да, басқалары оны алдап-сулап, көңілін басқа жаққа бұрып әлгі затты тартып	пішіндегі бұлттардың бейнесі бар карточкаларды дайындау керек. Бұл карточкалар балаларға таратылады. Олар кескіндерге қарап, бұлттың қалай көрінетінін айтып беруі керек. Бұл әрекетті мектепке дейінгі жастағы балаларды аспанға қарап, бұлттарды сипаттауға шақыра отырып, серуендеу кезінде жасауға болады. Ойынның тағы бір нұсқасы: мұғалім кез-келген затты атайды, ал балалар оған ұқсас бұлт салуы керек. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай, қимылдарын үлестіре біле ойнауға ынталандыру; бір

	түртіп ұстап алу. Көңілді шыбындар Жан-жаққа ұшады. Өрмекші бұрышта Қармағын жаяды. - Көңілді шыбындар! Зуылдап ұшыңдар! Ойынның соңында "өрмекшінің" ұстап алғандарын санап алуға болады. Ойында екі "өрмекшіні" де тағайындап алуға болады. "Доппен ойын" қимылды ойын-жаттығулары. **Мақсат-міндеттер:** спортпен айналысуға деген құштарлығын дамыту. Еркін ойындар.	секіру, затты екі аяқтың ортасына қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Еркін ойын: "Менің бұлтым" **Мақсат-міндеттер:** қиялды, зейінд, табиғатты елестетіп қабылдауды дамыту (ойын релаксациялық кідіріс рөлін де атқарады). Ойын барысы. Балалар ашық жерде, шөпте жайлы орналасады, тынышталып, көздерін жұмады. Тапсырма. Шабындықта демалуды елестетіп көріңіз. Құстардың дауысы естіледі, шөптер мен гүлдердің иісі шығады, бұлт аспанда қалықтайды. Аспандағы бұлтты таңдап, оның неге ұқсайтынын айту.	алады. Үлкен шеңбердің ішіне диаметрі 2-3 м шеңбер салынады.Жүргізуші (жеребе бойынша) қарды таяққа жабыстырады. Таяқшаны күзетуге күзетші тағайындалды », ол кіші шеңберде тұрады. Жүргізуші шеңберден тыс жерде ойыншының нөміріне өз қалауы бойынша қоңырау шалады. Шақырылған адам «күзетшіні» қимылдармен алшақтатып, таяқ ұстауы керек. «Күзетші» оны кішкене шеңбермен ұстап алуға немесе майлауға тырысады. Егер ойыншы таяқ ұстаса. ол ұпай жинап, орнына қайта оралады. Егер «күзетші» оны ұстап алса, онда олар рөлдерді ауыстырады. Ең көп ұпай жинаған - жеңімпаз атанады.	алуға тырысады. Затты кім ала алатын болса, сол затты тығушы қызметін атқарушы болады да, қалғандары қайта шеңбер құрысып көздерін жұмады. Ойын осы тәртіппен жүре береді. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек.	адамдай, мәтінге сай, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге және тоқтап, отыра қалуға дағдыландыру; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу; қауіпсіз қимылдай білуге машықтандыру. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар бір сәтті жерге отыра қалып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай

			"Суық - ыстық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** аяқтың ішкі бөлігімен допты соғу жаттығулары; жүрудің бұрын игерілген түрлерінде дұрыс техниканы игеру. "Допты лақтыр"қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** шапшаңдыққа, алғырлыққа тәрбиелеу. Жеке жұмыс: тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар. **Мақсат-міндеттер:** төзімділікті дамыту. Еркін ойындар.	Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еркін ойындар.	қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. Еркін ойындар.
Серуенге дайындық	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Серуен	Апта тақырыбына байланысты өлеңдер оқу.	«Неліктен қыста жәндіктер болмады?» тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жәндіктер" тақырыбында әңгіме.	Ата-аналармен күн тәртібін сақтау туралы сөйлесу	Ата-аналармен "Демалыс" тақырыбында әңгімелесу
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Күннің көзінен сақтану" тақырыбына ата-аналарға кеңес беру.	" Үйдегі ойындар" тақырыбында ата-аналардан сауалнама алу.	"Дұрыс сөйлеп үйренейік" тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.	"Балалардың ойыншықтары" атты науқанын өткізу.	"Демалыс күндері балабақша тәртібін сақтау" атты кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна* _____

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна* _____

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж.
«Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025	**24.06.2025**	**25.06.2025**	**26.06.2025**	**27.06.2025**
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Ол не?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға заттардың бір-бірінен үлкен-кішілігін анықтай білуді үйрету. Матрешканың бөлшектеу және **құрастыру**, кіші матрешканы үлкен матрешканың ішіне салу, матрешканың жоғарғы және төменгі жартысын үлкен-кішілігі және өрнектері бойынша салыстыру.	"Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың	"Суретті жина" пазл ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөліктерді бір-біріне дұрыс қоюға үйрету. "Ненің төлі?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жан-жануарлардың төлдерін атауға дағдыландыру, білімдерін тиянақтау; есте сақтау, қабылдау, ойлау, сөйлеу	"Бір сөзбен ата!" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды жалпылауға және бір сөзбен атауға үйрету. "Жұбыңды тап" ойыны. Мақсат-міндеттер: Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша	Үстел үсті ойыны: "Лото". **Мақсат-міндеттер:** балалардың жеміс-жидек, көкөніс, гүлдер жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. Ойын шарты: көкөністерді – бақшаға, жеміс-жидектерді – бауға, гүлдерді – гүлзарларға орналастыру.

	Ойынның мазмұны. Тәрбиеші балаларға мынадай жұмбақ айтады: Бойы әр түрлі, жұмбағымды тыңдашы, Өзара ұқсас жүзі менен сымбатты. Бір-біріне сыйып кеткен көрінбей, Жиналғанда бір ойыншық сияқты. "Түлкі, қоян және әтеш" үстел үсті театры . **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу тілі мен тілдік қарым-қатынасты дамыту. Ертегі мазмұндауына қосылу. Дыбысты нақты дыбыстау. Рөлдерге бөлу барысында балалар өзара келісіп, бір-біріне шыдамдылық және сыйластық танытуға дағдыландыру.	ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғары көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Лото "Құстар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** құстарды топтастыруға және жалпы атауларын атауға дағдыландыру; зейінді, байқауды	қабілеттерін дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың және төлдерінің суреттері.	балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға болады.	Үш үлкен карточка-бақша, бау, гүлзар бейнеленген, көлемдері 8×8см карточкалар және көкөністер, жемістер , гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі бір ертегідегі кез келген кейіпкердің айтқан сөздерін ары қарай жалғастыруға ынталандыру; байланыстырып сөйлеу мәдениетін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту, сөздік қорды байыту; ертегілер әлеміне деген тұрақты қызығушылықты арттыру; халық ауыз әдебиеті үлгілеріне деген сүйіспеншілік сезіміне тәрбиелеу. Құралдар.

		дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: үй және жабайы құстардың суреттері бойынша.			Түрлі ертегілер бойынша белгілі сюжеттер салынған суреттер.
	Бөлме өсімдіктерді суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулуды жалғастыру; өсімдіктерді суару амалын игерту (су құйғыштың тұмсығын жапырақтарға тигізбей); тірі табиғат объектілеріне қамқорлық жасауға тәрбиелеу (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойын бұрышындағы ойыншықтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәртіпке үйрету, ойыншықтарды өз орынына қоюды игерту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел бетіне дұрыс қоюға машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу. "Маған қарай жүгіріңдер" ойыны.Топтасып бір бағытта жүгіреді. "Торғайлар болып ұшайық": жан жаққа жеңіл жүгіреді. Тәрбиешінің көмегімен шеңбер жасап тұрады. Шеңбер бойында жүру, жеңіл жүгіру, "қоянша" секіру. Тік тұрып қолды алға созу, тік тұрып қолды жоғары созу "Құстай қанат самғайық" жаттығуы Тік тұрып, қолды бүйірге қойып,аяқты алшақ етіп тұрып оңға және солға иілу. Аяқтың ұшымен шеңбер бойы жеңіл жүру. Тәрбиешінің артынан жеңіл үйіріліп жүгіру. (**дене тәрбиесі**)				

Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың қолдары мен беттерін жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастыру. Асхана құралдарын дұрыс қолдануды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жууды дағдыландыру. Таңғы асты тауысып жеуге үйрету. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Бағдаршам күні Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. **Жапсыру** «Бағдаршам». Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану).	Пайдалы және зиянды өсімдіктер «Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) **Жапсыру** «Жеміс-жидектер патшалығы». «Саңырауқұлақтар	Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу.	«Қауіпті заттар мен құралдар» Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?» «Өртке қауіпті заттар» коллажы. «Болады-болмайды» дидактикалық ойны. Балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау. «Мен бастаймын сен аяқта»	Театрландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) "Шалқан" ертегісі.

		әлемі», **мүсіндеу**.		дидактикалық ойыны. Балаларға белгілі әрекеттерді дұрыс аяқтауға үйрету. Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау.	
	"Көліктер" сөздік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жеке сөздерді қатты және ақырын айтқызып үйрету. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Құстар" **Мақсат-міндеттер:** балалардың құстар туралы түсінік қалыптастыру.Құстардың сыртқы бейнесінің ерекшеліктері,тіршілігі туралы білімдерін кеңейту.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Көңілді секірейік" **Мақсат-міндеттер:** балаларда екі аяқтап басты затқа тигізе отырып, жоғары қарай 2-3 метр қашықтықта алға қарай жылжи отырып, тұрған жерінен ұзындыққа, 5-10 см биіктіктегі зат арқылы жерде жатқан жалпақ құрсауға секіру дағдыларын дамыту; сап түзеп шеңберге, шеңберден сапқа ауысу дағдыларын әрі қарай жетілдіру.	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Көгалдағы балапан" **Мақсат-міндеттер:** балаларға жапсырмалау туралы түсінік беріп, жапсырмалар жасауға үйрету, балалардың ұсақ қол моторикасын, қиялын дамыту. «Көгалдағы балапан» жапсырып үйрету, жырту әдісін қолдана білуге үйрету. Сюжеттік композиция құра білуге үйрету. Балаларды зерделікке, ұқыптылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Балалардың дүниетанымын кеңейту,	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Құстар" **Мақсат-міндеттер:** балалардың қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы жалпы ұғымдарын қалыптастыру, қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды жіктей білуге үйрету. Дидактикалық ойындар арқылы зейінді, сөйлеуді, көру қабілеттерін дамыту. Құстарға деген қамқорлықты, қиын жағдайда	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді марш" **Мақсат-міндеттер: музыка** мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне **музыка**мен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.

			шығармашылық ойлауын дамыту.	оларға көмек беруге тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Балабақша ауласындағы серуен: «Аумақтағы қауіпсіздік» (**қоршаған әлеммен танысу**, тіл дамыту) Мақсат-міндеттері: Балаларды аумақты, ондағы нысандарды зерттеуге ынталандыру; аумақта кездесуі мүмкін қауіпті жағдайлар мен оларды болдырмау ережелері туралы түсінік беру; қоршаған ортаға бейімделу дағдыларын тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге аумақтағы қауіпсіздік ережелерін анықтайды: Жүгіру кезінде аяқтың астына және алға қарау керек — соқтығысып қалмау, сүрініп құлап қалмау үшін;	Құстарды бақылау (көгершін). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көгершіннің сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог көгершіннің ерекшеліктерін анықтау үшін, торғаймен салыстыруға болады. "Не, қайда мекендейді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың аң-құстардың, үй жануарларының	Жәндіктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балабақша ауласындағы жәндіктерді бақылау. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін кеңейту. Бақылау барысы Балаларға сұрақтар: 1. Жәндіктерге нелер жатады? 2. Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3. Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4. Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5. Балабақша ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма?	Құстарды бақылау (қарлығаш). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қарлығашты сыртынан танып, өзге құстардан ажыратуға машықтандыру; құстар туралы жалпы мағлұматтарын тиянақтау; қамқорлыққа тәрбиелеу. Қарлығаш - бейбітшілік пен берекенің символы. Қарлығаш күзде жылы жаққа ұшады, ал көктемде қайтып келеді. Бұл құс жазда ұялап, балапандарын ұшуға	Күннің көзін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға күн туралы түсініктерді тиянақтау; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, аспанда жарқырап тұрған не? - Ол неге ұқсайды? - Күннің көзі болмаса біз өмір сүре аламыз ба? - Күннің бізге қандай пайдасы бар? Тақпақ: Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты!

	Жерден таяқ, бұтақ немесе басқа да заттарды алып ойнауға болмайды — бұл өзіңе де, достарыңа да қауіпті; Құстар мен жануарларға тым жақын баруға болмайды — олар жабайы, қорқып, шабуыл жасауы мүмкін; Ағаштарға, бұтақтарға өрмелеуге болмайды — бұтақ сынып кетуі мүмкін, бұл биіктен құлап, жарақат алуға әкеледі. Педагог балаларға аумақты аралап шығуды, ондағы нысандарды атап беруді ұсынады. Содан кейін балалардың денсаулығына қауіпті болуы мүмкін жағдайлар жайлы қарапайым бірнеше қысқа әңгіме айтып беруіне болады.	тіршілігі туралы түсініктерін тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін; дүниетанымын кеңейту. Құралдар: аң-құстарды, үй жануарларының және мекендерінің суреттері. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардан түскен бұта-қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп - ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. Балаларға тапсырма: "Құмырсқалар илеуі" тақырыбына бормен **сурет салу**. Еңбек әрекеті: алаңды тазалауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер:** бірлесе еңбек етуге, еңбек нәтижесіне	үйретеді. - Қарлығаш, басқа құстарға қарағанда, өте ерекше құс. Басы мен денесі, қанаттарының түсі қара, ал кеудесі ақ. Қарлығаштың құйрығы айыр. Қарлығаштың ұшқаны да ерекше: ол реактивті ұшақ ұқсап жылдам жоғары көтеріліп, төмендеу түсіп, ұзақ ұшып жүреді. Қарлығаш ұясын саз балшықтан жартас қуыстарына, жағалаудағы жарға, үй ішіне салады. Қарлығаш адамға жақын болады. Еңбек әрекеті: гүлді баптау, топырағын қопсыту. **Мақсат-міндеттер:** гүлді өсіре білуге, табиғатты қорғауға, гүл табиғаттың бір бөлшегі екенін түсіндіру.	"Көк ту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл

	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып	Ойын шарты. Бұл ойынға қанша бала болса да, қатыса беруге болады. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны басқарушы етіп сайлайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар...", - дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған	жетуге баулу; табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу.	"Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері	жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардар түскен ұсақ құрғақ бұтақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. "Ақсақ үйрек" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** алаңда бір аяғымен жүре білуді жетілдіру. Мына сөзден кейін осындай қозғалыс жасау: «Күн шықты, ойын басталды»; ойын шарттарын сақтау(екі аяғын қатар жерге қоймау керек). Балалардың еркін ойыны.

	шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Құралдары: ойыншыларға медальондар, "жапалаққа" маска.	ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Құралдары: екі түрлі медальондар: қаршығалар мен қарлығаштар. "Допты қақпаға домалат" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты домалатып, доғаға өткізуге жаттықтыру; ептілікке, дәлдікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: доптар, доға. Балалардың еркін ойыны.		айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Құралдары: ойыншыларға медальондар, "жапалаққа" маска.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

дайындық					
Түскі ас	Балалардың назарын тағамға аудару, мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс, әдеп ережесі. Ас ішерде күнде біз Сөйлемейміз күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Ұйқыдан тұру	Оянайық бәріміз. Тәрбиешінің айтқанын орындайды. Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін асқа дайдық. Бесін ас.	Серуенге қызығушылық туғызу; балалармен жеке әңгімелесу; серуенге ойын материалдарын таңдау; серуенде балаларды әрекет етуге ынталандыру.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Шұбар тауық" үстел үсті театры. **Мақсат-міндеттер:** ертегінің мазмұнын түсінуге үйрету,	"Ғажайып қапшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** геометриялық фигураларды ажырата	"Шалқан" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** ертегі кейіпкерлерінің рөлдерін ойнауды	"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды	"Аурухана"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы,

	ертегілердегі кейіпкерлерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Өзіңе жұп тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір-біріне итерместен жүгіруге үйрету, үлкен құрылыс ойыншықтарымен ойнау.	білуге және атауға үйрету "Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақтамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог алдын-ала автобуста жүру ережелерімен таныстырады, сыпайылық үлгілерін	үйрету. "Түрлі-түсті ыдыс" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттардың түсін ажырата білу қабілетін нығайту «Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары.	суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. "Үш аю" ертегісін баяндау. **Мақсат-міндеттер:** ертегіні мұқият тыңдауға, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге үйрету. "Түрлі-түсті моншақтар" ойыны. Балалардың геометриялық пішіндерді ауызша нұсқауларға сәйкес дұрыс орналастыра	оның іс-әрекеттері туралы білімдерін бекітуді жалғастыру, құралдарды (шприц, термометр, тонометр) дұрыс атауға үйрету "Матрешкаға қонақта" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін бекіту. Матрешканы дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру.

		суреттерден көрсетеді. Педагог балаларды автобус салонына шақырады; жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.		білуге үйрету.	
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі түрде шешінуге, шкаф сөрелеріне киім қоюға, қолдарын жууға үйрету.				
Серуен	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бұлттарға қарап, түрлі бейнелерге ұқсайтынын байқату; ой-қиялын тәрбиелеу.	Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ересек адамның жұмысының	Жәндіктерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің екінші	Гүлдерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жазғы гүлдердің түрлі-түсті	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің екінші жартысында күн

	Бұлттарды бақылау. Егер сол күні аспанда бұлттар болмаса, педагог бұлттардың суреттерін көрсетіп, қандай бейнелерге ұқсайтынын сұрайды. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады.	нәтижелеріне құрмет көрсетуге тәрбиелеу. Балалардан аула сыпырушыны қалай танып қойғанын сұрау; аула сыпырушысы қандай киім кигенін, қандай құралдарды ұстап, еңбек ететінін әңгімелеу. "Көлік пен торғайлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің	жартысында жәндіктердің тіршілігін (құмырсқаның илеуін) бақылауға тарту. Кіп - кішкене құмырсқа, Үйір болып жұмысқа Өзі кіші болса да, Қарамайды тұрысқа. Еңбек етіп әр кез ол, Шаршамайды жұмыста. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40	болатынын байқату; балалардың эстетикалық сезімдерін ояту. Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер, Қызыл гүлдер, көк гүлдер. Өсе берші нұрланып, Өсе берші ырғалып. Гүлдер нәзік болады Қаулап өсіп толады. Қарамасаң аялап Солып, құрап қалады. "Түлкі мен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгі бойынша қимылдауға жаттықтыру; кейіпкерлердің қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа	батыс жаққа ауып бара жатқанын көрсету, жылуы азайып бара жатқандығын сезіндіру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Шуақ шашып аспаннан, Шықса әлемге сән боп күн. Тіршілігі басталған, Жан-жануар жәндіктің. Асфальтқа күннің суретін салғызу. "Тығылмақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу. Санамақ арқылы бір бала тығылған балаларды іздеуші болып тағайындалады. Ал, басқалары тығылады. Тәрбиеші 10-ға дейін санап болғанша, іздеуші бала көзін

	Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер орнасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар,	"Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Допты жоғары лақтырып, қағып ал" жаттығу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды допты екі қолмен ұстап, жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға дағдыландыру; ептілікке, зеректікке тәрбиелеу; доппен ойынларға деген қызығушылықты арттыру. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне	метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қаіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Еңбек әрекеті: бақшадағы	тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "түлкі" етіп сайлап, қалған балаларды "балапандар" деп, әрқайсысына медальон тағып, ойын ойналады. Ойында "балапандар" "түлкі" кейіпкеріне ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең аймақты айнала қашуы тиіс. Құралдары: балаларға медальондар, жүргізушіге - маска. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи	жұмып тұрады. Осы сәтте қалған балалар тығылып үлгерулері керек. Бірінші болып табылған бала, іздесуге көмектеседі. Осылай ойын жалғасын таба береді. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: балаларды ойыншықтарды құмнан қағып тазалау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыруды

	Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.	көкөністерді суару. **Мақсат-міндеттер:** су құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың еркін ойындары.	отырып, секіруге дағдыландару. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	жалғастыру.
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Күннің көзінен сақтану" тақырыбына ата-аналарға кеңес беру.	" Үйдегі ойындар" тақырыбында ата-аналардан сауалнама алу.	"Дұрыс сөйлеп үйренейік" тақырыбында ата-аналарға кеңес беру.	"Балалардың ойыншықтары" атты науқанын өткізу.	"Демалыс күндері балабақша тәртібін сақтау" атты кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж

«Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025	**01.07.2025**	**02.07.2025**	**03.07.2025**	**04.07.2025**
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау.				
	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; денсаулықты сақтау қағидаларына баулу. "Күнім, күнім..." Күнім, күнім, қайдасың? Түннен бері шығасың. Сенімен бірге оянамын, Жылы нұрыңа шомыламын. Оянамын, жаттығамын,	Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** көркем сөзді мәнерлеп айтуға бейімдеу; ұсақ қол моторикасын дамыту. Күн денесін құрайық, (Алақандарды жоғары көтеріп, оңға-солға бұраңдау) Қолды жайып бұрайық, Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып, ашу)	"Топ-топ басайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінде айтылған сөздерге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету . Топ, топ, топ, топ басайық (шеңберге тұру) Жалаудан күн жасайық (қоладарын көтеру) Жаса, жаса, алтын күн (бір орында аяқты нық басып жүру) Жаса, жаса, алтын күн Біраз уақыттан кейін	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; артикуляцияны, есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Көркем сөз. "Зымыран". Биік-биік көк аспан, Көк аспанда сұр қыран. Сұр қыраннан озады	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту. "Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**) "Жел көбік" қимылды

	Балабақшаға барамын. Нұрыңа толған алаңға Достарымды шақырамын. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**) «Домалат, қуып жет!» қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға допты түзу бағытта домалатып, оны күшпен итеруді, оның қозғалыс траекториясын көзбен бақылауды үйрету. (**дене тәрбиесі**)	Сәулелерді шашайық. Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып, ашу) Сәулелерді шашайық. Шапалақты қағайық, (Шапалақ қағу) Көңілді болайық. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Үстел үсті ойыны: "Жұп суреттер". **Мақсат-міндеттер:** балаларды суретте бейнеленген заттарды салыстыру, ұқсастықтарды табу және бірдей суреттерді таңдау әрекетін қалыптастыру, назар аудару, зейін қою, **тіл дамыту**, ойын ережелерін дұрыс орындауға үйрету. Тәрбиеші балаларға суреттер таратады. Балалар бірдей суреттерді тауып, атауларын атайды. Қай	тәрбиеші: "Тоқта!». Балалар баяулап, тоқтайды. Ойын қайталанады. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**) "Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының көмекшілері болады. (**қоршаған әлеммен таныстыру**)	Ғарыштағы зымыран. Басы үшкір, бұрыштай, Жылтырайды қылыштай, Күміс құстай зуылдап, Ұшып кетті зымыран. Д. Ахметова. (**көркем әдебиет**) Үстел үсті ойыны: "Түстерін тап" **Мақсат-міндеттер:** түстер туралы білімді бекіту, зейінді дамыту. Үстелге түрлі-түсті қарындаш суреттері бар карточкалардың жартысын (немесе, керісінше, суреттердің жартысын) жоғары қаратып қою. Баладан, мысалы, қызыл түске сәйкес барлық қызыл түсті суреттерді таңдауды сұраңыз. Содан кейін көк, сары және	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберге тұруға дағдыландыру, мәтінге сәйкес қимылдарды жасауға үйрету. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады: Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. "Тарс етті", – дейді де тізерлеп отыра кетеді. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан

		бала дұрыс айтады, сол балаға арнайы фишкалар беріледі. (таным дағдылары)		т.б. Балалар алдымен екі түсті суреттерді, содан кейін үш түсті суреттерді таңдап, тапсырманы қиындатуға болады. (таным дағдылары)	тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады. (**дене тәрбиесі**)
	Үстелдердің жанына орындықтарды қою. **Мақсат-міндеттер:** орындықтарды үстелдің алдына белгілі тәртіпте қою амалына игерту; балаларды еңбекке дағдыландыру, ересектерге көмектесуге үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу, басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітап бұрышын тазалау **Мақсат-міндеттер:** құлап жатқан кітаптарды тігінен тізбекке қойып, реттікті орналастыруға машықтандыру; балаларды кітаптарға ұқыпты, таза қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Достық" жаттығуы. Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (Қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз. (Екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) Бір, екі, үш, төрт, бес. (Шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық. (Қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты				

шаралар	залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балаларға тамақтану ережелерін еске түсіру арқылы, ас ішу дағдыларын қалыптастыру. Асты толық дұрыс шайнауға үйрету. Ас ішерде күнде біз Сөйлемейміз күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу»: балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. (**көркем әдебиет**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Шуақты күн" **Мақсат-міндеттер:** Күн сәулесінің барлық жер жүзін жылытатыны туралы білімдерін кеңейту; куннің сәулесісіз тіршілігі жоқ екенін	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. (**дене тәрбиесі**) Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. (**көркем әдебиет**) «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. (**қоршаған әлеммен танысу**)	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар жәнебасқа). (**көркем әдебиет**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Алдымда әр түрінен	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**) Адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. (әлеуметтік-эмоционалды дағдылар) "Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**) Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. (**музыка**) «Бұл бақытты – мекен» асфальтқа **сурет салу** байқауы. (**сурет салу**) «Менің сүйікті қалам» үздік ән байқауы. (**музыка**)

	түсіндіру; балалардың сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту; күннің жер бетіндегі тіршілікке қажет екендігі туралы түсінік қалыптастыру.	Су бетінде **сурет салу**. (**сурет салу**)	жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. – Ол не? (Кемпірқосақ) Жапырағын ұстасаң, Асты суық, Жылы үсті, Дәрі жасар бұл гүлден, Емдер күйік, тыныcты. (Түймедақ) Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ. Балалар тұр қаптап. (Бақбақ)	сыпай түрде айтуға дағдыландыру. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінді, байқағыш, шапшаң болуға, кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты	

				суреттерді қолдануға болады.	
	"Күн" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Алақанды ашамыз, Жарқын күнге қараймыз. (Балалар алақандарын алға созады, және ырғақпен жоғары-төмен бұрады) Бізге жылу бере ғой, Күш, қуатым тасысын. (Өздеріне шақырғандай саусақтарын қимылдатады) Саусақтарым жатпайды, Ешбір тыным таппайды.(Саусақтарын бүгіп, қайта ашады) Тук-тук, балғалар, (Еңкейіп, кезек-кезек жұдырықтарымен	"Шапалақты тыңда" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып , үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. - Қанша дыбыс естідіңдер? **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Тепе-теңдікті сақтайық" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда сап түзеп бірінің артынан бірі арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру жаттығуын	Үстел үсті "Суретті құрастыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бөлшектерден тұтас бір бөлікті **құрастыру**ды үйрету, балалардың қабылдауын және байқағыштығын дамыту. "Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға заттарды сипап-сезу арқылы анықтауға және оларды сипаттауға үйрету. **Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойын. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу**	Көркем шығарма оқып беру. (**көркем әдебиет**) С. Сейтенов «Атасының ақылы» https://bilimkids.kz/regime-process/282?l=6&l=8 **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Орманға жидек теруге барамыз" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды жидектері бар бұталар бейнеленген үйлесімді композиция құруға үйрету; бейнелейтін заттың орналасу мағынасын түсінуді меңгерту; кеңістікті бағдарлау дағдыларын, көру қабілеттерін дамыту; Табиғатты аялауға, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	"Ою саламыз" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау)

	тізелерін ұрады) Хлоп-хлоп, алақандар, (Тізелерін алақандарымен қағады) Оп-оп, секіреді қояндай, (Бүгілген саусақтарымен тізелерін қағады). (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Суреттер байқауын ұйымдастыру. (**сурет салу**) Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру; номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. Қимыл-қозғалыс ойыны «Бақшадағы қояндар» (**дене тәрбиесі**)	орындау; жүгіру кезінде балалардың бір-біріне соғылып қалмауы үшін арақашықтық сақтап жүгіруге жаттықтыру және бір бағытта жүгіріп келе жатып, келесі бағытқа белгі бойынша тез ауысу дағдыларын жетілдіру; сап түзеп бірінің артынан бірі арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру жаттығуын, гимнастикалық орындықтың үстімен жүру техникаларын жетілдіру."	"Мақтаншақ қоян" ертегісі **Мақсат-міндеттер:** Балаларға ертегі мазмұнын түсініп, тыңдай білуге, ертегі кейіпкерлерінің жағымсыз қылықтарын көрсете алуды түсіндіру; ертегіні мазмұндай алуға, рөлдерге бөлініп ойнауға үйрету; ойын, қиялын, тілін, сөздік қорын дамыту; тазалыққа, адамгершілікке тәрбиелеу."		Д. Ахметова. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Күнбағыс" **Мақсат-міндеттер:** Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда шығармашылықты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; **музыка**ны және **музыка**лық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. Мақсаты: есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді,				

	Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің жаз мезгілінде аспанда биік орналасқанын, жерге жарық пен жылуды төгетінін түсіндіру; күннің адамға, жан-жануарға, өсімдіктерге қажеттігін көрсету (жапырақтардың түсі жасыл, гүлдерді түсі ашық, адамдар жылы киімін жазда кимейді, бақшадағы көкөніс, жидектер тез піседі); ұғымталдыққа, байқағыштыққа тәрбиелеу. Күн терезен қарайды, Бізге шуақ шашады, Біз шапалақ соғайық, Күнді қарсы алайық! Еңбек әрекеті: құм салғышты құммен	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың	Ақ қайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қайынның белгілерін атай білу, басқа ағаштардан айырмашылығын ажырата білу, қайынның әдемілігін айту. Ересектермен бірлескен жұмыс түрлері. Бақшадағы көкеністерді бақылау және қарау. **Мақсат-міндеттер:** Топтық жұмысқа үйрету және дағдыларын қалыптастыру. "Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** достыққа, белсенділікке,	Жаңбырдың жауғанын бақылату. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жаңбырдың пайда болу құбылысын түсінуге мүмкіндіктер жасау; бақылағыштыққа, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Жаңбырдың неден пайда болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру; оның табиғатқа тигізер пайдасын білдіру. Жерге сіңуін көрсету. - Балалар, ақ жауын мен нөсер жауын бірдей ме? Жұмбақ шешуге үйрету. Көтеріліп теңізден,	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Желдің түрлерімен таныстыру. - Жел дегеніміз не? - Жел қандай болады? - Жел не үшін қажет? - Желді көрмесек қалай сеземіз? - Жел қай жақтан

	толықтыру. **Мақсат-міндеттер:** кішкене шелектермен таза құмды құмсалғышқа төгу әрекетіне тарту; қарапайым еңбек дағдыларына бейімдеу. Қимыл-қозғалыс ойыны «Бақшадағы қояндар» (**дене тәрбиесі**) "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жүгіре білу қабілеттерін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп	негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі. Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа дағдыландыру. "Түсін тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікте бағдарлау, түстердің арасынан негізгі түстерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру.	ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама - қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. "Сызықты баспа"	Аспанға биік барамын. Биіктен қайта түскенде, Өңі кірер даланың. Көркем сөз. Жау, жау жаңбыр, жау жаңбыр. Арық суы мол болсын. Өсімдіктер көп болсын. Жауған жерің шөп болсын Еңбек әрекеті: ауладағы қағаз,қоқыстарды жинау. "Түсіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда зейінді дамыту, түстерді ажырата білу, белгі бойынша әрекет ету. Жүгіру, жүру жаттығулары. Балалар 3-4 түсті жалаушаларды алады және бөлменің әртүрлі	соғып тұр? Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік-биік ағаштар. "Тышқан мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын шартын бұзбай, тату ойнауға дағдыландыру. Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып бір - бірінің қолынан үстап тұрады. Екі бала таңдалып алынып, біреуі тышқан – қашушы, екіншісі мысық - қуғыншы болып сайланады. Тышқан шеңбердің іші - сыртымен қашады, ал мысық тышқанды ұстап алуға тырысады. Шеңбер құрып тұрған балалар мысықтың

	қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Жалаушаға жүгір" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешінің белгісіне сәйкес іс-әрекеттерді орындау қабілеттерін дамыту, назар аударту, түстерді ажырата білу. Жүгіру және жүру жаттығулары. **Дене тәрбиесі**не	**Дене тәрбиесі**ндегі арналған ойын: балаларда екі аяғымен алға қарай секіру қабілетін дамыту. Белгі бойынша әрекет ету, ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру.	қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландару. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштан түскен ұсақ бұтақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	бұрыштарында 4-6 адамнан тұрады, әр бұрыштқа тәрбиеші түрлі-түсті жалауша қояды. Тәрбиешінің белгісі бойынша "Серуендеуге барамыз!" балалар жан-жаққа тарайды. "Өз түстерінді тап!" - деген белгіні естігенде, балалар тиісті тудың жанына жиналады. Тәрбиеші қай топтың тез жиналғанын айтады. Ереже. Тудың қасынан белгі бойынша ғана шығу."Серуендеуге барамыз!". Тиісті түсті жалаушаның жанына жүгіру және жиналу "Өз түстерінді тап!" **Дене тәрбиесі**не арналған ойын: балалардың алға қарай екі аяғымен секіруін дамыту. Белгі бойынша әрекет етіңіз,	тышқанды ұстап алуына кедергі жасайды. Егер мысық тышқанды ұстап алса, басқа балалар мысық пен тышқан болып сайланады. Сөйтіп балалар ауысыу арқылы ойын жалғасады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: гүлзардаға гүлдерге су құю. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Балалардың еркін ойыны.

	арналған ойын: Балалардың қимыл-қозғалыстарын белгі бойынша орындауын, әр түрлі бағытта жүгіру қабілеттерін дамыту. Балалардың еркін ойыны.			ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру. Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай аппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Мәдіхат Төрежанов «Шие тергенде». (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	"Оянайық бәріміз". Тәрбиешінің айтқанын орындайды.				

	Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір-біріңе жымиыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. **(дене тәрбиесі)**				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар:	"Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың логикасын, ой-қиялын дамыту. Жүргізуші. 1 нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды	"Үй құрылысы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-құиялын дамыту; достық қарым-қатынастарға, еңбеккорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара	"Скафандр киеміз" кимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтін мәніне, ырғағына сай қимылдауға жаттықтыру; дене мүшелерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Арманшыл баламыз, (Бас бармақтар жоғары көтеру) Ғарышкер боламыз.	"Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1 нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды

	құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын "шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді. "Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа	көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3 нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Қуыршақ бөлмесін жасаймыз" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жиһаз және оның мақсаты туралы білімді бекіту; коммуникативті біліктерді дамыту. Құрал-жабдықтар: балалар жиһазының заттары. Тәрбиеші балаларға: "Алуа қуыршағына жаңа жиһаз сатып алды, бірақ ол оны бөлмеге қалай қою керектігін білмей тұр.	қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі (кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы). Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі. "Мысық пен тышқандар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; бегле бойынша қимылдауға дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. "Мысық" таңдап	(Қолдарды жұдырықтарға жинау, шынтақтарды бүгу) Бір аяқты өткізіп, (Қол белде, аяқты тізе бүгіп, көтеріп түсіру) Екіншіні саламыз. (Қол белде, екінші аяқты тізе бүгіп, көтеріп түсіру Қолды жеңге өткізіп, (Бір қолды шынтақта бүгіп созу) Солды жеңге өткізіп, (Екінші қолды шынтақта бүгіп созу) Сыдырманы жүргізіп, (Бір қолмен сыдырманы жүргізген болы қимылдату: төменнен жоғарыға жүргізу) Киеміз скафандрды. (Екі қолды жоғары көтеріп, бас төбесіне қойып, екі бетті екі алақанмен жауып,	көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3 нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Киімді тазалау үйі" сюжет-рөлдік ойыны. Мақсаты: киімді күту амалдарымен таныстыру; балалардың ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбекке баулу; киімді жуу немесе тазалау, кептіру, үтіктеу, бүктеп салу әрекеттеріне дағдыландыру. Құралдары: щеткалар, үтіктегіш, үтіктер, киімдер үлгілері,

	тәрбиелеу. Құралдары: бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. "Біз естиміз-жасаймыз"ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды мәтін бойынша естіген сөздерді, қимылмен көрсету дағдыларын дамыту. "Суретті тап"ойыны. (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** есте сақтау, зейінді дамыту. Балаларға суретті белгілі уақыт көлемінде көрсету. Одан кейін балалардың көзін жұмуларын сұрау, көптеген суреттердің ішінен бірінші қараған суретін тауып алу.	Оған жиһаз қоюға көмектесейік", - дейді. Тәрбиеші балалармен бірге үстелді ортаға қояды. Үстелдің қажеттілігі туралы, балалардан сұрайды. Мысалы, Асем: "Бұл үстел, біз оны бөлменің ортасына қоямыз. Қуыршақ онда тамақтанатын болады. Орындықты үстелдің жанына қою керек, ол оған отырады. Осылай әр жиһаздың қажеттілігін балалар сипаттап, айтып береді. "Неге ұқсайды?" (балалар тобымен жұмыс). **Мақсат-міндеттер:** зейінді, байқағыштықты дамыту. Балаларға екі затты көрсету. Мысалы: ""Бір түсті доп пен бір түсті текшені қарастыру. Екеуінің айырмашылығы мен	алынады. "Тышқандар" індерінде отырады. "Тышқандар" мен "мысық" екі қарама-қарсы жақта орналасады. Тәрбиеші былай дейді: - Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: - Тынышталыңдар, тышқандар, бекерге шулап күлмеңдер. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрмеңдер, - дейді. Мысықты сомдайтын бала өз рөлін атқарады, "тышқандарды қуалайды". Көркем сөзді жаттау жаттығуы.	баспен шайқау) Алақай! Алақай! Ғарышкерміз, балақай! Алақай! Алақай! Ғарышкерміз, балақай! "Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қонақтарды қарсы алу туралы білімдерін жетілдіру. Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. "Біз шығамыз сапарға" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды	сөрелер, пластик тегештер, қыр қысқыштар, киімді ілетін жіп. Үтіктейміз киімді, Қыртыстарын жазамыз. Кірлеп қалса киімдер, Кір жуу машинасына саламыз. Г. Кужагулова. "Не болады?" (балалар тобымен жұмыс) ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу, есте сақтау, заттардың белгісі немесе қасиеті бойынша жалпылау дағдыларын дамыту. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Мысалы: "Қызыл не болады?" (көйлек, гүл, шелек және т. б.); "Дөңгелек не болады?" (доп, айна, күн және т. б.); "Не үлкен?" (үлкен үй, үлкен көлік және

		ұқсастығын сұрау. Жалпы: екі зат да ойыншықтар, екеуі де бірдей түсті. Айырмашылықтар: доп-дөңгелек, текше-шаршы, доп-үлкен, текше - кішкентай. Ойынды қиындата отырып, балаға аз айырмашылықтары бар заттарды көрсетіңіз, мысалы: бір түсті екі машина, бірақ әртүрлі дөңгелектері, дене пішіні және т. б.	**Мақсат-міндеттер:** тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Жаз" Күн ысыды сәске болмай жатып-ақ, Сәуле құшып дірілдейді жапырақ. Дүниенің оянып тұр барлығы Жасыл түске боянып тұр атырап. Т. Молдағалиев «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. Мақсат-міндеттер:	жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Біз шығамыз сапарға, Адымдаймыз қатарда: Бір-екі! Бір-екі! Адымдаймыз қатарда. Балалар саусақтардың ұшымен үстел бетін мәтін ырғағына сай соққылайды. Сюжетті-рөлдік ойын «Тату-тәтті отбасы».	т.б.).
Серуенге дайындық	Серуенге қызығушылық туғызу; балалармен жеке әңгімелесу; серуенге ойын материалдарын таңдау; серуенде балаларды әрекет етуге ынталандыру.				
Серуен	Құмның қасиеттерін бақылау (дымқыл, құрғақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құмның қасиеттері	Жазда гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға гүл туралы	Ауа-райын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға ауа райының	Жаңбырлы ауа-райы туралы сөйлесу (немесе бақылау). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күннің жаз мезгілінде

	туралы түсініктерді тиянақтау, танымдық қызметін кеңейту Дымқыл құмнан мүсін жасауға болады, ал құрғақ құм тез шашылып қалады, пішінін сақтамайды. Балаларға құммен ойнауға арналған ойыншықтарды беру, құмның құрғақ және дымқыл екенін анықтау. Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа кішкене шелектермен салу. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құралдары: кішкентай шелектер. Тәжірибе жасау: "Біз әжемізге тәтті нан пісіреміз" (құмнан жасау). **Мақсат-міндеттер:** құмның қасиеттері жайындағы түсініктерді тиянақтау. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	түсініктерді тиянақтау; гүлдерге деген қызығушылықты арттыру. - Гүл деген не? - Гүл қандай болады? - Ол қайда өседі? - Гүлдің қандай түрлерін білесіңдер? - Гүлдің пайдасы бар ма? Тақпақ: Гүл өсір, сен, бағыңда, Тұрсын көздің жауын ап. Бүршік жарған шағында, Үзе көрме жұлып ап. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Себетке допты лақтыр" қимыл	құбылмалы екендігін, кешкі уақытта күн төмендеу түсіп, біраз салқындағанын байқату; байқағыштыққа, зеректікке тәрбиелеу. "Күнмен ойнаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойындағы сөздердің мәніне сай қимылдауға, қимылдарды өзгертуге дағдыландыру; негізгі қимылдарды жетілдіру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Аспанға алтын күн шықты, Шашыратып шуақты. Домалаңдап, жарқырап, Көзін қысып, бізбен ойнап. Күнім, рақмет, демалшы, Көлге батып, ұйықташы. Д. Ахметова. Алғашында балалар	**Мақсат-міндеттер:** балаларға табиғат құбылыстарын сезіне білуге баулу; табиғи құбылыстары туралы білімді бекіту; жаңбырлы күні қажет заттарды еске түсіру. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", –	аспанда биік орналасқанын, жерге жарық пен жылуды төгетінін түсіндіру; күннің адамға, жан-жануарға, өсімдіктерге қажеттігін көрсету (жапырақтардың түсі жасыл, гүлдерді түсі ашық, адамдар жылы киімін жазда кимейді, бақшадағы көкөніс, жидектер тез піседі); ұғымталдыққа, байқағыштыққа тәрбиелеу. Қайыңды бақылауды жалғастыру, қайыңның құрылымын еске түсіру, оның басқа ағаштардан ерекшеліктері. "Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала

	Мақсат-міндеттер: балаларды шеңберге тұрып, бойымен жүруге және жүгіруге бейімдеу; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде	жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларын тәрбиелеу. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойындары.	шеңберде тұрып, аяқ ұштарына тұрып, қолдарын жоғары көтереді. Содан соң жан-жаққа таралып, айлалып, билейді. Соңында орындарында тоқтап, шоқайып отырады, ұйықтап жатқанын көрсетеді. "Мысық пен тышқандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай қимылдауға, берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше болды?"- деп, Бауды тартып қалып еді, Дүңгірледі барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан,	дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" - деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: бақшадағы көкөністерді суару. Мақсат-міндеттер:су	қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың бірін-бірі қақпай, кеңістікте жүгіре білу, түстерді ажырата білу, зерек болу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға жалаушадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті жалаушалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын

	шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылдып жатқанын бақылайды. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп,екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Балалардың еркін ойындары.		Кіріп кетті іниге.	құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдар: түрлі түсті жалаулар. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Баланың ауыстыратын киімі" туралы ата-аналармен әңгімелесу.	"Абайлаңыз, жәндіктер!" атты ата-аналарға арналған жаднамалар.	"Жаз және балалардың қауіпсіздігі" атты кеңес.	"Абайлаңыз, қолымызды таза ұстайық" атты ата-аналарға арналған жаднамалар.	Баланың гигиеналық қабілеттерін дамыту.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна* _____

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна* _____

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж.
«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	07.07.2025	**08.07.2025**	**09.07.2025**	**10.07.2025**	**11.07.2025**
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
		"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа адамды дауысынан тануды үйрету. Күрделенген нұсқасы: даусытарды тануға шыққан баланың басына шляпа кигізу, қалған балаларға оны шақырту. Құрал: арнайы құрал керек емес. Ойын барысы. Балалар шеңбер жасап тұрады.	"Қарама-қайшылық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белегілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінді, ойлауды дамыту. Бір топ бала жиналып, қолдарына түскен әр түрлі заттарды үстел үстіне жайып тастайды. Олардың саны аса көп болмауы қажет. Ойын жүргізуші ол заттардың аттарын атап шығады. Ал	"Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының көмекшілері болады.

		Біреуі ортаға турып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада турған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге турады – шақырған бала ортаға турады. "Қарақат" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қол ұсақ моторикасын, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Өлең мазмұнына сай қимыл жасау. Қалсам егер тығылып, Қалың шөптің астында. Таба алар деп кім біліп, Жұрт көзінен қаштың ба? Торсиған бал уызға Кіп-кішкентай қарақат. Салып қояр ауызға, Болса егер бала тап.	бергеннен кейін допты, қайтадан тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с. (**тіл дамыту, қазақ тілі**) "Өрмекші" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақ мәтінінің мәніне сай қимылдар жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Күні бойы еңбекпен (Оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды; сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы), Өрмекші өрмек тоқиды (Саусақтарын сыртылдатады),	ойыншыларға сол заттардың қайсысы ненің қасында ненің қасында және қандай қалыпта жатқанын, олардың түр-түстері қандай екенін көріп алуға 5-10 секунд уақыт беріледі. Осыдан кейін ойыншылар бөлмеден шығарылады немесе теріс қарап отырады.Осы кезде ойын жүргізуші бірнеше заттың орнын тез-тез ауыстырып, кейбіреуін тығып қояды. "Үстелдің үстіне қандай өзгерістер болды?" - деген сұраққа кім дұрыс әрі толық жауап берсе, сол ойын жүргізуші болып, әрі қарай жалғастырады. "Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	(**қоршаған әлеммен таныстыру**) Қадыр Мырза Әли "Санамақ". Мақсат-міндеттері. Көркемсөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Қадыр Мырза Әли "Санамақ". Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық ... Сен, қал! Сен, шық! (**тіл дамыту**және **көркем әдебиет**)

		(С. Мәуленов) (**тіл дамыту**)	Нөсер тек кенет селдеткен (Оң алақанмен сол қол алақаның үстінен тез «сырғанап түседі), Еңбегін оның жоқ қылды (Барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды), Күн шықты қайта жарқырап (Екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе оңға, біресе солға иіледі), Құрғады тез-ақ төңірек (Барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады), Өрмекші өрмек тоқуға Кірісті, дереу, тезірек. (**тіл дамыту**)	балаларды шеңберде жүріп, бірлесіп ойнауға, сөздерге сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; ұйымшалдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де,	

				тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	
		"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта тұрған ойыншықтар мен құралдарды реттеп, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасай білу қабілетін дамыту; аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Тәрбиешінің артынан шеңбер бойында жай жүру, Аяқтың ұшымен жүру.				

	БҚ – аяқты алшақ қойып, қолды төменде, 1- қолды алға созамыз. 2- қолды жоғары көтереміз. 3- бірінші қалыпқа келеміз. (3-4 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды белге қойып, "Сағаттың тілі". 1- оңға иілеміз 2- солға иілеміз Бірнеше рет қайталаймыз.(5-6 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды төмен басымызбен оңға, солға иілу. (4-5 рет) "Қарлығаш" болып ұшамыз "Қоян" сияқты секіреміз. Жай жүру, дем алу. (**дене тәрбиесі**)
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар рақмет айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)

Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен **сурет салу** сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен **сурет салу**. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. «Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі.	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Жидегі бар себет" **Мақсат-міндеттер:** Есу әдісі арқылы ермексаздың кішкене бөлшектерінен жидектер, себет **мүсіндеу**ді үйрену; сөйлеуді, логикалық ойлауды, зейін қоюды, жұмбақ шешуді үйрету; ермексазбен жұмыс кезінде ұқыптылыққа тәрбиелеу.	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Тосапты неден қайнатамыз?" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың жидектер туралы, олардың сыртқы түрінің ерекшеліктері, өсу орындары туралы, олардың түрлерімен, адам өміріндегі пайдасымен таныстыру; жидектер мен олардан жасалатын өнімдердің атауларына байланысты сөздік қорларын байыту, "жидектер" туралы жалпылама түсініктерін қалыптастыру; еске сақтау, байланыстырып сөйлеу, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауға	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату.

				тәрбиелеу.	
		Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Дәмді тосаптар" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру; бөренеңің үстімен тез адымдап жүру дағдыларын дамыту; жидектерден жасалатын тосаптар туралы білімдерін арттыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту.	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Орман жидектерін тереміз" **Мақсат-міндеттер:** Орманда өсетін және орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту. Жидектер туралы сөздік қорларын белсенділендіру,нақтылау.	**Ұлттық ойындар фестивалін** жариялау Қ. Мырза Әлі «Жарыс». Қара су боп тер ақты, Қызып алған денеміз. Түріп алып балақты Жарысып біз келеміз. Баратын жер алыста, Баратын жер шалғайда. Он баламыз жарысқан, Озып шығар хал қайда! Қалған жерге шыдар ем, Жырып алдым тіземді. Шіркін, алға шығар ем, Жалт бұрылсақ біз енді!	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Ән салған кім?" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. **Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен		Аспанды және бұлтты бақылау. (**қоршаған**	Таза ауада ата-аналар мен балаларының	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау

		әлеммен танысу, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды аспанды бақылауға баулу, аспанды "бұлтсыз" немесе "бұлтты" деп ажыратуға дағдыландыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін, мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын,	қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. "Күн - түн" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша қимылдауға дағдыландыру; тәулік ерешеліктері жайындағы түсініктері пысықтау; ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн" - десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн" - десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. "Қасқыр мен қояндар" қимыл-қозғалыс	қозғалыс ойындары. Қазақ халқының ұлттық «Тақия тастамақ» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қимыл шапшаңдығы мен жылдамдығын дамыту, зейінділікке, ұйымшылдыққа, ойын ережесін сақтап ойнауға тәрбиелеу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Қазақ халқының	(ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың

		немесе, керісінше, азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту.	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын желісі, шарты бойынша баулу, белгі бойынша бір аймаққа жиналып және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зеректікке тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге "қасқырды" таңдайды. Қалған балалар "қояндар" болады. Педагог белгісінен кейін "қояндар" әртүрлі бағыттарда жүгіріп, қасқырдан қашады. "Қасқыр" ұстап алған "қояндар" саны 5-6-ға жеткенде, "қасқыр" ауысады. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "қасқырға" маска. «Орныңды тап» қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	ұлттық "Арқан тарту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тепе-теңдікті сақтай білу, күш-жігерін дамыту; ойын ережесін түсініп әділ ойнауға, достыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық "Сақына салу" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілікке, зейінділікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Шие ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шие ағашымен таныстыру (құрылымын, гүлденуін бақылау); өсімдіктерге деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы:	құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі. Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа дағдыландыру. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге

		Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында	бірлесіп ойын ойнауды, ережені сақтауды үйрету, жылдам жүгіру дағдысын дамыту. Күннің көзін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға күн туралы мағлұматтарын кеңейту. Балаларға күннің сәулесі, жылуы туралы айту. Көркем сөз: Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! Еңбек әрекеті: ауладағы құраған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу.	Бақ ішінде шиелер, Бар жемісі бағалы Көрген адам таңданар, Көздің жауын алады - Балалар, бұл шие ағашы. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтар мен құс шие гүлдерін жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге тәрбиелеу. "Қоңызды (көбелекті) гүлге қондыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі	дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, оларды қуалап, ұстап алмақшы болады.

		қаіупсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс.	Балалардың еркін әрекеті.	түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып, жәндікті гүлдің үстіне қондырады. Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. Еңбек әрекеті: ауладағы қураған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан,				

	Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу. Балаларды үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Кесе, шыны, пияла. Оларсыз шай құя ма? Қасықсыз тамақ жемейді, Бәрінің атын не дейді? (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. «Екі қызғаншақ қонжық». https://bilimkids.kz/regime-process/5075?l=6&l=9 (**көркем әдебиет, музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту.	"Қуыршақты серуенге даярлайық" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды ң киім-кешек және	Дамытушы ойын. "Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз". **Мақсат-міндеттер:** балалардың

		қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер:** ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға	Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Үстел үсті театры "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің жақсы қасиеттерін көруге, ертегілерге	киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту және толықтыру. Үстел үсті ойындары: "Басқатырғыш", "Құрастырғыш". Мақсаты: логикалық ойлауды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт	логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1- нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды көрсетеді. 2-нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3-нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Жидек теремiз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін

		толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту. Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	деген сүйіспеншілікті арттыру.	көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.	еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:**	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балабақша маңындағы	Құмның қасиеттерін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**)

	таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады.	балаларды күннің бір тәулікте бір орында тұрмай, әртүрлі биіктікте орналасуын байқауға машықтандыру. Күн күндіз жоғарыда тұрғанда — ыстық болады, кешке күн төменде тұрғанда - күн салқын болады; жазда күн ұзаққа созылады, түндер қысқа болады. "Үрпек төбет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бұзбай ойнауға баулу; бір бағытта, бірін-бірін қақпай, жеделдеп жүгіруге жаттықтыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалардың біреуі төбетті бейнелейді; ол кілем үстінде жатады, басын алға созылған қолымен аяғына қояды. Қалған балалар жай ғана оған жақындай	құстардың тіршілігін бақылап, тіршілігіндегі өзгерістерді байқауға машықтандыру. Педагог балаларға құстардың дыбыстарын тыңдауға шақырады. Балалар торғайды, сауысқанды, тағы басқа құстарды есту мүмкін. Педагог сауысқанның шықылықтайтынын, торғайдың шырылдайтынын айтады. Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкентай торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Смақов "Көлік пен торғайлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу;	**Мақсат-міндеттер:** құмнын қасиеттері жайындағы түсініктерді тиянақтау. Ылғалды құмнан әр түрлі мүсіндер жасау, құмның дымқыл болуын байқау, әңгімелеу. "Сөздер тізбегі" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік қорын байыту; ұымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң	**Мақсат-міндеттер:** таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу.

	Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға дағдыландыру: белгілі аймақта бір-біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан-жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдығға баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден	түседі, ал тәрбиеші осы кезде былай дейді: Алдыңғы екі аяққа басын сұғып, Әнеки жалбыр төбет жатыр сұлық. Белгісіз жатқаны ұйықтап, яки қалғып, Момақан, сырты пішіні жуас салғырт. Ояталық жақындап барайық та, Қайтер екен содан соң – қарайық та. Төбет орнынан ұшып тұрып үре бастайды. Балалар қаша жөнеледі. Төбет оларды қуа жөнеледі. Балалардың бәрі жан-жаққа қашып тығылады. Төбет қайтадан кілемге жатады. Ойын жаңа бастаушымен қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және	шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Жел көбік" қимыл-қозғалыс ойыны. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына	кезекпен осы тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жанурлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер. "Кім бірініші?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тура бағытта белгі бойыгша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшақдыққа, зеректікке, достық қарып-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ	

	бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "аю" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "аюға", масқа. Балалардың еркін ойындары.	ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыру; тазалыққа баулу.	өленді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өленді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Еңбек әрекеті. Шөптерді жұлу және жинау (тәрбиешінің көмегімен)	балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. Балалардың еркін ойындары.	
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға		"Бірге жаттайық" жаднама.	"Жазғы кезеңдегі балалардың	"Халық шығармашылығы"	"Балалардың демалыс күндерін дұрыс

кеңес			қауіпсіздігі" тақырыбында кеңес беру.	жоба жасау.	ұйымдастыру" кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж.
«Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025	**15.07.2025**	**16.07.2025**	**17.07.2025**	**18.07.2025**
Күн тәртібі	«Ұлы дала баласы»	Жүгіреміз, зырлаймыз	Спорттық ойындар күні	Менің көңілді добым	«Олимпиада алауы»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
	"Көлікті жүргіземіз" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** тақпақта айтылған сөздердің мәніне, ырғағына сай қимылдауға бейімдеу; артикуляцияны, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Біздің арман көрікті - Жүргіземіз көлікті. "У-у-у!" - деп, мотор дыбыстайды, "У-у-у!" - деп, тоқтамайды.	"Зат неге ұқсайды?" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер:** геометриялық денелер мен фигуралар туралы білімдерін бекіту; айналадағы заттардың геометриялық пішінін ажырата білу дағдыларын дамыту. Тәрбиеші геометриялық пішінді немесе геометриялық денені балаларға көрсетеді, ал балалар оның қоршаған	"Жайлы үй" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды үйдегі әртүрлі заттармен таныстыру, оларды жалпы белгілері бойынша жіктеуге үйрету; Ойынға 30 суретті карточка кіреді. Олардың 25-інде әртүрлі заттар бейнеленген. 5 карточка жалпылама болып табылады, олардың әрқайсысы	"Саусақтар-ойыншықтар" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Саусақтарым, ойыншықтарым	"Үлкен - кіші" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін, зейінін дамыту. Балалар 2 топқа бөлінеді. 1 – ұлдар (текшенің ең кішкентайынан үлкеніне қарай), ал 2 – қыздар командасы (керісінше, доптың ең үлкенінен кішісіне қарай рет-ретімен қояды). Керісінше:

	Рөлді мықты ұстаймыз, Аяқпен басып, газдаймыз. "Ту-ту-у!", шығамыз жолға, "Ту-ту- у!", бәрі алда. Д. Ахметова. «Үшіншісі артық» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқаларына сәйкес келмейтін затты «геометриялық пішінді) алып тастау немесе боямау керек және топты жалпылама сөзбен атау қажет. Есту арқылы жұмыс жасау: тәрбиеші сөздер айтады да, солардың ішінде басқаларға сәйкес келмейтінді бөліп көрсетуді сұрайды, мысалы: 2 шеңбер, 1 төртбұрыш (пішін бойынша), 2 қызыл пішін және 1 жасыл пішін (түс бойынша)	ортадағы қандай затқа ұқсайтындығын табады немесе естеріне түсіреді. Тәрбиешінің үстелінің үстінде геометриялық пішіндерді немесе заттар мен суреттер жатыр. Бала суретті не затты таңдай отырып, оның қандай пішінге ұқсайтындығын айтады. Өзінің жауабын түсіндіреді. "Ою саламыз" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер	заттардың өз тобын анықтайды: киім, аяқ киім, ыдыс-аяқ, жиһаз, ойыншықтар. Санамақты мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Екі көз бен қос құлақ, Бір бас пенен бір мұрын. Нешеу болды қос шырақ, Санап шығар кім бұрын?! Екі аяқ пен екі қол, Бір ауыз бен бір тілің ... Нешеу болды қане, бол, Санап шығар кім бұрын?! Сұқ саусағым суға барды, Ортаң қолым орақ	(Саусақтарды керіп, алақандарды көрсету) Ойнап-ойнап қалады, (Саусақтармен кезектеп жыбырлау) Шапалақтап, шапалақтап, (Шапалақ қағу) Жасырынып қалады. (Жұдырықтарға жұму) - Қане, шық жұдырықтан! (Жұдырықтарды босатып ашу, саусақтарды көрсету) Қане, тұр түзу сапқа! (Алақанды жаю, саусақтарды бір тік жинау) Ойнап болдық, тамаша! (Шапалақтау) Іс жасайық жаңаша! (Сұқ саусақты бұлғау) "Лото" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға суреттер	Үлкен текшеге – кішкентай көлікті қою керек. Кішкентай текшеге – үлкен көлік қою керек. Көркем сөз. Достарды жинайық, Мұнараны құрайық. Үлкені үстіне орташасын, Оның үстіне кішкентай данасын, Қоямыз да Дананы қуантамыз. Пирамидаларды құру жаттығулары. Пирамиданы құрайтын сақиналардың саны 8- 10 дана. **Мақсат-міндеттер:** ұсақ қол моторикасын, көлемді, түсті ажырату қабілеттерін дамыту.

		салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова.	орды. Аты жоғым ағаш жарды, Жұмсамапты алақаным, Тек шынашақ-балапанын. (М. Қуанышбеков)	тізбегін жинау. Жүргізуші таңдалады. Қалған балалар аяқ киім,киім және т. б. бейнеленген суреттерді таңдайды. Қалған суреттерді араластырып, қалтаға салып қояды. Жүргізуші бір суретті алып, оны басқа балаларға көрсетеді. Қай бала бірінші болып жинап, өз тізбегін құрайды, сол бала жеңіске жетеді.	
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта тұрған ойыншықтар мен құралдарды ретттеп, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын,	Бөлме өсімдіктерін күту. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өсімдіктерге ұқыптылықпен қарауға бейімдеу (құрап қалған жапырақтарды алып тастау), күтуге деген қызығушылықтарын ояту, ересектерге	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.

	өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	машықтандыру.	ұқыптылықты қалыптастыру.	қолқабыс танытуға тәрбиелеу.	
Таңғы гимнастика	1. Көлбең-көлбең, көлеңкем. Көлбеңдеген көлеңкем. Аю қалай жүреді? Кім көрсете біледі? Аю былай, жүреді оны бәрі біледі. Бір қатармен жүру, аяқтың екі шетіне басып, аю сияқты қорбаңдап жүру. (1 мин) а) Көлбең-көлбең, көлеңкем. Көлбеңдеген көлеңкем. Түлкі қалай жүреді? Кім көрсете біледі? Түлкі былай, жүреді оны бәрі біледі. Бір қатармен жүру, түлкі сияқты бұлаңдап жүру (1 мин) б) Көлбең-көлбең, көлеңкем. Көлбеңдеген көлеңкем. Қоян қалай жүреді? Кім көрсете біледі? Қоян былай, жүреді оны бәрі біледі. Біт қатармен жүру, қоян сияқты секіру. (1 мин) 2. Б.қ: тұрып аяқ арасы ашық иықпен 1- оң қолды көтеру, 2-сол қолды көтеру, 3-оң қолды жоғары көтеру, 4- сол қолды, 5-оң қолды жанға созу, 6-сол сияқты сол қолды, 7-төмен түсіру оң қолды, 8- сол қолды төмен түсіру. 6-8 рет. 3. Иілеміз оңға, иілеміз солға. Отырамыз, тұрамыз. Құс болып қанат қағамыз. (3-4) (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс				

	қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар алғыс айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. «Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу. Қазақтың халқының «Бәйге» ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны-жаттығуы **Мақсат-міндеттер:** балаларды түзу бағытта жүгіру дағдысына машықтандыру; шапшаңдықты, қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту; белсенділікке, мақсатшылдыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу). Абдрахман Асылбек «Дене мүшелері». Екі аяғың сау болса, Асулардан асарсың. Екі қолың сау болса,	Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. «**Музыка** жанрына сай қимылдаймыз» ойыны Міндеттер: балаларды **музыка**ның әртүрлі сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; марш, вальс, полька сияқты **музыка** жанрларын ажырату қабілетін көрсетуге ынталандыру; **музыка**ның осы жанрлары мен ырғақтарына сәйкес қозғалуға ынталандыру; есту зейінін, сезімнің	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Қимыл жаттығуы. "Біз алғыр, зерек баламыз" (Д. Ахметова) Біз алғыр, зерек баламыз, Допты қос қолға аламыз. Кезек аяқпен жүріп, Марш басамыз, марш басамыз. Көтереміз жоғары, (қолдар жоғары, аяқтың ұшына тұру) Міне, тұрмыз ұзарып. Оңға, солға шайқаймыз, (оңға-солқа еңкею, қарама-қарсы аяқ ұштарын	Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Санамақтар мен өлеңдер жаттау. Ә. Кекілбаев «Доп» Доп, доп, доп, доп домалақ, Тыншымайсың домалап. Ас құйып ем күшікке, Үлгермеді ішіп те ... Төңкердің де табағын, Төгіп кеттің тамағын. Доп, доп, доп, доп домалақ, Осы әдетің жаман-ақ! **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Көңілді доп" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға **сурет**

	ұлттық "Арқан тарту" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тепе-теңдікті сақтай білу, күш-жігерін дамыту; ойын ережесін түсініп әділ ойнауға, достыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының «Теңге алу» ұлттық қимылды ойыны (эстафета) **Мақсат-міндеттер:** балалардың жүгіру үстінде теңге алуға дағдылануын дамыту, жүгіру қабілетін, жылдамдықты, ептілікті, шапшаңдықты, икемділікті, тепе-теңдікті сақтау қабілетін, кеңістікте бағдарлануын жетілдіру; ұлттық ойындарға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	Жақсы заттар жасарсың. Екі көзің – шырағың, Көру үшін жаралған. Естіп екі құлағың, Тәтті әуеннен нәр алған. Иістерді, ал, мұрын Сезу үшін жаралған. Көмейдегі бал тілің Сөзің үшін жаралған. Ең мықтысы басың ғой, Ақыл үшін жаралған. Ақтарса ол асыл ой, Орындалар бар арман.	экстероцептивті және проприоцептивті түрлерін, қиялын, аналитикалық ойлауын, **музыка**лық есту қабілетін, ырғақ сезімін, қимылдарды үйлестіруді дамыту; сезімталдықты, эмоционалды ықыластылыққа тәрбиелеу. https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk,	алмастырып, қойып тұру) Допты мықтап ұстаймыз. Төмен түсіп отырсақ, (аяқты созып, басылып отыру, допты жерге тигізіп, тіреп ұстау) Алдымызда ойнатсақ, Доп бір орнында тұрмайды, (доппен ойнау, домалату) Домалайды, домалайды. Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру.	**салу**дың дәстүрлі емес тәсілдерін үйретуді жалғастыру; дөңгелек пішінді заттар жайлы түсініктерін қалыптастыру; негізгі үш түс жайлы білімдерін бекіту: мақта таяқшаларымен біркелкі бастыру біліктіліктерін дамыту; өз жұмыстарынан нәтиже шығаруға қызығушылықтарын арттыру; Шыдамдылыққа, эстетикалық қабылдауларын тәрбиелеу.**Сурет салудан ойын-жаттығу**
	Құрастырудан ойын-жаттығу "Көкөністер арналған себеттер" **Мақсат-міндеттер:**	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Қуырмаш" саусақ ойынын ойнаймыз **Мақсат-міндеттер:**	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** В. Маяковский "Жақсы деген немене, жаман	**Мүсіндеу** «Менің көңілді добым». **Мақсат-міндеттер:** Ермексазды алақан арасына салып,	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Кел, би билейік!" **Мақсат-міндеттер:** Көңілді әуен арқылы

	Балаларды санау таяқшаларын пайдаланып, үлгі бойынша **құрастыру**ды үйрету, көкөністер туралы білімдерін кеңейту, үлгі бойынша жұмыс істеу қабілетін дамыту, басталған жұмысты соңына дейін жеткізу.	Балаларда нық қадаммен алға, нық қадаммен артқа жүру, тізені биікке көтере отырып жүруге үйрету; бір аяқтан бір аяққа секіру, тура секіру дағдыларын қалыптастыру; сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетін жетілдіру. Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б.	деген немене?" **Мақсат-міндеттер:** Балаларға өмірдегі жақсы мен жаман қасиеттерді айыра білуге үйрету; тілдік қорларын молайту; ойлау қабілеттерін дамыту; жаман қылықтардан алшақ жүруге, жақсы игі істерге жақын болуға баулу, тәрбиелеу.	жөңгелектеу техникасын бекіту.	көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Гүлдейтін өсімдіктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** өсімдіктерге ұқыпты қарауға үйрету, гүлзардағы өсімдіктерге күтім	Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды қырағылыққа,	Құстарды бақылау (торғай, көгершін). Көркем сөз Торғай, торғай тоқылдақ, Жерден тары шоқып-ап Бөтегесі томпиып Шиқ-шиқ етіп отырар. Торғай-торғай	Бұталарды бақылау (жұпаргүл, итмұрын, қара жемісті шетен, мойыл). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бұталар жайында	Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Ұлттық ойындардан байқау өткізу: «Бес

	жасау дағдыларын бекіту. "Кім жылдам?" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу. Құралдары: белбеу. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі ойыншы бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан ұзақ белбеу тастайды да "бір, екі, үш" деп санайды. "Үш" деген де кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге	сұрақтарға толық жауап бере білуге баулу; еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу. - Балалар, сендер жұмыс істей білесіңдер ме? - Ендеше бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. - Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста әртүрлі болып келеді. Сонымен жазда қоқыстарды жинап аула сыпырса, ал қыста басқаша. Қыста қар күрейді. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала	тоқтаған, Торғайды торғай мақтаған. Бір торғай ұшса боранда, Бәрі жабылып жоқтаған. Бақылау. Құстар немен қоректенеді, қайда мекендейді, пайдасы қандай туралы білімдерін толықтыру. "Құстар және түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір жерге жиналуға дағдыландыру; ойын барысында кейіпкерлердің рөлін аяғына шейін сомдауға, бір-біріне соғылмай қимылдауға, ережені бұзбауға жаттықтыру; достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Түлкіні" педагог	түсініктерді кеңейту, оларды атауға машықтандыру; ағаштар мен бұталардың негізгі айырмашылығын көруге бейімдеу. Көркем сөз Табиғат ол анамыз, Табиғатқа баламыз. Құшағында ойнаймыз, Шаттық әнге саламыз. Жазда аралап тауын да, Барамыз біз бауына. Өзеніне шомылып, Жүгіреміз жауында. Аулада өсетін бұталарды тани білу, яғни 2-3 түрлі: жапырағына, діңіне қарап, бұталарды ажырату, ерекшеліктерін айта білу (бұталардың бойы төмен, діңі жіңішке), атауларын; өсетін орнын (орман, жазық дала, бақ).	темше», «Асық ойындары». Жәндіктерді бақылау. **Мақсат-міндеттер:** жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру; шыбынның тіршілігі жайында мәлімет беруде, оның адамға жасайтын зиянын түсіндіру. Жұмбақ Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) Жаз мезгілінде шыбын-шіркейлерлің өмір сүруін, олардың тастар мен жапырақтардың астына тығылуын бақылау, қорытынды жасау. Шыбын даладағы заттарға қонып, адамның үйіндегі ыдысқа қона

	асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады. "Қандай гүл екенін ойлап тап?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды сипаттама бойынша гүлдерді ойлап табуға; гүлдерді айыра білулерін бекіту. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: құм	жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштардан түскен бұта-қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге	тағайындайды. Ойын барысында балалардың алаңда секіру, жүгіруді мүмкіндіктері қадағаланады. Еңбек әрекеті: құстарды тамақтандыру. **Мақсат-міндеттер:** құстарға деген қамқоршылыққа тәрбиелеу. Педагог кепкен нанды үгітіп, табаққа дайындап қояды. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Балалардың еркін ойыны. Ойыншық-тербеткіш, әткеншекте. Басқа балалармен	Балаларға бұталардың жанынан өткен кезде, қауіпсізді сақтау ережелерін түсіндіру. "Тығылмақ" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды аулада тығылмақ ойнауға, шыдамдылыққа тәрбиелеу; ойын ережелерін бұзбай, өз бетінше ойнату. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: ауладағы жұмыс. **Мақсат-міндеттер:** өз бетінше талдарды суаруға	жүретінін көрсету. Соның нәтижесінде іш құрылысына зиян келтіру мүмкін. Басты ереже: шыбынды үйге кіргізбеу, ыдыс-аяқ мен тағамдарды жабық жерге қою, жеміс-көкөніс, жидектерді жуу. Ауа райының салқындауы байланысты жәндіктер жоғалатынын айту. "Көбелекті ұстап алу" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге дағдыландыру; тепе-теңдікті сақтауға бейімдеу; достарымен жақсы қарым-қатынаста болуға, тәрбиелеу.

	салғыштың бетін ағаштардан түскен ұсақ бұта, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	баулу.	ойнау барысында бір-бірімен татулықта, бірлікте болуға тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	дағдыландыру; өсімдікке деген қамқорлыққа тәрбиелеу, үлкендерге көмек беру. Балалардың еркін ойыны: құммен ойнау. **Мақсат-міндеттер:** құммен ойнауға жағдай жасау, балалардың қызығушылығын арттыру.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Дос бол сабын су мен сен, Жиі-жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз, түнде де. Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

Түскі ас	Түскі асқа назар аударту, **Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай аппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Мәдіхат Төрежанов «Құлын, қозы, лақ Жаз» **(көркем әдебиет, музыка)**				
Ұйқыдан тұру	Ояндық па бәріміз? Бір-бірімізге қараймыз. Күлімдейміз бәріміз. Керіліп созылып, Ақырын қане тұрамыз. Орнымызда жүреміз, Енді доп болып секіреміз. Адымдап жүреміз. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Бесін асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы.	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін бекіту. Қарапайым сюжетке біріктірілген әртүрлі ойыншықтармен әрекеттердің үлгісін беру.	"Ненің дауысы?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың есту қабілетін дамыту, оларды сөздерді нақты айтуға үйрету, екпінді дұрыс қою. Тәрбиеші жануарлардың дауыстарын	"Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа,	"Өз үйіңді тап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету; жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: ағаштардың бейнесі;

	Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. "Кімді тазалау үйі" сюжетт-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** киімді күту амалдарынмен таныстыру; балалардың ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбекке баулу; киімді жуу немесе тазалау, кептіру, үтіктеу, бүктеп салу әрекеттеріне	"Не өзгерді?" ойыны. Мақсаты: зейінді, ойлауды дамыту. Бір топ бала жиналып, қолдарына түскен әр түрлі заттарды үстел үстіне жайып тастайды. Олардың саны аса көп болмауы қажет. Ойын жүргізуші ол заттардың аттарын атап шығады. Ал ойыншыларға сол заттардың қайсысы ненің қасында ненің қасында және қандай қалыпта жатқанын, олардың түр-түстері қандай екенін көріп алуға 5-10 секунд уақыт беріледі.Осыдан кейін ойыншылар бөлмеден шығарылады немесе теріс қарап отырады.Осы кезде ойын жүргізуші бірнеше заттың орнын тетез ауыстырып, кейбіреуін тығып қояды.«Үстелдің үстіне қандай	салады.Балалар ненің даусы екенін анықтау керек. Мысалы, тәрбиеші "ква-ква-ква" деп қатты дауыстап: "Бұл не? "Балалар" бақа " деп жауап береді. Содан кейін тәрбиеші сол дыбысты ақырын айтады. "Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар: құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға	ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақтамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог алдын-ала автобуста жүру ережелерімен таныстырады, сыпайылық үлгілерін суреттерден көрсетеді. Педагог балаларды автобус салонына шақырады; жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы	үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады. "Үй құрылысы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ұй құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-

	дағдыландыру. Құралдары: щеткалар, үтіктегіш, үтіктер, киімдер үлгілері, сөрелер, пластик тегештер, қыр қысқыштар, киімді ілетін жіп. Үтіктейміз киімді, Қыртыстарын жазамыз. Кірлеп қалса киімдер, Кір жуу машинасына саламыз.	өзгерістер болды?» деген сұраққа кім дұрыс әрі толық жауап берсе, сол ойын жүргізуші болып, әрі қарай жалғастырады.	салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын "шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді.	төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.	құиялын даиыту; достық қарым-қатынастарға, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі: кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы туралы. Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып,				

	Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ағаштар түрлерінің негізгі айырмашылықтарын анықтау. Балалар қайың, үйеңкі, терек ағаштарының діңдерін, бұтақтары мен жапырақтарын салыстыру. Жұмбақ Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясына ән салып, Құстар жүрген сайрап. (Ағаш.) Бақылау: 2-3 түрлі ағаштарды бір бірінен ажырату, маусымдық өзгерістерді атай білу. Ағаш жапырақтарының пішіндеріне назар аудару. Ағаштың	Қылқан жапырақты ағаштарды бақылауды жалғастыру (шырша, қарағай). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қылқан ағаштардың қасиеттерін салыстыруға дағдыландыру; ағаштарға деген қамқорлықты тәрбиелеу. Ағаштарға қарап, сипаттау. Қарағай: діңі - қоңыр, бұтақтарында ашық жасыл, ұзын инелері бар. Олар қыста да жазда да түсін өзгертпейтіндігін айту. Шырша инелерінің түсі қою жасыл, ұзындығы қысқа. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны.	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалармен суды ұқыпты пайдалану туралы түсініктерін қалыптастыру. Судың қасиеттері туралы білімдерін нығайту, температурасы әртүрлі болатынын айту, суда кейбір заттар батып кетеді, басқалары судың бетіне шығады. Бақылау барысы: балалардың назарын судың қасиеттеріне аудару: сұйық, әртүрлі температураға ие болуы мүмкіндігі (ыстық, суық). Су мөлдір, онда бәрі көрінеді. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы,	Бұталарды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балабақша аумағында қандай бұталар бар екенін анықтау; негізгі айырмашылықтары бойынша атауға бейімдеу. Аулада өсетін бұталарды тани білу, яғни 2-3 түрлі: жапырағына, діңіне қарап, бұталарды ажырату, ерекшеліктерін айта білу (бұталардың бойы төмен, діңі жіңішке), атауларын; өсетін орнын әңгімелеу. "Бағбан мен гүлдер"	Көшеде кетіп бара жатқан көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) Мақсаты: балаларға жеңіл және жүк көлігін ажырата білуге үйрету, байқағыштықты дамыту, өз ойларын дұрыс жеткізе білу. Бақылау барысы: балалармен көшеде кетіп бара жатқан көліктерді қарастыру, оларды жүк, жеңіл көліктерге жіктеуді үйрену. Жұмбақ жасыру. Көлік туралы жұмбақтар Кеудесінде жаны жоқ, Тамырында қаны жоқ: Май жейді,

	пайдасы туралы айту. "Ұшты - ұшты" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуге үйрету. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын заттар қимылдатпай, ұшпайтын заттарқимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды.	**Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар.	өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Асфальтқа шашыраған судың қаншалықты тез кебетінін көрсету. Үлкен балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. "Толқиды теңіз" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар ойын алаңында айналып жүріп: Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт", - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі бойынша: "Толқын мұз	қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқанептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Балалардың еркін ойыны. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты	Су ішеді. Бұл не екен балалар? (Машина) Еңбек әрекеті: учаскені бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсаты: балаларды еңбекке баулу. "Көліктердің дыбысын ажырат" ойыны. Әр түрлі көліктердің дыбыстарын тәрбиеші балаларға тыңдатқызады. Балалар ажыратуға тырысыады. Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін дамыта отырып, есте сақтау қабілетін арттыру, байқампаздыққа баулу. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыс. Қозғалыс,ептілік пен жылдамдықты дамыту. Балалардың еркін ойыны.

	"Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп,екі аяқты бүге отыра секіруге үйрету. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.	"Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілкке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Балалардың еркін ойыны. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың құммен еркін ойындары.	бол" - дегенде балалар қозғалмай қалу керек. «Бәйге» ұлттық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жылдамдыққа, шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды жуу. **Мақсат-міндеттер:** алдын-ала жылытылған суға ойыншықтарды жуып, кептіру әрекеттерге тарту; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың құммен еркін ойындары.
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				

Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Балалардың жас ерекшелігіне сай ойындар" тақырыбындағы жаднамалар.	"Балалармен бірге ойнаймыз" тақырыбында кеңес беру.	"Ойнаймыз да ойлаймыз!" тақырыбында жаднама.	Ата-аналардың сұраныстары бойынша кеңестер.	"Демалыс күндеріндегі күн тәртібі" тақырыбында сұхбат.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж. - 25.07.2025ж
«Ойын ойнап ән салмай, өсер бала бола ма»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025	**22.07.2025**	**23.07.2025**	**24.07.2025**	**25.07.2025**
Күн тәртібі	Алтын балық	Ойланайық, балақай!	Гүлдер күні	Жәндіктер әлемі	«Туған өлкем»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді сыпай түрде айтуға дағдыландыру. "Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді.	"Лото" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жеміс-жидек, көкөніс, гүлдер жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. Ойын шарты: көкөністерді – бақшаға, жеміс-жидектерді – бауға, гүлдерді – гүлзарларға орналастыру. Үш үлкен карточка-бақша, бау, гүлзар бейнеленген,	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; денсаулықты сақтау қағидаларына баулу. "Күнім, күнім..." Күнім, күнім, қайдасың? Түннен бері шығасың. Сенімен бірге оянамын, Жылы нұрыңа шомыламын. Оянамын,	Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; көркем сөз үлгілеріне, ересектің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру. М. Әлімқұлов, "Аспаз". Біздің гүл бақшада, Бар әсем асхана. Бар онда аспазшы, Аққөңіл жақсы аға.	"Лото" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жемістер мен көкөністерді топтастыруға және жалпы атауларын атауға үйрету; зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: жемістер, көкөністердің суреттері бойынша. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны.

		көлімдері 8×8см карточкалар және көкөністер, жемістер, гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар.	жаттығамын, Балабақшаға барамын. Нұрыңа толған алаңға Достарымды шақырамын. Д. Ахметова. "Суретті құрастыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас бөлік құрауға үйрету.	Әлде, май құймақ па? Көже ме, сорпа ма? Әлде, бал қаймақ па, Тұрады ортада. Тәп-тәтті тамағы, Ағай – ас маманы. Пісіре білгенге, Астың жоқ маманы. "Бір сөзбен ата" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға көкөністерді, жемістерді жалпылауға және оларды бір сөзбен атауға үйрету.	**Мақсат-міндеттер:** ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.

	өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.		машықтандыру.	бетіне дұрыс қоюға машықтандыру.	
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу кешені 1. "Тартыламыз" ойыны. Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол екі жанында Орындалуы: қолды жоғары көтеру, түсіру. Қайталануы: 4 рет 2. "Иілеміз" ойыны. Б.қ.: аяқ иық деңгейінен алшақ, қол төменде Орындалуы: алға иілу, қолды еденге тигізу, тіктелу Қайталануы: 4-5 рет 3. "Секір" ойыны. Б.қ.: еркін тұру Орындалуы: бір орында секіру Қайталануы: 6-8 рет, жүрумен алмастыру. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дамытушы ойын "Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз". **Мақсат-міндеттер:**	"Ақ шамшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды достыққа, зеректікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	"Біз құсты іздейміз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бақылау, кеңістіктегі бағдарлауды дамыту. Тәрбиешінің қолында	"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа баланың дауысынан танып үйрету.	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-сезу қабілетін

	балалардың логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1 нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды көрсетеді. 2 нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3 нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек.	Балалар шеңбер бойымен отырады, ортаға "жүргізуші" шығарып, қолына сақина ұстатады. Балалар екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Жүргізуші барлық балалардың алақанына сақина салған болып шығады. Сол сәт сақина тас алған бала орынан тұруы тиісті, "Сақина менде", - деп дауыстайды. «Жайдары жаз», ермексазбен жұмыс, **сурет салу**. Жаз мезгілі туралы әңгімелесу арқылы балалардың түсінік-танымын кеңейту, алған білімдерін бекіту (кері байланыс). Ж.Молдағалиев «Жаз келді» Жайқалып жапырақ, Құлпырып қызғалдақ. Тұратын көз тартып, Жаз келді күн шуақ.	кішкентайдың құстың ойыншығы бар. Тәрбиеші құсты жасырады. Ал балалар оны іздеулері қажет. - Қанекей, ойынды бастаймыз. Көзімізді жұмамыз. Мен ойыншықты жасырамын. - Енді, іздеп, табыңдар. Гүлдер туралы әңгімелесу. Өтебай Т. Балалар-ау, балалар! Шақырады далалар. Жаз келді гүл алып, Құстар келді жыр алып. Қос білекті сыбанып, Жүгірейік қуанып. «Құлпырған әлем» шығармашылық шеберханасының жұмысын ұйымдастыру, балалардың қалауы бойынша жеке немесе топтасып, әртүрлі материалдардың көмегімен бұйымдар	Құрал: арнайы құрал керек емес. Балалар шеңбер жасап тұрады. Біреуі ортаға тұрып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада тұрған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге турады – шақырған бала ортаға турады. Жәндіктер туралы танымдық әңгіме. Балалармен әңгімелесу, улы жәндіктердің суреттерімен таныстыру, олардан қорғану туралы айту. Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Аударыспақ», «Соқыр теке», «Айгөлек», «Күш сынаспақ».	дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Қапшықта жемістер, көкөністер салынған. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын "сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Түрін, түсін, дәмін барлығын айтып береді. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдар қарау,

			жасауларына ерік беру. Педагог бақылап, қажет болса көмек көрсетеді (аппликация, оригами, квиллинг, **жапсыру** және басқа әдістермен). Жұмыстар дайын болғанда көрме ұйымдастыру, бір-біріне және ата-аналарына сыйға тартуға ұсыныс беру.		аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау. Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. Ермек Өтетілеу «Менің Отаным» Отан деген – атамекен, Отан деген – туған жер. Отан – ана, Отан үлкен, Қазақстан – туған ел! Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдарды қарау, аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау.
	Алтын балықпен балықтар патшалығына саяхат жасау. «Балықтар әлемі», дәстүрлі емес сурет техникасымен салынған суреттер байқауы.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Бірінші байлық-денсаулық" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда гимнастикалық қабырға бойымен	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Гүл шалғынға саяхат» **Мақсат-міндеттер:** Гүлдерді жалпы және айрықша белгілерді көрсете отырып	Жәндіктер туралы тақпақтар оқу. Төлеу Шаханов «Құмырсқа» Отырмайсың тыныстап, Жүк тасисың, құмырсқа!	Ән тыңдатып, тақпақ айтқызу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Сиқырлы дәрумендер" **Мақсат-міндеттер:** Вокалдық,

	Немесе **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Алтын балық" (ермексазбен **сурет салу**) **Мақсат-міндеттер:** Балаларды ермексазбен дәстүрлі емес тәсілдермен жұмыс істеуді үйретуді жалғастыру; ұсақ қол маторикасын дамыту; өткен **мүсіндеу** тәсілдерін бекіту; тегістеу, кесектен үзіп алу; балықтың құрылысы туралы ұғым қалыптастыру: дене пішіні, желбезектер, қанаттар, т.б. Көркем шығарма оқып беру .Сұлтан Қалиев «Аквариумдағы балықтар» Үйіне мен бара қап Қаладағы бөлемнің, Аквариумын жағалап, Қызыққа бір кенелдім. Не айтпағын білгелі, Құлақ түрдім бір апта. Әттеген-ай,	жоғары өрмелеу және одан төмен түсу дағдыларын дамыту; арқан бойымен жүру кезінде тепе-теңдікті сақтау дағдыларын қалыптастыру; сап түзеп шеңберге, шеңберден сапқа ауысу дағдыларын дамыту. **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** А. Байғабылова "Ойыншықтар" (жатқа айту) **Мақсат-міндеттер:** Балалардың ойыншықтар туралы түсініктерін жалғастыру; өлеңнің мазмұнын түсініп, мәнерлеп, жатқа айтуға үйрету; есте сақтау, ойлау қабілеттерін, тілін, сөздік қорларын дамыту; ойыншықтарымен ұқыпты ойнауға тәрбиелеу.	салыстыру;гүлдерге тән ерекшеліктерін анықтау; тәрбиешінің көмегімен тірек сызба бойынша шағын әңгіме **құрастыру**; балалардың сөйлеу, ойлау, зейіндерін дамыту; өсімдіктерге, гүлдерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Себеттегі көкөністер" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды шаршы мен сопақшаның бұрыштарын дөңгелете кесуге үйрету; балалардың қайшыны дұрыс ұстау және шығармашылық жұмыстар жасау қабілеттерін нығайту; дүкен туралы түсінік беру; **жапсыру**ға арналған бөлшектерді параққа өз бетімен жабыстыру қабілетін дамыту; ауызша нұсқауларды нақты	Жастайыңнан шыныққан Жақсы-ақ екен жұмысқа! Тұрсын Елеусізұлы «Көбелек» Көбелек-ау, көбелек, Әдемісің керемет! Гүлге келіп қона ғой, Өзің де гүл бола ғой.	**музыка**лық және ритмикалық дағдыларды жетілдіру; шығармашылық белсенділікті дамыту. **Музыка**лық ойын барысында кейіпкердің мінезін қимыл-қозғалыс арқылы жеткізе білу, **музыка**лық аспаптарда қатты және тыныш дыбыстарды ажыратып ойнау қабілеттерін қалыптастыру.

	Үндері Естілмейді бірақ та. Бірі ай, бірі нақ балға, Балықтары қызық-ақ. Су ішінде «бақтарда» Сайрандап жүр құжынап.		орындау қабілетін дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; ұқыптылыққа, жұмысты аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. «Бағбан» сюжеттік-рөлдік ойыны, гүлзарларды, гүлбағын қопсыту, суару, тазалау.		
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қызанақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; қызанақтың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру;	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қияр). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; қиярдың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға	Күн шұғыласын (сәулесі) бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күн туралы түсініктерді жетілдіру. Тәрбиеші өзінің жанына бір топ балаларды жинап, айнаның көмегімен күн	Жәндіктерді бақылауды жалғастыру (көбелек, қоңыз, сары маса, шегіртке). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жәндіктерге деген қызығушылықты	Бақшадағы көкөністерді бақылау (сәбіз). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; сәбіздің сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға

	көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екенідігіне көз жеткізу. Қызанақтың тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратытын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру.	машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екенін түсіндіру. Қиярдың тұқымын көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын	шұғыласын қабырғаға түсіреді де: Қабырғаға елбеңдеп, Ойнайды сәуле құбылып. Ымдасаң болды «кел» деп, Жетеді демде жүгіріп. Сәл үзіліс жасайды да: "Сәулені ұстаңдар", - деген белгі береді. Балалар қабырғаға жүгіріп, қолға тұрмай жалтаңдап тұрған күн сәулесін ұстауға тырысады. "Күн қояны" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** тыныштандыру және елестетулерін дамыту - Күн қояны сенің көзіңе тура қарады деп елестетіңдер. Көздеріңді жұмыңдар. Күн қояны ары қарай жүгіріп өтті, алақандарыңмен ақырындап: маңдайларыңды, мұрындарыңды, ауыздарыңды,	арттыру; түсініктерді тиянақтау. Жұмбақ Ұшқанда өлең айтады, Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) Жәндіктердің атаулары туралы білімдерін бекіту – сары маса, көбелектер атауларын ажырату т.с.с олардың негізгі түр пішіндері жайлы мағлұмат беру – гүлдің бетіне отырғанда жапырағына көбелектің үлкен қанаты ұқсайды, сол кезде ол көрінбей кетеді. Шегіртке көк түсті, ол судың ішінде көрінбейді т.с.с олар өз орнынан қозғалған	машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Сәбіздің ұсақ тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Сәбіз суықтан қорықпайтынына көңіл аудару, күзге дейін өсетінін айту. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу

	Еңбек әрекеті: учаскедегі құрғақ бұтақ-қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге тәрбиелеу. "Маған жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тәрбиешінің белгісі бойынша әрекет етуге баулу. Ойынды бастамас бұрын, педагог балаларды екі бағанға тізіп; алаңның бір шетіне тұрып, белгі бойынша екі баланы жарысып жүгіруге шақырады. Ойын аяқталғаннан кейін, балалардан кім жылдам жүгіргенін сұрауға, барлығын мақтауға болады. "Бұлақтардан аттап өтейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** бір	еске түсіру. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен құрғақ бұтақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге үйрету. Балалардың еркін ойындары.	беттеріңді, иектеріңді сипаңдар. Оны шошытып алмай ұқыптап басты, ішті, қол, аяқты сипалаймыз. Күн қояны ол тентек емес, ол сендерді өте жақсы көреді және еркелетеді, оны құшақтаңдар. Балалар екі қолдарымен өздерін құшақтайды» Педагог: енді 1,2,3 деген кезде көздеріңді ашыңдар-дейді. Балалар көздерін ашады. Осы жақсы сезімдеріңді күні бойы сақтаңдар. Балалардың еркін ойыны.	жағдайда. Олардың қауіпті және қауіпті емес жақтарын айтып өту. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап	керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. "Шеңберге дәл түсір" қимылды ойыны. Балалар ортада жатқан диаметрі 1-1,5 м үлкен шеңберден немесе дөңгелектен (жіптен немесе еденге сызылған) 2-3адам жерде дөңгелектеніп тұрады. Балалардың қолында құм салынған кішкене қапшықтар бар. Тәрбиешінің "Лақтыр!"- деген белгісі бойынша балалардың бәрі қапшықтарын шеңберге лақтырады. Одан кейін тәрбиеші: "Қапшықтарыңды көтеріңдер!" — дейді. Балалар қапшықтарын көтереді де, орындарына барып

	бағытта жүруде, аяқтарды жоғары көтеріп, тепе-теңдікті сақтап, кедергілерден аттап өтуге дағдыландыру; ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу. "Бұлақтарды" жерге көлденең сызып немесе жіптерді төсеп қоюға болады. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар: жылдамдықты дамыту, бір-бірін итермей алаңда жүгіру. Балалардың еркін ойыны.			алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Балалардың еркін ойындары.	тұрады. Ойын 4-6 рет қайталанады. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. Мақсаты: есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді, Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау.				

	Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Балалардың назарын тағамға аудару; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс; тамақтану мәдениетін қалыптастыру. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**) Балаларға тамақ ұнайды, Балалар ешқайда асықпайды, Бір жапырақ нанды Үгітпей жейді, "Рақмет" дейді. (Д. Ахметова)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. «Мысық, қораз және түлкі» ертегісі. (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Тәрбиешінің айтқанын орындайды. Көздеріңді ашыңдар, Беттеріңді сипаңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрыңдар, Іштеріңді тартыңдар, Алақанды сипаңдар, Жұдырықты жұмыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіл, созыл. Енді оян. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Аквариумдағы балықтарды бақылау, жем беру. Мақсат-мәндеттері: балалардың ұғымындағы	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға заттардың бір-бірінен үлкен-кішілігін анықтай	"Суреттер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті	"Өз үйіңді тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету;

	аквариумдағы балықтар туралы түсініктерін кеңейту; қыс мезгілінде жанды табиғат бұрышын мекендеушілерді байқау дағдыларын жетілдіру. «Балық аулау» қимыл-қозғалыс ойынын ойнату. «Балықтар жүзеді». Балықтар суда жүзеді, (қолдарымен ирек көрсету) Бірігіп қатар түзеді. (алақанды қатар қою) Шаршамайды, талмайды, (денесін қимылдату) Өзенді ұзақ кезеді. (қолдарымен ирек көрсету) Денелері үлпілдек, (екі қолды жан-жаққа жаю, қол бұлғау) Жүзбеқанат желпілдек, (екі қолды жан-жаққа жаю, бұлғау) Құйрықтарын бұлғайды, (қолдарымен ирек көрсету)	білуді үйрету. Матрешканың бөлшектеу және **құрастыру**, кіші матрешканы үлкен матрешканың ішіне салу, матрешканың жоғарғы және төменгі жартысын үлкен-кішілігі және өрнектері бойынша салыстыру. Ойынның мазмұны. Тәрбиеші балаларға мынадай жұмбақ айтады: Бойы әр түрлі, жұмбағымды тыңдашы, Өзара ұқсас жүзі менен сымбатты. Бір-біріне сыйып кеткен көрінбей, Жиналғанда бір ойыншық сияқты. (математика негіздері) "Үйшік" ертегісін сахналау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ертегілердің кейіпкерлеріне рөлдеріне енуіне	жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. "Қуыршақты серуенге киіндіріп, шығарайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** негізгі түстерді меңгеруге, киім атауын атай білуге және сөйлемде қолдана білуге жаттықтыру. Ойын құралдары: 4 түсті көйлек киген қуыршақтар: көк, сары, қызыл, жасыл. Тәрбиеші балаларға қуыршақтың серуенге шығатындығын, ол үшін қуыршақтың үстіндегі көйлегінің түсіне сәйкес бас және	бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Жемістер мен көгөністер" ойыншықтар жиынтығы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді.	жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: "Ағаштардың бейнесі", үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да өсіп тұрған бірі биік, бірі аласа ағашты көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік ағаштың оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа ағаштың сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады. "Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жеміс, көгөніс,

	Моншақ көздер мөлтілдеп. (көздерін ашып-жұмады) Балалар педагогтің соңынан қимылдармен көрсетіп отырады. Орташа ырғақты әуенжазба. "Көгөністер дүкені" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сатушы мамандығы туралы білімдерін бекіту. Балалардың ойынға қажетті құралдарды пайдаланып, дүкен ойынын ойнау. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**)	жағдай жасау, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**)	аяқ киімдерді таңдап алуға көмектесулерін сұрайды. Балалар түрлі түстердің арасынан өзіне қажетті киімдерді таңдап киіндіреді. "Не қайда орнасқан?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазықтықты бағдарлау қабілеттерін дамыту; үстеу сөздерді дұрыс пайдалануға дағдыландыру; ойланып айтуға тәрбиелеу. Құралдары: шаршы пішінді парақтар; таратпалы геометриялық пішіндердің жинақнамалары."		жидек, гүл, ағаштардың қайда өсетінін анықтау; байланыстырып сөйлеу мәдениетін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттыру. Құралдар: өсімдіктердік карточка-суреттері.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Серуен	Көкөністерді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем**	Қарғаны бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**)	Күннің бірінші жартысында басталған бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл**	Бау-бақшаны бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қызылша). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем**

	әдебиет, дене тәрбиесі) **Мақсат-міндеттер:** қызанақтың қиярдан негізгі айырмашылықтарын анықтау, айту; қамқорлыққа тәрбиелеу. Жер бетінде шашы бар, Жер астында басы бар. (Сәбіз) Қалың киімді ұнатады, Шешіндірсең жылатады. (Пияз) Бұл не деген көп киім, Жетпіс қабат көк киім? Жаңбыр одан өтпейді, Түймелеуге жетпейді. (Орамжапырақ.) "Бос орын" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жылдамдық пен ептілікті дамыту. **Дене тәрбиесі**ға арналған ойындар: "Қуып жет" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жылдам жүгіруге үйрету. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы.	**Мақсат-міндеттер:** балалардың қарға туралы білімдерін бекіту; сұрақ-жауап арқылы сөздік қорларын молайту; құстарға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Мысал сұрақтар: - Балалар сендер қандай құстарды білесіңдер? - Қарға қандай құс? - Оның түсі қандай? - Ол неге жылы жаққа ұшып кетпейді? - Қарға қайда мекендейді? - Қарғаның үнін ажыратуға болады. Қарға қарқылдайды. "Кім жылдам", "Жылғалар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бір-біріне соғылмай еркін жүгіруге, белгі бойынша қимыл жасауға, бастапқы қалыпқа келуге дағдыландыру. **Дене тәрбиесі**ға	**дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** күннің кешкі уақытта күннің төмендеу орналасқанына, күннің салқындағанына көңіл аудару; бақылағыштыққа деген қызығушылықты арттыру. Күн шұғыласы (сәулесі) ойыны. Тәрбиеші өзінің жанына бір топ балаларды жинап, айнаның көмегімен күн шұғыласын қабырғаға түсіреді де: Қабырғаға елбеңдеп, Ойнайды сәуле құбылып. Ымдасаң болды «кел» деп, Жетеді демде жүгіріп. Сәл үзіліс жасайды да: "Сәулені ұстаңдар!" деген белгі береді. Балалар қабырғаға жүгіріп, қолға тұрмай жалтаңдап тұрған күн	**көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балалардың бау-бақшада өсетін өсімдіктері жөніндегі түсініктерін нақтылылау; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Педагог бау-бақшада өскен өсімдік түрлерін көрсетіп, атайды. Балаларға жапырақтарын ұстап-сипауға мүмкіндік береді. Балалар өсімдіктер туралы тақпақтарын жатқа айту мүмкін. Бөртегүлдің иісі хош. Бөртегүл көктемде гүлдейді. Гүлдердің түсі күлгін. Жапырақтары жүректің пішініне ұқсас. "Қойлар мен қойшы" ойыны.	**әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер:** балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру; қызылшаның сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Қызылшаның кесек тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Қызылша суықтан қорықпайтынына көңіл аудару, күзге

	Мақсат-міндеттер: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	арналған ойындар. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жігер-күшін, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмау туралы ескерту керек. Құммен еркін ойындар. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау, қорапқа жинау.	сәулесін ұстауға тырысады. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады.	**Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлікке, татулыққа, ептілікке тәрбиелеу; тәрбиешінің берген белгісіне көңіл аудара білуге үйрету. Қойшы сайланып алады. Қалған балалар қойлар болады. Қойшының құралдарын береді. Қойлар алыста жайылып жүреді, қойшы алыстан бақылап тұрады. Тәрбиеші: Қойшы шықты ертемен, Қойларын бағып далаға. Қойлар маңырайды, Сонан соң жамырайды, - деген кезде қойлар жан-жаққа жамырайды. Ал қойшы оларды жинақтап қораға әкеліп қамайды. Басқа қойшыны сайлайды. Ойын 3-4	дейін өсетінін айту. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. "Кім жылдам?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жүгіру жаттығуларындағы қимылдарды, жылдамдықты дамыту,кедергілерден өтуге үйрету. "Өз үйіңді тап!" ойыны. Еденде бір-бірінен алшақ орналасқан 2 шеңбер қойылады. 1 шеңбер ішінде картоннан қиылған шаршы, 2-шісінде-тіктөртбұрыш. Балалар осылайша 2 топқа бөлінеді. Тәрбиеші белгі бергенде әр ойыншы қолында ұстап тұрған пішіні бойынша

		Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер!" – дейді, ойын қайта басталады. Балалардың еркін ойындары.	рет қайталанады. **Дене тәрбиесі**ға арналған ойындар. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау, қорапқа жинау. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	шеңбердегі пішінмен бірдей, сәйкес келетін пішіні бар шеңберге кіру керек. Тиісті шеңберге дұрыс барды ма? Міне, тәрбиеші мұны тексереді. **Дене тәрбиесі**ға арналған ойындар. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: бақша көкөністерін суару. **Мақсат-міндеттер:** су құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.

Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу. Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Отбасындағы ойындар" тақырыбында ұсыныстар.	"Ойнайық та ойлайық" тақырыбында жаднама.	"Үйде еңбекке баулу" атты кеңес.	Сұраныс бойынша кеңестер.	"Дәрумендер" тақырыбында ата-аналармен сұхбат.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж.
«Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025	**29.07.2025**	**30.07.2025**	**31.07.2025**	**01.08.2025**
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. "Өз-өзіне қызмет көрсетуді үйрету" туралы кеңес. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
	"Топ-топ басайық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінде айтылған сөздерге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету . Топ, топ, топ, топ басайық, (Шеңберге тұру) Жалаудан күн жасайық. (Қолдарын көтеру) Жаса, жаса, алтын күн! (Бір орында аяқты нық басып жүру)	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** гүлдерді (түймедақ, бақбақ, қоңыраугүл) және түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту; балаларды өсімдіктердің түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүлшоқтарын жасауға үйрету.	"Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шеңберге тұруға дағдыландыру, мәтінге сәйкес қимылдарды жасауға үйрету. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар.	"Ою саламыз" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Зергер бала	Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту. "Кемпірқосақ". Кемпірқосақ көпірдей Аспан жарып туыпты. Жердің екі бетіне Жеті жеңін жауыпты. Д. Ахметова. "Топ-топ басайық" ойыны.

	Жаса, жаса, алтын күн! Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: "Тоқта!". Балалар баяулап, тоқтайды. Ойын қайталанады. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.	Барысы: үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі түсті жапырақшалары тұрады. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша және пішіні бойынша сәйкес келетін гүлді табады. "Қонжық орманда жүреді" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп, мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қонжық орманда жүреді, (Екі аяқ иық енінде, қол белде) Маймаңдайды, теңселеді.	Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. "Тарс етті", – дейді де тізерлеп отыра кетеді. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады. "Зат неге ұқсайды?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалар бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуге үйрету. Құралдары: геометриялық пішіндерге ұқсайтын заттардың сурет-карточкалары.	боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова. "Түстерін тап" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** түстер туралы білімді бекіту, зейінді дамыту. Үстелге түрлі түсті қарындаш суреттері бар карточкалардың жартысын (немесе, керісінше, суреттердің жартысын) жоғары	**Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінде айтылған сөздерге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету . Топ, топ, топ, топ басайық, (Шеңберге тұру) Жалаудан күн жасайық. (Қолдарын көтеру) Жаса, жаса, алтын күн! (Бір орында аяқты нық басып жүру) Жаса, жаса, алтын күн! Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: "Тоқта!». Балалар баяулап, тоқтайды. Ойын қайталанады.

		(Маймаңдау, қонжық жүрісіне еліктеу) Маймаңдайды, теңселеді, Тәтті жидекті тереді. (Отыру, саусақтармен еденді соққылау) Ағаштарға жорғалайды, (Екі қол кеуде алдында бүгулі; қолдарды көтеріп-түсіру, аяқтарды, түзе бүгіп, кезек көтеріп-түсіру) - Бал бересің бе? - сұрайды. (Екі алақанды қосып, үйкелеу) - Бал бересің бе? - сұрайды. Жерге түсіп, маймаңдайды. (Маймаңдап жүру) Д. Ахметова		қаратып қою. Баладан, мысалы, қызыл түске сәйкес барлық қызыл түсті суреттерді таңдауды сұраңыз. Содан кейін көк, сары және т.б. Балалар алдымен екі түсті суреттерді, содан кейін үш түсті суреттерді таңдап, тапсырманы қиындатуға болады.	
	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату),	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі

	аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.	тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу.	көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру.
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде. 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру. (3рет) 3-4 б.қ. Аяқ алшақ, қуыршақ алда, 1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу. Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау, 1-4 алға енкею - "Қуыршақтар билейді", 5-6 б.қ. келу (3рет) Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою. 3-4 тік тұру, Қуыршақпен оңға, солға айналу. (2 реттен) (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**) **Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу.				

	Мақсат-міндеттер: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	**Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойын. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. "Шапалақты тыңда" топтық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен, екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады.	Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік кәріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. "Лото" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жеміс-жидек, көкөніс, гүлдер жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс атату. Ойын шарты: көкөністерді – бақшаға, жеміс-жидектерді – бауға, гүлдерді – гүлзарларға	"Кішкене өзен арқылы" ойыны. Мақсат-міндеттер:балаларды тепе-теңдікті сақтап, белгілі нұсқаулар бойынша бағыттауға, ептілікке баулу; зеректікке тәрбиелеу. Тәрбиеші екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – "өзен", - дейді; оның үстіне тақтайдан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да балаларға: "Көпір арқылы жүруді үйренейік", - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші	"Өрмекші" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақ мәтінінің мәніне сай қимылдар жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Күні бойы еңбекпен (Оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды; сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы), Өрмекші өрмек тоқиды (Саусақтарын	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: әртүрлі ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып

	- Балалар, қанша дыбыс естідіңдер? «Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. «Әдепті бала», балалармен бірге қысқа диалогтарға құрылған көріністерді ойнату арқылы, оның бойында әдептілік қалыптастыру. Көркем шығарма оқып беру. Дидактикалық ойын «Досыма достық лебізім». Сюжетті-рөлдік ойын «Супермаркет», «Сән салоны».	орналастыру. Үш үлкен карточка-бақша, бау, гүлзар бейнеленгенкөлімдері 8×8см карточкалар және көкөністер, жемістер, гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар. **Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** В. Сутеев "Үш мысық" (әңгімелеу) **Мақсат-міндеттер:** Балаларды әңгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әңгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу. **Жапсыру**, «Досыма сыйлық». Қағаздан қалташаны **құрастыру**.	балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді. Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат.	сыртылдатады), Нөсер тек кенет селдеткен (Оң алақанмен сол қол алақаның үстінен тез «сырғанап түседі), Еңбегін оның жоқ қылды (Барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды), Күн шықты қайта жарқырап (Екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе оңға, біресе солға иіледі), Құрғады тез-ақ төңірек (Барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады), Өрмекші өрмек тоқуға Кірісті, дереу, тезірек.	тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Табиғи материалдардан **құрастыру**, **мүсіндеу**. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа».
	Қоршаған әлеммен	**Дене тәрбиесінен**	**Сурет салудан ойын-**	**Сурет салудан**	**Музыкадан ойын-**

	танысудан ойын-жаттығу "Біздің көкөністер" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың көкөністер туралы білімдерін бекіту, олардың атауларын нақтылау, түсін, пішінін, түр сипатынан ажырата білуге үйрету; байқағыштық пен қызығушылықтарын, байланыстырып сөйлеулерін дамыту; тірі табиғатқа ұқыпты қарауға тәрбиелеу.	**ойын-жаттығу** "Хош иісті гүлдер" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда әртүрлі бағыттарда жүгіру дағдысын қалыптастыру; тура нысанға оң қолмен тік нысанаға көздеп лақтыруға үйрету; **дене тәрбиесі** жабдықтары мен құралдарын пайдалану қызығушылықтарын арттыру.	**жаттығу** "Дәрумендер қайда жасырылған?" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды **сурет салу** техникасы - штампингпен (мөр басу) таныстыру; бейнеленетін затқа сәйкес түстерді таңдай білу, бейнені берілген жазықтықта орналастыра білу біліктілігін қалыптастыруды жалғастыру; жемістер жайлы олардың пішіні, түсі жайлы білімдерін бекіту; алма мен алмұрт бақшада, ағашта өсетіні жайлы білімдерін терендету; ұқыптылыққа тәрбиелеу.	**ойын-жаттығу** "Әдемі гүлдер ашылды" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды дәстүрден тыс - умаждалған қағазды бастыру техникасы арқылы **сурет салу**мен таныстыруды жалғастыру; композиция құрастыра білуді үйрету; ұсақ қол моторикасын жетілдіру; жаңа **сурет салу** тәсіліне қызығушылықтарын ояту; шығармашылық ойлауларын, қиялдарын, қабылдауларын дамыту. Тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. «Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу,	**жаттығу** "Қоңыраулар үні" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. **Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.

				шарларға **сурет салу**, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ **құрастыру**.	
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** Ағаштарды түсіне қарай қарау, жәндіктердің үймелеуін белгілеу, гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу,ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. Мақал-мәтел Төлден мал өседі	Гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсат-міндеттер:Бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту. Гүлдің құрамы неден тұратынын түсіндіру: Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл	Бұталарды бақылау (жұпаргүл, итмұрын, қара жемісті шетен, мойыл). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Көркем сөз Табиғат ол анамыз, Табиғатқа баламыз. Құшағында ойнаймыз, Шаттық әнге саламыз. Жазда аралап тауын да, Барамыз біз бауына. Өзеніне шомылып, Жүгіреміз жауында. Бақылау: Аулада өсетін бұталарды тани білу, яғни 2-3 түрлі: жапырағына, діңіне қарап, бұталарды	Қоңызды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қоңыздың алуан түрлілігі туралы балалардың білімін жетілдіру. Қоңыз бақша және аулада ағаштардың жапырақтарына зиянын тигізетінін көрсету. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен таныстыру. Жұмбақ: Ұшқанда өлең айтады,	Терек бүршігін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Табиғаттың ең жақсы құбылыстарын бақылаудың бірі – терек бүршігінің пайда болуы. Терек бүршігінің пайда болуы жаздың басталуын білдіреді. Ағаш тұқымы – терек деген пікірді қалыптастыру; толықсыған кезде желмен, сумен шайылады, жануарлардың терілеріне жабысып

	Шыбықтан тал өседі Болжам Мойыл ерте гүлдесе, ауа райының суықтығына. Шетен кеш гүлдесе, күз ұзақ болады. "Секіргіш бақалар" қимыл-қозғалыс ойыны. Керілген сымнан секіре білуді жалғастыру. (Тәрбиеші жіптің бір ұшын ұстап, жерге айналдыра дөңгелетеді,ал шеңберде тұрған балалар секіру керек). Балалардың физиологиялық ұйымшылдық, төзімділік қасиеттерін дамыту. **Еңбек іс-әрекеті**: бақшадағы топырақты қопсыту. **Мақсат-міндеттер:** берілген тапсырманы мұқият тыңдап, істі аяғына дейін жеткізуге баулу, қиындық туа қалған жағдайда	күлтесінің ашылып,кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса,сонша жинау. Тақпақ: «Көктем келді гүл алып» Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік. Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген.	ажырату, ерекшеліктерін айта білу (бұталардың бойы төмен, діңі жіңішке), атауларын; өсетін орнын (орман, жазық дала, бақ). "Тығылмақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Балаларды аулада тығылмақ ойнауға, шыдамдылықты дамытуға үйрету. Ойын ережелерін бұзбай, өз бетінше ойнату. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру	Қонғанда жер қазады. Мұны да ойлап көрейік, Шешуін кім табады? (Қоңыз) Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын) Тақпақ. "Қарақұрт", С.Оспанов Өрмекшіден аумайды, Өрмекпен жем аулайды. Қарнында он үш нүкте бар, Аяғында түк те бар. Мекендер шөл даланы, Малды, адамды шағады. Жылы желді қалайды ол, Қарақұрттан абай бол. Балалардың еркін	басқа жерде өскендіктен бүршік – тұқым деген білімді жетілдіру. Терек бүршігі пайда болған кездегі өзін далада қалай ұстаудың ережелерімен таныстыру. Мақал-мәтел: Бір тал кессең, он тал ек. Жаңылтпаш: Кеспе өссін тал, Өссе өсімтал, Өссе өссін тал Кеспе, өссін тал. "Қоңызды (көбелекті) гүлге қондыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі

	көмекке келуге тәрбиелеу. "Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас жасап, өз ойларын ортаға салып, құрдастарының шешіміне келіспеушілік білдіре білу, рөлдерге бөлу,ойыншықты бөлісе білуге дағдыландыру. Бірнеше ағаштың түр-тұлғасын, бөліктерін: діңі, жапырағы, жемісі мен дәні болатынын еске сақтау. Өз білгендерін сөзбен жеткізе білу. Балалардың еркін ойыны.		керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: ауладағы жұмыс. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше талдарды суаруға үйрету; өсімдікке деген қамқорлыққа тәрбиелеу, үлкендерге көмек беру. Балалардың еркін ойыны: құммен ойнау. **Мақсат-міндеттер:** құммен ойнауға жағдай жасау, балалардың қызығушылығын арттыру.	ойыны.	түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып, жәндікті гүлдің үстіне қондырады. Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. **Мақсат-міндеттер:** балаларды **құрастыру** ойынына қажеттілерді жинастыруға; ойында табиғи заттарды қолдануға үйрету.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Дос бол сабын су мен сен, Жиі-жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз, түнде де. Жуын тамақ алдында,				

	Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу. Балаларға тамақ ұнайды, Балалар ешқайда асықпайды, Бір жапырақ нанды Үгітпей жейді, "Рақмет" дейді. (Д. Ахметова) (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. С. Сейтенов «Атасының ақылы» (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-	"Мысық пен тышқандар" ойыны. Ойын азғана балалар тобымен бөлмеде (кілем үстінде) немесе	"Киіз басу" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға киізді басу әрекеттеріне	"Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қонақтарды қарсы	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-

	сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын "сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. "Жидек тереміз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер,	далада, жұмсақ шөпті алаңда, өткізіледі. Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: Тыныштандар, тышқандар, бекерге шулап күлмеңдер. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрмеңдер, - дейді. Бұл – мысыққа берілген сигнал; ол орындықтан түседі, төрт аяқтап тұрады, керіледі, қатты даусын шығарып "мияу" дейді де індеріне қашып бара жатқан тышқандарды ұстай бастайды. "Кемпірқосақ" ойыны.	машықтандыру; ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; ептілікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: киізге ұқсас көрпелер, таяқтар, жіптер. Киіз басып аяқпен, Дөңгелентіп аламыз. Сабалаймыз таяқпен, Білектейміз, жаямыз. Г. Кужагулова. "Өзіңе жұп тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір-біріне итерместен жүгіруге үйрету, үлкен құрылыс ойыншықтарымен ойнау. "Пішіні бойынша таңда" (топпен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** балалардың геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту, заттардың пішінін дұрыс атау.	алу туралы білімдерін жетілдіру. Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. "Біз естиміз-жасаймыз"ойыны. **Мақсат-міндеттер:** мәтін бойынша естіген сөздерді, қимылмен көрсетуге машықтандыру; ой-ұиялды, пантомималық қабілеттерді қалыптастыру. Көркем сөзді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты	сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "сиқырлы қапшық" әкеледі. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын «сиқырлы қапшыққа» салып, кез келген затты таңдап алып, қолын «сиқырлы қапшықтан» шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. "Аурухана"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы, оның іс-әрекеттері туралы білімдерін бекітуді жалғастыру, құралдарды (шприц, термометр, тонометр) дұрыс атауға үйрету.

	жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.	**Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. "Неге ұқсайды?" (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** зейінді, байқағыштықты дамыту.		арттыру. "Гүлдер". Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер. Қызыл гүлдер, көк гүлдер, Жайнар кезім келді - деп Қанатарың желбіреп, Таңмен бірге оянып, Күн нұрына боянып, Көрік бердің балаға. Т. Молдағалиев.	
Серуенге дайындық	Серуенге деген құштарлықты ояту, серуенге қажетті құралдарды әзірлеу, балалармен жеке сұхбат жүргізу, киімдерді реттілікпен кию: жейде, шалбар, бас киім және аяқ киім.				
Серуен	Терек бүршігін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** өсімдіктердің жазғы өсуінде болатын өзгерістерді байқауға машықтандыру; теректі өзге ағаштардан діңіне, жапырақтарына, бүршігіне қарап,	Жазғы гүлдерді бақылау (барқыт гүлі). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың барқыт гүлі жайындағы түсініктерін жетілдіру; барқыттың өзге гүлдерден айырмашылығын	Жазғы гүлдерді бақылау (календула). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың календула гүлі жайындағы түсініктерін жетілдіру; календула гүлінің өзге гүлдерден айырмашылығын	Жазғы гүлдерді бақылау (түймедақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың түймедақ гүлі жайындағы түсініктерін жетілдіру; түймедақтың өзге	Жазғы гүлдерді бақылау (петуния). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту; петуния гүлінің құрамы неден тұратынын түсіндіріп,

	ажыратуға дағдыландыру; ұғымталдыққа, мұқияттылыққа тәрбиелеу. Терек - жиі кездесетін, суыққа, ыстыққа төзімді ағаш; бүршіктері атқан кезде сырғаларға ұқсайтынын, содан соң жарылып, мамығы шығатынын көрсету; мамықта теректің тұқымын көрсету. Мамықтарды желмен ұшырылып, алыс-жақын жерлерге түсіп, тарайтынын түсіндіру. Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылауды жалғастыру. Ағаштарды түсіне қарай қарау, жәндіктердің үймелеуін белгілеу, гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу, ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде	айтуға баулу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға барқыт гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалардан түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін білуге шақыру, ұстап-сипау әрекеттерін ұйымдастыру. Барқыт гүлдерінің сары, қызыл-сары түсті болуына, иісі хош екендігіне көңіл аудару. Гүлдің алыстан ортасы сарғыш, күлтешісі қалың қызыл-сары шар тәрізді екендігін байқауға шақыру. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін жауапкершілікпен	айтуға баулу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға календула гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалардан түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін білуге шақыру, ұстап-сипау әрекеттерін ұйымдастыру. Календула гүлдерінің пішіні қарапайым, күлтешісі сары түсті болуына, иісі хош екендігіне көңіл аудару. Гүлдердің кеуіп, солып жатса, ұрық беретінін, ұрықтың сырғаға ұқсайтынын көрсету. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: календула ұрықтарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, гүлдерді аялауға тәрбиелеу.	гүлдерден айырмашылығын айтуға баулу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға түймедақты қарастыруды ұсыну. Түймедақтың күлтешісі ақ, күлтеші жапырақтарының өте көп екеніне, ортасы сары болғанына көңіл аудару. Көркем сөз. Жұмбақ. Неткен әсем бұл аймақ! Дала, қар түскендей, аппақ. Қарасаң, сары нүктелер, Ақ мамықтай бишілер. Түймедақты емді өсімдіктерге жатқызатынын түсіндіру, кептірілген күйінде суға быктырылып ішуге пайдалы	гүлдерді суарып, баптау қажеттілігі туралы айтып, қамқорлыққа баулу. Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; гүлдер қалай көбейеді. Жаз басында гүлдер сары болады, содан соң ақ, жаздың аяғында ақшыл көк, қызыл болады; тәңертең гүл күлтесінің ашылып, кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса, сонша жинау. балаларға гүлдер туралы тақпақты оқып беру. "Көктем келді гүл алып", Ө. Тұрманжанов. Көктем тілін ұғайық. Қызғалдақты терейік, Теріп үйге келейік.

	қалыптастыру. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: ағаштар мен бұталарды суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Құралдары: су құйғыш. Балалардың еркін ойындары.	атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Құралдары: су құйғыш. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жігер-күшін, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмауды ескеру керек.	Құралдары: қағаз пакеттері. "Өз ағашыңды тап" қимыл қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Педагог белгі берген кезде балалар өз ағаштарына қарай барып, ағашты атап, неге жақсы көретінін бір-екі ауыз сөзбен айтады. "Аю және ара" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын сөздерін айта отырып, кейіпкерлерді нақ көрсете білуге дағдыландыру, Белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Құралдары: аю мен	екендігін көрсету. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Құралдары: су құйғыш. "Пойыз" ойыны. Тәрбиеші "Пойыз" ойынын ойнауды ұсынады: "Мен паровоз боламын, ал сендер кішкентай вагонсыңдар". Балалар бірінің соңынан бірі алдында тұрғанның киімін ұстап колоннаға тұрады. "Кеттік", – дейді тәрбиеші, балалардың бәрі "шу-шу" деп дабырлап, оның артынан жүре бастайды. Тәрбиеші	Көбелектей киінген. Гүлді көріп сүйінген. Еңбек әрекеті: кеуіп қалған петуниянің тұқымдарын пакеттерге жинау. **Мақсат-міндеттер:** ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. "Аю және ара" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын сөздерін айта отырып, кейіпкерлерді нақ көрсете білуге дағдыландыру, белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Құралдары: аю мен аралардың маскаларБ

		"Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. Балалардың еркін ойындары.	аралардың маскалары, бүлдірген нақпішіндері. Аю болып киінген бала немесе тәрбиеші орындықта отырады (орманында). Ал аралар болып киінген барлық балалар орманға бүлдірген теруге барады. Қимылдармен көрсетіп,мынадай сөздерді айтады: Орманында аюдың, Бүлдіргені көп екен, (Екі қолды жайып көрсетеді) Теріп-теріп алайық, (Тереді) Қалтамызға салайық! (Салады) Аю шықты апаннан (Шығады) Бол тезірек қашайық ! (Балалар қашады) Соңғы жол сөздерін айтқанда аю тұрып балаларды қуып, ұстайды. Осылай ойын 2-3 ойнатылады.	пойызды бір бағытта, одан кейін екінші бағытта жүргізеді, одан кейін жүруді баяулатады, ақырында тоқтайды да: "Кідіріс" ("Аялдама"), деп хабарлайды. Біраз уақыттан кейін тағы да гудок беріледі де поезд қайтадан жолға аттанады. Балалардың еркін ойындары.	

			Балалардың еркін ойындары.		
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу. Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Бағдаршам - біздің көмекшіміз" атты ата-аналарға кеңес беру.	"Сыпайылық ережелері" тақырыбында жаднамалар.	"Өз-өзіне қызмет көрсетуді үйрету" туралы кеңес.	"Жазғы шынықтыру" тақырыбында жаднама.	"Жазғы қызықтар" суреттер көрмесі.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж.
«Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025	**05.08.2025**	**06.08.2025**	**07.08.2025**	**08.08.2025**
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Ақ шамшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды достыққа, зеректікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер бойымен отырады, ортаға "жүргізуші" шығарып, қолына сақина ұстатады. Балалар екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Жүргізуші барлық балалардың алақанына сақина салған болып шығады.	"Аюға ойыншықтарымызды көрсетеміз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойыншықтарды дұрыс атауға үйрету, ойыншыққа ұқыпты қарауға тәрбиелеу, ұқыпты ойнауды үйрету. Құрал-жабдықтар: әртүрлі ойыншықтар. Тәрбиеші ойыншықтарды қояды, аю балаларға қонаққа келеді, біз оған ойыншықтарымызды	"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға	"Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының	"Кімнің үйі тезірек жиналады» ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың көкөністер мен жемістер туралы түсініктерін бекіту, олардың атауын толық айтқызу. Балаларға көкөністер мен жемістердің ойыншықтары таратылады. Екі шеңберде бір көкөніс пен бір жеміс жатыр. Бірі жемістер шеңбері, бірі

	Сол сәт сақина тас алған бала орынан тұруы тиісті, "Сақина менде", - деп дауыстайды. "Менің үйім" ойыны **Мақсат-міндеттер:** балалар әртүрлі бөлшектерден үй құрауды үйренеді. Үйдің бөліктері бар суретті карточкалар таратылады. Балалар сол суреттерден үй құрастырады. Ойын ережелері: балалар әңгіме барысында үйдің бөлшектерін құрайды және орналастырады.	көрсетуіміз керек дейді. Балалар сүйікті ойыншығын алып, көрсетіп, ол туралы айтады. "Қонжық орманда жүреді" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп, мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қонжық орманда жүреді, (Екі аяқ иық енінде, қол белде) Маймаңдайды, теңселеді. (Маймаңдау, қонжық жүрісіне еліктеу) Маймаңдайды, теңселеді, Тәтті жидекті тереді. (Шоқайып отыру, саусақтармен еденді соққылау)	таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. Күләш Ахметова «Нан мен күн». Ақ күлшеге қол созады балбөбек, Алтыннан да, гауһардан да ол бөлек, Ақ аспандай дастарқанды ашады Күн сияқты қып-қызыл нан дөңгелек!	көмекшілері болады. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты	көкөністер шеңбері деп аталады. Балалар жан-жаққа жүгіріп кетеді. серуендеуге шақырылады. Тәрбиеші белгі бойынша барлығы өз үйін табады. Ойын бірнеше рет қайталанады, ал мұғалім әр уақытта үйлерді ауыстырады "Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа баланың дауысынан танып үйрету. Құрал: арнайы құрал керек емес. Балалар шеңбер жасап тұрады. Біреуі ортаға турып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада турған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге тұрады – шақырған бала ортаға

		Ағаштарға жорғалайды, (Екі қол кеуде алдында бүгулі; қолдарды көтеріп-түсіру, аяқтарды, түзе бүгіп, кезек көтеріп-түсіру) - Бал бересің бе? - сұрайды. (Екі алақанды қосып, үйкелеу) - Бал бересің бе? - сұрайды. Жерге түсіп, маймаңдайды. (Маймаңдап жүру) Д. Ахметова		суреттерді қолдануға болады.	тұрады.
	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел бетіне дұрыс қоюға машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)

				үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	"Орман алаңқайында". "Күн шығады". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ; 1-3- қолды алға, жоғары көтеру; Б.қ. "Күнге жылынамыз". Б.қ. қолды артқа ұстау; 1-2- қолды алға созып, алақанды ашып, саусақты қозғалту, иілу; 3-4- б.қ. "Ағаштар қозғалады". Б.қ. қол төменде; 1- қол жоғарыда; 2- оңға, солға иілу. 3-4 б.қ. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз) **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма.				

	Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кел, санайық санамақ" саусақ жаттығуы. Мақсат-міндеттер:балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Кел, санайық санамақ, Саусақтарды даралап. Бас бармағым алғашқы, Балаң үйрек жалғасы. Ортан терек атасы, Шылдыр шүмек анасы. Шынашағым балапан Бәріне ортақ алақан. Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. - көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу; - ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу; - нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан бақылау; - нанның суретін салу, ермексаздан **мүсіндеу**. «Бауырсақ кімнен қашты?» қимылды ойыны Мақсат-міндеттер. «Бауырсақ» ертегісінідегі кейіпкерлердің сөздерін еске түсіру, ойлау, еске сақтау, сөйлеуді, қимыл шапшаңдығын дамыту. https://bilimkids.kz/regime-process/1048?l=24&l=32	**Музыка**лық аспаптардың көмегімен ойналатын көңілді ойындар. **Мақсат-міндеттер:** көңілді күй орнату, аспаптардың түрі және дыбыстарын ажырата білуге үйрету. "Шапалақты тыңда" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңбер бойымен жүруді үйрету, мәтіндегі сөздерге сәйкес қимылдарды жасау. Балалар шеңбермен жүреді. Жүргізуші алақанын соққанда балалар бір аяқпен , екі рет шапалақтағанда қолдарын екі жаққа созып, үш рет шапалақтағанда жүруін жалғастырады. - Балалар, қанша дыбыс естідіңдер?	"Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. - «Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру; - Ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату; - «Ғажайып дәндер» ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру	- «Жемістер мен көкөністер» фестивалі; - Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; - **Жапсыру** «Менің дәмді достарым»; - «Кім күшті?» жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру.

	бөлу; бөлінген дәндерді санау; - табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы».				
	Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Орман тұрғындары" **Мақсат-міндеттер:** Жұмбақтар шешу арқылы жануарларды тануға,атауға үйрету.Жануарлардың аттарын жеке атап,топтастыра білуге үйрету.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Әртүрлі бағыттарда жүгіру" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда әртүрлі бағыттарда жүгіру; тереңдікке (15–20 см биіктіктен) секіру; допты тәрбиешіден 1-1,5 метр арақашықтықта лақтыру дағдыларын дамыту; оқу қызметін пысықтау.	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау; - Наубайхана жұмысымен таныстыру. Күләш Ахметова «Нан мен күн». Ақ күлшеге қол созады балбөбек, Алтыннан да, гауһардан да ол бөлек, Ақ аспандай дастарқанды ашады Күн сияқты қып-қызыл нан дөңгелек! - «Аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнату; - тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** «Көкөністерден көже жасау» (дидактикалық ойын) **Мақсат-міндеттер:** Көкөністердің атауларымен таныстыру. Көкөністерді дұрыс айтуға үйрету.Көкөністердің аттарын жеке атап,жалпылау түсінігін қалыптастыру.	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Ғажайып әлемі" **Мақсат-міндеттер:** «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың **музыка**ға қызығушылығын, қабілетін арттыру. **Музыка**лық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.

			ұйымдастыру.		
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру. Жуынуға арналған жаттамақ жаттығуы. Мақсаты: есте сақтау, қабылдау, елестету, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Құралдар: сабын. Сабындаған кезіңде Ашытады көзіңді. Бола білсең төзімді, Тап-таза етер өзіңді. Тазалықтың досы - Сабын деген осы.				
Күндізгі серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жаз мезгіліндегі ауа-райы туралы мәліметтерді тиянақтау; күннің жазда аспанда биік көтерілетінін байқауға баулу; Жаз кезіндегі киімдердің атауларын үйрену. Жұмбақ жасыру. – Ар жағында орманның, Ар жағында	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: торғайдың сыртқы түрінің ерекшеліктері туралы білімді тереңдету, балалардың назарын және есте сақтауын дамыту; торғайдың қыстап қалатын құс екендігін еске түсіріп, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балаларға сұрақтар: - Торғай қандай? - Ол не жейді? - Қалай дыбыстайды?	Көбелекті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: көбелектің қимылын, түр-түсі, қанаттарын бақылау. Жұмбақ жасыру. Гүл ұшып гүлге қонады, Гүл бақшам гүлге толады. (Көбелек.) Балалар, жаз келді. Барлық жәндік атаулы оянды. - Қазір сендермен бірге, көбелекті бақылап көрейік. Гүлге қонып отырған	Көшеде кетіп бара жатқан көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: балаларға жеңіл және жүк көлігін ажырата білуге үйрету,байқағыштықты дамыту, өз ойларын дұрыс жеткізе білу. Балалармен көшеде кетіп бара жатқан көліктерді қарастыру, оларды жүк, жеңіл көліктерге жіктеуді	"Бақбақ" гүлін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: "бақбақ"гүлімен таныстыруды жалғастыру; ой-қиялын дамыту. Жұмбақ жасыру. Өзіне шап-шақ, Киген қалпағы аппақ. Балалар тұр қаптап. (Бақбақ.) - Балалар, қараңдаршы? Мынау не? - Дұрыс. Бұл бақбақ гүлі. - Гүл қандай?

	таулардың, Алтын кеспек домалар. (Күн.) - Балалар, қараңдаршы? Күн қайда орналасқан? (Аспанда орналасқан.) - Күннің нелері бар? (Күннің сәулелері бар.) - Күн қалай қыздырады? (Қатты, бүгін күн ыстық.) - Балалар, сендер қайдан білдіңдер, күннің ыстық екенін? Өйткені біз жазғы киімдермен жүрміз. - Күндіз күн жоғары да тұрғандықтан, күн ыстық болады, ал таңертең мен кешке күн салқын болады. Күн көзі төмендейді. - Күн жазда аспанға биік көтерілілгендіктен, далада ыстық болады, жеміс-көкөніс піседі, гүлдер гүлдейді, біз де өзгеше киінеміз. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау.	Торғай – кең далада тіршілік ететін әнші құс. Денесі сопақша, басы дөңгелек, тұмсығы үшбұрышты, қанаты ұзын, сұрғылт, боз түсті болып келеді. Балаларға тақпақ оқу: Торғай, торғай, тоқылдақ, Жерден тары шоқып ап, Бөтегесі бұлтиып, Шық-шық етіп отырмақ. Еңбек әрекеті: учаскедегі гүлзарларды тазалау. Мақсаты: еңбекке дағдыландыру; ересектерге көмек көрсетуге ынталандыру. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. "Түлкі мен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша,	көбелекті қарайықшы. Қараңдаршы, көбелекте не бар? (Қанаттар.) Қанаттарында әдемі өрнектер бар екен. Көбелекті қанатынан ұстауға болмайды, өйткені олар өте нәзік. Қанаттары сынып, ұша алмай қалады. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау. Мақсаты: қол еңбекке баулу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған	үйрену. Жұмбақ жасыру. Көлік туралы жұмбақтар Кеудесінде жаны жоқ, Тамырында қаны жоқ: Май жейді, Су ішеді. Бұл не екен балалар? (Машина) Еңбек әрекеті: учаскені бұтақтар мен тастардан тазарту. Мақсаты: балаларды еңбекке баулу. "Көліктердің дыбысын ажырат" ойыны. Әр түрлі көліктердің дыбыстарын тәрбиеші балаларға тыңдатқызады. Балалар ажыратуға тырысады. Мақсаты: балалардың ойлау қабілетін дамыта отырып, есте сақтау қабілетін арттыру,	(Қалпағы мен сабағы болады.) - Бақбақтың қалпағы дөңгелек, ақ және үлпілдек. Егерде үлпілдекті үрлесең, олар ұшып кетеді (тәрбиеші үрлеп көрсетеді). - Сабағы қандай? (Сабағы жіңішке, ұзын, жасыл.) - Балалар, жаңбыр жауар алдында, бақбақ өзінің күлтелерін жинап алады, ал күннің көзі шыққан кезде қайтадан ашады. Балаларға бақбақтың гүлдеп болғанынан кейін, күлтешісі мамықты шарға айналатынын, мамықтары желмен ұшқанда, ұрықтары түскен жерде қалып, жаңа гүлдің өсуін қамтамасыз ететінін түсіндіру. Еңбек әрекеті: гүлзарларды тазалау. Мақсаты: еңбекке

	Мақсат-міндеттер: балаларды еңбекке баулу. "Қасқыр мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын желісі, шарты бойынша баулу, белгі бойынша бір аймаққа жиналып және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зеректікке тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге "қасқырды" таңдайды. Қалған балалар "қояндар" болады. Педагог белгісінен кейін "қояндар" әртүрлі бағыттарда жүгіріп, қасқырдан қашады. "Қасқыр" ұстап алған "қояндар" саны 5-6-ға жеткенде, "қасқыр" ауысады. Құралдары: "қояндарға"	белгі бойынша қимылдауға жаттықтыру; кейіпкерлердің қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "түлкі" етіп сайлап, қалған балаларды "балапандар" деп, әрқайсына медальон тағып, ойын ойналады. Ойында "балапандар" "түлкі" кейіпкеріне ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең аймақты айнала қашуы тиіс. Құралдары: балаларға медальондар, жүргізушіге - маска.	ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні	байқампаздыққа баулу. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыс. Мақсаты: қозғалыс, ептілік пен жылдамдықты дамыту. Балалардың еркін ойыны. Балалардың еркін ойыны.	баулу, берілген тапсырмаларды мұқият орындауға үйрету. "Бағбан мен гүлдер" қимылды ойыны. Мақсаты: ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Балалардың еркін ойыны. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. Мақсаты: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін

	медальондар, "қасқырға" маска. "Ұстап ал" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**ептілік пен шапшаңдықтарын дамыту. **Дене тәрбиесі** бойынша жеке жұмыстар: кеңістікті бағдарлауды жәнеептілікті дамыту. **Мақсат-міндеттер:** допты лақтыру мен қағып алу жаттығулары. Балалардың еркін ойыны.	"Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. Мақсаты: балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшеге тигізбен жүре білу қабілетін дамыту. Балалардың еркін ойыны.	ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. Мақсаты: балалардың кегли арасымен баяу жәнеептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін ойыны.		ойыны.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қуыршақ, қуыршақ, Таза суға жуынсақ. Қол ұстасып, дос болып, Бақ ішінде қыдырсақ. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз)				

	Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. А. Осеева "Тәтті тоқаш". (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Енді ояндыңдар, төсектен тұрыңдар. Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп, Жалаң аяқ жүреміз. Табанымызды уқалаймыз. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, дербес әрекет, **дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз) Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Үйшікте кім тұрады?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жануарлар туралы білімін, дыбыстарды дұрыс айту іскерлігін бекіту. «Үйшікте кім тұрады?» деген сұраққа кім үйшікте тұрса, сол	Саусақтарға арналған жаттығу. Бас бармақ -әкем, Балан үйрек – шешем, Ортан терек – ағам, Шылдыр шүмек – әпкем, Кішкентай бөбек – мен. Бір үйде біз нешеуміз?	"Кірпіжан" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды диалогқа белсенді қатысып, көркем сөз айтуға бейімдеу; коммуникативті, сөйлеу қабілеттірен дамыту. - Кірпіжан, кірпіжан,	"Ей! Бауырсақ, Бауырсақ!" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дене мүшелерін жаттықтырып, бұлшық еттерін дамыту. - Ей, Бауырсақ,	"Ойыншықтарды жөндейміз" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойыншықтар жайындағы түсініктерін тиянақтау; шығармашылықпен

	балалар ғана жауап береді (балалар жануарлардың дыбысын салады). Тәрбиеші балаларды бірнеше топқа бөледі (3-4-5). Балалар өздеріне таныс құстарды немесе жануарларды қозғалыспен көрсетеді. Әр топ орындықтардан өздеріне үйшік жасайды. Тәрбиеші балаларға әркім өз үйшігінде болатынын, сосын өздері бейнелейтін жануарлардың дауысымен айқайлайтынын айтады. Сосын тәрбиеші әр топпен балалар көрсететін дыбыстарды қайталайды. Содан кейін ол кезекпен барлық үйшікке жақын келіп, есігін қағады да: Тақ-тақ-тақ, бұл үйшікте кім тұрады? – деп сұрайды.	Бір үйде біз /бесеуміз/ "Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** гүлдерді (түймедақ, бақбақ, қоңыраугүл) және түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту; балаларды өсімдіктердің түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүлшоқтарын жасауға үйрету. Барысы: үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі түсті жапырақшалары тұрады. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі бойынша және пішіні бойынша сәйкес келетін гүлді табады.	Қайда жортып барасың? Орманнан, орманнан Нені іздеп аларсың? - Жолым көп, жолым көп, Қоректерді іздеймін. Кездейсоқ, кездейсоқ Иіскеп жүріп, табамын. Д. Ахметова. "Кейіпкердің сөздерін жалғастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі бір ертегідегі кез келген кейіпкердің айтқан сөздерін ары қарай жалғастыруға ынталандыру; байланыстырып сөйлеу мәдениетін, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту, сөздік қорды байыту; ертегілер әлеміне деген тұрақты қызығушылықты арттыру; халық ауыз әдебиеті үлгілеріне деген сүйіспеншілік	Бауырсақ! Сенің басың домалақ, Бұлақ ақса алдында, Түсіп кетпе, абайла! Ақыл айтамыз бізден, Өте ғойшы көпірден. Көпірден өтсең, алға! Тура жолмен адымда! Үстел үсті ойыны: "Суретті құрастыр". **Мақсат-міндеттер:** бөлшектерден тұтас бір бөлікті **құрастыру**ды үйрету, балалардың қабылдауын және байқағыштығын дамыту. "Не, қайда мекендейді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың аң-құстардың, үй жануарлырының тіршілігі туралы түсініктерін	ойлану, ұсақ қол моторикасын дамыту; заттардың қасиеттеріне қызығушылықтарын арттыру. Құралдар: құрастырылатын ойыншықтар (көліктер, дене мүшелері салынатын пластик қуыршақтар, лего ойыншықтар, жұмыртқаға салынатын тосынсый ойыншықтар). Педагог балаларға шеберлердің рөлін атқаруды ұсынады. Шебер болғысы келмейтін балалар сынық ойыншықтарын "шеберлерге" әкеледі, "шеберлер"сынық ойыншықты зерттеп, жөндейді. "Жидек теремиз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта

	Балалар жануарлар немесе құстар дауысымен жауап береді. Тәрбиеші үйшіктерде кім тұратынын табады.		сезіміне тәрбиелеу. Құралдар. Түрлі ертегілер бойынша белгілі сюжеттер салынған суреттер.	тиянақтау; сөздік қорын байыту; есте сақтау, ойлау, байланыстырып сөйлеу қабілеттерін; дүниетанымын кеңейту. Құралдар: ан-құстарды, үй жануарлырының және мекедерінің суреттері.	арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.
Серуенге дайындық	"Суретті тап"ойыны. (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** есте сақтау, зейінді дамыту. Балаларға суретті белгілі уақыт көлемінде көрсету.	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда **көркем**	Өздері білетін ертегілері бойынша суреттерді қарау. **Мақсат-міндеттер:** суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік	"Тап, кім шақырды?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** есту қабілеттерін жаттықтыру, балалардың өз құрбы-құрдастарына достық қатынастарын,	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру.

	Одан кейін балалардың көзін жұмуларын сұрау, көптеген суреттердің ішінен бірінші қараған суретін тауып алу.	**әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту.	қорларын, байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: ертегілер сюжеттері бейнеленген суреттер.	зейінін, есін, бірігіп ойнауға деген тілектерін тәрбиелеу. Балаларға қарамай кім шақырғанын тек дауыс бойынша табу, оның атын дұрыс атау. Дауысын өзгертпей, атын қатты айту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді: - Бүгін біз балаларды дауысы бойынша табамыз. Балалар көзін жұмады да, тек кім шақырғанын тауып оның атын айтады. Осыдан кейін тәрбиеші ойыншылардың біреуін қасына шақырады. Ол келіп, көзін жұмады, ал жүргізуші ойынға қатысушылардың бірінің қасына келіп, белгі береді, ол	Балаларда **көркем әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту.

				оның атын қатты дауыспен айтады.	
Серуенге дайындық	Серуенге деген құштарлықты ояту, серуенге қажетті құралдарды әзірлеу, балалармен жеке сұхбат жүргізу, киімдерді реттілікпен кию: жейде, шалбар, бас киім және аяқ киім.				
Серуендеу	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** күнге қызығушылықты арттыру. Көркем сөзді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; денсаулықты сақтау қағидаларына баулу. "Күнім, күнім..." Күнім, күнім, қайдасың? Түннен бері шығасың. Сенімен бірге оянамын, Жылы нұрыңа шомыламын. Оянамын, жаттығамын,	Торғайды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** торғайдың қимыл-қозғалыстарында, сыртқы келбетінде өзге құстарға ұқсамастықты байқауға, атауға дағдыландыру; қамқорлыққа тәрбиелеу. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. "Аққу-қаздар" қимыл-	Көбелекті бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көбелек туралы түсініктерді тиянақтау; жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Көбелек - ау, көбелек, Әдемісің гүлдейсің. Ұстап сені не керек? Ойнамайсың күлмейсің. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жігер-күшін, зейінді	Шиені бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шие ағашы туралы алған білімдерін бекіту, ол гүлденген кездегі әдемілігін сезінуге үйрету. Шие бар менің бағымда Өзім бағып өсірген. Тұр толықсып бабында Мөлдір шырын несібем. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға	Бақбақ гүлін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** бақбақ гүліне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. - Балалар, мен сендерге осы «Бақбақ» гүлі туралы ертегі оқып берейін,мұқият тыңдайық. Көктем келді. Бір күні көгал арасынан кішкентай бақбақ гүлі шығып жан-жағына қарап: -Қызық! Ертең мен өскенде қандай болар едім? - деп ойланады.

	Балабақшаға барамын. Нұрыңа толған алаңға Достарымды шақырамын. Д. Ахметова. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына	қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** белгі берісімен бір бағытта тез жүгіруге жаттықтыру; ойын шартын бұзбауға бейімдеу; бір-біріне соғылмауға дағдыландыру; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде екі (таңдалған) бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді	дамыту; шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құламауды ескеру керек. "Бағбан мен гүлдер" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілік пен шапшаңдықты дамыту, алаңның қарсы бөлігіне қуғыншыдан асқан ептілікпен қашып өтуге үйрену. **Дене тәрбиесі** бойынша жекелей жұмыс: кеңістікті бағдарлауға арналған жаттығулар. Балалардың еркін ойыны. Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді	дағдыландыру: бір- біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан- жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдыққа баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "ою" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "аюға", маска. "Кегльді қағып ал"	Бір кезде жай жаңбыр жауады, бақбақ оданда жоғары өсіп, аспандағы күнді көреді. - Мәссаған! Анау күн секілді жап жарық болып өссем ғой?-деп армандайды. Оны естіген күн жымия төменге қарап,бақбақ гүлді сары түске айналдырады. Күн сайын ол сарғайып жәндіктердің күні болады. Арада күндер өтеді бақбақ гүлі аспанда жылжып бара жатқан аппақ,үлпілдеген бұлттарды көреді. - Мәссаған! Менде анау бұлттар секілді аппақ болсам ғой! - дейді. Жоғарыдағы бұлттар төменге қарап, әлгі бақбақты аяғы бар бұлтқа айналдырады. Кенеттен жел соғып бұлттар жан-жаққа ұша бастайды, алыс-

	қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Балалардың еркін ойыны. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын қарапайым түрде де ойнатылады: педагогтің қалауынша "қасқырларды" қоспауға болады. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. Балалардың еркін ойындары.	суару. **Мақсат-міндеттер:** өз міндеттерін қызығушылықпен атқаруға тәрбиелеу; өсімдіктерге деген сүйіпеншіліктерін арттыру. Балалардың еркін ойыны: жақсы көретін ойыншықтармен ойнау. **Мақсат-міндеттер:** ойын бойынша жолдастарымен бірігіп ойнауға үйрету. Балалардың еркін ойындары.	жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойындары.	алыс жерлерге. Бірақ ұшқан бұлттар қонған жерлерінде алдымен сары күн түстес, содан соң ақ бұлт түстес болып, осылайша бақбақ гүлдері пайда болған екен. Балалардың еркін ойындары.
Серуеннен	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды,				

оралу	жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу. Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Дұрыс сөйлеп үйренеміз" атты ата-аналарға арналған жаднамалар.	"Өзіне-өзі қызмет көрсете алу" тақырыбында кеңес беру.	"Менің баламның сүйікті ісі" тақырыбында лэпбук жасау.	"Үй жағдайында дамыту ойындарына жағдай жасау" атты ата-аналарға арналған жаднама.	"Воскобовичтің дамытушы ойындары" тақырыбында ата-аналарға кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж.

«Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025	**12.08.2025**	**13.08.2025**	**14.08.2025**	**15.08.2025**
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Күн сәулесінен сақтанайық!" атты ата-аналарға жаднама.				
	"Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді сыпай түрде айтуға дағдыландыру. Санамақты мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту.	"Лото" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** заттарды топтастыруға, олардың жалпы атауын айтқызуға дағдыландыру; зейінді, қабылдауды, ойлау қабілетін дамыту. Балалар берілген суреттерді топтарға жинайды: ойыншықтар, киім, тамақ және т. б. бойынша. "Пойыз келе жатыр"	"Би билеген баламыз" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жағымды эмоцияларын, дене мүшелерін дамыту.. Жаттығу жасап көреміз, (Адымдау) Қолды көкке көтереміз, (Қолдар жоғары) Түсіріп белге төмен, (Қол белде) Еңкейеміз, еңкейеміз. (Оң-сол жаққа еңкею) Өкше қойып, басамыз,	"Бір сөзбен ата" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға көкөністерді, жемістерді жалпылауға және оларды бір сөзбен атауға үйрету. "Толқиды теңіз" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты.	"Лото "Қысқы және жазғы ойын-сауықтар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазғы және қысқы ойын-сауықтар жайындағы түсініктерін нығайту; екі топқа бөлуге дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Құралдары: жазғы және қысқы ойын-сауықтар туралы

	Екі көз бен қос құлақ, Бір бас пенен бір мұрын. Нешеу болды қос шырақ, Санап шығар кім бұрын?! Екі аяқ пен екі қол, Бір ауыз бен бір тілің ... Нешеу болды қане, бол, Санап шығар кім бұрын?! Сұқ саусағым суға барды, Ортаң қолым орақ орды. Аты жоғым ағаш жарды, Жұмсамапты алақаным, Тек шынашақ-балапанын. (М. Қуанышбеков)	саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Пойыз келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, Тоқ-тақ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Жылдам келе жатыр: Тоқ-тақ-тоқ, тоқ-тоқ. (Саусақтарды үстел бетінде ырғақтарға сай кезегімен, күйсандықтың пернесін басқандай тықылдату) Барлық бала күтіп қалды: Алақан, алақан! (Алақандарды жайып, өзара уқалау)	(Оң жақ өкше, адымдау) Өкше қойып, басамыз. (Сол жақ өкше, адымдау) Міне, қандай әдемі, (Қол белде, бас шайқау) Би билеген баламыз. (Шапалақтау) "Суретті құрастыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас бөлік құрауға үйрету. "Жаз" тақырыбындағы сюжеттік суреттерді қарау. суреттер бойынша сұрақтар қою, балалардың сұрақтарға толық жауап беруін қадағалау.	Балалар ойын алаңында айналып жүріп: «Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт» - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі бойынша: Толқын мұз бол!"- дегенде балалар қозғалмай қалу керек.	сурет-карточкалар. "Түймеше" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды мәтін жолдарының ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Тоқ-тоқ, тоқ-тоқ, саусағым, Соққылайды томпағым. Түймешені, түймешені, Басып, басып таппадым. Д. Ахметова

		Қуанышпен қарсы алады: - Алақай! Алақай! (Алақандармен шапалақтау)			
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру.	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафтарта тұрған ойыншықтар мен құралдарды реттеп, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру.	Бөлме өсімдіктерін күту. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өсімдіктерге ұқыптылықпен қарауға бейімдеу (құрап қалған жапырақтарды алып тастау), күтуге деген қызығушылықтарын ояту, ересектерге қолқабыс танытуға тәрбиелеу.	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.
Таңғы гимнастика	Таңғы жаттығу кешені: "Орамал" Жүру және жүгіру, бірінің соңынан бірі жүру. Аяқтың ұшымен жүру. Шеңберге тұру. Орамалды көрсетіңдер. Аяқты сәл алшақ қойып, қолды артқа жасырамыз. Қолды алға созып,қайтадан жасыру. (3 рет қайталау) Келесі қолға орамлды ауыстырып,осы жаттығуды қайталау. Орамалды орнына қою. Тағы солай отырып, орамалды орнына қойып, тұру,отырып, орамалды алып жүру. Орамалды сол қолына алып осы қимылдарды қайталау. Қаздар қанат қағады,аяқты жәй қойып,қолды түсіру. Қолды жанына созып,сермеу және "га-га-га" - деп түсіру. (4 рет қайталау) Қаздар дыбыстайды. Аяқты алшақ қойып, қолды түсіру. Алға еңкейіп,қолды артқа жіберу, "ш-ш-ш" - деп айту. Қаздар жем шоқиды. Аяқты жәй қойып,қолды түсіру. Қолды тізеге қойып отыру. Басты түсіріп,тұру Тыныс алу. Орамалды үрлеу.				

	Бірінің соңынан бірі жүру. **(дене тәрбиесі)**				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Кемпірқосақ" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойлау, есте сақтау қабілетін дамыту. Балалар ортаға шығып түстерді айтады. Бір бала қарамай тұрып, қайсысы қандай түс айтқанын айтып береді. - Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру; - түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); - ұжымдық	Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған шығарманы талдау Ибрагим Нүсіпбаев «Біздің мысық». Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бас салмақ болып Аршыды мысық. Жөнелді торғай Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп. Мысықтың қалды Жамбасы ісіп.	Тіл ұстарту: "Кім не істейді?" Тасшы тас қалады, Басшы басқарады. Досшыл – дос табады, Қасшыл – қас табады. Төсшіл – төс қағады, Асшыл – ас бағады. Бәсшіл – бәстеседі, Мәсшіл – мәс теседі. - Отбасылық биден әзірленген челлендж материалдарын қарау. - Балаларды өздері таңдаған әуендеріне	"Жұмбақтар, ертегілер, аңыздар оқу. Дина Ахметова «Жыл мезгілдері» Күн ысып, Құстар ұшып, Балалар суға түседі, Бақшада құлпынай піседі. (Жаз) Күн суытып жаңбыр жауады, Жапырақтар сарғайып ұшып жатады. Адамдар астық жинайды. Қаздар көлде қиқулайды. (Күз)	"Тым-тырақай" ойыны. Мақсаты: балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамуты. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер орнасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп,

	шығармашылық жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып **жапсыру**, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу)	- Шығармашылық шеберханасы: **сурет салу**дың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан. түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау. - Сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу.	билету. «**Музыка** жанрына сай қимылдаймыз» ойыны. https://bilimkids.kz/steam/74?l=4 Міндеттер: балаларды **музыка**ның әртүрлі сипатын ажырата білу қабілетін дамыту; марш, вальс, полька сияқты **музыка** жанрларын ажырату қабілетін көрсетуге ынталандыру; **музыка**ның осы жанрлары мен ырғақтарына сәйкес қозғалуға ынталандыру; есту зейінін, сезімнің экстероцептивті және проприоцептивті түрлерін, қиялын, аналитикалық ойлауын, **музыка**лық есту қабілетін, ырғақ сезімін, қимылдарды үйлестіруді дамыту; сезімталдықты, эмоционалды ықыластылыққа тәрбиелеу.	Аязы қатты, Боран жабады көкті, Айнала аппақ дала, Аппақ көше мен қала. (Қыс) Халық ауыз әдебиетіне деген сүйіспеншіліктерін арттыру. "Жалқау мысық" ертегісі	санаңдар! Бір, екі, үш! Ал, тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу; - түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; - мамандықтар туралы еркін тақырыпта **сурет салу**, **мүсіндеу**; - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату:

					«Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б.
	Құрастырудан ойын-жаттығу "Үй жануарларына арналған үйлер" **Мақсат-міндеттер: Құрастыру** үшін қажетті бөліктерді атау және таңдау қабілеттерін дамытуға ықпал ету, көмектесуге деген ықыласты тәрбиелеу, үй жануарлары туралы білімдерін бекіту.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Көңілді ойындар" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда бағытты өзгертіп жүгіру қабілеттерін дамыту; тақтайдың үстімен тізе мен саусақтарға сүйеніп, төрт тағандап өрмелеу және бір орында тұрып, арқаннан биікке секіріп, жерге табанмен түсу жаттығуларын жасаудғы дағдыларын дамыту.	Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Аңдардың төлдері" **Мақсат-міндеттер:** Орман мекендеушілері туралы білімдерін бекіту: жануарларды түр сипатынан айыра білу, орман мекендеушілері арасында қарапайым байланыс орната білу қасиеттерін дамыту, олардың өміріне қызығушылық және сезімтал көзқарас тудыру; көру, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын байыту, жандандыру; адам тірі табиғатқа мұқият қарау керек екенін түсінуге	Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** көркем сөзді мәнерлеп айтуға бейімдеу; ұсақ қол моторикасын дамыту. Күн денесін құрайық, (Алақандарды жоғары көтеріп, оңға-солға бұраңдау) Қолды жайып бұрайық, Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып, ашу) Сәулелерді шашайық. Саусақтармен жыбырлап, (Саусақтарды алақанға жинап, қайтадан жазып,	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Денсаулық әуені" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, **музыка**лық және шығармашылық ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.

			тәрбиелеу.	ашу) Сәулелерді шашайық. Шапалақты қағайық, (Шапалақ қағу) Көңілді болайық. Д. Ахметова.	
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Шырша ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шырша ағашы туралы түсініктерді тиянақтау; балалардың сөздік қорын толықтыру; ағаштар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Балаларды шыршаға жақын апарып, ол туралы тақпақ, жұмбақтарын еске түсіріп айту. Басқа ағаштар қыста жалаңаш тұрғанда,ал шырша қысты күні ерекше сұлу екендігін	Жәндіктерді бақылау (ара). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** аралардың тіршілігіне деген қызығушылықты арттыру; аралардың адамға беретін пайдасын білуге үйрету; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Жұмбақ. Ыжылдап ұшады, Гүлдерге қонады, Шырынын сорады, ұясына жинайды. Түр-түсі сары-ала, Аталады ... (Ара.) Жаз мезгілінде	Аспанды және бұлтты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға аспанның әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айтуға бейімідеу; табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жел туралы мағлұматты толықтыру; желдің түрлерімен таныстыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Әңгімелесу. - Жел дегеніміз не? - Жел қандай болады? - Жел қалай пайда болады? - Жел не үшін қажет? - Жел бізге керек пе,	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау (ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар.

	аңғарту. Шыршаның негізгі түсін, неліктен жапырақтардың жоқ болғанын сұрау. - Шыршаны қашан болмасын тамашалап қарауға болады, себебі ол әрқашан жап жасыл, суықтан қорықпайды. - Шыршаның бұтақтарында жапырақтардың орнына қылқандар бар. Қылқандар түспейді, сондықтан қыста үстіне түскен қар бұталарды сындырмайды, қылқандардың арасынан жерге түсіп кетеді. - Шырша өте пайдалы ағаш, ол ауаны тазартып,денеміздің сау болуына көмектеседі. Жасыл желек жамылған Міне, сұлу шыршамыз Инелері тағылған Қандай сұлу	аралардың ұшып, гүлдерге қонып жүргенін бақылау, қорытынды жасау. Аралардың өсімдіктерге, адамға өте пайдалы екендігін түсіндіру. Аралар шығаратын балы аюлардың жақсы көретінін ескерту. Ауа райының салқындауы байланысты жәндіктер жоғалатынын айту. Еңбек әрекеті: орындықтарды, құмсалғыш шеттерін құмнан тазалау, сыпыру. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру, тазалыққа бейімдеу. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру.	баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін, мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше,азайып және еритінін атап өтуге болады. Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. Еңбек әрекеті: құраған шөптерді жинау (тәрбиешінің көмегімен). **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Аллергиясы бар, сезгіш балалардың қатысуы-қатыспауын ескеру. "Шеңберден шеңберге"	жоқ па? - Желді көрмесек қалай сеземіз? - Жел қай жақтан соғып тұр? Жаттығу. Жел соғады бетімізге, Тербеледі ағаштар. Тыныш - тыныш отырыңдар, Биік - биік ағаштар. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар	Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты «топырақ» деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі. Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа

	шыршамыз! Еңбек әрекеті: ауланы құрап түскен жапырақтардан тазарту. **Мақсат-міндеттер:** тәрбиешіге көмектесуге тәрбиелеу; бастаған істі аяғына дейін жеткізу "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** биік емес бөрене үстімен жүріп, екі аяқты бүге отыра секіруге дағдыландыру. Балалардың еркін ойыны.	Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Балалардың еркін ойыны.	жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жерде жатқан бір шеңберден екінші шеңберге секіріп өтуге машықтандыру; секіріп жылжуда мұқиятты болуға, шеңбердің шетін баспауға дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Құралдары: үш-төрт шеңбер. Балалардың еркін ойыны. Мақсаты: балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерге су құю. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа, бірлікке, еңбекқорлыққа баулу. Құралдары: балаларға су құйғыштар. Балалардың еркін ойыны.	дағдыландыру. "Түсін тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** кеңістікте бағдарлау, түстердің арасынан негізгі түстерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Дене тәрбиесі**ндегі арналған ойын: балаларда екі аяғымен алға қарай секіру қабілетін дамыту. Белгі бойынша әрекет ету, ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Қуыршақ, қуыршақ, Таза суға жуынсақ. Қол ұстасып, дос болып, Бақ ішінде қыдырсақ. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

Түскі ас	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай аппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Не дәмді? (ертегі) https://bilimkids.kz/regime-process/2412?l=6&l=9 (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Ояндық па бәріміз? Бір-бірімізге қараймыз. Күлімдейміз бәріміз. Керіліп созылып, Ақырын қане тұрамыз. Орнымызда жүреміз, Енді доп болып секіреміз. Адымдап жүреміз. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	**Тамақтану мәдениетін қалыптастыру:** қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, көркем сөз) Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Асты-шашпай төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тәрбиеші балалардың үстел үстінде дұрыс отыруларын қадағалайды.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың	"Шұбар тауық" үстел үсті театры. **Мақсат-міндеттер:** ертегінің мазмұнын түсінуге үйрету, ертегілердегі кейіпкерлерге деген	"Тәртіпке келтір" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды "орнына қою", "орнына апару"етістіктерін қолдана отырып	"Дәрігерге не керек?" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы түсініктерін	"Қонақтарды қарсы алу" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** қонақтарды қарсы алу туралы білімдерін жетілдіру.

	ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын "сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. "Аурухана" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың дәрігер мамандығы туралы, оның іс-әрекеттері туралы білімдерін бекітуді жалғастыру, құралдарды (шприц, термометр, тонометр) дұрыс атауға үйрету.	сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Өзіңе жұп тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір-біріне итерместен жүгіруге үйрету, үлкен құрылыс ойыншықтарымен ойнау.	сөйлем құруға үйрету. Құралдар: түрлі-түсті текшелер жиынтығы (әр түсті текшеден 2-3-тен болуы тиіс) және 4 кішкентай түрлі-түсті қораптар. Ойын барысы: Тәрбиеші балалардың назарын текшелерге аударады және олардың қандай түс екенін сұрайды. - Енді сендер қуыршақтың текшелерді қораптарға қалай салатынын көресіз. (Үстелге түрлі-түсті қораптар қойылады) - Қуыршаққа қараңыз, ол не істейді? (Қуыршақ қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады) - Иә, ол қызыл текшелерді қызыл қорапқа салады. Бұны қуыршақ жасады? - Сары текшелерді қай қорапқа салу керек? Сары қорапқа дұрыс	тиянақтау, қолданатын құралдарды айтқызып, сөздік қорды жетілдіру; есте сақтау, ойлау, сөйлеуді қабілеттерін дамыту. Құралдары: дәрігер және басқа мамандар қолданатын құрал-заттар немесе кесілген суреттер. Балалар дәрігерге қажет құралдарды іріктеп, атайды, не үшін қажет екендігін түсіндіруге тырысады. "Жидек теремiз" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру;	Балалардың рөл таңдаудағы талпыныстарын құптау, ойын ортасын жетіспейтін заттармен, ойыншықтармен толықтыру. "Біз естиміз-жасаймыз"ойыны. **Мақсат-міндеттер:** мәтін бойынша естіген сөздерді, қимылмен көрсетуге дағдыландыру; ой-қимылды, пантомикалық қабілеттерді дамыту.

			айтасыңдар. - Сол сияқты, көк текшені көк қорапқа, жасыл текшені жасыл қорапқа салады. "Үй құрылысы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй құрылысы жайындағы түсініктерін тиянақтау; қол моторикасын, ой-құиялын дамыту; достық қарым-қатынастарға, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк машиналары, құрылысқа қажет ойыншық құралдар (балға, бұрағыш, тістеуік, тағы басқалар). Педагог балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі	коммуникативтік қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.	

			(кірпіш қалаушы, жүргізуші, жүк тасушы). Балалар құрылысқа қажет материалдарды таңдап, өзара кім қандай рөлді атқаратыны туралы келіседі.		
Серуенге дайындық	"Пішіні бойынша таңда" (топпен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** балалардың геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту, заттардың пішінін дұрыс атау.	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда **көркем әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту	"Сөйлем **құрастыру**". Мақсаты:Мақсат-міндеттер:	"Кімге нені береміз?" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** жуан-жіңішке, биік-аласа, қалың-жұқа ұғымдарын жетілдіру; заттарды салыстыруға дағдыландыру; өз ойын жеткізе білуге машықтандыру.	"Жаз" тақырыбындағы сюжеттік суреттерді қарау. **Мақсат-міндеттер:** суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік қорларын, байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: жаз мезгіліне байланысты бейнеленген суреттер.
Серуенге дайындық	Балалармен серуенге шығуға қатысты киіну алгоритімін жетілдіру. - Қанеки, қуанамыз да күлеміз! Бірақ алдымен рет-ретімен киінеміз.				
Серуен	Қылқан жапырақты ағаштарды бақылауды	Жәндіктерді бақылау (шыбын). (**қоршаған**	Жаңбырлы ауа-райын бақылау. (**қоршаған**	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен**	Құмның қасиеттерін бақылауды

	жалғастыру (шырша, қарағай). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** қылқан ағаштардың қасиеттерін салыстыруға дағдыландыру; ағаштарға деген қамқорлықты тәрбиелеу. Ағаштарға қарап, сипаттау. Қарағай: діңі - қоңыр, бұтақтарында ашық жасыл, ұзын инелері бар. Олардың қыста да, жазда да түсін өзгертпейтіні туралы айту. Шырша инелерінің түсі қою жасыл, ұзындығы қысқа. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың бірін-бірі қақпай, кеңістікте жүгіре білу, түстерді	**әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** жәндіктерге қызығушылық туғызу; шыбынның тіршілігін байқауға тарту. Жұмбақ Шидім, шидім, шидім құс, Ши басына қонған құс. Қарқаралы қара құс, Хан басына қонған құс. (Шыбын.) Жаз мезгілінде шыбын-шіркейлерлің өмір сүруін, олардың тастар мен жапырақтардың астына тығылуын бақылау, қорытынды жасау. Шыбын даладағы заттарға қонып, адамның үйіндегі ыдысқа қона жүретінін көрсету. Соның нәтижесінде іш құрылысына зиян келтіру мүмкін. Басты	**әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** табиғи құбылыстары туралы білімді бекіту; ауа-райының құбылмалы екендігін түсіндіру; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Жаңбырлы күні қажет заттарды еске түсіру. "Жаңбыр". Аспанда бұлт түйілді, Жерде ойнатты құйынды. Табиғат отпен қол қойып, Ақырып бұлтқа бұйырды. Жу егінді, бақшаны! Көшедегі бас шаңды Бұлт бұйрықтан. М. Жаманбалинов. "Кім бірінші?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тура бағытта белгі бойынша	**танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** желдің қасиеттерін еске түсіру, жел бағытын анықтауға арналған ойыншықтарды (зырылдауықты) пайдаланып ойнауға машықтандыру. "Гүлдер мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жұптарға жиналуға және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру. Құралдар: таратпалы медальондар: гүлдер мен аралар. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке,	жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамытужәне көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құмның ылғалдылығын қамтамасыз етуге машықтандыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Тәжірибе жасау: "Біз әжемізге тәтті нан пісіреміз" (дымқыл құмнан мүсіндер жасау) "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін

	ажырата білу, зерек болу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға жалаушадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті жалаушалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдар: түрл түсті жалаулар. Еңбек әрекеті: орындықтарды құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта	ереже: шыбынды үйге кіргізбеу, ыдыс-аяқ мен тағамдарды жабық жерге қою, жеміс-көкөніс, жидектерді жуу. Ауа райының салқындауы байланысты жәндіктер жоғалатынын айту. "Күн - түн" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ұйымшылдықпен ойнай білуге баулу. Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн!" - десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды, "Түн!" - десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. "Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, достық қарым-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. Мақсат-міндеттер:балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшені баспай жүре білу	мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Еңбек әрекеті: қол өнері сабақтарына табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Балалардың еркін ойыны.	жетілдіру;ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу жәнеептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-

	аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшені бастай жүре білу қабілетін дамыту. Балалардың еркін ойыны.	балалардың шеңберді құрып, шеңберде ойнай білуге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады,	қабілетін дамыту. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.		теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.

		ойын қайтадан басталады. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.			
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Салауатты өмір салты" туралы ата-аналармен әңгіме.	"Күн сәулесінен сақтанайық!" атты ата-аналарға жаднама.	"Жаздағы-дәрумендер" тақырыбында лэпбуктар әзірлеу.	Ата-аналар сұраныстары бойынша кеңес.	"Балалармен демалыс күнді қалай өткізуге болады?" тақырыбында кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж.
«Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025	**19.08.2025**	**20.08.2025**	**21.08.2025**	**22.08.2025**
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**) Ата-аналармен баланың жалпы көңіл-күйі туралы әңгіме.				
	"Қуырмаш" саусаққа арналған жаттығу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Қуыр-қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш. Бас бармақ, Балан үйрек,	"Құлыншақтар шапшаң екен" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды тақпақты мәнерлеп айтуға тарту; артикуляцияны, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. "Құлыншақтар шапшаң екен". **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп,	"Ненің төлі?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жан-жануарлардың төлдерін атауға дағдыландыру, білімдерін тиянақтау; есте сақтау, қабылдау, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың және төлдерінің суреттері. "Суретті құрастыр"	"Ою саламыз" саусақ жыттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қимылдарды жаттығу мәтінінің ырғағына сай орындауға дағдыландыру; ойлау, елестету қабілетін, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту.	"Лото "Жануарлар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** үй жануарлары мен жабайы жануарларды топтастыруға және жалпы атауларын атауға үйрету; зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: үй жануарлары мен жабайы

	Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. Сен тұр – қошақанға бар! Сен тұр – құлыншаққа бар! Сен тұр – лаққа бар! Сен тұр – бұзауқанға бар! Сен тұр – ботаңа бар! Ал сен алаңдамай, Қазан түбін жалап, үйде жат. "Лото-жануарлар" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Үй жануарлары мен жабайы жануарларды топтастыруға және жалпы атауларын атауға үйрету. Зейінді, байқауды дамыту. Балалар берілген суреттерді топтастырады: үй жануарлары мен жабайы жануарлардың суреттері бойынша.	мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін, жағымды эмоцияны дамыту. Құлыншақтар шапшаң екен, Шабуылмен шапқан екен. Тігідік-тігідік шабады, Тентек желден озады. Құлақтары тікірейген, Жалдары желкілдеген. Тігідік-тігідік шабады, Тентек желден озады. Д. Ахметова. "Сыпайы бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға сөздерді сыпай түрде айтуға дағдыландыру. Мысалы: ботақан, қошақан, құлыншақ, қозықан. Құралдары: үй жануарлары төлдерінің суреттері.	ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бөлшектерден тұтас бөлік құрауға үйрету. Жануарлардың суреттерін бөліктерге бөліп, олардан тұтас бір сурет шығаруға үйрету.	Зергер бала боламыз, (Екі алақанда ашу) Оюды саламыз: Бұлақ, (Қолдарды жұдырыққа жинап, ішке қарай бұрау) Дөңгелек, (Шеңбер салу) Ирек, (Толқындар жасау) Қанат, (Қос қолмен бұлғау) Гүлдер, (Алақандарды жайып, тігінен көрсету) Көбелек. (Қос қолды айқастырып, бұлғау) Д. Ахметова. "Бір сөзбен ата" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларға үй және жабайы жануарларды жалпылауға және оларды бір сөзбен атауға үйрету.	жануарлардың суреттері бойынша. "Қонжық орманда жүреді" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаттығу сөздерін айта жүріп, мәтінге сай қимыл-қозғалыстарды жасауға дағдыландыру; артикуляцияны, сөйлеу, ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қонжық орманда жүреді, (Екі аяқ иық енінде, қол белде) Маймаңдайды, теңселеді. (Маймаңдау, қонжық жүрісіне еліктеу) Маймаңдайды, теңселеді, Тәтті жидекті тереді. (Отыру, саусақтармен еденді соққылау) Ағаштарға жорғалайды, (Екі қол кеуде алдында бүгулі; қолдарды көтеріп-

					түсіру, аяқтарды, түзе бүгіп, кезек көтеріп-түсіру) - Бал бересің бе? - сұрайды. (Екі алақанды қосып, үйкелеу) - Бал бересің бе? - сұрайды. Жерге түсіп, маймаңдайды. (Маймаңдап жүру) Д. Ахметова
	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Ойыншықтарды сөрелерге қою. **Мақсат-міндеттер:** балаларға ойыншықтарды сөрелерге белгілі тәртіпте қою амалын игерту; тәртіптілікке деген ұмтылысты қолдау; ойыншықтарға ұқыпты қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Асхана бойынша кезекшілік. (тәрбиешінің көмекшісімен бірге) **Мақсат-міндеттер:** балалардың ересектерге көмектесуге, нұсқауларды нақты орындауға деген ұмтылыстарын ояту: ыдыс-аяқты үстел бетіне дұрыс қоюға машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде; 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру; (3рет) 3-4 б.қ.				

	Аяқ алшақ, қуыршақ алда; 1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу; Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау. 1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді". 5-6 б.қ. келу; (3рет) Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою; 3-4 тік тұру. Қуыршақпен оңға, солға айналу (2реттен). **(дене тәрбиесі)**				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны құрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	- Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан	"Сөздер тізбегі" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік	"Айна" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ептілікке, шыдамдылыққа, зейінін қалыптастыруға машықтандыру, есту қабілетін дамыту. Балаларға ойын бастаушы әртүрлі қимылдар көтереді.	"Ұшты, ұшты не ұшты?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ненің ұшатынын, ненің ұшпайтынын, аңғарымпаздыққа тәрбиелейді. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып	"Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды, бірнеше

	жасап, дайын кейіпкер бейнесіне **жапсыру**; - тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату;	қорын байыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң кезекпен осы тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жануарлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер. «Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... »үәжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау. «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу. Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын.	Қалғандары сол қимылды айнытпай, дәл қайталауы тиіс. Екеуден жұптасып, бірі - айна, бірі - сондағы сұлба болып ойнауға да болады. Орындарын ауыстыра алады. «Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан **мүсіндеу**, суретін салу; - өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту; - ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу.	отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы ойынды былай жүргізеді: Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! Ұшты - ұшты қарға ұшты! Ұшты - ұшты арба ұшты! Ұшты - ұшты дауыл ұшты! Ұшты - ұшты ұшақ ұшты! Ұшты - ұшты торғай ұшты! Ұшты - ұшты жылан ұшты! Осылайша жүргізілген ойында жаңылмаған	бала шеңбер орнасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал, тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. - Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою

				ойыншы жеңеді.	үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; - қойылымды қою. «Үнсіз диалог» артикуляцияны дамытуға арналған жаттығу. Мақсат-міндеттер. Балаларды ойынға белсенді қатысуға, эмоцияларды, ойларын ым-ишара арқылы білдіруге шақыру; эмпатикалық, шығармашылық қасиеттерді дамыту; сүйіспеншілікке тәрбиелеу.
	Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "Менің сүйікті үй жануарым" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың жалпы үй жануарлары туралы білімдерін толықтыру, пысықтау.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Сүйікті үй жануарым" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда жіптен бір жанымен аттап секіру және қиғаш тақтайдың үстімен төрт тағандап, тізе мен саусаққа сүйеніп жаттығулар жасау техникаларын	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Менің кішкентай мысығым" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту; бірнеше бөліктерден мысық бейнесін **құрастыру**ды, пішінін	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Біздің жанымызда не мекендейді?" Мақсаты: Балаларға үй жануарлары (мысық, ит) туралы түсінік қалыптастыру, жануарлар денесінің	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Аңдар әлеміне саяхат" Мақсаты: Берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке,

		бекіту; оқу қызметін пысықтау; сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру қабілетін жетілдіру.	анықтауға үйрету; пішіндерді 2 бөлікке кесіп (шаршыны - үшбұрышқа), төртбұрышты дөңгелектеуге (бұрыштарды қиып) түрлендіру қабілетін қалыптастыру; қиялды, ұсақ және жалпы мотрикаңы дамыту; үй жануарларына деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.	бөліктері туралы білімді бекіту; балалардың сөздік қорын байыту (үй жануарларының сыртқы ерекшеліктері мен әдеттері), зейінді, жұмбақтарды шеше білуді дамыту; жануарларға деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.	шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларда құмырсқалар тіршілігі жөніндегі түсініктерді қалыптастыру; жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу.	Алыстан, көшеде өткен ит немесе мысықты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың үй жануарларына деген қызығушылықты арттыру; ит немесе мысықтың адам үшін пайдалы екендігін, үй жануарының пайдасы	Ауладағы құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға құстарды алдымен көзбен көрмей, дыбыстарынан танып, атауға машықтандыру; құстардың тіршілігіне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды, түрлі белгілерге қарап, желді бақылауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Балалар педагогтің	Көлеңкені бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** көлеңке құбылысына қызығушылықты ояту; көлеңкенің жарық, күнмен тікелей байланысын көрсету; бақылағыштыққа тәрбиелеу; жағымды эмоцияларды дамыту.

	Педагог жүгіріп өтіп жатқан құмырсқаларға көңіл аударады. Құмырсқалардың бірігіп, бір ұяда мекендейтінін, өте шапшаң, еңбекқор, ұйымшыл жәндіктер болғандығын көрсету, түсіндіру. Құмырсқалардың күші өте мол екендігін, жапырақты, бұтақтарды немесе құрттарды, салмағына қарамай, көтеріп тасымалдайтынын бақылату. "Құмырсқалар". Жанталасқан жәндіктер, Шынжырдай тізіліп жүгірген, Бірігіп алыпты алады, Зәулім ұяны салады. Д. Ахметова "Мысық пен тышқандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шартына сай	көру үшін, оны жақсы күту керектігін түсіндіру; қамқорлыққа тәрбиелеу. Егер мысық не ит осы күні көшеде көрінбесе, фото суреттерін тақтаға іліп, бақылауға болады. Балаларға ит пен мысықтың ұқсастығы мен айырмашылығын байқап айтуға ұсыну. Балалар білген үй жануарлары туралы тақпақтарды сұрау. Балаларға далада жүрген жануарларды қолмен ұстауға қажет еместігін, қауіпті мүмкін болу екендігін айту; мысық пен итті, үй жануарларын емдеу туралы жалпы мәлімет беру. Еңбек әрекеті: жерге түскен қураған жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдылан дамыту.	тәрбиелеу; сөздік қорын молайту. Педагог балаларға бақылау алдында, құстардың дыбыстарын тыңдап, учаскіде қандай құстардың ұшып жүргенін айтуға шақырады. Балаларға: "Қарға қарқылдайды, торғай шырылдайды, сауысқан шықылықтайды", - деп айтқызу. Тақпақты мәнерлеп айтқызу. "Сауысқан". Әсем айлы түнде де, Шуақ шашқан күнде де Ұясынан бір шықпай, Отыр қалай тұншықпай! Аяй ма екен көйлегін – Көйлегі оның – ой, керім! Алтындаған пүліш. Ф. Оңғарсынова "Түлкі мен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны.	сұрауы бойынша жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап желдің болғанын байқайды; желдің баяу не қатты соққанын, жылы не суық екенін айтады. Жұмбақ. Шаңдатып, шашыратып топырақты, Шайқап бұтақты, желпілдетіп жапырақты, Ұшып келді көзге көрінбейтін кейіпкер. Танысаң, бұл құбылыс ... (Жел.) Д. Ахметова. "Аттар"қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға	Педагог көлеңкенің тек күн (жарық) түскенде пайда болатынын көрсетіп, түсіндіреді. Абай Құнанбайұлы Көлеңке басын ұзартып, Алысты көзден жасырса; Күнді уақыт қызартып, Көк жиектен асырса... Іс-тәжірибеде балаларға ұнаған қимылдарды жасатып, көлеңкенің айнадай тура сол қимылдарды қайталайтынын, көлеңкенің тек қара, сұр түсті екенін байқату. "Мысық пен тышқандар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Қырынан қойылған гимнастикалық тышқандарға

	қимылдауға, берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; қимыл-қозғалыс координациясын, кеңістікті бағдарлауды дамыту; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға жүргізуші бала "мысық" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - "тышқандар". "Мысық" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. "Тышқандар" алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, тышқандардың қимылына еліктеп, "мысыққа" қарай жүреді. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше болды?"-деп, Бауды тартып қалып еді,	"Үрпек төбет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бұзбай ойнауға баулу; бір бағытта, бірін-бірін қақпай, жеделдеп жүгіруге жаттықтыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалардың біреуі төбетті бейнелейді; ол кілем үстінде жатады, басын алға созылған қолымен аяғына қояды. Қалған балалар жай ғана оған жақындай түседі, ал тәрбиеші осы кезде былай дейді: Алдыңғы екі аяққа басын сұғып, Әнеки, жалбыр төбет жатыр сұлық. Белгісіз жатқаны ұйықтап, яки қалғып, Момақан, сырты пішіні жуас салғырт. Ояталық жақындап барайық та, Қайтер екен содан соң	**Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын шарты бойынша, белгі бойынша қимылдауға жаттықтыру; кейіпкерлердің қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "түлкі" етіп сайлап, қалған балаларды "балапандар" деп, әрқайсына медальон тағып, ойын ойналады. Ойында "балапандар" "түлкі" кейіпкеріне ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең аймақты айнала қашуы тиіс. Құралдары: балаларға медальондар,	дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру мен жүру дағдыларын дамыту. Балалар екі бірдей топқа бөлінеді. Біреулері – аттар болады, басқалары – шабарман болады. Шабарманның қолында - ауыздық. Аланның басқа жағында- аттар жайылатын жер, бұнда аттар тұрады, басқа жағында шабармандар. Тәрбиеші: "Шабармандар, тұрыңдар, тезірек аттарды дайындаңдар!" - дегенде шабармандар аттан түсіп, аттарды жайылымға жіберіп, өздерінің орындарына барады. "Шабармандар, аттарыңды ұстаңдар",- дегенде	арналған орын қоршалады. Мысық таңдап алынады. Ол үлкен орындыққа немесе кесілген ағаштың түбіріне отырады. Тышқандар індерінде отырады. Тәрбиеші былай дейді: - Тышқанға сақшы санап өзін мысық, Жатады ұйықтағансып көзін қысып. Тышқандар індерінен жүгіріп шығып (сатының баспалдақтары арасынан өтеді немесе жіптен секіреді), жүгіре бастайды. Біраз уақыттан кейін тәрбиеші: - Тыныштандар, тышқандар, бекерге шулап күлменде. Ұйқыға жатқан мысықты оятып алып жүрменде, - дейді. Бұл – мысыққа

	Дүңгірледі барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан, Кіріп кетті ініне. Соңғы сөздерді естіген "мысық" "тышқандарға" қарай жүгіріп, қуалап, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталғандар келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "мысық" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. Еңбек әрекеті: бақшадағы көкөністерді суаруға баулу. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдылан дамыту. "Шеңберден шеңберге" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:**	– қарайық та. Төбет орнынан ұшып тұрып үре бастайды. Балалар қаша жөнеледі. Төбет оларды қуа жөнеледі. Балалардың бәрі жан-жаққа қашып тығылады. Төбет қайтадан кілемге жатады. Ойын жаңа бастаушымен қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және епті лекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	жүргізушіге - маска. Еңбек әрекеті: орындықтарды құмнан тазалау. Мақсат-міндеттер:қарапайым еңбек дағдылан дамыту. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	әрқайсысы өздерінің аттарын ұстайды. "Аттарыңды ат қораға апарыңдар",- дегенде апарады. Ойын 3-4 рет қайталанады. Еңбек әрекеті: құмсалғыштың шеттерін құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** қарапайым еңбек дағдылан дамыту. "Жүгіріп допты қағып ал" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шапшаңдыққа, ептілікке, доппен ойнауға баулу. Балалар ойын алаңында еркін тұрады. Тәрбиеші үлкен әдемі доппен балаларға қарама-қарсы тұрады.(қашықтығы 1,5-2м) Тәрбиеші "Бір лақтырамын, екі лақтырамын, үш лақтырамын, кім	берілген белгі; ол орындықтан түседі, төрт аяқтап тұрады, керіледі, қатты даусын шығарып «мияу» дейді де індеріне қашып бара жатқан тышқандарды ұстай бастайды. Ойындарды басқа тышқандармен 3-4 рет қайталауға болады. Алғашқыда мысықтың рөліне мықтылау, тез қимылдайтын балалады, ал кейін істеген ісін мақтап қойып, ұялшақтау балаларды да қоюға болады. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп,

	балаларды жерде жатқан бір шеңберден екінші шеңберге секіріп өтуге машықтандыру; секіріп жылжуда мұқиятты болуға, шеңбердің шетін баспауға дағдыландыру; шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Құралдары: үш-төрт шеңбер. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.			жүйрік қағып алсын!" - деп допты лақтырады да өзі қағып алып: "Қаға алмадыңдар қайта жүгіріңдер", - дейді. Балалар өз орындарына қайта барып тұрады. Ойын жалғасады. Ойын кезінде балалардың қағып алуына мүмкіндік жасап, қойып жүреді. Қалған балалар соңына еріп жүреді. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.	аяқты өкшені баспай жүре білу қабілетін дамыту. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке баулу, қол еңбегіне қажет материалдарды жинау. Балалардың еркін ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Балаларды тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. Әдепті бала болайық, Қолды сабынмен жуайық. Жуып-жуып, алақай! Таза болдық, балақай! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				

Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа назар аударту, тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Балаларға тамақ ұнайды, Балалар ешқайда асықпайды, Бір жапырақ нанды Үгітпей жейді, "Рақмет" дейді. (Д. Ахметова) (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. Түлкі мен қоян (ертегі) https://bilimkids.kz/regime-process/2410?l=6&l=9 (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Бесін асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларда кеңістіктікті бағдарлауды дамыту , есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы.	"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардың	"Қуыршақ бөлмесін жасаймыз" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** жиһаз және оның мақсаты туралы білімді бекіту. Құрал-жабдықтар: балалар жиһазының заттары. Ойын барысы. Тәрбиеші балаларға:	"Не қалай дыбыстайды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** келісілген **тіл дамыту**, сөздерді алдағы уақытта дұрыс үйлестіруге үйрету. Жануарлардың ойыншықтары:	"Домино", "Лото" үстел үсті ойындары. **Мақсат-міндеттер:** ойлау қабілеттерін дамыту, ұқыптылық пен бастаған істі соңына дейін жеткізуді қалыптастыру. "Автобус" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:**

	Педагог ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға қарауға ұсынады. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмуларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып, жасырып қояды. Балалардан көздерін ашуды сұрап, не өзгергенін сұрайды. Балалар жауап береді. Ойын осылай жалғаса береді. "Шұбар тауық" ертегісі мәнерлеп оқу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлерді тани білуге, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыру.	кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісін кейіпкерлендіру. **Мақсат-міндеттер:** ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту.	"Алуа қуыршағына жаңа жиһаз сатып алды, бірақ ол оны бөлмеге қалай қою керектігін білмей тұр. Оған жиһаз қоюға көмектесейік". Тәрбиеші балалармен бірге үстелді ортаға қояды. Үстелдің қажеттілігі туралы, балалардан сұрайды. Мысалы, Әсем: Бұл үстел, біз оны бөлменің ортасына қоямыз. Қуыршақ онда тамақтанатын болады. Орындықты үстелдің жанына қою керек, ол оған отырады. Осылай әр жиһаздың қажеттілігін балалар сипаттап, айтып береді. "Дүкен" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа	қораз,торай, балапан, мысық, күшік. Ойын барысы: Мұғалім балаларға дауысы арқылы жануарды анықтауды ұсынады. Тәрбиеші: Кукареку! Бұл не?. Әтеш. Ол не істейді? Ол шақырады. Хрю-хрю-хрю... Бұл не? Торай. Ол не істейді? Ол қорылдайды. Шиқ-шиқ! Бұл не? Балапан. Ол не істейді? Шиқылдайды. Кря-кря-кря... Бұл кім? Үйрек. Ол не істейді? Мылжың. Мияу-мияу... Бұл не? Мысық. Ол не істейді? Мияулайды. Ав-Ав... Бұл не? Күшік. Ол не істейді? Абалайды. "Киіз басу" рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер:**	балалардың автобуста жүру ережелеріне баулу; жолаушы мен жолаушылар туралы түсініктерін тиянақтау; сыпайылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Автобус салонын білдіретін үлгі, орындықтардың белгілі қатармен тізіліп тұруы; руль, билеттер жинақнамасы. "Жүргізушіні" рөліне қалаған бала шығады, қалғаны жолаушылар болып, қолдарына "билет" алады. Педагог алдын-ала автобуста жүру ережелерімен таныстырады, сыпайылық үлгілерін суреттерден көрсетеді. Педагог балаларды автобус салонына шақырады;

		Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	баулу. Қажетті құралдар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, тағам түрлерінің ойыншықтары, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер. Ойын шарты. Бұл ойынды әуелі жеке-жеке ойнатып, әбден жаттыққаннан кейін үш дүкенді қатар ашып ойынды күрделендіру. Балаларды рөлдерге бөлу: 2 бала сатушы, 1 бала кассир, қалғандары тұтынушылар. Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді. Ереже бойынша сатушылар да, тұтынушылар да бір-бірімен сыпайы сөйлеседі. Бір затты сатып алған соң, рахмет айтуды ұмытпауы керек. Сатушыда өз кезегінде "Тағы да келіп	балаларға киізді басу әрекеттеріне машықтандыру; ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; ептілікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Құралдары: киізге ұқсас көрпелер, таяқтар, жіптер. Киіз басып аяқпен, Дөңгелентіп аламыз. Сабалаймыз таяқпен, Білектейміз, жаямыз. Г. Кужагулова.	жолаушылар "салонға" өтеді, билеттерін көрсетеді немесе ойыншық смартфон арқылы төлемдерді жасауды көрсетеді. Жүргізуші автобусты "жүргізеді". Педагог аялдамаларды жариялап жатады. жолаушылар кіріп, шығып жатады. Үлкендерге орындарын беру туралы үлгілерді көрсетуге болады.

			тұрыңыз", - деп ілтипат білдіреді.		
	"Жаңылтпаштар". **Мақсат-міндеттер:** балаларды жаңылтпаштарды дұрыс әрі жылдам айтуға машықтандыру. Ойынның құрал-жабдықтары: жаңылтпаштар сюжеті бойынша суреттер. Ойын барысы: тәрбиеші балаларға жаңылтпаштарды айтады. Балалар оны дұрыс әрі жылдам қайталап айтуы керек.	"Шеңбер бойымен" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** шеңберді құрып, шеңберді ойнай білуге баулу; зейінді, қабылдауды дамыту. Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші ойыншылардың біреуін ойын бастаушы етіп белгілейді. Ол шеңбердің ортасында тұрады. Балалар тәрбиешінің көрсетуі бойынша мына мәтін сөзін айтып, оңға немесе солға жүреді. Әдемі шеңберде, Билейік кең жерде. Қолдармен ұстасып, Бәріміз жұптасып. Бірігіп достасып, Бір орында ұстасып, Осылай етіп істейік. Мәтінді айтып бітер кезде балалар қол созым қашықтықта тұрады. Ойын	"Менің достарым" тақырыбындағы сюжеттік суреттерді қарау. **Мақсат-міндеттер:** үй жануарлары туралы суреттер бойынша сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру; балалардың сөздік қорларын, байланыстырып сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдары: үй жануарлары және оларды күту тақырыбына байланысты бейнеленген суреттер.	**Көркем әдебиет** шығармаларын оқу (жұмбақтар шешу, жаңылпаштар айту, ертегілер тыңдау). **Мақсат-міндеттер:** балаларда мәтіннің сөздері мен дыбыстық тіркестерін қайталауға деген ұмтылыстарын қалыптастыру. Балаларда **көркем әдебиет**ке қызығушылықтарын ояту	"Не ұқсайды" ойыны (балалар тобымен жұмыс) **Мақсат-міндеттер:** салыстыру дағдысын қалыптастыру. Балаларға сұрақтар қойылады. Балалар жауаптарын айтуға тиіс. Мысалы: "Доп сияқты дөңгелек не бар?"(Қарбыз, апельсин, алма және т. б.); "Қарға не ұқсайды?"; "Қант сияқты тәтті не бар?"және т. б.

		бастаушы қандай болмасын бір қимыл көрсетеді, шеңбер жасап тұрғандардың бәрі оны қайталайды. Содан соң тәрбиеші ойын бастаушыны ауыстырады немесе ойын бастаушы өзінің орнына біреуді таңдайды және ойынды жалғастыра береді.			
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Серуенге шығайық, Күннің нұрын алайық, Таза ауаны жұтайық. Жүрекке жылу сыйлайық.				
Серуен	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды күннің бір тәулікте бір орында тұрмай, әртүрлі биіктікте орналасуын байқауға	Жүргіншілерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларды көшеде өткен жүргіншілерді бақылауға бейімдеу; ересек адамдардың және балалардың ұқсастығы мен	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** аспанның таза болғанда көгілдір, бұлтты болған кезде сұр түсті екенін байқатып, құбылысты сипаттауға	Топырақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларға топырақтың қасиеттерін тануға машықтандыру; зеректікке тәрбиелеу.	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балаларда құмырсқалар тіршілігі жөніндегі түсініктерді пысықтау; жәндіктер әлеміне деген

	машықтандыру. Күн күндіз жоғарыда тұрғанда — ыстық болады, кешке күн төменде тұрғанда - күн салқын болады; жазда күн ұзаққа созылады, түндер қысқа болады. "Аю және ара" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойын сөздерін айта отырып, кейіпкерлерді нақ көрсете білуге дағдыландыру; белгіні естіп тапсырманы жылдам орындай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Аю болып киінген бала немесе тәрбиеші орындықта отырады (орманында). Ал аралар болып киінген барлық балалар орманға бүлдірген теруге барады. Қимылдармен	айырмашылықтарын анықтауға мүмкіндік жасау. "Көлік пен торғайлар" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды.	машықтандыру. "Аттар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру мен жүру дағдыларын дамыту. Балалар екі бірдей топқа бөлінеді. Біреулері – аттар болады, басқалары – шабарман болады. Шабарманның қолында - ауыздық. Аланның басқа жағында- аттар жайылатын жер, бұнда аттар тұрады, басқа жағында шабармендар. Тәрбиеші: "Шабармандар, тұрыңдар, тезірек аттарды дайындаңдар!"-	Балаларға аяқпен басып жүрген топырақ пен гүлзарға төгілген топырақтың айырмашылытарын көрсету: "көң" атты топырақтың түсі қараңғы, ұстағанда - жұмсақ екеніне көз жеткізу. Көңді адамдар даярлайды; бұнда өсімдіктердің өсуіне пайдалы заттар бар, сондықтан көкөніс, жеміс, гүл, жидекке көңді салған дұрыс екендігі туралы әңгімелеу. "Мысық пен торғайлар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу;	қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Педагог жүгіріп өтіп жатқан құмырсқаларға көңіл аударады. Құмырсқалардың бірігіп, бір ұяда мекендейтінін, өте шапшаң, еңбекқор, ұйымшыл жәндіктер болғандығын көрсету, түсіндіру. Құмырсқалардың күші өте мол екендігін, жапырақты, бұтақтарды немесе құрттарды, салмағына қарамай, көтеріп тасып жүретінін бақылату. "Құмырсқалар". Жанталасқан жәндіктер, Шынжырдай тізіліп жүгірген, Бірігіп алыпты алады, Зәулім ұяны салады. Д. Ахметова.

	көрсетіп, мынадай сөздерді айтады: Орманында аюдың, Бүлдіргені көп екен, (Екі қолды жайып көрсетеді) Теріп-теріп алайық, (Тереді) Қалтамызға салайық! (Салады) Аю шықты апаннан (Шығады) Бол тезірек қашайық ! (Балалар қашады) Соңғы жол сөздерін айтқанда аю тұрып балаларды қуып, ұстайды. Осылай ойын 2-3 ойнатылады. Құралдары: аю мен аралардың маскалары, бүлдірген нақпішіндері (муляждары). "Бұлақтан секіріп өтеміз" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір орнынан алға екі аяқпен секіре білу қабілетін дамыту; дене, аяқ бұлшық еттерін жетілдіру, күш-	Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға" медальондар. "Жолмен (жалғыз аяқ жолмен) жүрейік" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың "жіңішке" жолмен, тепе-теңдікті сақтап жүру амалына дағдыландыру; мұқияттылыққа тәрбиелеу. Тәрбиеші өзіне балаларды шақырады да суретті көрсетіп, жолдың қандай түзу екеніне назар аударады (аралығы 20-30см екі қатар сызық). Бұдан кейін балаларға, сызықтан шықпастан, осы жол бойымен қыдыруды ұсынады. Балалар бірінің артынан бірі бір бағытпен жүреді де сол тәртіппен қайта қайтады. Бұл ойынды учаскеде	дегенде шабармандараттан түсіп, аттарды жайылымға жіберіп, өздерінің орындарына барады. "Шабармандар, аттарыңды ұстаңдар",- дегенде әрқайсысы өздерінің аттарын ұстайды. "Аттарыңды ат қораға апарыңдар",- дегенде апарады. Ойын 3-4 рет қайталанады. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** дәлдікке,ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау, қорапқа жинау. **Мақсат-міндеттер:**	шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Алғашында "мысық" рөлін педагог атқарып, кейін балалар арасынан таңдалады. "Торғайлар" белгілі жерге жиналады немесе орындықтарға отырады; бұл жер "торғайлардың ұясы". Педагогтің: "Торғайлар, ұшыңдар! Жемді шоқыңдар!" деген нұсқау-белгісі бойынша балалар жүгіріп келіп, топғайлардың қимылдарына еліктеп, "ұшып жүргенін, отырып, жемді шоқығанын" көрсетіп, ойнайды. Педегогтің: "Абайлаңдар, мысық ыршып алмасын!(дегенге - балалар	Балалардан құмырсқалардың қалай қимылдайтынын сұрау, қимылдарын көрсетуді өтіну. "Құмырсқалар шынжырға тізілді" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** бірінен-бірі қалмай, бір тізбекте асықпай жүгіруге жаттықтыру; жүгіру қабілеттерін жетілдіру; мұқияттылыққа,ептілікке тәрбиелеу. "Балапандар мен күшік" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды еліктеу қимылдарын жасауға ынталандыру; ойын желісіне, белгі бойынша бірінің соңынан бірі баяу жүру және бір бағытта жүгіру қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлау, зейін

	жігерін дамыту. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.	өткізген жақсы. Балалардың бір-бірімен соқтықпасы үшін, ойынға бір мезгілде 5-6 адам қатыстырылады. Ойынның күрделенуі: басқа кішкентай, құм салынған қапшықты. қолды белге қойып, жүру әдісі. Еңбек әрекеті: қол өнері сабақтарына табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Балалардың еркін ойыны.	ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	бастапқы орындарына, бір-біріне соғылмай жүгіреді. Балалардың белгілі орынға жүгіру барысында, олардың арасынан қолмен ақырын түртіп, "ұстап алуға" болады. Бұндай әрекетті "мысық" болған бала да жасай алады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Құралдары: "мысыққа" - маска, "торғайларға" медальондар. "Теректей биік болып өсейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды бір бағытта аяқ ұшына тұрып, тепе-теңдікті сақтап, жүруге дағдыландыру; жүруде қолдарды жоғары көтеріп, аяқты өкшеге	қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Балапандар ұқсап балпаңдап жүруді көрсету. Күшіктің жүгіріп келуін байқап - жан-жаққа тарап жүгіру. Біз көңілді балапан үйректерміз, Балпаң, балпаң етіп жүреміз. Күшік келіп үрісе - дан-жаққа жылдам жүгіреміз. Педагог балаларды, балапандарға жақсы еліктегендері үшін, мақтап жүреді. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер:** балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.

				бигізбен жүре білу қабілетін дамыту. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер:** тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Сұраныс бойынша кеңес өткізу.	"Күн, ауа және су - біздің достарымыз" атты жаднама әзірлеу.	"Тәні саудың-жаны сау" атты лэпбук жасау.	"Кешкі мезгілдегі баланың үйдегі әрекеті" тақырыбында жаднама.	"Менің сүйікті жануарым" атты фотоколлаж жасау.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ортаңғы «БАЛДӘУРЕН»тобы ***(3 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.2025ж. - 29.08.2025ж.
«Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025	**26.08.2025**	**27.08.2025**	**28.08.2025**	**29.08.2025**
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (**тіл дамыту, музыка**) Ата-аналарға арналған "Жаң оқу жылына дайындық шаралары" атты жаднамалары.				
	"Біз шығамыз сапарға" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды санамақты мәнерлеп айтуға, мәтіннің мәніне сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Біз шығамыз сапарға, Адымдаймыз қатарда: Бір-екі! Бір-екі! Адымдаймыз қатарда.	"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** басқа баланың дауысынан тануды үйрену. Құрал: арнайы құрал керек емес. Ойын барысы: Балалар шеңбер жасап тұрады. Біреуі ортаға тұрып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада тұрған баланы дауыстап	"Сиқырлы қапшық" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер:** балаларды заттарды қолмен ұстап, сипап-сезу қабілетін дамыту. Тәрбиеші балалардың ортасына "Сиқырлы қапшық" әкеледі. Қапшықта жемістер, көкөністер салынған. Балалардың арасынан бір баланы таңдап алады. Ол бала көзін жұмып, қолын	"Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер:** балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды	Көркем сөзді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** өлең жолдарын мәнерлеп оқуға бейімдеу; артикуляцияны, есту, елестету, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Көркем сөз. "Зымыран". Биік-биік көк аспан, Көк аспанда сұр қыран.

	Балалар саусақтардың ұшымен үстел бетін мәтін ырғағына сай соққылайды. "Жұбыңды тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға бір сурет-фишкадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан-жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті фишкалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу керек. Құралдары: таратпалы жеті түсті фишкалар. Әрбір фишканың жұбы бар. Түрлі түсті фишкалар болмаса, басқа жұпты суреттерді қолдануға	шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып, табу қажет. Таныса шеңберге тұрады – шақырған бала ортаға тұрады. "Лото "Қысқы және жазғы ойын-сауықтар"" үстел ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазғы және қысқы ойын-сауықтар жайындағы түсініктерін нығайту; екі топқа бөлуге дағдыландыру; зейінді, байқауды дамыту. Құралдары: жазғы және қысқы ойын-сауықтар туралы сурет-карточкалар.	"сиқырлы қапшыққа" салып, кез келген затты таңдап алып, қолын "сиқырлы қапшықтан" шығармаған бойы сол затты сипаттайды. Түрін, түсін, дәмін барлығын айтып береді. Қалтадан қолын шығарып, затты көрсетеді. Көркем сөзді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** сөйлеу, ойлау, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; көркем сөз үлгілеріне, ересектің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру. М. Әлімқұлов, "Аспаз". Біздің гүл бақшада, Бар әсем асхана. Бар онда аспазшы, Аққөңіл жақсы аға. Әлде, май құймақ па? Көже ме, сорпа ма? Әлде, бал қаймақ па, Тұрады ортада. Тәп-тәтті тамағы,	дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғары көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова.	Сұр қыраннан озады Ғарыштағы зымыран. Басы үшкір, бұрыштай, Жылтырайды қылыштай, Күміс құстай зуылдап, Ұшып кетті зымыран. Д. Ахметова. "Кімнің үйі тезірек жиналады?" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың көкөністер мен жемістер туралы түсініктерін бекіту, олардың атауын толық айтқызу. Балаларға көкөністер мен жемістердің ойыншықтары таратылады. Екі шеңберде бір көкөніс пен бір жеміс жатыр. бірі жемістер шеңбері, бірі көкөністер шеңбері деп аталады. Балалар жан-жаққа жүгіріп кетеді, серуендеуге

	болады.		Ағай – ас маманы. Пісіре білгенге, Астың жоқ маманы.		шақырылады. Тәрбиеші белгі бойынша барлығы өз үйін табады. Ойын бірнеше рет қайталанады, ал тәрбиеші әр уақытта үйлерді ауыстырады
	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер:** балыққа қамқорлық жасауды дағдыландыру (жемді үгітіп шашырату), аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту.	Бөлме өсімдіктерін суару. **Мақсат-міндеттер:** балаларға өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру (күнге жақын өсімдіктерге суды көбірек құйып, көлеңкеде өсетіндерге байқап құю, қажеті бойынша суару), бөлме өсімдіктеріне ұқыпты қарауға үйрету.	"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер:** балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта ойыншықтар мен құралдардың ретсіз тұрғанын байқап, тазалықты орнатуға тарту; еңбек дағдыларын, ұқыптылықты қалыптастыру.	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру.	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу.
Таңғы гимнастика	"Қуыршақпен ойнаймыз". Б.қ. тік тұру, аяқ алшақ, қуыршақ төменде; 1-2 қуыршақты алға ұстау, жоғары көтеру; (3рет) 3-4 б.қ. Аяқ алшақ, қуыршақ алда; 1-2 денені оңға, солға бұру, б.қ. келу; Б.қ. қуыршақты кеудеде ұстау;				

	1-4 алға еңкею - "Қуыршақтар билейді"; 5-6 б.қ. келу; (3рет) Б.қ. 1-2- отырып қуыршақты еденге қою; 3-4 тік тұру. Қуыршақпен оңға, солға айналу (2реттен). (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті мен қолын жуу, таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс ұстауды дағдыландыру. Тамақтанғаннан кейін бет пен қолды жуу. **Мақсат-міндеттер:** өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Толқиды теңіз" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар ойын алаңында айналып жүріп: "Толқиды теңіз бір, Толқиды теңіз екі, Толқиды теңіз үш, Толқиды теңіз төрт" - сөз жолдарын айтады. Тәрбиеші белгісі	"Қатып қал" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** еркін қозғалыстарды дамыту. Көңілді және қозғалысты әуен ойнап тұр. Балалар секіріп және еркін әуен тактісіне қозғалады. Кенеттен әуен үзіліп қалады, балалар әуен тоқтағандағы қалыпта қатып қалады. Содан кейін 1-1,5 минуттан кейін әуен қайта	"Кішкене өзен арқылы" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зейінділікке, ептілікке, дене тепе-теңдігін ұстай білуге баулу. Тәрбиеші екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – "өзен", - дейді; оның үстіне тақтайдан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да	"Мұқият бол" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** зеректікке, жылдам ойлау білуге бейімдеу. Балалар бір-бірінің артынан айналып, шеңбер жасап тұрады. Тәрбиеші шеңбердің жанында тұрады, оны барлық балалар көреді. Оның қолында 3 сурет: балық, тастар	«Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру. Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу. Байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру.

	бойынша: Толқын мұз бол!"- дегенде балалар қозғалмай қалу керек. - «Менің балабақшам» тақырыбына сәйкес асфальтқа ұжымдық **сурет салу**ға жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу. "Аурухана" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсаты: балаларды науқастарға күтім жасауға және медициналық құралдардың қажеттілігін білуге үйрету, балаларды ұқыптылыққа, сезімталдыққа тәрбиелеу, сөздік қорын кеңейту: "аурухана", "науқас", "емдеу", "дәрі-дәрмектер", "температура"ұғымдарын түсіндіру. Құрал-жабдықтар: қуыршақтар, ойыншық жануарлар, медициналық	жалғасады және балалар қозғалысты жалғастырады. «Екі қызғаншақ қонжық» ертегісін оқу. https://bilimkids.kz/regime-process/5075?l=6&l=9 - **Дене тәрбиесі**дың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындардыбірлесіп таңдатып, ойнату.	балаларға: "Көпір арқылы жүруді үйренейік", - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді. Қазақстан Республикасының көрікті жерлері мен табиғаты туралы фотосуреттерді қарау, әңгімелесу. Мақсат-мәндеттер: Отанға деген сүйіспеншілікті ояту. «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	және балдырлар бар. Тәрбиешінің белгісі бойынша (ысқырық) балалар бір-бірінен кейін шеңбер бойымен қозғала бастайды. Тәрбиеші кезекпен суреттері бар карточкаларды көрсетеді: 1. Балықты көрсеткен кезде, балалар шеңбер бойымен қолдарын сермеп баяу жүгіреді. 2. Тастарды көрсеткенде, балалар тізелерін құшақтап отырады. 3. Балдырларды көрсеткенде, балалар бір орында тұрады да, қолдарын жоғары көтеріп, қолдарын жан-жаққа тербеледі. Қай бала қателеседі, сол бала ойыннан шығып қалады. Асқаржан Сәрсеков "Туған елдің	"Ақ шамшық" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды достыққа, зеректікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңбер бойымен отырады, ортаға "жүргізуші" шығарып, қолына сақина ұстатады. Балалар екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Жүргізуші барлық балалардың алақанына сақина салған болып шығады. Сол сәт сақина тас алған бала орынан тұруы тиісті, "Сақина менде", - деп дауыстайды.

	құралдар: термометр, шприц, дәрі-дәрмектер, қасық, фонендоскоп, мақта, таңғыш, халат және дәрігерге арналған қалпақ.		видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату.	ұлымын" Аспанымдай мөлдірмін, Жайлауымдай жазықпын, Өзенімдей өршілмін, Гүлдерімдей нәзікпін. Қуат алған өзінен, Туған елдің ұлымын. Бақытты етіп өсірген, Отанымның гүлімін.	
	Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу "Достық үйшігі" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың бойына достық құндылықтарын сіңіруді жалғастыру; өзара татулық сезімдерін дамыту; достық туралы өлеңдерді қайталау.	**Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Татулық табылмас бақыт" **Мақсат-міндеттер:** Балаларда арқан бойымен жүру кезінде тепе-теңдікті сақтау; жылдам (10-20 метр) қарқында жүгіру; тізені биікке көтере отырып жүру дағдыларын жетілдіру; қимыл белсенділігін дамыту.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** «Жаз» ұжымдық жұмыс **Мақсат-міндеттер:** Балаларды ұжымдық **сурет салу**ды үйретуді жалғастыру, мезгілінің қызықтары жайлы түсініктерін қалыптастыру; дәстүрлі емес тәсілдермен **сурет салу** біліктіліктерін бекіту; көркемдік құрал-жабдықтарды таңдау біліктіліктерін дамытуды жалғастыру;	**Тіл дамытужәне Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** С.Көбеев "Құстың ұясы" **Мақсат-міндеттер:** Балаларды әңгіменің мазмұны бойынша сұрақ қойып, дұрыс жауап беруге дағдыландыру; жағымды жағымсыз қылықтарды ажырата алуды үйрету; сөздік қорларын, тілін, шығармашылық қабілетін дамыту;	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді балалар" **Мақсат-міндеттер:** Балалардың **музыка**лық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен **музыка**лық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында

			нәтижелі ұжымдық жұмыс жасауға қызығушылықтарын арттыру; эстетикалық талғамдарын жетілдіру, ұжымдық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.	құстарға қамқор бола білуге, жауапкершілікке тәрбиелеу.	шығармашылық қиял мен **музыка**лық сенсорлық қабілеттерді дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі түрде шешінуге, шкаф сөрелеріне киім қоюға, қолдарын жууға үйрету.				
Күндізгі серуен	Жәндіктерді бақылау: (инелік, ара, маса, шыбын, көбелек) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шабындықта, бала бақша учаскесінде, ағаштарда, өзеннің айналасында жәндіктердің көп түрі болатындығы туралы балаларға айту. Түрлі қоңыздар, көбелектер, инеліктер, шыбын, ара, масалар туралы білімдерін бекіту. Олардың пайдасы мен зияны жөнінде ұғымды	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** құстардың жаздағы тіршілігі жайындағы түсініктерін тиянақтау. Талдың басында, Жемі бар қасында. Там тұр саялы, Достарға аялы. (Құс ұясы) Бақылау. Жазда жәндіктердің жануына байланысты, құстар көбейеді. Жазда құстар құрт-құмырсқаны қырағылықпен іздеп	Шетен ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** шетен ағашымен таныстыру (құрылымын, гүлденуін бақылау). Бақылау барысы: Бақ ішінде шетен, Бар жемісі бөтен. Көрген адам таңданар, Көздің алар жауын. - Балалар, бұл шетен ағашы. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтар мен құс шие гүлдерін жинау. **Мақсат-міндеттер:**	Кішкентай балаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер, шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар(күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару. Балалар арасында достық	Ауладағы адамдардың еңбектерін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер:** ересектердің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа, еңбекті қадірлеуге баулу. Бүгін біз сендермен ауладағы адамдардың жұмыстарын бақылаймыз. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста

	қалыптастыру.(аралар бал жинайды, өсімдіктерге зиянын тигізетін құрт-құмырсқаларды иеліктер жейді). Тақпақ. "Көбелектің жыры", Н. Айтов. Қанатымды бір қағым, Демде қайта жоғалам. Десе гүлді дала бар, Қос қанатым талмайды. Мені көрсе балалар, Қыр соңымнан қалмайды. "Шалғындықта үш сайыс" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** бастапқы орынды сақтап, жерде жатқан доға арқылы аттап өтуге үйрету, шыдамдылық және күштің әсер етуіне мүмкіндік туғызу. "Допты жоғары лақтырып, қағып ал" жаттығу. **Мақсат-міндеттер:** балаларды допты екі	шұқынады. Шұқынуына көңіл бөлу керек. Құстарға қамқор болуға баулу. "Аққу-қаздар" ойыны. **Мақсат-міндеттер:** белгі берісімен бір бағытта тез жүгіруге жаттықтыру; ойын шартын бұзбауға бейімдеу; бір-біріне соғылмауға дағдыландыру; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде екі (таңдалған) бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар?	балаларды еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге тәрбиелеу. "Қаздар мен түлкі"" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды қырағылыққа, ептілікке және ойынды дұрыс ойнауға үйрету. Балалардың көңіл күйінің көтеріңкі болуын қадағалау. Балалардың ойынға деген қызығушылықтарн арттыру. Қаздар алаңның бір жағында жүреді. Ал алаңның екінші жағында балалар орындықта тұрады. Алаңға қарама қарсы жақта түлкінің үйі орналасқан. Қаздар жайылып қанаттарын қағып жүреді, тәрбиешінің белгісімен түлкі келді деген кезде қаздар ұша жөнеледі,	қарым-қатынасты қалыптастыру. Ізгілік және қамқорлық сезімін тәрбиелеу. Тақпақ. "Іні", Е. Өтетілеуұлы. "Бір ісіме қапа ма", - Деп қарайды апама Сипаттырып басынан Еркелейді атама. "Жұппен жарыса жүгіру" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балаларды белгі бойынша қолдарынан ұстасып жұппен жарыса жүгіруге дағдыландыру; күнделікті белсенді қозғалтқыш қызметінің қажеттілігін қалыптастыру. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды жөндеу. **Мақсат-міндеттер:** ойыншықтарды	әртүрлі болып келеді. Жазда қоқыстарды жинайды, ауланы сыпырады, гүлдерді суарады, шөп жұлады. Біз көмекші баламыз, Төзімді, ұқыпты боламыз. Шеберлікке жету үшін Көп еңбек саламыз. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды

	қолмен ұстап, жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға дағдыландыру; ептілікке, зеректікке тәрбиелеу; доппен ойындарға деген қызығушылықты арттыру. Еңбек әрекеті: гербарийды жинау, құрғату. **Мақсат-міндеттер:** ересектердің тапсырмасын жауапты және өз бетінше орындауға дағдыландыру; өсімдіктерге сүйіспеншілігін туғызу. Балалардың еркін ойыны.	Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Ахметова Д. Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын қарапайым түрде де ойнатылады: педагогтің қалауынша "қасқырларды" қоспауға болады. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір	үйлеріне барып қонады. Түлкі қаздарды қуа жөнеледі, ұстаған қаздарды ініне апарады. Ойын 4-5 рет қайталанады. Балалардың еркін ойыны. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер.	жөндеуді өз ықыласымен орындауға, басталған істі соңына дейін жеткізуге дағдыландыру. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер:** балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп,	алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Салыстырулар" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер:** балалардың ойлау қабілеттерін дамыту. Тәрбиеленушілермен ұсынылған заттарды салыстыра білу, заттар туралы әңгімелерді құрастыра білу. Еңбек әрекеті: ауладағы ағаштан түскен құрғақ бұтақтарды жинау.

		қолмен допты қағып алуға жаттықтыру.		балаларға доптар.	**Мақсат-міндеттер:** балаларды бірлесе жұмыс жасай білуге баулу. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған жеке жұмыстар. Дәмді тағам жейміз біз, Ауыз жауып шайнаймыз, Сөйлеуге де уақыт жоқ. Болсын қарнымыз тоқ. (Д. Ахметова) (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Төсектегі жаттығулар. Ұйқыдан тұрғанда , бірден төсектен тұруға болмайды. Біртіндеп тұру қажет. 1. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолын жанына созу, демдерін еркін шығару. 2. Балалар төсекте, арқаға жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. 3. Балалар төсекте, арқаға жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру. 4. Балалар төсекте, арқаға жатып, қолдарын жанында ұстап, аяқтарын көтеріп велосипед тебу. Төсектен тұрғызу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып,				

	Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп, Ойнап-ойнап алайық.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?"дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Ойын барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды. Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп.	"Ненің дауысы?"дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың есту қабілетін дамыту, оларды дұрыс айтуға үйрету. Ойын барысы: Тәрбиеші жануарлардың дауыстарын салады. Балалар қай жануардың дауысы екенін табулары қажет. Мысалы, тәрбиеші "ква-ква-ква" деп қатты дауыстап: "Бұл ненің дауысы дейді? Балалар "бақа" деп жауап береді. Содан кейін тәрбиеші басқа жануардың дауысын шығарады. Ойын осылай жалғаса береді. «Отбасы» сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттер. Балаларды отбасылық	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. Мақсаты: заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін бекіту. Қарапайым матрешканы **құрастыру**. "Көліктерді гараждарға орналастыр" ойыны. Негізгі түстердің күнделікті айтылуын қалыптастыру, түсі бойынша көліктерді айыра білуге үйрету. Негізгі түстермен боялған текшелер, аталған түстердегі ойыншық машиналар. Тәрбиеші балаларға машиналарды көрсетеді. Гараждың не үшін қажет екендігін балалардан сұрайды. Гараж қандай болуы тиіс? Көлікті гаражға кіргізу үшін не істеу қажет? Балалар текшелерден	"Өз үйіңді тап" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды тапсырма бойынша өз үйлерін табуға үйрету. Жылдамдыққа, шапшаңдылыққа тәрбиелеу. Қажетті құралдар: биік және аласа үйлердің суреттері. Тәрбиеші балаларды екі топқа бөліп, әр топтың ойнайтын орнын немесе “үйін” тағайындайды. Екі топқа да бірі биік, бірі аласа үйді көрсетеді де 1-топтағы балалардың үйі биік үйдің оң жағы, ал 2-топтағы балалардың үйі аласа үйдің сол жағы - деп белгілейді. Қай топ өз үйлеріне тез	"Қане, достар!" қимылды жаттығуы. Мақсаты: балалардың дене мүшелерін жаттықтырып, бұлшық еттерін дамыту. Қане, достар, ерінбей, (Сұқ саусақты бұлғау) Түзу сапқа тұрайық! (Қол-аяқ түзу) Алға қарай, сүрінбей, (Орында, тізені биік көтеріп, марш басу, қолдармен сермеу) Қадам басып, барайық! (Орында, тізені биік көтеріп, марш басу, қолдармен сермеу) Ойыншықтарға биіктен (Қолдар биікке, аяқтар ұшында) Төмен қарай қарайық. (Отыру) Өсейік біз өрімдей, (Қайта түзу тұру,

	Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай жалғаса береді. Үстел үсті театры "Бауырсақ" ертегісі. Мақсаты: балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің жақсы қасиеттерін көруге, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыру.	қатынастарды нығайтуға және оларды шығармашылық тұрғыдан түсіндіруге шақыру; ересектердің іс-әрекетінің адамгершілік мағынасын ашу; өзара түсіністік сезімін, басқаларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу.	гараж құрастырады. гараждың түсі қандай болса, сол түске сәйкес көлікті гаражға кіргізу қажет. Тәрбиеші еденде бордың көмегімен жол суретін салады. Балаларға ойын ойнауды ұсынады: тәрбиешінің айтқандарын тыңдап, аталған түстегі гаражды тауып, машинаны гаражға кіргізеді.	барады. Ойын екі рет қайталанады. Ойынның соңында әр топтың балаларын мадақтап отырады. "Кімді тазалау үйі" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсаты: киімді күту амалдарымен таныстыру; балалардың ұқыптылыққа, тазалыққа, еңбекке баулу; киімді жуу немесе тазалау, кептіру, үтіктеу, бүктеп салу әрекеттеріне дағдыландыру. Құралдары: щеткалар, үтіктегіш, үтіктер, киімдер үлгілері, сөрелер, пластик тегештер, қыр қысқыштар, киімді ілетін жіп. Үтіктейміз киімді, Қыртыстарын жазамыз. Кірлеп қалса	қолдар биікке) Үлкен бала болайық. (Екі қол белде, аяқтар иық енінде, баспен оң-сол жаққа шайқау) "Ғажайып қапшық" ойыны. Мақсаты: геометриялық фигураларды ажырата білуге және атауға үйрету "Сөздер тізбегі" ойыны. Мақсаты: балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік қорын байыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң кезекпен осы

				киімдер, Кір жуу машинасына саламыз. Г. Кужагулова.	тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жануарлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер.
	"Жазғы қызықтары" суреттер топтамасымен жұмыс. Мақсаты: балаларға суреттерге сәйкес шағын әңгімелер айтқызу, сөйлеуді, балалардың сөздік қорын дамыту; суреттер бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру.	Көркем сөзді жаттау жаттығуы. Мақсаты: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; көркем сөзге деген қызығушылықты арттыру. "Қолғанат". Кіп-кішкене Қолғанат Отырмайды ол қарап. Ақылыңды ұғады, Көңіліңнен шығады. Қолғанат десе Қолғанат. Қалай тауып қойған ат! Н. Жанаев.	"Не болады?" ойыны (балалар тобымен жұмыс). Мақсаты: сөйлеу, есте сақтау, заттарды қасиеттері бойынша жалпылауға үйрету. Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды, балалар жауап береді. Мысалы: "Сары түсті не болады?" (балапан, күн және т. б.); "Ағашта не өседі?"; "Орманда не тұрады?"және т. б.	"Матрешкаға қонаққа бару" ойыны. Мақсаты: заттарды мөлшері бойынша ажырата білу қабілетін дамыту. Қарапайым матрешканы (4 бөліктен тұратын) **құрастыру**ды үйрету. "Үйшік" ертегісін сахналау. Мақсаты: Балалардың ертегілердің кейіпкерлеріне ролдеріне енуіне жағдай жасау, балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуды жалғастыру.	"Қуыршақты серуенге киіндіріп, шығарайық" ойыны. Мақсаты: негізгі түстерді меңгеруге, киім атауын атай білуге және сөйлемде қолдана білуге дағдыландыру. Ойын құралдары: 4 түсті көйлек киген қуыршақтар: қызыл, жасыл, сары, көк. Тәрбиеші балаларға қуыршақтың серуенге шығатындығын, ол үшін қуыршақтың үстіндегі көйлегінің түсіне сәйкес бас және аяқ киімдерді таңдап алуға көмектесулерін сұрайды. Балалар түрлі түстердің арасынан өзіне

					қажетті киімдерді таңдап киіндіреді.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Серуенге шығайық, Күннің нұрын алайық, Таза ауаны жұтайық. Жүрекке жылу сыйлайық.				
Серуен	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: балаларды, түрлі белгілерге қарап, желді бақылауға дағдыландыруды жалғастыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Балалар педагогтің сұрауы бойынша жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап желдің болғанын байқайды; желдің баяу не қатты соққанын, жылы не суық екенін	Суды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: судың қасиеттерін тауға ынталандыру; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Тәжірибе жасау: суға бататын және жүзетін заттарды бақылау. Балалар суды сипаттайды. Сумен ойындар: серуендеуге үрленетін бассейн немесе үлкен ванна және ойыншықтарды алып шығу. Балалар қайықтарды жібереді,	Кішкентай балаларды бақылауу. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жасы кіші балалардың сыртқы келбеті, киімі ерекшеліктерін байқауға бейімдеу; бағылағыштыққа тәрбиелеу. Балалардың жазда қалай киінетіндеріне назар аудару: жеңіл көйлектер,шолақ шалбар, бас киімдер – орамалдар, жеңіл қалпақтар (күннің көзі басты қыздырмас үшін), жазғы киімдер ашық түсті болуға тиіс екеніне көңіл аудару.	Ауладағы аула сыпырушының еңбегін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: ересектің еңбегіне деген қызығушылықты арттыру; қарапайым еңбек дағдыларын игеруге баулу. Жыл мезгілдеріне байланысты жұмыста әртүрлі болып келеді. Жазда қоқыстарды жинап, аула сыпырады, су шашады. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс	Қоңыздарды бақылауу. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жәндіктерге деген қызығушылықты арттыру. Қоңыздардың алуан түрлілігі туралы балаларға тағы бір рет айту. Қоңыз бақша және ауладағы ағаштардың жапырақтарына зиян келтіретінін айту. Зиян келтірушілермен күрестің әдістерімен таныстыру. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны.

	айтады. Жұмбақ. Шаңдатып, шашыратып топырақты, Шайқап бұтақты, желпілдетіп жапырақты, Ұшып келді көзге көрінбейтін кейіпкер. Танысаң, бұл құбылыс ... (Жел.) Д. Ахметова. "Мысық пен тышқандар" қимыл- қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай қимылдауға, берілген рөлдерді атқаруға, шартты бұзбауға бейімдеу; қимыл- қозғалыс координациясын, кеңістікті бағдарлауды дамыту; жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынға жүргізуші бала "мысық" болып тағайындалады	кемелерге су құйып, қуыршақтарды жуады және т. б. Мақсаты: қолдың ұсақ моторикасын, ой- қиялын дамыту. "Жұбыңды тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың бірін-бірі қақпай, кеңістікте жүгіре білу, түстерді ажырата білу, зерек болу қабілеттерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Ойыншылар қабырға бойында тұрады. Педагог әр балаға жалаушадан таратып береді. Педагог белгісі бойынша балалар жан- жаққа қарай жүгіре бастайды. Келесі "Жұбыңды тап" белгісі бойынша, бірдей түсті жалаушалары бар балалар, жұп болады. Балалар саны тақ санға тең келу керек. Әр айналым сайын бір бала жұпсыз қалу	"Аққу-қаздар" ойыны. Мақсаты: белгі берісімен бір бағытта тез жүгіруге жаттықтыру; ойын шартын бұзбауға бейімдеу; бір-біріне соғыймай жүгіруге дағдыландыру; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде екі (таңдалған) бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа!	ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жан- жаққа шашырап жүгіруге және бір- біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Балалардың алаңның бір шетінде тұрады. Тәрбиеші: "Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады", – дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. "Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!" - деген белгіні естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: "Күн шықты! Барыңдар,	Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым- қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір- біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз- қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты

	(таңдалады), қалған ойыншылар - "тышқандар". "мысық" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. "Тышқандар" алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, тышқандардың қимылына еліктеп, "мысыққа" қарай жүреді. Тышқан шықты інінен, "Сағат неше болды?"- деп, Бауды тартып қалып еді, Дүңгірледі барлық жер. Тышқан қорқып қайтадан, Кіріп кетті ініне. Соңғы сөздерді естіген "мысық" "тышқандарға" қарай жүгіріп, қуалап, оларды ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталғандар келесі айналымға	керек. Құралдар: түрл түсті жалаулар. "Қапты көлденең нысанға лақтыру" жаттығуы. Мақсаты: дәлдікке, ептілікке бейімдеу, біл қолмен қапты көлденең нысанға лақтыру жаттығуына машықтандыру. Құралдар: лақтыруға арналған құм салынған қаптар. Еңбек әрекеті: қол өнері сабақтарына табиғи материалдарды жинау. Мақсаты: балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Балалардың еркін ойыны.	Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын қарапайым түрде де ойнатылады: педагогтің қалауынша "қасқырларды" қоспауға болады. Жаттығу ойындары: допты жерге лақтырып, әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: биік емес бөрене үстімен жүріп,	серуендеңдер", – дейді, ойын қайта басталады. "Допты қуып жетіңдер!" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың доппен ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру; допты тура бағытта домалатып, оны қуып жете білуге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу; достыққа тәрбиелеу. Педагог балаларды екі топқа бөліп, түзу сызықтың бойына тұрғызып, қай баланың атын атайды, сол бала педагог домалатып жіберген допты тез қуып жетіп, келесі кезекте тұрған балаға береді. 2-3 балаға дейін атап шақыруға болады. Еңбек әрекеті:	аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қаіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. "Себетке допты лақтыр" ойын жаттығуы. Мақсаты: балаларды доппен ойындарға тарту; дәлдікке, мергендікке, шапшаңдыққа, зеректікке баулу.

	қатыспайды. Ойынның соңында балалар "мысық" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. Балалардың еркін ойыны.		екі аяқты бүге отыра секіруге дағдыландыру. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойыны.	гүлдердің тұқымдарын жинау. Мақсаты: балалардың қарапайым еңбек дағдыларына машықтандыру. Құралдары: қағаз қалташалары. Балалардың еркін ойыны.	Педагог балаларды екі топқа бөледі. Екі топ ортасында себет тұрады. Балалар допты жерге лақтырған кезде, секіріп себетке түсіру керек. Себетке көп доп лақтырған балалар тобы жеңіске жетеді. Құралдары: спорттық құралдарды жинауға арналған себеп, балаларға доптар. Балалардың еркін ойыны.
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу,шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**) Алдыңдағы асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (шығармашылық дағдылар, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық, сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға	"Жәндіктер шаққан жағдайда..." жаднама.	Сұраныс бойынша кеңес.	"Жәндік шаққан жерді зарарсыздандыру	"Жазда өтті" тақырыбында	Гербарийге жапырақтар, гүлдер

кеңес			шаралары" тақырыбында лэпбук жасау.	жаднама.	жинау туралы әңгімелесу.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ертаева Сауле Алибаевна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

БЕКІТЕМІН:
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасының
меңгерушісі: _____ Битуганова Р.Я
30.05.2025ж

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы *(4 жастағы балалар)*
2024-2025 оқу жылына арналған ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ
БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ
ЦИКЛОГРАММАСЫ

Дайындаған: *Ергешова Назерке Абдыманаповна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06.2025ж. - 05.06.2025ж.
«Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025	**03.06.2025**	**04.06.2025**	**05.06.2025**	**06.06.2025**
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Әрқашан күн сөнбесін" әнімен қарсы алу.				
	"Менің ой-қиялым" шабыттану сәті. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-қиялын дамыту; босаңсыту жағдайын жасау. - Балалар, қазір, **сурет салу** алдында, әрқайсымыз біраз ойнанып, әуенді тыңдап, шабыт алайық. Құралдары: әдемі әуен жазбасы. Жаттығу аяқталғаннан кейін педагог балаларды аралап, нені	"Менің жанұям" фотосуреттерді қарастыру. **Мақсат-міндеттер**: байланыстырып сөйлеу қабілетін жетілдіру, сөздік қорын молайту; туыстарға деген сүйіспеншілікті арттыру. Фотосуретте бейнеленген отбасы жайлы әңгімелеу. (**тіл дамыту**, **қазақ тілі**)	Үстел үсті ойыны. "Лото. "Ұл бала мен қыз бала киімдері"". **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. - Кімге не қажет? Қыз бала мен ұл балаға киім таңдау. (**қоршаған әлеммен**	"Текшелер" құрастырғышымен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Балалар құрылыс материалдардан балабақша құрастырады. Құралдары: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар.	

	салуды ойлағандарын сұрайды. (**сурет салу**) **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	Отбасы жайлы мақалдар-мәтелдер жаттау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды әдептілікке, үлкенге құрмет көрсету қағидаларына тәрбиелеу. Жақсы ата – орман, Жақсы бала қорған. Отан - қуат, Отбасы - шуақ. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (**тіл дамыту**)	**таныстыру**) "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік:	(**құрастыру**) "Не жасырылған" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын, байланыстыра сөйлеуін дамыту; заттардың қасиеттерін танып, білуге деген қызығушылықтарын арттыру. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Балабақша". **Мақсат-міндеттер**: балалардың балабақшадағы негізгі қызмет түрлері мен жұмыс атқаратын мамандар жайлы жалпы түсініктерін бекіту; өзара өнімді қарым-қатынас орнату қабілеттерін дамыту.	

		Отбасы туралы санамақты мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: санамаққа деген қызығушылықты арттыру; **көркем сөз**ді ырғаққа сай мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуіміз. Бас бармақ – әкем, Балаң үйрек – шешем, Ортан терек – ағам. Шылдыр шүмек – мен, Кішкентай бөбек – сен. Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**) Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын әткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау	Керекті құрал-жабдықтар. Балабақшада жұмыс атқаратын медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, аула сыпырушыға қажетті құрал-жабдықтар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандардың рөлін ойнайтын балалар, өздеріне қажет құрал-жабдықтарды тандап, белгіленген бұрышқа жинайды. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	
	Ойын алаңын сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: сыпырғышты қолдану біліктілігін бекіту, ойын алаңын тұрақты және уақытылы жинауға дағдыландыру,	"Бөлме өсімдіктеріне пульверизатормен су бүрку". **Мақсат-міндеттер**: жаңа **еңбек дағдылары**н үйрету; жапырақтағы ылғалдылықтың	"Асхана бойынша кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: балаларды кезекшілік міндеттерін өз бетімен тиянақты, адал орындауға үйрету. Қолды таза жуу,	"Киім шкафын реттеу" (тәрбиешінің көмекшісімен бірігіп). **Мақсат-міндеттер**: балаларды киім-кешекке арналған жеке шкафты таза	

	берілген тапсырмаға деген жауапкершілікті қалыптастыру . (**еңбек іс-әрекеті**)	қажеттілігі жайлы түсініктерін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты күтім жасауға тәрбиелеу. Өз бетінше суғару қажеттілігін анықтауға үйрету (өсімдіктің сыртқы тұрқы және топырақтың түсі мен қалпына байланысты), суғару техникасын еске түсіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	кезекшінің киімін кию, дастарханды дұрыс әзірлеу. Тамақтан кейін ыдысты тазалау. Еңбекке баулу. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	ұстауға үйрету: шкафты киімдер мен аяқ киімнен босату, дымқыл шүберекпен сөрелерді сүртіп, киімдерді қайта орнына тиянақты жинау. Тәртіпке бағынуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ұжымдағы ұйымшыл еңбекке үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	Оянындар, тұрындар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шыныққа жас денеміз, Жылдам өсе береміз. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасығы мен шай қасығын, шанышқыны); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп				

	отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Міне — қасық, міне — ас. Еш нәрсені қалмас. Осы сөздерден кейін, балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында, тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Егер бала орындықта дұрыс отырмаса, жанына келіп түзу отыру керектігін айтуға болады. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, **көркем сөз**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: - балалар шығармашылығынан концерт; - асфальтқа **сурет салу** байқауы. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу**. "Жазғы кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жыл мезгілінің табиғи құбылыстары, ай аттары, апта күндері жайындағы білімдерін бекіту; таң, күн, кеш, түн мезгілдерінің атауы мен ауысуы туралы түсініктерді тиянақтау; сөздік қорын молайту,	**Дене тәрбиесінен ойын–жаттығулар** "Қос кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұруға; 2-3 метрлік қашықтықта алға ұмтыла қос аяқпен секіру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар арқылы табан мен алақанға сүйеніп төрт тағандап еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; **дене тәрбиесі** жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын ояту. Тақырыпқа сәйкес	**Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу**. "Ақымақ қасқыр"ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларға ертегіні оқып беру, мазмұнын әңгімелеуге үйрету; ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, сөздерін айтқызу арқылы байланыстырып сөйлеуге, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауға үйрету; сөздік қорларын молайтып, тіл байлықтарын дамыту; достыққа, бірлікке тәрбиелеу. "Сақина" ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. **Сурет салудан ойын-жаттығу**. "Қала аспанындағы кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды әр түрлі құралдардың көмегімен әдемі табиғи құбылыстар жайлы түсініктерін **шығармашылық** түрде жеткізе білуге, негізгі түстерді тануды, саусақпен	

	логикалық ойлауын, қолдың қимыл қозғалыс моторикасын дамыту; аңғарымпаздыққа, жан-жақтылыққа тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу**. "Қош келдің, жаз!" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір-бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу.	әңгіме оқып беру, ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. "Айналайын мама", "Еркем-ай" әндерін тыңдату. (**музыка**) "Менің жақындарым" тақырыбында **сурет салу**. **Мақсат-міндеттер**: Отбасының суреттерін салу. Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (**сурет салу**) Отбасы туралы санамақты мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: санамаққа деген қызығушылықты арттыру; **көркем сөз**ді ырғаққа сай мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Әлди-әлди, балапан (екі қол алдыға	балаларды зеректікке, ептілікке, шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Бастаушы шеңбер ішіне, ал балалар шеңберді айнала тұрады. Алақанында сақина бар, оны екі қолды біріктіріп, кезек-кезек балалардың алақанын ашып, байқатпай біріне беруге тырысады. Балалар бастаушының әрекетін және достарын мұқият бақылайды. Сақинаға ие болған бала басқаларға білдірмеу керек. Белгі бойынша бастаушы: "Сақина, сақина, қане шықшы ортаға!" – дегенде сақина ұстаған бала шеңбер ортасына жүгіріп шығады да, бастаушы болады. Егер ойыншылар белгі бергенге дейін балалардың бірінен	**сурет салу**ды үйретуді жалғастыру; балалардың түстерді қабылдау, түсті таңдау біліктілігін дамыту; зейіндерін тұрақтандыру, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, табиғатты аялауға, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. "Ғажайып қап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ойыншық атауларымен сөздік қорларын арттыру. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген	

		қаратулы, оң-сол жаққа бұрмалау), Саусақтарың, алақан (екі қол саусақтары жұдырықтарға жұмылып, ашылады), Санамаққа ашылсын (орнында адымдау, қолдармен сермеу, жүру темпі жылдам), Кезекпенен басылсын (қос аяқ иық енінде, қолдар белде). Қарт атам – бас бармақ (адымдау кезінде екі қол алға тік созылады, бас бармақтар көрсетіледі), Ақ әжем – балаң үйрек (екі қолды төмен, жан-жаққа жіберу, алақандар жинақы, бүгулі, адымдап тұрғанда жанбасқа соғылады), Әкешім – ортан терек (екі қол иықтардан жоғары көтеріліп, иыққа қайта түседі), Анашым – шылдыр шүмек (екі қол белде,	сақинаны байқап қалса, оны шеңбер ортасына жібермейді. Ондай жағдайда ойынды сол бастаушы қайта жалғастырады. (**тіл дамыту**) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу**. "Түрлі түсті ертегі әлеміне саяхат" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың түстер туралы білімдерін бекіту (қызыл, сарғыш, сары, жасыл, көк, көгілдір, күлгін). Сөйлеу, есте сақтау, ойлау, зейін,қиялын, **шығармашылық** қабілеттерін дамыту. Топтағы өзара достық қарым-қатынасқа белсенділікке, тәуелсіздікке, өзіне деген сенімділікке тәрбиелеу.	қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	

		жан-жаққа еңкею). Кішкентай бөбек, ол – мен (орнынан секіріп, орнына тұра қалу), Есейіп келемін мен (аяқ ұшына тұру, жоғары созылу), Барлық саусақ – жолдасым (шапалақтау, адымдау кезінде), Жұдырығым – отбасым. Жұдырықта бес саусақ (сөздер мен әуен ырғағына сай еркін қозғалыстар жасау), Отбасыда бес салмақ, Барлық саусақ – жолдасым, Жұдырығым – отбасым. **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)**			
Серуенге дайындық	**Мақсат-міндеттер**: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу;				

	- көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (**дербес әрекет**)				
Күндізгі серуен	Күн-жылу мен жарық көзі. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: күн-жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін пысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктіліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Зерттеу. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсыну. - Күнге қарағанда, өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме? Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көлеңкеге, яғни, жан-жағын жауып, қараңғы жерге қоюды сұрайды. Біраз уақыттан кейін,	Арнайы көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: арнайы көліктер жайлы білімдерін кеңейту; сөздік қорын молайту. Педагог көшеде өтіп жатқан көліктерді не себептен көлік деп атайтынын сұрайды. Балалар көліктерге тән ерекшеліктерді айтады, көліктердің түстерін, жеңіл көлік не жүк тасымалдайтын көлік екенін анықтап жатады. Көлікте отбасымен саяхаттарын сұрау. «Менің жақындарым», «Менің үйдегі сырласым», «Менің бауырларым», «Менің отбасым» тақырыптарында	Шетенді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: шетенді бақылауды жалғастыру; қара және қызыл түсті шетеннің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын байқап, айтуға ынталандыру;коршаған орта объектілеріне деген қызығушылықтарды арттыру. Зерттеу. Қызыл және қара шетенді салыстыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: бақша аумағын және гүлзарларды ретке келтіру.	Өрмекшіні бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өрмекшілер олардың ерекшеліктері, тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейтуді жалғастыру; қоршаған ортаға деген қызығушылықтарын арттыру. Зерттеу. Ұлғайтқыш әйнек арқылы үлкен өрмекшіні бақылау (өрмекшінің көзі мен ауызы басында, ал кеудесі төрт аяғына тірелген). Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гүлзарда гүлдеп тұрған өсімдікті	

	балалар күн көзінде тұрған тас көлеңкеде тұрған тасқа қарағанда қызып, жылы екеніне көз жеткізеді. Күн көзінде зат қызатынына қорытынды жасау. Еңбек тапсырмалары: кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: жасы кішіге көмектесуге ұмтылуға үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Асфальтқа **сурет салу** байқауы. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы	балалармен серуенде әңгімелесу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: бақша қайшысымен ағаштар мен бұталардың сынған, құрғақ бұтақтарын қию, оларды тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бақша қайшысын қолдануды үйрету, тек қана сынған бұтақтарды жою біліктілігін дамыту. Қимыл-қозғалыс ойыны. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды.	**Мақсат-міндеттер**: ересектерге көмектесуге үйрету. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі	(барқыт гүлді) топқа ауыстыру. **Мақсат-міндеттер**: гүлдің айналасын ұқыпты қазуды үйретуді жалғастыру; гүлдерді топырағымен бірге құмыраға ұқыпты ауыстыруды үйрету; өсімдіктерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған	

	балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Жабдығы: ақ сүйек. "Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қабырғаға өрмелеу	Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Аралар мен аюлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ауыспалы қадамдармен гимнастикалық сатымен өрмелеуге жаттықтыру; допты	бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам бере білуді жетілдіру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар, бірігіп құмнан түрлі құрылыс нысандарын	ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша	

	біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар. "Шеңберді дәлде". **Мақсат-міндеттер**: нысанаға дәлдеп тигізуге жаттықтыру.	лақтыру мен қағып алуға жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар: секіру жаттығулары. **Мақсат-міндеттер**: секіртпені артқа, алға айналдыра секіру біліктіліктерін бекіту.	тұрғызу ниеттерін тәрбиелеу.	баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. Қимыл-қозғалыс ойындары: "Бір, екі", "Үнсіз адымда". **Мақсат-міндеттер**: дұрыс жүру дағдысын, қозғалыс координациясын меңгерту; төзімділікке тәрбиелеу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар: баяу қарқында ұзақ жүгіру. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, төзімділікті, дұрыс тыныс алуды дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне				

	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасығы мен шай қасығын, шанышқыны); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Міне — қасық, міне — ас. Еш нәрсені қалмас. Осы сөздерден кейін, балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында, тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Егер бала орындықта дұрыс отырмаса, жанына келіп түзу отыру керектігін айтуға болады. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, **көркем сөз**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, аудиоертегілерді тындату. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не жасырылған" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын, байланыстыра сөйлеуін дамыту; заттардың қасиеттерін танып, білуге деген қызығушылықтарын	"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға	"Ғажайып қап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кейбір бұйымдар жайлы түсініктерін бекіту; байланыстыра сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту, зейіндерін тұрақтандыру. Керекті құрал-	"Не артық?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар мен құбылыстарды жіктеу бойынша білімдерін бекіту; талдау және қорытындылау қабілеттерін,	

	арттыру. Барысы. Алдымен педагог, кейін балалар кезектесіп, жүргізуші рөлін атқарады. Жүргізуші сөзбен балалар жасырған (ойыншықты, құбылысты, жан-жануарды, құсты, өсімдікті) затты суреттейді, бірақ атамайды. Ойыншы балалар жауабын табуға тырысады. Алдымен педагог балаларға заттың қарапайым, анық сипаттамасын береді, кейін тапсырма күрделенеді. Мысалы. "Бұл өсімдік қылқан жапырақты ағаштарға жатады, үшбұрыш пішінді болып келеді"; "Бұл жиһаз, пластиктан ғана емес, сондай-ақ ағаштан да жасалады, адамның тынығуына жағымды әсер етеді".	қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін көрсетеді. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	жабдықтар. Қап, әртүрлі ойыншықтар мен бұйымдар. Барысы. Жүргізуші балалардың алдына қап қояды. Ойыншылар қапқа қолдарын салып, сипап сезу арқылы затты анықтау керек. Кейін затты сипаттап, неден жасалғанын, пайдаланылуы жайлы айтады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Ойыншықтарды жөндеу шеберханасы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойыншықтар туралы білімдерін бекіту, **шығармашылық** ойлауын, өзара өнімді қарым-қатынас орнату біліктіліктерін дамыту, заттардың қасиетін анықтауға деген	қиялдарын, зейіндерін дамыту. Керекті құрал-жабдықтар. Бірнеше заттар жиынтығы немесе олардың заттық сызба-карточкалары. Барысы. Жүргізуші бір жиынтыққа жататын және жатпайтын заттарды атайды (көрсетеді), ойыншылар артық затты тауып, атау керек. Жалпы заттар саны төртеу болады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Ойыншықтар дүкені". **Мақсат-міндеттер**: балалардың "ойыншықтар" дүкені жайлы түсініктерін бекіту; сатушы мен сатып алушының іс-	

	(**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Балабақша". **Мақсат-міндеттер**: балалардың балабақшадағы негізгі қызмет түрлері мен жұмыс атқаратын мамандар жайлы жалпы түсініктерін бекіту; өзара өнімді қарым-қатынас орнату қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жабдықтар. Балабақшада жұмыс атқаратын медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, аула сыпырушыға қажетті құрал-жабдықтар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандардың рөлін	Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді,	қызығушылықтарын арттыру . Керекті құрал-жабдықтар: дамытушылық ойыншықтар (машинкалар, пластикалық қуыршақтар, Лего ойыншықтары, Киндер тосынсый-ойыншықтары). Барысы. Балалар өз еркімен немесе топтың қалауы бойынша (ойыншылар) шеберлер рөліне тағайындалады. Педагог олар үшін арнайы бұрыш ұйымдастырып, оны безендіреді. Ойыншы балаларға бұзылған ойыншықты әкеледі, шеберге көрсетеді, шебер зерттеп, бұзылған ойыншықты жөндейді. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	әрекетін меңгерту; жағымды қарым-қатынасқа тәрбиелеу . Керекті құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажет құралдарды (карточка, заттар, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, қалауын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге орналастырады, бағаларды белгілейді, сатып алушыларға	

	ойнайтын балалар, өздеріне қажет құрал-жабдықтарды тандап, белгіленген бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандардың рөлін ойнайтындар өзара кімнің қайда баратының және не істейтінің кеңесіп, жоспарлайды. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**)		тауардың артықшылықтары мен ерекшеліктерін айтып, оларды ұсынады. Педагог диалог барысындағы ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын қадағалайды, қорытындылау сұрақтарын қояды. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	
Серуенге дайындық	Балалардың өз бетінше, жүйелі киінуін бақылау. Шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін,	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құстардың жаздағы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Балаларға құстардың	"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: кемпірқосақ - жансыз табиғаттың бөлігі екені жайлы ұғымдарын қалыптастыруды	

	құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. "Күн шыққанда күліп оян". Көктем келсе - құлпырар гүл әрқашан, Жапырақ жайса - бітеді шынарға сән. Ештеңеге шаттана алмайсың сен - Қаулап өскен шалғынға қуанбасаң. Күләш Ахметова Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофил жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін	не себептен адамның қасында не одан алшақ болатынын анықтауға ынталандыру; құстардың жұмыртқа басып, балапандарды ұшуға дайындау құбылысы өте маңызды екендігін түсіндіру. Жұмбақ. Талдың басында, Жемі бар қасында. Там тұр саялы, Достарға аялы. (Құс ұясы) Балаларға құс ұясын адамнан алшақ, жасырын жерде, ағаш бұтасында, діңнің ішінде, биік тау-тастың арасында салатыны туралы айтып түсіндіру. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге	ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау	жалғастыру; спектр түстерін бекіту; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Бұл күні жаңбыр болмай жатса, кемпірқосақты су бүркеудің нәтижесінде арнайы жасауға болады. **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл	

	жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді), Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа,	көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. Мақсаты: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей.	қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын	тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Еңбек әрекеті: ойын жабындысын жинау **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** бекіту. "Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын	

	жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп	(Д. Ахметова) Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға	итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдап жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер	

	апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге.	"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Допты түсіріп алма" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты қағып алу біліктілігін	

		Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.		жетілдіру; сөздік қорды байыту; заттардың топтастыра білу қабілетін, ой шапшаңдығын дамыту. Балалар шеңберде тұрады, кімнің қолына доп түссе, оны түсіріп алмай, келісілген топтамаға жататын заттың бірін атау керек." Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Баланың еркі туралы не білесіз? Бұнымен қалай жұмыс істеу керек?" сұрақ-жауабы	Ата-аналармен "Менің үйім - менің отбасым" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналар кеңесін сайлау және жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға арналған кеңес. "Бала белсенділігі - оның денсаулық кепілі."	

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06.2025ж. - 13.06.2025ж.
«Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025	**10.06.2025**	**11.06.2025**	**12.06.2025**	**13.06.2025**
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Көңіл күйін қалай?" мультфильмін қосу.				
	"Бұл үйде кім тұрады?" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Барысы. Тәрбиеші үйдің терезесінен отбасы мүшелерінің суреттерін көрсетеді. Балалар оларды атайды, өзінің отбасы мүшелеріне сипаттама береді. (**тіл дамыту**, **қазақ тілі**)	Қимылды ойын: «Жүгіріп өт — кім аз қадаммен жетеді?» **Мақсат-міндеттері**: балаларды жүгіру, секіру және кең адыммен жүру дағдыларына жаттықтыру; зейінділік, реакция, күш пен шапшаңдықты дамыту; достық пен ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Алаңда 6–8 метр	"Лото" үстел үсті ойыны (отбасы). **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала отбасы мүшелерінің киімдерінің фотосуреттерін жинайды, бір атаумен біріктіреді.	Саялы бақ Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу	«Кімдікі?» дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер**. Балаларға отбасындағы заттардың кімге қажет екенін анықтауды үйрету; еске сақтау, сөйлеу, байқампаздықты дамыту. Құрал-жабдықтар: көзілдірік, қамыс таяқ, ожау, тістеуік, қуыршақ, қонжық ойыншықтары. (зерттеу іс-әрекеті)

	«Күнді ұтып алайық!» қимылды ойыны. Мақсаты-міндеттер. Допты нысанаға дәлдеп лақтыруды үйрету. Қимыл ептілігін, нысананы көзбен көздеуді дамыту. https://bilimkids.kz/regime-process/2204?l=24&l=32&l=32	қашықтықта екі сызық сызылады. Бірнеше ойыншы (2–3 бала) бір сызықтың артына тұрады да, екінші сызыққа қарай жүгіріп өтеді немесе кең адымдап өтеді. Мақсат — мүмкіндігінше аз қадаммен шекарадан өту. Кім аз қадам жасаса — сол жеңімпаз болады. (**дене тәрбиесі**) Ойынды екі команда арасында жарыс түрінде ұйымдастыруға болады. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті)	(**математика негіздері**, **тіл дамыту**, **қазақ тілі**) Қимылды ойын: «Өз орныңды ал» **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейінін, ептілігін, төзімділігін, реакциясын, қимыл-қозғалыс үйлесімін дамыту; ережеге сай ойнауға ынталандыру; достыққа, адалдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер бойымен тұрады, кезекпен нөмірленеді. Жүргізуші шеңбердің ортасына тұрады. Жүргізуші дауыстап кез келген екі нөмірді атайды. Аталған нөмірлердегі ойыншылар тез орындарын ауыстыруы керек. Жүргізушінің мақсаты — ауысып жатқанда босап қалған орындардың біріне жылдам барып тұрып қалу.	алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! (сөйлеу дамыту және **көркем әдебиет**) Аз қимылды ойын: "Өз ағашыңа жүгір!" Мақсаты: балалардың ағаштарды сыртқы белгілері (атауы) бойынша ажырата білу дағдыларын дамыту; Көру (есту) сигналына жылдам әрекет етуді үйрету, қажетті ағаштың	«Шар ұшты!» азқимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**. Шеңбер құрып тұруды үйрету. Құралдар: дауылпаз. Балалар шеңбер құрып тұрады. Шардың көлемі мен пішінін көрсетеді. «Шар үрлейміз!» бұйрығы бойынша ортаға жиналып, аузымен үрлеп отырып, үлкен шеңбер құрастырады. «Шар ұшты!» бұйрығына **музыка** ырғағымен шеңбер жасап айналады. Дауылпаз соғыла бастағанда балалар шардың жарылғанын білдіріп, қолдарын босатып жібереді. Осы шартты орындай алмаған бала ән немесе тақпақ айтып береді, би билеп айыбын өтейді. (**дене тәрбиесі**)

			Орынсыз қалған ойыншы жүргізуші болады. (**дене тәрбиесі**)	қасына барып тұру; кеңістікте бағдарлану қабілетін дамыту. Балаларр балабақша ауласында көрсетілген ағашқа қарай жүгіріп баруға тырысады. (**дене тәрбиесі**)	
	"Ұйымдастырылған іс-әрекет керек материалдар мен құрал-жабдықтарды дайындаймыз". **Мақсат-міндеттер**: тапсырылған іске деген жауапкершілік сезімдерін дамыту, балаларды оқу қызметіне керек материалдар мен құрал-жабдықтарды тиянақты жинауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Бөлме өсімдіктерін суғару". **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктерге жылу мен жарықтың қажеттілігі жайлы білімдерін кеңейту, жапырағы бойынша өсімдіктердің ылғалсүйгіш, құрғақшылыққа төзімді, жарық сүйгіш, көлеңке сүйгіш екенін анықтау. Ұқыптылықты, өз іс-әрекетіне сенімділікті, су мен өсімдіктермен істелетін **еңбек дағдылары**н дамыту. Қоршаған табиғатқа деген қамқорлық сезімдерін және оны	"Орындықтарды жуу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топ бөлмелеріндегі орындықтарды таза ұстауға, дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды үйрету. **Еңбек дағдылары**н дамыту, жұмыс жасау барысында мәдени-гигиеналық талаптарды орындау біліктіліктерін қалыптастыру. Ересектердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыннан кейін топты ретке келтіру". **Мақсат-міндеттер**: балаларда тазалыққа, тәртіпке саналы түрде ұмтылу біліктіліктерін пысықтау, ойыннан кейін ойыншықтарды жинау әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алда атқарылатын қызмет іс-әрекетіне қажет материалдарды таңдап алуды үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыншықтарды реттеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұмыс жасау алдында алжапқыш киюге үйрету; ойыншықтарды ұстау тәртібі: жуу, кептіру, сүртіп орнына қою. Еңбекке баулу; Сумен жұмыс жасау кезіндегі зейінділікті дамыту. Өздерінің және өзгелердің еңбегін бағалауға, құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)

		аялауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)			
Таңғы гимнастика	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шыныққа жас денеміз, Жылдам өсе береміз. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Із кесуші» мультфильмін көрсету. «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. (**көркем әдебиет**) **Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу**. (**сурет салу**) **Сөйлеуді дамытдан**	**Сурет салу**: «Жайлаудағы төрт түлік», «Орман аңдары», «Менің сүйікті жануарым» және басқа тақырыптар (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (**сурет салу**) **Математика негіздерінен ойын-**	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу: «Екі қызғаншақ қонжық» (**көркем әдебиет**) Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін	«Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. **Мүсіндеуден ойын-**	Таныс ертегі қойылымдарын сахналау. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру. "Үй құрастырамыз" **құрастыру** ойыны. **Мақсат-міндеттер**:

	ойын-жаттығу. "Жұмбақтар әлеміне саяхат" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға жұмбақтар туралы түсінік беру; жұмбақты толық тыңдап, жауабын табуға үйрету; есте сақтау қабілетін жетілдіру; балалардың ой-өрісін дамыту; өз ойын еркін айтуға үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу.	**жаттығу**. "Әсем қала" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың сандық және реттік санау туралы білімдерін бекіту; геометриялық фигураларды ажырата және атай білуге үйрету; заттарды санымен байланыстыру туралы білімдерін бекіту. **Музыкадан ойын-жаттығу**. "Біздің қала" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. **Музыка**дағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ,	ұйымдастыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау. https://youtu.be/Aph-kvnnANw **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу**. "Жаз да келді пейілді" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, қолын жоғары көтеріп тақтай бойымен жүру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіру; 1,5-2 метр арақашықтықтан кегльдерді қағып түсіру іскерліктерін жетілдіру; қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру.	**жаттығу**. "Үйдің құрылысы" **Мақсат-міндеттер**: Өтілген **мүсіндеу** техникалар бойынша бұйым жасап үйренуді қалыптастыру; ауызша нұсқаулық бойынша, алгоритм әрекеттерінің көрінісі, балаларды ұзын сопақшаны есіп, бір-біріне тығыз қосуды үйрету; қолөнер жасауда қиял мен **шығармашылық**ты дамыту; ұсақ қол маторикасын, үйлестіру қозғалысын дамыту; бастаған жұмысын аяқтауға, ермексазбен ұқыпты жұмыс жасаға тәрбиелеу.	балалардың зейінін, ойлау, елестету қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту; отбасына деген сүйіспеншілігін дамыту. Балалар құрылыс материалдардан түрлі үйдерді құрастырады. Құралдары: құрылыс материалдар жинақнамасы: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар. Сондай-ақ; "Лего" немесе ағаш құрастырғыш ойыншықтары. **(құрастыру)** **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу**. "Таңқаларлық құм" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды құрғақ және дымқыл құмның қасиеттерімен таныстыру, балаларға құм өте ұсақ бөлшектерден - құм түйірлерінен

		сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу.			тұратынын көрсету; эксперименттік іс-әрекет арқылы себеп-салдар байланысын орната білу, балалардың сөздік қорын кеңейту; қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттыру., зерттеу қызметіне қызығушылық.
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Күндізгі серуен	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік"	Құмды бақылау (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттері**: балаларды құммен, құрылыс материалы ретінде тәжірибелер мен ойындар арқылы таныстыруды жалғастыру; қызығушылықты, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Педагог балаларға құмсалғышта жатқан	Мысықты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға,	Орманға, саябаққа немесе балабақшаның табиғат бұрышына саяхат. **Шығармашылық** жұмысқа пайдаланылатын табиғи материалдарды жинау. Жазғы ағаштарды (саябақта, аулада) бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**,	Терек мамығын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: терек ағашы жайлы білімдерін бекіту; ағаштардың тұқым беру амалдарының біріне көз жеткізу; өсімдіктерді тануға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Педагог бүршіктерден терек

	жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	материал туралы айтып беруді ұсынады, оның не үшін қажет екенін түсіндіреді. Содан кейін ылғал құм дайындау ұсынылады. Балаларға мынадай тапсырма беріледі: Құрғақ құмнан төбе жасауға болатынын дәлелдеу; Ылғал құмнан ін қазуға, қоршау тұрғызуға, пластик қалыптардағы фигураларды жасауға болатынын көрсету. Қорытынды: Құрғақ құм – төгілгіш, ал ылғал құм – жабысқақ. Еңбек әрекеті: берілген тапсырманы ересектермен бірігіп орындау, гүлзардағы гүлдерді түптеу. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасауға, қойылған мақсатқа ортақ күш-жігермен жетуге баулу. "Тым-тырақай"	деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев Балаларға арыстан, жолбарыс сияқты жануарлардың мысық тектес екені туралы баяндау. Оларды сурет бойынша мысықпен салыстыруды, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды ұсыну. Еңбек әрекеті. ойын алаңын жинау бойынша тапсырмалар. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасап,	**дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: аққайын мен көктеректі діңгегінің түсінен және жапырағынан ажыратуды дағдыландыру; ағаштың бөліктері (діңгегі, бұтағы, тамыры) жайлы түсініктерін бекіту; туған жердің табиғатына деген сүйіспеншілік сезімін тәрбиелеу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гербарий жасау үшін көктерек пен аққайын жапырақтарын жинау. **Мақсат-міндеттер**: жапырақтарды ажыратуды үйрету; ағаштарға деген сүйіспеншілікті арттыру. "Үшінші артық"	мамықтарының шығатынын, содан соң желмен ұшырылып, жерге түсінінін көрсету. Балаларға әрбір мамықтың ұшында бір тұқым жабысып тұрғанын байқату. Еңбек әрекеті: терек мамығы қол еңбегі сабақтарына қағаз қаптарына жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Педагог аллергиясы бар балалардың қатысы-қатыспауын ескеру керек. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша,	нәтижесіне қуана білуге тәрбиелеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп,	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір

	Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс	балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Затты жылдам ал" қимыл-қозғалыс ойыны. (**дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңбер бойымен жүруді, жүгіруді, би қимылдарын орындауды, белгі бойынша әрекет етуді үйрету;ептілікті, жылдамдықты дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, аттап жүру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен	"тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Допты көрсет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: допты лақтырып, қағып алуға, жүгіруге жаттықтыру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеде секіру. **Мақсат-міндеттер**:	бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып	баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Қояндар мен қасқырлар" қимылды ойын-жаттығулары. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша қос аяқпен алға секіру және аттамдар жасап алға жүгіру қабілеттерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін

	координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.	күш-қаутты жетілдіру.	екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	қалыптастыру.
Серуеннен оралу	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, аудиоертегілерді тындату. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды орындау.				

	"Мөлдір су" ойын жаттығуы. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Тергеушілер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрісін, қиялдарын дамыту. Келісім. Педагог балаларға кезек-кезек әртүрлі заттар көрсетеді. Балалар қай зат кімге, не үшін керек екенін түсіндіреді. Ойынның тағы бір нұсқасы: баланың өзі қораптан бір затты алып, сипаттайды. (**тіл дамыту**, **қазақ тілі**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу».	**Құрастыру** «Аңдардың үйшігі». Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) **Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру**. Театраландырылған қойылым. "Үйшік" ертегісі. **Мақсат-міндеттер**: танымал ертегі мазмұнын балалар естеріне түсіру, есте сақтау, ойлау, эмоционалды, ым-ишаралық, қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жадықтар. Киім-кешектер,	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді.	Дамытушылық ойын. "Бұзылған телефон". **Мақсат-міндеттер**: балалардың есту, көру, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар тізбек бойынша отырады. Жүргізушіні санамақ айту арқылы таңдап алуға болады. Алдымен педагог балаларға ойын тәртібінің үлгісін көрсетеді. Балаларға ойын тәртібін нақты орындап, бұзуға болмайтынын түсіндіреді. Жүргізуші бірінші өзі ойлаған заттың атауын жанында отырған баланың құлағына сыбырлап	Дамытушылық ойын. "Тыныс алуды реттеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сан ырғағына сәйкес тыныс алуға жаттықтыру; балардың тыныс алу жүрісін бекіту. Барысы. Педагог санау бойынша үйретіп өткізеді. Кейін жиі немесе сирек тыныс алу жаттығуларын (терең тыныстау) ұйымдастыруға болады. Тапсырманы орындау барысында белгілі сөздер мен өлеңдерді, әндерді айтқызып жаттықтыруға болады. Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай

		"Үйшік" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің бетперделері. Барысы. Педагог алдын-ала балаларға "Үйшік" ертегісін мазмұндап береді. Балалар өз қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерін ойнайтын балаларды таңдап алады, кейіпкерлер сәйкес костюмдарын киіп, орындарына барады. Басында автор сөздерін педагог өзі айтады, ал кейінгі бөлімдерде автор рөліне балалардың бірін ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді бөлек қатарға тұрғызады, көрермендерге кім ненің рөлін ойнағанын таныстырады. Әртіс-балалар , көрермендерге құрмет	Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Дәріхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту; әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық пішінді дәрілер, сөмкелер, ақ халаттар, төлемақыны қамтамасыз ететін карточкалар мен жетондар. Барысы. Педагог алдын-ала балалармен дәріханада жұмыс істейтін мамандар туралы әңгімелеседі. Балалар фармацевт, провизор секілді мамандардың	айтады. Бала естіген сөзін келесі отырған балаға сыбырлап айтады, ойын осылай жалғасады. Соңғы отырған бала дауыстап, естіген сөзін хабарлайды. Егер бала айтқан сөз, бастаушы ойлап тапқан сөз болып шықса, телефонның ақаусыз жөнделгенін білдіреді. Егер соңғы сөз бастапқы сөз болмай шықса, балалар зерттеу жүргізіп, бастапқы сөздің қандай сөзге бұрмаланғынын анықтайды. Әр ойын айналымынан кейін, бірінші отырған бала тізбек соңына барып отырады, сол себепті әр жолы, бірінші отырған бала жаңарып отырады.	жуамыз?". **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Женді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып, ""тербету"") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып,

		білдіріп, бас иеді де, қошеметпен мадақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан, шығарманың олай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекетіне қысқаша талдау жасайды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	міндеттерін, дәріханада медициналық көмек көрсетуге арналған қандай дәрілер мен құралдар сатылатынын анықтайды. Балалар дәріхана мамандарының (дәріханашы, провизор) рөлін өзара бөлісіп алады; қалғандары тұтынушы болады; өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балаларға дәріханаға бірінші тұтынушы келіп, ойынды бастайтынын айтады. Басында педагог диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**,		(Жұдырықтармен, қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып, айналдыру) Айналдырып, жуып береміз. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**)

			шығармашылық дағдылар)		
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: аула тазалығы пен аумақ әсемдігін сақтау үшін күнде еңбек ету керектігі туралы түсінуге, еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу; аула сыпырушының қолданатын құралдары туралы білімдерін жетілдіру. Балаларға ауланы тазалау үшін арнайы еңбек қажет; аула сыпырушы (тазалаушы) шаштараз, дәрігер сияқты маман адам екендігін түсіндіру. Аула сыпырушының арнайы киімі, құрал-жабдықтарын көрсету;	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауға, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атауға тарту; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп жұрғанын айтады.	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді.	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қайыңның ерекшеліктерін атау; басқа ағаштардан ажырату; ағаштың әсемдігіне тамсану сезімін тәрбиелеу . Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек: көкөністерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұжымдық жұмысқа үйрету; топпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру. "Жоғары - төмен"

	осы заттардың адамның еңбегіне ыңғайлылық пен жеңілдікті қамтамасыз ететінін әңгімелеу. Алаңды сыпырып, содан соң қоқысты күрекпен жинап, арбаға салып, белгілі жерге шығару жүйесімен таныстыру. Қолдағы қоқысты арнайы қоқыс жәшігіне тастау ережесін бекіту. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы.	Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Еңбек әрекеті: алаңды тастардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру.	"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел	Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофилл жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді),	қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып,

	Мақсат-міндеттер: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа	тастарды арнай жерге, ыдысқа жиналады. Кейін, тастарды бояп, қызықты құрылымдарды жасауға болады. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін	сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан	Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. Еңбек әрекеті: сәбилер тобындағы жолдарды сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбекке баулу. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған	балаларды сол темпке бейімдетуге болады. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен	балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау	арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен	баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.	Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса,

	бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	**Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. "Теңіз толқиды" аз қимылды ойыны. Мақсаты:

			Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.		тәрбиешінің белгісі бойынша орындау, **шығармашылық,** зейінділік, ұстамдылық таныту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Баламен қарым-қатынас жасау мәдениеті" тақырыбында кеңес.	Ата-аналармен "Отбасындағы еңбек тәрбиесі" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жанұя үлгісі" тақырыбында әңгімелесу.	Айына бір рет "Отбасы күнін"өткізу.	"Бала демалысын дұрыс ұйымдастыру" тақырыбына ата-аналарға арналған кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж.
«Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025	**17.06.2025**	**18.06.2025**	**19.06.2025**	**20.06.2025**
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Сәлем-сәлем" дамытушы мультфильмін қосу .				
	"Жау, жау, жаңбыр!" сөзді-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жаңбыр туралы түсініктерді тиянақтау; көркем сөзді мәнерлеп, ырғақпен айтуға машықтандыру. Жау, жау, жаңбыр, селдетіп, Күткеніміз сең едің. Жас егін де ер жетіп, Желкілдетсін желегін. Жау, жау, жаңбыр,	"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз.	"Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін!	**Көркем сөз**ді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең:	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген

	тағы да, Дала, тауға көрік бер. менің еккен бағымда, Өссін жүзім, өріктер. (**тіл дамыту**) "Айналамыздағы қауіп" тақырыбына әңгімелесу. Мақсаты: қауіптің көздері және олардың салдары туралы білімдерін бекіту. «Тамшылар». **Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу**. Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету.	Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) М.Дулатұлы "Таза бұлақ" Бар екен таудан аққан таза бұлақ,	Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (**математика негіздері**) "Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ	"Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) "Адымдар" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорларын кеңейтуге ықпал ету, тілдерін дамыту. Екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Екі топтың арасынан бөлу сызығы жүргізіледі. Әртүрлі тақырыптарды қолдануға болады. Қажет сөзді атап, бір адым жасау керек. Бөлу сызығына бірінші жеткен топ жеңіске жетеді. (**тіл дамыту**)	суреттерді қарастыруға уақыт береді. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) "Оң қолым мен сол қолым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың оң мен сол жақты ажырата білу қабілеттерін бекіту; мәтіннің мәніне сай қимылдауға, оң мен сол жақты дұрыс ажыратуға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Оң қолым менің, қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен қасық ұстап аламын, (Қасықты ұстағанды көрсету) Әдемі сурет саламын. (Сурет салғанды көрсету)

		Түк ел жоқ маңайында қылған тұрақ. Жағалай біткен ағаш жапырақты, Жайқалып күн мен желден тұрған қорғап. Шілденің тас қыздырған ыстық күні, Мөп-мөлдір суы салқын, әйбат түрі. Шыныдай жалтыраған тазалығы Көрініп айнадай боп жатқан түбі. (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)	бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. «Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. Көркем шығарма оқып беру. «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс)		Сол қолым, сен не қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен үзілген нан аламын, (Нанды ұстауды көрсету) Қағаз бетін баса аламын. (Қағазды басып тұрғанды көрсету) Оң мен сол қолдарыммен, (Екі қолды көрсету) Заттарды зерттеймін мен, (Саусақтармен жыбырлату) Мыжғылап, ұстап- сипап, (Жұдырықты ашып-жұму) "Сәлем" деп досқа бұлғап. (Екі қолмен жалауша тәрізді бұлғау) Колдарыммен мен үнемі, (Екі қолды көрсету)

					Жеңімді бірге түремін. (Жеңдерді түргенді көрсету) Нан илеп, шапалақтап, (Нан илеуді көрсету, шапалақтау) Қуанышпенен қостап. (Шапалақтау) Д. Ахметова (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)
	"Асхананы жинау". **Мақсат-міндеттер**: үстелді дұрыс жасауды үйрету, тамақтан кейін ыдысты жинау, үстелдің бетін сүрту, еденді сыпыру дағдыларын жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз топ және жатын бөлмелерінің терезе алдын дымқыл матамен сүртеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сумен жұмыс жасау барысында келесі ережелерді сақтауды: жеңді түру, матаны сулап, қатты сығу, былғанған жағдайда жууға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз орындықтарды орындарына қоямыз". **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** дамытуды жалғастыру; тапсырмаларды жылдам, ұқыпты орындау. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Кітап бұрышындағы еңбек" (кітаптарды қалпына келтіру). **Мақсат-міндеттер**: балаларды жөндеуді талап ететін кітаптарды таңдауды үйрету, оларды мұқият желімдеу (қайшы мен желімді дұрыс қолдану, майлықты дұрыс пайдалану). Кітаптарды ұқыпты қолдануға, жұмыс істеу біліктілігін, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Өз төсек-орнымызды жинауды үйренеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларда өз төсектерін күтіп ұстау біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу, басқаларға көмектесуге ұмтылу; еңбекке баулу; өзіне-өзі қызмет көрсетуге дағдыландыру. (**еңбек іс-әрекеті**)

Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу Қызыл-жасыл гүл ектік, Баптап, күттік, түрлеттік. Қалмасын деп қуарып, Апта сайын суардық. Гүлдендірдік ауланы, Аулада гүл қаулады. А. Меңжанова. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Сабын көпіршіктері күні «Жуыну әні» https://youtu.be/ZNHL5gtTwBY «Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы	Теңіздегі тіршілік «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. **Қоршаған әлеммен**	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар	Жыл мезілдері https://youtu.be/rGhZ6DNdYYc Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау.	«Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. «Сиқыршы су»

	әңгімелесу. Суреттер байқауын ұйымдастыру. Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. Қимыл-қозғалыс ойыны «бақшадағы қояндар». **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Тұп-тұнық су" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жетекшінің ауысуымен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша жоғары-төмен кезектескен қадаммен өрмелеуге үйрету; балаларда жүруді жүгірумен кезектестіру; жұппен түрлі бағытта жүгіру дағдыларын жетілдіру.	**таныстырудан ойын-жаттығу**. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Су-тіршілік көзі" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға су туралы айту, судың маңызы мен пайдасын түсіндіру; сөздік қорларын молайту; сөз байлығын, дүниетанымын, ой өрісі мен зейінін дамыту; қоршаған ортаны қорғауға, табиғатты сүюге тәрбиелеу.	жәнебасқа). Серуен кезінде балаларды табиғат көріністерін бақылауға үйрету және кері байланыс жасау. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Аққу - қаздар" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларды ертегінің мазмұнын толық өз ойларын жеткізіп айтуға үйрету; ертегіге деген қызығушылықтарын арттыру; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөздік қорын молайту; адамгершілікке, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.	**Жапсыру** «Күлімдейді күн маған». **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ата-ананы тыңдаймыз" **Мақсат-міндеттер**: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың **шығармашылық** қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке,татулыққа тәрбиелеу.	**Мақсат-міндеттер**: Судың қасиеттері туралы түсінік беру. Балаларды ойларын жеткізе білуге, сөйлемдерді дұрыс құруға, қорытынды жасай білуге үйретуді жалғастыру. Балалардың сөйлеуін, ойлау қабілетін, зейінін дамыту. Тәжірибе арқылы балалардың су туралы білімдерін нығайту.Балаларды табиғатқа, суға қамқор болуға тәрбиелеу. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Тоғандағы балықтар» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды **сурет салу**дың дәстүрден тыс тәсілі боялған сабын көпіршіктерінің көмегімен **сурет салу** техникасымен таныстыру; адам үшін

					судың маңызы жайлы білімдерін бекіту; **шығармашылық** қабілеттерін, эстетикалық талғамдарын, түстерді үйлестіру біліктілігін, қиялдарын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Күндізгі серуен	Бағдаршамды бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: бағдаршамның жұмысы, түстік белгілері жайлы білімдерін бекіту; үлкен даңғылдағы бағдаршамның жұмысы жайлы білімдерін кеңейту. Жұмбақ.	"Ауа-райын бақылау (бұлтты күн)". "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: судың көптеген қасиеттерін зерттеуге деген ынталарды ояту; суды үнемдеп қолдану ережелеріне үйрету; экологиялық білімдерді қалыптастыру. Балалардың назарын	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға сумен ұқыпты жұмыс істеуді дағдыландыру; судың қасиеттері жайлы түсініктерін нақтылау; судың табиғи сұйық зат екендігіне көз	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: кемпірқосақ - жансыз табиғаттың бөлігі екені жайлы ұғымдарын қалыптастыруды жалғастыру; спектр түстерін бекіту; табиғи құбылыстарға деген

	Жоқ өзінде бас та, ауыз да, құлақ та, Бақырайған үш көзі бар бірақ та. (Бағдаршам) Балалар бағдаршамның үш түсі нені білдіретінін айтады; жолда тәртіптің қалай сақталатынын түсіндіреді. "Бағдаршамның шамдары". Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Д. Ахметова. Педагог ойыншық машиналарды, ұсақ қуыршақтарды, бағдаршам макетін қолданып, көшені	жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп- шылп! (Екі аяқпен секіру) Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гүл суару. **Мақсат-міндеттер**: түскен гүл жапырақтарын тырмамен тазалау. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп,	судың қасиеттеріне аудару. Асфальтқа шашыраған су тез кебеді. Неге екенін сұрау. Қыста суды шашыратқаны туралы бейнежазбаны көрсету. Су неге айналатынын, бұл не себептен болатынын сұрау. Балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: еңбекқорлыққа, бастаған ісін аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл- қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре	жеткізу; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. Судың қасиеттеріне көңіл аудару. Су әртүрлі температурада болады: мұздай суық (тоңазытқыштан мұздар текшелері), жылы (қолды жуғанда) және ыстық (шәйнекте су қайнатылғанда). Су күннің көзінде ысыйды. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Қыста су қар, мұз күйінде болу мүмкін, ұстаса - өте суық. "Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	қызығушылықты арттыру. Бұл күні жаңбыр болмай жатса, кемпірқосақты су бүркеудің нәтижесінде арнайы жасауға болады. **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек

	құрастыртып, ойынды ұсыну мүмкін. Еңбек әрекеті: жолдарды құм мен ұсақ қоқыстардан тазалау. Мақсаты: жұмысты таза, тиянақты орындау. Қимыл-қозғалыс ойыны "Бағдаршам" Мақсаты: байқампаздықты, зейінділікке тәрбиелеу, құрдастарымен қарым-қатынастарын талқылау. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүру техникасын жаңғырту. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам	қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады.	білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын,	балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе,	тапсырмалары: гүл тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: жұмысты өз бетінше орындауды дағдысын дамыту. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.

	жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу	Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Түстерді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: педагогтың белгісі бойынша түстерді тауып, белгілі қимылдарды орындауға бейімдеу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін	Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала	төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Ескерту: педагог	Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып

	түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Допты бастаушыға" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: допты лақтырып, қағып алуға жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қалыптастыру.	"бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен өз құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.

Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Велосипед жаттығуы. Аяқ-қолды жоғары көтеріп, кезек-кезек аяқпен сермеу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды орындау. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Тергеушілер" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың ой-өрісін, қиялдарын дамыту. Келісім. Педагог балаларға кезек-кезек әртүрлі	"От, су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жанды, жансыз табиғат жайлы білімдерін бекіту; алғырлықтарын, қиялдарын, зейіндерін	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын,	"Не қалай дыбыстайды?" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды кейбір	"Ұстап алда, жылдам айт" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды допты ұстап алуға, аталған түске боялған белгілі заттарды

	заттар көрсетеді. Балалар қай зат кімге, не үшін керек екенін түсіндіреді. Ойынның тағы бір нұсқасы: баланың өзі қораптан бір затты алып, сипаттайды. «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны	дамыту; ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдық: доп. Барысы. Балалар жарты шеңбер (шеңбер) құрып, қатарда отырады (тұрады). Бірінші кезеңде ойын шартын түсіндіру мақсатында жүргізуші рөлін педагогтың өзі орындауы мүмкін. Жүргізуші допты әр баланың қолына кезек-кезек лақтырады да "от!" немесе "су!", немесе "аспан!",немесе "жер!"- деп айтады. Допты қағып алған бала, әр белгі сөзіне әрқалай жауап береді. Мысалы,"от" - өздігінен айналу," су"- балық атауы, суда тіршілік етеді, су асты жануары, "аспан" - құстың атауы немесе , ұша алатын жәндік,"жер" -	логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың хайуанаттар бағы,	табиғат құбылыстарының дыбысын ажыратуға жетелеу, табиғат үндерін дыбыстық сөйлеу мәдениеті арқылы білдіруді меңгерту; дыбысты есту біліктілігін, дыбыстарды артикуляциялауды, қиялдарын дамыту; зейіндікке, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: табиғи құбылыстары дыбыстарының үнтаспасы. Барысы. Педагог балалардың алдына түрлі жетондар қойып, біреуін тандап алуды ұсынады. Құбылысты таңбамен белгілеп, оны аудиожазбалардың арасынан табу керек. Балалар	(құбылыстарды, аңдарды, құстарды) тез атау біліктілігін жаттықтыру; зеректілікті, зейіндерін, дүниетанымдарын, түстерді ажырату біліктілігін, дамыту. Керекті құрал-жабдық. Доп. Балалар шеңбер немесе қатар құрып отырады (тұрады). Ойынды педагог немесе балалардың бірі жүргізеді . (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын "Цирк". **Мақсат-міндеттер**: балалардың циркте жұмыс жасайтын көркемөнерпаздар (сайқымазақ, гимнастшы, сиқыршы, жонглер, аңдарды жаттықтырушы)

		жануардың, жәндік аты. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық емхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ветеринарлық емхана қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; ақ халаттар,	қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер.	құбылыстың дыбысы естіліп, танған бетте, оның үнін артикуляция арқылы білдіруге тырысады. Мысалы, Жел "ш-ш-ш" немесе "у-у-у" - деп соғады. Жаңбыр былай дыбыстайды: " тырс-тырс-тырс", және т.с с (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжеттік-рөлді ойын. "Табиғи қорық". **Мақсат-міндеттер**: балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы	туралы түсініктерін қалыптастыру ; цирк көркемөнерпаздар әртістерінің жұмысын түсіндіру; еңбексүйгіштікке, төзімділікке, әдептілікке, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар мен модельдер, циркте жұмыс жасайтын әртістерге қажет (доптар, ойыншық аңдар, бас киімдер, таяқтар, спорттық киімдер үлгісі, гимнастикалық сылдырмақтар, костюмдер). Барысы. Ұйымдастырылған іс-әрекет басында педагог балалармен бірге цирктің (сурет) алатын орны, онда жұмыс жасайтын әртістер жайлы

		перчаткалар, жиһаз, сөмкелер, емханаға керек; ойыншық жан-жануарлар мен құстар. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды.	Барысы. Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады.	тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға деген қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде табиғи қорық жайлы суреттер қарастыру, Қазақстанның табиғи қорықтары жайлы бейнежазба көру. Балалар табиғи	әңгімелеседі; әр әртіспен мамандар қандай құралдарды пайдалатынын, олардың жұмыстары қаншалықты қиын екендігін түсіндіреді. Балалар циркте жұмыс жасайтын әртістерге: сайқымазақтар, гимнастшылар, сиқыршылар, жонглерлер, аңдарды жаттықтырушыларға бөлінеді, топтасып, белгілі тапсырмаларды орындайды. Педагог цирк қойылымдары жайлы хабарлайды да, қалған балаларды орындықтарға жайғасуға шақырады. Әр орындаушы өзінің шығуын үлкен құрметпен хабарлайды және өзін қолдап, қошеметтеуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында әртістер

		Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: адам жанында тіршілік ететін аңдар мен құстардың денсаулығы мен тірі табиғаттағы жануарлардың қауіпсіздігіне жауапты екенін. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	қорықта орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер сияқты мамандар не істейтінін (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге шабуға тапсырма береді, ауырған аңдарды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы саны артқан жыртқыштарды атады); қандай құралдарды қолданатынын талқылау керек. Балалар табиғи қорықта жұмыс жасайтын қандай қызметкерлердің рөлін ойнайтынын өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды	көрермендерге бас иітіндерін, ал көрермендер қол шапалақтап, мадақтайтынын айтып қою қажет. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалар әрекетінің белсенділігін арттыру үшін қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: әртістің шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында цирк қойылымдары әсерлі және қызықты болады. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)

				алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен	Қарғаны бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қарға құсы туралы туралы білімді тиянақтау, бақылағыштыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Қара түсті қарқылдақ, Ұшып – қонып жалпылдап. Қоқыстарды шоқиды, Жем іздейді там – тұмдап. (Қарға) Қарғаның балапанына аса мұқият, қамқорлықпен қарайтынын, адамның	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың мезгілдік өзгерістер жайлы білімдерін кеңейтуді жалғастыру, қиялдарын дамыту - бұлттар неге ұқсайды. "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру.	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға,	Жасыл жапырақтарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жазда жапырақтардың күннің әсерінен, фотосинтез нәтижесінде жасыл түсті болатынын түсінуге жағдайлар жасау; табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Іс-тәжірибе: жапырақтарды аударып, екінші	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың кемпірқосақ жайындағы түсініктерін тиянақтау; спектр түстерін бекіту; қабылдау, елестету қабілеттерін дамыту; байқампаздыққа тәрбиелеу. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын

	сөздеріне еліктеп, қайталай білу қабілеті туралы баяндау. Қарғаның өте ақылды құс екенін бейнежазбадан көрсету (жаңғақты шағу, шөлмектен қоректі алып шығу). Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер	Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер,	бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп тұрғанын айтады. "Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар	жағында көрінген "тамырларды" көру, тамырлардың торқа ұқсас өрнекке айналғанын байқату.	есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. "Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету біліктілігін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға түрлі фишкалар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар

	бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру	орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: құрғақ жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс жасау біліктілігін бекіту. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы	болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр.		алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен фишкаларға, өздерінің фишкаларына сай, жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса - балалардың қалаулары бойынша тақпақ, өлең айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін, фишкаларды қайта тарату керек.

	біліктіліктерін бекіту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, доппен жаттығу. Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту.	қосылуға тәрбиелеу.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Балаңыздың денсаулығы қаншалықты жақсарды?" атты сауалнама.	Балалармен "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзіңді қалай ұстау керек?" тақырыбында әңгімелесу	Ата-аналармен балалардың бүгінгі әрекеті жайлы әңгімелесу.	Ата-аналармен балалардың тазалығы жайлы әңгімелесу.	"Менің достарым" тақырыбында әңгіме.

Дайындаған
Тәрбиеші *ЕргешоваНазеркеАбдымановна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж.
«Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025	**24.06.2025**	**25.06.2025**	**26.06.2025**	**27.06.2025**
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
	"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды	Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Он саусақ. Жалғыз саусақ тіпті де, (Сұқ саусақты ашып жұмамыз) Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, (Бас бармақ пен сұқ саусақты қосамыз) Ине қолға ілікті.	"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары	"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланы бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білуге үйрету, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін	"Мен өзіммен бірге жолға аламын" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логикалық ойлауды дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: бір заттардың суреттері бар суреттер. Балаңызға жүзуге баруды ұсыныңыз. Бірақ сапардың сәтті өтуі үшін оған мұқият дайындалу керек,

	топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). (**қоршаған әлеммен таныстыру**) "Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді.	Үш саусағым орамды, (Бас бармақ пен сұқ саусақты және ортаңғыны қосып қимыл жасаймыз) Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! (Он саусақты көрсетеміз) Қала салсақ, жол салсақ. (Қолымызды алға қарай созамыз) М. Әлімбаев (**тіл дамыту**) "Не артық?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден	шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті.) (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) "Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық	құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Тұтас суретті **құрастыру** үшін тиісті бөлшектерін іздестіру. Қажетті құралдар. Бірнеше бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (**танымдық дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала	қажет нәрсенің бәрін жинау керек. Баладан бір суретті алып, бұл заттың қалай пайдаланатынын сұраңыз. Суреттердегі заттар өте әртүрлі болуы керек. Мысалы, бала доптың бейнесін алады: "сіз демалыс кезінде доп ойнай аласыз, допты құтқару шеңберінің орнына қолдануға болады, өйткені ол батып кетпейді және т.б.." Бала суретті алдына қойып, әртүрлі жерге саяхаттау үшін не қажет болатынын айтуы керек (шөл далада, пойызда, ауылда). (**математика негіздері**) Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді

	Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. (**математика негіздері**)	карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (**математика негіздері**)	құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі	мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)

				қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	
	"Бөлме өсімдіктерін бүріккіш пистолеттен сумен бүрку". **Мақсат-міндеттер**і. Жаңа **еңбек дағдылары**н үйрету; балалардың ұғымында жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсініктерді бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауды үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	"Орындықтарды жуу". Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуді, бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды үйрету. **Еңбек дағдылары**н дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге ынталандыру, барлық адамның жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	"Табиғат бұрышы" Табиғат бұрышындағы кезекшілік күнін балалар тірі объектілер үшін жауапкершілік сезінетіндей етіп ұйымдастыру керек. Балалар таңертең барлық жұмысты жасаса (балықтарға қорек беру, гүлдерді суару, торды тазарту және тағы басқа), кейін оларға тіршілік иелері мен өсімдіктерге назар аударудың қажеті болмай қалады, сондықтан педагог балаларға күні бойы атқаратын жұмысты реттеге көмектескені дұрыс: балықты таңертең қоректендіруге, ал өсімдіктерді кейінірек суаруға болады.	"Бөлме өсімдіктерін суғару". **Мақсат-міндеттер**і. Балалардың ұғымында өсімдіктерге жарық пен ылғалдың қажеттілігі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді және көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатынын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, **еңбек дағдылары**н дамыту. Табиғатқа	"Іс-әрекетке дайындық". **Мақсат-міндеттер**і. Кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, кейін орнына жинау (қажетіне қарай). (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)

			Педагог балалардың түсінігінде өздері жасаған жұмыстың ұжым үшін маңыздылығы туралы түсінік қалыптастырады, айналасындағыларға қамқорлық көрсете отырып, өз жұмысын уақытында істеуге ұмтылысты дамытады. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	ұқыпты қарауды, оған қамқорлық танытуға тәрбиелеу. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу Соз қолыңды оң жаққа, Соз қолыңды сол жаққа. Қолды айналдыр бұлданбай Шеңбер жасап тұрғандай. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен:				

	Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын - бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. **Жапсыру** «Бағдаршам». Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Т. Тойбазарұлы "Қайтпай қалған қарлығаш" (әңгімесі)" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды әңгіме	«Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) **Жапсыру** «Жеміс-жидектер патшалығы». «Саңырауқұлақтар әлемі», **мүсіндеу**. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Гүлдерайым" **Мақсат-міндеттер**: **Музыка** мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне	«Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары. Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Бұл балапан қандай мықты" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды педагогтің түрлі нұсқаулары бойынша жүгіру дағдыларын дамыту; 4-5 сызық арқылы орнынан ұзындыққа секіруге (сызықтардың арақашықтығы 40–50 см) үйрету; балаларда	Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?» «Өртке қауіпті заттар» коллажы. «Болады-болмайды», дидактикалық ойын. «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. **Жапсыру**дан ойын-жаттығу "Ертегі құс" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың ертегі құс туралы ұғымдарын қалыптастыру; бірнеше бөліктерге	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Құстар" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы жалпы ұғымдарын қалыптастыру, қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды жіктей білуге үйрету. Дидактикалық

	бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру, қыстап қалған құстарға қамқорлық жасауға, оларды баптап күте білуге тәрбиелеу; әңгіме мазмұнын өз қиялымен баяндауға дағдыландыру; ойлау қабілетін, сөйлеу мәдениетін дамыту; бүкіл жан-жануарларға, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	**музыка**мен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	қолдарын көтергендегі биіктіктен жоғары ілінген нәрсеге орнынан секіру арқылы затты жанап өту дағдыларын жетілдіру.	қиып, қағаз бетіне **жапсыру**ға үйрету; бөліктерді үйлесімді қолдана білуін жетілдіру; қол, саусақ қимылдарын дамыту; өз жұмыстарын бағалай білуге,шыдамдылыққа, төзімділікке, құстарға деген мейірімділік пен сүйіспеншілдікке тәрбиелеу.	ойындар арқылы зейінді, сөйлеуді, көру қабілеттерін дамыту. Құстарға деген қамқорлықты, қиын жағдайда оларға көмек беруге тәрбиелеу. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Балапандарға арналған ұялар" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға табиғи материалдан құрылыс салуға үйрету, туған жердің құстары туралы білімдерін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Күндізгі серуен	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көліктерді жүргізетін	Жусанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жусанмен таныстыру,	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың тіршілігі,	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Құстың ұшуын бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құстардың түрлілігі,

	тек ересектер болатынын байқату; көлікті жүргізу үшін рұқсат болу керектігін түсінуге жағдайлар жасау; жол ережелерін пысықтау. Ережені есте сақтау жаттығуы. Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері	оның құрылымын талдау, емдік қасиеті жайлы айту. Балалардың өсімдіктер жайлы танымдарын дамыту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбек біліктіліктерін дамыту. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан	сыртқы ерекшеліктері жайындағы түсінік пен білімді тиянақтау, құстарды аялау сезімін тәрбиелеу. Торғайдың адамға жақын, бір топ болып мекендейтінін байқату; торғайдың, қыстағы тіршілігі мысалында көрсетіп, өте төзімді, батыл құс екеніне көңіл аудару. Торғайдың сыртқы дене пішініне қарағанда, қоңыр, сұр, қара түстерді байқауға болатынын көрсету. "Торғай". Торғай, торғайсың, Жылдамсың, сондайсың, Шырылдап қоймайсың, Ұшасың, талмасың. Шомылып ал шалшыққа, Қона ғой біздің баққа. Д. Ахметова. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.	балалардың аула құстары, олардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілікке, қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға ойын аланыңа, бау-бақшаға ұшып келген құстардың дыбыстарын тыңдап, ажыратуды ұсынады. Құстардың түрі көп болмаса, педагог смартфонына жазылған құстардың дыбыстарын тыңдатып, дұрыс атауды ұсынады. Балалар құстардың үнін сөзбен қалай айтуға болатынын түсіндіреді. Торғай - шырылдайды. Қарға - қарқылдайды. Сауысқан - шықылықтайды.	олардың қозғалу тәсілі жайлы түсініктерін нақтылау. Педагог ұшып-қонып жүрген құстардың қимылдарына көңіл аударады, балалардан құстар неге дәл осылай қимылдайтынын анықтайды. Қанаттардың көмегімен құстар бір орыннан, екінші орынға, жерді баспай, ұшып, қалықтайды. Құстардың қанаттары қауырсындардан тұрады. Құстар аяқтарымен жүреді де секіреді. Мысалы, түйеқұс жылдам жүгіреді. Құстар әуеде қанаттарын желкендей жайып, қалықтайды. Мысалы, бүргіт биік ұшып, қалықтап, қорегін аңдиды. Балаларға құстардың

	нені білдіретінін айтып, жол ережелерін қайталайды. "Автокөліктер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: алғырлықты, жүгіру жылдамдығын, бәсекелестік сезімін дамыту. "Секірейік" қимыл-қозғалыс жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бір орыннан екі аяқпен ұзындыққа секіру дағдысын қалыптастыру; күш-жігерін дамыту. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр	жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен шоқайып отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тиісті еңбек	**Мақсат-міндеттер**: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды құмнан қағып, жинау.	Бөдене - бытпылдайды. Бұлбұл - сайрайды. "Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Еңбек әрекеті: ағаш тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тұқым жинауға ынталандыру. "Ит пен торғай"	ұшып, қалыптап жүретінін бейнежазбадан көрсету. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: ағаш үгінділерімен бақша үлескесін жабу. **Мақсат-міндеттер**: жұппен жұмыс жасауға үйрету; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. "Қайда жасырылғанын тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікті бағдарлауға, ақыл-ой қабілетін дамыту. "Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын

	балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып	әрекеттерін орындауды үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып,	**Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ит пен торғайға тиесілі қылықтар жайлы білімдерін бекіту; дауысты басқаруға үйрету. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Қимылды ойын: «Жүгіріп өт — кім аз қадаммен жетеді?» **Мақсат-міндеттері**: балаларды жүгіру, секіру және кең адыммен жүру дағдыларына жаттықтыру; зейінділік, реакция, күш пен шапшаңдықты дамыту;	пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу;

	өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойындар: шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, екі аяқпен секіру. **Мақсат-міндеттер**: аяқты бүгіп, жерге түсу біліктіліктерін дамыту.	қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Нысанаға кім бірінші жетеді?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс жылдамдығын, алғырлықты дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалдармен	қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Кім жоғары?" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша балалардың жер деңгейінен жоғары тұрған заттардың үстіне шығып алу қабілетін дамыту. "Заттар" деп орындықтарды, сатыларды, діңгектерді көру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Өзеннен өту". **Мақсат-міндеттер**: бөрене үстінде түзу және қырындап жүруге жаттықтыру; дене	достық пен ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: допты астыңғы жақтан бір-біріне лақтыру дағдыларын бекіту.	шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады.

		ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты бір-біріне лақтыру. **Мақсат-міндеттер**: допты екі қолмен лақтырып, қағып алу біліктіліктерін бекіту.	тепе-теңдігін сақтауға бейімдеу.		Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. **Мақсат-міндеттер**: жүру және жүгіру техникасын пысықтау.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын - бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан	Оянғаннан кейін төсекте орындалатын жаттығулар; балалар төсектен тұрмай, жатып, көрпе астында бірнеше жалпы				

тұру	дамытушылық жаттығулар орындайды; (балалардың ұйқыдан ояну қалпына біртіндеп ауысуына бағытталған, төсектегі гимнастика 2-3 минут. Жаттығуды толық оянған балалармен бастап, қалғандары оянған кезде қосылулары дұрыс) Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дамытушылық жаттығу. "Қандай және қанша айырмашылықтар бар?" **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдауын, зейінін, ойлауын дамыту; ақылдылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Жұп суреттер (бірінші суретпен салыстырғанда, екінші суретте бірнеше өзгеріс бар). Барысы. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетеді, ал кейін сондай екінші суретке қарауға ұсынады. Балалар екінші суретте,	Логикалық ойын. "Болашақта неге айналады?" **Мақсат-міндеттер**: балалардың айналасындағы заттар мен құбылыстар, адамдар мен аңдардың тіршілігі жайлы білімдерін бекіту; логикалық ойлау, есте сақтау қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Заттық суреттер мен мнемокарточкалар болуы мүмкін. Педагог тапсырмаларды тек қана сөзбен беруі мүмкін. Барысы. Педагог атап, көрсеткен жанды және	"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін	Дамытушылық жаттығу. "Не өзгерді?" **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға	"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар.

	бірінші суретке қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Асхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін, әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін, оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті құрметтеуге, әдептілік негізінде қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Керекті құрал-	жансыз нысандардың суреттеріне қарап, болашақта нысан неге айналатынын айту керек. Педагог балаларға ойын шартын келесі үлгі бойынша түсіндіруі мүмкін: "Мен атаған (көрсеткен) жанды немесе жансыз нысан?" Педагог ұсынған сөз және сөз тіркесі: жасыл жапырақ күзде; өзен қыста; бала өскенде; ұн; жаңбыр қыста; балапан; бұзау; түн; күшік; фундамент; көшет; үсік жүруі; бидай дәні; жұмыртқа; қар жауып тұр; қар көктемде; желмен ұшқан сары жапырақтар; кеш; көже; көп еңбек; оқу; адамдардың бір-біріне көмектесуі; сүт. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**,	көрсетеді. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық	орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй **құрастыру**". **Мақсат-міндеттер**: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға	Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын.

	жабдықтар. Асхана жиһаздары (үстел, орындықтар), асхана қызметкерлерінің киім үлгілері мен (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері). Алдымен педагог балалармен аспаздың адамдар (тұтынушы) үшін түрлі тағамдар әзірлеу жұмысы жайлы әңгімелеседі. Суреттер көрсетеді, педагогикалық жағдаяттарды шешеді. Алдымен педагог балалармен бірге белгілі тағамдар тізімін, ас мәзірін құрастырады. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақытта журналдарданойында пайдаланатын түрлі тағамдардың фотосуреттерін қиып алады. Педагог адамдар келгенше жұмысшылардың	**әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Пошта". **Мақсат-міндеттер**: балаларға поштаның алатын орны жайлы түсіндіру, онда қызмет атқаратын мамандар туралы жалпы ақпаратты бекіту; ойын барысында өтпелі заттарды (хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме) қолдануды үйрету; топпен бірігіп ойын желісіне қосылуға, өз орнын табуға жетелеу; ой-өрістерін, қиялдарын, қатынастық қабілеттерін, затпен сондай-ақ затсыз әрекет ету біліктіліктерін дамыту; еңбекті құрметтеуге, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Пошта" жазуы,	техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз, т. б). келісім. Педагог алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың	"Театр". **Мақсат-міндеттер**: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік

	жұмысын бақылауда ұстайды (балалардың орындарында отырып). Барлық тағамдар дайын болғаннан кейін, балаларды (тұтынушыларды) ас бөлмесіне шақырады. Келушілерге даяшы ас мәзірін ұсынады, балалар тапсырыс береді, аспаз ас әзірлеуді көрсетеді, даяшы балаларға асты әкеліп, "төлем" қабылдайды. Балалар "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жана сөздерді айту керек. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалардың әрекетін белсендету үшін қосымша сұрақтар қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**,	арнайы, белгіленген орын; қаптамаға арналған қағаз материал, байлауға арналған жіп, қайшы; хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме сияқты заттардың жасанды макеттері; қаламдар, маркерлер, маркасы бар жетондар, қарындаш желім, телефон, рөл. Педагог балалармен бірге поштаға экскурсия ұйымдастыруы мүмкін, болмаса фотосуреттер, поштаның қызметі жайында бейнеролик көру, таныс сюжет бойынша әңгімелесу. Дайындық кезеңінде педагог байланыс операторы, пошташы, байланыс бойынша кезекші, экспедитор сияқты поштада еңбектенетін мамандардың жұмысын түсіндіреді.		қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады. Педагог балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын	болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар

	шығармашылық дағдылар)	Балалардың таңдауы бойынша рөлдер бөлінеді. Калған балалар поштаға келеді, қалаулары бойынша өтпелі заттың біреуін алады, оны рәсімдейді, қызметкерлерге береді. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)		қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс-мамандарының бірге кеңесуі; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию жүйелігін бақылау.				
Серуен	Қарға мен сауысқанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қарға мен сауысқанның	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жыл мезгілдеріне	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Ауа-райы жағдайын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:

	айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешекліктері мен белгілерін тануға ынталандыру. Балалар сауысқанның дыбыстарын тыңдап, сыртқы пішініне қарап, өзге құстарға өте ұқсаматынын байқайды. Еңбек әрекеті: құраған жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені	бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофил жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің	байланысты өзгерулері мен ерекшеліктерін бақылауды жалғастыру. Табиғат бөлігі ретінде ағаштарға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Қайың – әдемі ағаш; ақ түсті қабығымен ерекше көзге түседі. Аққайың көктемде ерте бүршік жарады. Ал жапырағы кештеу шығады. Қайың ағашының бұтағы мен діңі берік, әрі шымыр. Жапырағы жұмыртқа пішіндес, жиектері ара тісті. Қайың көктемде гүлдейді және гүлдері сырға секілді салбырап жатады. Қайыңды суретшілер салуды ұнатады. балаларға қайынның суретін салуды ұсыну. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: алаңды ағаштардан құрап түскен бүршіктерді,	балаларды балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауға, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атауға тарту; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер	табиғат құбылысы - тұман жайлы түсініктерін қалыптастыру; мезгілдік құбылыстарды бақылауға, сол құбылыстың ерекшеліктерін байқап, қорытынды жасауға үйрету. "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет!

	туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру)	фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді), Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар.	ұсақ бұталарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеуге, берілген мақсатқа бірігіп жетуге дағдаландыру. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр	көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары:	Қазақ ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құмды қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: жұмысты тиянақты орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Жабдықтары: тырнауықтар, күрекшелер, қолғаптар. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі

	Д. Ахметова. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа,ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Кім жылдам?" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған	орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай,	балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..."	қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. "Тауық пен түлкі" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың белгі

		үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ракетканы қарсыласы жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. "Қайыңға қарай жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:: педагогтің белгісі бойынша жылдам әрекет етуге машықтандыру; тапсырманы зеректікпен және шапшаңдықпен орындауға дағдыландыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау	дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу". Өз бетімен еркін	бойынша. ойын ережесіне сай жылдам әрекет ету қабілеттерін жетілдіру, ептілікті дамыту. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.

			мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Бала өміріндегі дәрумендердің маңызы" тақырыбында кеңес.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".	Ата-аналар арналған кеңес: "Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйретуге болады".	Айына бір рет"Отбасы күнін" өткізу.	Сұрақ-жауап: "Балада салауатты өмір салтын ұстануға бағытталған, отбасы дәстүрлері".

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж
«Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025	**01.07.2025**	**02.07.2025**	**03.07.2025**	**04.07.2025**
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам–Астана»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
	"Сипаттамасы бойынша таны" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту (зат есі мен сын есімді байланыстыру). (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жаттығу	"Лото" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: **қоршаған әлеммен таныстыру**, танымдарын кеңейту. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, байқампаздық, зейін, есте сақтау қабілеті дамиды, ұсақ қол моторикасы жетіледі.	"Сиқырлы қорапша" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың сөйлеу тілін, түйсігін, ойлау қабілетін дамыту, сипаттау мәтінін құрауды пысықтау. (**танымдық дағдылар**) "Қане, көрсет" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау, қабылдау, зейін,	"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көкөністер). **Мақсат-міндеттер**: балалардың жеміс пен көкөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру.	"Өрнекті құрастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, **шығармашылық** қабілеттерін ұштау. (**танымдық дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)

	барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	(**математика негіздері**) "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	елестету, пантомималық қабілеттерін дамыту; көліктер туралы түсініктерді пысықтау; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балаларды шеңберге немесе қатарларға тұруға ұсынуға, ырғақты әуенді қосып қоюға болады. Ұшақ ұшып келеді, қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту) Машина жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту) Пароход жүзіп келеді, қане, көрсетші. (Алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа ирелеңдету) Мотоцикл жүріп келеді, қане, көрсетші. (Екі қолды жұдырыққа түю, қолды кезек-кезек екі жаққа бұру) Тікұшақ ұшып келеді,	Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көкөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көкөністер.) - Суреттегі көкөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. (**математика**	"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу. **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. (**танымдық дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)

	Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау.		қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту). Велосипед жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту, денені екі жаққа теңселту) Катер жүзіп келеді, қане, көрсетші. (Алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа ирелеңдету) Автобус жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту) (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	**негіздері**) Пазл жинау ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ұсақ қол моторикасы мен қозғалыс координациясын дамыту, тапсырманы жан-жақты қырынан көру қабілетін жаттықтыру, развивает логикаларын дамыту, табандылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. (**танымдық дағдылар**) "Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. (**тіл дамыту**, **математика**	

				негіздері)	
	"Қуыршақтарды жуындыру". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тәрбиешіге қуыршақты жуындыруға көмектесуге үйрету: суға салынған қуыршақтарды шаюға, оларды щёткаңың көмегімен тазалауды меңгерту. Сумен ұқыпты жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру. Ересектерге көмектесу ниетін, еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз ойын бөлмесі мен жатын бөлменің терезе алдын, дымқыл матамен сүртеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сумен жұмыс істеу барысында, келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, матаны сулау және сығу, кірлеген кезде сумен жуу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Бөлме өсімдіктеріне пульверизатормен су бүрку". **Мақсат-міндеттер**: жаңа **еңбек дағдылары**н үйрету; жапырақтағы ылғалдылықтың қажеттілігі жайлы түсініктерін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты күтім жасауға тәрбиелеу. Өз бетінше суғару қажеттілігін анықтауға үйрету (өсімдіктің сыртқы тұрқы және топырақтың түсі мен қалпына байланысты), суғару техникасын еске түсіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Таза орындықтар". **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын бөлмесіндегі орындықтарды таза және ұқыпты ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүрту; оқу қызметінен кейін орындарына қою. **Еңбек дағдылары** мен жұмыс барысында мәдени – гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Ересектерге көмектесу ниетін, еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларда өз төсектерін күтіп ұстау біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу, басқаларға көмектесуге ұмтылу; еңбекке баулу; өзіне-өзі қызмет көрсетуге дағдыландыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығын нығайтуға ықпал ету, күнделікті жаттығу әдетін қалыптастыру. Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды созайық. Белімізді жазайық. (**дене тәрбиесі**)				

Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын (қасық пен шанышқы) дұрыс қолдану; майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпеу, асты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу; Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш Ақырын алып қолына Шашпай же нанды да Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз білмейміз (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. Суреттер байқауын ұйымдастыру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Нұрлы күн" **Мақсат-міндеттер**: Жазғы ауа-райы,жазғы	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу**	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. Көркем шығарма оқып беру.	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. «Бұл бақытты – мекен» асфальтқа **сурет салу** байқауы. «Менің сүйікті

	күннің ерекшелігі туралы түсіндіру. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Әсем табиғат" **Мақсат-міндеттер**: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда **шығармашылық**ты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; **музыка**ны және **музыка**лық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту.	«Сиқыршы су» **Мақсат-міндеттер**: Судың қасиеттері туралы түсінік беру.Балаларды ойларын жеткізе білуге, сөйлемдерді дұрыс құруға, қорытынды жасай білуге үйретуді жалғастыру. Тәжірибе арқылы балалардың су туралы білімдерін нығайту.Балаларды табиғатқа, суға қамқор болуға тәрбиелеу. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. Су бетінде **сурет салу**.	**Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Әңгімелеп үйренеміз. А. Осеева "Тәтті тоқаш"" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды байланыстырып сөйлеуге, өз ойларын еркін айтуға үйрету; оқылған әңгіменің мазмұнын меңгерту; еңбекті бағалап, оқиғаны өмірмен байланыстыра айту дағдысын дамыту; ата-анаға, үлкендерге сыйластыққа тәрбиелеу. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Күлімдеп тұр нұрлы күн" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды аяқтың ұшымен тұру; қолын беліне қойып, бір аяқпен тұруға; көлбеу тақтаймен жоғары және төмен жүру іскерліктерін жетілдіру; қатарға	Е. Өтетілеуов «Ата тілегі». Айналайын, балашым, Аман болсын анашың! Аман болсын әкең де, Ағатайың, тәтең де! Өзің тәтті балдай бол, Өсіп, өсіп, таудай бол, Өмір жолын таңдай біл! Оқуда зерек бол. Ұйқыда сергек бол, Істе шебер бол. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Аспандағы ғажайып құс» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды аспандағы құстың суретін салуға, дене бөліктерінің пішінін бере білуге үйрету; ұсақ қол моторикасын дамыту ; бояу, қылқаламмен **сурет**	қалам» үздік ән байқауы. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Әрқашан күн сөнбесін!" **Мақсат-міндеттер**: Аспан денелерімен танысуды жалғастыру, жердегі жарық пен жылу көзі күн туралы кеңірек түсінік беру. Күннің жердегі тіршілік үшін маңыздылығын анықтау. Балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу.

			екеуден тұру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар допты алысқа дәлдеп лақтыру дағдыларын дамыту.	**салу**ға жаттықтыру; сұлулық жайлы түсініктерін кеңейту, табиғат нысандарына қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию жүйелігін бақылау.				
Күндізгі серуен	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: гүлдің өсуі мен дамуын бақылауды жалғастыра білуге дағдыландыру; ойлау, зейін, қабылдау қабілеттерін дамыту. Балаларға календула, космея гүлдерін салыстыруға шақыру. Еңбек әрекеті: дала өсімдіктеріне күтім жасау (қопсыту, суғару, шөптеу). **Мақсат-міндеттер**: Ұжымдық еңбектен алатын жағымды сезімдерін тәрбиелеуді жалғастыру.	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың сыртқы дене ерекшеліктері, тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; сөздік қорларын молайту. "Торғайдың әні". Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Торғайдың қимылдарын бақылап, құстың екі аяқпен	Серуен кезінде балаларды табиғат көріністерін бақылауға үйрету және кері байланыс жасау. Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау	Раушангүл бұталарын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: Өсімдіктердің өсуі мен дамуын бақылау, табиғи ортаға қамқорлық көзқарасты қалыптастыруды жалғастыру. Еңбек әрекеті: гүлдерді суару. Мақсаты: бірлесіп жұмыс істеу, тапсырманы тиянақты орындау. Су құйғыштарды қолдану.	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаз мезгілінің ерекшеліктерін, табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін бекіту, "кемпірқосақ" жайлы түсініктерін кеңейту. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты,

	"Кім спортшы?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі. Денемізді иеміз, (Алға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып секіру)	секіретіні, алаңның өзге жеріне секіріп, қанаттарымен бір-екі рет қағып, тез жете білетіні, ағаш бұтасына шыр етіп ұшып кететіні туралы әңгімелеу. Еңбек әрекеті: ойын жабындысын жинау. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** дамыту. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады.	алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді), Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. Еңбек әрекеті: қураған шөпті жинау. Қолғаптарды қолдану. Аллергиясы бар балалардың қатыспауын ескеру. **Мақсат-міндеттер**:	"Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға	Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ұсақ бұтақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер**:бірлесіп жұмыс істеу, ортақ тапсырманың орындалуына қол жеткізу, өзара көмекке тәрбиелеу. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр

	Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" -	Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Бақшадағы тауықтар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: орташа қарқындағы жүгіруде, жартылай отыруды және	**еңбек дағдыларын** дамыту; өсімдіктерді аялауға, ересектерге көмек көрсетуге деген ниеттерін тәрбиелеу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең	болады. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен	шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып,

	дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа	қанаттарын қаққан қозғалысты келтіруді жаттықтыру. Белгі бойынша екі аяқпен секіру; ептілікке, зейіндікке тәрбиелеу, қозғалыс координациясын дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, дымқыл құммен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ұсақ қол моторикасын дамыту.	айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Теңіз толқиды" аз қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің белгісі бойынша орындау, **шығармашылық**, зейінділік, ұстамдылық таныту. Белгі бойынша екі аяқпен секіру;	қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Күннің суретін сал" қимылды ойыны-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:спорттық	одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай

	жылдам секіруге шақыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту ойыны "Тастардан секіру". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті дамыту.		ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозғалыс координациясын дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Құрдастарымен қарым-қатынас жасау біліктіліктерін қалыптастыру.	ойындар мен жарыстарға қызығушылықтарын арттыру; ептілікті дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: құрдастарымен қарым-қатынас жасау біліктіліктерін қалыптастыру.	қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын (қасық пен шанышқы) дұрыс қолдану; майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпеу, асты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу; Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш Ақырын алып қолына Шашпай же нанды да Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма.				

	Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз білмейміз **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-	"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі	"Кемпірқосақ" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: негігзгі және қосымша түстер жайлы түсініктерін бекіту. Ойын барысында балалар түрлі түсті жолақтарды таңдайды, түстерді сәйкес рет-ретімен орналастырып, кемпірқосақ құрайды. Сюжетті-рөлдік ойын "Жануарлар бағы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жануарлар бағы, қорғауға алынған жан-жануарлар жайлы түсініктерін бекіту; ветеринар дәрігер,	"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді.

	12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар". **Мақсат-міндеттер**: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік **шығармашылыққа** жағдай туғызу және мадақтау, ойын желісіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының	орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!", немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып атайды. Мысалы, "су"- балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары," жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті	орнитолог туралы түсініктерін бекіту; мамандардың жануарлар бағында қандай рөл ойнайтынын анықтау; жануарларға қамқорлық танытуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші балалармен бірге ойын алдында жануарлар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлем бойынша қорғалатын аңдар мен құстар жайлы бейнебаян көреді. Ветеринар дәрігер, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңызы жайлы талқылау қажет. Балалардың өздері жануарлар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді атап, таңдайды. Кейіпкерлер	тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы" («Тату-тәтті отбасы»).	2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын."Дәріхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту; әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық пішінді дәрілер, сөмкелер, ақ халаттар, төлемақыны қамтамасыз ететін карточкалар мен жетондар. Барысы.

	адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың	дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	өзіне қажет киім үлгілері мен құралдарды алады да, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, оларды белгіленген орындарға отырғызып, қозғалтады, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орындарын қарайды, көмектерін тигізеді. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам жойылып бара жатқан аңдар мен құстар үшін жауапкершілікті сезіну, қамқорлық таныту, тіршілік етуіне қолайлы жағдай туғызу қажет. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**,	**Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен	Педагог алдын-ала балалармен дәріханада жұмыс істейтін мамандар туралы әңгімелеседі. Балалар фармацевт, провизор секілді мамандардың міндеттерін, дәріханада медициналық көмек көрсетуге арналған қандай дәрілер мен құралдар сатылатынын анықтайды. Балалар дәріхана мамандарының (дәріханашы, провизор) рөлін өзара бөлісіп алады; қалғандары тұтынушы болады; өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балаларға дәріханаға бірінші тұтынушы келіп, ойынды бастайтынын айтады. Басында педагог

	сынамасы). (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)		**шығармашылық дағдылар**)	қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию жүйелігін бақылау.				
Серуен	Бағдарлау. Ойын алаңына экскурсия. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды бағдарлау барысына, басынан	Көбелекті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көбелек оның құрылысы, шығуы жайлы білімдерін	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды аспандағы болып жатқан құбылыстарды	Өрмекшіні бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өрмекші оның өзіндік	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жазда жел жылы екеніне назар аудару.

	бастап, аяғына дейін, зейін салып, қатысуға бейімдеу; дүниетанымын кеңейту; өсімдіктер әлеміне деген қызығушылықтарын арттыру. Балаларға балабақша ғимаратын айналып өтіп, аумағында не өсіп тұрғанын анықтауды ұсынады. **Көркем сөз**. "Ағаш". Қала да орман, қыр да орман. Сонау алыс жылдардан Өзен бойы, жол бойы Орман, орман ырғалған. Қаптай өскен өңірді Орман қандай өмірлі! С. Сейтхазин. Нақтылау: қайсысы ағаштар, бұталар, гүлдер. Гүлзардың жанына тоқтап, ондағы гүлдерді қарастыру. Балалар өсімдіктердің жаз мезгілінде жасыл түсті болатынын аңғарады. Жасыл түс -	кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. "Көбелек". Гүлді, бақты аршаларды Аралады, шаршамады. Ұша берді көбелек те, Төмендеп те, төбелеп те. Нәзік қанат талар емес. Қонды барып қалақайға, Оны сезген балақай ма? Ж. Сәтібеков. Балаларға көбелекті әсем ететін қанаттарының боялған өрнектері екенін байқату, ал денесі мен алты аяғы, басы мен көздері көбелектің нағыз жәндік екендігін нақтылы дәлелдейді. Еңбек әрекеті: құмсалғыштың айналасындағы құмды жинау. **Мақсат-міндеттер**: аса ауыр жұмысты ұлдарға орындауды	ажыратуға, атауға дағдыландыру; ауа райының құбылмалы екендігін түсінуге үйрету. Балаларды түрлі табиғат құбылыстарымен: ашық, бұлтты, бұлыңғыр таныстыру. "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру)	ерекшеліктері жайлы білімдерін кеңейту және бекіту; табиғат жайлы реалистік түсініктерін қалыптастыру. "Өрмекші мен шыбын". Бір өрмекші зор қылып, Жатыр еді тор құрып. Шыбын айтты: – Өрмекші, Мұныңнан не өнбекші? Таста да бос айланы, Іс етсеңші пайдалы. Өрмекші айтты: – Шыбыным, Ғұмыр емес ғұмырың. Тасынарсың, торларсың, Бәрінен құр қаларсың, Торыма кеп қонарсың, Сонда асым боларсың... А. Асылбек.	Іс-тәжірибелік әрекет: жел бағдардың көмегімен желдің күшін анықтау. Балаларға желді, жалауларға, жапырақтарға қарап бар не жоқ екендігін, қай жаққа есетінін байқату. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер

	фотосинтездің (флорофилл) нәтижесінде пайда болатын құбылыс. Еңбек әрекеті: жолдарды сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Үйректер мен аңшылар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: Ұйымшылдыққа, зейінділікке тәрбиелеу, өз қимыл-қозғалысын басқару біліктіліктерін дамыту, балаларды допты қозғалмалы нысанға тигізуге жаттықтыру, көру қабілеттерін дамыту. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті,	(құмды шелекке салып шығару), қыздарға құмды сыпырғышпен сыпырып, қалақшаға салып көмек көрсетуді үйрету. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп	Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тиісті еңбек әрекеттерін орындауды үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын	Балаларға өрмекшіні "жыртқыш" та деп айтуға болатынын түсіндіру, торды бақылатып, өрмекшінің өзге жәндіктерді аулаға құралы екендігін көрсету. Еңбек әрекеті: үлескені жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларда тәртіпке саналы көзқарас қалыптастыру, бастама мен үлескені жинау барысындағы дербестікті ынталандыру. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа,	түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды серуеннен кейін ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды жинау, себетке салу, ойыншықтарды жинау. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына

	қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қойып, "бояушы" қандай бояуды қалайтынын сұрап жатады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып,	түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Қуып жет те, секір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс белсенділігін дамыту, ұзындыққа секіре білу. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар, топтық ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, ұзын секіртпеден секіруді пысықтау; арақатынастарды дамыту.	итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы	тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікті бағдарлауды үйрету, бір-біріне қағыспау біліктіліктерін дамыту, тәрбиешінің нұсқаулығын тыңдау; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.

	қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен		"Жанды лабиринт" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын, тапқырлықты дамыту; бірлескен іс-қимылдардың реттілігін жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар, топтық ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, допты алға, қолды бүкпей беру біліктіліктерін бекіту; арақатынастарды дамыту.	"қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: құрдастарымен өзара әрекет ету	**Дербес әрекет**: еркін ойындар, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білу дағдысын қалыптастыру.

	қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.			біліктілігін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Балалалық ұяңдық" тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.	"Жаман әдеттерден қалай құтылуға болады?" тақырыбында әңгімелесу.	Кеңес"Бала өміріндегі ойыншықтардың маңызы".	"Балабақшадағы күн тәртібі" тақырыбында әңгімелесу.	Кеңес "Баланы еңбекке баулу".

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж.
«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	07.07.2025	**08.07.2025**	**09.07.2025**	**10.07.2025**	**11.07.2025**
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
		"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: басқа адамды дауысынан тануды үйрету. Күрделенген нұсқасы: даусытарды тануға шыққан баланың басына шляпа кигізу, қалған балаларға оны шақырту. Құрал: арнайы құрал керек емес. Ойын барысы. Балалар шеңбер жасап тұрады.	"Қарама-қайшылық" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белегілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: зейінді, ойлауды дамыту. Бір топ бала жиналып, қолдарына түскен әр түрлі заттарды үстел үстіне жайып тастайды. Олардың саны аса көп болмауы қажет. Ойын жүргізуші ол заттардың аттарын атап шығады. Ал	"Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының көмекшілері болады.

		Біреуі ортаға турып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада турған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге турады – шақырған бала ортаға турады. "Қарақат" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қол ұсақ моторикасын, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Өлең мазмұнына сай қимыл жасау. Қалсам егер тығылып, Қалың шөптің астында. Таба алар деп кім біліп, Жұрт көзінен қаштың ба? Торсиған бал уызға Кіп-кішкентай қарақат. Салып қояр ауызға, Болса егер бала тап.	бергеннен кейін допты, қайтадан тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с. (**тіл дамыту**, **қазақ тілі**) "Өрмекші" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды санамақ мәтінінің мәніне сай қимылдар жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Күні бойы еңбекпен (Оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды; сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы), Өрмекші өрмек тоқиды (Саусақтарын сыртылдатады),	ойыншыларға сол заттардың қайсысы ненің қасында ненің қасында және қандай қалыпта жатқанын, олардың түр-түстері қандай екенін көріп алуға 5-10 секунд уақыт беріледі. Осыдан кейін ойыншылар бөлмеден шығарылады немесе теріс қарап отырады.Осы кезде ойын жүргізуші бірнеше заттың орнын тез-тез ауыстырып, кейбіреуін тығып қояды. "Үстелдің үстіне қандай өзгерістер болды?" - деген сұраққа кім дұрыс әрі толық жауап берсе, сол ойын жүргізуші болып, әрі қарай жалғастырады. "Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	(**қоршаған әлеммен таныстыру**) Қадыр Мырза Әли "Санамақ". **Мақсат-міндеттер**і. Көркемсөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Қадыр Мырза Әли "Санамақ". Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық ... Сен, қал! Сен, шық! (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)

		(С. Мәуленов) (**тіл дамыту**)	Нөсер тек кенет селдеткен (Оң алақанмен сол қол алақаның үстінен тез «сырғанап түседі), Еңбегін оның жоқ қылды (Барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды), Күн шықты қайта жарқырап (Екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе оңға, біресе солға иіледі), Құрғады тез-ақ төңірек (Барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады), Өрмекші өрмек тоқуға Кірісті, дереу, тезірек. (**тіл дамыту**)	балаларды шеңберде жүріп, бірлесіп ойнауға, сөздерге сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; ұйымшалдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де,	

				тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	
		"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер**: балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта тұрған ойыншықтар мен құралдарды реттеп, тазалықты орнатуға тарту; **еңбек дағдылары**н, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер**: балыққа қамқорлық жасай білу қабілетін дамыту; аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Тәрбиешінің артынан шеңбер бойында жай жүру, Аяқтың ұшымен жүру.				

	БҚ – аяқты алшақ қойып, қолды төменде, 1- қолды алға созамыз. 2- қолды жоғары көтереміз. 3- бірінші қалыпқа келеміз. (3-4 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды белге қойып, "Сағаттың тілі". 1- оңға иілеміз 2- солға иілеміз Бірнеше рет қайталаймыз.(5-6 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды төмен басымызбен оңға, солға иілу. (4-5 рет) "Қарлығаш" болып ұшамыз "Қоян" сияқты секіреміз. Жай жүру, дем алу. (**дене тәрбиесі**)
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар рақмет айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)

Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен **сурет салу** сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен **сурет салу**. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. «Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі.	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы.	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Тосапты неден қайнатамыз?" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жидектер туралы, олардың сыртқы түрінің ерекшеліктері, өсу орындары туралы, олардың түрлерімен, адам өміріндегі пайдасымен таныстыру; жидектер мен олардан жасалатын өнімдердің атауларына байланысты сөздік қорларын байыту, "жидектер" туралы жалпылама түсініктерін қалыптастыру; еске сақтау, байланыстырып сөйлеу, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауға	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату.

				тәрбиелеу. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Жидегі бар себет" **Мақсат-міндеттер**: Есу әдісі арқылы ермексаздың кішкене бөлшектерінен жидектер, себет **мүсіндеу**ді үйрену; сөйлеуді, логикалық ойлауды, зейін қоюды, жұмбақ шешуді үйрету; ермексазбен жұмыс кезінде ұқыптылыққа тәрбиелеу.	
		Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Дәмді тосаптар" **Мақсат-міндеттер**: Балаларда сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру; бөренеңің үстімен тез адымдап жүру дағдыларын дамыту; жидектерден	**Тіл дамыту** және **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Орман жидектерін тереміз" **Мақсат-міндеттер**: Орманда өсетін және орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту. Жидектер туралы сөздік қорларын белсенділендіру,нақты	Ұлттық ойындар фестивалін жариялау Қ. Мырза Әлі «Жарыс». Қара су боп тер ақты, Қызып алған денеміз. Түріп алып балақты Жарысып біз келеміз. Баратын жер алыста,	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Ән салған кім?" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру.

		жасалатын тосаптар туралы білімдерін арттыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту.	лау.	Баратын жер шалғайда. Он баламыз жарысқан, Озып шығар хал қайда! Қалған жерге шыдар ем, Жырып алдым тіземді. Шіркін, алға шығар ем, Жалт бұрылсақ біз енді!	**Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен		Аспанды және бұлтты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды аспанды бақылауға баулу, аспанды "бұлтсыз" немесе "бұлтты" деп ажыратуға дағдыландыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға аспанның	Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. "Күн - түн" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша қимылдауға дағдыландыру; тәулік ерешеліктері жайындағы түсініктері пысықтау; ұйымшылдыққа	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары. Қазақ халқының ұлттық «Тақия тастамақ» ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қимыл шапшаңдығы мен жылдамдығын дамыту, зейінділікке, ұйымшылдыққа, ойын ережесін сақтап ойнауға тәрбиелеу.	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау (ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау.

		әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін, мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше, азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер	ойнай білуге баулу. Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн" - десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн" - десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. "Қасқыр мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын желісі, шарты бойынша баулу, белгі бойынша бір аймаққа жиналып және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зеректікке тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге "қасқырды"	"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Қазақ халқының ұлттық "Арқан тарту" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті сақтай білу, күш-жігерін дамыту; ойын ережесін түсініп әділ ойнауға, достыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық "Сақына салу" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ептілікке,	Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі.

		көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	таңдайды. Қалған балалар "қояндар" болады. Педагог белгісінен кейін "қояндар" әртүрлі бағыттарда жүгіріп, қасқырдан қашады. "Қасқыр" ұстап алған "қояндар" саны 5-6-ға жеткенде, "қасқыр" ауысады. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "қасқырға" маска. «Орныңды тап» қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: бірлесіп ойын ойнауды, ережені сақтауды үйрету, жылдам жүгіру дағдысын дамыту. Күннің көзін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға күн туралы мағлұматтарын кеңейту.	зейінділікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Шие ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: шие ағашымен таныстыру (құрылымын, гүлденуін бақылау); өсімдіктерге деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы: Бақ ішінде шиелер, Бар жемісі бағалы Көрген адам таңданар, Көздің жауын алады - Балалар, бұл шие ағашы. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтар мен құс шие гүлдерін жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды еңбексүйгіштікке,	Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа дағдыландыру. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан,

		- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қаіупсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жигер-күшін, зейінді дамыту;	Балаларға күннің сәулесі, жылуы туралы айту. **Көркем сөз**: Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! Еңбек әрекеті: ауладағы қураған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	ересектерге көмектесуге тәрбиелеу. "Қоңызды (көбелекті) гүлге қондыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып,	тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, оларды қуалап, ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. "Түсін тап" ойыны.

		шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмауды ескеру керек. "Не жөнінде айтылады" дидактикалық ойыны. Сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білу (жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). Балалардың еркін ойыны. Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету. Еңбек әрекеті: ағаштан түскен қураған ұсақ бұтақтарды жинақтау.		жәндікті гүлдің үстіне қондырады. Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. Еңбек әрекеті: ауладағы қураған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	**Мақсат-міндеттер**: кеңістікте бағдарлау, түстердің арасынан негізгі түстерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Дене тәрбиесі**ндегі арналған ойын: балаларда екі аяғымен алға қарай секіру қабілетін дамыту. Белгі бойынша әрекет ету, ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру. Балалардың еркін әрекеті.

		Мақсат-міндеттер: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.			
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).			
Түскі асқа дайындық		Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.			
Түскі ас	Түскі асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу. Балаларды үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Кесе, шыны, пияла. Оларсыз шай құя ма? Қасықсыз тамақ жемейді, Бәрінің атын не дейді? (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. «Екі қызғаншақ қонжық». (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған				

дайыдық. Бесін ас.	жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай	"Қуыршақты серуенге даярлайық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:балалардың киім-кешек және киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту және толықтыру. Үстел үсті ойындары: "Басқатырғыш", "Құрастырғыш". Мақсаты: логикалық ойлауды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен	Дамытушы ойын. "Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1- нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды көрсетеді. 2-нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3-нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Жидек теремiз"

		өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер**: ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту. Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	жалғаса береді. Үстел үсті театры "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің жақсы қасиеттерін көруге, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыру.	айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.	рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп,				

	Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен	Күнді бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күннің бір тәулікте бір орында тұрмай, әртүрлі биіктікте орналасуын байқауға машықтандыру. Күн күндіз жоғарыда тұрғанда — ыстық болады, кешке күн төменде тұрғанда - күн салқын болады; жазда күн ұзаққа созылады, түндер қысқа болады. "Үрпек төбет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бұзбай ойнауға баулу; бір бағытта, бірін-бірін қақпай, жеделдеп жүгіруге жаттықтыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балабақша маңындағы құстардың тіршілігін бақылап, тіршілігіндегі өзгерістерді байқауға машықтандыру. Педагог балаларға құстардың дыбыстарын тыңдауға шақырады. Балалар торғайды, сауысқанды, тағы басқа құстарды есту мүмкін. Педагог сауысқанның шықылықтайтынын, торғайдың шырылдайтынын айтады. Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкентай торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Смақов "Көлік пен торғайлар"	Құмның қасиеттерін бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмның қасиеттері жайындағы түсініктерді тиянақтау. Ылғалды құмнан әр түрлі мүсіндер жасау, құмның дымқыл болуын байқау, әңгімелеу. "Сөздер тізбегі" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік қорын	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту.

	бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға дағдыландыру: белгілі	Балалардың біреуі төбетті бейнелейді; ол кілем үстінде жатады, басын алға созылған қолымен аяғына қояды. Қалған балалар жай ғана оған жақындай түседі, ал тәрбиеші осы кезде былай дейді: Алдыңғы екі аяққа басын сұғып, Әнеки жалбыр төбет жатыр сұлық. Белгісіз жатқаны ұйықтап, яки қалғып, Момақан, сырты пішіні жуас салғырт. Ояталық жақындап барайық та, Қайтер екен содан соң – қарайық та. Төбет орнынан ұшып тұрып үре бастайды. Балалар қаша жөнеледі. Төбет оларды қуа жөнеледі. Балалардың бәрі жан-жаққа қашып тығылады. Төбет қайтадан кілемге жатады. Ойын жаңа	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға"	байыту; ұымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң кезекпен осы тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жануарлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер. "Кім бірініші?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тура бағытта белгі бойыгша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшақдыққа, зеректікке, достық қарып-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды	Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс

	аймақта бір-біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан-жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдығға баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "аю" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "аюға", масқа. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып	бастаушымен қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау. **Мақсат-міндеттер**: қарапайым **еңбек дағдыларын** қалыптастыру; тазалыққа баулу.	медальондар. "Жел көбік" қимыл-қозғалыс ойыны. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Еңбек әрекеті. Шөптерді жұлу және жинау (тәрбиешінің көмегімен) "Құмырсқалар шынжырға тізілді" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге	ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға дағдыландыру: белгілі аймақта бір-біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан-жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдығға баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "аю" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары:

	түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.		бірінен-бірі қалмай, бір тізбекте асықпай жүгіруге жаттықтыру; жүгіру қабілеттерін жетілдіру; мұқияттылыққа, ептілікке тәрбиелеу. Педагог балалардан құмырсқалардың қимылдарын көрсетуді өтінеді. Содан соң бір тізбекке тізіліп, арақашықты сақтап, педагогтің соңынан, бағыттарды өзгертіп, жүгіреді. Еңбек әрекеті: бақшадағы көкөністерді суару. **Мақсат-міндеттер**: су құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	үйренеді. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	"қояндарға" медальондар, "аюға", масқа. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**)				

еркін әрекеті	Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		"Бірге жаттайық" жаднама.	"Жазғы кезеңдегі балалардың қауіпсіздігі" тақырыбында кеңес беру.	"Халық шығармашылығы" жоба жасау.	"Балалардың демалыс күндерін дұрыс ұйымдастыру" кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж.
«Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025	**15.07.2025**	**16.07.2025**	**17.07.2025**	**18.07.2025**
Күн тәртібі	«Ұлы дала баласы»	Жүгіреміз, зырлаймыз	Спорттық ойындар күні	Менің көңілді добым	«Олимпиада алауы»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңілді әуенмен қарсы алу. Ата-аналармен және балалармен өздерін қалай сезінетіндері, демалыс күндерін қалай өткізгендері, қандай қызықты оқиғалар болғаны, көңіл-күйлері қандай екені жайлы әңгімелесу. Кітаптар қарастыру, әңгімелесу.				
	"Өрнекті қайтала" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтау мен зейінді тұрақтандыруға ықпал ету. (**танымдық дағдылар**) **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше	"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды	"Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Бізге не көмектеседі? (Екі	«Олимпиада алауы» "Қол шапалақта" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: бала зейінінің тұрақтылығы мен ауысуын, танымдық белсенділігін дамыту; ой-өрісін кеңейту. (**дене тәрбиесі**) "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.

	арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	айырмашылықтары бар суреттер жұптары. Ережені есте сақтау жаттығуы. (**танымдық дағдылар**) Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол ережелерін	топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) "Кім спортшы?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі.	қолдың сұқ саусақтары жоғарыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Көрсетеді қолғабыс (Шаңсорғышпен тазалаған сыңай таныту) Кішкентай шаңсорғыш! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Тоңазытқышты ашыңыз, (Екі қолды уқалау) Салқындап тұр асыңыз! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру)	**Мақсат-міндеттер**: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта

		қайталайды. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	Денемізді иеміз, (Алға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып секіру) Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) Аударған А. Кокенова. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Шәй ішейік шәйнектен (Қолды алға сермеу) Ызылдайтын жәйменен! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Басып қалсаң тетігін, (Екі қолдың әр саусақтарын бір-біріне тигізу) Қайнап кетер тоқ пешім! (Қолды екі жаққа сермеу,	жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. (**танымдық дағдылар**)

				иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Өте пысық үтігім (Алақанның сыртқы жағын бі-біріне үйкелеу) Басар киім түтігін! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Аударған А. Кокенова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	
	"Ойыншықтар шкафын реттеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды өз бетімен ойыншықтарды әдемі реттеп қоюға, үйрету. Шкафтағы реттілікті сақтау, шаң сүрту. Мақсаты: **еңбек дағдылары**н дамыту;	"Ұйымшыл кезекшілер". **Мақсат-міндеттер**: кезекші міндеттерін дербес және адал орындау. Тәрбиеші оқу қызметіне дайындаған материалдар мен нұсқаулықтарды	"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау". **Мақсат-міндеттер**: бөлме өсімдіктерін тазалықта ұстау тәсілдері жайлы алған білімдерін нақтылау, балаларды өсімдіктердің сыртқы бейнесіне,	"Біз көмекшіміз". **Мақсат-міндеттер**: тамақтан кейін ыдысты үстелден жинауды үйрету. Балаларды ересектерге шамасы келгенше көмек көрсетуге жетелеу. Еңбексүйгіштікті,	"Бет орамалдарды жуамыз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сабындау дағдыларын, майлықтарды шайқап, сығуға үйрету. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды

	эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу, еңбекке баулу. (**еңбек іс-әрекеті**)	үстелдерге орналастыру; оқу қызметінен кейін, жұмыс орнын жуу және жинау. Еңбексүйгіштікті, үлкендерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Үлкендердің еңбегін бағалауға, басқалардың игілігі үшін, еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	құрылымына қарап шаңды анықтау және жою тәсілдерін үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	үлкендерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Үлкендердің еңбегін бағалауға, құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	жалғастыру. Еңбексүйгіштікті, сумен ұқыпты жұмыс істеу біліктіліктерін дамыту. Ұжыммен бірігіп жұмыс істеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығының нығаюына ықпал ету, күнделікті **дене тәрбиесі** жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны, Жақсы өтсін бұл күнім! (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста,				

	Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу. «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Балалар күні" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың ойын-ауық әлемі туралы бұғымдарын жетілдіру; өз ойларын еркін жеткізуге, сөйлеуге баулу; есте сақтау қабілеттерін дамыту, тақпақтар,өлеңдер жаттау, мінерлеп айтуға дағдыландыру; достыққа,	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу). Күлкі – көңіл ажары Күлкі керек әр күнге, Көңіл толсын шаттыққа! Жымиып жүр, күле біл, Қуанышпен шаттықта! **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Көңілді ойындар"	Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимылды ойын: «Қазына аралы» **Мақсат-міндеттері**: кеңістікте бағдарлану дағдыларын дамыту, негізгі қимыл түрлерін орындау шеберлігін жетілдіру; достыққа, қызығушылыққа және ойын дағдыларына тәрбиелеу. Қажетті құрал-жабдықтар: Қазына ретінде кішкентай сандықша немесе сыйлық салынған кез келген ыдыс (марапат фишкалары, ашық хаттар, сүйікті ән жазылған аудио, оригами жасауға	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. **Мүсіндеу** «Менің көңілді добым». **Музыкадан ойын-жаттығу** "Би билейміз баршамыз" **Мақсат-міндеттер**: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың **шығармашылық** қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. Ұлттық ойындардан байқау әткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу**

	мейірімділікке, кішіге қамқор болуға, үлкенді сыйлауға тәрбиелеу. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Батпырауық" **Мақсат-міндеттер**: Қарындаш/фломастерді дұрыс ұстау, қағаз бетінде бағдарлау, түзу сызық, өрнек салу біліктілігін бекіту; ұсақ қол моторикасын дамыту, **қоршаған әлеммен таныстыру**, **сурет салу**ға қызығушылықтарын арттыру; өзара көмек қолын созу сезімдерін тәрбиелеу.	**Мақсат-міндеттер**: Балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен (10 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру іскерліктерін дамыту. Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б. ойындары.	арналған түрлі-түсті қағаз және т.б.); бағыт көрсететін қағаздан жасалған жебелер немесе көрсеткілері бар тіректер. Қазынаны табу — балалар үшін жеңіс! (**дене тәрбиесі**) Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (шалаулар) Санамақтар жаттау. https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Әдеби шығармалар әлемінде" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға кітаптан білім алатындығын, оны шығару үшін көп адамдар еңбек ететіндігі жайлы түсіндіру; кітапқа деген қызығушылықтарын ояту; есте сақтау,		«Табиғат патшалығына саяхат» **Мақсат-міндеттер**: Балаларға қуанышты көңіл-күй туғызу, эмоционалды сезімталдықты ояту. Балалардың **шығармашылық** қабілеттерін , сөйлеу қабілетін, тапқырлығы мен эрудициясын дамыту. Балаларды табиғатты сүюге, құрметтеуге, жануарлар әлеміне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу.

			түсіну дағдыларын дамыту; кітапты күтіп ұстауға тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Теректі бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: терекпен таныстыруды жалғастыру, оны қарастыру, оған тән белгілерді, басқа ағаштардан айырмашылығын анықтау. **Көркем сөз**. "Сұлу терек" Кербезісің маңызданған, сұлу терек! Орандың желбіреген жасыл желек. Тұрасың ырғатылып такаппарсың, Басқа ағаш көрінбейді саған серік. Сымбатты, оқтай түзу бойың мінсіз,	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды аспанның ашық не бұлтты екенін анықтап; бұлттарды белгілі бейнелерге ұқсас екендігін байқауға машықтандыру; ой-қиялын, зейінін, бақылау қабілетін дамыту. **Көркем сөз**. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып.	Шегірткені бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың шегіртке, кейбір жәндіктердің қорғаныс түрлері жайлы білімдерін кеңейту, (қорғаныс түсі); жәндіктердің тіршілігіне қызығушылықтарын, байқағыштық біліктіліктерін дамыту; ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Балаларға шегіртке денесінің сыртқы реңкі (жасыл, қоңырқай) шөп, жапырақ, бұталардың түстеріне сай екендігін көрсету. Түстің неге осындай екенін сұрау. Шегірткенің	Көлікті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өтіп бара жатқан көлікті бақылауды, жеңіл және жүк көлігін және арнаулы көліктерді ажыратуды үйрету, байқампаздықты, өз ойын нақты жеткізе білу біліктіліктерін дамыту. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді.

	Бұл жақта сенде - ақ көрдім мұндай көрік. Аспанға бой созасың үндемейсің, Такаппар, жалғыз өскен дәтің берік! (С. Сейфуллин) Еңбек әрекеті: гүлзарды қураған жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауға үйрету. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтырының кескіндері. - Балалар, сендер	Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып.я Қ. Мырзалиев Еңбек әрекеті: ағаштағы құрғақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: құралдарды қолдануды үйрету, еңбек біліктіліктерін дамыту. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге, ептілікке	құстардан, кесірткелерден жасырыну амалы туралы түсіндіру. Абай Құнанбаевтің И. Крыловтан аударған "Шегіртке мен құмырсқа" атты мысалын оқып беруге болады. Еңбек әрекеті: бақшадағы топырақты қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, тазалыққа тәрбиелеу. Жабдықтары: күрекшелер мен тырнауықтар, қолғаптар. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы	тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске	- Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан қалташаларды қолдану. "Тікұшақ (инелік) қайда ұшып барады?" дамытушылық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды суретке қарап, тікұшақтың (инелік) қай жаққа

	қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн	тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Үш табан" қимыл-	балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	орындықтарын, еденін) сыпыру. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. **Мақсат-міндеттер**: бастаған істі аяғына дейін жеткізуге баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-	ұшып бара жатқанын анықтап айтуға машықтандыру; кеңістікті, жазықтықты бағдарлау қабілеттерін пысықтау. Педагог балаларды алдын-ала тікұшақтың қалай қозғалып, ұшатынын бейнежазбалар арқылы көрсетеді. Содан соң түрлі бағыттарға ұшқан, түрлі кеңістік пен жазықтықта ұшып-қонғаны туралы суреттерді кезегімен көрсетеді. Құралдары: тікұшақты жоғары, төмен, оң, сол жақтарға ұшқаны туралы суреттері. Балалар мысалы жауаптары: "Тікұшақ (инелік) солға ұшады", "тікұшақ (инелік) солға ұшады", "тікұшақ

	шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең	қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	Жабдығы: ақ сүйек. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: дамыту түрлі бағытта жүгіру кезінде, әрекет етуді келісу; ұлттық ойындарға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күшпен жылдамдықты біріктіру.	біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Түрлі-түсті автокөліктер" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: ойын ережесін сақтауды, тәрбиешінің белгісі бойынша, кеңістікті бағдарлап, белгілі бағытта, бір-біріне соқтығыспай жүгіруді жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар; қимыл-қозғалысты дамыту, белгі	(инелік) жоғары ұшады", "тікұшақ (инелік) төмен ұшады", "тікұшақ (инелік) жерге қонады", "Тікұшақ (инелік) аспанда ұшады". Балалар тікұшақтың (иненіктің) иілгіш екенін байқайды. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады.

	сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүгірумен кезектестіріп секіру. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, зейінділікті дамыту.			бойынша тоқтап, қайта жүру. Мақсаты: зерек болып жүру техникасын жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

дайындық					
Түскі ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, **мәдени-гигиеналық дағдылар**ын орындау. «Қайық». Төсекте ішпен жатып, қолды иекке таяп қою, жартылай тұру, оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жату, аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массаж кілемшесінде аяқтың ұшымен және өкшесімен айналып тұру. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, **дербес әрекет**, **дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны. Мақсаты: сипаттау әңгімесін **құрастыру**ды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. Сюжетті-рөлдік ойын.	"Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың орман және көгал өсімдіктері жайлы білімдерін бекіту; сөздердің жалғауларын нақты айту; есте сақтауларын дамыту. Сюжетті-рөлдік ойын. "Менің жанұям".	"Еркелетіп ата" дидактикалық ойыны. Мақсаты: сөздер арасындағы қосымшаларды дұрыс байланыстыру. Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет" Мақсаты: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып	"Ағаш бұл…" дидактикалық ойыны. Мақсаты: ой-өрісін дамыту, балалардың өз білімдерін іс-тәжірибеде қолдана білуге, бір затты әртүрлі көзқараста көруге мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлдік	"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны. Мақсаты: сипаттау әңгімесін **құрастыру**ды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. Сюжетті-рөлдік ойын

	"Хайуанаттар бағы". Мақсаты: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың	Мақсаты: өз бетімен жоспарланған сюжет үшін, ойын ортасын жасауға үйрету. Топпен жұмыс істеу ниетін тәрбиелеу. Барысы: балалар рөлдерді бөліп, өз бетінше ойнайды. Балалар өзара бір-бірімен ақылдасып, өз әрекеттерін жоспарлайды. Тәрбиеші диалогтардың нығаюына ықпал етеді, қосымша, бағыттаушы сұрақтар қоюы мүмкін. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	ойын "Тазабекте қонақта" Мақсаты: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып, қуыршақты олармен	"Аурухана" Мақсаты: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы: Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек көрсетеді,

	қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)			пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға болады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	емдеу шараларын жүргізеді), науқастар (аурудың белгілерін бейнелейді). Арнайы киімдерді қолдануды ұмытпау керек. Балалар ойын барысында, өздерінің дәрігерге қараланған сәтін көрсете алады. Тәрбиешіге назарын балалардың науқастардың жағдайына жанашырлық танытып, қамқорлық көрсетуіне аударуы керек. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)
Серуенге	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				

дайындық					
Серуен	Жазғы жаңбырды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жаз мезгілінің ерекшеліктері, жансыз табиғатта болып жатқан өзгерістерді бекітуді жалғастыру, жазғы және күзгі жаңбырдың айырмашылығы жайлы түсінік беру. "Жау, жаңбыр". Жау-жау, жаңбыр, жау, жаңбыр, Жауған жаңбыр – жауған нұр. Жердің шаңы басылсын, Гүлдің аузы ашылсын. Еккен егін көктесін, Бізге нанды көп берсін. Жау, жау! Гүлденсін бау! Жақан Смақов Еңбек әрекеті: құм	Өрмекшіні бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: өрмекші оның негізгі ерекшеліктері, сыртқы тұрқы, тіршілік етуі жайлы білімдерін кеңейту және бекіту. Табиғат жайлы нақтылы ұғым қалыптастыру. "Өрмекші мен шыбын". Бір өрмекші зор қылып, Жатыр еді тор құрып. Шыбын айтты: – Өрмекші, Мұныңнан не өнбекші? Таста да бос айланы, Іс етсеңші пайдалы. Өрмекші айтты: – Шыбыным, Ұмыр емес ұмырың. Тасынарсың, толарсың, Бәрінен құр қаларсың,	Мезгілдік өзгерістерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жаз мезгіліндегі өсімдіктер мен жан-жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді анықтауды үйрету. Жазғы ауа-райы жайлы түсініктерін кеңейту. Табиғаттағы өзгерістер жайлы ұғымдарын қалыптастыру, жаз мезгіліне тән ерекшеліктерді ажыратуды үйрету, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: жолдарды құмнан сыпыру. Мақсаты: құралдарды дұрыс қолдану біліктіліктерін бекіту, Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	Велосипедті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: велосипед оның қолданысы туралы білімдерін бекіту, балаларға және ересектерге арналған велосипедтер болатынын нақтылау. Балалардан велосипедтің өзге көліктерден айырмашылығы туралы сұрау. Адам велосипедті қолданып, қандай пайда алатынын әңгімелеу. Велосипедтің спортқа, тауға, ойындарға түр-түрі бар екендігін туралы айту, суреттерін көрсету. Велосипедтің	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: қайыңның ерекшеліктерін атау; басқа ағаштардан ажырату; ағаштың әсемдігіне тамсану сезімін тәрбиелеу . Еңбек әрекеті: гүлдерді суару. Мақсаты: ұжымдық жұмысқа үйрету; топпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру. "Түсін анықта" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түс пен пішінді көру арқылы қабылдауды дамыту; түстерді атап, ажыратуды үйрету; есте сақтау мен зейінді дамыту. Еркін ойындар: шығарылған

	салғыштағы құмды қопсыту. Мақсаты: жұмысты орындау кезінде ұқыптылық танытуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ	Торыма кеп қонарсың, Сонда асым боларсың... А. Асылбек. Еңбек әрекеті: кіші топ балаларының ойын алаңын жинауға көмектесу. Мақсаты: еңбексүйгіштікті, жасы кішіге көмек көрсетуге деген ниеттерін дамыту. "Қыз қуу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың қозғалыс белсенділігін дамытуды жалғастыру; ережелерді өз бетінше орындауға үйрету, ұлттық ойындарға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны. Мақсаты: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. "Аққу-қаздар" ойыны.	табиғатқа ешбір зиян келтірмейтінін айту. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. Мақсаты: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен	материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүгіру кезіндегі жаттығулар: аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, кішкентай және үлкен адымдар. Мақсаты: жүгіру техникасын жақсарту. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. Мақсаты: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтарының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын).

	сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Ұшақтар мен тікұшақтар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың	ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары -	Мақсаты: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа!	суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Еңбек әрекеті: гүлзардың ішін қоқыстан тазалау жұмыстары. Мақсаты: ұжымдық **еңбек дағдылары**н қалыптастыру. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына	- Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды.

	қайта-қайта бағытты өзгерте отырып, жүгіру біліктілігін жаттықтыру, бір-бірлеріне соқтығыспай, белгі бойынша қимыл-қозғалысты орындау. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, кедергі арқылы секіру. Мақсаты: қуат сапасын, батылдықты, шыдамдылықты дамыту.	бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты доппен дамыту. Мақсаты: қабырға алдында, доп ойнау әдістерін жетілдіру.	Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-	тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Қолыңды артқа жасыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларда белгіге әрекет ету жылдамдығын дамыту. Жүгіру кезінде денені түзу ұстауды, қағып алуды жаттықтыру. Еркін ойындар:	Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. Мақсаты: қимыл-

			жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Өзеннен өту". Мақсаты: бөрене үстінде түзу және қырындап жүруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін сақтауға бейімдеу.	шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіру "Биікке секір". Мақсаты: белгі бойынша әрекет етуді дамыту; қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Театр қуыршақтарын жасау" тақырыбында кеңес.	Әңгімелесу: "Балалардың үйдегі ойыншықтары"	Кеңес: "Баланың көшедегі қауіпсіздігі".	Әңгімелесу: "Баланы еңбекке баулимыз".	Кеңес: "Бала тәрбиесіне онлайн ойындардың ықпалы".

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж. - 25.07.2025ж
«Ойын ойнап ән салмай, өсер бала бола ма»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025	**22.07.2025**	**23.07.2025**	**24.07.2025**	**25.07.2025**
Күн тәртібі	Алтын балық	Ойланайық, балақай!	Гүлдер күні	Жәндіктер әлемі	«Туған өлкем»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды далада қабылдау, бір-бірлерімен сәлемдесу. Отбасылық жағдай және оның баланың дамуы мен эмоционалды жағдайына әсері туралы әңгімелесу.				
	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың	"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көкөністер). **Мақсат-міндеттер**: балалардың жеміс пен көкөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер	"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып отыру)	"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері.	"Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру.

	қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**) "Не артық?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау	мен көкөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көкөністер.) - Суреттегі көкөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді". **Мақсат-міндеттер**: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді	Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара уқалау) Шапалақ қақ, шапалақ. (Шапалақтау) Д. Ахметова. "Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көкөністер мен жемістерді өсіріп, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көкөністерге тиісті адамның еңбегі туралы суреттер.	Мысалы. Көбелек - ұшады, қонады. Қоңыз - ұшады, жорғалайды. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	"Фант" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға ынталандыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар, шеңберде тұрып, келісілген тақырыпқа байланысты сөздерді кезегімен айтып жатады. Егер біреу ойланып, тоқтап қалса немесе алдында айтылған сөзді қайталаса, осы тақырыпқа байланысты **көркем сөз** үлгісін жатқа айтады.

	қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды, салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды.	айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар ортаға шығып,қол бұлғайды) Жайқалып тұр, тамаша, Көбелек пен аралар ("Аралар" мен "көбелектер" жәндіктерді келтіреді) Гүлге қонды, жарыса! Шөп арасын қарасаң, Бүлдірген бар қызарған.("Бүлдіргендер" жүгіріп шығып,беттерін ұстап, бастарын шайқайды) Жасырынып жатқаны, Көзге түспей, тәп-		**Көркем сөз**ді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. Әбен Дәуренбеков «Көбелек» Сен де қудың көбелек, Мен де қудым көбелек. Жүйрік екен керемет, Ұстатпады, не керек?! (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)	Ескен Елубаев «Туған дала». Мезгіл келіп жеткенде Сыбызғылы, сырнайлы. Күн мейірін төккенде Бозторғайлар жырлайды. Ақ жаңбырға шомылып Туған жердің алабы, Қызғалдаққа көміліп, Көздің жауын алады.

		тәтті! Еңкейіп кеп, ерінбей, (Қалған балалар ортаға шығып, сұқ саусақтарын қозғалтады) Теріп салам себетке. Кіп-кішкене, моншақтай, Әсер етер тәбетке. Аударған А. Көкенова. Ережені есте сақтау жаттығуы.			
	"Таза орындықтар". **Мақсат-міндеттер**: балаларды топтағы орындықтарды таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүрту; оқу қызметінен кейін, орындарына қою. **Еңбек дағдылары** мен біліктіліктерін, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Үлкендерге көмектесу ниеттерін, олардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз ойыншықтарды әдемі жинаймыз". **Мақсат-міндеттер**: топтағы ойыншықтарды өз бетінше реттеп, ұқыпты жинау біліктіліктерін жетілдіру. Эстетикалық талғамдарын, басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Асхана бойынша кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: балаларды кезекшілік міндеттерін өз бетімен тиянақты, адал орындауға үйрету. Қолды таза жуу, кезекшінің киімін кию, дастарханды дұрыс әзірлеу. Тамақтан кейін ыдысты тазалау. Еңбекке баулу, басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Қуыршақтың киімдерін жуу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тәрбиешіге қуыршақтардың киім-кешектері мен төсек жаймаларын жууға көмектесуге үйрету: балаларды жұмыс алдында алжапқыш киюді үйрету; жуу және кептіруге қажет арнайы құралдарды, сондай-ақ жұмыс орнын дайындау; сабынды қолдана білу. **Еңбек**	"Кітаптарды жөндеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды кітаптарды желімдеуді, желім мен қайшыны дұрыс қолдануды, майлықтарды пайдалануды үйрету. **Еңбек дағдылары** мен біліктіліктерін, көзбен мөлшерлеуді, ұсақ қол моторикасын, **шығармашылық** қиялдарын дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін, кітаптарды ұқыпты ұстауға

				дағдылары мен біліктіліктерін, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығын нығайтуға ықпал ету, күнделікті жаттығу әдетін қалыптастыру. Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды созайық. Белімізді жазайық. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Дастарханға кел жайғас, Дайын түскі тамағын. "Ас адамның арқауы"-				

	Нан қосып же әрдайым. Ұқыпты бол, тағамға, Дұрыстап іш асықпа. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Алтын балықпен балықтар патшалығына саяхат жасау. «Балықтар әлемі», дәстүрлі емес сурет техникасымен салынған суреттер байқауы. Көркем шығарма оқып беру. Аквариумдағы балықтарды бақылау, жем беру. «Балық аулау» қимыл-қозғалыс ойынын ойнату. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Жабайы аңдар, түлкі туралы ертегілер әлеміне саяхат" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды ртегіде кездесетін хайуанаттардың мінез-құлқын, іс-әрекетін түсінуге, соның ішінде түлкінің жаман	«Жайдары жаз», ермексазбен жұмыс. Жаз мезгілі туралы әңгімелесу арқылы балалардың түсінік-танымын кеңейту, алған білімдерін бекіту (кері байланыс). Табиғатты бақылау. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Көкөністерге арналған себет" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды үлгі схема бойынша **құрастыру**ды үйрету; себет салу туралы балалардың ойларын жетілдіру, зейінді және қолдың ұсақ моторикасын дамыту, сөздік қорын кеңейту, тапсырмаларды орындау кезінде шыдамдылыққа, топта	Гүлдер туралы әңгімелесу, жұмбақтар шешу. «Құлпырған әлем» **шығармашылық** шеберханасының жұмысын ұйымдастыру, балалардың қалауы бойынша жеке немесе топтасып, әртүрлі материалдардың көмегімен бұйымдар жасауларына ерік беру. Педагог бақылап, қажет болса көмек көрсетеді (аппликация, оригами, квиллинг, **жапсыру** және басқа әдістермен). Жұмыстар дайын болғанда көрме ұйымдастыру, бір-біріне және ата-аналарына сыйға тартуға ұсыныс беру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Жазғы гүлдер"	Жәндіктер әлемі туралы танымдық әңгіме. Жұмбақ жасыру. Өзі сондай әдемі, Гүлге келіп қонады. Түрлі-түсті не керек, Оның аты ... Көбелек. Сергіту сәті. "Көңілді көбелектер". Көбелектерге қарап, әуенмен бірге билейміз. Бастаймыз. Көбелекпіз көңілді (қолдарын шапалақтайды), Жайнатамыз өңірді (қолдарын қанат сияқты сермейді). Көтереміз көңілді (қолдарын шапалақтайды), Гүлдендіріп өмірді (қолдарын жоғары көтеріп,	Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. Туған жер, туған өлке туралы әнді тыңдатып, тақпақ айтқызу. Сүйем сені, туған жер, Әжем жөргек, жуған жер. Шапқан жауды елімнен Батыр бабам қуған жер. Сүйем сені, туған жер, Байлық, бақыт тұнған жер. Миллиард пұт астықты Қамбаға жылда құйған жер. Сүйем сені, туған жер, Өнер, білім қуған

	қылықтарын көре білуге жаттықтыру; әңгіме мен ертегіні салыстырып, қайсысы өмірдегі шындыққы жақын екенін ажырата білуге үйрету; ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; аңдарға қамқор болуға тәрбиелеу.	жұмыс істей білу қабілетін. тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Жаңбыр" **Мақсат-міндеттер**: Вокалдық, **музыка**лық және ритмикалық дағдыларды жетілдіру; **шығармашылық** белсенділікті дамыту. **Музыка**лық ойын барысында кейіпкердің мінезін қимыл-қозғалыс арқылы жеткізе білу, **музыка**лық аспаптарда қатты және тыныш дыбыстарды ажыратып ойнау қабілеттерін қалыптастыру.	**Мақсат-міндеттер**: Балаларға жаз құбылыстары,табиғаттағы ерекшеліктері,жазғы гүлдер туралы түсіндіру. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Пайдалы көкөністер" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды қозғалыс бағытын өзгертіп жүру; таяқтың астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіру дағдыларын дамыту; балаларда аяқтарын алшақ қойып секіру; 50 см жоғары көтерілген арқанның астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіру дағдыларын дамыту; **дене тәрбиесі** құралдарын пайдалануға ынталандыру.	жайқалтады). Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Аударыспақ», «Соқыр теке», «Айгөлек», «Күш сынаспақ». **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Махаон көбелегі" Пластилинография. **Мақсат-міндеттер**: **Мүсіндеу**дің дәстүрлі емес тәсілдерін оқыту; көбелектің құрылысы туралы білімдерін анықтау; бөлшектерді бір-біріне тығыз жалғауды үйренуді бекіту; ермексаздың қаситеттерін (жұмсақ, икемді, кез-келген форманы алады) түсіндіруді жалғастыру; кескішпен жұмыс істеп үйренуді бекіту. Серуен кезінде	жер. Ұшу үшін ғарышқа Тоқтар белін буған жер. Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдар қарау, аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау. Сергіту сәті "Туған жер" Кеңсің дала (қолдарын жоғары көтереді), Туған ана (қолдарын жанына жібереді). Көйлегің кең, көк ала! (қол білезіктерін айналдырады) Жан беретін (қолдарын жүрек тұсына қояды). Тән беретін (қолдарын төмен түсіреді), Мейірімді ана сен ғана! (қолдарын жоғары көтереді) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-**

				табиғаттағы жәндіктерді бақылау, балаларға жетекші сұрақтар қоя отырып, көрген-білгенін сұрау. Балалармен әңгімелесу, улы жәндіктердің суреттерімен таныстыру, олардан қорғану туралы айту.	**жаттығу** "Көкөністер" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың көкөністер туралы білімдерін кеңейту, көкөніс бақшада өседі деген идеяны бекіту; көкөністерді сыртқы түрі бойынша ажырата білуге, оларды атауға үйрету; сөйлеу, ойлауды дамыту; адамдардың жұмысына, олардың еңбек өнімдеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қияр). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды көкөністер қиярдың сыртқы пішіні және өсу ерекшеліктерін байқауға, суару	Бақшадағы көкөністерді бақылау (сәбіз бен қызылша). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды сәбіз бен қызылшаның сыртқы ерекшеліктерін байқап, салыстырып,	Жазғы гүлдерді бақылау (барқыт гүлі). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың барқыт гүлі жайындағы түсініктерін тиянақтау; барқыттың өзге гүлдерден	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмырсқалармен олардың тіршілігімен, олардың басқа тіршілік иелеріне	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қызанақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру;

	ережелерін ескеруге баулу; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Қиярдың түсі ақ тұқымын көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын	ажыратуға бейімдеу; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Сәбіздің ұсақ, қызылшаның кесек тұқымдарын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Жер астында жез қазық, Жеуге болар ас қазық. (Сәбіз) Сәбіз бен қызылшаның суықтан қорықпайтындарына көңіл аудару, күзге дейін өсетінін айту. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, жапырақтарының ерекшелігін байқап	айырмашылығын өздігінен көріп, айтуға бейімдеу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға барқыт гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалар гүлдің түсін (сары, қызыл-сары), ортасы сарғыш, күлтешесі қалың қызыл-сары, пішіні шар тәрізді екендігін байқайды. Жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін айтып (қараңғы жасыл түсті, сабағы жуан), ұстап-сипайды. Балалар барқыт гүлінің иіс хош екендігін айтады. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: гүлзарды қалыпқа келтіру. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп еңбектенуге үйрету.	тигізетін пайдасымен таныстыруды жалғастыру; танымдық әрекеттерін белсендету, бақылауға деген тұрақты қызығушылықты дамыту. Қадыр Мырза Әлі «Құмырсқа». Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын.	қызанақтың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Аласа талда алуан алма, Алқызыл болмай аузыңа салма. (Қызанақ) Қызанақтың ұсақ тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен

	еске түсіру. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен құрғақ бұтақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге баулу. "Қиярлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; қимыл координациясын пысықтау, лақтыруға күш бағыттауға машықтандыру. Құралдары: ішіне жартылай құма салынған 0,5 л пластик шөлмектері. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге	атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. **Мақсат-міндеттер**: көкөністерді салыстырып, қорытынды жасауға үйрету; көкөністердің өзіне тән ерекшеліктері мен қасиеттері туралы түсініктерін бекіту, олардың өсуі үшін қажет құбылыстарды атауға дағдыландыру. Зерттеу. Сәбіз бен қызылша тұқымын анықтау (түсі, көлемі). Бөлме ішінде өсіру үшін қазып алу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:	"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**) Еңбек әрекеті: үлескені құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бастаманы мадақтау, еңбектенуге ниеттену, тазалыққа тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру;	жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. Еңбек әрекеті: бақшада құрап қалған жапырақ, бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды еңбекті бағалауға, шыдамдылық пен төзімділікке тәрбиелеу. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу

	және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Шеңбер" қимыл қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: нысананы көздеуді, ептілікті дамыту, халық ойындарына қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеден секіру.	бақшадағы піскен көкөністерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: көкөністерді қазып алуды үйрету; топпен бірге жұмыс жасау ұмтылысын тәрбиелеу. "Көкөністерді ата" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: допты қағып алу біліктілігін жетілдіру, көкөніс атауларын бекіту. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала,	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Еңбек әрекеті: гүлзарды қураған жапырақтардан	вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың	қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Өрт сөндірушілер оқу жаттығуларында" қимыл-қозғалыс ойыны.

	Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде, "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр	тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауға үйрету. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту: "Денені түзу ұста". **Мақсат-міндеттер**:	ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Мәреге жет те, секір" қимылды ойын-жатттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс белсенділігін дамыту, ұзындыққа секіре білу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, ұзын секіртпеден секіруді пысықтау. **Мақсат-міндеттер**: күш-жігерін дамыту.	**Мақсат-міндеттер**: балаларда топтық сезімді дамыту, белгі бойынша қимыл-қозғалыстарды орындау біліктілігін дамыту, жылдам бір және екі қатарға тұруға жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту. "Кім алыс секіреді?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: ұзындыққа секіруді үйрету. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру;

		болады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар: жүгіру техникасын жетілдіру. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту.	тепе-теңдікті дамыту.		ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Дастарханға кел жайғас, Дайын түскі тамағын. "Ас адамның арқауы"- Нан қосып же әрдайым. Ұқыпты бол, тағамға, Дұрыстап іш асықпа. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке				

дайыдық. Бесін ас.	жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Логикалық емес байланыстар" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логикалық ойлауды дамыту. Барысы: Баланың алдында әртүрлі заттар бейнелеген карточкалар жатады. Балалармен бірге суретке байланысты сөз табуға байқап көру. Әр ассоциация үшін қажет суретті табу. Бала қиялына ерік беру, шектеу қоймау. Нәтижесінде кішігірім оқиға шығу керек. Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй **құрастыру**". **Мақсат-міндеттер**: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу.	"От, су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жанды, жансыз табиғат жайлы білімдерін бекіту; алғырлықтарын, қиялдарын, зейіндерін дамыту; ізденімпаздылыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар жарты шеңбер (шеңбер) құрып, қатарда отырады (тұрады). Бірінші кезеңде ойын шартын түсіндіру мақсатында жүргізуші рөлін педагогтың өзі орындауы мүмкін. Жүргізуші допты әр баланың қолына кезек-кезек лақтырады да "от!" немесе "су!", немесе "аспан!",немесе "жер!"- деп айтады. Допты қағып алған бала, әр белгі сөзіне әрқалай жауап береді.	«Бағбан» сюжеттік-рөлдік ойыны, гүлзарларды, гүлбағын қопсыту, суару, тазалау. «Бақшаға не егеді?» дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: заттарды ортақ белгілері бойынша (өсуі, қолданылуы) топтастыруды үйрету; ой ұшқырлығын, есту зейінділігін дамыту. (**қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар**) Сюжеттік-рөлді ойын. "Табиғи қорық". **Мақсат-міндеттер**: балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы,	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар,	"Бір сөзбен ата" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: біліктілігін жетілдіру ұсынылған үлгілерге жалпылама сөздерді таңдау, жалпылама сөздерді бекіту: көкөністер, жемістер, жидектер, гүлдер. Сюжетті-рөлдік ойын "Сұлулық салоны" **Мақсат-міндеттер**: шаштаразшы мамандығына деген құрмет пен қызығушылықтарын дамыту, қоғамдық орындардағы әдептілікті, мәдениеттілікті тәрбиелеу. Ойында өзара рөлдік әрекеттесуді орнатуға және рөлдік қатынастарды қабылдауларына ықпал ету. Барысы. Балалар өз қалаулары бойынша,

	Барысы: тәрбиеші алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады. Тәрбиеші балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Тәрбиеші диалог барысында ойыншылар	Мысалы,"от" - өздігінен айналу," су"- балық атауы, суда тіршілік етеді, су асты жануары, "аспан" - құстың атауы немесе , ұша алатын жәндік,"жер" - жануардың, жәндік аты. Сюжетті-рөлдік ойын "Кітапхана" **Мақсат-міндеттер**: кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Барысы. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: кітапханашы оқырман	ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға деген қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. Театрландырылған қойылым "Аққу-қаздар". **Мақсат-міндеттер**: балалардың өз бетінше театрландырылған ойындарды ұйымдастыруын үйрету, рөлдер мен міндеттерді өзара бөлісу біліктіліктерін жетілдіру, **шығармашылық** дербестікті дамыту.	рөлдерді бөліп алады: әйелдер шебері, ерлер шебері, еден жуушы, клиенттер, тырнақ әрлеуші. Келушілер сыртқы киімдерін шешеді, шаштаразшымен әдепті амандасады, шашын қиып беруді өтінеді, шаштаразшымен кеңеседі, төлемақы жасайды, қызметтері үшін алғыс айтады. Шаштаразшы басты жуады, кептіреді, тарайды, шашты қияды, шашты бояйды, шаш күтімі бойынша кеңес береді, тырнақ әрлеуші маникюр жасайды. Еден жуушы сыпырады, қолданылған орамалдарды ауыстырады. Тәрбиеші қажет болған жағдайда жұмысты бағыттайды,

	арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	формулярларын рәсімдейді, өтінім қабылдайды, картотекамен жұмыс, кітап береді, оқу залында кітапханашы қажет кітапты таңдауға көмектеседі, оқырмандармен оқылған кітаптары жайлы әңгімелеседі, оқырмандар өзара әсерлерімен бөліседі. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**		**(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	диалогты сөйлеуді өрбітуге ықпал етеді. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**
Серуенге дайындық	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Серуен	Бұлттарды бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: тансыз табиғаттың алуандығы жайлы түсініктерін кеңейту.	Масаларды бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: балалардың түрлі жәндіктер туралы ұғымдарын жүйелеу;	Күнді бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: күн-жалғыз жарық көзі екені жайлы ұғым қалыптастыру, жазғы	Желді бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: жансыз табиғат жайлы ұғымдарын	Көлеңкені бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**:: "көлеңке" түсінігін бекіту, көлеңкенінің

	"Бұлт". Тұңғиық, түпсіз көк аспан Жайымен ғана жатыр сұлқ. Керуендей адасқан Келеді жылжып бір топ бұлт. Кенет дауыл сап етті, Қайтадан мініп қалпына. Бұлтты айдап әкетті Бұрылттырмай артына! Мұқағали Мақатаев Еңбек әрекеті: гүл тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп еңбек ету біліктіліктерін қалыптастыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаз қаптарын қолдану. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдылары**н дамыту. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын	табиғат сұлулығына сүйсіне білу біліктілігін тәрбиелеу, сөйлеу тілін дамыту. "Құмырсқалар, аралар – қиыспас дос, құдалар". Міне, қызық тойлы ауыл! Ойын-сауық, ойда ауыл. Қазан асқан, от жаққан, Құмырсқалар құрайлап, Масалары сырнайлап, Келіп жатыр жан-жақтан… Қызыл, жасыл киінген, Паңданып мұрын шүйірген Инелік пен көбелек. Шыбын-шіркей шыңылдап, Қобызын тартып қырылдап, Келіп қапты бүгелек. (Ө. Тұрманжанов) Масалардан басқа қандай жәндіктерді білетіндерін, масаларды	ауа-райы, маусымдық киімдер жайлы түсінік беру. Балаларды талқылауға, ойлауға, қорытынды жасауға жетелеу. **Көркем сөз**. "Күн нұрына мың алғыс!" Арайлы таң ататын, Қызаратын, бататын. Күн нұрына мың алғыс, Күлімдеп үн қататын. Ж. Искакова Еңбек әрекеті.: ойын алаңындағы гүлдердің арасын түскен, шіріген жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: еңбекке баулу, ересектерге көмектесу ниеттерін тәрбиелеу. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға	кеңейту, жел жайлы білімдерін бекіту, байқампаздықты дамыту, қатты жел кезіндегі қауіпсіздік ережелерін айту. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: кіші	пайда болуы үшін, күн мен бұлттың өзара байланысы. Балалардың назарын аудару: бұлт күнді жапқан кезде, жердегі біздердің барлығымыз көлеңкеде қаламыз. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы гүлдеп тұрған өсімдіктерді (барқытгүл) топқа ауыстырып отырғызу. **Мақсат-міндеттер**: гүлдің айналасын байқап қазуды, гүлдерді топырағымен бірге тиянақтап ыдысқа отырғызуды үйретуді жалғастыру. "Тығылмаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын, жылдамдылықты, ептілікті дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен

	шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін	жәндіктерге неге жатқызатынын балалардан сұрау. Масаның "Қарлығаштың құйрығы неге айыр?" атты ертегі желісінде қандай орыналатыны туралы әңгімелеу. Еңбек әрекеті: бақшаны ретке келтіру (құраған жапырақтарды жинау алу). **Мақсат-міндеттер**: ересектерге қолқабыс етуге дағдыландыру. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру;	дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Жанды лабиринт" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды кең шеңбер жасауға үйрету; жаттықтыру ұжымдық іс - әрекеттің бірізділігі, тапқырлық пен әрекет ету жылдамдығы. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,	топ балаларына ойын алаңын жинауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, жасы кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. "Біз — көңілді балалармыз" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің тапсырмасын мұқият тыңдауды үйрету; зейіндерін дамыту, тапсырмалардың	алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүгіру біліктілігін жетілдіру. "Адымдар" аз қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету, тілдерін дамыту. Екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Олардың арасына бөлу сызығын жүргізу керек.Ойын тақырыбы беріледі. Апта тақырыбымен байланысты, тақырыптарды қолдануға болады, сондай-ақ сөздерді, буындарды, белгіленген әріпті немесе дыбысты атауға болады. Қажет сөзді атап, адым жасалады, бөлінген сызыққа бірінші жеткен топ жеңіске жетеді. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы.

	ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Адымдар" аз қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорының кеңейюіне ықпал ету, жеңіске ұмтылуға тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты лақтырып, қағып алу.	вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. "Кел, секірейік" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс белсенділігін, ұзындыққа секіру біліктілігін дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Денені тік ұста", мақсаты: тепе-теңдікті дамыту.	ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жұптасып доп лақтыру.	дұрыс орындалуын қадағалау. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, доппен қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: қабырға жанындағы доппен ойын үлгілерін пысықтау.	**Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту,				

мен балалардың еркін әрекеті	кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**) Кітаптарды санау, өлшеу, салыстыру.				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кеңес: "Баланы еңбекке баулу".	Ата-аналармен ішек инфекцияларын алдын алу жайлы әңгімелесу.	Медбике кеңесі: "Иммунитетті қалай көтеруге болады?"	Кеңес: "Балалардың зейіндерін дамыту"	"Сіздің баланың қандай ойындар ойнайды?" тақырыбына әңгімелесу.

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж.
«Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025	**29.07.2025**	**30.07.2025**	**31.07.2025**	**01.08.2025**
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Тәрбиешінің балалар мен және ата-аналармен сөйлесуі: жеке әңгімелесу, балалардың жақсы көңіл-күйін қалыптастыру үшін ойындар. Жағымды атмосфера орнату.				
	"Үшінші артық" (өсімдіктер) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктердің түрлілігі жайлы білімдерін бекіту; зейін, ойлау қабілеттерін дамыту. Иллюстрацияларды қарастыру, жәндіктер мен өсімдіктер туралы қызықты мәліметтер. Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". **Мақсат-міндеттер**:	"Сипаттамасы бойынша таны" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сипаттау мәтінің **құрастыру**ды үйрету, зейіндерін, байланыстыра сөйлеулерін дамыту. **Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың достық туралы ұғымдарын тиянақтау; **көркем сөз**ге деген	"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп	"Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері,	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары

	балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол ережелерін қайталайды.	қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру "Достық деген не?" Педагог асықпай, өлеңді мәнерлеп оқиды. Топ ішінде бірге ойнаған, Достарыммен біргемін. Бөлісіп бар ойыншықпен, Жан сырын да білгенмін. Достарменен бірге жүрсең, Жақсы әуен тынбасын. Қара бұлтта сейіледі, Дос жүрегін тыңдасаң. Достарменен қол ұстассаң, Ешқашан қор болмайсың. Ұқсағың кеп жан досыңа, "Кең мұнара" салғайсың. Д. Бұланбаева.	болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) "Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті.	ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Д. Ахметова "Оң қолым мен сол қолым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың оң мен сол жақты ажырата білу қабілеттерін бекіту; мәтіннің мәніне сай қимылдауға, оң мен сол жақты дұрыс ажыратуға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Оң қолым менің, қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен қасық ұстап аламын, (Қасықты ұстағанды көрсету) Әдемі сурет саламын. (Сурет салғанды көрсету) Сол қолым, сен не қалайсың? (Оң	бар суреттер жұптары. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова.

				қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен үзілген нан аламын, (Нанды ұстауды көрсету) Қағаз бетін баса аламын. (Қағазды басып тұрғанды көрсету) Оң мен сол қолдарыммен, (Екі қолды көрсету) Заттарды зерттеймін мен, (Саусақтармен жыбырлату) Мыжғылап, ұстап-сипап, (Жұдырықты ашып-жұму) Сәлем деп досқа бұлғап. (Екі қолмен жалауша тәрізді бұлғау) Қолдарыммен мен үнемі, (Екі қолды көрсету) Жеңімді бірге түремін. (Жеңдерді түргенді көрсету) Нан илеп, шапалақтап, (Нан	

				илеуді көрсету, шапалақтау) Қуанышпенен қостап. (Шапалақтау)	
	"Ойыншықтарды орындарына жинау". **Мақсат-міндеттер**: өз бетінше топтағы тазалықты сақтау біліктіліктерін бекіту (құрылыс материалдары мен ойыншықтарды жинау). Эстетикалық талғамдарын, басқалардың игіліктері үшін еңбектенуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Тәрбиешінің көмекшісіне көмектесеміз". **Мақсат-міндеттер**: тамақтан кейін үстел үстіндегі ыдысты жинауға үйрету, балаларды ересектерге қолғабыс етуге үйрету. Еңбексүйгіштікті, ересектерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Ересектердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Гүлдер үшін тазалық". **Мақсат-міндеттер**: сумен жұмыс істеу барысында балаларды гигиеналық дағдыларды сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау, қатты сығу, қажет жағдайда шаю. Еңбек біліктіліктері мен дағдыларын, сумен ұқыпты жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережесін, жеке бас гигиенасын сақтауды үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Тәрбиешінің көмекшісіне төсек-орын жабындыларын ауыстыруға көмектесу". **Мақсат-міндеттер**: төсек жабындыларын қолданысына қарай бөлуге үйрету, тәрбиешінің көмекшісіне көмектесу ниетін және басқалардың еңбегіне құрметпеу қарауға, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу. Еңбекке баулу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Табиғат бұрышындағы кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: бөлме өсімдіктеріне өз бетінше күтім жасау біліктіліктерін жетілдіру: суғару, жерді қопсыту. Жауапкершілікке тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелері мен жеке бас гигиенасын сақтауды үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Дененің барлық дене мүшелері мен жүйелерінің қалыпты жұмыс істеуін дамыту. Кешенді жаттығу . Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны,				

	Жақсы өтсін бұл күнім! (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Біліктілік дағдыларын дамыту: майлықты ұқыпты қолдану, нанды үгітпеу. Майлықты қолдансаң әрдайым, Сөйлеме үстелде - бұл тыйым. Ұқыптылық танытса, әр бала, Көз тоймайды соған қараса. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Әдептілік – әдемілік «Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. «Әдепті бала», балалармен бірге қысқа диалогтарға құрылған көріністерді ойнату арқылы, оның бойында әдептілік қалыптастыру. Ә. Асылбеков «Әдептілік әліппесі» Атам маған әманда,	Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік кәріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Достығымыз жарасқан»	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. Сюжетті-рөлдік ойын "Медициналық емхана" **Мақсат-міндеттер**: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу, шарларға **сурет салу**, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ **құрастыру**. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Гүлденген жаз» **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жазғы	Табиғи материалдардан **құрастыру**, **мүсіндеу** "Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер

	Әдепті бала бол деген. Ата сөзі санамда, Қалып қойды әрқашан. Жасы үлкен кісінің, Кесіп өтпей көлденең. Ізетімен кішінің, Сәлемдесіп қол берем. Атам маған әманда, Кішіпейіл бол деген. Ата сөзі санамда- Мақтанбауды жөн көрем. STEAM Technology «Жаттықтырушы мен команда» ойын жобасы Міндеттер: балаларда жалпы дамыту жаттығуларының кешенін ұйымдастыру және өткізу принциптері туралы идеяларды дамыту; жоғарғы иық белдеуіне, тұлға мен қолдарға, содан кейін аяқтар мен қолдарға арналған жаттығуларды бастау дағдыларын жаттықтыру және бекіту; достары мен өз қимылдарын	**Мақсат-міндеттер**: Балаларға дос пен достық туралы білімдерін қалыптастыруды жалғастыру. Олардың сезімдері мен эмоцияларын басқара білуге ықпал ету, достық туралы түсініктерін кеңейту, балалардың мейірімділік туралы түсініктерін тереңдету; «дос» және "достық" сияқты ұғымдар туралы балалардың білімдерін кеңейту, балаларда эмпатия қабілетін, қиын жағдайда бір-біріне көмекке келуге деген ұмтылысын дамыту, сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Бір-біріне деген әділетті қатынасты, басқаларға деген қайырымдылықты тәрбиелеу. **Жапсыру**: «Досыма	біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)** «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Мақал-мәтелдер" мазмұны бойынша әңгімелеу **Мақсат-міндеттер**: Балаларды мақал-мәтелдер туралы түсінік беру. Балаларды халық ауыз әдебиетінің түрлерімен, мақал-мәтелдермен	гүлдер жайлы түсініктерін нақтылау, табиғатқа деген қызығушылықтарын, сұлулығын көру біліктіліктерін ояту, "түрту" техникасымен таныстыруды жалғастыру; ұсақ қол моторикасын, көзбен мөлшерлеуді дамыту, зейіндерін тұрақтандыру; айналасындағыларға деген достық қарым-қатынасқа, **шығармашылық** қабілеттерін тәрбиелеу; дәстүрден тыс **сурет салу** тәсілдеріне қызығушылықтарын арттыру. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді арбакеш әні" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың педагогпен бірге	жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. "Достық" С. Әкірамұлы Достық – биік жалауым, Достық – берік қамалым. Достық сезім жүректе, Жағады өшпес алауын. Достық – сенім, тірегім, Достық – аппақ тілегім. Достық жырын шаттанып, Әнге қосып жүремін. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Жабайы және бақша гүлдерінің әлемі» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жабайы және бақша гүлдерімен таныстыру; өсімдіктер тіршілігі туралы білімдерін

	қадағалауға, жаттығулардың көрсетілімі мен өзіндік орындалуын салыстыруға шақыру. https://bilimkids.kz/steam/36?l=2	сыйлық». **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Емдік гүл" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды заттарды алысқа дәлдеп оң қолымен лақтыруға (3,5-6,5 метрден кем емес) үйрету; балаларда "жыланша" иреленеп жүру; аяқты алшақ қойып, балаларда тізені жоғары көтеріп жүгіру; қозғалыс бағытын өзгертіп жүру дағдыларын әрі қарай дамыту; қимылды ойын арқылы біреуін - алға, екіншісін - артқа қойып, бір орында тұрып секіру іскерліктерін жетілдіру.	таныстыру; оларды бір-бірінен ажырата білуге, мәнін терең түсініп, мағынасын аша білуге үйрету; тіл байлықтарын дамыту, **шығармашылық** елестету қасиетін дамыту; өз ұлтына деген мақтаныш сезімдерін оятып, кішіпейілділікке, адамгершілікке тәрбиелеу.	көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. **Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	кеңейту; жабайы және бақша гүлдері өсетін жер туралы түсінік беру; өсімдіктердің өсу шарттары (жарық, су, жылу, топырақ) туралы білімдерін бекіту.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөністерді бақылау (пияз). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем**	Жазгы гүлдерді бақылау (бақбақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**,	Жазғы гүлдерді бақылау (петуния). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**,	Жазғы гүлдерді бақылау (календула). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**	Жел мен бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене**

	әдебиет, дене тәрбиесі) **Мақсат-міндеттер**: пиязды өзге көкөністерден ажыратуға дағдыландыру; көкөністердің өсіп, пісуіне жазғы мезгілдік өзгерістердің әсері жайлы білімдерін бекіту; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Қалың киімді ұнатады, Шешіндірсең жылатады. (Пияз) Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек. **Мақсат-міндеттер**: жымдық жұмысқа үйрету; ересектің еңбегін қадірлеуге баулу. "Көкөністерді кім жылдам егеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің белгісі	**дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: емдік өсімдік-бақбақпен таныстыруды жалғастыру, табиғатты аялау және қорғау біліктіліктерін мен ниеттерін қалыптастыру. **Көркем сөз**. Гүлге айналып құлпырып, Түрлі-түсті бояулар. Киіп сары көйлегін, Бақбақ гүлі оянар. Қалықтайды ұлпасы, Ақ періште сияқты. Нәзік желмен ұшып жүр, Таңғажайып гүл басы. Д. Бұланбаева Бақбақты емді өсімдіктерге жатқызатынын түсіндіру. Бақбақтың гүлдеген және солған қалыптарында ерекше әсем көрінетінін байқату. Балаларға	**дене тәрбиесі)** Мақсаты: бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту; петуния гүлінің құрамы неден тұратынын түсіндіріп, гүлдерді суарып, баптау қажеттілігі туралы айтып, қамкорлыққа баулу. Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; көбею. Гүлдердің түсі ақ, қызыл, қызғышт, күлгін болады; тәңертең гүл күлтесінің ашылып, кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса, сонша жинау. Нәзік гүлдер петуния, Түсі күлгін, көк сия. Күлшесі күндіз ашылып, Кешке таман жабылып,	және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** Мақсаты: балалардың календула гүлі жайындағы білімдерін тиянақтау; календула гүлінің өзге гүлдерден айырмашылығын айта білу қабілетін жетілдіру; гүлдерді күтуге, аялауға тәрбиелеу. Балаларға календула гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалар гүлдердің түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін айтып, байқап ұстап-сипайды. Балалар календула гүлдерінің пішіні қарапайым, күлтешесі сары түсті болуына, иісі хош екендігін айтады. Гүлдердің кеуіп,	**тәрбиесі)** Мақсаты: жаздың ашық аспан сұлулықты көру біліктіліктерін бекіту; **шығармашылық** қиялдарын дамыту. Болжамдар: бұлттар жылдам қозғалса – ауа-райы ашық болады. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Қ. Мырзалиев "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы.

	бойынша орындауға, **шығармашылық**, зейінділік, ұстамдылық танытуға бейімдеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны	бақ-бақты үрлету; мамыққа жабысқан ұрық арқылы таралатынын көрсету. Еңбек әрекеті: гүлдердің топырағын қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, достық өзара көмек жасасуға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер, тырнауықтар, қолғаптар. "Торғайлар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ойнауды үйрету, ережелерді сақтау; ептілікті, жылдамдықты, зейінділікті дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, құрдастарымен өзара қарым-қатынасқа түсу біліктіліктерін	Гүлзарды жаулап алады, Жаз бойы көз тартады. Еңбек әрекеті: кеуіп қалған петунияның тұқымдарын пакеттерге жинау. Мақсаты: ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбилеу. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ	солып жатса, ұрық беретінін, ұрықтың сырғаға ұқсайтынын байқап айтады. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: календула ұрықтарын жинау. Мақсаты: ұқыптылыққа, гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Құралдары: қағаз пакеттері. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы орындықтарды тазалау. Мақсаты: бірігіп жұмыс істеу, айналасын таза ұстауға үйрету. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу,

	бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның"	қалыптастыру. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанжы жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Затар жиынын жекеше немес шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.	бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын	Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.

	қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар: "Тастар". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті, қимыл-қозғалысты дамыту.	**Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Жүзік" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың үлкен және кішкентай шеңбер құрып тұру біліктіліктерін бекіту, мәтін мен қимыл-қозғалысты сәйкестендіру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Нысанаға тигіз". Мақсаты: көзбен мөлшерлеуді дамыту.	жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Кім нысанаға дөп тигізеді?" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: дербестікті, тапқырлықты, батылдықты дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орнынан биікке секіру. Мақсаты: күш пен жылдамдықты біріктіру. "Дойбы" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың	"Тез орында" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: қимылды белгі бойынша бастауды үйрету, қарқын бәсеңдеген сайын, қол қимылдары мен адымдарды жиілету. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, еңкейіп жүру. Мақсаты: қимыл-қозғалысты тәрбиешінің тапсырмасы бойынша орындау қабілетін дамыту.

				логикалық ойлауын, байқағыштықты, зейінділікті дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Біліктілік дағдыларын дамыту: майлықты ұқыпты қолдану, нанды үгітпеу. Майлықты қолдансаң әрдайым, Сөйлеме үстелде - бұл тыйым. Ұқыптылық танытса, әр бала, Көз тоймайды соған қараса. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыларынан оянып, төсекте жатып жасайтын жаттығу; балалар жатқан қалыпта, төсектен тұрмай, көрпе астында аз мөлшерде орындайды. Жалпы дамытушылық жаттығу; (төсекте 2-3 минут) балалардың ұйқыдан, ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған жаттығу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында уқалау жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың	"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны.	"Кітап детективі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	"Кім қайда?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	"Достарыңды ата" дидактикалық ойыны.	«Қандай құс екенін тап?» дидактикалық ойыны.

еркін әрекеті	**Мақсат-міндеттер**: балалардың мамандақтар туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. Сюжетті-рөлдік ойын "Сұлулық салоны" **Мақсат-міндеттер**: шаштаразшы мамандығына деген құрмет пен қызығушылықтарын дамыту, қоғамдық орындардағы әдептілікті, мәдениеттілікті тәрбиелеу. Ойында өзара рөлдік әрекеттесуді орнатуға және рөлдік қатынастарды қабылдауларына ықпал ету. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды**	әріптерді нақты суреттермен сәйкестендіруді үйрету; ой ұшқырлығын дамыту. Барысы: әріпті жұмбақтап, балаға тапсырма беру - кітаптан сол әріпке сурет табу. Егер бірнеше бала ойнаса, жарыс элементтерін енгізу: кім қажет суреттер санын көп тапса, сол таңдайды. Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат". **Мақсат-міндеттер**: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік	заттардың кеңістікте орналасуын ажыратуды үйрету (алдында, артында, арасында, ортасында, оң жақта, сол жақта, астыда, үстіде), талқылау біліктіліктерін бекіту. Барысы: ойыншықтарды бөлменің әртүрлі жеріне орналастыру. Балалардан сұрау, қандай ойыншық алдыда тұр, артында, жанында, алыста и т. б. Сұрау, жоғарғы жағында не бар, төменде, оң жақта, сол жақта және т. б. Тәрбиеші ойлану үшін нақтылау сұрақтарын қоюы мүмкін. "Ал егер затты, ойыншықты ауыстырса? Ал сендер қалай ойлайсыңдар?" "Гүлдер алаңқайы" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларға табиғаттың сұлулығын сезінуге	**Мақсат-міндеттер**: ертегілердің басты кейіпкерлері мен мазмұны жайлы білімдерін бекіту; байқампаздықты, зейінді дамыту. Барысы. Балалар жүргізушіні таңдайды, ол ертегі кейіпкерлері бейнеленген лотоны алады, балалар карточкаларды топқа біріктіреді дедостары-ертегі кейіпкерлерін атайды: Буратино, Мальвина, Пьеро; Чебурашка, Гена және т.б, ертегінің қысқаша мазмұны. Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта" **Мақсат-міндеттер**: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері	**Мақсат-міндеттер**: түсініктерін нақтылау және кеңейту құстардың жазғы тіршілігі, құстарды өзіне тән ерекшеліктері бойынша сипаттауға үйрету; есте сақтауды дамыту; Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Барысы. Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтың балалары құстарды сипаттайды, ал екіншілері-қандай құс екенін табу керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Кейін өз сұрақтарын басқа топ қояды. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа»

	дағдылар, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет". **Мақсат-міндеттер**: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**,	қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Барысы: Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**,	көмектесу.	жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып, қуыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды	

	танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)	**әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**		көрсетуді ұсынуға болады. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың гүлзардағы гүлдердің атауын нақтылау, гүлдердің құрылымдық ерекшеліктерімен таныстыру. Балаларға гүлдерді атауға шақыру (календула, барқыт гүлі, раушангүл, түймедақ, шегіргүл, космея). Балалардан гүлдерді	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:: аспан оның біздің Жер шарымызға тигізетін әсері жайлы түсініктерін кеңейту, аспан әлемінің алуандығы мен сұлулығын қабылдауды дамыту. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті:	Гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктерге күтім жасау біліктіліктерін бекіту, оларды суару, шөптеу, олардың арасындағы айырмашылықтарды көру; әсемділік сезімдерін бекіту. Балаларға арналған гүлді баптау қандай жабдықтарды білетіндерін сұрау (тыршауыш,	Жазғы бақтағы жұмысты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: бақшада көктем, жазда жасалатын еңбек туралы білімді пысықтау; көкөністердің өсіп-өну жүйесін бақылауға бейімдеу; еңбекті құрметтеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. "Еңбек".	Көгалдағы гүлдерді бақылау (шалғындық өсімдіктерді). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктердің тірі екенін, олар өсіп, өзгеретіні жайлы түсініктерін қалыптастыру; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Көгалда шалғындық шөптердің өсетіні турады айту (бақбақ,

	қандай ерекше белгілерге қарап ажырататындарын сұрау (күлшенің түсі, пішіні, сабының ұзындығы мен қалыңдығы, жапырақтарының пішіні). Еңбек әрекеті: ойын алаңын қоқыстардан және құрғақ бұтақтардан тазарту. **Мақсат-міндеттер**: өз еңбектерінің нәтижесін көруді үйрету. "Аралар мен қарлығаштар" қимыл-қозғалыс ойыны **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс белсенділігін,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, көзбен мөлшерлеу қабілетін, лақтыру күшін дамыту.	Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Қадыр Мырзалиев Еңбек әрекеті: аула сыпырушыға ойын алаңын жинауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: еңбекті бағалауға тәрбиелеу. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсаты: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген	сыпырғыш, күрекше, су құйғыш). Кез келген жабдықты қолданып, гүлдерді қалай баптау керектігін көрсетуді ұсыну. Еңбек әрекеті: гүлдерді баптау. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік.	Гүл өсірсең, терлеп, Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев Педагог пен балалар бақшаны баптауға және күтуге қандай еңбек керектігін әңгімелейді, етістік сөздерді қолданады; мысалы, топырақты қазу, тырнау, өскіндерді отырғызу, тұқымдарды егу, су құйғышпен суару, арам шөпті жұлу, қопсыту, ұзын сабақтарды байлау, көкөністі жинау. Еңбек әрекеті: көкөністердің курап қалған жапырақтарды	қалампыр, қызыл беде, ана мен өгей шеше, қоңырау). Еңбек әрекеті: гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: гүлдерге қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Су құйғыштарды қолдану. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп,

	"Көгершінді қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, жылдамдықты жетілдіру (артқа қарамай, белгі бойынша жүгіру). "Кім жоғары?" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша балалардың жер деңгейінен жоғары тұрған заттардың үстіне шығып алу қабілетін дамыту. "Заттар" деп орындықтарды, сатыларды, діңгектерді көру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға	Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс	жинау. **Мақсат-міндеттер**: бақшадағы еңбектің маңызды екендігін түсінуге тарту; қарапайым **еңбек дағдыларын** дамыту. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір	санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Жүзік" аз қимылды ойыны **Мақсат-міндеттер**: балалардың үлкен және кішкентай шеңбер жасап тұру біліктіліктерін бекіту, мәтін мен қимыл-қозғалысты сәйкестендіру, зейінді дамыту. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке,

		дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды	жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіру шарты орындалу тиіс. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.	шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап	шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, заттар арқылы секіруді жалғастыру. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу.

		бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	**Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, дымқыл құммен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ұсақ қол моторикасын дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші мен	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**)				

балалардың еркін әрекеті	**Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кеңес: "Жол жүру ережесінің маңызы".	Ата-аналарға арналған: "Отбасындағы еңбек тәрбиесі" тақырыбында кеңес.	Әңгімелесу: "Менің балам нені армандайды?"	Сауалнама: "Балаңыздың сұрақтарына қаншалықты төзімділікпен жауап бересіз?"	Кеңес: "Баланың қимыл әрекетінде, қимыл-қозғалыс ойындарының рөлі "

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж.
«Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025	**05.08.2025**	**06.08.2025**	**07.08.2025**	**08.08.2025**
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Тәрбиешінің балалар мен және ата-аналармен сөйлесуі: жеке әңгімелесу, балалардың жақсы көңіл-күйін қалыптастыруға арналған ойындар. Бір-біріне деген достық қарым-қатынас қалыптастыру, қуаныш, жылулық пен махаббат атмосферасын орнату.				
	"Ұқсас сөздер" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: синонимдерді табуға көмектесу; берілген заттарды сипаттау үшін нақты, қайталанбайтын сөздерді тандауға үйрету; сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ағаштар	"Пазлды құра" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: салыстыру, жалпылау, заттарды дұрыс атауға, ұсақ бөлшектерден тұтас бейнені, сюжетті **құрастыру**ға машықтандыру; ұсақ қолмоторикасын, ойлау қабілетін дамыту. **Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	"Жеңіл - ауыр, баяу - тез" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды айтылған нұсқауды түсініп, ережеге сай қимылдауға машықтандыру; жабайы аңдардың қимылдары туралы пысықтау; ақыл-ой қабілеттерін дамыту. - Балалар, ал сендер аңдардың қалай қозғалатының білесіңдер ме?	"Үш торай" ойын-санамағы. (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды санамақты ырғаққа сай мәнерлеп айтуға машықтандыру; ертегілер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Үш торай, үш торай, Қандай жасыл алаңқай!	"Қатені тап" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: есту қабылдауын, зейіндерін дамыту. **Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Базарда". Д.

	туралы білімдерін пысықтау; жапырқтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтырының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық.	балалардың **көркем сөз**іне деген қызығушылықты арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру. Тәттісін-ай, мына жеміс-жидектің, Сүйсініп-ақ жейміз оны тәбетпен. Сүт ботқасын таңғы асқа береміз. Денсаулыққа пайдалысы-ет екен Ұннан піскен бауырсағым, бәлішім, Тәттілерім дастарханның сәні шын. Жеміс-жидек дәруменге бай екен, Ең дәмдісі піскен тәтті нан екен. Д. Бұланбаева. (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)	- Аңдар тез және баяу, жеңіл және ауыр қозғалады. Қане, қимылдарын көрсетейік. Тиін жеңіл секіреді, Қоян жеңіл секіреді, Түлкі жеңіл жүгіреді, Қасқыр жеңіл жүгіреді. Аю болса, ауыр аң, Есікті ауыр ашады ақ. Қозғалады қорбаңдап. Ай-ай, аюға қиын-ақ! «Дастарқан әзірлеу» дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**. Ыдыстар жайлы білімдерін бекіту, жаңа ыдыстармен таныстыру, ыдыстардың атауларын дұрыс айтуға жаттықтыру. Құрал-жабдықтар: дөңгелек үстел, қантсалғыш, нансалғыш, сүтқұйғыш, майсалғыш, тәтті салатын ойыншық ыдыстар.	Үш торай, үш торай, Үйі олардың алаңқай Ең үлкені еңбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның ... - Ниф-Ниф! Ең үлкені еңбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның... - Ниф-Ниф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... - Нуф-Нуф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... -Нуф-Нуф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... - Наф-Наф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... Наф-Наф! Қанша торай? Санашы ... Бір, екі, үш! Бір, екі,	Ахметова Не қалайсың, базарда Барлығы бар, дайын да: Жеміс-жидек, көкөніс, Ет, балық пен сүтіміз. Құрт, ірімшік, қаймақ Барлығыңды тойдырмақ. Түрлі-түрлі азықтар, Тәттілер мен жармалар. Нан өнімінен бауырсақ, Бәліштер, тоқаш томпақ. Ұсақ-түйектен не қаласаң, Базардан сен табасың.

			(қоршаған әлеммен танысу)	үш! Санадым ба? Қарашы... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш!	
	"Гүлдер" суреттер қарастыру. **Мақсат-міндеттер**: жазғы гүлдер жайлы білімдерін кеңейту және байыту. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Ойыншықтарды реттеп қоямыз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұмыс басталар алдында жұмыс алжапқыштарын киюге үйрету; ойыншықтарды жинақы: жуу, кептіру, сүрту және орындарына қою; еңбексүйгіштікті дамыту, ретсіздікті көре білу; сумен жұмыс істеу кезіндегі ұқыптылық. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Ұйымдастырылған іс-әрекеттегі кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: кезекші міндетін өз бетінше, адал орындау: үстелге тәрбиеші дайындаған материалдар мен құралдарды қою; оқу қызметінен кейін оларды жуу және орындарына жинау. еңбексүйгіштікті, ересектерге көмектесу ниетін дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Құрылыс материалдарын жинау". **Мақсат-міндеттер**: құрылыс материалын жуу, кептіру және жинауды үйрету, балаларды әрқашан және уақытылы ойын бұрышындағы тазалықты сақтауға үйрету, тәрбиеші дайындаған құрылыс материалдарын сабын ерітіндісімен жуу, шаю, кептіру; жеке бас гигиенасын сақтау. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Орамалдарды ауыстырамыз". **Мақсат-міндеттер**: еңбек ету ниетін дамыту, өз көмегін ұсына білуге дағдыландыру. **(еңбек іс-әрекеті)**
Таңғы гимнастика	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық.				

	Шыныққа жас денеміз, Жылдам өсе береміз. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыру: тамақты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу. Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Ақырын алып қолыңа, Шашпай же нанды да. Келген асты алдыңа Тауысып іш, қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз. Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. - көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу; - ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; - шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу; - нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау; - наубайхана жұмысымен таныстыру;	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру; - Ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату; - «Ғажайып дәндер»	Жемістер мен көкөністер - «Жемістер мен көкөністер» фестивалі; - Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; - **Жапсыру** «Менің дәмді достарым»; - «Кім күшті?»

	бөлу; бөлінген дәндерді санау; - табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Орман-дәрігері" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларға ертегіні оқып беріп, ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін көре білуге баулу; ертегіні тыңдауға үйрету; ертегіні рөлдерге бөліп ойнату арқылы балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту; ертегі арқылы балаларды табиғатты қорғауға, өсімдіктер мен құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу.	бақылау; - нанның суретін салу, ермексаздан **мүсіндеу**. "Дойбы" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ой-өрісін дамыту. **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Мысыққа қонаққа барамыз" **Мақсат-міндеттер**: Кеңістікте шарлау және оңға, солға, ортасына деген сөздердің шақыру қабілетін бекіту; **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ертегілер елі" **Мақсат-міндеттер**: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың **музыка**ға қызығушылығын, қабілетін арттыру. **Музыка**лық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	- «аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнату; - тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. Түрлі-түсті борлармен асфальтта **сурет салу**. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдау, елестету, ойлау қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту. "Таба нан" Жұрт қызығып қараған, Жақсы көрген әр адам, Жарық күндей ып-ыстық Табадағы таба нан. "Шелпек" Елге келсең, ер ұлан, Қарама сен немкетті. Шыққан ана қолынан Сүйсініп же шелпекті. "Бауырсақ" Жеп көрмесең болмайды, Үйдің дәмін сағынсақ. Қақтырады таңдайды Майға піскен бауырсақ.	ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. Саусақ жаттығуы. "Нан илейді Нұрай" (Д. Ахметова). Нан илейді Нұрай, (саусақтарды жұдырыққа қайта-қайта жинап, қысу) Дөңгелектеп, былай, (жұдырықтарды айналдыру) Томпаң-томпаң, (қос қолды жұдырыққа, "құлыпқа", қысу) Томпақтап, (қос жұдырықты айналдыру) Жалпақ-жалпақ, (алақандарды ашып, бірін-біріне айқастырып салу) Жалпақтап. "Өсімдіктерді ата" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: бөлме өсімдіктері жайлы балалардың білімдерін кеңейту,	жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. "Көкөністер" сергіту сәті Бақшаға барамыз, (қадамдар орында) Біз егін жинаймыз. Біз сәбізді сүйрейміз («сүйрейді») Біз картоп қазамыз. («қазады») Біз қырыққабатты кесеміз, («кеседі») Дөңгелек, шырынды, өте дәмді (қолмен шеңберді үш рет көрсетеді) Қымықдықты аздап жұламыз («жұлады») Және жолға ораламыз. (қадамдар орнында) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Қонжыққа көмектесейік" **Мақсат-міндеттер**: Жабайы

			Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Доғаның астынан еңбектейміз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды доғаның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету; тізені жоғары көтеріп,сапта бір-бірден бытырап жүгіру; қозғалыс бағытын өзгертіп жүру дағдыларын әрі қарай дамыту; допты қақпаға домалату іскерліктерін қимылды ойындар арқылы дамыту.	байланыстыра **тіл дамыту**. Құралдары: бөлме өсімдіктері. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Еріншек егінші мен еңбекқор құмырсқалар" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларды кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалауға, әңгіме, ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету;мазмұнды эмоционалды қабылдай білу қабілеттерін дамыту; сұраққа жауап беруге және дәнді дақылдар, егістік туралы білімдерін кеңейту.	жануарлардың өмірі туралы түсініктерді бекіту, жабайы жануарлардың ерекше белгілерін анықтауға, жануарлар туралы сипаттамалық әңгімелер құруға үйрету; көзбен қабылдауды, сөйлеуді, естуді, есте сақтауды, зейінді, логикалық ойлауды дамыту; жолдастардың жауаптарын тыңдай білуге, жануарларға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу.
Серуенге	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін				

дайындық	қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Бұталарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: бұталар жайлы білімдерін кеңейту және тереңдету. Балаларға жұпаргүл, итмұрын, қарақат бұталарын көрсетіп, айырмашылықтарын айтуды ұсыну. Балаларға көктемде бұталар гүлдеп, жазда итмұрын мен қарақат бұталарында жидектердің пісетінін байқату. Қарақат жидегінен тосап пісіріп, ал итбұрын жидегін кептіріп, емдік шайды бұқтыруға болатынын әңгімелеу. Еңбек әрекеті: бұталарды молынан суару. **Мақсат-міндеттер**: аула сыпырушыға	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қайыңға тән қасиеттері мен ерекшеліктерін бақылауды жалғастыру. Қайың – әдемі ағаш; ақ түсті қабығымен ерекше көзге түседі. Аққайың көктемде ерте бүршік жарады. Ал жапырағы кештеу шығады. Қайың ағашының бұтағы мен діңі берік, әрі шымыр. Жапырағы жұмыртқа пішіндес, жиектері ара тісті. Қайың көктемде гүлдейді және гүлдері сырға секілді салбырап жатады. Қайынның шырыны өте пайдалы, оны діңінен ағызып жинайды. Еңбек әрекеті: құмсалғыштың	Сауысқанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаз мезгіліндегі құстардың тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; жаңа сөздермен, түсініктермен білімдерін молайту. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). Сауысқанның шықылықтағанын тыңдату. Сауысқан жылтыр заттар мен әшекейлерді ұясына жинайтынын әңгімелеу. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы ұжымдық	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: ауа-райының өзгерістері жайлы түсініктерін бекітуді жалғастыру; жел оның қасиеттері жайлы түсініктерін қалыптастыру, желдің бағытын анықтауға үйрету. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп тұрғанын айтады. "Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың	Торғайларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. "Торғай-торғай, тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары

	көмектесу, суғару кезінде суды бақылау. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	сыртындағы құмды қырып жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, нәтижесіне қуану. "Қайыңға қарай жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: педагогтің белгісі бойынша жылдам әрекет етуге машықтандыру; тапсырманы зеректікпен және шапшаңдықпен орындауға дағдыландыру. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге	еңбек. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп еңбектенуге, орындалған жұмыс пен нәтижесінен қуаныш сезінуге бейімдеу. Жаңылтпаш жаттау жаттығуы. Мақсаты: **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру; артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту. Дөп-дөңгелек Доп дөңгелеп келеді. Тепкен бөгеп қарап Аяқ оған керегі. О. Асқар. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру;ептілікке, зеректікке,	кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте	шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті: сәбилер ойын алаңындағы құмды жинау. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдылары**н, достық қарым-қатынасты қалыптастыру. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші

	балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге,ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан	бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек.	жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына	жел оң жаққа соғып тұр. Еңбек әрекеті: құммен құрылыс жасау. **Мақсат-міндеттер**: өз беттерінше рөлдерге бөліне білу, бірігіп әрекет ету. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді.	қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз"

	бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Секіріп өт" қимыл-қозғалыс ойыны **Мақсат-міндеттер**: ұзындыққа секіру дағдыларын қалыптастыру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру.	Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Нысана". **Мақсат-міндеттер**: дәл тигізуді дамыту.	Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін	қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: ұшып келе жатқан заттың бағытын байқауға, қимылды дұрыс орындауға үйрету. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**:қимыл-қозғалысты дамыту, заттар арасынан "жыланша" жиырылып, оларды құлатпай жүруді үйрету.

				қайталап, нұсқау беру тиіс.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыру: тамақты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу. Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Ақырын алып қолыңа, Шашпай же нанды да. Келген асты алдыңа Тауысып іш, қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз. Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	"Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру." (**дене тәрбиесі**)				

Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ненің жапырағы қайда?" дидактикалық ойын. **Мақсат-міндеттер**: заттарды ортақ қасиеттері бойынша топтастыру біліктілігін, зейіндерін, есте сақтауларын дамыту; табиғатты тануға көмектесу Ойын барысында балалар қолданады ойын материалдар мен көрнекі құралдар пайдаланылады: ағаштар (емен, үйеңкі) бейнеленген карточкалар, сол ағаштардың қиылған жапырақтары, тәрбиеші жапырақтарды араластырады да, балаларға мейірімсіз жел ағаш жапырақтарын жұлып, барлығын араластырып тастағаны жайлы	"Қандай құс екенін тап?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: түсініктерін нақтылау және кеңейту құстардың жазғы тіршілігі, құстарды өзіне тән ерекшеліктері бойынша сипаттауға үйрету; есте сақтауды дамыту; Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Барысы: Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтың балалары құстарды сипаттайды, ал екіншілері-қандай құс екенін табу керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Кейін өз сұрақтарын басқа топ қояды. Сюжетті-рөлдік ойын "Орманда". **Мақсат-міндеттер**: Әртүрлі өсімдіктер,	"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!", немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр	"Логикалық емес байланыстар" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логикалық ойлауды дамыту. Барысы. Баланың алдында әртүрлі заттар бейнелеген карточкалар жатады. Балалармен бірге суретке байланысты сөз табуға байқап көру. Әр ассоциация үшін қажет суретті табу. Бала қиялына ерік беру, шектеу қоймау. Нәтижесінде кішігірім оқиға шығу керек. Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар", **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту.

	айтады. Сюжетті-рөлдік ойын."Пошта". **Мақсат-міндеттер**: балаларға поштаның алатын орны жайлы түсіндіру, онда қызмет атқаратын мамандар туралы жалпы ақпаратты бекіту; ойын барысында өтпелі заттарды (хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме) қолдануды үйрету; топпен бірігіп ойын желісіне қосылуға, өз орнын табуға жетелеу; ой-өрістерін, қиялдарын, қатынастық қабілеттерін, затпен сондай-ақ затсыз әрекет ету біліктіліктерін дамыту; еңбекті құрметтеуге, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Пошта" жазуы, арнайы, белгіленген орын; қаптамаға арналған қағаз	дәндер, саңырауқұлақ атауларын бекіту. Табиғатқа деген сүйіспеншілікпен қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойын алдында тәрбиеші ата-аналармен бірге, жақын маңайдағы саябаққа экскурсия ұйымдастырады. Өсімдіктер мен ағаштардың атауларымен таныстырады. Назарларын ондағы тіршілік етушілерге: жәндіктер, құстар және т. б.(орман тұрғындары) аударады. Балалар құстардың дауыстарын естиді. Тәрбиеші алдын-ала рөлдерге бөледі: бірнеше адамды орман иелерінің рөліне алады, қалғандары орман қонақтары. Орман иелері тәрбиешінің	атайды. Мысалы, "су"-балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары," жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. Сюжетті-рөлдік ойын "Пиццерия". **Мақсат-міндеттер**: өз бетінше рөлдерді бөлу және рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалардың достық **қарым-қатынас дағдылары**н қалыптастыру. Балаларды ойын барысында қоршаған өмір жайлы білімдерін кеңінен қолдануға жетелеу. Керекті-құралдар: алжапқыштар, ыдыс-аяқ жиынтығы; ас мәзірі; орамалдар; майлықтар; азық-түлік жиынтықтары; пиццерия. Ойын барысында балалар өз	бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер". **Мақсат-міндеттер**: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, **дене тәрбиесі** дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы	Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	материал, байлауға арналған жіп, қайшы; хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме сияқты заттардың жасанды макеттері; қаламдар, маркерлер, маркасы бар жетондар, қарындаш желім, телефон, рөл.	басшылығымен қонақтарға арналған ойындар үшін материал таңдайды. Тәрбиеші айтады: «Балалар, бүгін сендерге орман кілтін табу керек болады.	дербестіктерін көрсетеді, үстелді таңдау; ас мәзірімен танысу; тапсырысты қабылдау; тапсырысты дайындау; ас ішу; тапсырысты төлеу; үстел үстін жинау, ыдыстарды жуу. Тәрбиеші диалог кезіңде, әдеп ережелерінің сақталуын реттеуі мүмкін.	әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы.	

Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: тансыз табиғаттың алуандығы жайлы түсініктерін кеңейту. "Бұлт". Тұңғиық, түпсіз көк аспан Жайымен ғана жатыр сұлқ. Керуендей адасқан Келеді жылжып бір топ бұлт. Кенет дауыл сап етті, Қайтадан мініп қалпына. Бұлтты айдап әкетті Бұрылттырмай артына! Мұқағали Мақатаев Еңбек әрекеті: шығарылатын материалдарын дайындау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа тәрбиелеу, табиғатты	Масаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың түрлі жәндіктер туралы ұғымдарын жүйелеу; табиғат сұлулығына сүйсіне білу біліктілігін тәрбиелеу, сөйлеу тілін дамыту. Бақылаудан кейін "Маса мен аю" ертегісін әңгімелеу. Масаның кішкентай болғанмен, мазаны алатыны туралы ескерту. "Допты бер – жәндікті ата" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: ойлау жылдамдығын, тез әрекет етуді дамыту. Еңбек әрекеті: дымқыл ауамен **құрастыру**. **Мақсат-міндеттер**: бір-біріне деген	Торғайларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: Торғайдың ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ	Ойын алаңындағы ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: таныстыру құрылымдық ерекшеліктерімен, өзіне тән ерекшеліктерімен таныстыру, танымдық белсенділіктерін дамыту. Еңбек әрекеті: ойын алаңын жинаудағы ұжымдық еңбек. Мақсаты: берілген нысанға зейінді шоғырландыру білуді бекіту. "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып,	Инелікті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: инеліктің сыртқы кейіпі жайлы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне қамқорлық танытуға тәрбиелеу. "Құмырсқалар, аралар – қиыспас дос, құдалар". Міне, қызық тойлы ауыл! Ойын-сауық, ойда ауыл. Қазан асқан, от жаққан, Құмырсқалар құрайлап, Масалары сырнайлап, Келіп жатыр жан-жақтан… Қызыл, жасыл киінген, Паңданып мұрын

	аялауға баулу. "Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр	жағымды қарым-қатынасқа тәрбиелеу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді.	ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. Еңбек әрекеті: күннен қорғайтын қалпақ жасау. **Мақсат-міндеттер**:	сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік,	шүйірген Инелік пен көбелек. Шыбын-шіркей шыңылдап, Қобызын тартып қырылдап, Келіп қапты бүгелек. Ө. Тұрманжанов "Инелік әні" қимыл-қозғалыс әні. **Мақсат-міндеттер**: ырғақты, мәнерлі **тіл дамыту**; қимыл-қозғалыс координациясын жетілдіру. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: жұмысты тиянақты орындауға үйрету, қауіпсіздік ережелерін сақтауға баулу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды әртүрлі бағытта жалтарып жүгіруде жаттығу, ептілікті,

	бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!	Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Кім алыс лақтырады?" ойын-жарысы (қапшаларды лақтыру). **Мақсат-міндеттер**: лақтыру ұзақтығын дамыту; дәлдікке бейімдеу.	**шығармашылық**пен бірігіп жұмыс істей білуге тәрбиелеу. "Аққу-қаздар" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы	Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды.	жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Жылдам алып, жылдам қой" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс дағдыларын бекіту, ептілікті, батылдықты дамыту.

	Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, аяқтың ұшымен, өкшемен жүруді жетілдіру.	Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту ойындары (алысқа лақтыру). **Мақсат-міндеттер**: затты бір қолмен алысқа лақтыру техникасын жақсарту (барлық түрлерінде).	жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: лақтыру нақтылығын,ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Көпірден өту". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті жаттықтыру.	"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, еңкейіп жүру. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің тапсырған қимылдарын орындау қабілетін дамыту.	Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күшпен жылдамдықты біріктіру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту,				

мен балалардың еркін әрекеті	кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Әңгімелесу: "Балалар өз бетінше не істей алады?"	Кеңес: "Сіздің балаңыз серуенде".	Кеңес: "Ойын ойнаймыз, есте сақтауды дамытамыз".	Жолда жүру ереже бойынша әңгімелесу: "Балақай нені білу керек?"	Әңгімелесу: "Табиғат біздің анамыз!"

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж.
«Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025	**12.08.2025**	**13.08.2025**	**14.08.2025**	**15.08.2025**
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Тәрбиешінің балалар мен және ата-аналармен сөйлесуі: жеке әңгімелесу, балалардың жақсы көңіл-күйін қалыптастыруға арналған ойындар. Бір-біріне деген достық қарым-қатынас қалыптастыру, қуаныш, жылулық пен махабат атмосферасын орнату.				
	"Менің аулам" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: суретті пайдаланып сөйлем құрауға дағдыландыру; байланыстырып сөйлеуге бейімдеу. «Асфальттағы суреттер» (М. Әлімбаев) Мынау биік кезең, Сен көрмеген бір тау. Көкпеңбегі - өзен, Ал жасылы - бұл бау...	"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушылық ойыны (заттар). **Мақсат-міндеттер**: балалардың қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш,	**Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың достық туралы ұғымдарын тиянақтау; **көркем сөз**ге деген қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру "Достық деген не?" Педагог асықпай, өлеңді мәнерлеп оқиды	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа	"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: саналы логикалық есте сақтауды және зейін бөлуді қалыптастыру. Құралдар: түрлі ойыншықтар топтамасы. "Үш торай" ойын-санамағы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды санамақты

	Өткен асфальт жолмен, Түрлі-түсті бормен. Қызығардай көрген, Сурет салған ол мен. "Қажет киімді тап" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда қысқы және жазғы киімдерді ажырату біліктілігіне тәрбиелеу, есте сақтау мен логикалық ойлау қабілеттерін дамыту, зейінділікке тәрбиелеу.	үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. "Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: геометриялық пішіндерді екі қасиеті	Топ ішінде бірге ойнаған, Достарыммен біргемін. Бөлісіп бар ойыншықпен, Жан сырын да білгенмін. Достарменен бірге жүрсең, Жақсы әуен тынбасын. Қара бұлтта сейіледі, Дос жүрегін тыңдасаң. Достарменен қол ұстассаң, Ешқашан қор болмайсың. Ұқсағың кеп жан досыңа, "Кең мұнара" салғайсың. Д. Бұланбаева. "Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс ататқызып, оның	тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың	ырғаққа сай мәнерлеп айтуға машықтандыру; ертегілер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Үш торай, үш торай, Қандай жасыл алаңқай! Үш торай, үш торай, Үйі олардың алаңқай Ең үлкені енбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның ... - Ниф-Ниф! Ең үлкені енбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның... - Ниф-Ниф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... - Нуф-Нуф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... -Нуф-Нуф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... - Наф-Наф!

		бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру.	атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желітдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы.	Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... Наф-Наф! Қанша торай? Санашы ... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш! Санадым ба? Қарашы... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш!
	Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге күтім жасау. **Мақсат-міндеттер**: балаларға өсімдіктердің жапырақтарын тиянақты, ұқыпты сүрте білуді пысықтау. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру. **Мақсат-міндеттер**: зейінді, балықтарға күтім жасау ниеттерін дамыту, тіршілік иелеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Қуыршақтың киімін жуу". **Мақсат-міндеттер**: балаларға тәрбиешіге қуыршақтың киімдерін, төсек орын жабындыларын жууға көмектесуге үйрету, еңбек біліктіліктері мен дағдыларын дамыту, басқалардың	"Біз көмекшіміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тамақтан кейін ыдыстарды үстел үстінен жинауды, шамасына қарай ересектерге көмектесуді, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтай	Балалармен бірге аквариумды тазалау. **Мақсат-міндеттер**: қармақпен ұқыпты жұмыс істеуге үйрету, зейінді дамыту; қарапайым **еңбек дағдылары**н жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)

			игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	білуді жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	Балалардың деңсаулығының нығаюына ықпал ету, күнделікті **дене тәрбиесі** жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Сағаттың тіліндей Иіліп оңға бір, Сағаттың тіліндей Иіліп солға бір, Оң аяқ, сол аяқ Жаттығу оңай-ақ. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балаларды орамалды ұқыпты қолдана білуді тәрбиелеу, сиқырлы сөздерді пайдаланып (рахмет, өтінем), дұрыс өтініш айтуды, үйретуді жалғастыру. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. Тойып үйге қайтайық, Апайға "рақмет" айтайық (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін	- Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру;	- Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған	- Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден	- Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; - оқылған	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу;

әрекеті	- түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); - ұжымдық **шығармашылық** жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып **жапсыру**, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) Саусақ жаттығуы «Гүлдер» Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер, (алақанды ашып-жабу) Қызыл гүлдер, көк гүлдер. (екі алақанды қосып, ашып-жабу) Жайнар кезім келді деп, Қаңатарын желбіреп, (саусақтарды бір-бірден бүгу) Таң мен бірге оянып,	шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); - **шығармашылық** шеберханасы: **сурет салу**дың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау; - сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. Саусақ гимнастикасы. «Пеш үстінде мысық отыр» Пеш үстінде мысық отыр, (қолдарын үстелге қояды) Мысық көзін қысып отыр, (алақандарын жауып - ашады) Тышқан қашан ұстаймын деп (қолдарын жұдырыққа түйеді) Тағаты жетпей, тосып отыр. (саусақтармен үстелдің үстінен	әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. "Есіне сақта да, қайтала" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: көзбен қабылдауды, қиялды дамыту, кеңістік пен жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. **Жапсыру**дан ойын-жаттығу "Көкөністер мен жемістер" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жемістер мен көкөністердің пішіні мен оларға тән ерекшеліктерді жеткізіп көрсете білуге үйрету; шаршы мен тіктөртбұрышты қағаздан әртүрлі пішіндерді қиып алу дағдыларын	шығарманың мазмұнын әңгімелеу; - асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру; - ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Аулада ойнайтын жазғы ойындардың спорттық құрал-жабдықтары» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жазғы аулада ойнайтын ойындардың құрал-жабдықтары-доптың, обручтың, секіртпенің (қалауы бойынша) суретін салуды үйрету; балауыз мел мен түрлі-түсті қарындаштарды қолдану техникасын жетілдіру; қағаз бетінде сюжетті орналастыруға үйрету; эстетикалық	- түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; - мамандықтар туралы еркін тақырыпта **сурет салу**, **мүсіндеу**. Жұмбақтар Қалпағы ақ қарасаң, Дәрігер емес, ол бірақ. Ас мәзірін қаласаң, Алға ұсынып тұрады ол. (Аспаз) Әлем-жәлем киінген, Көрерменді күлдірген. – Ол кім? (Сайқымазақ) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Епті, мықты, батылмыз» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жабайы және бақша гүлдерімен

	Күн нұрына боянып, Көрік берді далама. (қол шапалақтау) **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Жазғы ойындар" **Мақсат-міндеттер**: Жаздың ерекшеліктерін, құбылыстарын пысықтау. Балаларды сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. Байланыстырып сөйлеу тілін, ұсақ қол қимылын, қабылдауын, зейінін дамыту. Салауатты өмір салтын ұстануға, денсаулығын сақтауға тәрбиелеу.	шертеді) **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Аралықтан аралыққа өрмелейміз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша аралықтан аралыққа өрмелеу дағдыларын дамыту; балаларда қатарға бір-бірден сапқа тұру дағдыларын дамыту; бой түзулігін дұрыс сақтау.	қалыптастыру; қосарлап бүктеу тәсілі арқылы заттарды қиюға жаттықтыру; **жапсыру**ға деген қызығушылықтарын арттыру; ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	қабылдауларын, қиялдарын дамыту; спортқа деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Біз өмірдің гүліміз" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың мұғаліммен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, **музыка**лық және **шығармашылық** ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	таныстыру; өсімдіктер тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; жабайы және бақша гүлдері өсетін жер туралы түсінік беру; өсімдіктердің өсу шарттары (жарық, су, жылу, топырақ) туралы білімдерін бекіту.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Ағашты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Табиғатты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Жаңбырды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Топырақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**

	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: туған өлкенің ағаштары жайлы білімдерін қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастыру, балалардың жазғы құбылыстар туралы білімдерін бекіту, жағымды эмоциялар ояту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Балаларға ағаштар түрлерін ажыратуға ұсыну. балалар терек, қайын, қарағаш, үйеңкі ағаштарын діңдеріне, жапырақтарының пішіндеріне қарап ажырату мүмкін. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру;	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаз жайлы түсініктерін мезгілге тән ерекшеліктері бойынша жалпылау және тереңдету; балалардың қоршаған ортаға деген эстетикалық көзқарастарын қалыптастыру, табиғатты аялау. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық!	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды табиғат құбылысы-жаңбырмен таныстыруды жалғастыру. Жаңбырдың өсімдіктердің өсуіне тигізетін ықпалы жайлы айту. Балаларды сөйлеу барысында жаңбырды сипаттайтын сын есімдерді қолдануды үйрету. Балалармен жазғы жаңбырды бақылау. "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын!	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп,	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау; топырақты қопсыту, іс-тәжірибе мен зерттеу жасауға ынталандыру. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы; оның құрамында әртүрлі қажетті қоректік

	зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтарының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. Еңбек әрекеті: құрап түскен жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге	Қадыр Мырза Али. Еңбек әрекеті: жолдар мен орындықтарды құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, өзара достық көмек. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады;	Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) Еңбек әрекеті: ойын алаңын ретке келтіру. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеу біліктіліктерін дамыту. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ	лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: балабақшаның ойын алаңын жинау. **Мақсат-міндеттер**: орындалған жұмыстан өздеріне және басқа балаларға көтеріңкі көңіл-күй сыйлауға үйрету, экологиялық мәдениетті тәрбиелеу. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру);	заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Балаларға аяқпен басып жүрген топырақ пен гүлзарға төгілген топырақтың айырмашылықтарын көрсету: "көң" атты топырақтың түсі қараңғы, ұстағанда - жұмсақ екеніне көз жеткізу. Көңді адамдар даярлайды; бұнда өсімдіктердің өсуіне пайдалы заттар бар, сондықтан көкөніс, жеміс, гүл, жидекке көңді төккен дұрыс екендігі туралы әңгімелеу. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Еңбек әрекеті: ересектермен бірге, гүлзарда түптеу.

	бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді,	қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын	сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Нысанаға кім бірінші	қимылдарды үлестіруге,ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып	**Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасауды үйрету, ортақ талпыныспен, қойылған мақсатқа жету. Жабдықтары: шелектер, күрекшелер, тыршауыштар, қолғаптар. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді, қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе

	Тәтті шөппен қоректенеді. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Секірмек". **Мақсат-міндеттер**: оң және сол аяқпен секіру біліктілігін дамыту.	шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". **Мақсат-міндеттер**: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ракетканы дұрыс ұстауға машықтандыру.	жетеді?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс жылдамдығын, алғырлықты дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Тиіп кетпе" қимылды ойын-жаттығуы, **Мақсат-міндеттер**: жіптен15—20 см биіктікте секіруді, ойынды жинақтай білуді үйрету. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту нысанаға лақтыру. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс координациясын дамыту.	бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар:

					шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жұптасып допты ұстап алу. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Балаларды орамалды ұқыпты қолдана білуді тәрбиелеу, сиқырлы сөздерді пайдаланып (рахмет, өтінем), дұрыс өтініш айтуды, үйретуді жалғастыру. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. Тойып үйге қайтайық, Апайға "рақмет" айтайық (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан	Балаларды біртіндеп оятып, тұрғызу. Балалардың естеріне ұйқыдан тұрған соң киіну реттілігін түсіру.				

тұру	Көзге арналған жаттығу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Балық, құс, аң" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер**: балалардың тірі табиғат өкілдері жайлы білімдерін бекіту; зеректілікті дамыту. Ойын шартын жеткізу үшін, бірінші кезеңде жүргізуші рөлін тәрбиешінің өзі орындауы мүмкін. Балалар шеңбер бойымен орналасады. Жүргізуші допты кезекпен әр балаға лақтырады да - "балық", "құс", "аң" сөздерінің бірін айтады. Допты ұстап алған бала, белгі сөзге сәйкес балық, құс, аң атын тауып айтады. Егер балалардың бірі қиналса, қалғандары көмектеседі. Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық	"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың мамандақтар туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. Сюжетті-рөлдік ойын "Балалар кітапханасы". **Мақсат-міндеттер**: кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда сөйлеу белсенділігін, ой ұшқырлығын дамыту. Ойын барысы. Допты лақтырып, қағып алу. Аяқталған сөйлем шығатындай сөз тауып, айту керек. Бір сөз ғана қосу керек. Тәрбиеші бірнеше сөз айтады. ал балалар оны жаңа сөзбен, аяқталған сөйлем шығатындай толықтыру қажет, мысалы: "Анам ... - …кітаптар, дәптерлер, сөмке сатып алды", - деп балалар жалғастырады. Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер". **Мақсат-міндеттер**: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал	"Қатені түзе"дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: әрекеттердің дұрыс реттілігін орнатуға үйрету. Ойын барысы: баланың алдына суреттер жиынтығы жатады, бірақ суреттердің бірі өз орнында жатқан жоқ. Бала қатені тауып, суретті өз орнына орналастырады да, кейін өзінің суреттер жиынтығы бойынша әңгіме құрастырады. Сюжетті-рөлдік ойын "Орманда". **Мақсат-міндеттер**: әртүрлі өсімдіктер, дәндер, саңырауқұлақ атауларын бекіту. Табиғатқа деген	"Керісінше" дидактикалық ойын. **Мақсат-міндеттер**: балаларда зеректікті, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын барысы. Тек қана қарама-қарсы мағыналы сөздерді атау. Балалар мен тәрбиеші шеңбер құрып орындықтарға отырады. Тәрбиеші бір сөз айтып, допты балалардың біріне лақтырады, бала допты ұстап алып, қарама-қарсы мағыналы сөз айтып, допты қайта тәрбиешіге лақтыру керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Алға!"- десе, бала: "Артқа!" - деп жауап береді, (оңға - солға, жоғары - төмен, алыс - жақын, т. б).Үстеуді

	емхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Барысы.Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене	Барысы. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: кітапханашы оқырман формулярларын рәсімдейді, өтінім қабылдайды, картотекамен жұмыс, кітап береді, оқу залында кітапханашы қажет кітапты таңдауға көмектеседі, оқырмандармен оқылған кітаптары жайлы әңгімелеседі, оқырмандар өзара әсерлерімен бөліседі.	ету, **дене тәрбиесі** дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, "Ғарышқа ұшу" ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға	сүйіспеншілікпен қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойын алдында тәрбиеші ата-аналармен бірге, жақын маңайдағы саябаққа экскурсия ұйымдастырады. Өсімдіктер мен ағаштардың атауларымен таныстырады. Назарларын ондағы тіршілік етушілерге: жәндіктер, құстар және т. б.(орман тұрғындары) аударады. Балалар құстардың дауыстарын естиді. Тәрбиеші алдын-ала рөлдерге бөледі: бірнеше адамды орман иелерінің рөліне алады, қалғандары орман қонақтары. Орман иелері тәрбиешінің басшылығымен қонақтарға арналған ойындар үшін	ғана емес, сонымен сын есімдерді, етістіктерді: астыңғы-үстіңгі. Егер допты алған бала, жауап беруге қиналса, балалар тәрбиешінің ұсынысы бойынша топпен жауап береді. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б. Сюжетті-рөлдік ойын "Медициналық емхана" **Мақсат-міндеттер**: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа,

	мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Тәрбиеші диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды.		отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы. Одан кейін тәрбиеші балаларға құрылыс материалынан зымыран **құрастыру**ды ұсынуы мүмкін. Зымыранды **құрастыру** барысында оның бөліктерін атау (тұмсығы, люктер, иллюминаторлар, басқару тетігі). Дербес ойында тәрбиеші балаларды адамдардың жауапты тапсырманы орындауға бағытталған қарым-қатынасын (еңбек және жеке) модельдеуге шақырады.	материал таңдайды. Тәрбиеші айтады: "Балалар, бүгін сендерге орман кілтін табу керек болады. Кілтті тапқан адам ешқашан орман ішінде адасып кетпейді, ол құстардың тілін түсініп, жердегі жан-жануарлардың ізін танитын болады. Бірақ кілтті табу оңай емес. Ол үшін сендерді орманда күтіп тұрған, барлық тапсырмаларды орындау керек". Балалардың қайсысы барлық тапсырмаларды бірінші орындап және сұрақтарға дұрыс жауап берсе, кілтке ие болып, орман шеруін бірінші бастауға құқылы.	басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы. Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек көрсетеді, емдеу шараларын жүргізеді), науқастар (аурудың белгілерін бейнелейді). Арнайы киімдерді қолдануды ұмытпау керек. Балалар ойын барысында, өздерінің дәрігерге қараланған сәтін көрсете алады.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				

Серуен	Қылқан жапырықты ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, қорытындылау, салыстыру, тұжырымдай білуді дамыту; қылқан жапырақтыларды өзге ағаштардан ажырата білуге баулу. Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар міз бақпай. Тау етегі тұрағы, Жап – жасыл боп тұрады. (Қарағай) "Қысы – жазы шешпейтін, Көйлегі бар жасылдан. Өзгертпейді еш кейпін, Жаралғандай асылдан. (Шырша) Балалардан қарағай мен шыршаны қандай белгілерге қарап ажыратындарын	Жауынқұртты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жауынқұртпен оның құрылысымен, тіршілік ортасымен таныстыру, танымдық қабілеттерін дамыту. "Жау, жаңбыр". Жау-жау, жаңбыр, жау, жаңбыр, Жауған жаңбыр – жауған нұр. Жердің шаңы басылсын, Гүлдің аузы ашылсын. Еккен егін көктесін, Бізге нанды көп берсін. Жау, жау! Гүлденсін бау! Жақан Смақов Балаларға жауынқұртты аяқпен баспау қажеттілігін түсіндіру, оның	Көбелектерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көбелек оның құрылысы, шығуы жайлы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. **Көркем сөз**. "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. А. Сәрсенов Еңбек әрекеті: сәбилер тобының балаларына ойын алаңын жиыстыруға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікті,	Кіші топ балаларының ойындарын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: кіші жастағы балаларға деген қамқорлық, сүйіспеншілік сезімін ояту; әрекеттері мен дене пішініндегі айырмашылықтарды байқауға баулу. Балаларға кіші топ балаларының ебедейсіз қимылдайтындарын байқату. Қол мен аяқтарының, ересектерге қарағанда, баяу қозғалатыны, беттері томпиған, сүйкімді болатыны туралы пікір бөлісу. Еңбек әрекеті: ойын	Гүлдерді суаруды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: гүлдерді баптау мен күтуге байланысты еңбек туралы білімді пысықтау; гүлдердің өсіп-өну жүйесін бақылауға бейімдеу; еңбекті құрметтеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу; өсімдіктерді суару тәсілдерін меңгерту, суды босқа төкпеуге дағдыландыру. "Еңбек". Гүл өсірсең, терлеп, Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев

	сұрау. Екі ағаш қылқандарының ұзындықтары мен түстеріне көңіл аударуды ұсынады. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеуді, еңбектену ниеттерін бекіту. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді	топырақты қопсытып, құнарландыруда аса маңызы бар екендігі туралы баяндау. Еңбек әрекеті: гүлдерді сауытқа қайта салуға дайындық. **Мақсат-міндеттер**: гүлдің айналасын абайлап қазуды үйретуді жалғастыру, өсімдіктерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. Мақсаты: балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік,	сәбилерге көмектесу ниеттерін дамыту. "Үйсіз қоян" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қысқа мерзімді, жылдам жүгіруді жаттықтыру, жылдам шешім қабылдауды дамыту. "Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімңдейді алтын күн.	жабындысындағы орындықтарды тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеу, айналасын таза ұстауға баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы	Педагог пен балалар гүлдерді баптауға және күтуге қандай еңбек керектігін әңгімелейді, етістік сөздерді қолданады; мысалы, топырақты қазу, тырнау, өскіндерді отырғызу, тұқымдарды егу, су құйғышпен суару, арам шөпті жұлу, қопсыту, қураған жапырақтарды, солып қалған гүлдерді жинау, тұқымдарын келесі жылға жинау. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін бағалау. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге

	немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің	Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. "Көк ту" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.	Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып,	орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Жылдам орынға"	машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы":

	артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Судан аттап өт" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс координациясын дамыту; қимылды	Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: екі аяқпен секіруді қиындату: аяғына қысылған затпен алға жылжу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүру мен жүгіруді	орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Ұсталып қалма" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: жүгіру, секіру біліктіліктерін бекіту; жылдамдықпен жалтарып жүгіру қабілетін дамыту. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікте бағдарлауды дамыту, қимыл-қозғалысты белгі бойынша орындай білу. Жылдам жүруді, жүгіруді, секіруді жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жылдам жүгіруге жаттықтыру. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру. «Асфальттағы суреттер» (М.	- Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті

	тапсырмаларды орындауды үйрету, мақсатқа жету ұмтылысын қалыптастыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: торды ракетканы қарсыластың торсыз жағына лақтыруды үйретуді жалғастыру.	кезектестіру. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	теңдікті сақтай білуді жетілдіру.	Әлімбаев) Мынау биік кезең, Сен көрмеген бір тау. Көкпеңбегі - өзен, Ал жасылы - бұл бау... Өткен асфальт жолмен, Түрлі-түсті бормен. Қызығардай көрген, Сурет салған ол мен.	айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Кім ұзағырақ?" (қапшаларды лақтыру) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: алысқа лақтыруды дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күш пен жылдамдықты жетілдіру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Әңгімелесу: "Мектеп жасына дейінгілер және күн тәртібі".	Кеңес: "Сіздің балаңыз серуенде".	Әңгімелесу: "Сіздің балаңыздың тәртібі".	Кеңес: "Спорт және бала".	Әңгімелесу: "Мектеп жасына дейінгілердің сұрақтары".

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдымановна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж.
«Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025	**19.08.2025**	**20.08.2025**	**21.08.2025**	**22.08.2025**
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңілді әуенмен ойын алаңында қарсы алу. Ата-аналармен балалар өздерін қалай сезінетіндері, көңіл-күйлері, бастан кешкен қызықты оқиғалары, ненің ұнағаны жайлы әңгімелесу.				
	"Туған өлкеде не өседі?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, сөздік қорын қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық танытуға тәрбиелеу. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін	"Жазғы көгал" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сын есім мен зат есімдерді байланыстыруға жаттықтыру; сөздік қорларын молайту. "Иттің үйшігі" құрылыс ойындары. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қиялын, зейіндерін, жануарларға деген сүйіспеншілігін дамыту. Ойын жабдықтары.	"Не дөңгелек болады?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ой-өрістерін, зеректікті, қиялдарын дамыту. "Стоп-кадр" пантомима жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге	"Ойлан да тап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сипаттау әңгімелерін **құрастыру**ға жаттықтыру, құрдастарын мұқият тыңдау біліктіліктерін дамыту. "Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	"Лото: "Үй жануарлары"" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды, үй жануарларын, топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Түстер бойынша карточкаларды

	дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова.	"Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Педагог өз үйлерін **құрастыру**ды ұсынады. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али.	дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту. - Балалар, қазір сендер әуенді тыңдап, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктейсіңдер. Мен болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын. "Стоп-кадр!" - деген белгіні естісеңдер, сол қалыптарыңды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан-жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады. Құралдары: әуенді қосу құралы, әуендер жинағы, фотоаппарат немесе смартфон.	балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады,	таңдау. "Еркелетіп ата" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: Құралдары: "Үй жануарлары мен төлдері" суреттері. - Балалар, білесіңдер ме, үй жануарларының төлдерін еркелетіп атасақ, шулағанын қояды екен. Еске түсіріп айтайық: - Құлын - құлыншақ. - Бұзау - бұзауқан. - Қозы - қошақан. - Бота - ботақан. - Мысық - марғау. - Ит - күшік. - Ешкі - лақ.

				жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	
	Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: құралдармен ұқыпты жұмыс жасау біліктіліктерін дамыту; зеректілікке, байқампаздық танытуға бейімдеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы суды ауыстыру. **Мақсат-міндеттер**: өз жұмысының нәтижесінен алатын жағымды эмоцияларды дамыту, суды ұқыпты қолдану ережелерін еске түсіріп, қарапайым **еңбек дағдылары**н жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыншықтарды әдемі орналастырамыз". **Мақсат-міндеттер**: өз бетінше топтағы тазалықты қолдау, тазалық жүргізу біліктіліктерін жетілдіру; эстетикалық талғамдарын, өзгелердің игілігі үшін еңбектенуді тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Терезе алдымен жиһаздарды сүртеміз". **Мақсат-міндеттер**: шүберекті сулап, шайып, қысып, терезе алдын, сөрелерді сүртуге қатысты **еңбек дағдылары**н жетілдіру; бастаған істі аяғына дейін жеткізуге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге күтім жасау. **Мақсат-міндеттер**: балаларға өсімдіктер жапырағын тиянақты сүртуді үйрету; еңбекті ұқыпты болуға бейімдеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Күнделікті **дене тәрбиесі** жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым, Алға қарай бір адым, Жоғары, төмен қарайық, Жаттығу жасайық. (**дене тәрбиесі**)				

Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	- Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын кейіпкер бейнесіне **жапсыру**; - тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату; **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу**	- «Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу; - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын Ермек Өтетілеуов «Сәлем — сөздің анасы»	- «Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан **мүсіндеу**, суретін салу; - өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту; - ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. «Кемпірқосақ» саусақ гимнастикасы. Қараймыз: кемпірқосақ бізден жоғары, (қолды жоғары көтеру,	- Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу; - тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу; - бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. Ертегілер кейіпкерлері туралы жұмбақтар Қашып кеткем атадан,	- Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; -рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-**

	"Қасқыр мен қоян" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: балаларда кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалау дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сұрақтарға толық жауап беруде талап ету; сөздік қорларын молайту; жабайы жануарлар туралы білімдерін толықтыру. Балалардың қалалаулары бойынша ұнамды сюжеттерді кейіпкерлендіру, суретін салу.	Алдымыздан кезіккен, Көп танысты көреміз. Бәріне де ізетпен Біздер сәлем береміз. Сәлеметсіз бе, ағай! — деп, Сәлеметсіз бе, апай! — деп, Есенсіз бе, әжей! — деп, Амансыз ба, атай! — деп Ұл-қыз сәлем береміз. Көркем шығарма оқып беру. Ертай Ашықбаев «Сыйлық». Көкем сыйға үш шар берді, Үш әріпті жаздым оған! «А-н-а» деген сөзді көрді, Алғыс айтты анам маған. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Қасқыр" әні **Мақсат-міндеттер**: берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы	жартылай дөңгелек жасау (серіпінді қозғалыс). Ағаштардан жоғары (қолды жоғары көтеру). Үйлерден жоғары (қолмен шатыр жасап тұру). Теңізден де толқыннан да жоғары (қолмен толқын жасау). Менен де жоғары (қолды бастан асыру). **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Мысық" **Мақсат-міндеттер**: балаларға қарапайым пішіндерді қағаздан жасауға, бүктемелерді диагональмен дұрыс бүктеуді үйрету; **шығармашылық** қабілеттерін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту; үй жануарларына деген ұқыпты және қамқор қатынасты тәрбиелеу. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу**	Қашып кеткем ападан, Орманда кеше жүр едім Домалап шықты алдымнан. Кедей еді бұл бала, Айы туды онынан. Жын шығады, қаласа, Сиқырлы оның шамынан. Үй жинаған ұқыпты, Бір қыз боптыертеде. Тыңдамаған мысықты, Салыпты ғой әлекке. Айлакер деп мені ойлайсыңдар, Сөгіп мені қоймайсыңдар. Ештеңе етпей жүрейін бе? Осыны қалай ойлайсыңдар? **Жапсыру**дан ойын-жаттығу "Менің қалаған үй жануарым" **Мақсат-міндеттер**: бұрын үйренген	**жаттығу** "Тотықұс" **Мақсат-міндеттер**: сәндік құстардың сыртқы құрылымының ерекшеліктерін нақтылау, құстардың сұлулығына назар аударту, құстарға күтім жасау ережелерімен таныстыру; байланыстырып сөйлеуді, логикалық ойлауды дамыту; балаларды құстарға деген сүйіспеншілікке, құстарға қамқорлық жасауға және қорғауға тәрбиелеу.

		балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	"Менің сүйікті үй жануарым" **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұппен түрлі бағытта жүгіру; заттарды алысқа дәлдеп сол қолмен лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес) дағдыларын дамыту; балаларда қозғалыс бағытын өзгертіп, қосымша қадаммен алға; бытырап жүру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру іскерліктерін дамыту.	білімдер мен дағдыларды қолдана отырып, балаларды өз жұмысының мазмұнын өз бетінше таңдауға және жоспарлаған жұмысты орындауға үйрету; **жапсыру**дың әртүрлі техникаларын бекіту; **шығармашылық** белсенділігін арттыру; тәуелсіздікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	"Жаңғырықты" бақылау (тыңдау). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың табиғат құбылысы (жаңғырықпен) таныстығын кеңейту, ой-өрістерін,	Торғайларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың дене ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту.	Көшеде өткен итті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды жануарлардың қимылына, сыртқы келбетіне қызығушылықты	Араны бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: араны өзге жәндіктерден ажыратып, таныс жәндіктерді атай білуге	Бақ-бақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: емдік өсімдіктер, оларды жинау және қолдану ережелері жайлы ұғымдарын қалыптастыру

	байқампаздықтарын дамыту; айналасын қоршаған әлемді, құбылыстарды танып, білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. Балаларға әртүрлі ортаға барып, дауыстарын шығаруды ұсыну. Кең аулада, залда, ашық жерде дауыстың соңынан тағы бір қайталанып, бәсеңделіп естілетін дауыстар тізбегі туралы айту. Бұл ауада ерекше жағдайда пайда болатын құбылысты "жаңғырып" деп атау. Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбек етуге ниеттерін тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай,	Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. Балалардың назарын торғайдың бір орында тоқтамайтынына аудару; торғай - өте пысық, жылдам, шапшаң, зерек, көңілді құс екені туралы айту. Торғай жыртқыштардан тез құтылу үшін көп қимылдайды, қауіпті сезетін құс. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: қураған ұсақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: жұмыс дағдыларын меңгерту; ересектерге көмектесу ұмтылысын	арттыру; ит жануарының көп түрі болатыны туралы түсініктерін тиянақтау. Педагог балаларға Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қ. Мырзалиев Еңбек әрекеті: ұсақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалықты сақтау ниетін дамыту. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	дағдыландыру; олардың басты ерекшеліктерін нақтылау; тіршілік иелерін танып-білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. "Ара". Қызғалдақтың қасына Қойып едім қондырмай, Бізін сұғып басыма, Шақты ара оңдырмай. Енді тимен оған мен, Ісіп кетті бас, шекем. Балы тәтті болғанмен, Тілі өзінің ащы екен! Қ. Мырзалиев. Балаларға араның қауіпі мен пайдасы туралы айту. Балалар араның әрекетіне бөгет болмау керектігін түсіндіру. Сонда шағудан құтылуға	үрдісінде, танымдық белсенділіктерін дамыту. Баланың тәрбиешімен және достарымен түрлі әсерлерімен бөлісу ынтасын қолдау. Өсімдіктерді, жан-жануарды күтіп-баптайтын орындарда, тағы басқа маман адамдардың еңбегі өте зор екендігі туралы баяндау. **Көркем сөз**. "Санамақ". Жиналған соң достары, Қаздай өзі басқарды, Қызықты ойын басталды: Бір болды бақшашы, Екіншісі - егінші, Үшіншісі - бақташы, Төртіншісі - теңізші. Бесіншісі - балташы, Алтыншысы - аспазшы. Жетіншісі - жылқышы, Сегізінші -

	белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған	ояту. Қимыл-қозғалыс ойыны. "Мысықтар мен торғайлар", "Қарғалар" (мөлшері 2-3 рет). **Мақсат-міндеттер**: денсаулыққа, ойынға деген қызығушылықтарын дамыту, дене бұлшықет қозғалысын пысықтау, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру;ептілікке, алғырлыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру; балаларды салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен	балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан	болады. Араның бал өнімін жасай білу қабілетін түсініп, адам араларға арнайы бағып-баптау бақшаларын жасайтыны туралы әңгімелеу. Еңбек әрекеті: балалармен бірге сәбилер тобының ойын алаңын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасау, бастаған ісін аяғына дейін жеткізу. "Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша , бір-біріне соғылмай, әртүрлі бағытта жүгіру біліктіліктерін дамыту; ойын шартын бұзбауға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қарға" мен	сырнайшы, Тоғызыншы - тігінші, Оныншысы - орманшы. Е.Өтетілеуіов Балаларға айтылған мамандардың қайсысын білетінін сұрау. Еңбек әрекеті: тәрбиешімен бірге гүлзар ішіндегі құрап қалған гүлдерді тазалау. **Мақсат-міндеттер**: орындалған жұмыстан қуаныш сезімін алуды үйрету; экологиялық мәдениеттілікті тәрбиелеу. "Бақшадағы тауықтар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: орташа қарқында жүгіруді жаттықтыру, құс қанатын келтіру, отырып тұру. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:

	ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: аласа бөренемен жүру, тепе-теңдік сақтай білу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жан-жаққа шашырап жүгіру, координацияны дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күш пен жылдамдықты дамыту.	қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	"қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта	"торғайлар" екі топқа бөлініп, белгі бойынша екі түрлі қимылдарды жасайды (жүгіру мен секіру). Балаларды құстардың қимылдарына еліктеу туралы ескерту керек. Кейіпкерлер тағы бір белгі бойынша екі жаққа таратылып кету тиіс. "Кім нысанаға тигізеді?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: затты лақтыруды жаттықтыру; көзбен мөлшерлеуді дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті	балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, доппен ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ептілікке, зеректікке тәрбиелеу.

			домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру.	сақтауға дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				

ұйқы					
Ұйқыдан тұру	Балаларды біртіндеп ұйқысынан тұрғызу. Ауа ванналары. Ояну жаттығуы. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Менің адал досым" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: өз денсаулықтарын нығайту, пайдаланып отырған азық-түліктердің зиянды немесе пайдалы екенін түсіндіре білу. Ойын басында тәрбиеші балаларға өздерінің сүйікті жан-жануарлары жайлы айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші ит жайлы бейне фильм көруді ұсынады, қолға үйретілген жануарлардың иелеріне тәуелділігі жайлы түсіндіру, балалармен жан-жануарларға қандай көмек тигізуге болатынын бірге талқылайды.	"Қатені түзе"дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: әрекеттердің дұрыс реттілігін орнатуға үйрету. Ойын барысы: баланың алдына суреттер жиынтығы жатады, бірақ суреттердің бірі өз орнында жатқан жоқ. Бала қатені тауып, суретті өз орнына орналастырады да, кейін өзінің суреттер жиынтығы бойынша әңгіме құрастырады. Сюжеттті-рөлдік ойын ""Аналар мен қыздар"". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы туралы, отбасы	"Керісінше айт" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда зеректікті, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын барысы: Тек қана қарама-қарсы мағыналы сөздерді атау. Балалар мен тәрбиеші шеңбер құрып орындықтарға отырады. Тәрбиеші бір сөз айтып, допты балалардың біріне лақтырады, бала допты ұстап алып, қарама-қарсы мағыналы сөз айтып, допты қайта тәрбиешіге лақтыру керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Алға!"-десе, бала: "Артқа!"-деп жауап береді, (оңға - солға, жоғары-төмен, алыс - жақын, т.	"Кітап детективі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: әріптерді нақты суреттермен сәйкестендіруді үйрету; ой ұшқырлығын дамыту. Барысы: әріпті жұмбақтап, балаға тапсырма беру - кітаптан сол әріпке сурет табу. Егер бірнеше бала ойнаса, жарыс элементтерін енгізу: кім қажет суреттер санын көп тапса, сол таңдайды. Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат" **Мақсат-міндеттер**: балалардың әуе	"Пайдалы - зиянды" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: өз денсаулықтарын нығайту, пайдаланатын зық-түліктердің пайдасы мен зияндылығын түсіндіре білу. Ойын басында тәрбиеші балаларға үлкен парақ бетте бейнеленген пайдалы азық-түліктерді жасыл маркермен қоршауды ұсынады, Ары қарай тәрбиеші басқа азық-түліктердің зиянын түсіндіреді, балалармен бірге талқылайды. Бағыттаушы сұрақтар арқылы ойын барысында тәрбиеші

	Тәрбиешімен бірге балалар әртүрлі әрекеттердің нұсқасын ұсынады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық емхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Барысы.Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін	мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	б).Үстеуді ғана емес, сонымен сын есімдерді, етістіктерді: астыңғы-үстіңгі. Егер допты алған бала, жауап беруге қиналса, балалар тәрбиешінің ұсынысы бойынша топпен жауап береді. Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет" **Мақсат-міндеттер**: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар	көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Барысы. Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың	балаларға тағам бойынша маман, шынығу бойынша нұсқаушы болуға мүмкіндік береді. Сюжетті-рөлдік ойын "Жас экологтар". **Мақсат-міндеттер**: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік **шығармашылыққа** жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы

	оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу.		арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды.	ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі.	жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы).
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Көлікті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көліктерді қолданысы	Құмды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмның қасиетін	Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Түймедақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:

	бойынша ажыратуды үйрету; жүргізуші мамандығына қызығушылықтарын қалыптастыру. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен	анықтау, құммен топырақтың ұқсастығы мен айырмашылығын анықтау. Мақал. Құл жиылып бас болмас, Құм жиылып тас болмас. Балаларға суды қолданып, "құмнан пішіндерді жасауға болады дегенді" іс-тәжірибеде дәлелдеуді ұсыну. Еңбек әрекеті: құмды қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: балаларға құмды ойынға дайындау әрекетіне баулу, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей,	танымдық әрекеттерін белсендету; еңбек нәтижесін бағалауды үйрету ь результаты труда. **Көркем сөз**. "Көше тазалаушы". Таныссың ба, бала, менің ісіммен, Көшелерді сыпыратын кісі мен. Қалған-құтқан нәрселерді жұғымсыз Сыпырғышым сыпырады тынымсыз. Ескі-құсқы шүберекті, сүйекті, Қораптарды, түймелерді, тиекті. Шиқылдаған екі жақты арбамен Апарам да аударамын орға мен. Қадыр Мырзалиев Балаларға аула сыпырушының құрал-жабдықтарын атап, сол жабдықтарды жұмыста қалай қолданытынын көрсетуге шақыру. Еңбек әрекеті: сәбилер тобындағы ойын	жаз мезгілінің ерекшеліктерін, табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін бекіту, "кемпірқосақ" жайлы түсініктерін кеңейту. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Еңбек әрекеті: ойын алаңында ойыншықтарды жуу, кептіру үшін үстелге орналастыру, топтық жұмысты мадақтау. **Мақсат-міндеттер**: қарапайым **еңбек дағдылары**н	баладардың түймедақ гүлі туралы білімдерін толықтыру; сұлулық пен емдік қасиетін білуге ынталандыру; қызығушылықты арттыру. Жұмбақ, Көзі сары, кірпігі ақ Шалғын мен гүлзарда өседі. (Түймедақ) Педагого түймедақтың шалғындық өсімдіктер түріне жататынын түсіндіреді; түймедақты адамдар бау-бақшада декоративті қалпына жеткізіп, өндеп өсіріп алғаны туралы баяндайды. Түймедақтың емдік қасиеті, іс-тәжірибе жасалып, көрсетіледі: дәріханада алынған, ыдысқа салынған түймедақтардың күлтешелеріне ыстық су құйылып, жасы

	суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. "Түрлі-түсті автомобильдер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: **дене тәрбиесі** белсенділігін заттың (рөлмен) көмегімен, ойын арқылы дамытуды жалғастыру. Еңбек әрекеті : құмды аудару. **Мақсат-міндеттер**: ересектерге көмектесу ниетін тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге,	жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге,ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап,	алаңындағы гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: суқұйғышқа, шелекке су толтыру біліктілігін дамыту, суғару кезінде суды ұқыпты пайдалану, ұжымдық жұмысты мадақтау. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды әртүрлі бағытта жалтарып жүгіруде жаттығу, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында	дамыту, тазалыққа тәрбилеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-	жабылады. (Балалардың белгілі қашықтыққа тұрғызып, қауіпсіздікті ескеріп тұру керек.) Педагог ыдыстағы судың сарғайып бара жатқанын байқатады да тымау, суық тигенде түймедақтан бұқтырманы ішу пайдасы туралы түсінік беріледі. Еңбек әрекеті: ойын алаңын қурап түскен жапырақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалық жүргізу құралдарын: қалақ, сыпыртқыш, шелек қолдану біліктілігін дамыту. Татулық пен ұйымшылдық таныту. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа,

	күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Нысанға тигіз" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: құм салынған қапшықты нысанға	балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Көгалдағы хоккей" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: үйрету жұптасып бір-біріне допты домалату, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Дене мүшелері" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың дене мүшелері туралы түсініктерін тиянақату; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Мынау - менің жүрегім, (Екі қолды кеудеге қою) Бәрі осыдан басталған. Мынау – басым ақылды, (Екі алақанды басқа қою, сипау)	балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: балаларға ойынға қажет құрылыс нысандарын тұрғызуды үйрету (үй, и т.б.); ойында табиғи материалдарды қолдану (құм, су т.б.). Ойын мазмұны мен тақырыбын байытуды дамыту.	бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек	зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Кім қапшаны алыс

	кезекпен бір қолмен лақтыра білу қабілетін дамыту; дәлдікке, төзімділікке тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бағытты өзгерте отырып жүгіруге жаттықтыру. **Мақсат-міндеттер**: шымыр, жылдам болуға баулу.	Бәрін осы басқарған. (Сұқ саусақ жоғары) Мынау – оң қолым, (Екі қолды кезек - кезек екі жаққа сермеу Мынау – сол қолым. Барлық істі басқарған. (Шапалақтап) Д. Ахметова Өз бетімен еркін ойын әрекеті: екі аяқпен орында секіру. **Мақсат-міндеттер**: жылдамдықты дамыту.		болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Кім бірінші жиналады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс жылдамдығын, кеңістікті бағдарлауды, зейінділікті дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жылдам жүгіруді жаттықтыру.	лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ракетканы қарсыласы жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту,				

мен балалардың еркін әрекеті	кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Әңгімелесу: "Балаға арналған бас киім".	Әңгімелесу: "Судағы қауіпсіздік".	Кеңес: "Театрға арналған қуыршақтар жасау".	Әңгімелесу: "Бала гигиенасы".	Әңгімелесу: "Құммен ойнауға арналған ойыншықтар".

Дайындаған
Тәрбиеші *Ергешова НазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «БАЛАУСА» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.202ж5- 29.08.2025ж
«Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025	**26.08.2025**	**27.08.2025**	**28.08.2025**	**29.08.2025**
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Ата-аналармен балалардың өздерін қалай сезінетіндері, көңіл-күйлері туралы әңгімелесу, жағымды атмосфера орнату, балалардың әртүрлі мазмұнды іс-әрекеттері үшін жағдай жасау.				
	Әңгімелесу: "Таңғы сәлемдесу". **Мақсат-міндеттер**: балалардың естеріне ересектермен, құрдастарымен, жасы кішілермен амандасу қажеттілігін түсіру, әдептілік ережелерін айту. Әр түрлі жағдайлардағы мінез-құлық үлгілерін дамыту, тиісті сөйлеу құрылымдарын қолдануға үйрету. **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	"Балабақша" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдап қозғалуға ынталандыру; дене мүшелерін жетілдіру, жағымды эмоцияларды дамыту; балабақшада ұйымшыл болуға баулу. - Балабақша, балабақша (Орнында марш басу, қолдармен сермеу) Біздің ортақ үйіміз.	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары.	"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. (**тіл дамыту**,	"Балық, құс, аң" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: аңдарды, құстарды, балықтарды топтастыру біліктіліктерін бекіту. **Көркем сөз**. "Аквариумдағы балықтар". Мекендеген теңіз-мұхиттарда Балықтар жіберілді аквариумға. Қозғалып, жүзіп жүр ары-бері, Түстері ала, қызықты пішіндері.

	тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев.	Бізбен бірге, бізбен бірге (Орнында жүріп, шапалақтау) Ойыншықтар, достарымыз. Ойнап-күліп, ойнап-күліп, (Орнында секіру, қолдармен жоғары шапалақтау) Бізбен бірге қоймайды, Қолды бұлғап, қолды бұлғап, (Орнында жүріп, қолдармен алдыда бұрмалау) Кейіпкерді сомдайды. Отырады да тұрады, (Қолдар белде, аяқтарды бүгіп, тік тұру) Теңселеді жан-жаққа, (Қолдар белде, оң-сол жақтарға теңселу) Оңға-солға бұрылады, (Қолдар белде, оң-солға бұрылу) Жүреді болашаққа. (Орнында марш басу, қолдарды жоғары көтеру) "Қайсысы ең ауыр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	"Кім спортшы?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орнында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі. Денемізді иеміз, (Алдыға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып	**математика негіздері**) "Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен**	Д. Ахметова. "Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (заттар). **Мақсат-міндеттер**: балалардың қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы

		балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон, доп, қияр)	секіру) Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) Аударған А. Кокенова.	**таныстыру**)	суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар.
	"Тәрбиешінің көмекшісіне төсек-орын жабындыларын ауыстыруға көмектесу". **Мақсат-міндеттер**: төсек жабындыларын қолданысына қарай бөлуге үйрету, тәрбиешінің көмекшісіне көмектесу ниетін және басқалардың еңбегіне құрметпен қарауға, берілген тапсырмаға	"Оқу қызметіне керек құрал-жабдықтарды дайындаймыз". **Мақсат-міндеттер**: берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды дамыту, оқу қызметіне керек материалдар мен құрал-жабдықтарды ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін дамыту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру. **Мақсат-міндеттер**: зейінді, балықтарға күтім жасау ниеттерін дамыту, тіршілік иелеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Шкафтың ішін ретке келтіреміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сыртқы киімдерін шкафқа жинауда ұқыптылық танытуға дағдыландыру; ретсіздікті көріп, оны түзеуге деген ынтаны дамыту. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыншықтарды реттеп қоямыз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұмыс басталар алдында жұмыс алжапқыштарын киюге үйрету; ойыншықтарды жинақы: жуу, кептіру, сүрту және орындарына қою; еңбексүйгіштікті дамыту, ретсіздікті көре білу; сумен

	жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу; еңбекке баулу. (**еңбек іс-әрекеті**)				жұмыс істеу кезіндегі ұқыптылық. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығулар баланың қимыл-қозғалыс және эмоционалды демалуына ықпал етеді. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Балабақшам өз үйім» - «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу; - тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық **сурет салу**ға	- **Дене тәрбиесі**дың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада	**Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Масақ" украин халық ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларды оқылған шағын ертегі желісі бойынша ертегі мазмұнын айтып бере білуге үйрету; өз	Менің Қазақстаным «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	Конституция күніне орай - Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге

	жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу; - тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, **музыка** жетекшісі, **дене тәрбиесі** жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Біз татумыз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға достық,татулық туралы мағлұмат беру. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Достығымыз жарасқан» **Мақсат-міндеттер**: Балаларға дос пен достық туралы білімдерін қалыптастыруды жалғастыру. Олардың сезімдері мен	қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; - «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. Абдрахман Асылбек «Дене мүшелері». Екі аяғың сау болса, Асулардан асарсың. Екі қолың сау болса, Жақсы заттар жасарсың. Екі көзің – шырағың, Көру үшін жаралған. Естіп екі құлағың, Тәтті әуеннен нәр алған. Иістерді, ал, мұрын Сезу үшін жаралған. Көмейдегі бал тілің Сөзің үшін жаралған. Ең мықтысы басың ғой, Ақыл үшін жаралған. Ақтарса ол асыл ой, Орындалар бар арман. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Достық біздің туымыз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды биіктігі 5-10 см 2-3 заттың	ойларымен бөлісе білуге талпындыру; ертегі кейіпкерлерінің қимылын, дыбысын салдырып, кейіпкерлер бейнесін сомдау қабілеттерін дамыту; еңбекқорлыққа тәрбиелеу, жалқаулыққа бой алдырмауға баулу адамгершілікке, достыққа, кішіпейілдікке тәрбиелеу. Саусақ гимнастикасы. «Бір үйде біз нешеуміз?» Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуіміз Бас бармағын – атам, Балаң үйрек – әжем, Ортан терек – әкем, Шылдыр шүмек – шешем, Кішкене бөбек – мен! Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. - Қазақстан, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; - «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Достық ғаламшары» **Мақсат-міндеттер**: Балаларыдың достық жайлы	бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру; «Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру.

	эмоцияларын басқара білуге ықпал ету, достық туралы түсініктерін кеңейту, балалардың мейірімділік туралы түсініктерін тереңдету; «дос» және ""достық"" сияқты ұғымдар туралы балалардың білімдерін кеңейту, Балаларда эмпатия қабілетін, қиын жағдайда бір-біріне көмекке келуге деген ұмтылысын дамыту, сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Бір-біріне деген әділетті қатынасты, басқаларға деген қайырымдылықты тәрбиелеу.	үстінен кезектесе секіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүруге үйрету; қатарға үшеуден тұру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; 50-60 метрге жүгіру іскерліктерін дамыту; қимылды ойындарға қызығушылықтарын ояту.		білімдерін жалпылау және кеңейту; "алақанда бастыру" арқылы **сурет салу** техникасын бекіту; қағаз бетінде еркін бағдарлау, ортақ композиция жасау барысындағы ұжымдық жұмыс біліктіліктерін қалыптастыру; логикалық ойлау қабілеттерін, суретті қағаз бетіне орналастыру біліктіліктерін дамыту; өз күшіне сенуге, шыдамдылыққа, әдептілікке тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Дос болайық бәріміз!" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың **музыка**лық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен	

				музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында **шығармашылық** қиял мен **музыка**лық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмырсқалар тіршілігі жөніндегі түсініктерді тиянақтау; жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Педагог жүгіріп өтіп жатқан құмырсқаларға	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың дене ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. "Торғайдың әні". Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң,	Бұлттарды (қара бұлттарды, жаңбырды) бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттері**: балалардың табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейтуін жалғастыру, жазғы аспанды бақылау дағдыларын, зейінін, ойлауын, қиялын дамыту; байқағыштық	Раушангүл бұталарын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: раушангүл туралы көп білуге ынталандыру; өсімдіктердің өсуі мен дамуын бақылау, табиғи ортаға қамқорлық көзқарасты	Жерге құрап түскен жапырақтарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың жапырақтар жайлы білімдерін бекіту; сұрақ-жауап негізінде сөздік қорларын кеңейту; ойлау қабілеттерін, қиялдарын дамыту;

	көңіл аударады. Құмырсқалардың бірігіп, бір ұяда мекендейтінін, өте шапшаң, еңбекқор, ұйымшыл жәндіктер болғандығын көрсету, түсіндіру. Құмырсқалардың күші өте мол екендігін, жапырақты, бұтақтарды немесе құрттарды, салмағына қарамай, көтеріп таситындығын бақылату. "Құмырсқалар". Жанталасқан жәндіктер, Шынжырдай тізіліп жүгірген, Бірігіп алыпты алады, Зәулім ұяны салады. Д. Ахметова Еңбек әрекеті: ойын жабындысын жинау. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** дамыту. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Балалардың назарын торғайдың бір орында тоқтамайтынына аудару; торғай - өте пысық, жылдам, шапшаң, зерек, көңілді құс екені туралы айту. Торғай жыртқыштардан тез құтылу үшін көп қимылдайды, қауіпті сезетін құс. Еңбек әрекеті: ересектермен бірге гүлзар ішін түптеу. **Мақсат-міндеттер**: жұппен бірігіп жұмыс жасай білу; достық қарым-қатынасты дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Ит пен торғай" қимыл қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: торғай мен итке тән әрекеттер туралы білуге машықтандыру;	пен сезімталдықты тәрбиелеу. Аспанда. Қ. Мырзалиев Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. **Мақсат-міндеттер**: бастаған істі аяғына дейін жеткізуге баулу.	қалыптастыруды жалғастыру. Раушангүлдің әсемдігі, хош иісі және қауіпті сабақтарындағы тікенектері туралы, гүлдің бұта болып өсуі туралы, раушангүлдің итмұрынның тектесі екені туралы баяндау. Гримм атты неміс жазушыларының "Ұйқыдағы ару" ертегісін балалардың есіне түсіру. Раушангүлдің осы ертегі желісінде алатын орны туралы айту. Еңбек әрекеті "Құмды қазып, аудару" **Мақсат-міндеттер**: ересектерге көмектесу ниетін тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	табиғат сұлулығын сезінуді тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: қураған жапырақтарды, солып қалған гүлдерді жинау, тұқымдарын келесі жылға жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаз қалташаларын қолдану. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа

	балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған	олардың дыбысын сала білуге дағдыландыру; секіру мен жүгіру қимылдарын жетілдіру. "Иттер" мен "торғайлар" екі топқа бөлініп, белгі бойынша екі түрлі қимылдарды жасайды (жүгіру мен секіру). Балаларды құс пен жануардың қимылдарына еліктеу туралы ескерту керек. Кейіпкерлер тағы бір белгі бойынша екі жаққа таратылып кету тиіс. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң	"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Түрлі-түсті автокөліктер" қимылды ойын-жаттығуы.	**Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды. Қалғаны "бояулар" болады. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы"	тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ

	баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Өрт сөндірушілер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда топтық сезімді, қимыл-қозғалысты белгі бойынша орындау біліктіліктерін дамыту, бір және екі бағанаға жылдам тұруға жаттықтыру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құрдастарымен қарым-қатынас жасау	жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды	**Мақсат-міндеттер**: ойын ережесін сақтауды, тәрбиешінің белгісі бойынша, кеңістікті бағдарлап, белгілі бағытта, бір-біріне соқтығыспай жүгіруді жетілдіру. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау	бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет	бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Шеңберден шеңберге" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бағыттарды өзгетіп, алға екі аяқпен жылжи отырып, секіруге даңдыландыру; күш-қуатын, дамыту, дене мүшелерін жетілдіру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.

	біліктіліктерін қалыптастыру.	меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту. **Мақсат-міндеттер**: допты бір-біріне астыңғы жақтан лақтыру біліктіліктерін дамыту.	тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Кім бірінші жиналады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс жылдамдығын, кеңістікті бағдарлауды, зейінділікті дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, еңкейіп	

				жүру. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиеші тапсырмасы бойынша қимылдарды орындау біліктіліктерін дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Балаларды біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Шығыс жаттығуларының элементтері. Беті-қолды салқын сумен жуу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				

Бесін ас.					
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздылыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы -	"Не өзгерді?" дамытушылық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда қабылдауды, зейінді, есте сақтауды дамыту; ой ұшқырлығын, байқампаздықты тәрбиелеу. Керекті құралдар: әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Тәрбиеші балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Саны алдымен 6-дан басталады да, кейін 10-12-ге дейін жетуі мүмкін. Ойыншықтар бір қатарға қойылғаннан кейін, балалар олардың реттік санын айтулары мүмкін. Балалар көздерін жұмады, тәрбиеші қатардағы ойыншықтардың	"Жол белгілері" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логиканы дамыту, жолда жүру ережелерін есте сақтауды, белгі бойынша бағдарлауды үйрету. Барысы. Тәрбиеші белгілерді қарастырып, кейін оларды бөліп, қолданылу аясые түсіндіруді ұсынады. Егер бала жауап беруге қиналса, онда құрдастарынан көмек сұрауына болады. "Театр"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды өзіне жүктелген рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалар арасындағы достық қарым-қатынас қалыптастыру. Мәдени ошақтар олардың әлеуметтік маңызы жайлы ұғымдарын бекіту. Балалардың театр, театр труппасы,	"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорын молайту, зейіндерін, ой ұшқырлығын дамыту; өзара достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші балаларға "Құстар" тақырыбына сөздер құрауды т Тәрбиеші "Құстар" түсінігімен байланысты бір сөз айтады да, кезекті келесі балаға береді. Бала, белгіленген уақытта, керекті сөзді таппаса, қатені толтыру үшін, өз өнерін ортаға салады. "Ғарышкерлер" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: мектепке	Логоырғақ. «Көгершін» Біз ұшамыз, ұшамыз, Бар әлемді құшамыз. (Қолды екі жаққа қанат сияқты керіп, бірінің артынан бірі шеңбер жасап жүгіру) Әрбір үй мен қалаға, Тыныштық бақыт сыйлаймыз. (Бір-бірінің қолдарынан ұстап, үлкен шеңбер құрау) Бірімізбен біріміз, Бәріміз дос болайық. (Қолды жоғары көтеру, төмен түсіру) Ағашты тербеген желдейміз, Теңіздегі жаңбырдан кейінгі селдейміз. (Қолды толқындата қимылдату) Біз бәріміз күнмен дос боламыз. (Қолды жоғары көтеріп, алақанға қарау) Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".

	тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. "Машинаны кім жүргізеді?"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: жүргізуші мамандығы жайлы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту, жаяужүргінші түсінігін нақтылау, жолда жүру ережелерін сақтау. Барысы. Балалар көлік жүргізу үшін не керек екенін, түсіну керек. Балалардың алдына әртүрлі көліктер қойылады: жүк, жеңіл көлігі, автобус. Балалар өздеріне көлік тандайды, жағдайды ойнайды, ары қарай сюжет бойынша біреуді автобус жүргізушісі, біреуді кондуктор етіп	орнын ауыстырады. Балалар көздерін ашып, қай ойыншық, қандай орынға ауыстырылғанын айтады. "Кітаптар емханасы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кітаптарды ұқыпты ұстауды үйрету. Кітапты "ауырғанды емдеу" жөндеуді үйрету. Қайшыны дұрыс қолдануды, ұқыпты желімдеуді үйретуді жалғастыру. Кітапты қолдану ережелері жайлы әңгімелеу. Өлең оқу. Мақсаты: балалардың өлең мәтінін есту арқылы қабылдау біліктіліктерін қалыптастыруды жалғастыру, жеке сөздер мен сөз тіркестерін есте сақтау. Көркем шығармаларға деген қызығушылықтарын	театр қызметкерлері жайлы білімдерін бекіту. Театр жұмысының ұжымдық мінезін көрсету, сөйлеу мәнерін дамыту. Құрал-жабдықтар: ширма; әртүрлі театр түрлері; афишалар; билеттер; бағдарлама; костюм элеметтері. Барысы. Балаларға театр тандау ұсынылады; билеттер, афишалар дайындау; көрермендердің театрға келуі; әртістердің спектакльге дайындығы; театр қызметкерлерінің сахнаны қойылымға дайындау; антрактпен спектакль.	дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, **дене тәрбиесі** дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға «Ғарышкерлер» ашықхат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің	**Мақсат-міндеттер**: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты

	сайлайды, басқа балалар-жолаушылар, жүру барысында жол белгілері бойынша қозғалады.	тәрбиелеу. - «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату.		шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымырынға отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы.	мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Жаңбырды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды табиғат құбылысы-жаңбырмен	Сауысқанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың сауысқан құсы туралы	Көлеңкені бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды көлеңке құбылысымен	Қылқан жапырықты ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Жел мен бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаздың ашық аспан

	таныстыруды жалғастыру. Жаңбырдың өсімдіктердің өсуіне тигізетін ықпалы жайлы айту. Балаларды сөйлеу барысында жаңбырды сипаттайтын сын есімдерді қолдануды үйрету. Балалармен жазғы жаңбырды бақылау. "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті:	түсініктерін тиянақтау; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды серуеннен кейін орындарын ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды тазалау және жинау, себетке салу. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап,	таныстыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Көлеңке - бұл дене жарық көзінен келетін, жарыққа бөгет жасағанда пайда болатын қараңғылықтың күйі. Бөгет жарықтың бетке жетуіне кедергі жасайды, соның себебінен көлеңке пайда болады. Мөлдір емес денелердің ғана көлеңкесі болады, себебі жарық мөлдір денелерден өтіп кетеді. Көлеңке жарық көзінен қарама-қарсы жақта пайда болады. "Көлеңке мен адам". Ұстаймын деп болды әуре Көлеңкені бір Есер: Қашып берді Көлеңке, Қуып еді ол ілесе, Көлеңке де жүгірді, Жүгіргенде ол тіресе. А. Асылбек Балаларды жарыққа шығып әртүрлі	ағаштар жайлы білімдерін бекіту, қорытындылау, салыстыру, тұжырымдай білуді дамыту; қылқан жапырақтыларды өзге ағаштардан ажырата білуге баулу. Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар міз бақпай. Тау етегі тұрағы, Жап–жасыл боп тұрады. (Қарағай) "Қысы – жазы шешпейтін, Көйлегі бар жасылдан. Өзгертпейді еш кейпін, Жаралғандай асылдан. (Шырша) Балалардан қарағай мен шыршаны қандай белгілерге қарап ажыратындарын сұрау. Екі ағаш қылқандарының	сұлулықты көру біліктіліктерін бекіту; **шығармашылық** қиялдарын дамыту. Болжамдар: бұлттар жылдам қозғалса – ауа-райы ашық болады. Бұлттарды бірнеше түрі бар екендігін айту. Оның ішінде ақ бұлттар желмен айдалып ұшады; сұр бұлттар жиналып, аспанды жауып, жаңбырды әкеледі. "Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға

	гүлзардағы арам шөптерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: бастаманы мадақтау, еңбектену ниетін қолдау, гүлдердің сұлулығын көруді дамыту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам	ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы	қимылдарды жасай тұра, көлеңкені бақылауға шақыру. Еңбек әрекеті: тәрбиешімен бірге, гүлзар ішіндегі құраған өсімдіктерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: орындалған жұмысқа қуана білуді үйрету. "Оң қолым мен сол қолым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың оң мен сол жақты ажырата білу қабілеттерін бекіту; мәтіннің мәніне сай қимылдауға, оң мен сол жақты дұрыс ажыратуға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Оң қолым менің, қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен қасық ұстап аламын, (Қасықты ұстағанды көрсету)	ұзындықтары мен түстеріне көңіл аударуды ұсынады. Қылқан жапырақтылардың неге солай аталатынын туралы сұрау. Адам денсаулығына, табиғаттың жануына жағымды ықпалы туралы баяндау. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбек етуге ниеттерін ояту, жұмысты таза және тиянақты орындау. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе,	баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. Еңбек әрекеті: гүл тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеу, еңбектену ниетін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа,

	шығып тұру тиіс. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға	жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. "Ұстап ал" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; достық қарым-қатынастарды дамыту. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	Әдемі сурет саламын. (Сурет салғанды көрсету) Сол қолым, сен не қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен үзілген нан аламын, (Нанды ұстауды көрсету) Қағаз бетін баса аламын. (Қағазды басып тұрғанды көрсету) Оң мен сол қолдарыммен, (Екі қолды көрсету) Заттарды зерттеймін мен, (Саусақтармен жыбырлату) Мыжғылап, ұстап-сипап, (Жұдырықты ашып-жұму) Сәлем деп досқа бұлғап. (Екі қолмен жалауша тәрізді бұлғау) Колдарыммен мен үнемі, (Екі қолды көрсету)	Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады.	жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған

	келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны	допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Мені қуып жет". **Мақсат-міндеттер**: жалтарып, бағытты өзгертіп жүгіруді дамыту.	Жеңімді бірге түремін. (Жеңдерді түргенді көрсету) Нан илеп, шапалақтап, (Нан илеуді көрсету, шапалақтау) Қуанышпенен қостап. (Шапалақтау) Д. Ахметова "Сақина" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың орташа немесе кішкентай шеңбер жасап тұру, сөзбен қимыл-қозғалысты үйлестіре білу біліктілерін дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бүйірлеп түзу жүру. **Мақсат-міндеттер**: негізгі қимылдарды жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға баулу.	Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!"	кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде

	сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. Еркін ойындар: шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты бір-біріне лақтыру. **Мақсат-міндеттер**: допты екі қолмен лақтырып, қағып алу біліктіліктерін бекіту.			Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты лақтырып, екі қолмен ұстап алу. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				

оралу					
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кеңес: "Ойыннан оқу қызметіне".	Әңгімелесу: "Баланың тамақтануы "	Кеңес: "Отбасылық мерекелер".	Әңгімелеу: "Бала экран алдында".	Тілек айту акциясы.

Дайындаған
Тәрбиеші *ЕргешоваНазеркеАбдыманаповна*

Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

БЕКІТЕМІН:
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасының
меңгерушісі: _____ Битуганова Р.Я
30.05.2025ж

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*
2024-2025 оқу жылына арналған ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Дайындаған: Жұмабекова Сабира Шералиевна

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.06.2025ж. - 05.06.2025ж.
«Бақытты балалық шақ»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	02.06.2025	**03.06.2025**	**04.06.2025**	**05.06.2025**	**06.06.2025**
Күн тәртібі	«Әрқашан күн сөнбесін!»	«Менің әлемім»	Кәусәр бұлақ	«Мен елімнің Ұланымын!»	
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Әрқашан күн сөнбесін" әнімен қарсы алу.				
	"Менің ой-қиялым" шабыттану сәті. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-қиялын дамыту; босаңсыту жағдайын жасау. - Балалар, қазір, **сурет салу** алдында, әрқайсымыз біраз ойнанып, әуенді тыңдап, шабыт алайық. Құралдары: әдемі әуен жазбасы. Жаттығу аяқталғаннан кейін педагог балаларды аралап, нені	"Менің жанұям" фотосуреттерді қарастыру. **Мақсат-міндеттер**: байланыстырып сөйлеу қабілетін жетілдіру, сөздік қорын молайту; туыстарға деген сүйіспеншілікті арттыру. Фотосуретте бейнеленген отбасы жайлы әңгімелеу. (**тіл дамыту**, **қазақ тілі**)	Үстел үсті ойыны. "Лото. "Ұл бала мен қыз бала киімдері"". **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. - Кімге не қажет? Қыз бала мен ұл балаға киім таңдау. (**қоршаған әлеммен**	"Текшелер" құрастырғышымен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Балалар құрылыс материалдардан балабақша құрастырады. Құралдары: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар.	

	салуды ойлағандарын сұрайды. (**сурет салу**) **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	Отбасы жайлы мақалдар-мәтелдер жаттау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды әдептілікке, үлкенге құрмет көрсету қағидаларына тәрбиелеу. Жақсы ата – орман, Жақсы бала қорған. Отан - қуат, Отбасы - шуақ. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) Балалардың отбасында ата-анасымен, бауырларымен немесе жақындарымен бірге уақыт өткізгенде ойнайтын ойындары, спорттық жаттығулары, сайыстарының ішінен көпшілігіне таныс ойын түрін бірге ойнап көру және алған әсерлерімен бөлісу. (**тіл дамыту**)	**таныстыру**) "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік:	(**құрастыру**) "Не жасырылған" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын, байланыстыра сөйлеуін дамыту; заттардың қасиеттерін танып, білуге деген қызығушылықтарын арттыру. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Балабақша". **Мақсат-міндеттер**: балалардың балабақшадағы негізгі қызмет түрлері мен жұмыс атқаратын мамандар жайлы жалпы түсініктерін бекіту; өзара өнімді қарым-қатынас орнату қабілеттерін дамыту.	

		Отбасы туралы санамақты мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: санамаққа деген қызығушылықты арттыру; **көркем сөз**ді ырғаққа сай мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуіміз. Бас бармақ – әкем, Балаң үйрек – шешем, Ортан терек – ағам. Шылдыр шүмек – мен, Кішкентай бөбек – сен. Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**) Балалардың көрген мультфильмдерінен алған әсерлерімен бөлісу, олардың қиялын, логикалық ойлауын, сөйлеу тілін дамыту мақсатында жетекші сұрақтар қою. Балалардың қалауы бойынша мультфильм кейіпкерлерінің образын таңдап, қимылқозғалыс ойындарын әткізу, патомимика арқылы кейіпкерді табу ойынын ойнау	Керекті құрал-жабдықтар. Балабақшада жұмыс атқаратын медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, аула сыпырушыға қажетті құрал-жабдықтар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандардың рөлін ойнайтын балалар, өздеріне қажет құрал-жабдықтарды тандап, белгіленген бұрышқа жинайды. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	
	Ойын алаңын сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: сыпырғышты қолдану біліктілігін бекіту, ойын алаңын тұрақты және уақытылы жинауға дағдыландыру,	"Бөлме өсімдіктеріне пульверизатормен су бүрку". **Мақсат-міндеттер**: жаңа **еңбек дағдылары**н үйрету; жапырақтағы ылғалдылықтың	"Асхана бойынша кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: балаларды кезекшілік міндеттерін өз бетімен тиянақты, адал орындауға үйрету. Қолды таза жуу,	"Киім шкафын реттеу" (тәрбиешінің көмекшісімен бірігіп). **Мақсат-міндеттер**: балаларды киім-кешекке арналған жеке шкафты таза	

	берілген тапсырмаға деген жауапкершілікті қалыптастыру . (**еңбек іс-әрекеті**)	қажеттілігі жайлы түсініктерін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты күтім жасауға тәрбиелеу. Өз бетінше суғару қажеттілігін анықтауға үйрету (өсімдіктің сыртқы тұрқы және топырақтың түсі мен қалпына байланысты), суғару техникасын еске түсіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	кезекшінің киімін кию, дастарханды дұрыс әзірлеу. Тамақтан кейін ыдысты тазалау. Еңбекке баулу. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	ұстауға үйрету: шкафты киімдер мен аяқ киімнен босату, дымқыл шүберекпен сөрелерді сүртіп, киімдерді қайта орнына тиянақты жинау. Тәртіпке бағынуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Ұжымдағы ұйымшыл еңбекке үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шынықса жас денеміз, Жылдам өсе береміз. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасығы мен шай қасығын, шанышқыны); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп				

	отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Міне — қасық, міне — ас. Еш нәрсені қалмас. Осы сөздерден кейін, балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында, тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Егер бала орындықта дұрыс отырмаса, жанына келіп түзу отыру керектігін айтуға болады. (**мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Әрқашан күн сөнбесін!» Балалар күні мерекесін ұйымдастыру: - балалар шығармашылығынан концерт; - асфальтқа **сурет салу** байқауы. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу**. "Жазғы кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жыл мезгілінің табиғи құбылыстары, ай аттары, апта күндері жайындағы білімдерін бекіту; таң, күн, кеш, түн мезгілдерінің атауы мен ауысуы туралы түсініктерді тиянақтау; сөздік қорын молайту,	**Дене тәрбиесінен ойын–жаттығулар** "Қос кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұруға; 2-3 метрлік қашықтықта алға ұмтыла қос аяқпен секіру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар арқылы табан мен алақанға сүйеніп төрт тағандап еңбектеу іскерліктерін жетілдіру; **дене тәрбиесі** жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын ояту. Тақырыпқа сәйкес	**Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу**. "Ақымақ қасқыр"ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларға ертегіні оқып беру, мазмұнын әңгімелеуге үйрету; ертегі кейіпкерлерінің рөліне еніп, сөздерін айтқызу арқылы байланыстырып сөйлеуге, кейіпкерлердің ерекшеліктерін, белгілерін дәл тауып, сипаттауға үйрету; сөздік қорларын молайтып, тіл байлықтарын дамыту; достыққа, бірлікке тәрбиелеу. "Сақина" ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	Отан туралы өлеңдерді жатқа айту челленджі. Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. Таза ауада ұлттық ойындар сайысын өткізу. **Сурет салудан ойын-жаттығу**. "Қала аспанындағы кемпірқосақ" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды әр түрлі құралдардың көмегімен әдемі табиғи құбылыстар жайлы түсініктерін **шығармашылық** түрде жеткізе білуге, негізгі түстерді тануды, саусақпен	

	логикалық ойлауын, қолдың қимыл қозғалыс моторикасын дамыту; аңғарымпаздыққа, жанжақтылыққа тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу**. "Қош келдің, жаз!" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір-бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауға тәрбиелеу.	әңгіме оқып беру, ән тыңдату және қалауы бойынша балаға айтқызу. "Айналайын мама", "Еркем-ай" әндерін тыңдату. (**музыка**) "Менің жақындарым" тақырыбында **сурет салу**. **Мақсат-міндеттер**: Отбасының суреттерін салу. Балалар шығармашылығынан суреттер көрмесін ұйымдастыру. (**сурет салу**) Отбасы туралы санамақты мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: санамаққа деген қызығушылықты арттыру; **көркем сөз**ді ырғаққа сай мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Әлди-әлди, балапан (екі қол алдыға	балаларды зеректікке, ептілікке, шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Бастаушы шеңбер ішіне, ал балалар шеңберді айнала тұрады. Алақанында сақина бар, оны екі қолды біріктіріп, кезек-кезек балалардың алақанын ашып, байқатпай біріне беруге тырысады. Балалар бастаушының әрекетін және достарын мұқият бақылайды. Сақинаға ие болған бала басқаларға білдірмеу керек. Белгі бойынша бастаушы: "Сақина, сақина, қане шықшы ортаға!" – дегенде сақина ұстаған бала шеңбер ортасына жүгіріп шығады да, бастаушы болады. Егер ойыншылар белгі бергенге дейін балалардың бірінен	**сурет салу**ды үйретуді жалғастыру; балалардың түстерді қабылдау, түсті таңдау біліктілігін дамыту; зейіндерін тұрақтандыру, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; тиянақтылыққа, табиғатты аялауға, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. "Ғажайып қап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ойыншық атауларымен сөздік қорларын арттыру. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту; мысыққа деген	

		қаратулы, оң-сол жаққа бұрмалау), Саусақтарың, алақан (екі қол саусақтары жұдырықтарға жұмылып, ашылады), Санамаққа ашылсын (орнында адымдау, қолдармен сермеу, жүру темпі жылдам), Кезекпенен басылсын (қос аяқ иық енінде, қолдар белде). Қарт атам – бас бармақ (адымдау кезінде екі қол алға тік созылады, бас бармақтар көрсетіледі), Ақ әжем – балаң үйрек (екі қолды төмен, жан-жаққа жіберу, алақандар жинақы, бүгулі, адымдап тұрғанда жанбасқа соғылады), Әкешім – ортан терек (екі қол иықтардан жоғары көтеріліп, иыққа қайта түседі), Анашым – шылдыр шүмек (екі қол белде,	сақинаны байқап қалса, оны шеңбер ортасына жібермейді. Ондай жағдайда ойынды сол бастаушы қайта жалғастырады. (**тіл дамыту**) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу**. "Түрлі түсті ертегі әлеміне саяхат" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың түстер туралы білімдерін бекіту (қызыл, сарғыш, сары, жасыл, көк, көгілдір, күлгін). Сөйлеу, есте сақтау, ойлау, зейін,қиялын, **шығармашылық** қабілеттерін дамыту. Топтағы өзара достық қарым-қатынасқа белсенділікке, тәуелсіздікке, өзіне деген сенімділікке тәрбиелеу.	қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	

		жан-жаққа еңкею). Кішкентай бөбек, ол – мен (орнынан секіріп, орнына тұра қалу), Есейіп келемін мен (аяқ ұшына тұру, жоғары созылу), Барлық саусақ – жолдасым (шапалақтау, адымдау кезінде), Жұдырығым – отбасым. Жұдырықта бес саусақ (сөздер мен әуен ырғағына сай еркін қозғалыстар жасау), Отбасыда бес салмақ, Барлық саусақ – жолдасым, Жұдырығым – отбасым. **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)**			
Серуенге дайындық	**Мақсат-міндеттер**: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу;				

	- көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (**дербес әрекет**)				
Күндізгі серуен	Күн-жылу мен жарық көзі. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: күн-жылу мен жарық көзі екені жайлы түсініктерін пысықтау; талқылау, дәлелдеу біліктіліктерін дамыту; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Зерттеу. Күнге қарап, сұрақтарға жауап беруді ұсыну. - Күнге қарағанда, өзіңді қалай сезінесің? - Күнге тура қарай аламыз ба, көзімізге зиянын тигізбей ме? Педагог балаларға екі тасты алып, біреуін күннің көзіне, екіншісін көлеңкеге, яғни, жан-жағын жауып, қараңғы жерге қоюды сұрайды. Біраз уақыттан кейін,	Арнайы көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: арнайы көліктер жайлы білімдерін кеңейту; сөздік қорын молайту. Педагог көшеде өтіп жатқан көліктерді не себептен көлік деп атайтынын сұрайды. Балалар көліктерге тән ерекшеліктерді айтады, көліктердің түстерін, жеңіл көлік не жүк тасымалдайтын көлік екенін анықтап жатады. Көлікте отбасымен саяхаттарын сұрау. «Менің жақындарым», «Менің үйдегі сырласым», «Менің бауырларым», «Менің отбасым» тақырыптарында	Шетенді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: шетенді бақылауды жалғастыру; қара және қызыл түсті шетеннің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын байқап, айтуға ынталандыру;коршаға н орта объектілеріне деген қызығушылықтарды арттыру. Зерттеу. Қызыл және қара шетенді салыстыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: бақша аумағын және гүлзарларды ретке келтіру.	Өрмекшіні бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өрмекшілер олардың ерекшеліктері, тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейтуді жалғастыру; қоршаған ортаға деген қызығушылықтарын арттыру. Зерттеу. Ұлғайтқыш әйнек арқылы үлкен өрмекшіні бақылау (өрмекшінің көзі мен ауызы басында, ал кеудесі төрт аяғына тірелген). Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гүлзарда гүлдеп тұрған өсімдікті	

	балалар күн көзінде тұрған тас көлеңкеде тұрған тасқа қарағанда қызып, жылы екеніне көз жеткізеді. Күн көзінде зат қызатынына қорытынды жасау. Еңбек тапсырмалары: кіші топ балаларына ойын аумақтарын жинауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: жасы кішіге көмектесуге ұмтылуға үйрету, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Асфальтқа **сурет салу** байқауы. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы	балалармен серуенде әңгімелесу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: бақша қайшысымен ағаштар мен бұталардың сынған, құрғақ бұтақтарын қию, оларды тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бақша қайшысын қолдануды үйрету, тек қана сынған бұтақтарды жою біліктілігін дамыту. Қимыл-қозғалыс ойыны. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды.	**Мақсат-міндеттер**: ересектерге көмектесуге үйрету. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі	(барқыт гүлді) топқа ауыстыру. **Мақсат-міндеттер**: гүлдің айналасын ұқыпты қазуды үйретуді жалғастыру; гүлдерді топырағымен бірге құмыраға ұқыпты ауыстыруды үйрету; өсімдіктерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған	

	балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Жабдығы: ақ сүйек. "Өрт сөндірушілер оқуда" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қабырғаға өрмелеу	Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Аралар мен аюлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ауыспалы қадамдармен гимнастикалық сатымен өрмелеуге жаттықтыру; допты	бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты ұстау және оны басқа белгі бойынша жылдам бере білуді жетілдіру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар, бірігіп құмнан түрлі құрылыс нысандарын	ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша	

	біліктіліктерін бекіту; зейіндерін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар. "Шеңберді дәлде". **Мақсат-міндеттер**: нысанаға дәлдеп тигізуге жаттықтыру.	лақтыру мен қағып алуға жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар: секіру жаттығулары. **Мақсат-міндеттер**: секіртпені артқа, алға айналдыра секіру біліктіліктерін бекіту.	тұрғызу ниеттерін тәрбиелеу.	баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. Қимыл-қозғалыс ойындары: "Бір, екі", "Үнсіз адымда". **Мақсат-міндеттер**: дұрыс жүру дағдысын, қозғалыс координациясын меңгерту; төзімділікке тәрбиелеу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, алаңда шығарылған материалмен ойындар: баяу қарқында ұзақ жүгіру. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, төзімділікті, дұрыс тыныс алуды дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне				

	қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын дұрыс қолдану (ас қасығы мен шай қасығын, шанышқыны); майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпей жеу, асты ауызды жауып шайнау, тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу; әдепті болуға тәрбиелеу (ас үшін алғыс білдіру, тазалық пен тиянақтылық қажеттілігі.) Біздерде бар қасықтар Сиқырлы екен құралдар. Міне — қасық, міне — ас. Еш нәрсені қалмас. Осы сөздерден кейін, балалар таңғы астарын ішеді. Тамақтану барысында, тәрбиеші балалардың орындықта дұрыс отыруын қадағалайды. Егер бала орындықта дұрыс отырмаса, жанына келіп түзу отыру керектігін айтуға болады. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, **көркем сөз**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, аудиоертегілерді тындату. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында деңсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Алдыңдағы түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не жасырылған" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау қабілеттерін, қиялдарын, байланыстыра сөйлеуін дамыту; заттардың қасиеттерін танып, білуге деген қызығушылықтарын	"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға	"Ғажайып қап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кейбір бұйымдар жайлы түсініктерін бекіту; байланыстыра сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту, зейіндерін тұрақтандыру. Керекті құрал-	"Не артық?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар мен құбылыстарды жіктеу бойынша білімдерін бекіту; талдау және қорытындылау қабілеттерін,	

	арттыру. Барысы. Алдымен педагог, кейін балалар кезектесіп, жүргізуші рөлін атқарады. Жүргізуші сөзбен балалар жасырған (ойыншықты, құбылысты, жан-жануарды, құсты, өсімдікті) затты суреттейді, бірақ атамайды. Ойыншы балалар жауабын табуға тырысады. Алдымен педагог балаларға заттың қарапайым, анық сипаттамасын береді, кейін тапсырма күрделенеді. Мысалы. "Бұл өсімдік қылқан жапырақты ағаштарға жатады, үшбұрыш пішінді болып келеді"; "Бұл жиһаз, пластиктан ғана емес, сондай-ақ ағаштан да жасалады, адамның тынығуына жағымды әсер етеді".	қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін көрсетеді. **(тіл дамыту, қазақ тілі)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	жабдықтар. Қап, әртүрлі ойыншықтар мен бұйымдар. Барысы. Жүргізуші балалардың алдына қап қояды. Ойыншылар қапқа қолдарын салып, сипап сезу арқылы затты анықтау керек. Кейін затты сипаттап, неден жасалғанын, пайдаланылуы жайлы айтады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Ойыншықтарды жөндеу шеберханасы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойыншықтар туралы білімдерін бекіту, **шығармашылық** ойлауын, өзара өнімді қарым-қатынас орнату біліктіліктерін дамыту, заттардың қасиетін анықтауға деген	қиялдарын, зейіндерін дамыту. Керекті құрал-жабдықтар. Бірнеше заттар жиынтығы немесе олардың заттық сызба-карточкалары. Барысы. Жүргізуші бір жиынтыққа жататын және жатпайтын заттарды атайды (көрсетеді), ойыншылар артық затты тауып, атау керек. Жалпы заттар саны төртеу болады. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Ойыншықтар дүкені". **Мақсат-міндеттер**: балалардың "ойыншықтар" дүкені жайлы түсініктерін бекіту; сатушы мен сатып алушының іс-	

	(**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Балабақша". **Мақсат-міндеттер**: балалардың балабақшадағы негізгі қызмет түрлері мен жұмыс атқаратын мамандар жайлы жалпы түсініктерін бекіту; өзара өнімді қарым-қатынас орнату қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жабдықтар. Балабақшада жұмыс атқаратын медбикеге, тәрбиешіге, тәрбиешінің көмекшісіне, аспазға, аула сыпырушыға қажетті құрал-жабдықтар. Барысы. Балалар алдымен балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандардың рөлін	Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді,	қызығушылықтарын арттыру . Керекті құрал-жабдықтар: дамытушылық ойыншықтар (машинкалар, пластикалық қуыршақтар, Лего ойыншықтары, Киндер тосынсый-ойыншықтары). Барысы. Балалар өз еркімен немесе топтың қалауы бойынша (ойыншылар) шеберлер рөліне тағайындалады. Педагог олар үшін арнайы бұрыш ұйымдастырып, оны безендіреді. Ойыншы балаларға бұзылған ойыншықты әкеледі, шеберге көрсетеді, шебер зерттеп, бұзылған ойыншықты жөндейді. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	әрекетін меңгерту; жағымды қарым-қатынасқа тәрбиелеу . Керекті құрал-жабдықтар. Сөрелер, ойыншықтар, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, сөмкелер, қағаз ақшалар. Барысы. Сатушы өз қалауы бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажет құралдарды (карточка, заттар, смартфон) алып, ойыншықтардың біреуін таңдап, қалауын айтады. Сатушы ойыншықтарды сөрелерге орналастырады, бағаларды белгілейді, сатып алушыларға	

	ойнайтын балалар, өздеріне қажет құрал-жабдықтарды тандап, белгіленген бұрышқа жинайды. Балалар мен мамандардың рөлін ойнайтындар өзара кімнің қайда баратының және не істейтінің кеңесіп, жоспарлайды. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**)	бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**)		тауардың артықшылықтары мен ерекшеліктерін айтып, оларды ұсынады. Педагог диалог барысындағы ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын қадағалайды, қорытындылау сұрақтарын қояды. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**)	
Серуенге дайындық	Балалардың өз бетінше, жүйелі киінуін бақылау. Шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Серуен	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін,	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құстардың жаздағы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Балаларға құстардың	"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: кемпірқосақ - жансыз табиғаттың бөлігі екені жайлы ұғымдарын қалыптастыруды	

	құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. "Күн шыққанда күліп оян". Көктем келсе - құлпырар гүл әрқашан, Жапырақ жайса - бітеді шынарға сән. Ештеңеге шаттана алмайсың сен - Қаулап өскен шалғынға қуанбасаң. Күләш Ахметова Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофил жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін	не себептен адамның қасында не одан алшақ болатынын анықтауға ынталандыру; құстардың жұмыртқа басып, балапандарды ұшуға дайындау құбылысы өте маңызды екендігін түсіндіру. Жұмбақ. Талдың басында, Жемі бар қасында. Там тұр саялы, Достарға аялы. (Құс ұясы) Балаларға құс ұясын адамнан алшақ, жасырын жерде, ағаш бұтасында, діңнің ішінде, биік тау-тастың арасында салатыны туралы айтып түсіндіру. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге	ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау	жалғастыру; спектр түстерін бекіту; табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Бұл күні жаңбыр болмай жатса, кемпірқосақты су бүркеудің нәтижесінде арнайы жасауға болады. **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл	

	жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді), Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа,	көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. Мақсаты: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей.	қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын	тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Еңбек әрекеті: ойын жабындысын жинау **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** бекіту. "Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын	

	жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп	(Д. Ахметова) Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға	итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдап жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер	

	апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге.	"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Допты түсіріп алма" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты қағып алу біліктілігін	

		Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.		жетілдіру; сөздік қорды байыту; заттардың топтастыра білу қабілетін, ой шапшаңдығын дамыту. Балалар шеңберде тұрады, кімнің қолына доп түссе, оны түсіріп алмай, келісілген топтамаға жататын заттың бірін атау керек." Еркін ойындар: балалардың негізгі қимылдарды орындай білу мүмкіндіктерін жетілдіру.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Баланың еркі туралы не білесіз? Бұнымен қалай жұмыс істеу керек?" сұрақ-жауабы	Ата-аналармен "Менің үйім - менің отбасым" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналар кеңесін сайлау және жұмысын жоспарлау.	Ата-аналарға арналған кеңес. "Бала белсенділігі - оның денсаулық кепілі."	

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.06.2025ж. - 13.06.2025ж.

«Жас із кесушілер»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	09.06.2025	**10.06.2025**	**11.06.2025**	**12.06.2025**	**13.06.2025**
Күн тәртібі	Жас із кесушілер	Аңдар мен аңшылар	Мейірімді достарым	Саялы бақ	Сыр сандық
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**) "Көңіл күйін қалай?" мультфильмін қосу.				
	"Бұл үйде кім тұрады?" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Барысы. Тәрбиеші үйдің терезесінен отбасы мүшелерінің суреттерін көрсетеді. Балалар оларды атайды, өзінің отбасы мүшелеріне сипаттама береді. (**тіл дамыту, қазақ тілі**)	Қимылды ойын: «Жүгіріп өт — кім аз қадаммен жетеді?» **Мақсат-міндеттері**: балаларды жүгіру, секіру және кең адыммен жүру дағдыларына жаттықтыру; зейінділік, реакция, күш пен шапшаңдықты дамыту; достық пен ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Алаңда 6–8 метр	"Лото" үстел үсті ойыны (отбасы). **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Әр бала отбасы мүшелерінің киімдерінің фотосуреттерін жинайды, бір атаумен біріктіреді.	Саялы бақ Сурет, альбом, иллюстрацияларды қарау. Д. Әбілев «Орман». Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған, – Қарасаң оған, Оңнан, солдан Түстіктен, шығыстан – Алыс жолдан: Көгілдір аспан сияқты Мүлгіп тұрған, – Көктемде жерден бу	«Кімдікі?» дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер**. Балаларға отбасындағы заттардың кімге қажет екенін анықтауды үйрету; еске сақтау, сөйлеу, байқампаздықты дамыту. Құрал-жабдықтар: көзілдірік, қамыс таяқ, ожау, тістеуік, қуыршақ, қонжық ойыншықтары. (зерттеу іс-әрекеті)

	«Күнді ұтып алайық!» қимылды ойыны. Мақсаты-міндеттер. Допты нысанаға дәлдеп лақтыруды үйрету. Қимыл ептілігін, нысананы көзбен көздеуді дамыту. https://bilimkids.kz/regime-process/2204?l=24&l=32&l=32	қашықтықта екі сызық сызылады. Бірнеше ойыншы (2–3 бала) бір сызықтың артына тұрады да, екінші сызыққа қарай жүгіріп өтеді немесе кең адымдап өтеді. Мақсат — мүмкіндігінше аз қадаммен шекарадан өту. Кім аз қадам жасаса — сол жеңімпаз болады. (**дене тәрбиесі**) Ойынды екі команда арасында жарыс түрінде ұйымдастыруға болады. Альбомдар көру: «Аңдар», «Құстар», «Гүлдер»… (қарым-қатынас іс-әрекеті)	(**математика негіздері**, **тіл дамыту**, **қазақ тілі**) Қимылды ойын: «Өз орныңды ал» **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейінін, ептілігін, төзімділігін, реакциясын, қимыл-қозғалыс үйлесімін дамыту; ережеге сай ойнауға ынталандыру; достыққа, адалдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер бойымен тұрады, кезекпен нөмірленеді. Жүргізуші шеңбердің ортасына тұрады. Жүргізуші дауыстап кез келген екі нөмірді атайды. Аталған нөмірлердегі ойыншылар тез орындарын ауыстыруы керек. Жүргізушінің мақсаты — ауысып жатқанда босап қалған орындардың біріне жылдам барып тұрып қалу.	алған Бу алып, нұр боп қуанған! Кейде сол, Көк бояқ орман Бұтақтарына әнші құстар қонған Көкшіл теңіз сияқты кешкі жатқан Ырғалады зордан, Бесіктей тербеткен қолдан! Сипар ма ем маңдайын алақанымммен Оңнан, солдан! (сөйлеу дамыту және **көркем әдебиет**) Аз қимылды ойын: "Өз ағашыңа жүгір!" Мақсаты: балалардың ағаштарды сыртқы белгілері (атауы) бойынша ажырата білу дағдыларын дамыту; Көру (есту) сигналына жылдам әрекет етуді үйрету, қажетті ағаштың	«Шар ұшты!» азқимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**. Шеңбер құрып тұруды үйрету. Құралдар: дауылпаз. Балалар шеңбер құрып тұрады. Шардың көлемі мен пішінін көрсетеді. «Шар үрлейміз!» бұйрығы бойынша ортаға жиналып, аузымен үрлеп отырып, үлкен шеңбер құрастырады. «Шар ұшты!» бұйрығына **музыка** ырғағымен шеңбер жасап айналады. Дауылпаз соғыла бастағанда балалар шардың жарылғанын білдіріп, қолдарын босатып жібереді. Осы шартты орындай алмаған бала ән немесе тақпақ айтып береді, би билеп айыбын өтейді. (**дене тәрбиесі**)

			Орынсыз қалған ойыншы жүргізуші болады. (**дене тәрбиесі**)	қасына барып тұру; кеңістікте бағдарлану қабілетін дамыту. Балаларр балабақша ауласында көрсетілген ағашқа қарай жүгіріп баруға тырысады. (**дене тәрбиесі**)	
	"Ұйымдастырылған іс-әрекет керек материалдар мен құрал-жабдықтарды дайындаймыз". **Мақсат-міндеттер**: тапсырылған іске деген жауапкершілік сезімдерін дамыту, балаларды оқу қызметіне керек материалдар мен құрал-жабдықтарды тиянақты жинауға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Бөлме өсімдіктерін суғару". **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктерге жылу мен жарықтың қажеттілігі жайлы білімдерін кеңейту, жапырағы бойынша өсімдіктердің ылғалсүйгіш, құрғақшылыққа төзімді, жарық сүйгіш, көлеңке сүйгіш екенін анықтау. Ұқыптылықты, өз іс-әрекетіне сенімділікті, су мен өсімдіктермен істелетін **еңбек дағдылары**н дамыту. Қоршаған табиғатқа деген қамқорлық сезімдерін және оны	"Орындықтарды жуу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топ бөлмелеріндегі орындықтарды таза ұстауға, дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды үйрету. **Еңбек дағдылары**н дамыту, жұмыс жасау барысында мәдени-гигиеналық талаптарды орындау біліктіліктерін қалыптастыру. Ересектердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыннан кейін топты ретке келтіру". **Мақсат-міндеттер**: балаларда тазалыққа, тәртіпке саналы түрде ұмтылу біліктіліктерін пысықтау, ойыннан кейін ойыншықтарды жинау әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алда атқарылатын қызмет іс-әрекетіне қажет материалдарды таңдап алуды үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыншықтарды реттеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұмыс жасау алдында алжапқыш киюге үйрету; ойыншықтарды ұстау тәртібі: жуу, кептіру, сүртіп орнына қою. Еңбекке баулу; Сумен жұмыс жасау кезіндегі зейінділікті дамыту. Өздерінің және өзгелердің еңбегін бағалауға, құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)

		аялауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)			
Таңғы гимнастика	Оныңдар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық. Шыныққа жас денеміз, Жылдам өсе береміз. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Із кесуші» мультфильмін көрсету. «Із кесушілер деген кімдер?» жетекші сұрақтар қою арқылы балалармен әңгімелесу. (**көркем әдебиет**) **Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу**. (**сурет салу**) **Сөйлеуді дамытдан**	**Сурет салу**: «Жайлаудағы төрт түлік», «Орман аңдары», «Менің сүйікті жануарым» және басқа тақырыптар (балалардың қалауын ескеру ұсынылады). (**сурет салу**) **Математика негіздерінен ойын-**	«Ерте, ерте, ертеде» тақырыпқа сәйкес аудио ертегілер тыңдату, тыңдалған ертегінің мазмұнын айтқызу: «Екі қызғаншақ қонжық» (**көркем әдебиет**) Аңдар мен үй жануарлары туралы кітап көрмесін	«Біздің өлкенің ағаштары», «Балабақша ауласында қандай ағаштар өседі?», «Ағаштарды өрттен қорға!» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. **Мүсіндеуден ойын-**	Таныс ертегі қойылымдарын сахналау. «Ең үздік қойылым», ойдан шығарылған ертегі қойылымдары байқауын ұйымдастыру. "Үй құрастырамыз" **құрастыру** ойыны. **Мақсат-міндеттер**:

	ойын-жаттығу. "Жұмбақтар әлеміне саяхат" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға жұмбақтар туралы түсінік беру; жұмбақты толық тыңдап, жауабын табуға үйрету; есте сақтау қабілетін жетілдіру; балалардың ой-өрісін дамыту; өз ойын еркін айтуға үйрету, адамгершілікке тәрбиелеу.	**жаттығу**. "Әсем қала" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың сандық және реттік санау туралы білімдерін бекіту; геометриялық фигураларды ажырата және атай білуге үйрету; заттарды санымен байланыстыру туралы білімдерін бекіту. **Музыкадан ойын-жаттығу**. "Біздің қала" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. **Музыка**дағы бейнелерді ажыратуға үйрету. Әннің ширақ,	ұйымдастыру. Сергіту сәтінде аңдар мен үй жануарларының қимыл-қозғалысын қайталауға құрылған жаттығулар жасау. https://youtu.be/Aph-kvnnANw **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу**. "Жаз да келді пейілді" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды тепе-теңдікті сақтай отырып, қолын жоғары көтеріп тақтай бойымен жүру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар арқылы түрлі бағытта жүгіру; 1,5-2 метр арақашықтықтан кегльдерді қағып түсіру іскерліктерін жетілдіру; қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру.	**жаттығу**. "Үйдің құрылысы" **Мақсат-міндеттер**: Өтілген **мүсіндеу** техникалар бойынша бұйым жасап үйренуді қалыптастыру; ауызша нұсқаулық бойынша, алгоритм әрекеттерінің көрінісі, балаларды ұзын сопақшаны есіп, бір-біріне тығыз қосуды үйрету; қолөнер жасауда қиял мен **шығармашылық**ты дамыту; ұсақ қол маторикасын, үйлестіру қозғалысын дамыту; бастаған жұмысын аяқтауға, ермексазбен ұқыпты жұмыс жасаға тәрбиелеу.	балалардың зейінін, ойлау, елестету қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту; отбасына деген сүйіспеншілігін дамыту. Балалар құрылыс материалдардан түрлі үйдерді құрастырады. Құралдары: құрылыс материалдар жинақнамасы: текшелер, кірпіштер, білеулер, призмалар. Сондай-ақ; "Лего" немесе ағаш құрастырғыш ойыншықтары. **(құрастыру)** **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу**. "Таңқаларлық құм" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды құрғақ және дымқыл құмның қасиеттерімен таныстыру, балаларға құм өте ұсақ бөлшектерден - құм түйірлерінен

		сергек, сабырлы сипатын ажырата білуге тәрбиелеу.			тұратынын көрсету; эксперименттік іс-әрекет арқылы себеп-салдар байланысын орната білу, балалардың сөздік қорын кеңейту; қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттыру., зерттеу қызметіне қызығушылық.
Серуенге дайындық	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Күндізгі серуен	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік"	Құмды бақылау (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттері**: балаларды құммен, құрылыс материалы ретінде тәжірибелер мен ойындар арқылы таныстыруды жалғастыру; қызығушылықты, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Педагог балаларға құмсалғышта жатқан	Мысықты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың үй жануарлары, мысық жайлы білімдерін нақтылау, сипаттау мәтінін құрастыра білуге машықтандыру; есте сақтау қабілеттерін, байқампаздықтарын дамыту; жан-жануарларды тануға,	Орманға, саябаққа немесе балабақшаның табиғат бұрышына саяхат. **Шығармашылық** жұмысқа пайдаланылатын табиғи материалдарды жинау. Жазғы ағаштарды (саябақта, аулада) бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**,	Терек мамығын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: терек ағашы жайлы білімдерін бекіту; ағаштардың тұқым беру амалдарының біріне көз жеткізу; өсімдіктерді тануға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Педагог бүршіктерден терек

	жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: ойын алаңына ағаштардан құрап түскен ұсақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны.	материал туралы айтып беруді ұсынады, оның не үшін қажет екенін түсіндіреді. Содан кейін ылғал құм дайындау ұсынылады. Балаларға мынадай тапсырма беріледі: Құрғақ құмнан төбе жасауға болатынын дәлелдеу; Ылғал құмнан ін қазуға, қоршау тұрғызуға, пластик қалыптардағы фигураларды жасауға болатынын көрсету. Қорытынды: Құрғақ құм – төгілгіш, ал ылғал құм – жабысқақ. Еңбек әрекеті: берілген тапсырманы ересектермен бірігіп орындау, гүлзардағы гүлдерді түптеу. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасауға, қойылған мақсатқа ортақ күш-жігермен жетуге баулу. "Тым-тырақай"	деген қызығушылыққа, оларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. "Мысық". Үстінде үйдің Тұр еді мысық. Қасына келді Бір торғай ұшып. Бассалмақ болып, Ыршыды мысық. Жалт берді торғай, Пыр етіп ұшып. Биіктен жерге Топ ете түсіп, Мысықтың қалды Жамбасы ісіп. Б. Соқпақбаев Балаларға арыстан, жолбарыс сияқты жануарлардың мысық тектес екені туралы баяндау. Оларды сурет бойынша мысықпен салыстыруды, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды ұсыну. Еңбек әрекеті. ойын алаңын жинау бойынша тапсырмалар. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасап,	**дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: аққайын мен көктеректі діңгегінің түсінен және жапырағынан ажыратуды дағдыландыру; ағаштың бөліктері (діңгегі, бұтағы, тамыры) жайлы түсініктерін бекіту; туған жердің табиғатына деген сүйіспеншілік сезімін тәрбиелеу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гербарий жасау үшін көктерек пен аққайын жапырақтарын жинау. **Мақсат-міндеттер**: жапырақтарды ажыратуды үйрету; ағаштарға деген сүйіспеншілікті арттыру. "Үшінші артық"	мамықтарының шығатынын, содан соң желмен ұшырылып, жерге түсінінін көрсету. Балаларға әрбір мамықтың ұшында бір тұқым жабысып тұрғанын байқату. Еңбек әрекеті: терек мамығы қол еңбегі сабақтарына қағаз қаптарына жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Педагог аллергиясы бар балалардың қатысы-қатыспауын ескеру керек. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге

	Мақсат-міндеттер: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін.	ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша,	нәтижесіне қуана білуге тәрбиелеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп,	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-	баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір

	Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс	балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Затты жылдам ал" қимыл-қозғалыс ойыны. (**дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңбер бойымен жүруді, жүгіруді, би қимылдарын орындауды, белгі бойынша әрекет етуді үйрету; ептілікті, жылдамдықты дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, аттап жүру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Мақсаты: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен	"тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Допты көрсет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: допты лақтырып, қағып алуға, жүгіруге жаттықтыру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеде секіру. **Мақсат-міндеттер**:	бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып	баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Қояндар мен қасқырлар" қимылды ойын-жаттығулары. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша қос аяқпен алға секіру және аттамдар жасап алға жүгіру қабілеттерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін

	координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.	күш-қаутты жетілдіру.	екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	қалыптастыру.
Серуеннен оралу	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, аудиоертегілерді тындату. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды орындау.				

	"Мөлдір су" ойын жаттығуы. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Тергеушілер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрісін, қиялдарын дамыту. Келісім. Педагог балаларға кезек-кезек әртүрлі заттар көрсетеді. Балалар қай зат кімге, не үшін керек екенін түсіндіреді. Ойынның тағы бір нұсқасы: баланың өзі қораптан бір затты алып, сипаттайды. (**тіл дамыту**, **қазақ тілі**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Қимылды ойындар «Өз түсіңді табу», «Жасырынбақ», «Жалаушаны табу».	**Құрастыру** «Аңдардың үйшігі». Қимыл-қозғалыс ойындары: «Аңды ізіне қарап таны», «Бақшадағы қояндар», «Қағып алда ата» (доппен) **Қоршаған ортаны қорғау бойынша жаднама құрастыру**. Театраландырылған қойылым. "Үйшік" ертегісі. **Мақсат-міндеттер**: танымал ертегі мазмұнын балалар естеріне түсіру, есте сақтау, ойлау, эмоционалды, ым-ишаралық, қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жадықтар. Киім-кешектер,	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді.	Дамытушылық ойын. "Бұзылған телефон". **Мақсат-міндеттер**: балалардың есту, көру, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар тізбек бойынша отырады. Жүргізушіні санамақ айту арқылы таңдап алуға болады. Алдымен педагог балаларға ойын тәртібінің үлгісін көрсетеді. Балаларға ойын тәртібін нақты орындап, бұзуға болмайтынын түсіндіреді. Жүргізуші бірінші өзі ойлаған заттың атауын жанында отырған баланың құлағына сыбырлап	Дамытушылық ойын. "Тыныс алуды реттеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сан ырғағына сәйкес тыныс алуға жаттықтыру; балардың тыныс алу жүрісін бекіту. Барысы. Педагог санау бойынша үйретіп өткізеді. Кейін жиі немесе сирек тыныс алу жаттығуларын (терең тыныстау) ұйымдастыруға болады. Тапсырманы орындау барысында белгілі сөздер мен өлеңдерді, әндерді айтқызып жаттықтыруға болады. Саусақ жаттығуы. "Ыдысты қалай

		"Үйшік" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің бетперделері. Барысы. Педагог алдын-ала балаларға "Үйшік" ертегісін мазмұндап береді. Балалар өз қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерін ойнайтын балаларды таңдап алады, кейіпкерлер сәйкес костюмдарын киіп, орындарына барады. Басында автор сөздерін педагог өзі айтады, ал кейінгі бөлімдерде автор рөліне балалардың бірін ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді бөлек қатарға тұрғызады, көрермендерге кім ненің рөлін ойнағанын таныстырады. Әртіс-балалар , көрермендерге құрмет	Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Дәріхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту; әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық пішінді дәрілер, сөмкелер, ақ халаттар, төлемақыны қамтамасыз ететін карточкалар мен жетондар. Барысы. Педагог алдын-ала балалармен дәріханада жұмыс істейтін мамандар туралы әңгімелеседі. Балалар фармацевт, провизор секілді мамандардың	айтады. Бала естіген сөзін келесі отырған балаға сыбырлап айтады, ойын осылай жалғасады. Соңғы отырған бала дауыстап, естіген сөзін хабарлайды. Егер бала айтқан сөз, бастаушы ойлап тапқан сөз болып шықса, телефонның ақаусыз жөнделгенін білдіреді. Егер соңғы сөз бастапқы сөз болмай шықса, балалар зерттеу жүргізіп, бастапқы сөздің қандай сөзге бұрмаланғынын анықтайды. Әр ойын айналымынан кейін, бірінші отырған бала тізбек соңына барып отырады, сол себепті әр жолы, бірінші отырған бала жаңарып отырады.	жуамыз?". **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту; балалардың қарапайым дағдыларын жетілдіру. Біз көмекші болып жүреміз, (Бас бармақтарды көрсету) Жеңімізді кезегімен түреміз. (Женді түргенге еліктеу) Қолға табақшаны алып, (Саусақтарды созып, екі алақанды, айқастыра, бірі-біріне уқалау) Уқалап, жуып береміз. Кесе - екі қос алақандай, (Саусақтарды қосып, бірыңғай бүгіп, екі қолды қырынан қосып, ""тербету"") Шұңғыл алтын айдай. Қолға кесені алып,

		білдіріп, бас иеді де, қошеметпен мадақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан, шығарманың олай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекетіне қысқаша талдау жасайды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	міндеттерін, дәріханада медициналық көмек көрсетуге арналған қандай дәрілер мен құралдар сатылатынын анықтайды. Балалар дәріхана мамандарының (дәріханашы, провизор) рөлін өзара бөлісіп алады; қалғандары тұтынушы болады; өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балаларға дәріханаға бірінші тұтынушы келіп, ойынды бастайтынын айтады. Басында педагог диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**,		(Жұдырықтармен, қолдарды алмастырып, алақан ортасына басып, айналдыру) Айналдырып, жуып береміз. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**)

			шығармашылық дағдылар)		
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: аула тазалығы пен аумақ әсемдігін сақтау үшін күнде еңбек ету керектігі туралы түсінуге, еңбекті құрметтеуге тәрбиелеу; аула сыпырушының қолданатын құралдары туралы білімдерін жетілдіру. Балаларға ауланы тазалау үшін арнайы еңбек қажет; аула сыпырушы (тазалаушы) шаштараз, дәрігер сияқты маман адам екендігін түсіндіру. Аула сыпырушының арнайы киімі, құрал-жабдықтарын көрсету;	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауға, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атауға тарту; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп жұрғанын айтады.	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді.	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қайыңның ерекшеліктерін атау; басқа ағаштардан ажырату; ағаштың әсемдігіне тамсану сезімін тәрбиелеу . Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек: көкөністерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұжымдық жұмысқа үйрету; топпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру. "Жоғары - төмен"

	осы заттардың адамның еңбегіне ыңғайлылық пен жеңілдікті қамтамасыз ететінін әңгімелеу. Алаңды сыпырып, содан соң қоқысты күрекпен жинап, арбаға салып, белгілі жерге шығару жүйесімен таныстыру. Қолдағы қоқысты арнайы қоқыс жәшігіне тастау ережесін бекіту. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы.	Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Еңбек әрекеті: алаңды тастардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру.	"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел	Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофилл жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді),	қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып,

	Мақсат-міндеттер: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа	тастарды арнай жерге, ыдысқа жиналады. Кейін, тастарды бояп, қызықты құрылымдарды жасауға болады. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін	сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан	Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. Еңбек әрекеті: сәбилер тобындағы жолдарды сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбекке баулу. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған	балаларды сол темпке бейімдетуге болады. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

	тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақсүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақсүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен	балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау	арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен	баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.	Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса,

	бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру.	**Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. "Теңіз толқиды" аз қимылды ойыны. Мақсаты:

			Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.		тәрбиешінің белгісі бойынша орындау, **шығармашылық,** зейінділік, ұстамдылық таныту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Баламен қарым-қатынас жасау мәдениеті" тақырыбында кеңес.	Ата-аналармен "Отбасындағы еңбек тәрбиесі" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналармен "Жанұя үлгісі" тақырыбында әңгімелесу.	Айына бір рет "Отбасы күнін"өткізу.	"Бала демалысын дұрыс ұйымдастыру" тақырыбына ата-аналарға арналған кеңес.

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.06.2025ж - 20.06.2025ж.

«Жаз да келді, көңілді»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	16.06.2025	**17.06.2025**	**18.06.2025**	**19.06.2025**	**20.06.2025**
Күн тәртібі	Сабын көпіршіктері күні	Теңіздегі тіршілік	Сүйкімді кірпі	Табиғат аясында	«Күн, ауа, су» ойын сауығы
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту**, **музыка**) "Сәлем-сәлем" дамытушы мультфильмін қосу .				
	"Жау, жау, жаңбыр!" сөзді-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жаңбыр туралы түсініктерді тиянақтау; көркем сөзді мәнерлеп, ырғақпен айтуға машықтандыру. Жау, жау, жаңбыр, селдетіп, Күткеніміз сең едің. Жас егін де ер жетіп, Желкілдетсін желегін. Жау, жау, жаңбыр,	"Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз.	"Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін!	**Көркем сөз**ді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең:	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген

	тағы да, Дала, тауға көрік бер. менің еккен бағымда, Өссін жүзім, өріктер. (**тіл дамыту**) "Айналамыздағы қауіп" тақырыбына әңгімелесу. Мақсаты: қауіптің көздері және олардың салдары туралы білімдерін бекіту. «Тамшылар». **Дәстүрлі емес сурет техникасымен сурет салу**. Су әлемі туралы жұмбақтар шешу, мультфильмдерден видеосюжеттер көрсету.	Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) М.Дулатұлы "Таза бұлақ" Бар екен таудан аққан таза бұлақ,	Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. (**тіл дамыту, дене тәрбиесі**) "Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (**математика негіздері**) "Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ	"Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**) "Адымдар" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорларын кеңейтуге ықпал ету, тілдерін дамыту. Екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Екі топтың арасынан бөлу сызығы жүргізіледі. Әртүрлі тақырыптарды қолдануға болады. Қажет сөзді атап, бір адым жасау керек. Бөлу сызығына бірінші жеткен топ жеңіске жетеді. (**тіл дамыту**)	суреттерді қарастыруға уақыт береді. (**қоршаған әлеммен таныстыру**) "Оң қолым мен сол қолым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың оң мен сол жақты ажырата білу қабілеттерін бекіту; мәтіннің мәніне сай қимылдауға, оң мен сол жақты дұрыс ажыратуға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Оң қолым менің, қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен қасық ұстап аламын, (Қасықты ұстағанды көрсету) Әдемі сурет саламын. (Сурет салғанды көрсету)

		Түк ел жоқ маңайында қылған тұрақ. Жағалай біткен ағаш жапырақты, Жайқалып күн мен желден тұрған қорғап. Шілденің тас қыздырған ыстық күні, Мөп-мөлдір суы салқын, әйбат түрі. Шыныдай жалтыраған тазалығы Көрініп айнадай боп жатқан түбі. (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)	бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары. «Менің ағзамның қорғаушысы», «Пайдалы және зиянды» әңгімелесу. Көркем шығарма оқып беру. «Зиянды тағамдар» плакатын әзірлеу (ұжымдық жұмыс)		Сол қолым, сен не қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен үзілген нан аламын, (Нанды ұстауды көрсету) Қағаз бетін баса аламын. (Қағазды басып тұрғанды көрсету) Оң мен сол қолдарыммен, (Екі қолды көрсету) Заттарды зерттеймін мен, (Саусақтармен жыбырлату) Мыжғылап, ұстап- сипап, (Жұдырықты ашып-жұму) "Сәлем" деп досқа бұлғап. (Екі қолмен жалауша тәрізді бұлғау) Колдарыммен мен үнемі, (Екі қолды көрсету)

					Жеңімді бірге түремін. (Жеңдерді түргенді көрсету) Нан илеп, шапалақтап, (Нан илеуді көрсету, шапалақтау) Қуанышпенен қостап. (Шапалақтау) Д. Ахметова (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)
	"Асхананы жинау". **Мақсат-міндеттер**: үстелді дұрыс жасауды үйрету, тамақтан кейін ыдысты жинау, үстелдің бетін сүрту, еденді сыпыру дағдыларын жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз топ және жатын бөлмелерінің терезе алдын дымқыл матамен сүртеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сумен жұмыс жасау барысында келесі ережелерді сақтауды: жеңді түру, матаны сулап, қатты сығу, былғанған жағдайда жууға үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз орындықтарды орындарына қоямыз". **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** дамытуды жалғастыру; тапсырмаларды жылдам, ұқыпты орындау. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Кітап бұрышындағы еңбек" (кітаптарды қалпына келтіру). **Мақсат-міндеттер**: балаларды жөндеуді талап ететін кітаптарды таңдауды үйрету, оларды мұқият желімдеу (қайшы мен желімді дұрыс қолдану, майлықты дұрыс пайдалану). Кітаптарды ұқыпты қолдануға, жұмыс істеу біліктілігін, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Өз төсек-орнымызды жинауды үйренеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларда өз төсектерін күтіп ұстау біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу, басқаларға көмектесуге ұмтылу; еңбекке баулу; өзіне-өзі қызмет көрсетуге дағдыландыру. (**еңбек іс-әрекеті**)

Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу Қызыл-жасыл гүл ектік, Баптап, күттік, түрлеттік. Қалмасын деп қуарып, Апта сайын суардық. Гүлдендірдік ауланы, Аулада гүл қаулады. А. Меңжанова. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Сабын көпіршіктері күні «Жуыну әні» https://youtu.be/ZNHL5gtTwBY «Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы	Теңіздегі тіршілік «Су патшалығы» суреттер байқауы (ата-аналармен бірге). «Өзен, көлдер» альбомын безендіру. Сумен ойындар. **Қоршаған әлеммен**	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар	Жыл мезілдері https://youtu.be/rGhZ6DNdYYc Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарды пысықтау.	«Сылдырайды мөлдір су» денсаулыққа ауа мен судың пайдасы, судағы қауіпті жағдайлар туралы тақырыптық әңгімелесу. «Сиқыршы су»

	әңгімелесу. Суреттер байқауын ұйымдастыру. Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау. Қимыл-қозғалыс ойыны «бақшадағы қояндар». **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Тұп-тұнық су" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жетекшінің ауысуымен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша жоғары-төмен кезектескен қадаммен өрмелеуге үйрету; балаларда жүруді жүгірумен кезектестіру; жұппен түрлі бағытта жүгіру дағдыларын жетілдіру.	**таныстырудан ойын-жаттығу**. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Су-тіршілік көзі" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға су туралы айту, судың маңызы мен пайдасын түсіндіру; сөздік қорларын молайту; сөз байлығын, дүниетанымын, ой өрісі мен зейінін дамыту; қоршаған ортаны қорғауға, табиғатты сүюге тәрбиелеу.	жәнебасқа). Серуен кезінде балаларды табиғат көріністерін бақылауға үйрету және кері байланыс жасау. Табиғат туралы өлең оқып беру, жұмбақтар шешу. «Артық суретті тап» дидактикалық ойын. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Аққу - қаздар" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларды ертегінің мазмұнын толық өз ойларын жеткізіп айтуға үйрету; ертегіге деген қызығушылықтарын арттыру; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөздік қорын молайту; адамгершілікке, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.	**Жапсыру** «Күлімдейді күн маған». **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ата-ананы тыңдаймыз" **Мақсат-міндеттер**: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың **шығармашылық** қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке,татулыққа тәрбиелеу.	**Мақсат-міндеттер**: Судың қасиеттері туралы түсінік беру. Балаларды ойларын жеткізе білуге, сөйлемдерді дұрыс құруға, қорытынды жасай білуге үйретуді жалғастыру. Балалардың сөйлеуін, ойлау қабілетін, зейінін дамыту. Тәжірибе арқылы балалардың су туралы білімдерін нығайту.Балаларды табиғатқа, суға қамқор болуға тәрбиелеу. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Тоғандағы балықтар» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды **сурет салу**дың дәстүрден тыс тәсілі боялған сабын көпіршіктерінің көмегімен **сурет салу** техникасымен таныстыру; адам үшін

					судың маңызы жайлы білімдерін бекіту; **шығармашылық** қабілеттерін, эстетикалық талғамдарын, түстерді үйлестіру біліктілігін, қиялдарын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; өз бетінше жұмыс істеуге, тиянақтылыққа тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Күндізгі серуен	Бағдаршамды бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: бағдаршамның жұмысы, түстік белгілері жайлы білімдерін бекіту; үлкен даңғылдағы бағдаршамның жұмысы жайлы білімдерін кеңейту. Жұмбақ.	"Ауа-райын бақылау (бұлтты күн)". "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: судың көптеген қасиеттерін зерттеуге деген ынталарды ояту; суды үнемдеп қолдану ережелеріне үйрету; экологиялық білімдерді қалыптастыру. Балалардың назарын	Суды бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға сумен ұқыпты жұмыс істеуді дағдыландыру; судың қасиеттері жайлы түсініктерін нақтылау; судың табиғи сұйық зат екендігіне көз	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: кемпірқосақ - жансыз табиғаттың бөлігі екені жайлы ұғымдарын қалыптастыруды жалғастыру; спектр түстерін бекіту; табиғи құбылыстарға деген

	Жоқ өзінде бас та, ауыз да, құлақ та, Бақырайған үш көзі бар бірақ та. (Бағдаршам) Балалар бағдаршамның үш түсі нені білдіретінін айтады; жолда тәртіптің қалай сақталатынын түсіндіреді. "Бағдаршамның шамдары". Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Д. Ахметова. Педагог ойыншық машиналарды, ұсақ қуыршақтарды, бағдаршам макетін қолданып, көшені	жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп- шылп! (Екі аяқпен секіру) Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: гүл суару. **Мақсат-міндеттер**: түскен гүл жапырақтарын тырмамен тазалау. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп,	судың қасиеттеріне аудару. Асфальтқа шашыраған су тез кебеді. Неге екенін сұрау. Қыста суды шашыратқаны туралы бейнежазбаны көрсету. Су неге айналатынын, бұл не себептен болатынын сұрау. Балалармен суда қандай заттар суға батып жатқанын, қайсысы жүзетінін анықтау. Неліктен олар жүзіп немесе батып бара жатқанын анықтау. Еңбек әрекеті: гүлзарда өскен гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: еңбекқорлыққа, бастаған ісін аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл- қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре	жеткізу; ұғымталдыққа тәрбиелеу. Бақылау барысы. Судың қасиеттеріне көңіл аудару. Су әртүрлі температурада болады: мұздай суық (тоңазытқыштан мұздар текшелері), жылы (қолды жуғанда) және ыстық (шәйнекте су қайнатылғанда). Су күннің көзінде ысыйды. Ыстық күнде бассейнде су тез қызады. Тоғандағы, өзендегі, көлдегі су қызады, сондықтан жазда адамдар шомылуға барады. Қыста су қар, мұз күйінде болу мүмкін, ұстаса - өте суық. "Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	қызығушылықты арттыру. Бұл күні жаңбыр болмай жатса, кемпірқосақты су бүркеудің нәтижесінде арнайы жасауға болады. **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек

	құрастыртып, ойынды ұсыну мүмкін. Еңбек әрекеті: жолдарды құм мен ұсақ қоқыстардан тазалау. Мақсаты: жұмысты таза, тиянақты орындау. Қимыл-қозғалыс ойыны "Бағдаршам" Мақсаты: байқампаздықты, зейінділікке тәрбиелеу, құрдастарымен қарым-қатынастарын талқылау. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүру техникасын жаңғырту. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам	қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады.	білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын,	балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік. Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе,	тапсырмалары: гүл тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: жұмысты өз бетінше орындауды дағдысын дамыту. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды.

	жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге, ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу	Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "ау" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Түстерді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: педагогтың белгісі бойынша түстерді тауып, белгілі қимылдарды орындауға бейімдеу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін	Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала	төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Ескерту: педагог	Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып

	түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Допты бастаушыға" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: допты лақтырып, қағып алуға жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қалыптастыру.	"бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен өз құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.

Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу Жуынсаң сен әрдайым, Таза бетің, маңдайың, Тазалықтың досы, Су дегенің осы. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Велосипед жаттығуы. Аяқ-қолды жоғары көтеріп, кезек-кезек аяқпен сермеу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекіту және **мәдени-гигиеналық дағдылар**ды орындау. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Тергеушілер" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың ой-өрісін, қиялдарын дамыту. Келісім. Педагог балаларға кезек-кезек әртүрлі	"От, су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жанды, жансыз табиғат жайлы білімдерін бекіту; алғырлықтарын, қиялдарын, зейіндерін	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын,	"Не қалай дыбыстайды?" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды кейбір	"Ұстап алда, жылдам айт" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды допты ұстап алуға, аталған түске боялған белгілі заттарды

	заттар көрсетеді. Балалар қай зат кімге, не үшін керек екенін түсіндіреді. Ойынның тағы бір нұсқасы: баланың өзі қораптан бір затты алып, сипаттайды. «Дәрігер» сюжетті – рөлдік ойыны. «Жедел жәрдем» театрландырылған ойыны	дамыту; ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдық: доп. Барысы. Балалар жарты шеңбер (шеңбер) құрып, қатарда отырады (тұрады). Бірінші кезеңде ойын шартын түсіндіру мақсатында жүргізуші рөлін педагогтың өзі орындауы мүмкін. Жүргізуші допты әр баланың қолына кезек-кезек лақтырады да "от!" немесе "су!", немесе "аспан!",немесе "жер!"- деп айтады. Допты қағып алған бала, әр белгі сөзіне әрқалай жауап береді. Мысалы,"от" - өздігінен айналу," су"- балық атауы, суда тіршілік етеді, су асты жануары, "аспан" - құстың атауы немесе , ұша алатын жәндік,"жер" -	логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың хайуанаттар бағы,	табиғат құбылыстарының дыбысын ажыратуға жетелеу, табиғат үндерін дыбыстық сөйлеу мәдениеті арқылы білдіруді меңгерту; дыбысты есту біліктілігін, дыбыстарды артикуляциялауды, қиялдарын дамыту; зейіндікке, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: табиғи құбылыстары дыбыстарының үнтаспасы. Барысы. Педагог балалардың алдына түрлі жетондар қойып, біреуін тандап алуды ұсынады. Құбылысты таңбамен белгілеп, оны аудиожазбалардың арасынан табу керек. Балалар	(құбылыстарды, аңдарды, құстарды) тез атау біліктілігін жаттықтыру; зеректілікті, зейіндерін, дүниетанымдарын, түстерді ажырату біліктілігін, дамыту. Керекті құрал-жабдық. Доп. Балалар шеңбер немесе қатар құрып отырады (тұрады). Ойынды педагог немесе балалардың бірі жүргізеді . (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын "Цирк". **Мақсат-міндеттер**: балалардың циркте жұмыс жасайтын көркемөнерпаздар (сайқымазақ, гимнастшы, сиқыршы, жонглер, аңдарды жаттықтырушы)

		жануардың, жәндік аты. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық емхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ветеринарлық емхана қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; ақ халаттар,	қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер.	құбылыстың дыбысы естіліп, танған бетте, оның үнін артикуляция арқылы білдіруге тырысады. Мысалы, Жел "ш-ш-ш" немесе "у-у-у" - деп соғады. Жаңбыр былай дыбыстайды: " тырс-тырс-тырс", және т.с с (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) Сюжеттік-рөлді ойын. "Табиғи қорық". **Мақсат-міндеттер**: балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы	туралы түсініктерін қалыптастыру ; цирк көркемөнерпаздар әртістерінің жұмысын түсіндіру; еңбексүйгіштікке, төзімділікке, әдептілікке, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар мен модельдер, циркте жұмыс жасайтын әртістерге қажет (доптар, ойыншық аңдар, бас киімдер, таяқтар, спорттық киімдер үлгісі, гимнастикалық сылдырмақтар, костюмдер). Барысы. Ұйымдастырылған іс-әрекет басында педагог балалармен бірге цирктің (сурет) алатын орны, онда жұмыс жасайтын әртістер жайлы

		перчаткалар, жиһаз, сөмкелер, емханаға керек; ойыншық жан-жануарлар мен құстар. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды.	Барысы. Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады.	тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға деген қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде табиғи қорық жайлы суреттер қарастыру, Қазақстанның табиғи қорықтары жайлы бейнежазба көру. Балалар табиғи	әңгімелеседі; әр әртіспен мамандар қандай құралдарды пайдалатынын, олардың жұмыстары қаншалықты қиын екендігін түсіндіреді. Балалар циркте жұмыс жасайтын әртістерге: сайқымазақтар, гимнастшылар, сиқыршылар, жонглерлер, аңдарды жаттықтырушыларға бөлінеді, топтасып, белгілі тапсырмаларды орындайды. Педагог цирк қойылымдары жайлы хабарлайды да, қалған балаларды орындықтарға жайғасуға шақырады. Әр орындаушы өзінің шығуын үлкен құрметпен хабарлайды және өзін қолдап, қошеметтеуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында әртістер

		Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: адам жанында тіршілік ететін аңдар мен құстардың денсаулығы мен тірі табиғаттағы жануарлардың қауіпсіздігіне жауапты екенін. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті адам сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)	қорықта орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер сияқты мамандар не істейтінін (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге шабуға тапсырма береді, ауырған аңдарды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы саны артқан жыртқыштарды атады); қандай құралдарды қолданатынын талқылау керек. Балалар табиғи қорықта жұмыс жасайтын қандай қызметкерлердің рөлін ойнайтынын өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды	көрермендерге бас иітіндерін, ал көрермендер қол шапалақтап, мадақтайтынын айтып қою қажет. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалар әрекетінің белсенділігін арттыру үшін қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: әртістің шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында цирк қойылымдары әсерлі және қызықты болады. (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**)

				алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**)	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Серуен	Қарғаны бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қарға құсы туралы туралы білімді тиянақтау, бақылағыштыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Қара түсті қарқылдақ, Ұшып – қонып жалпылдап. Қоқыстарды шоқиды, Жем іздейді там – тұмдап. (Қарға) Қарғаның балапанына аса мұқият, қамқорлықпен қарайтынын, адамның	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың мезгілдік өзгерістер жайлы білімдерін кеңейтуді жалғастыру, қиялдарын дамыту - бұлттар неге ұқсайды. "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру.	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға желді, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға,	Жасыл жапырақтарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жазда жапырақтардың күннің әсерінен, фотосинтез нәтижесінде жасыл түсті болатынын түсінуге жағдайлар жасау; табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Іс-тәжірибе: жапырақтарды аударып, екінші	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың кемпірқосақ жайындағы түсініктерін тиянақтау; спектр түстерін бекіту; қабылдау, елестету қабілеттерін дамыту; байқампаздыққа тәрбиелеу. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын

	сөздеріне еліктеп, қайталай білу қабілеті туралы баяндау. Қарғаның өте ақылды құс екенін бейнежазбадан көрсету (жаңғақты шағу, шөлмектен қоректі алып шығу). Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер	Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер,	бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп тұрғанын айтады. "Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар	жағында көрінген "тамырларды" көру, тамырлардың торқа ұқсас өрнекке айналғанын байқату.	есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. "Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету біліктілігін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға түрлі фишкалар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар

	бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру	орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: құрғақ жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс жасау біліктілігін бекіту. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы	болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр.		алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен фишкаларға, өздерінің фишкаларына сай, жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса - балалардың қалаулары бойынша тақпақ, өлең айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін, фишкаларды қайта тарату керек.

	біліктіліктерін бекіту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, доппен жаттығу. Мақсаты: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту.	қосылуға тәрбиелеу.			
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Балаңыздың денсаулығы қаншалықты жақсарды?" атты сауалнама.	Балалармен "Балабақша ережелері", "Достар арасында өзіңді қалай ұстау керек?" тақырыбында әңгімелесу	Ата-аналармен балалардың бүгінгі әрекеті жайлы әңгімелесу.	Ата-аналармен балалардың тазалығы жайлы әңгімелесу.	"Менің достарым" тақырыбында әңгіме.

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.06.2025ж. - 27.06.2025ж.

«Қауіпсіз жаз»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	23.06.2025	**24.06.2025**	**25.06.2025**	**26.06.2025**	**27.06.2025**
Күн тәртібі	Бағдаршам күні	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	Марғаудың үйшігі	«Қауіпті заттар мен құралдар»	Шебер қолдар
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды	Саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Он саусақ. Жалғыз саусақ тіпті де, (Сұқ саусақты ашып жұмамыз) Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, (Бас бармақ пен сұқ саусақты қосамыз) Ине қолға ілікті.	"Торғай-торғай тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары	"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланы бірнеше бөліктерден тұратын, тұтас суретті құрастыра білуге үйрету, төзімділікке, бастаған істі аяқтауға тәрбиелеу. Сурет бөліктерін таңдағанда қателеспеу, кім тез өз суретін	"Мен өзіммен бірге жолға аламын" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логикалық ойлауды дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: бір заттардың суреттері бар суреттер. Балаңызға жүзуге баруды ұсыныңыз. Бірақ сапардың сәтті өтуі үшін оған мұқият дайындалу керек,

	топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). (**қоршаған әлеммен таныстыру**) "Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді.	Үш саусағым орамды, (Бас бармақ пен сұқ саусақты және ортаңғыны қосып қимыл жасаймыз) Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! (Он саусақты көрсетеміз) Қала салсақ, жол салсақ. (Қолымызды алға қарай созамыз) М. Әлімбаев (**тіл дамыту**) "Не артық?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден	шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. "Халық ауыз әдебиеті.) (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**) "Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық	құрастырып, дұрыс атайды сол жеңімпаз атанады. Ойын іс-әрекеті. Тұтас суретті **құрастыру** үшін тиісті бөлшектерін іздестіру. Қажетті құралдар. Бірнеше бөлікке бөлінген түрлі заттардың суреттері (көлемдері 7×8 см карточкалар). (**танымдық дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала	қажет нәрсенің бәрін жинау керек. Баладан бір суретті алып, бұл заттың қалай пайдаланатынын сұраңыз. Суреттердегі заттар өте әртүрлі болуы керек. Мысалы, бала доптың бейнесін алады: "сіз демалыс кезінде доп ойнай аласыз, допты құтқару шеңберінің орнына қолдануға болады, өйткені ол батып кетпейді және т.б.." Бала суретті алдына қойып, әртүрлі жерге саяхаттау үшін не қажет болатынын айтуы керек (шөл далада, пойызда, ауылда). (**математика негіздері**) Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді

	Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды. (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**)	тізбекке қояды немесе салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды. (**математика негіздері**)	карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. (**математика негіздері**)	құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі	мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. (**тіл дамыту, көркем әдебиет**)

				қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	
	"Бөлме өсімдіктерін бүріккіш пистолеттен сумен бүрку". **Мақсат-міндеттер**і. Жаңа **еңбек дағдылары**н үйрету; балалардың ұғымында жапырақтарға ылғалдың қажеттілігі туралы түсініктерді бекіту; өсімдіктерге ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Балаларға өсімдіктерді суару қажеттілігін өз бетінше анықтауды үйрету (топырақтың түсі мен күйіне, өсімдіктің пайда болуына байланысты), суару техникасын еске түсіру. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	"Орындықтарды жуу". Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуді, бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарына қоюды үйрету. **Еңбек дағдылары**н дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге ынталандыру, барлық адамның жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	"Табиғат бұрышы" Табиғат бұрышындағы кезекшілік күнін балалар тірі объектілер үшін жауапкершілік сезінетіндей етіп ұйымдастыру керек. Балалар таңертең барлық жұмысты жасаса (балықтарға қорек беру, гүлдерді суару, торды тазарту және тағы басқа), кейін оларға тіршілік иелері мен өсімдіктерге назар аударудың қажеті болмай қалады, сондықтан педагог балаларға күні бойы атқаратын жұмысты реттеге көмектескені дұрыс: балықты таңертең қоректендіруге, ал өсімдіктерді кейінірек суаруға болады.	"Бөлме өсімдіктерін суғару". **Мақсат-міндеттер**і. Балалардың ұғымында өсімдіктерге жарық пен ылғалдың қажеттілігі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді және көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатынын үйрету. Сумен және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, **еңбек дағдылары**н дамыту. Табиғатқа	"Іс-әрекетке дайындық". **Мақсат-міндеттер**і. Кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау: тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, кейін орнына жинау (қажетіне қарай). (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)

			Педагог балалардың түсінігінде өздері жасаған жұмыстың ұжым үшін маңыздылығы туралы түсінік қалыптастырады, айналасындағыларға қамқорлық көрсете отырып, өз жұмысын уақытында істеуге ұмтылысты дамытады. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	ұқыпты қарауды, оған қамқорлық танытуға тәрбиелеу. (**тіл дамыту**, **еңбек дағдылары**)	
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу Соз қолыңды оң жаққа, Соз қолыңды сол жаққа. Қолды айналдыр бұлданбай Шеңбер жасап тұрғандай. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен:				

	Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын - бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Көше қозғалысы ережелерін қайталау. «Дымбілместің қала көшелеріндегі оқиғалары» сюжеттерді көрсетіп, бірге талдау. **Жапсыру** «Бағдаршам». Балалардың ережелерді есте сақтауы үшін балабақша ауласында «көше қозғалысы» ойынын ұйымдастыру (ойыншық машиналар, қуыршақтар, құрастырғыш, жол белгілерін пайдалану). **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Т. Тойбазарұлы "Қайтпай қалған қарлығаш" (әңгімесі)" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды әңгіме	«Улы өсімдіктер мен саңырауқұлақтар», «Дәрілік өсімдіктер», «Табиғаттағы қауіпсіздік» суреттерді қарап, әңгімелесу, мультфильмдер көрсету (ресурстардың үлгісіне сілтеме: https://www.youtubekids.com/) **Жапсыру** «Жеміс-жидектер патшалығы». «Саңырауқұлақтар әлемі», **мүсіндеу**. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Гүлдерайым" **Мақсат-міндеттер**: **Музыка** мен қимылдардың тұтастығын қабылдау қабілетін дамыту. Балалардың өміріне	«Өжет өрт сөндірушілер», «Құтқарушылар», сюжетті-рөлдік ойындары. Өрт кезіндегі тәртіп ережелері, «01 қызметі», өрт сөндірушілер қызметі туралы балалармен әңгімелесу. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Бұл балапан қандай мықты" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды педагогтің түрлі нұсқаулары бойынша жүгіру дағдыларын дамыту; 4-5 сызық арқылы орнынан ұзындыққа секіруге (сызықтардың арақашықтығы 40–50 см) үйрету; балаларда	Ойындар: «Өртке қауіпті заттар», «Өрт сөндірушіге не қажет?» «Өртке қауіпті заттар» коллажы. «Болады-болмайды», дидактикалық ойын. «Мен бастаймын сен аяқта» дидактикалық ойын. Балалармен тақырыпқа байланысты кері байланыс жасау. **Жапсыру**дан ойын-жаттығу "Ертегі құс" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың ертегі құс туралы ұғымдарын қалыптастыру; бірнеше бөліктерге	Теартландырылған қойылым атрибуттарының байқауы. Балалармен бірге қойылымдар қою (саусақ театры, көлеңкелі театр, қуыршақ театры) **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу** "Құстар" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстар туралы жалпы ұғымдарын қалыптастыру, қыстап қалатын және жылы жаққа ұшып кететін құстарды жіктей білуге үйрету. Дидактикалық

	бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру, қыстап қалған құстарға қамқорлық жасауға, оларды баптап күте білуге тәрбиелеу; әңгіме мазмұнын өз қиялымен баяндауға дағдыландыру; ойлау қабілетін, сөйлеу мәдениетін дамыту; бүкіл жан-жануарларға, құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	**музыка**мен сөйлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.	қолдарын көтергендегі биіктіктен жоғары ілінген нәрсеге орнынан секіру арқылы затты жанап өту дағдыларын жетілдіру.	қиып, қағаз бетіне **жапсыру**ға үйрету; бөліктерді үйлесімді қолдана білуін жетілдіру; қол, саусақ қимылдарын дамыту; өз жұмыстарын бағалай білуге,шыдамдылыққа, төзімділікке, құстарға деген мейірімділік пен сүйіспеншілдікке тәрбиелеу.	ойындар арқылы зейінді, сөйлеуді, көру қабілеттерін дамыту. Құстарға деген қамқорлықты, қиын жағдайда оларға көмек беруге тәрбиелеу. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Балапандарға арналған ұялар" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға табиғи материалдан құрылыс салуға үйрету, туған жердің құстары туралы білімдерін қалыптастыру, сөздік қорды белсендіру; қоршаған әлемге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию реттілігін бақылау.				
Күндізгі серуен	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көліктерді жүргізетін	Жусанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жусанмен таныстыру,	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың тіршілігі,	Құстарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Құстың ұшуын бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру, тіл дамыту, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құстардың түрлілігі,

	тек ересектер болатынын байқату; көлікті жүргізу үшін рұқсат болу керектігін түсінуге жағдайлар жасау; жол ережелерін пысықтау. Ережені есте сақтау жаттығуы. Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері	оның құрылымын талдау, емдік қасиеті жайлы айту. Балалардың өсімдіктер жайлы танымдарын дамыту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбек біліктіліктерін дамыту. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан	сыртқы ерекшеліктері жайындағы түсінік пен білімді тиянақтау, құстарды аялау сезімін тәрбиелеу. Торғайдың адамға жақын, бір топ болып мекендейтінін байқату; торғайдың, қыстағы тіршілігі мысалында көрсетіп, өте төзімді, батыл құс екеніне көңіл аудару. Торғайдың сыртқы дене пішініне қарағанда, қоңыр, сұр, қара түстерді байқауға болатынын көрсету. "Торғай". Торғай, торғайсың, Жылдамсың, сондайсың, Шырылдап қоймайсың, Ұшасың, талмасың. Шомылып ал шалшыққа, Қона ғой біздің баққа. Д. Ахметова. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны.	балалардың аула құстары, олардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілікке, қамқорлыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға ойын аланыңа, бау-бақшаға ұшып келген құстардың дыбыстарын тыңдап, ажыратуды ұсынады. Құстардың түрі көп болмаса, педагог смартфонына жазылған құстардың дыбыстарын тыңдатып, дұрыс атауды ұсынады. Балалар құстардың үнін сөзбен қалай айтуға болатынын түсіндіреді. Торғай - шырылдайды. Қарға - қарқылдайды. Сауысқан - шықылықтайды.	олардың қозғалу тәсілі жайлы түсініктерін нақтылау. Педагог ұшып-қонып жүрген құстардың қимылдарына көңіл аударады, балалардан құстар неге дәл осылай қимылдайтынын анықтайды. Қанаттардың көмегімен құстар бір орыннан, екінші орынға, жерді баспай, ұшып, қалықтайды. Құстардың қанаттары қауырсындардан тұрады. Құстар аяқтарымен жүреді де секіреді. Мысалы, түйеқұс жылдам жүгіреді. Құстар әуеде қанаттарын желкендей жайып, қалықтайды. Мысалы, бүргіт биік ұшып, қалықтап, қорегін аңдиды. Балаларға құстардың

	нені білдіретінін айтып, жол ережелерін қайталайды. "Автокөліктер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: алғырлықты, жүгіру жылдамдығын, бәсекелестік сезімін дамыту. "Секірейік" қимыл-қозғалыс жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бір орыннан екі аяқпен ұзындыққа секіру дағдысын қалыптастыру; күш-жігерін дамыту. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр	жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен шоқайып отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тиісті еңбек	**Мақсат-міндеттер**: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды құмнан қағып, жинау.	Бөдене - бытпылдайды. Бұлбұл - сайрайды. "Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Еңбек әрекеті: ағаш тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тұқым жинауға ынталандыру. "Ит пен торғай"	ұшып, қалыптап жүретінін бейнежазбадан көрсету. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: ағаш үгінділерімен бақша үлескесін жабу. **Мақсат-міндеттер**: жұппен жұмыс жасауға үйрету; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. "Қайда жасырылғанын тап" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікті бағдарлауға, ақыл-ой қабілетін дамыту. "Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын

	балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып, одан кейінгілері рет-ретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып	әрекеттерін орындауды үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып,	**Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ит пен торғайға тиесілі қылықтар жайлы білімдерін бекіту; дауысты басқаруға үйрету. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Қимылды ойын: «Жүгіріп өт — кім аз қадаммен жетеді?» **Мақсат-міндеттері**: балаларды жүгіру, секіру және кең адыммен жүру дағдыларына жаттықтыру; зейінділік, реакция, күш пен шапшаңдықты дамыту;	пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімдейді алтын күн. Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу;

	өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі. Еркін ойындар: шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, екі аяқпен секіру. **Мақсат-міндеттер**: аяқты бүгіп, жерге түсу біліктіліктерін дамыту.	қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Нысанаға кім бірінші жетеді?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс жылдамдығын, алғырлықты дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалдармен	қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Кім жоғары?" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша балалардың жер деңгейінен жоғары тұрған заттардың үстіне шығып алу қабілетін дамыту. "Заттар" деп орындықтарды, сатыларды, діңгектерді көру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Өзеннен өту". **Мақсат-міндеттер**: бөрене үстінде түзу және қырындап жүруге жаттықтыру; дене	достық пен ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: допты астыңғы жақтан бір-біріне лақтыру дағдыларын бекіту.	шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санӑндар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады.

		ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты бір-біріне лақтыру. **Мақсат-міндеттер**: допты екі қолмен лақтырып, қағып алу біліктіліктерін бекіту.	тепе-теңдігін сақтауға бейімдеу.		Өз бетімен еркін ойын әрекеті, қимыл-қозғалысты дамыту. **Мақсат-міндеттер**: жүру және жүгіру техникасын пысықтау.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Балалардың беті-қолдарын жуғызып таңғы асқа отырғызу. Тамақтану мәдениетімен таныстыру. Қасық пен шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Тамақ ішіп отырғанда сөйлемеу. Тамақтанғаннан кейін беті-қолды жуу. **Көркем сөз** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жиі жуын сен: Таңертең де, кеш те де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар мезгілде, Су мен сабын - бір жолдас, Жоймас олар кір қоймас! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан	Оянғаннан кейін төсекте орындалатын жаттығулар; балалар төсектен тұрмай, жатып, көрпе астында бірнеше жалпы				

тұру	дамытушылық жаттығулар орындайды; (балалардың ұйқыдан ояну қалпына біртіндеп ауысуына бағытталған, төсектегі гимнастика 2-3 минут. Жаттығуды толық оянған балалармен бастап, қалғандары оянған кезде қосылулары дұрыс) Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дамытушылық жаттығу. "Қандай және қанша айырмашылықтар бар?" **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдауын, зейінін, ойлауын дамыту; ақылдылыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Жұп суреттер (бірінші суретпен салыстырғанда, екінші суретте бірнеше өзгеріс бар). Барысы. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетеді, ал кейін сондай екінші суретке қарауға ұсынады. Балалар екінші суретте,	Логикалық ойын. "Болашақта неге айналады?" **Мақсат-міндеттер**: балалардың айналасындағы заттар мен құбылыстар, адамдар мен аңдардың тіршілігі жайлы білімдерін бекіту; логикалық ойлау, есте сақтау қабілеттерін, қиялдарын дамыту; тапқырлыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Заттық суреттер мен мнемокарточкалар болуы мүмкін. Педагог тапсырмаларды тек қана сөзбен беруі мүмкін. Барысы. Педагог атап, көрсеткен жанды және	"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорларын байыту. Ой ұшқырлығын, зейіндерін дамыту; өзара жағымды қарым-қатынасты бекіту. Барысы. Педагог балаларға қандай сала бойынша сөз құрайтындарын айтады. Берілген жағдайда "Отбасы" тақырыбы қарастырылады . Педагог "Отбасы" түсінігіне байланысты сөздердің бірін айтады да, келесі балаға жалғастыруды ұсынады. Егер бала белгіленген уақытта сәйкес сөз тауып айта алмаса, өз өнерін	Дамытушылық жаттығу. "Не өзгерді?" **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға	"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар.

	бірінші суретке қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Асхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың асханада жұмыс жасайтын мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері жайлы білімдерін, әдептілік ережелерін меңгеруді, қоғамдық орындардағы тамақтану әдебін, оларды сақтауға ынталануды бекіту; еңбекті құрметтеуге, әдептілік негізінде қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Керекті құрал-	жансыз нысандардың суреттеріне қарап, болашақта нысан неге айналатынын айту керек. Педагог балаларға ойын шартын келесі үлгі бойынша түсіндіруі мүмкін: "Мен атаған (көрсеткен) жанды немесе жансыз нысан?" Педагог ұсынған сөз және сөз тіркесі: жасыл жапырақ күзде; өзен қыста; бала өскенде; ұн; жаңбыр қыста; балапан; бұзау; түн; күшік; фундамент; көшет; үсік жүруі; бидай дәні; жұмыртқа; қар жауып тұр; қар көктемде; желмен ұшқан сары жапырақтар; кеш; көже; көп еңбек; оқу; адамдардың бір-біріне көмектесуі; сүт. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**,	көрсетеді. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық	орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй **құрастыру**". **Мақсат-міндеттер**: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға	Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын.

	жабдықтар. Асхана жиһаздары (үстел, орындықтар), асхана қызметкерлерінің киім үлгілері мен (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері). Алдымен педагог балалармен аспаздың адамдар (тұтынушы) үшін түрлі тағамдар әзірлеу жұмысы жайлы әңгімелеседі. Суреттер көрсетеді, педагогикалық жағдаяттарды шешеді. Алдымен педагог балалармен бірге белгілі тағамдар тізімін, ас мәзірін құрастырады. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақытта журналдарданойында пайдаланатын түрлі тағамдардың фотосуреттерін қиып алады. Педагог адамдар келгенше жұмысшылардың	**әлеуметтік-эмоционалды дағдылар)** Сюжетті-рөлдік ойын. "Пошта". **Мақсат-міндеттер**: балаларға поштаның алатын орны жайлы түсіндіру, онда қызмет атқаратын мамандар туралы жалпы ақпаратты бекіту; ойын барысында өтпелі заттарды (хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме) қолдануды үйрету; топпен бірігіп ойын желісіне қосылуға, өз орнын табуға жетелеу; ой-өрістерін, қиялдарын, қатынастық қабілеттерін, затпен сондай-ақ затсыз әрекет ету біліктіліктерін дамыту; еңбекті құрметтеуге, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Пошта" жазуы,	техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара қарындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз, т. б). келісім. Педагог алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың	"Театр". **Мақсат-міндеттер**: ойын барысында балалар мен бірге театрдың орны, адам өміріне қандай пайдасы бар екенін анықтау; әртіс, режиссер, оператор, жарық беруші, гардеробшы, капельдинер, костюм бойынша декоратор, суретші, лицеист сияқты мамандар туралы білімдерін бекіту; ағымды қарым-қатынас орнату; мәдениет орындарындағы тәртіп ережелерін пысықтау; сөйлеу мәнерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Театр" жазбасы; сахна макеті, сахналық қойылымдарға қажет (үй, ағаш, қоршау және мүмкіншілік

	жұмысын бақылауда ұстайды (балалардың орындарында отырып). Барлық тағамдар дайын болғаннан кейін, балаларды (тұтынушыларды) ас бөлмесіне шақырады. Келушілерге даяшы ас мәзірін ұсынады, балалар тапсырыс береді, аспаз ас әзірлеуді көрсетеді, даяшы балаларға асты әкеліп, "төлем" қабылдайды. Балалар "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жана сөздерді айту керек. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалардың әрекетін белсендету үшін қосымша сұрақтар қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**,	арнайы, белгіленген орын; қаптамаға арналған қағаз материал, байлауға арналған жіп, қайшы; хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме сияқты заттардың жасанды макеттері; қаламдар, маркерлер, маркасы бар жетондар, қарындаш желім, телефон, рөл. Педагог балалармен бірге поштаға экскурсия ұйымдастыруы мүмкін, болмаса фотосуреттер, поштаның қызметі жайында бейнеролик көру, таныс сюжет бойынша әңгімелесу. Дайындық кезеңінде педагог байланыс операторы, пошташы, байланыс бойынша кезекші, экспедитор сияқты поштада еңбектенетін мамандардың жұмысын түсіндіреді.		қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады. Педагог балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын	болса перделер т.б.), кейіпкерлер костюмдері, кейіпкерлер қолына ұстайтын құралдар. Педагог балалармен бірге театрда қандай қойылымдар қойылатыны жайлы суреттер қарастырады, көрермендер мен әртістер арасындағы айырмашылықтарды анықтайды. Көрермендер алдында қойылым орнында режиссер, дыбыс режиссері, оператор, жарық беруші, костюм әрлеуші, суретші, әрлеуші сияқты мамандар еңбек ететінін айтылады. Балалар алдын-ала әр маман сахналық қойылымға дайындық алдында қандай қимыл-қозғалыс орындайтынын кішігірім жаттығулар

	шығармашылық дағдылар)	Балалардың таңдауы бойынша рөлдер бөлінеді. Калған балалар поштаға келеді, қалаулары бойынша өтпелі заттың біреуін алады, оны рәсімдейді, қызметкерлерге береді. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)		қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс-мамандарының бірге кеңесуі; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	арқылы көрсетеді. Кейін балалар белгілі рөлдердің қайсысын орындағысы келетін тілектерін білдіреді, орындарына орналасады. Әртістерді біріктіру үшін педагог алдымен режиссер қызметін өзіне алады, белгілі ертегі сюжетін таңдайды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию жүйелігін бақылау.				
Серуен	Қарға мен сауысқанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қарға мен сауысқанның	Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жыл мезгілдеріне	Көліктерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Ауа-райы жағдайын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:

	айырмашылықтарын айта білуге машықтандыру; құстар әлемі жайлы түсініктерін бекіту, өзіндік ерешекліктері мен белгілерін тануға ынталандыру. Балалар сауысқанның дыбыстарын тыңдап, сыртқы пішініне қарап, өзге құстарға өте ұқсаматынын байқайды. Еңбек әрекеті: құраған жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені	бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. Іс-тәжірибе: жапырақтардың бір қабат бетін алып, лупамен хлорофил жасушаларын көру. Балалар күннің жасыл жапырақтарының түсін жасыл болуын қамтамасыз ететінін әңгімелейді. Хлоролфиллдің	байланысты өзгерулері мен ерекшеліктерін бақылауды жалғастыру. Табиғат бөлігі ретінде ағаштарға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Қайың – әдемі ағаш; ақ түсті қабығымен ерекше көзге түседі. Аққайың көктемде ерте бүршік жарады. Ал жапырағы кештеу шығады. Қайың ағашының бұтағы мен діңі берік, әрі шымыр. Жапырағы жұмыртқа пішіндес, жиектері ара тісті. Қайың көктемде гүлдейді және гүлдері сырға секілді салбырап жатады. Қайыңды суретшілер салуды ұнатады. балаларға қайынның суретін салуды ұсыну. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: алаңды ағаштардан құрап түскен бүршіктерді,	балаларды балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауға, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атауға тарту; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер	табиғат құбылысы - тұман жайлы түсініктерін қалыптастыру; мезгілдік құбылыстарды бақылауға, сол құбылыстың ерекшеліктерін байқап, қорытынды жасауға үйрету. "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет!

	туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру)	фотосинтез нәтижесінде пайда болатынын түсінеді. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді), Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар.	ұсақ бұталарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеуге, берілген мақсатқа бірігіп жетуге дағдаландыру. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр	көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Ересек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, ересектерге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу. Құралдары:	Қазақ ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті: құмсалғыштағы құмды қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: жұмысты тиянақты орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Жабдықтары: тырнауықтар, күрекшелер, қолғаптар. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ ұштарына тұру, екі

	Д. Ахметова. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай жылдам жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа,ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Кім жылдам?" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жүгіруді, секіруді, өрмелеуді пысықтау. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған	орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай,	балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..."	қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. "Тауық пен түлкі" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың белгі

		үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ракетканы қарсыласы жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Ойынның соңында "аңшылар" қанша "қоянды" ұстап алғандарын санап, баға беруге болады. Педагог ойын барысындағы қауіпсіздікті қадағалайды. "Қайыңға қарай жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:: педагогтің белгісі бойынша жылдам әрекет етуге машықтандыру; тапсырманы зеректікпен және шапшаңдықпен орындауға дағдыландыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау	дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу". Өз бетімен еркін	бойынша. ойын ережесіне сай жылдам әрекет ету қабілеттерін жетілдіру, ептілікті дамыту. "Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.

			мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Бала өміріндегі дәрумендердің маңызы" тақырыбында кеңес.	Ата-аналарға арналған кеңес: "Балабақшадағы сияқты күн тәртібін үй жағдайында ұйымдастыру".	Ата-аналар арналған кеңес: "Баланы дұрыс сөйлеуге қалай үйретуге болады".	Айына бір рет"Отбасы күнін" өткізу.	Сұрақ-жауап: "Балада салауатты өмір салтын ұстануға бағытталған, отбасы дәстүрлері".

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.06.2025ж. - 04.07.2025ж
«Гүлденген табиғат»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	30.06.2025	**01.07.2025**	**02.07.2025**	**03.07.2025**	**04.07.2025**
Күн тәртібі	Табиғатты қорғайық	Су әлемінде	Ғажайыптар әлемі	Менің достарым	«Сүйікті қалам– Астана»
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Білім күніне арналған мерекелік қабылдауды әзірлеу. (**тіл дамыту, музыка**)				
	"Сипаттамасы бойынша таны" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту (зат есі мен сын есімді байланыстыру). (**тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру**) "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жаттығу	"Лото" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: **қоршаған әлеммен таныстыру**, танымдарын кеңейту. Лото көптеген түрлі ойын жағдайларын модельдеуге мүмкіндік береді. Ойын барысында логикалық ойлау, байқампаздық, зейін, есте сақтау қабілеті дамиды, ұсақ қол моторикасы жетіледі.	"Сиқырлы қорапша" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың сөйлеу тілін, түйсігін, ойлау қабілетін дамыту, сипаттау мәтінін құрауды пысықтау. (**танымдық дағдылар**) "Қане, көрсет" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойлау, қабылдау, зейін,	"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көкөністер). **Мақсат-міндеттер**: балалардың жеміс пен көкөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру.	"Өрнекті құрастыр" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: зейін, қабылдау, ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту, түстер жайлы білімдерін бекіту, **шығармашылық** қабілеттерін ұштау. (**танымдық дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)

	барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **қазақ тілі**)	(**математика негіздері**) "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	елестету, пантомималық қабілеттерін дамыту; көліктер туралы түсініктерді пысықтау; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балаларды шеңберге немесе қатарларға тұруға ұсынуға, ырғақты әуенді қосып қоюға болады. Ұшақ ұшып келеді, қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту) Машина жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту) Пароход жүзіп келеді, қане, көрсетші. (Алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа ирелеңдету) Мотоцикл жүріп келеді, қане, көрсетші. (Екі қолды жұдырыққа түю, қолды кезек-кезек екі жаққа бұру) Тікұшақ ұшып келеді,	Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер мен көкөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көкөністер.) - Суреттегі көкөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. (**математика**	"Сипатталған ғимаратты тауып ал" зейінге жаттығу. **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейінін, қабылдау, ойлау қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі түсті және биіктігі түрлі үйлердің суреттері. Педагог суреттерді тізіп, біріне ауызша сипаттама береді, балалар сипатталған үйді табуға тырысады. Дұрыс тапқан бала, сол суретке тағы бір рет сипаттама береді. (**танымдық дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)

	Ата-аналармен бірге «Гүлдестелі ханшайым» байқауын ұйымдастыру, номинациялар тағайындау, балалар шығармашылығын қолдау.		қане, көрсетші. (Қол екі жаққа созу, денені екі жаққа қозғалту). Велосипед жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту, денені екі жаққа теңселту) Катер жүзіп келеді, қане, көрсетші. (Алақанды қосып, толқын тәрізді қолды екі жаққа ирелеңдету) Автобус жүріп келеді, көрсетші. (Рөлді айналдырған сынай таныту) **(тіл дамыту, дене тәрбиесі)**	**негіздері)** Пазл жинау ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ұсақ қол моторикасы мен қозғалыс координациясын дамыту, тапсырманы жан-жақты қырынан көру қабілетін жаттықтыру, развивает логикаларын дамыту, табандылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **(танымдық дағдылар)** "Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. **(тіл дамыту, математика**	

				негіздері)	
	"Қуыршақтарды жуындыру". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тәрбиешіге қуыршақты жуындыруға көмектесуге үйрету: суға салынған қуыршақтарды шаюға, оларды щёткаңың көмегімен тазалауды меңгерту. Сумен ұқыпты жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру. Ересектерге көмектесу ниетін, еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз ойын бөлмесі мен жатын бөлменің терезе алдын, дымқыл матамен сүртеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сумен жұмыс істеу барысында, келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, матаны сулау және сығу, кірлеген кезде сумен жуу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Бөлме өсімдіктеріне пульверизатормен су бүрку". **Мақсат-міндеттер**: жаңа **еңбек дағдылары**н үйрету; жапырақтағы ылғалдылықтың қажеттілігі жайлы түсініктерін бекіту; өсімдіктерге ұқыпты күтім жасауға тәрбиелеу. Өз бетінше суғару қажеттілігін анықтауға үйрету (өсімдіктің сыртқы тұрқы және топырақтың түсі мен қалпына байланысты), суғару техникасын еске түсіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Таза орындықтар". **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын бөлмесіндегі орындықтарды таза және ұқыпты ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүрту; оқу қызметінен кейін орындарына қою. **Еңбек дағдылары** мен жұмыс барысында мәдени – гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Ересектерге көмектесу ниетін, еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларда өз төсектерін күтіп ұстау біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру; тиянақтылыққа тәрбиелеу, басқаларға көмектесуге ұмтылу; еңбекке баулу; өзіне-өзі қызмет көрсетуге дағдыландыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығын нығайтуға ықпал ету, күнделікті жаттығу әдетін қалыптастыру. Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды созайық. Белімізді жазайық. (**дене тәрбиесі**)				

Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын (қасық пен шанышқы) дұрыс қолдану; майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпеу, асты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу; Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш Ақырын алып қолына Шашпай же нанды да Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз білмейміз (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Табиғатпен тілдесу», балалармен қоршаған ортаны қорғау туралы әңгімелесу. Суреттер байқауын ұйымдастыру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Нұрлы күн" **Мақсат-міндеттер**: Жазғы ауа-райы,жазғы	Бассейнде жүзу, суға шомылу, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалау. Сумен шынығудың пайдасы туралы әңгімелесу. **Қоршаған әлеммен таныстырудан ойын-жаттығу**	Балалармен табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу (жаздағы маусымдық өзгерістер, балалардың киінуі, күн сәулесінің адамға, табиғатқа әсері, аспандағы бұлттар және басқа). «Артық суретті тап» дидактикалық ойын.	Отбасындағы сүйіспеншілік, сыйластық, мейірімділік туралы әңгімелесу. Адамдар бір-бірін жақсы көретінін ұғындыру, дос болуға баулу. Көркем шығарма оқып беру.	«Елімнің жүрегі – Астана» тақырыбында әңгімелесу. Тақырыпқа сәйкес ән тыңдату және бірге айту. «Бұл бақытты – мекен» асфальтқа **сурет салу** байқауы. «Менің сүйікті

	күннің ерекшелігі туралы түсіндіру. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Әсем табиғат" **Мақсат-міндеттер**: Өткен материалды балаларға естеріне сақтау. Балаларда **шығармашылық**ты, өзіне деген сенімділікті дамыту; өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі; **музыка**ны және **музыка**лық қабілетті ассоциативті қабылдауды дамыту.	«Сиқыршы су» **Мақсат-міндеттер**: Судың қасиеттері туралы түсінік беру.Балаларды ойларын жеткізе білуге, сөйлемдерді дұрыс құруға, қорытынды жасай білуге үйретуді жалғастыру. Тәжірибе арқылы балалардың су туралы білімдерін нығайту.Балаларды табиғатқа, суға қамқор болуға тәрбиелеу. «Судың қасиеті», «Мөлдір-лай», «Ауа мен су» тәжірибесі, балалардың зерттеушілік қызығушылықтарына қолдау көрсету. Су бетінде **сурет салу**.	**Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Әңгімелеп үйренеміз. А. Осеева "Тәтті тоқаш"" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды байланыстырып сөйлеуге, өз ойларын еркін айтуға үйрету; оқылған әңгіменің мазмұнын меңгерту; еңбекті бағалап, оқиғаны өмірмен байланыстыра айту дағдысын дамыту; ата-анаға, үлкендерге сыйластыққа тәрбиелеу. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Күлімдеп тұр нұрлы күн" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды аяқтың ұшымен тұру; қолын беліне қойып, бір аяқпен тұруға; көлбеу тақтаймен жоғары және төмен жүру іскерліктерін жетілдіру; қатарға	Е. Өтетілеуов «Ата тілегі». Айналайын, балашым, Аман болсын анашың! Аман болсын әкең де, Ағатайың, тәтең де! Өзің тәтті балдай бол, Өсіп, өсіп, таудай бол, Өмір жолын таңдай біл! Оқуда зерек бол. Ұйқыда сергек бол, Істе шебер бол. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Аспандағы ғажайып құс» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды аспандағы құстың суретін салуға, дене бөліктерінің пішінін бере білуге үйрету; ұсақ қол моторикасын дамыту ; бояу, қылқаламмен **сурет**	қалам» үздік ән байқауы. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Әрқашан күн сөнбесін!" **Мақсат-міндеттер**: Аспан денелерімен танысуды жалғастыру, жердегі жарық пен жылу көзі күн туралы кеңірек түсінік беру. Күннің жердегі тіршілік үшін маңыздылығын анықтау. Балалардың жансыз табиғат туралы білімдерін кеңейту. Табиғатқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу.

			екеуден тұру дағдыларын дамыту; қимылды ойындар допты алысқа дәлдеп лақтыру дағдыларын дамыту.	**салу**ға жаттықтыру; сұлулық жайлы түсініктерін кеңейту, табиғат нысандарына қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию жүйелігін бақылау.				
Күндізгі серуен	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: гүлдің өсуі мен дамуын бақылауды жалғастыра білуге дағдыландыру; ойлау, зейін, қабылдау қабілеттерін дамыту. Балаларға календула, космея гүлдерін салыстыруға шақыру. Еңбек әрекеті: дала өсімдіктеріне күтім жасау (қопсыту, суғару, шөптеу). **Мақсат-міндеттер**: Ұжымдық еңбектен алатын жағымды сезімдерін тәрбиелеуді жалғастыру.	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың сыртқы дене ерекшеліктері, тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; сөздік қорларын молайту. "Торғайдың әні". Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Торғайдың қимылдарын бақылап, құстың екі аяқпен	Серуен кезінде балаларды табиғат көріністерін бақылауға үйрету және кері байланыс жасау. Күнді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды күнді бақылаудың ережелеріне баулу; күннің Жер шарының, адамның бүкіл табиғат объектілерін, құбылыстарына тікелей әсер ететініне көңіл аудару; зияткерлікке тәрбиелеу. Педагог күнді бақылау	Раушангүл бұталарын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: Өсімдіктердің өсуі мен дамуын бақылау, табиғи ортаға қамқорлық көзқарасты қалыптастыруды жалғастыру. Еңбек әрекеті: гүлдерді суару. Мақсаты: бірлесіп жұмыс істеу, тапсырманы тиянақты орындау. Су құйғыштарды қолдану.	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаз мезгілінің ерекшеліктерін, табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін бекіту, "кемпірқосақ" жайлы түсініктерін кеңейту. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты,

	"Кім спортшы?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі. Денемізді иеміз, (Алға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып секіру)	секіретіні, алаңның өзге жеріне секіріп, қанаттарымен бір-екі рет қағып, тез жете білетіні, ағаш бұтасына шыр етіп ұшып кететіні туралы әңгімелеу. Еңбек әрекеті: ойын жабындысын жинау. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** дамыту. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады.	алдында, балаларға, күнге қарау үшін, белгілі көк шынының немесе фотопленканы қолға алып, қарауға болатынын түсіндіреді. Құралдары: фотопленкалар немесе көк шынылар. "Күлімдейміз күндей" жаттығуы. Күлімдейміз күндей (қолдарын жоғары көтеріп, күннің бейнесін жасайды), Жабырқауды білмей (қолдарын жандарына жібереді). Күннен шуақ аламыз (қолдарын жоғары көтереді), Біз бақытты баламыз (қолдарын жандарына жібереді). Г. Кужагулова. Еңбек әрекеті: құраған шөпті жинау. Қолғаптарды қолдану. Аллергиясы бар балалардың қатыспауын ескеру. **Мақсат-міндеттер**:	"Саны қанша – соншa гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға	Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ұсақ бұтақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер**:бірлесіп жұмыс істеу, ортақ тапсырманың орындалуына қол жеткізу, өзара көмекке тәрбиелеу. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр

	Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақ сүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" -	Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Бақшадағы тауықтар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: орташа қарқындағы жүгіруде, жартылай отыруды және	**еңбек дағдыларын** дамыту; өсімдіктерді аялауға, ересектерге көмек көрсетуге деген ниеттерін тәрбиелеу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең	болады. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен	шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Әр балаға бір-бірден асық, бір-бір сақа беріледі. Көмбеге бір-бірден асық тіккен әр топтың ойыншылары өз алаңдарында жеке-жеке сақаларын үйіріседі. Сақасы алшы түскен бала бірінші болып,

	дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа	қанаттарын қаққан қозғалысты келтіруді жаттықтыру. Белгі бойынша екі аяқпен секіру; ептілікке, зейіндікке тәрбиелеу, қозғалыс координациясын дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, дымқыл құммен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ұсақ қол моторикасын дамыту.	айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Теңіз толқиды" аз қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің белгісі бойынша орындау, **шығармашылық**, зейінділік, ұстамдылық таныту. Белгі бойынша екі аяқпен секіру;	қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Күннің суретін сал" қимылды ойыны-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:спорттық	одан кейінгілері ретретімен (тәйке, бүк, ішік) "ұшуға" кіріседі (көмбеден алшақтау жерге барып сақа үйіреді). Сақасы алшы түскен ойыншы бірден көмбедегі тігіулі асықты атады. Осылай болмаған жағдайда, асық ату, бәрі ұшып болған соң, бастапқы кезек бойынша жалғасады. Алысқа ұшқан мергендер тигізе алмаса, көмбеде қалған ойыншыға кезек тиеді. Көздеген асығына дәл тигізіп және оны көмбеге жиегін алып өлшегенде, үш табан артық қашықтыққа ұшырған ойыншы қашан келесі асыққа тигізе алмай қалғанша атауды жалғастыра береді. Болмаса атқан асығы үш табаннан аспай

	жылдам секіруге шақыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту ойыны "Тастардан секіру". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті дамыту.		ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозғалыс координациясын дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. Құрдастарымен қарым-қатынас жасау біліктіліктерін қалыптастыру.	ойындар мен жарыстарға қызығушылықтарын арттыру; ептілікті дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: құрдастарымен қарым-қатынас жасау біліктіліктерін қалыптастыру.	қалғанда ғана - ойынды тоқтатып, өзінен кейінгі ойыншыға кезек береді. Ұтылған бала ойыннан шығып қалады. Сөйтіп айналасы екі-үш айналымның ішінде әр көмбеден бір-бір жеңімпаз шығып, олар енді орталық көмбеде ақтық сайысқа түседі.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыруды жалғастыру: асхана құралдарын (қасық пен шанышқы) дұрыс қолдану; майлықты ұқыпты пайдалану; нанды үгітпеу, асты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу; Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш Ақырын алып қолына Шашпай же нанды да Келген асты алдына Тауысып іш қалдырма.				

	Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені Елемейміз білмейміз (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдауын, зейіндерін, есте сақтауын дамыту; байқампаздыққа, зеректілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар: Әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Педагог балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Алдымен саны 6 басталып, ал кейін 10-	"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі	"Кемпірқосақ" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: негігзгі және қосымша түстер жайлы түсініктерін бекіту. Ойын барысында балалар түрлі түсті жолақтарды таңдайды, түстерді сәйкес рет-ретімен орналастырып, кемпірқосақ құрайды. Сюжетті-рөлдік ойын "Жануарлар бағы". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жануарлар бағы, қорғауға алынған жан-жануарлар жайлы түсініктерін бекіту; ветеринар дәрігер,	"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздыққа	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді.

	12 дейін жеткізілуі мүмкін. Ойыншықтарды бір қатарға орналастырғанда, балалар олардың реттік нөмірін айтады. Балалар көздерін жұмады, педагог қатардағы ойыншықтардың орналасуын өзгертеді. Балалар көздерін ашады да, қай ойыншық қай жерге ығысқанын айтады. Сюжетті-рөлдік ойын "Экологтар". **Мақсат-міндеттер**: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік **шығармашылыққа** жағдай туғызу және мадақтау, ойын желісіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының	орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!", немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып атайды. Мысалы, "су"- балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары," жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті	орнитолог туралы түсініктерін бекіту; мамандардың жануарлар бағында қандай рөл ойнайтынын анықтау; жануарларға қамқорлық танытуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші балалармен бірге ойын алдында жануарлар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлем бойынша қорғалатын аңдар мен құстар жайлы бейнебаян көреді. Ветеринар дәрігер, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың қызметінің маңызы жайлы талқылау қажет. Балалардың өздері жануарлар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді атап, таңдайды. Кейіпкерлер	тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Әртүрлі табиғи құбылыстар бейнеленген суретті-карточкалар. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы - тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы" («Тату-тәтті отбасы»).	2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын."Дәріхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың дәріхана жұмысшыларының мамандығы (фармацевт, провизор) жайлы түсініктерін бекіту; әдептілікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық пішінді дәрілер, сөмкелер, ақ халаттар, төлемақыны қамтамасыз ететін карточкалар мен жетондар. Барысы.

	адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың	дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	өзіне қажет киім үлгілері мен құралдарды алады да, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, оларды белгіленген орындарға отырғызып, қозғалтады, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орындарын қарайды, көмектерін тигізеді. Ойын соңында тәрбиеші балалармен бірге қорытынды жасауы мүмкін: адам жойылып бара жатқан аңдар мен құстар үшін жауапкершілікті сезіну, қамқорлық таныту, тіршілік етуіне қолайлы жағдай туғызу қажет. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**,	**Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы мүшелері туралы түсініктерін бекіту; отбасы мүшелерінің жанұядағы рөлін пысықтау; үлкенге деген құрмет сезімдерін, жақынына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыстар, алжапқыш, кітап, газет, сыпырғыш, шелек пен орамал, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника т. б Барысы. Балалар өзара отбасы мүшелерінің рөлдерін бөлісіп алады да, өздеріне қажет киімдер мен құралдарды алып, өз орындарына барады. Педагог алдын-ала балалармен	Педагог алдын-ала балалармен дәріханада жұмыс істейтін мамандар туралы әңгімелеседі. Балалар фармацевт, провизор секілді мамандардың міндеттерін, дәріханада медициналық көмек көрсетуге арналған қандай дәрілер мен құралдар сатылатынын анықтайды. Балалар дәріхана мамандарының (дәріханашы, провизор) рөлін өзара бөлісіп алады; қалғандары тұтынушы болады; өздеріне керек құралдарды алып, орындарына барады. Педагог балаларға дәріханаға бірінші тұтынушы келіп, ойынды бастайтынын айтады. Басында педагог

	сынамасы). (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)		**шығармашылық дағдылар**)	қойылымда қандай оқиға көрсетілуі керек екенін бірге анықтайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	диалогтарды түзетіп,күрделі сұрақтар қоюға жаттықтырады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; әр баламен жеке әңгімелесу; шалбар, бас киім мен аяқ киім кию жүйелігін бақылау.				
Серуен	Бағдарлау. Ойын алаңына экскурсия. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды бағдарлау барысына, басынан	Көбелекті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көбелек оның құрылысы, шығуы жайлы білімдерін	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды аспандағы болып жатқан құбылыстарды	Өрмекшіні бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өрмекші оның өзіндік	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен таныстыру**, **тіл дамыту**, **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жазда жел жылы екеніне назар аудару.

	бастап, аяғына дейін, зейін салып, қатысуға бейімдеу; дүниетанымын кеңейту; өсімдіктер әлеміне деген қызығушылықтарын арттыру. Балаларға балабақша ғимаратын айналып өтіп, аумағында не өсіп тұрғанын анықтауды ұсынады. **Көркем сөз**. "Ағаш". Қала да орман, қыр да орман. Сонау алыс жылдардан Өзен бойы, жол бойы Орман, орман ырғалған. Қаптай өскен өңірді Орман қандай өмірлі! С. Сейтхазин. Нақтылау: қайсысы ағаштар, бұталар, гүлдер. Гүлзардың жанына тоқтап, ондағы гүлдерді қарастыру. Балалар өсімдіктердің жаз мезгілінде жасыл түсті болатынын аңғарады. Жасыл түс -	кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. "Көбелек". Гүлді, бақты аршаларды Аралады, шаршамады. Ұша берді көбелек те, Төмендеп те, төбелеп те. Нәзік қанат талар емес. Қонды барып қалақайға, Оны сезген балақай ма? Ж. Сәтібеков. Балаларға көбелекті әсем ететін қанаттарының боялған өрнектері екенін байқату, ал денесі мен алты аяғы, басы мен көздері көбелектің нағыз жәндік екендігін нақтылы дәлелдейді. Еңбек әрекеті: құмсалғыштың айналасындағы құмды жинау. **Мақсат-міндеттер**: аса ауыр жұмысты ұлдарға орындауды	ажыратуға, атауға дағдыландыру; ауа райының құбылмалы екендігін түсінуге үйрету. Балаларды түрлі табиғат құбылыстарымен: ашық, бұлтты, бұлыңғыр таныстыру. "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру)	ерекшеліктері жайлы білімдерін кеңейту және бекіту; табиғат жайлы реалистік түсініктерін қалыптастыру. "Өрмекші мен шыбын". Бір өрмекші зор қылып, Жатыр еді тор құрып. Шыбын айтты: – Өрмекші, Мұныңнан не өнбекші? Таста да бос айланы, Іс етсеңші пайдалы. Өрмекші айтты: – Шыбыным, Ғұмыр емес ғұмырың. Тасынарсың, торларсың, Бәрінен құр қаларсың, Торыма кеп қонарсың, Сонда асым боларсың... А. Асылбек.	Іс-тәжірибелік әрекет: жел бағдардың көмегімен желдің күшін анықтау. Балаларға желді, жалауларға, жапырақтарға қарап бар не жоқ екендігін, қай жаққа есетінін байқату. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер

	фотосинтездің (флорофилл) нәтижесінде пайда болатын құбылыс. Еңбек әрекеті: жолдарды сыпыру. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Үйректер мен аңшылар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: Ұйымшылдыққа, зейінділікке тәрбиелеу, өз қимыл-қозғалысын басқару біліктіліктерін дамыту, балаларды допты қозғалмалы нысанға тигізуге жаттықтыру, көру қабілеттерін дамыту. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті,	(құмды шелекке салып шығару), қыздарға құмды сыпырғышпен сыпырып, қалақшаға салып көмек көрсетуді үйрету. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп	Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) Еңбек әрекеті: гүлзардағы гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тиісті еңбек әрекеттерін орындауды үйрету. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын	Балаларға өрмекшіні "жыртқыш" та деп айтуға болатынын түсіндіру, торды бақылатып, өрмекшінің өзге жәндіктерді аулаға құралы екендігін көрсету. Еңбек әрекеті: үлескені жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларда тәртіпке саналы көзқарас қалыптастыру, бастама мен үлескені жинау барысындағы дербестікті ынталандыру. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа,	түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды серуеннен кейін ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды жинау, себетке салу, ойыншықтарды жинау. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына

	қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қойып, "бояушы" қандай бояуды қалайтынын сұрап жатады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып,	түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Қуып жет те, секір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс белсенділігін дамыту, ұзындыққа секіре білу. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар, топтық ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, ұзын секіртпеден секіруді пысықтау; арақатынастарды дамыту.	итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.	Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы	тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікті бағдарлауды үйрету, бір-біріне қағыспау біліктіліктерін дамыту, тәрбиешінің нұсқаулығын тыңдау; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.

	қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен		"Жанды лабиринт" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын, тапқырлықты дамыту; бірлескен іс-қимылдардың реттілігін жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар, топтық ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, допты алға, қолды бүкпей беру біліктіліктерін бекіту; арақатынастарды дамыту.	"қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: құрдастарымен өзара әрекет ету	**Дербес әрекет**: еркін ойындар, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білу дағдысын қалыптастыру.

	қамтамасыз ету мен құрдастарымен өзара әрекет ету біліктілігін дамыту.			біліктілігін дамыту.	
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Балалалық ұяңдық" тақырыбында ата-аналарға арналған кеңес.	"Жаман әдеттерден қалай құтылуға болады?" тақырыбында әңгімелесу.	Кеңес"Бала өміріндегі ойыншықтардың маңызы".	"Балабақшадағы күн тәртібі" тақырыбында әңгімелесу.	Кеңес "Баланы еңбекке баулу".

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.07.2025ж - 11.07.2025ж.
«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	07.07.2025	**08.07.2025**	**09.07.2025**	**10.07.2025**	**11.07.2025**
Күн тәртібі		«Мерейлі отбасы»	«Анам, әкем және мен – тату-тәтті отбасы»	Ұлттық ойындар	Алтын сақа
Балаларды далада қабылдау	**Таңғы сүзгі:** балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. Балаларды қабылдау, әр балада жайлы психо-эмоционалдық көңіл-күй қалыптасуына жағдай жасау. (**тіл дамыту**, **музыка**)				
		"Кім сені шақырды, тап" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: басқа адамды дауысынан тануды үйрету. Күрделенген нұсқасы: даусытарды тануға шыққан баланың басына шляпа кигізу, қалған балаларға оны шақырту. Құрал: арнайы құрал керек емес. Ойын барысы. Балалар шеңбер жасап тұрады.	"Қарама-қайшылық" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорларын кеңейту, қарама-қарсы мағыналы сөздерді қолдануға үйрету. Ойын құралы: доп. Тәрбиеші белегілі бір сөзді айтады: мысалы - "ауыр" деген сөзді айтады да бір балаға допты лақтырады. Допты қағып алған бала, ауыр затты айту қажет. Жауап	"Не өзгерді?" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: зейінді, ойлауды дамыту. Бір топ бала жиналып, қолдарына түскен әр түрлі заттарды үстел үстіне жайып тастайды. Олардың саны аса көп болмауы қажет. Ойын жүргізуші ол заттардың аттарын атап шығады. Ал	"Орманшы" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кейбір ағаштар мен бұталардың (діңі, жапырақтары, жемістері мен тұқымдары) пайда болуы туралы білімдерін бекіту. Барысы: педагог бір баланы "орманшы" етіп таңдайды, қалған балалар орманшының көмекшілері болады.

		Біреуі ортаға турып көзін жұмады. Тәрбиеші көрсеткен бала, ортада турған баланы шақырады. Бала шақырған адамды дауысынан танып табу қажет. Таныса шеңберге турады – шақырған бала ортаға турады. "Қарақат" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қол ұсақ моторикасын, сөйлеу қабілетін, жағымды эмоцияларды дамыту. Өлең мазмұнына сай қимыл жасау. Қалсам егер тығылып, Қалың шөптің астында. Таба алар деп кім біліп, Жұрт көзінен қаштың ба? Торсиған бал уызға Кіп-кішкентай қарақат. Салып қояр ауызға, Болса егер бала тап.	бергеннен кейін допты, қайтадан тәрбиешіге лақтырады. Ойын осылай жалғаса береді. Мысалы: ауыр - тас, жүк; шыны - ыдыс, әйнек, т.с.с. (**тіл дамыту, қазақ тілі**) "Өрмекші" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды санамақ мәтінінің мәніне сай қимылдар жасауға дағдыландыру; есте сақтау, түйсік, сөйлеу қабілеттерін, жағымды эмоцияларды дамыту. Күні бойы еңбекпен (Оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды; сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы), Өрмекші өрмек тоқиды (Саусақтарын сыртылдатады),	ойыншыларға сол заттардың қайсысы ненің қасында ненің қасында және қандай қалыпта жатқанын, олардың түр-түстері қандай екенін көріп алуға 5-10 секунд уақыт беріледі. Осыдан кейін ойыншылар бөлмеден шығарылады немесе теріс қарап отырады.Осы кезде ойын жүргізуші бірнеше заттың орнын тез-тез ауыстырып, кейбіреуін тығып қояды. "Үстелдің үстіне қандай өзгерістер болды?" - деген сұраққа кім дұрыс әрі толық жауап берсе, сол ойын жүргізуші болып, әрі қарай жалғастырады. "Жел көбік" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	(**қоршаған әлеммен таныстыру**) Қадыр Мырза Әли "Санамақ". **Мақсат-міндеттер**і. Көркемсөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Қадыр Мырза Әли "Санамақ". Бота, түйе, Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық ... Сен, қал! Сен, шық! (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)

		(С. Мәуленов) (**тіл дамыту**)	Нөсер тек кенет селдеткен (Оң алақанмен сол қол алақаның үстінен тез «сырғанап түседі), Еңбегін оның жоқ қылды (Барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды), Күн шықты қайта жарқырап (Екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе оңға, біресе солға иіледі), Құрғады тез-ақ төңірек (Барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады), Өрмекші өрмек тоқуға Кірісті, дереу, тезірек. (**тіл дамыту**)	балаларды шеңберде жүріп, бірлесіп ойнауға, сөздерге сай қимылдарды жасауға дағдыландыру; ұйымшалдыққа тәрбиелеу. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды", - деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де,	

				тізерлеп отырады. Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрып, қайтадан шеңберге тұрады, ойын қайтадан басталады. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	
		"Топтың ішін ретке келтір". **Мақсат-міндеттер**: балаларды ересектерге көмектесуге машықтандыру; шкафта тұрған ойыншықтар мен құралдарды реттеп, тазалықты орнатуға тарту; **еңбек дағдылары**н, ұқыптылықты қалыптастыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды қоректендіру. **Мақсат-міндеттер**: балыққа қамқорлық жасай білу қабілетін дамыту; аквариумдағы балықтың тіршілігіне қызығушылықтарын таныту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Құрылыс материалдарын контейнерлерге жинап, салу. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құралдарды жинауда үнемшілдік тәртібін сақтауға тарту; басталған жұмысты соңына дейін жеткізуді қалыптастыру; балаларды ұқыптылыққа үйрету, жауапкершілікті тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Кітаптарды **көркем әдебиет** бұрышына орналастыру. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кітаптарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір тәртіппен кітаптарды салу мүмкіндігін іс-тәжірибеде көруге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Тәрбиешінің артынан шеңбер бойында жай жүру, Аяқтың ұшымен жүру.				

	БҚ – аяқты алшақ қойып, қолды төменде, 1- қолды алға созамыз. 2- қолды жоғары көтереміз. 3- бірінші қалыпқа келеміз. (3-4 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды белге қойып, "Сағаттың тілі". 1- оңға иілеміз 2- солға иілеміз Бірнеше рет қайталаймыз.(5-6 рет) БҚ – аяқты алшақ, қолды төмен басымызбен оңға, солға иілу. (4-5 рет) "Қарлығаш" болып ұшамыз "Қоян" сияқты секіреміз. Жай жүру, дем алу. (**дене тәрбиесі**)
Гигиеналық шаралар	Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.
Таңғы ас	Тамақтану мәдениетін қалыптастыру: қасықты дұрыс ұстау, сорпаны төкпеу, нанды үгітпеу, майлықты дұрыс қолдану, тамақ ішкенде сөйлемеу. Мақсаты: өзін-өзі күту, тамақтану, арақатынасу мәдениеті негіздерін дамыту. Ас ішкенде күнде біз, Сөйлемейміз, күлмейміз Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. Балалар рақмет айтып тамақтануға кіріседі. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)

Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		Сүйікті кейіпкерлер фестивалі. Балалар мен ата-аналардың бірлескен әрекеті, дәстүрден тыс техникамен **сурет салу** сайысы: жүнмен, жіппен, саусақпен, алақанмен **сурет салу**. Салған кейіпкері туралы әңгімелеу. «Әке көрген оқ жонар», зат қалдықтарынан әкелермен бірге бұйым жасау. Дайындалған бұйымдардан көрме ұйымдастыру. Ата-аналар мен балалардың бірлескен әрекеті, Абай Құнанбайұлының өлеңдерін жатқа айту челленджі.	«Әлди-әлди ақбөпем» челенджі, әжесінің бесік жыры. Отбасының қызықты демалыс сәттерінен суреттер көрмесін ұйымдастыру. Тақырыпқа сәйкес ән айту мен мәнерлеп оқу сайысы.	**Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Тосапты неден қайнатамыз?" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жидектер туралы, олардың сыртқы түрінің ерекшеліктері, өсу орындары туралы, олардың түрлерімен, адам өміріндегі пайдасымен таныстыру; жидектер мен олардан жасалатын өнімдердің атауларына байланысты сөздік қорларын байыту, "жидектер" туралы жалпылама түсініктерін қалыптастыру; еске сақтау, байланыстырып сөйлеу, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; табиғатқа ұқыпты қарауға	- «Мен атамның көмекшісімен» тақырыбында әңгімелесу; - «Жеті атасын білу тектіліктің белгісі» жеті атаны жатқа айтудан сайыс ұйымдастыру; - «Ханталапай» ұлттық асық ойынын ойнату; - асықтан жасалған «денсаулық жолымен» жүргізу; - асықтар тізілген қолғаппен бір-біріне массаж жасату.

				тәрбиелеу. **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Жидегі бар себет" **Мақсат-міндеттер**: Есу әдісі арқылы ермексаздың кішкене бөлшектерінен жидектер, себет **мүсіндеу**ді үйрену; сөйлеуді, логикалық ойлауды, зейін қоюды, жұмбақ шешуді үйрету; ермексазбен жұмыс кезінде ұқыптылыққа тәрбиелеу.	
		Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Дәмді тосаптар" **Мақсат-міндеттер**: Балаларда сап түзеп бірінің артынан бірі шеңбер бойымен арақашықтық сақтап, бағытты өзгертіп жүгіру; бөренеңің үстімен тез адымдап жүру дағдыларын дамыту; жидектерден	**Тіл дамыту** және **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Орман жидектерін тереміз" **Мақсат-міндеттер**: Орманда өсетін және орман өсімдіктері туралы білімдерін бекіту. Жидектер туралы сөздік қорларын белсенділендіру,нақты	Ұлттық ойындар фестивалін жариялау Қ. Мырза Әлі «Жарыс». Қара су боп тер ақты, Қызып алған денеміз. Түріп алып балақты Жарысып біз келеміз. Баратын жер алыста,	**Музыкадан ойын-жаттығу** "Ән салған кім?" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың **музыка** жетекшімен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру.

		жасалатын тосаптар туралы білімдерін арттыру; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту.	лау.	Баратын жер шалғайда. Он баламыз жарысқан, Озып шығар хал қайда! Қалған жерге шыдар ем, Жырып алдым тіземді. Шіркін, алға шығар ем, Жалт бұрылсақ біз енді!	**Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.
Серуенге дайындық	Балаларға жүйелі түрде киініп-шешінуді, киімдерін шкафқа орналастыруды, қолдарын мұқият жууды қалыптастыру.				
Күндізгі серуен		Аспанды және бұлтты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды аспанды бақылауға баулу, аспанды "бұлтсыз" немесе "бұлтты" деп ажыратуға дағдыландыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Балаларға аспанның	Таза ауада ата-аналар мен балаларының қатысуымен «отбасылық эстафета» спорттық сайысын өткізу. "Күн - түн" қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша қимылдауға дағдыландыру; тәулік ерешекліктері жайындағы түсініктері пысықтау; ұйымшылдыққа	Ұлттық ойындар фестивалі, қимыл-қозғалыс ойындары. Қазақ халқының ұлттық «Тақия тастамақ» ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қимыл шапшаңдығы мен жылдамдығын дамыту, зейінділікке, ұйымшылдыққа, ойын ережесін сақтап ойнауға тәрбиелеу.	Құм мен топырақтың қасиеттерін бақылау (ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау) (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау.

		әсемдігін көруге үйрету; қадағалау барысында бұлтты ажырата білу, аспан бұлтты, бұлтсыз екенін айту керек. Бұлттың қозғалысы және өзгерісі жөнінде бақылағанда қадағалауды дамыту. Ашық аспанда бұлтты байқау жеңілірек, оның баяу қозғалатынын, бірте-бірте көбейіп, өзінің түрін өзгертетінін, мақтаға ұқсайтын массаға айналатынын, немесе, керісінше, азайып және еритінін атап өтуге болады. Табиғаттың әсемдігін тамашалауға тәрбиелеу. Тақпақ. - Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? - Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! - Гүл-гүл жайнап өсер	ойнай білуге баулу. Балалар көңілді шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші: "Күн" - десе балалар қозғалып жүреді, қимылдайды. "Түн" - десе балалар қимылсыз, ұйқыға кеткендей қатып қалады. Осы сәтте бір бала ойын шартын бұзса, ойыннан шығарылады. Дұрыс ойнаған балалармен ойын жалғасын табады. "Қасқыр мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын желісі, шарты бойынша баулу, белгі бойынша бір аймаққа жиналып және жан-жаққа тарап жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа, жылдамдыққа, зеректікке тәрбиелеу. Педагог балалармен бірге "қасқырды"	"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Қазақ халқының ұлттық "Арқан тарту" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті сақтай білу, күш-жігерін дамыту; ойын ережесін түсініп әділ ойнауға, достыққа тәрбиелеу. Қазақ халқының ұлттық "Сақына салу" ойыны. **Мақсат-міндеттер**:ептілікке,	Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы. Топырақтың құрамында әртүрлі қажетті қоректік заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Қай жерде өскін тез өседі.

		көк, Нөсерлетсең, нөсерлет. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады.	таңдайды. Қалған балалар "қояндар" болады. Педагог белгісінен кейін "қояндар" әртүрлі бағыттарда жүгіріп, қасқырдан қашады. "Қасқыр" ұстап алған "қояндар" саны 5-6-ға жеткенде, "қасқыр" ауысады. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "қасқырға" маска. «Орныңды тап» қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: бірлесіп ойын ойнауды, ережені сақтауды үйрету, жылдам жүгіру дағдысын дамыту. Күннің көзін бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларға күн туралы мағлұматтарын кеңейту.	зейінділікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Шие ағашын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: шие ағашымен таныстыру (құрылымын, гүлденуін бақылау); өсімдіктерге деген қызығушылықты арттыру. Бақылау барысы: Бақ ішінде шиелер, Бар жемісі бағалы Көрген адам таңданар, Көздің жауын алады - Балалар, бұл шие ағашы. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтар мен құс шие гүлдерін жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды еңбексүйгіштікке,	Еңбек әрекеті: майда қиыршық тастарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: ойын алаңындағы тастарды жинау, балаларды тазалыққа дағдыландыру. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан,

		- Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қаіупсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Көбелекті ұстап алу" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша орнында секіру қимылдарына дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, жигер-күшін, зейінді дамыту;	Балаларға күннің сәулесі, жылуы туралы айту. **Көркем сөз**: Күн шыққанда: Алақай, алақай! Күн шықты күн шықты! Жер үстінде нұр шықты! Еңбек әрекеті: ауладағы құраған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	ересектерге көмектесуге тәрбиелеу. "Қоңызды (көбелекті) гүлге қондыр" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жәндіктер әлеміне деген қызығушылығын арттыру; түстерді ажырата білу қабілеттерін жетілдіру; кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Құралдары: түрлі түсті гүлдердің және дәндіктердің кескіндері (ламинадталған). Педагог алдын-ала түрлі түсті гүлдердің кескіндерін алаңға шашыратып жайып салады. Балалар өздеріне ұнаған қоңызды, көбелекті алып, белгі бойынша түсі бірдей гүлге жүгіріп барып,	тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, оларды қуалап, ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір ойнатуға болады. "Түсін тап" ойыны.

		шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. ойын барысында педагог балаларды бір затты (көбелекті) ұстап алу мақсатында жоғары секіруге жаттықтырады. Педагог нұсқауларында секіріп, орнына қайта түсуде тепе-теңдікті сақтап, құлап қалмауды ескеру керек. "Не жөнінде айтылады" дидактикалық ойыны. Сипатты белгісі бойынша табиғат құбылысын шеше білу (жарқырайды, аспан, бұлыңғыр найзағай ойнайды). Балалардың еркін ойыны. Балаларды өз бетінше ойын тақырыбын таңдауға үйрету. Еңбек әрекеті: ағаштан түскен қураған ұсақ бұтақтарды жинақтау.		жәндікті гүлдің үстіне қондырады. Ойынды бірнеше рет қайталауға болады. Еңбек әрекеті: ауладағы қураған жапырақтарды жинақтау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.	**Мақсат-міндеттер**: кеңістікте бағдарлау, түстердің арасынан негізгі түстерді ажырата білу қабілетін қалыптастыру. **Дене тәрбиесі**ндегі арналған ойын: балаларда екі аяғымен алға қарай секіру қабілетін дамыту. Белгі бойынша әрекет ету, ұзындыққа секіру, жылдам жүгіру. Балалардың еркін әрекеті.

		Мақсат-міндеттер: балаларды тазалыққа, бірлікке баулу. Балалардың еркін әрекеті.			
Серуеннен оралу	Балалар киімдерін дұрыс шешу, шкафтарға бүктеп қою, қолды жуу әрекеттерін одан әрі қалыптастыру. Таза сумен Арман, Беті-қолын жуды. Оған қарап Балжан, Суға қолын созды. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Гигиеналық шаралар		Салқын сумен жуыну. Сүртіну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын жетілдіру (педагогтің көмегі, бір-бірін көмектесу).			
Түскі асқа дайындық		Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.			
Түскі ас	Түскі асқа көңілдерін аудару, тамақтану мәдениетін қалыптастыруға жеке жұмыстар жүргізу. Балаларды үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Кесе, шыны, пияла. Оларсыз шай құя ма? Қасықсыз тамақ жемейді, Бәрінің атын не дейді? (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқыға кетуге жағдай жасау. «Екі қызғаншақ қонжық». (**көркем әдебиет**, **музыка**)				
Ұйқыдан тұру	Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа	Түскі асқа назар аударту; үстелде отыру мәдениетін қалыптастыру, тамақтану мәдениетімен таныстыруға бағытталған				

дайыдық. Бесін ас.	жеке жұмыстар.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті		"Қапшықта не бар?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сипап-сезу қабілеттерін дамыту, **тіл дамыту**, балалардың сөздік қорын байыту. Құрал-жабдықтар: ойыншықтар. Тәрбиеші балалардың кез-келгенінен көздерін жұмуды немесе жабуды сұрайды және қапшыққа балаларға таныс ойыншық немесе зат салады. Ойыншылар тәрбиешінің не салғанын көреді, бірақ үндемеуі керек. Олар көзі жұмулы досына жасырынған затты сипаттап берулері тиіс. Бала қолын қапшыққа салып, ойыншықты сипап, оны табуы қажет. Егер ойыншық дұрыс аталса, бала оны	"Не өзгерді?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда кеңістіктікті бағдарлай алуға үйрету, есте сақтауды, қиялды дамыту. Құрал-жабдықтар: "Үй жануарлары" ойыншықтар жиынтығы. Тәрбиеші ойыншықтарды үстелге қояды, балаларға оларға мұқият қарауды талап етеді. Балалар олардың орналасуын есте сақтайды. Тәрбиеші сұрайды балалардан көздерін жұмып, артқа қарауларын сұрайды. Сол кезде тәрбиеші бір ойыншықты алып тастайды.Балаларға сұрақ қояды. Қандай өзгерісті байқап тұрсыңдар деп?». Балалар жауап береді. Ойын ары-қарай	"Қуыршақты серуенге даярлайық" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:балалардың киім-кешек және киіну тәртібі туралы білімдерін бекіту және нақтылау. Сөздік қорларын байыту және толықтыру. Үстел үсті ойындары: "Басқатырғыш", "Құрастырғыш". Мақсаты: логикалық ойлауды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. "Айырмашылықты тап" дамытушы ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ұқсас жұп заттарды, суреттерді салыстырып, олардағы ұқсастықтар мен	Дамытушы ойын. "Не істегенімізді айтпаймыз, істегенімізді жасаймыз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың логикасын, ойлауын, қиялын дамыту. Жүргізуші. 1- нұсқа. Тәрбиеші жұмбақты ым-ишара арқылы көрсетеді. Балалар жануарларды немесе заттарды көрсетеді. 2-нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды көрсетеді. Басқа балалар сол қимылдарды қайталайды. 3-нұсқа. Ортада тұрған бала бір қимыл көрсетеді. Ал басқалары сол қимылдың не екенін табу керек. "Жидек теремiз"

		өзіне алады, егер жоқ болса, оны қалдырады. Басқа балалар кезекпен ойнайды. "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер**: ертегі мазмұның балалардың естеріне түсіріп,сұрақтарға толық жауап берулерін қадағалау. Тіл байлықтарын дамыту. Артистік өнерге машықтандыру, дауыс ырғағын өзгерте отырып, кейіпкерлердің дауысына сала білуге үйрету.	жалғаса береді. Үстел үсті театры "Бауырсақ" ертегісі. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ертегіні мұқият тыңдауға және көруге, кейіпкерлердің жақсы қасиеттерін көруге, ертегілерге деген сүйіспеншілікті арттыру.	айырмашылықтарды табу қабілеттерін, қабылдау, зейін қабілеттерін дамыту. Барысы. Салыстыруға бірінші зат немесе сурет балаларға біраз уақыт көрсетеді. Содан кейін екінші зат не суретке көңіл аударылады. Басты міндет - заттардың не суреттердің несімен ұқсамайтынын айту.	рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жидекке шығу, шөп, бұта арасынан іздеу, теру, себепке салу әрекеттеріне машықтандыру; жидекті теру үшін еңбек керектігін түсіндіру; коммуникативті қабілеттерді дамыту. Құралдары: себеттер, жидектердің нақпішіндері. Ойын аула жағдайында ұйымдастырылса, алдын-ала шығып, бұтақтарға жұмсақ қызыл түсті қағаздан шиыршықтарды (жидектерді) жапсырып, шөп арасына шашыратып қоюға болады.
Серуенге дайындық	Балаларды серуендеуге ынталандыру; серуендеуге арналған ойын құралдарын алу, балалармен қауіпсіздік шаралары туралы жеке әңгімелер. Серуендеуге дұрыс жиналу әрекеттері, балаларды өз еркімен киінуге үйрету. Таза ауада шынығып, Серуенге шығайық. Киімдерді тез киіп,				

	Ойнап-ойнап алайық.				
Серуен	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту. Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен	Күнді бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: балаларды күннің бір тәулікте бір орында тұрмай, әртүрлі биіктікте орналасуын байқауға машықтандыру. Күн күндіз жоғарыда тұрғанда — ыстық болады, кешке күн төменде тұрғанда - күн салқын болады; жазда күн ұзаққа созылады, түндер қысқа болады. "Үрпек төбет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бұзбай ойнауға баулу; бір бағытта, бірін-бірін қақпай, жеделдеп жүгіруге жаттықтыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	Құстарды бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: балабақша маңындағы құстардың тіршілігін бақылап, тіршілігіндегі өзгерістерді байқауға машықтандыру. Педагог балаларға құстардың дыбыстарын тыңдауға шақырады. Балалар торғайды, сауысқанды, тағы басқа құстарды есту мүмкін. Педагог сауысқанның шықылықтайтынын, торғайдың шырылдайтынын айтады. Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкентай торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Смақов "Көлік пен торғайлар"	Құмның қасиеттерін бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: құмнын қасиеттері жайындағы түсініктерді тиянақтау. Ылғалды құмнан әр түрлі мүсіндер жасау, құмның дымқыл болуын байқау, әңгімелеу. "Сөздер тізбегі" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгілі топтама немесе ортақ тақырыпқа байланысты сөздерді тізбекке салып, арасында қайталамай, айтып ойнауға машықтандыру; сөздік қорын	Бұлттар мен аспанды бақылауды жалғастыру. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: таңертең және қазір қандай бұлттар болғанын есте сақтауға мүмкіндіктер жасау; кешке қарай бұлттар қалай қозғалатынын бақылауға баулу. "Бұлттар мен құстар" саусақ жаттығуы, жаңылтпаш. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінінің ырғағына сай қимылдауға дағдыландыру; артикуляцияны, ой-қиялын жетілдіру, ұсақ қол моторикасын, жағымды эмоцияларды дамыту.

	бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға дағдыландыру: белгілі	Балалардың біреуі төбетті бейнелейді; ол кілем үстінде жатады, басын алға созылған қолымен аяғына қояды. Қалған балалар жай ғана оған жақындай түседі, ал тәрбиеші осы кезде былай дейді: Алдыңғы екі аяққа басын сұғып, Әнеки жалбыр төбет жатыр сұлық. Белгісіз жатқаны ұйықтап, яки қалғып, Момақан, сырты пішіні жуас салғырт. Ояталық жақындап барайық та, Қайтер екен содан соң – қарайық та. Төбет орнынан ұшып тұрып үре бастайды. Балалар қаша жөнеледі. Төбет оларды қуа жөнеледі. Балалардың бәрі жан-жаққа қашып тығылады. Төбет қайтадан кілемге жатады. Ойын жаңа	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ойын шарты бойынша, белгіге сай қимылдауға дағдыландыру; ойын кейіпкерлеріне еліктей білуге бейімдеу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлауға баулу. Әр бала "торғай" болып орындықта отырады. Педагог "көлік" болады. Педагог белгісі бойынша "торғайлар" залдың ортасында кез-келген бағытта жүгіріп ойнайды. Педагогтің "Көлік келе жатыр! Абай болыңдар!" деген белгісінен кейін балалар жүгіріп орындарына "ұяларына" бару керек. Ойын 4-5 айналымды құрайды. Құралдары: "көлікке" (бір-екі бала да болу мүмкін) руль; "торғайларға"	байыту; ұымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар шеңберге тұрады. Педагог белгілі тақырыпты ұсынады, балалар бір-бірінен соң кезекпен осы тақырыпқа (топтамаға) жататын сөздерді айтып жатады. Мысалы: үй жануарлары - ат, сиыр, ешкі, түйе және тағы басқа сөздер. "Кім бірініші?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды тура бағытта белгі бойыгша жылдам жүгіруге машықтандыру; шапшақдыққа, зеректікке, достық қарып-қатынастарға тәрбиелеу. Педагог балаларды	Бұлттар құстай ұшады, (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Құстар бұлттай ұшады, Көк аспанда, биікте, (Аталған қимылдарды, қолдарды жоғарып көтеріп, төмен түсіріп, орындау) Қанат жайып, ұшады. Бұлттар құстай болмайды, (Саусақпен бұлғау) Құстар бұлттай болмайды. Бұлттар құстай бұтаға (Қолдарды қырынан қосып, саусақтармен бірге бұлғау, құстың ұшқанына еліктеу) Қанат жайып қонбайды. (Саусақпен бұлғау) Д. Ахметова. "Аю мен қояндар" қимыл-қозғалыс

	аймақта бір-біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан-жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдығға баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "аю" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары: "қояндарға" медальондар, "аюға", маска. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып	бастаушымен қайта басталады. "Қағып алмай өт" (кегли) ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кегли арасымен баяу және ептілекпен өтуге дағдыландыру; көз мөлшерін, тепе-теңдікті, вестибуляр аппаратын дамыту. Құралдар: кегльдер. Балалардың құммен еркін ойындары. Еңбек әрекеті: ойыншықтарды құмнан қағып тазалау. **Мақсат-міндеттер**: қарапайым **еңбек дағдыларын** қалыптастыру; тазалыққа баулу.	медальондар. "Жел көбік" қимыл-қозғалыс ойыны. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады. Көпіре гөр көбік-шар, Көпіре гөр кеңіп шар. Осы күйі қал тұрып, Кете көрме жарылып. Өлеңді айта жүріп, балалар шеңберді кеңейте түседі. Тәрбиеші: "Жел көбік жарылды" деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бар дауыстарымен "Тарс етті", - дейді де, тізерлеп отырады. Еңбек әрекеті. Шөптерді жұлу және жинау (тәрбиешінің көмегімен) "Құмырсқалар шынжырға тізілді" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	екі топқа бөледі. Педагогтің белгісі бойынша балалар тура бағытта, белгіленген межеге дейін жүгіріп баруы керек. Ең бірінші болып межеге жеткен топ балалары, жеңіске жетеді. Педагог барлық жұптарды мақтайды. Жүгіру жолы балалар үшін қауіпсіз болуын педагог ескеру керек. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге	ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі, мәтін сөздері бойынша қимылдауға дағдыландыру: белгілі аймақта бір-біріне соғылмай, жүгіріп, секіріп жүру және жан-жаққа шашырап жүгіру; шапшаңдыққы, зеректікке, жылдамдығға баулу. Ойын шарты. Бұл ойынға балалар 7-8 ден бөлініп ойнайды. Топ ішінде бір баланы "аю" етіп сайлап, қалған балаларды "қояндар" болады. Ойында қояндар аюға ұсталып қалмауы үшін, тәрбиеші көмегімен белгі бойынша ойынды бастап аяқтауы тиіс. Балалар шапшаң кең бөлмені айнала қашуы тиіс. Құралдары:

	түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.		бірінен-бірі қалмай, бір тізбекте асықпай жүгіруге жаттықтыру; жүгіру қабілеттерін жетілдіру; мұқияттылыққа, ептілікке тәрбиелеу. Педагог балалардан құмырсқалардың қимылдарын көрсетуді өтінеді. Содан соң бір тізбекке тізіліп, арақашықты сақтап, педагогтің соңынан, бағыттарды өзгертіп, жүгіреді. Еңбек әрекеті: бақшадағы көкөністерді суару. **Мақсат-міндеттер**: су құйғышпен әрекет етуге машықтандыру, қамқорлыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	үйренеді. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.	"қояндарға" медальондар, "аюға", масқа. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еңбек әрекеті: құмның бетін ұсақ бұталардан, жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. Балалардың еркін ойындары.
Серуеннен оралу	Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Киімдерді ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге баулу.				
Тәрбиеші мен балалардың	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**)				

еркін әрекеті	Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес		"Бірге жаттайық" жаднама.	"Жазғы кезеңдегі балалардың қауіпсіздігі" тақырыбында кеңес беру.	"Халық шығармашылығы" жоба жасау.	"Балалардың демалыс күндерін дұрыс ұйымдастыру" кеңес беру.

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.07.2025ж - 18.07.2025ж.
«Жазғы сайыстар»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	14.07.2025	**15.07.2025**	**16.07.2025**	**17.07.2025**	**18.07.2025**
Күн тәртібі	«Ұлы дала баласы»	Жүгіреміз, зырлаймыз	Спорттық ойындар күні	Менің көңілді добым	«Олимпиада алауы»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңілді әуенмен қарсы алу. Ата-аналармен және балалармен өздерін қалай сезінетіндері, демалыс күндерін қалай өткізгендері, қандай қызықты оқиғалар болғаны, көңіл-күйлері қандай екені жайлы әңгімелесу. Кітаптар қарастыру, әңгімелесу.				
	"Өрнекті қайтала" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтау мен зейінді тұрақтандыруға ықпал ету. (**танымдық дағдылар**) **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше	"Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды	"Біздің үйдегі көмекшілер" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың тұрмыстық техникамен қолдану қағидалары туралы түсініктерін пысықтау; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Бізге не көмектеседі? (Екі	«Олимпиада алауы» "Қол шапалақта" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: бала зейінінің тұрақтылығы мен ауысуын, танымдық белсенділігін дамыту; ой-өрісін кеңейту. (**дене тәрбиесі**) "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны.

	арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	айырмашылықтары бар суреттер жұптары. Ережені есте сақтау жаттығуы. (**танымдық дағдылар**) Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол ережелерін	топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен таныстыру**) "Кім спортшы?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі.	қолдың сұқ саусақтары жоғарыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Көрсетеді қолғабыс (Шаңсорғышпен тазалаған сыңай таныту) Кішкентай шаңсорғыш! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Тоңазытқышты ашыңыз, (Екі қолды уқалау) Салқындап тұр асыңыз! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру)	**Мақсат-міндеттер**: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта

		қайталайды. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	Денемізді иеміз, (Алға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып секіру) Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) Аударған А. Кокенова. (**тіл дамыту**, **дене тәрбиесі**)	Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Қолымыз алдыда, жұдырыққа түю, біріне түйістіру) Шәй ішейік шәйнектен (Қолды алға сермеу) Ызылдайтын жәйменен! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Басып қалсаң тетігін, (Екі қолдың әр саусақтарын бір-біріне тигізу) Қайнап кетер тоқ пешім! (Қолды екі жаққа сермеу,	жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. (**танымдық дағдылар**)

				иықты көтеру) Бізге не көмектеседі? (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Біз оны қосамыз, (Екі қолдың сұқ саусақтары алдыны нұсқайды) Өте пысық үтігім (Алақанның сыртқы жағын бі-біріне үйкелеу) Басар киім түтігін! (Қолды екі жаққа сермеу, иықты көтеру) Аударған А. Кокенова. (**тіл дамыту**, **көркем әдебиет**)	
	"Ойыншықтар шкафын реттеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды өз бетімен ойыншықтарды әдемі реттеп қоюға, үйрету. Шкафтағы реттілікті сақтау, шаң сүрту. Мақсаты: **еңбек дағдылары**н дамыту;	"Ұйымшыл кезекшілер". **Мақсат-міндеттер**: кезекші міндеттерін дербес және адал орындау. Тәрбиеші оқу қызметіне дайындаған материалдар мен нұсқаулықтарды	"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау". **Мақсат-міндеттер**: бөлме өсімдіктерін тазалықта ұстау тәсілдері жайлы алған білімдерін нақтылау, балаларды өсімдіктердің сыртқы бейнесіне,	"Біз көмекшіміз". **Мақсат-міндеттер**: тамақтан кейін ыдысты үстелден жинауды үйрету. Балаларды ересектерге шамасы келгенше көмек көрсетуге жетелеу. Еңбексүйгіштікті,	"Бет орамалдарды жуамыз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сабындау дағдыларын, майлықтарды шайқап, сығуға үйрету. Еңбек мәдениетін қалыптастыруды

	эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу, еңбекке баулу. (**еңбек іс-әрекеті**)	үстелдерге орналастыру; оқу қызметінен кейін, жұмыс орнын жуу және жинау. Еңбексүйгіштікті, үлкендерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Үлкендердің еңбегін бағалауға, басқалардың игілігі үшін, еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	құрылымына қарап шаңды анықтау және жою тәсілдерін үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	үлкендерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Үлкендердің еңбегін бағалауға, құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	жалғастыру. Еңбексүйгіштікті, сумен ұқыпты жұмыс істеу біліктіліктерін дамыту. Ұжыммен бірігіп жұмыс істеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығының нығаюына ықпал ету, күнделікті **дене тәрбиесі** жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны, Жақсы өтсін бұл күнім! (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста,				

	Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)					
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Жас спортшылар», балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін тренажерлардың көмегімен таза ауада жаттығу. «Бәйге», «Арқан тарту», «Көкпар» ұлттық ойындарымен «Ұлы дала баласы» спорттық сайысын ұйымдастыру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Балалар күні" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың ойын-ауық әлемі туралы бұғымдарын жетілдіру; өз ойларын еркін жеткізуге, сөйлеуге баулу; есте сақтау қабілеттерін дамыту, тақпақтар,өлеңдер жаттау, мінерлеп айтуға дағдыландыру; достыққа,	«Денсаулық зор байлық», «Дені саудың тәні сау» тақырыптарында әңгімелесу, балаға өз денсаулығын қорғаудың маңыздылығын түсіндіру. Жауапкершілікке, тиянақтылыққа үйрету (тісін тазалау, жуыну, қолын жиі жуу, тазалықты сақтау және басқа) Көркем шығарма оқып беру (немесе үзінді оқу). Күлкі – көңіл ажары Күлкі керек әр күнге, Көңіл толсын шаттыққа! Жымиып жүр, күле біл, Қуанышпен шаттықта! **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Көңілді ойындар"	Балалардың сүйікті қимылды ойындарын ойнату. Жаңа ойындарды үйрету. Қимылды ойын: «Қазына аралы» **Мақсат-міндеттері**: кеңістікте бағдарлану дағдыларын дамыту, негізгі қимыл түрлерін орындау шеберлігін жетілдіру; достыққа, қызығушылыққа және ойын дағдыларына тәрбиелеу. Қажетті құрал-жабдықтар: Қазына ретінде кішкентай сандықша немесе сыйлық салынған кез келген ыдыс (марапат фишкалары, ашық хаттар, сүйікті ән жазылған аудио, оригами жасауға	Балалармен әңгімелесу «Допты спорт түрлері». Доппен ойнау. Допты нысанаға лақтыру. **Мүсіндеу** «Менің көңілді добым». **Музыкадан ойын-жаттығу** "Би билейміз баршамыз" **Мақсат-міндеттер**: Көңілді әуен арқылы көңіл күйді сыйлай білуге талпындыру. Балалардың **шығармашылық** қабілетін дамыту. Балаларды достыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу.	Отбасылық жарыстар, эстафеталық жарыстар ұйымдастыру. «Спорттың жазғы түрлері», «Менің сүйікті спортым», «Отбасындағы спорт» тақырыптарында балалармен әңгімелесу. Спорт туралы жұмбақтар, сұрақтар қою. Спорттық жаттығулар жасату, ойындар ойнату (бадминтон, футбол, волейбол). Құрсаумен және секіртпемен ойнайтын ойындар. Ұлттық ойындардан байқау әткізу: «Бес темше», «Көкпар», «Асық ойындары». **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу**

	мейірімділікке, кішіге қамқор болуға, үлкенді сыйлауға тәрбиелеу. **Сурет салудан ойын-жаттығу** "Батпырауық" **Мақсат-міндеттер**: Қарындаш/фломастерді дұрыс ұстау, қағаз бетінде бағдарлау, түзу сызық, өрнек салу біліктілігін бекіту; ұсақ қол моторикасын дамыту, **қоршаған әлеммен таныстыру**, **сурет салу**ға қызығушылықтарын арттыру; өзара көмек қолын созу сезімдерін тәрбиелеу.	**Мақсат-міндеттер**: Балаларды алға ұмтыла секіруге; сызықтар арасымен (10 см арақашықтық) тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен, табанмен, тізені жоғары көтеріп жүруге; аяқтың ұшымен жүгіру іскерліктерін дамыту. Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Ақ серек, көк серек», « Орамал тастамақ» және т.б. ойындары.	арналған түрлі-түсті қағаз және т.б.); бағыт көрсететін қағаздан жасалған жебелер немесе көрсеткілері бар тіректер. Қазынаны табу — балалар үшін жеңіс! (**дене тәрбиесі**) Қимыл-қозғалыс ойындарына атрибуттар әзірлеу. (шалаулар) Санамақтар жаттау. https://www.youtube.com/watch?v=CQt2QNrRSBk **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Әдеби шығармалар әлемінде" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға кітаптан білім алатындығын, оны шығару үшін көп адамдар еңбек ететіндігі жайлы түсіндіру; кітапқа деген қызығушылықтарын ояту; есте сақтау,		«Табиғат патшалығына саяхат» **Мақсат-міндеттер**: Балаларға қуанышты көңіл-күй туғызу, эмоционалды сезімталдықты ояту. Балалардың **шығармашылық** қабілеттерін , сөйлеу қабілетін, тапқырлығы мен эрудициясын дамыту. Балаларды табиғатты сүюге, құрметтеуге, жануарлар әлеміне деген қайырымдылыққа тәрбиелеу.

			түсіну дағдыларын дамыту; кітапты күтіп ұстауға тәрбиелеу.		
Серуенге дайындық	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Теректі бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: терекпен таныстыруды жалғастыру, оны қарастыру, оған тән белгілерді, басқа ағаштардан айырмашылығын анықтау. **Көркем сөз**. "Сұлу терек" Кербезісің маңызданған, сұлу терек! Орандың желбіреген жасыл желек. Тұрасың ырғатылып такаппарсың, Басқа ағаш көрінбейді саған серік. Сымбатты, оқтай түзу бойың мінсіз,	Аспанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды аспанның ашық не бұлтты екенін анықтап; бұлттарды белгілі бейнелерге ұқсас екендігін байқауға машықтандыру; ой-қиялын, зейінін, бақылау қабілетін дамыту. **Көркем сөз**. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып.	Шегірткені бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың шегіртке, кейбір жәндіктердің қорғаныс түрлері жайлы білімдерін кеңейту, (қорғаныс түсі); жәндіктердің тіршілігіне қызығушылықтарын, байқағыштық біліктіліктерін дамыту; ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Балаларға шегіртке денесінің сыртқы реңкі (жасыл, қоңырқай) шөп, жапырақ, бұталардың түстеріне сай екендігін көрсету. Түстің неге осындай екенін сұрау. Шегірткенің	Көлікті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өтіп бара жатқан көлікті бақылауды, жеңіл және жүк көлігін және арнаулы көліктерді ажыратуды үйрету, байқампаздықты, өз ойын нақты жеткізе білу біліктіліктерін дамыту. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді.

	Бұл жақта сенде - ақ көрдім мұндай көрік. Аспанға бой созасың үндемейсің, Такаппар, жалғыз өскен дәтің берік! (С. Сейфуллин) Еңбек әрекеті: гүлзарды қураған жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауға үйрету. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтырының кескіндері. - Балалар, сендер	Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып.я Қ. Мырзалиев Еңбек әрекеті: ағаштағы құрғақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: құралдарды қолдануды үйрету, еңбек біліктіліктерін дамыту. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге,ептілікке	құстардан, кесірткелерден жасырыну амалы туралы түсіндіру. Абай Құнанбаевтің И. Крыловтан аударған "Шегіртке мен құмырсқа" атты мысалын оқып беруге болады. Еңбек әрекеті: бақшадағы топырақты қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, тазалыққа тәрбиелеу. Жабдықтары: күрекшелер мен тырнауықтар, қолғаптар. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы	тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске	- Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымдарын жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан қалташаларды қолдану. "Тікұшақ (инелік) қайда ұшып барады?" дамытушылық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды суретке қарап, тікұшақтың (инелік) қай жаққа

	қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн	тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Үш табан" қимыл-	балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады.	орындықтарын, еденін) сыпыру. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. **Мақсат-міндеттер**: бастаған істі аяғына дейін жеткізуге баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-	ұшып бара жатқанын анықтап айтуға машықтандыру; кеңістікті, жазықтықты бағдарлау қабілеттерін пысықтау. Педагог балаларды алдын-ала тікұшақтың қалай қозғалып, ұшатынын бейнежазбалар арқылы көрсетеді. Содан соң түрлі бағыттарға ұшқан, түрлі кеңістік пен жазықтықта ұшып-қонғаны туралы суреттерді кезегімен көрсетеді. Құралдары: тікұшақты жоғары, төмен, оң, сол жақтарға ұшқаны туралы суреттері. Балалар мысалы жауаптары: "Тікұшақ (инелік) солға ұшады", "тікұшақ (инелік) солға ұшады", "тікұшақ

	шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. Бірінші белгіде ойыншылар алаңда, бір-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек. Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең	қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	Жабдығы: ақ сүйек. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: дамыту түрлі бағытта жүгіру кезінде, әрекет етуді келісу; ұлттық ойындарға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күшпен жылдамдықты біріктіру.	біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Түрлі-түсті автокөліктер" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: ойын ережесін сақтауды, тәрбиешінің белгісі бойынша, кеңістікті бағдарлап, белгілі бағытта, бір-біріне соқтығыспай жүгіруді жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар; қимыл-қозғалысты дамыту, белгі	(инелік) жоғары ұшады", "тікұшақ (инелік) төмен ұшады", "тікұшақ (инелік) жерге қонады", "Тікұшақ (инелік) аспанда ұшады". Балалар тікұшақтың (иненіктің) иілгіш екенін байқайды. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады.

	сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүгірумен кезектестіріп секіру. **Мақсат-міндеттер**:ептілікті, зейінділікті дамыту.			бойынша тоқтап, қайта жүру. Мақсаты: зерек болып жүру техникасын жетілдіру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				

дайындық					
Түскі ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқанды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, **мәдени-гигиеналық дағдылар**ын орындау. «Қайық». Төсекте ішпен жатып, қолды иекке таяп қою, жартылай тұру, оңға-солға тербелу. «Кемпірқосақ». Төсекте арқамен жату, аяғымен ауада шеңбер жасау. «Тышқандар». Массаж кілемшесінде аяқтың ұшымен және өкшесімен айналып тұру. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**, **дербес әрекет**, **дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны. Мақсаты: сипаттау әңгімесін **құрастыру**ды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. Сюжетті-рөлдік ойын.	"Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың орман және көгал өсімдіктері жайлы білімдерін бекіту; сөздердің жалғауларын нақты айту; есте сақтауларын дамыту. Сюжетті-рөлдік ойын. "Менің жанұям".	"Еркелетіп ата" дидактикалық ойыны. Мақсаты: сөздер арасындағы қосымшаларды дұрыс байланыстыру. Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет" Мақсаты: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып	"Ағаш бұл…" дидактикалық ойыны. Мақсаты: ой-өрісін дамыту, балалардың өз білімдерін іс-тәжірибеде қолдана білуге, бір затты әртүрлі көзқараста көруге мүмкіндік беру. Сюжетті-рөлдік	"Сипаттамасы бойынша таны" дидактикалық ойыны. Мақсаты: сипаттау әңгімесін **құрастыру**ды үйрету, зейіндерін, сөйлеу тілдерін дамыту, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды. Сюжетті-рөлдік ойын

	"Хайуанаттар бағы". Мақсаты: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты мамандардың	Мақсаты: өз бетімен жоспарланған сюжет үшін, ойын ортасын жасауға үйрету. Топпен жұмыс істеу ниетін тәрбиелеу. Барысы: балалар рөлдерді бөліп, өз бетінше ойнайды. Балалар өзара бір-бірімен ақылдасып, өз әрекеттерін жоспарлайды. Тәрбиеші диалогтардың нығаюына ықпал етеді, қосымша, бағыттаушы сұрақтар қоюы мүмкін. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	ойын "Тазабекте қонақта" Мақсаты: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып, қуыршақты олармен	"Аурухана" Мақсаты: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы: Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек көрсетеді,

	қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)			пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды көрсетуді ұсынуға болады. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	емдеу шараларын жүргізеді), науқастар (аурудың белгілерін бейнелейді). Арнайы киімдерді қолдануды ұмытпау керек. Балалар ойын барысында, өздерінің дәрігерге қараланған сәтін көрсете алады. Тәрбиешіге назарын балалардың науқастардың жағдайына жанашырлық танытып, қамқорлық көрсетуіне аударуы керек. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)
Серуенге	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				

дайындық					
Серуен	Жазғы жаңбырды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жаз мезгілінің ерекшеліктері, жансыз табиғатта болып жатқан өзгерістерді бекітуді жалғастыру, жазғы және күзгі жаңбырдың айырмашылығы жайлы түсінік беру. "Жау, жаңбыр". Жау-жау, жаңбыр, жау, жаңбыр, Жауған жаңбыр – жауған нұр. Жердің шаңы басылсын, Гүлдің аузы ашылсын. Еккен егін көктесін, Бізге нанды көп берсін. Жау, жау! Гүлденсін бау! Жақан Смақов Еңбек әрекеті: құм	Өрмекшіні бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: өрмекші оның негізгі ерекшеліктері, сыртқы тұрқы, тіршілік етуі жайлы білімдерін кеңейту және бекіту. Табиғат жайлы нақтылы ұғым қалыптастыру. "Өрмекші мен шыбын". Бір өрмекші зор қылып, Жатыр еді тор құрып. Шыбын айтты: – Өрмекші, Мұныңнан не өнбекші? Таста да бос айланы, Іс етсеңші пайдалы. Өрмекші айтты: – Шыбыным, Ғұмыр емес ғұмырың. Тасынарсың, толарсың, Бәрінен құр қаларсың,	Мезгілдік өзгерістерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: жаз мезгіліндегі өсімдіктер мен жан-жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді анықтауды үйрету. Жазғы ауа-райы жайлы түсініктерін кеңейту. Табиғаттағы өзгерістер жайлы ұғымдарын қалыптастыру, жаз мезгіліне тән ерекшеліктерді ажыратуды үйрету, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: жолдарды құмнан сыпыру. Мақсаты: құралдарды дұрыс қолдану біліктіліктерін бекіту, Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	Велосипедті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: велосипед оның қолданысы туралы білімдерін бекіту, балаларға және ересектерге арналған велосипедтер болатынын нақтылау. Балалардан велосипедтің өзге көліктерден айырмашылығы туралы сұрау. Адам велосипедті қолданып, қандай пайда алатынын әңгімелеу. Велосипедтің спортқа, тауға, ойындарға түр-түрі бар екендігін туралы айту, суреттерін көрсету. Велосипедтің	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) Мақсаты: қайыңның ерекшеліктерін атау; басқа ағаштардан ажырату; ағаштың әсемдігіне тамсану сезімін тәрбиелеу . Еңбек әрекеті: гүлдерді суару. Мақсаты: ұжымдық жұмысқа үйрету; топпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру. "Түсін анықта" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: түс пен пішінді көру арқылы қабылдауды дамыту; түстерді атап, ажыратуды үйрету; есте сақтау мен зейінді дамыту. Еркін ойындар: шығарылған

	салғыштағы құмды қопсыту. Мақсаты: жұмысты орындау кезінде ұқыптылық танытуға, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ	Торыма кеп қонарсың, Сонда асым боларсың... А. Асылбек. Еңбек әрекеті: кіші топ балаларының ойын алаңын жинауға көмектесу. Мақсаты: еңбексүйгіштікті, жасы кішіге көмек көрсетуге деген ниеттерін дамыту. "Қыз қуу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың қозғалыс белсенділігін дамытуды жалғастыру; ережелерді өз бетінше орындауға үйрету, ұлттық ойындарға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. "Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны. Мақсаты: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды	"Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. "Аққу-қаздар" ойыны.	табиғатқа ешбір зиян келтірмейтінін айту. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. Мақсаты: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен	материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүгіру кезіндегі жаттығулар: аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, кішкентай және үлкен адымдар. Мақсаты: жүгіру техникасын жақсарту. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. Мақсаты: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтарының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын).

	сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Ұшақтар мен тікұшақтар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың	ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың түсетін қалыптары -	Мақсаты: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа!	суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. Еңбек әрекеті: гүлзардың ішін қоқыстан тазалау жұмыстары. Мақсаты: ұжымдық **еңбек дағдыларын** қалыптастыру. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына	- Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды.

	қайта-қайта бағытты өзгерте отырып, жүгіру біліктілігін жаттықтыру, бір-бірлеріне соқтығыспай, белгі бойынша қимыл-қозғалысты орындау. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, кедергі арқылы секіру. Мақсаты: қуат сапасын, батылдықты, шыдамдылықты дамыту.	бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты доппен дамыту. Мақсаты: қабырға алдында, доп ойнау әдістерін жетілдіру.	Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-	тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Қолыңды артқа жасыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларда белгіге әрекет ету жылдамдығын дамыту. Жүгіру кезінде денені түзу ұстауды, қағып алуды жаттықтыру. Еркін ойындар:	Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. Мақсаты: қимыл-

			жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Өзеннен өту". Мақсаты: бөрене үстінде түзу және қырындап жүруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін сақтауға бейімдеу.	шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіру "Биікке секір". Мақсаты: белгі бойынша әрекет етуді дамыту; қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	"Театр қуыршақтарын жасау" тақырыбында кеңес.	Әңгімелесу: "Балалардың үйдегі ойыншықтары"	Кеңес: "Баланың көшедегі қауіпсіздігі".	Әңгімелесу: "Баланы еңбекке баулимыз".	Кеңес: "Бала тәрбиесіне онлайн ойындардың ықпалы".

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.07.2025ж. - 25.07.2025ж

«Ойын ойнап ән салмай, өсер бала бола ма»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	21.07.2025	**22.07.2025**	**23.07.2025**	**24.07.2025**	**25.07.2025**
Күн тәртібі	Алтын балық	Ойланайық, балақай!	Гүлдер күні	Жәндіктер әлемі	«Туған өлкем»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды далада қабылдау, бір-бірлерімен сәлемдесу. Отбасылық жағдай және оның баланың дамуы мен эмоционалды жағдайына әсері туралы әңгімелесу.				
	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың	"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көкөністер). **Мақсат-міндеттер**: балалардың жеміс пен көкөністер, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; жемістер	"Қызғалдақтай саусақтар" саусақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Қызғалдақтай саусақтар, Өсіп тұр қатар-қатар. (Саусақтарды жыбырлату) Бір - саусақ, қызғалдақ, Екі - саусақ, қызғалдақ, (Саусақтарды кезегімен жұдырықтан шығарып отыру)	"Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері.	"Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын жетілдіру.

	қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту)** "Не артық?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды заттарды шарттарда берілген белгілер бойынша жіктеуге машықтандыру; ойлау	мен көкөністердің кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар жемістер мен көкөністерді атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жемістер, көкөністер.) - Суреттегі көкөніс пен жемісті өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. Драматизациялауға арналған сөздік жаттығу: "Жаз қонаққа келді". **Мақсат-міндеттер**: балаларды, мәнерлеп оқу, пантомима ережелеріне сүйеніп, жаз туралы өлеңді	Үш, төрт, бес саусақ, Барлығы да қызғалдақ. (Қолдарды тік ұстап, айналдыру) Қолда бір шоқ қызғалдақ, (Алақандарды өзара уқалау) Шапалақ қақ, шапалақ. (Шапалақтау) Д. Ахметова. "Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көкөністер мен жемістерді өсіріп, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көкөністерге тиісті адамның еңбегі туралы суреттер.	Мысалы. Көбелек - ұшады, қонады. Қоңыз - ұшады, жорғалайды. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады, жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	"Фант" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың белгілі тақырып бойынша түсініктерін нақтылылау, сол тақырып бойынша тақпақты, жаңылтпашты, мақалды, санамақта, жұмбақты еске түсіріп айтуға ынталандыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; шапшаңдыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар, шеңберде тұрып, келісілген тақырыпқа байланысты сөздерді кезегімен айтып жатады. Егер біреу ойланып, тоқтап қалса немесе алдында айтылған сөзді қайталаса, осы тақырыпқа байланысты **көркем сөз** үлгісін жатқа айтады.

	қабілеттерін дамыту. Құралдары: түрлі заттар мен ойыншықтар немесе заттық сурет-карточкалар. Педагог түрлі заттарды немесе суреттерді төртеуден тізбекке қояды, салады. Әрбір төрт зат немесе суреттің арасында біреуі артық болып саналады. Артықты табу үшін балалар төрттің арасынан бәріне ортақ қасиеті жоқты іздеп атайды.	айтуға ынталандыру; жаз мезгіліне қызығушылықтарын арттыру. Құралдары: өлең мазмұнындағы нысандар бейнеленген суретті-бетперделер. Жаз келіпті жадырап, (Екі қолымен өзін нұсқау) Қандай әсем, қараса. (Қолды екі жаққа жаю) Мұнда әсем түймедақ, ("Түймедақ" - балалар ортаға шығып,қол бұлғайды) Жайқалып тұр, тамаша, Көбелек пен аралар ("Аралар" мен "көбелектер" жәндіктерді келтіреді) Гүлге қонды, жарыса! Шөп арасын қарасаң, Бүлдірген бар қызарған.("Бүлдіргендер" жүгіріп шығып,беттерін ұстап, бастарын шайқайды) Жасырынып жатқаны, Көзге түспей, тәп-		**Көркем сөз**ді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. Әбен Дәуренбеков «Көбелек» Сен де қудың көбелек, Мен де қудым көбелек. Жүйрік екен керемет, Ұстатпады, не керек?! (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)	Ескен Елубаев «Туған дала». Мезгіл келіп жеткенде Сыбызғылы, сырнайлы. Күн мейірін төккенде Бозторғайлар жырлайды. Ақ жаңбырға шомылып Туған жердің алабы, Қызғалдаққа көміліп, Көздің жауын алады.

		тәтті! Еңкейіп кеп, ерінбей, (Қалған балалар ортаға шығып, сұқ саусақтарын қозғалтады) Теріп салам себетке. Кіп-кішкене, моншақтай, Әсер етер тәбетке. Аударған А. Көкенова. Ережені есте сақтау жаттығуы.			
	"Таза орындықтар". **Мақсат-міндеттер**: балаларды топтағы орындықтарды таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүрту; оқу қызметінен кейін, орындарына қою. **Еңбек дағдылары** мен біліктіліктерін, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Үлкендерге көмектесу ниеттерін, олардың еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Біз ойыншықтарды әдемі жинаймыз". **Мақсат-міндеттер**: топтағы ойыншықтарды өз бетінше реттеп, ұқыпты жинау біліктіліктерін жетілдіру. Эстетикалық талғамдарын, басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Асхана бойынша кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: балаларды кезекшілік міндеттерін өз бетімен тиянақты, адал орындауға үйрету. Қолды таза жуу, кезекшінің киімін кию, дастарханды дұрыс әзірлеу. Тамақтан кейін ыдысты тазалау. Еңбекке баулу, басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Қуыршақтың киімдерін жуу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тәрбиешіге қуыршақтардың киім-кешектері мен төсек жаймаларын жууға көмектесуге үйрету: балаларды жұмыс алдында алжапқыш киюді үйрету; жуу және кептіруге қажет арнайы құралдарды, сондай-ақ жұмыс орнын дайындау; сабынды қолдана білу. **Еңбек**	"Кітаптарды жөндеу". **Мақсат-міндеттер**: балаларды кітаптарды желімдеуді, желім мен қайшыны дұрыс қолдануды, майлықтарды пайдалануды үйрету. **Еңбек дағдылары** мен біліктіліктерін, көзбен мөлшерлеуді, ұсақ қол моторикасын, **шығармашылық** қиялдарын дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін, кітаптарды ұқыпты ұстауға

				дағдылары мен біліктіліктерін, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау біліктіліктерін дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығу. Балалардың денсаулығын нығайтуға ықпал ету, күнделікті жаттығу әдетін қалыптастыру. Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды созайық. Белімізді жазайық. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Дастарханға кел жайғас, Дайын түскі тамағын. "Ас адамның арқауы"-				

	Нан қосып же әрдайым. Ұқыпты бол, тағамға, Дұрыстап іш асықпа. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Алтын балықпен балықтар патшалығына саяхат жасау. «Балықтар әлемі», дәстүрлі емес сурет техникасымен салынған суреттер байқауы. Көркем шығарма оқып беру. Аквариумдағы балықтарды бақылау, жем беру. «Балық аулау» қимыл-қозғалыс ойынын ойнату. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Жабайы аңдар, түлкі туралы ертегілер әлеміне саяхат" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды ртегіде кездесетін хайуанаттардың мінез-құлқын, іс-әрекетін түсінуге, соның ішінде түлкінің жаман	«Жайдары жаз», ермексазбен жұмыс. Жаз мезгілі туралы әңгімелесу арқылы балалардың түсінік-танымын кеңейту, алған білімдерін бекіту (кері байланыс). Табиғатты бақылау. **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Көкөністерге арналған себет" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды үлгі схема бойынша **құрастыру**ды үйрету; себет салу туралы балалардың ойларын жетілдіру, зейінді және қолдың ұсақ моторикасын дамыту, сөздік қорын кеңейту, тапсырмаларды орындау кезінде шыдамдылыққа, топта	Гүлдер туралы әңгімелесу, жұмбақтар шешу. «Құлпырған әлем» **шығармашылық** шеберханасының жұмысын ұйымдастыру, балалардың қалауы бойынша жеке немесе топтасып, әртүрлі материалдардың көмегімен бұйымдар жасауларына ерік беру. Педагог бақылап, қажет болса көмек көрсетеді (аппликация, оригами, квиллинг, **жапсыру** және басқа әдістермен). Жұмыстар дайын болғанда көрме ұйымдастыру, бір-біріне және ата-аналарына сыйға тартуға ұсыныс беру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Жазғы гүлдер"	Жәндіктер әлемі туралы танымдық әңгіме. Жұмбақ жасыру. Өзі сондай әдемі, Гүлге келіп қонады. Түрлі-түсті не керек, Оның аты ... Көбелек. Сергіту сәті. "Көңілді көбелектер". Көбелектерге қарап, әуенмен бірге билейміз. Бастаймыз. Көбелекпіз көңілді (қолдарын шапалақтайды), Жайнатамыз өңірді (қолдарын қанат сияқты сермейді). Көтереміз көңілді (қолдарын шапалақтайды), Гүлдендіріп өмірді (қолдарын жоғары көтеріп,	Баланың бойында туған жеріне, еліне деген мақтаныш, сүйіспеншілік сезімін ұялату. Туған жер, туған өлке туралы әнді тыңдатып, тақпақ айтқызу. Сүйем сені, туған жер, Әжем жөргек, жуған жер. Шапқан жауды елімнен Батыр бабам қуған жер. Сүйем сені, туған жер, Байлық, бақыт тұнған жер. Миллиард пұт астықты Қамбаға жылда құйған жер. Сүйем сені, туған жер, Өнер, білім қуған

	қылықтарын көре білуге жаттықтыру; әңгіме мен ертегіні салыстырып, қайсысы өмірдегі шындыққы жақын екенін ажырата білуге үйрету; ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; аңдарға қамқор болуға тәрбиелеу.	жұмыс істей білу қабілетін. тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Жаңбыр" **Мақсат-міндеттер**: Вокалдық, **музыка**лық және ритмикалық дағдыларды жетілдіру; **шығармашылық** белсенділікті дамыту. **Музыка**лық ойын барысында кейіпкердің мінезін қимыл-қозғалыс арқылы жеткізе білу, **музыка**лық аспаптарда қатты және тыныш дыбыстарды ажыратып ойнау қабілеттерін қалыптастыру.	**Мақсат-міндеттер**: Балаларға жаз құбылыстары,табиғаттағы ерекшеліктері,жазғы гүлдер туралы түсіндіру. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Пайдалы көкөністер" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды қозғалыс бағытын өзгертіп жүру; таяқтың астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіру дағдыларын дамыту; балаларда аяқтарын алшақ қойып секіру; 50 см жоғары көтерілген арқанның астынан сол бүйірмен алға еңбектеп кіру дағдыларын дамыту; **дене тәрбиесі** құралдарын пайдалануға ынталандыру.	жайқалтады). Таза ауада ұлттық ойындарды ойнау: «Аударыспақ», «Соқыр теке», «Айгөлек», «Күш сынаспақ». **Мүсіндеуден ойын-жаттығу** "Махаон көбелегі" Пластилинография. **Мақсат-міндеттер**: **Мүсіндеу**дің дәстүрлі емес тәсілдерін оқыту; көбелектің құрылысы туралы білімдерін анықтау; бөлшектерді бір-біріне тығыз жалғауды үйренуді бекіту; ермексаздың қаситеттерін (жұмсақ, икемді, кез-келген форманы алады) түсіндіруді жалғастыру; кескішпен жұмыс істеп үйренуді бекіту. Серуен кезінде	жер. Ұшу үшін ғарышқа Тоқтар белін буған жер. Балаларға туған өлке туралы естеліктерден үзінді айтып беру, бірге фотоальбомдар қарау, аталар мен әжелердің әңгімелерін тыңдау. Сергіту сәті "Туған жер" Кеңсің дала (қолдарын жоғары көтереді), Туған ана (қолдарын жанына жібереді). Көйлегің кең, көк ала! (қол білезіктерін айналдырады) Жан беретін (қолдарын жүрек тұсына қояды). Тән беретін (қолдарын төмен түсіреді), Мейірімді ана сен ғана! (қолдарын жоғары көтереді) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-**

				табиғаттағы жәндіктерді бақылау, балаларға жетекші сұрақтар қоя отырып, көрген-білгенін сұрау. Балалармен әңгімелесу, улы жәндіктердің суреттерімен таныстыру, олардан қорғану туралы айту.	**жаттығу** "Көкөністер" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың көкөністер туралы білімдерін кеңейту, көкөніс бақшада өседі деген идеяны бекіту; көкөністерді сыртқы түрі бойынша ажырата білуге, оларды атауға үйрету; сөйлеу, ойлауды дамыту; адамдардың жұмысына, олардың еңбек өнімдеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу.
Серуенге дайындық	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қияр). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды көкөністер қиярдың сыртқы пішіні және өсу ерекшеліктерін байқауға, суару	Бақшадағы көкөністерді бақылау (сәбіз бен қызылша). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды сәбіз бен қызылшаның сыртқы ерекшеліктерін байқап, салыстырып,	Жазғы гүлдерді бақылау (барқыт гүлі). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың барқыт гүлі жайындағы түсініктерін тиянақтау; барқыттың өзге гүлдерден	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмырсқалармен олардың тіршілігімен, олардың басқа тіршілік иелеріне	Бақшадағы көкөністерді бақылау (қызанақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:балаларды көкөністер туралы көп білуге ынталандыру;

	ережелерін ескеруге баулу; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Қиярдың түсі ақ тұқымын көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын	ажыратуға бейімдеу; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Сәбіздің ұсақ, қызылшаның кесек тұқымдарын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Жер астында жез қазық, Жеуге болар ас қазық. (Сәбіз) Сәбіз бен қызылшаның суықтан қорықпайтындарына көңіл аудару, күзге дейін өсетінін айту. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, жапырақтарының ерекшелігін байқап	айырмашылығын өздігінен көріп, айтуға бейімдеу; гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Балаларға барқыт гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалар гүлдің түсін (сары, қызыл-сары), ортасы сарғыш, күлтешесі қалың қызыл-сары, пішіні шар тәрізді екендігін байқайды. Жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін айтып (қараңғы жасыл түсті, сабағы жуан), ұстап-сипайды. Балалар барқыт гүлінің иіс хош екендігін айтады. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: гүлзарды қалыпқа келтіру. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп еңбектенуге үйрету.	тигізетін пайдасымен таныстыруды жалғастыру; танымдық әрекеттерін белсендету, бақылауға деген тұрақты қызығушылықты дамыту. Қадыр Мырза Әлі «Құмырсқа». Қаламайды құмырсқа Қаңғыруды, билеуді. Тыным алмай, ырысқа Толтырады илеуді. Тапқан заты ауыр боп, Түссе бірі әлекке, Қауымдасқан бауыр кеп, Келеді тез көмекке. Ауыртпалық көрмедім Олар алып жықпайтын. Қиындық аз дер едім Түбі жеңіп шықпайтын.	қызанақтың сыртқы ерекшеліктерін байқауға, атауға машықтандыру; көкөністердің адамның еңбегі нәтижесінде өсетінін, ағзаға аса пайдалы екендігіне көз жеткізу. Аласа талда алуан алма, Алқызыл болмай аузыңа салма. (Қызанақ) Қызанақтың ұсақ тұқымын көрсетіп, көктемде ыдыстағы топыраққа алдын-ала егіп, содан соң өскінін бақшадағы топыраққа салып, су құйып, суықта үстін пленкамен жауып, баптайтыны туралы айту. Қопсыту, арам шөптен тазалау, суару үлгілерін іс-тәжірибеде көрсету. Балаларға сұрақтар қойып, түсін, пішінін, өзегі мен

	еске түсіру. Еңбек әрекеті: ойын алаңын ағаштардан түскен құрғақ бұтақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ересек адамның еңбегін байқауға және еңбек нәтижесін көруге баулу. "Қиярлар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; қимыл координациясын пысықтау, лақтыруға күш бағыттауға машықтандыру. Құралдары: ішіне жартылай құма салынған 0,5 л пластик шөлмектері. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге	атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. Бақшадағы сәбіз бен қызылшаны бақылау. **Мақсат-міндеттер**: көкөністерді салыстырып, қорытынды жасауға үйрету; көкөністердің өзіне тән ерекшеліктері мен қасиеттері туралы түсініктерін бекіту, олардың өсуі үшін қажет құбылыстарды атауға дағдыландыру. Зерттеу. Сәбіз бен қызылша тұқымын анықтау (түсі, көлемі). Бөлме ішінде өсіру үшін қазып алу. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:	"Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. Педагог ойынды бастайды: - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап,	Неге? Айтсақ дұрысын: Демей ұсақ, ірісің, Бірі істейді бәрі үші, Бәрі істейді бірі үшін! (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**) Еңбек әрекеті: үлескені құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бастаманы мадақтау, еңбектенуге ниеттену, тазалыққа тәрбиелеу. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру;	жапырақтарының ерекшелігін байқап атуға, ұстауда қандай әсер қалдыратынын анықтау. Жеу алдында жуу керектігін ескерту, дәрумендерге толы екендігін, түрлі салат, тағамдарға қосатынын еске түсіру. Еңбек әрекеті: бақшада құрап қалған жапырақ, бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды еңбекті бағалауға, шыдамдылық пен төзімділікке тәрбиелеу. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу

	және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Шеңбер" қимыл қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: нысананы көздеуді, ептілікті дамыту, халық ойындарына қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, секіртпеден секіру.	бақшадағы піскен көкөністерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: көкөністерді қазып алуды үйрету; топпен бірге жұмыс жасау ұмтылысын тәрбиелеу. "Көкөністерді ата" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: допты қағып алу біліктілігін жетілдіру, көкөніс атауларын бекіту. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала,	"қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді, Тәтті шөппен қоректенеді. "Қояндар, қашыңдар!" - деген сөздерден кейін "аңшылар" жасырыннан ытқып шығып, "қояндарды" көздеп, допты аяқтарына тигізуге тырысады. "Қояндар" бір-біріне соғылмай, жылдам өз орындарына доптан қашуға тырысады. Еңбек әрекеті: гүлзарды қураған жапырақтардан	вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың	қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Өрт сөндірушілер оқу жаттығуларында" қимыл-қозғалыс ойыны.

	Мақсат-міндеттер: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде, "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр	тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауға үйрету. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту: "Денені түзу ұста". **Мақсат-міндеттер**:	ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Мәреге жет те, секір" қимылды ойын-жатттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс белсенділігін дамыту, ұзындыққа секіре білу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, ұзын секіртпеден секіруді пысықтау. **Мақсат-міндеттер**: күш-жігерін дамыту.	**Мақсат-міндеттер**: балаларда топтық сезімді дамыту, белгі бойынша қимыл-қозғалыстарды орындау біліктілігін дамыту, жылдам бір және екі қатарға тұруға жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту. "Кім алыс секіреді?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: ұзындыққа секіруді үйрету. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру;

		болады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар: жүгіру техникасын жетілдіру. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту.	тепе-теңдікті дамыту.		ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Қажет болса, тамақтанар алдында балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, қолдарын жуғызу.				
Түскі ас	Асхана құралдарын ұқыпты қолдану біліктілігіне, өтініш айтуға, алғыс білдіруге тәрбиелеу. Дастарханға кел жайғас, Дайын түскі тамағын. "Ас адамның арқауы"- Нан қосып же әрдайым. Ұқыпты бол, тағамға, Дұрыстап іш асықпа. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке				

дайыдық. Бесін ас.	жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)					
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Логикалық емес байланыстар" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логикалық ойлауды дамыту. Барысы: Баланың алдында әртүрлі заттар бейнелеген карточкалар жатады. Балалармен бірге суретке байланысты сөз табуға байқап көру. Әр ассоциация үшін қажет суретті табу. Бала қиялына ерік беру, шектеу қоймау. Нәтижесінде кішігірім оқиға шығу керек. Сюжетті-рөлдік ойын. "Үй **құрастыру**". **Мақсат-міндеттер**: балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы білімдерін кеңейту, бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу.	"От, су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жанды, жансыз табиғат жайлы білімдерін бекіту; алғырлықтарын, қиялдарын, зейіндерін дамыту; ізденімпаздылыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар жарты шеңбер (шеңбер) құрып, қатарда отырады (тұрады). Бірінші кезеңде ойын шартын түсіндіру мақсатында жүргізуші рөлін педагогтың өзі орындауы мүмкін. Жүргізуші допты әр баланың қолына кезек-кезек лақтырады да "от!" немесе "су!", немесе "аспан!",немесе "жер!"- деп айтады. Допты қағып алған бала, әр белгі сөзіне әрқалай жауап береді.	«Бағбан» сюжеттік-рөлдік ойыны, гүлзарларды, гүлбағын қопсыту, суару, тазалау. «Бақшаға не егеді?» дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: заттарды ортақ белгілері бойынша (өсуі, қолданылуы) топтастыруды үйрету; ой ұшқырлығын, есту зейінділігін дамыту. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**) Сюжеттік-рөлді ойын. "Табиғи қорық". **Мақсат-міндеттер**: балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы,	"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар,	"Бір сөзбен ата" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: біліктілігін жетілдіру ұсынылған үлгілерге жалпылама сөздерді таңдау, жалпылама сөздерді бекіту: көкөністер, жемістер, жидектер, гүлдер. Сюжетті-рөлдік ойын "Сұлулық салоны" **Мақсат-міндеттер**: шаштаразшы мамандығына деген құрмет пен қызығушылықтарын дамыту, қоғамдық орындардағы әдептілікті, мәдениеттілікті тәрбиелеу. Ойында өзара рөлдік әрекеттесуді орнатуға және рөлдік қатынастарды қабылдауларына ықпал ету. Барысы. Балалар өз қалаулары бойынша,

	Барысы: тәрбиеші алдын-ала балалармен құрылысқа қатысатын мамандар жайлы әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады. Тәрбиеші балалармен бірлесіп ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженеров-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Тәрбиеші диалог барысында ойыншылар	Мысалы,"от" - өздігінен айналу," су"- балық атауы, суда тіршілік етеді, су асты жануары, "аспан" - құстың атауы немесе , ұша алатын жәндік,"жер" - жануардың, жәндік аты. Сюжетті-рөлдік ойын "Кітапхана" **Мақсат-міндеттер**: кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. Барысы. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: кітапханашы оқырман	ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға деген қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. **(тіл дамыту, қоршаған әлеммен таныстыру)**	педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. Театрландырылған қойылым "Аққу-қаздар". **Мақсат-міндеттер**: балалардың өз бетінше театрландырылған ойындарды ұйымдастыруын үйрету, рөлдер мен міндеттерді өзара бөлісу біліктіліктерін жетілдіру, **шығармашылық** дербестікті дамыту.	рөлдерді бөліп алады: әйелдер шебері, ерлер шебері, еден жуушы, клиенттер, тырнақ әрлеуші. Келушілер сыртқы киімдерін шешеді, шаштаразшымен әдепті амандасады, шашын қиып беруді өтінеді, шаштаразшымен кеңеседі, төлемақы жасайды, қызметтері үшін алғыс айтады. Шаштаразшы басты жуады, кептіреді, тарайды, шашты қияды, шашты бояйды, шаш күтімі бойынша кеңес береді, тырнақ әрлеуші маникюр жасайды. Еден жуушы сыпырады, қолданылған орамалдарды ауыстырады. Тәрбиеші қажет болған жағдайда жұмысты бағыттайды,

	арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	формулярларын рәсімдейді, өтінім қабылдайды, картотекамен жұмыс, кітап береді, оқу залында кітапханашы қажет кітапты таңдауға көмектеседі, оқырмандармен оқылған кітаптары жайлы әңгімелеседі, оқырмандар өзара әсерлерімен бөліседі. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**		**(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	диалогты сөйлеуді өрбітуге ықпал етеді. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**
Серуенге дайындық	Далаға киген киім-кешектері мен аяқ киімдерін тазалау біліктіліктерін бекіту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
Серуен	Бұлттарды бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: тансыз табиғаттың алуандығы жайлы түсініктерін кеңейту.	Масаларды бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: балалардың түрлі жәндіктер туралы ұғымдарын жүйелеу;	Күнді бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: күн-жалғыз жарық көзі екені жайлы ұғым қалыптастыру, жазғы	Желді бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: жансыз табиғат жайлы ұғымдарын	Көлеңкені бақылау. **(қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**:: "көлеңке" түсінігін бекіту, көлеңкенінің

	"Бұлт". Тұңғиық, түпсіз көк аспан Жайымен ғана жатыр сұлқ. Керуендей адасқан Келеді жылжып бір топ бұлт. Кенет дауыл сап етті, Қайтадан мініп қалпына. Бұлтты айдап әкетті Бұрылттырмай артына! Мұқағали Мақатаев Еңбек әрекеті: гүл тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп еңбек ету біліктіліктерін қалыптастыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаз қаптарын қолдану. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдылары**н дамыту. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын	табиғат сұлулығына сүйсіне білу біліктілігін тәрбиелеу, сөйлеу тілін дамыту. "Құмырсқалар, аралар – қиыспас дос, құдалар". Міне, қызық тойлы ауыл! Ойын-сауық, ойда ауыл. Қазан асқан, от жаққан, Құмырсқалар құрайлап, Масалары сырнайлап, Келіп жатыр жан-жақтан… Қызыл, жасыл киінген, Паңданып мұрын шүйірген Инелік пен көбелек. Шыбын-шіркей шыңылдап, Қобызын тартып қырылдап, Келіп қапты бүгелек. (Ө. Тұрманжанов) Масалардан басқа қандай жәндіктерді білетіндерін, масаларды	ауа-райы, маусымдық киімдер жайлы түсінік беру. Балаларды талқылауға, ойлауға, қорытынды жасауға жетелеу. **Көркем сөз**. "Күн нұрына мың алғыс!" Арайлы таң ататын, Қызаратын, бататын. Күн нұрына мың алғыс, Күлімдеп үн қататын. Ж. Искакова Еңбек әрекеті.: ойын алаңындағы гүлдердің арасын түскен, шіріген жапырақтардан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: еңбекке баулу, ересектерге көмектесу ниеттерін тәрбиелеу. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға	кеңейту, жел жайлы білімдерін бекіту, байқампаздықты дамыту, қатты жел кезіндегі қауіпсіздік ережелерін айту. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп, лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: кіші	пайда болуы үшін, күн мен бұлттың өзара байланысы. Балалардың назарын аудару: бұлт күнді жапқан кезде, жердегі біздердің барлығымыз көлеңкеде қаламыз. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы гүлдеп тұрған өсімдіктерді (барқытгүл) топқа ауыстырып отырғызу. **Мақсат-міндеттер**: гүлдің айналасын байқап қазуды, гүлдерді топырағымен бірге тиянақтап ыдысқа отырғызуды үйретуді жалғастыру. "Тығылмаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын, жылдамдылықты, ептілікті дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен

	шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін	жәндіктерге неге жатқызатынын балалардан сұрау. Масаның "Қарлығаштың құйрығы неге айыр?" атты ертегі желісінде қандай орыналатыны туралы әңгімелеу. Еңбек әрекеті: бақшаны ретке келтіру (құраған жапырақтарды жинау алу). **Мақсат-міндеттер**: ересектерге қолқабыс етуге дағдыландыру. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру;	дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Жанды лабиринт" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды кең шеңбер жасауға үйрету; жаттықтыру ұжымдық іс - әрекеттің бірізділігі, тапқырлық пен әрекет ету жылдамдығы. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа,	топ балаларына ойын алаңын жинауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке, жасы кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Жабдығы: ақ сүйек. "Біз — көңілді балалармыз" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің тапсырмасын мұқият тыңдауды үйрету; зейіндерін дамыту, тапсырмалардың	алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүгіру біліктілігін жетілдіру. "Адымдар" аз қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорларының кеңейюіне ықпал ету, тілдерін дамыту. Екі топ бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Олардың арасына бөлу сызығын жүргізу керек.Ойын тақырыбы беріледі. Апта тақырыбымен байланысты, тақырыптарды қолдануға болады, сондай-ақ сөздерді, буындарды, белгіленген әріпті немесе дыбысты атауға болады. Қажет сөзді атап, адым жасалады, бөлінген сызыққа бірінші жеткен топ жеңіске жетеді. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы.

	ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Адымдар" аз қимылды ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сөздік қорының кеңейюіне ықпал ету, жеңіске ұмтылуға тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты лақтырып, қағып алу.	вестибуляр аппаратын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. "Кел, секірейік" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс белсенділігін, ұзындыққа секіру біліктілігін дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Денені тік ұста", мақсаты: тепе-теңдікті дамыту.	ұқыптылыққа,ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жұптасып доп лақтыру.	дұрыс орындалуын қадағалау. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, доппен қимыл-қозғалысты дамыту. Мақсаты: қабырға жанындағы доппен ойын үлгілерін пысықтау.	**Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту,				

мен балалардың еркін әрекеті	кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**) Кітаптарды санау, өлшеу, салыстыру.				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кеңес: "Баланы еңбекке баулу".	Ата-аналармен ішек инфекцияларын алдын алу жайлы әңгімелесу.	Медбике кеңесі: "Иммунитетті қалай көтеруге болады?"	Кеңес: "Балалардың зейіндерін дамыту"	"Сіздің баланың қандай ойындар ойнайды?" тақырыбына әңгімелесу.

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.07.2025ж. - 01.08.2025ж.

«Менің достарым»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	28.07.2025	**29.07.2025**	**30.07.2025**	**31.07.2025**	**01.08.2025**
Күн тәртібі	Әдептілік – әдемілік	Достық күні	Мейірімділік күні	Түрлі-түсті кемпірқосақ күні	Достық аллеясы
Балаларды далада қабылдау	Тәрбиешінің балалар мен және ата-аналармен сөйлесуі: жеке әңгімелесу, балалардың жақсы көңіл-күйін қалыптастыру үшін ойындар. Жағымды атмосфера орнату.				
	"Үшінші артық" (өсімдіктер) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктердің түрлілігі жайлы білімдерін бекіту; зейін, ойлау қабілеттерін дамыту. Иллюстрацияларды қарастыру, жәндіктер мен өсімдіктер туралы қызықты мәліметтер. Жұмбақ жасыру. "Бағдаршамның шамдары". **Мақсат-міндеттер**:	"Сипаттамасы бойынша таны" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: сипаттау мәтінің **құрастыру**ды үйрету, зейіндерін, байланыстыра сөйлеулерін дамыту. **Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың достық туралы ұғымдарын тиянақтау; **көркем сөз**ге деген	"Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын! Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп	"Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері,	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары

	балалардың жол ережелері туралы түсініктерін пысықтау, бекіту; ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Мен қауіптен абайлаймын: "Тоқта! Тұр!" – деп тік қараймын. Мен – ортаңғы дөңгелекпін, "Досым, дайындал!" – деп әлекпін. Мен рұқсат беріп тұрамын: "Жүре бер!" – деп шақырамын. Балалар бағдаршам шамдарының түстері нені білдіретінін айтып, жол ережелерін қайталайды.	қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру "Достық деген не?" Педагог асықпай, өлеңді мәнерлеп оқиды. Топ ішінде бірге ойнаған, Достарыммен біргемін. Бөлісіп бар ойыншықпен, Жан сырын да білгенмін. Достарменен бірге жүрсең, Жақсы әуен тынбасын. Қара бұлтта сейіледі, Дос жүрегін тыңдасаң. Достарменен қол ұстассаң, Ешқашан қор болмайсың. Ұқсағың кеп жан досыңа, "Кең мұнара" салғайсың. Д. Бұланбаева.	болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) "Торғайдың әні" артикуляциялық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті.	ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Д. Ахметова "Оң қолым мен сол қолым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың оң мен сол жақты ажырата білу қабілеттерін бекіту; мәтіннің мәніне сай қимылдауға, оң мен сол жақты дұрыс ажыратуға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Оң қолым менің, қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен қасық ұстап аламын, (Қасықты ұстағанды көрсету) Әдемі сурет саламын. (Сурет салғанды көрсету) Сол қолым, сен не қалайсың? (Оң	бар суреттер жұптары. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: жылдың төрт мезгілі ретін білуге дағдыландыру; есте сақтау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. "Төрт досым". Төрт досым жанымнан өткен: Жаз, күз, қыс және көктем. Ұмытпаймын не бүгін, не ертең: "Жаз, күз, қыс және көктем". Д. Ахметова.

				қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен үзілген нан аламын, (Нанды ұстауды көрсету) Қағаз бетін баса аламын. (Қағазды басып тұрғанды көрсету) Оң мен сол қолдарыммен, (Екі қолды көрсету) Заттарды зерттеймін мен, (Саусақтармен жыбырлату) Мыжғылап, ұстап-сипап, (Жұдырықты ашып-жұму) Сәлем деп досқа бұлғап. (Екі қолмен жалауша тәрізді бұлғау) Қолдарыммен мен үнемі, (Екі қолды көрсету) Жеңімді бірге түремін. (Жеңдерді түргенді көрсету) Нан илеп, шапалақтап, (Нан	

				илеуді көрсету, шапалақтау) Қуанышпенен қостап. (Шапалақтау)	
	"Ойыншықтарды орындарына жинау". **Мақсат-міндеттер**: өз бетінше топтағы тазалықты сақтау біліктіліктерін бекіту (құрылыс материалдары мен ойыншықтарды жинау). Эстетикалық талғамдарын, басқалардың игіліктері үшін еңбектенуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Тәрбиешінің көмекшісіне көмектесеміз". **Мақсат-міндеттер**: тамақтан кейін үстел үстіндегі ыдысты жинауға үйрету, балаларды ересектерге қолғабыс етуге үйрету. Еңбексүйгіштікті, ересектерге көмек көрсету ниеттерін дамыту. Ересектердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Гүлдер үшін тазалық". **Мақсат-міндеттер**: сумен жұмыс істеу барысында балаларды гигиеналық дағдыларды сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау, қатты сығу, қажет жағдайда шаю. Еңбек біліктіліктері мен дағдыларын, сумен ұқыпты жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережесін, жеке бас гигиенасын сақтауды үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Тәрбиешінің көмекшісіне төсек-орын жабындыларын ауыстыруға көмектесу". **Мақсат-міндеттер**: төсек жабындыларын қолданысына қарай бөлуге үйрету, тәрбиешінің көмекшісіне көмектесу ниетін және басқалардың еңбегіне құрметпеу қарауға, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу. Еңбекке баулу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Табиғат бұрышындағы кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: бөлме өсімдіктеріне өз бетінше күтім жасау біліктіліктерін жетілдіру: суғару, жерді қопсыту. Жауапкершілікке тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелері мен жеке бас гигиенасын сақтауды үйрету. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Дененің барлық дене мүшелері мен жүйелерінің қалыпты жұмыс істеуін дамыту. Кешенді жаттығу . Жаттығуды бастайық, Бұл әдеттен қашпайық. Ашайық тез ұйқыны,				

	Жақсы өтсін бұл күнім! (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Біліктілік дағдыларын дамыту: майлықты ұқыпты қолдану, нанды үгітпеу. Майлықты қолдансаң әрдайым, Сөйлеме үстелде - бұл тыйым. Ұқыптылық танытса, әр бала, Көз тоймайды соған қараса. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Әдептілік – әдемілік «Жақындарыңды немен және қалай қуантуға болады?», «Кішкентай көмекшілер», «Менің жақсы істерім», әңгімелесу. «Әдепті бала», балалармен бірге қысқа диалогтарға құрылған көріністерді ойнату арқылы, оның бойында әдептілік қалыптастыру. Ә. Асылбеков «Әдептілік әліппесі» Атам маған әманда,	Достық туралы ән тыңдау, бірге айту. Балада дос, достық туралы түсінік қалыптастыру. Достық қарым-қатынасты сипаттайтын қысқа диалогтік кәріністерді бірге ойнай отырып, баланың санасында «достық» ұғымын нығайту. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Достығымыз жарасқан»	Денсаулық, салауатты өмір салты, мейірімділік туралы әңгімелесу. Сюжетті-рөлдік ойын "Медициналық емхана" **Мақсат-міндеттер**: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу	«Қала үстіндегі шарлар» ойын-сауығы: үрленген шарлармен эстафеталар өткізу, шарларға **сурет салу**, «ең көңілді шар» конкурсын жариялау, түрлі-түсті шардан кемпірқосақ **құрастыру**. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Гүлденген жаз» **Мақсат-міндеттер**: Балалардың жазғы	Табиғи материалдардан **құрастыру**, **мүсіндеу** "Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер

	Әдепті бала бол деген. Ата сөзі санамда, Қалып қойды әрқашан. Жасы үлкен кісінің, Кесіп өтпей көлденең. Ізетімен кішінің, Сәлемдесіп қол берем. Атам маған әманда, Кішіпейіл бол деген. Ата сөзі санамда- Мақтанбауды жөн көрем. STEAM Technology «Жаттықтырушы мен команда» ойын жобасы Міндеттер: балаларда жалпы дамыту жаттығуларының кешенін ұйымдастыру және өткізу принциптері туралы идеяларды дамыту; жоғарғы иық белдеуіне, тұлға мен қолдарға, содан кейін аяқтар мен қолдарға арналған жаттығуларды бастау дағдыларын жаттықтыру және бекіту; достары мен өз қимылдарын	**Мақсат-міндеттер**: Балаларға дос пен достық туралы білімдерін қалыптастыруды жалғастыру. Олардың сезімдері мен эмоцияларын басқара білуге ықпал ету, достық туралы түсініктерін кеңейту, балалардың мейірімділік туралы түсініктерін тереңдету; «дос» және "достық" сияқты ұғымдар туралы балалардың білімдерін кеңейту, балаларда эмпатия қабілетін, қиын жағдайда бір-біріне көмекке келуге деген ұмтылысын дамыту, сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Бір-біріне деген әділетті қатынасты, басқаларға деген қайырымдылықты тәрбиелеу. **Жапсыру**: «Досыма	біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа, басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)** «Ертегі кейіпкерлерінің жақсы істері» ертегі еліне саяхат, пікірталас. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Мақал-мәтелдер" мазмұны бойынша әңгімелеу **Мақсат-міндеттер**: Балаларды мақал-мәтелдер туралы түсінік беру. Балаларды халық ауыз әдебиетінің түрлерімен, мақал-мәтелдермен	гүлдер жайлы түсініктерін нақтылау, табиғатқа деген қызығушылықтарын, сұлулығын көру біліктіліктерін ояту, "түрту" техникасымен таныстыруды жалғастыру; ұсақ қол моторикасын, көзбен мөлшерлеуді дамыту, зейіндерін тұрақтандыру; айналасындағыларға деген достық қарым-қатынасқа, **шығармашылық** қабілеттерін тәрбиелеу; дәстүрден тыс **сурет салу** тәсілдеріне қызығушылықтарын арттыру. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Көңілді арбакеш әні" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың педагогпен бірге	жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. "Достық" С. Әкірамұлы Достық – биік жалауым, Достық – берік қамалым. Достық сезім жүректе, Жағады өшпес алауын. Достық – сенім, тірегім, Достық – аппақ тілегім. Достық жырын шаттанып, Әнге қосып жүремін. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Жабайы және бақша гүлдерінің әлемі» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жабайы және бақша гүлдерімен таныстыру; өсімдіктер тіршілігі туралы білімдерін

	қадағалауға, жаттығулардың көрсетілімі мен өзіндік орындалуын салыстыруға шақыру. https://bilimkids.kz/steam/36?l=2	сыйлық». **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Емдік гүл" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды заттарды алысқа дәлдеп оң қолымен лақтыруға (3,5-6,5 метрден кем емес) үйрету; балаларда "жыланша" иреленделп жүру; аяқты алшақ қойып, балаларда тізені жоғары көтеріп жүгіру; қозғалыс бағытын өзгертіп жүру дағдыларын әрі қарай дамыту; қимылды ойын арқылы біреуін - алға, екіншісін - артқа қойып, бір орында тұрып секіру іскерліктерін жетілдіру.	таныстыру; оларды бір-бірінен ажырата білуге, мәнін терең түсініп, мағынасын аша білуге үйрету; тіл байлықтарын дамыту, **шығармашылық** елестету қасиетін дамыту; өз ұлтына деген мақтаныш сезімдерін оятып, кішіпейілділікке, адамгершілікке тәрбиелеу.	көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. **Музыка** мен қимылдардың мәнерлілігін қабылдау қабілетін жетілдіру; **музыка**ны және қимылдарды қабылдаудың тұтастығын дамыту.	кеңейту; жабайы және бақша гүлдері өсетін жер туралы түсінік беру; өсімдіктердің өсу шарттары (жарық, су, жылу, топырақ) туралы білімдерін бекіту.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Бақшадағы көкөністерді бақылау (пияз). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем**	Жазгы гүлдерді бақылау (бақбақ). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**,	Жазғы гүлдерді бақылау (петуния). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**,	Жазғы гүлдерді бақылау (календула). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту**	Жел мен бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене**

	әдебиет, дене тәрбиесі) **Мақсат-міндеттер**: пиязды өзге көкөністерден ажыратуға дағдыландыру; көкөністердің өсіп, пісуіне жазғы мезгілдік өзгерістердің әсері жайлы білімдерін бекіту; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Қалың киімді ұнатады, Шешіндірсең жылатады. (Пияз) Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: көкөністер жинаудағы ұжымдық еңбек. **Мақсат-міндеттер**: жымдық жұмысқа үйрету; ересектің еңбегін қадірлеуге баулу. "Көкөністерді кім жылдам егеді?" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің белгісі	**дене тәрбиесі)** **Мақсат-міндеттер**: емдік өсімдік-бақбақпен таныстыруды жалғастыру, табиғатты аялау және қорғау біліктіліктерін мен ниеттерін қалыптастыру. **Көркем сөз**. Гүлге айналып құлпырып, Түрлі-түсті бояулар. Киіп сары көйлегін, Бақбақ гүлі оянар. Қалықтайды ұлпасы, Ақ періште сияқты. Нәзік желмен ұшып жүр, Таңғажайып гүл басы. Д. Бұланбаева Бақбақты емді өсімдіктерге жатқызатынын түсіндіру. Бақбақтың гүлдеген және солған қалыптарында ерекше әсем көрінетінін байқату. Балаларға	**дене тәрбиесі)** Мақсаты: бақта және жазықта өсетін гүлдер туралы білімін жүйелеу және бекіту; петуния гүлінің құрамы неден тұратынын түсіндіріп, гүлдерді суарып, баптау қажеттілігі туралы айтып, қамкорлыққа баулу. Сабағы, түбірі, жапырағы, гүлденуі; көбею. Гүлдердің түсі ақ, қызыл, қызғышт, күлгін болады; тәңертең гүл күлтесінің ашылып, кешке жабылатындығын айту. Гүлдердің әсемдігін қызықтай білуге тәрбиелеу және топты безендіруге қанша гүл керек болса, сонша жинау. Нәзік гүлдер петуния, Түсі күлгін, көк сия. Күлшесі күндіз ашылып, Кешке таман жабылып,	және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі)** Мақсаты: балалардың календула гүлі жайындағы білімдерін тиянақтау; календула гүлінің өзге гүлдерден айырмашылығын айта білу қабілетін жетілдіру; гүлдерді күтуге, аялауға тәрбиелеу. Балаларға календула гүлдерін қарастыруды ұсыну. Балалар гүлдердің түсін, жапырақтары мен сабағының ерекшеліктерін айтып, байқап ұстап-сипайды. Балалар календула гүлдерінің пішіні қарапайым, күлтешесі сары түсті болуына, иісі хош екендігін айтады. Гүлдердің кеуіп,	**тәрбиесі)** Мақсаты: жаздың ашық аспан сұлулықты көру біліктіліктерін бекіту; **шығармашылық** қиялдарын дамыту. Болжамдар: бұлттар жылдам қозғалса – ауа-райы ашық болады. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Қ. Мырзалиев "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы.

	бойынша орындауға, **шығармашылық**, зейінділік, ұстамдылық танытуға бейімдеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны	бақ-бақты үрлету; мамыққа жабысқан ұрық арқылы таралатынын көрсету. Еңбек әрекеті: гүлдердің топырағын қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, достық өзара көмек жасасуға бейімдеу. Жабдықтары: күрекшелер, тырнауықтар, қолғаптар. "Торғайлар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ойнауды үйрету, ережелерді сақтау; ептілікті, жылдамдықты, зейінділікті дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, құрдастарымен өзара қарым-қатынасқа түсу біліктіліктерін	Гүлзарды жаулап алады, Жаз бойы көз тартады. Еңбек әрекеті: кеуіп қалған петунияның тұқымдарын пакеттерге жинау. Мақсаты: ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбилеу. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ	солып жатса, ұрық беретінін, ұрықтың сырғаға ұқсайтынын байқап айтады. Аллергиясы бар сезгіш балалардың қатысу-қатыспауын ескеру керек. Еңбек әрекеті: календула ұрықтарын жинау. Мақсаты: ұқыптылыққа, гүлдерді аялауға тәрбиелеу. Құралдары: қағаз пакеттері. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу.	Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы орындықтарды тазалау. Мақсаты: бірігіп жұмыс істеу, айналасын таза ұстауға үйрету. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа баулу,

	бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның"	қалыптастыру. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанжы жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Затар жиынын жекеше немес шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.	бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын	Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды	ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып, орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады.

	қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар: "Тастар". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті, қимыл-қозғалысты дамыту.	**Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Жүзік" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың үлкен және кішкентай шеңбер құрып тұру біліктіліктерін бекіту, мәтін мен қимыл-қозғалысты сәйкестендіру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Нысанаға тигіз". Мақсаты: көзбен мөлшерлеуді дамыту.	жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Кім нысанаға дөп тигізеді?" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: дербестікті, тапқырлықты, батылдықты дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орнынан биікке секіру. Мақсаты: күш пен жылдамдықты біріктіру. "Дойбы" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың	"Тез орында" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: қимылды белгі бойынша бастауды үйрету, қарқын бәсеңдеген сайын, қол қимылдары мен адымдарды жиілету. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, еңкейіп жүру. Мақсаты: қимыл-қозғалысты тәрбиешінің тапсырмасы бойынша орындау қабілетін дамыту.

				логикалық ойлауын, байқағыштықты, зейінділікті дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Біліктілік дағдыларын дамыту: майлықты ұқыпты қолдану, нанды үгітпеу. Майлықты қолдансаң әрдайым, Сөйлеме үстелде - бұл тыйым. Ұқыптылық танытса, әр бала, Көз тоймайды соған қараса. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Ұйқыларынан оянып, төсекте жатып жасайтын жаттығу; балалар жатқан қалыпта, төсектен тұрмай, көрпе астында аз мөлшерде орындайды. Жалпы дамытушылық жаттығу; (төсекте 2-3 минут) балалардың ұйқыдан, ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған жаттығу. Жалпақ табандылықты алдын-алу мақсатында уқалау жолдарымен жүру. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың	"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны.	"Кітап детективі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	"Кім қайда?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	"Достарыңды ата" дидактикалық ойыны.	«Қандай құс екенін тап?» дидактикалық ойыны.

еркін әрекеті	**Мақсат-міндеттер**: балалардың мамандақтар туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. Сюжетті-рөлдік ойын "Сұлулық салоны" **Мақсат-міндеттер**: шаштаразшы мамандығына деген құрмет пен қызығушылықтарын дамыту, қоғамдық орындардағы әдептілікті, мәдениеттілікті тәрбиелеу. Ойында өзара рөлдік әрекеттесуді орнатуға және рөлдік қатынастарды қабылдауларына ықпал ету. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды**	әріптерді нақты суреттермен сәйкестендіруді үйрету; ой ұшқырлығын дамыту. Барысы: әріпті жұмбақтап, балаға тапсырма беру - кітаптан сол әріпке сурет табу. Егер бірнеше бала ойнаса, жарыс элементтерін енгізу: кім қажет суреттер санын көп тапса, сол таңдайды. Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат". **Мақсат-міндеттер**: балалардың әуе көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік	заттардың кеңістікте орналасуын ажыратуды үйрету (алдында, артында, арасында, ортасында, оң жақта, сол жақта, астыда, үстіде), талқылау біліктіліктерін бекіту. Барысы: ойыншықтарды бөлменің әртүрлі жеріне орналастыру. Балалардан сұрау, қандай ойыншық алдыда тұр, артында, жанында, алыста и т. б. Сұрау, жоғарғы жағында не бар, төменде, оң жақта, сол жақта және т. б. Тәрбиеші ойлану үшін нақтылау сұрақтарын қоюы мүмкін. "Ал егер затты, ойыншықты ауыстырса? Ал сендер қалай ойлайсыңдар?" "Гүлдер алаңқайы" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларға табиғаттың сұлулығын сезінуге	**Мақсат-міндеттер**: ертегілердің басты кейіпкерлері мен мазмұны жайлы білімдерін бекіту; байқампаздықты, зейінді дамыту. Барысы. Балалар жүргізушіні таңдайды, ол ертегі кейіпкерлері бейнеленген лотоны алады, балалар карточкаларды топқа біріктіреді дедостары-ертегі кейіпкерлерін атайды: Буратино, Мальвина, Пьеро; Чебурашка, Гена және т.б, ертегінің қысқаша мазмұны. Сюжетті-рөлдік ойын "Тазабекте қонақта" **Мақсат-міндеттер**: балалардың гигиеналық дағдыларын қалыптастыру, тазалық құралдарын қолдану тәсілдері	**Мақсат-міндеттер**: түсініктерін нақтылау және кеңейту құстардың жазғы тіршілігі, құстарды өзіне тән ерекшеліктері бойынша сипаттауға үйрету; есте сақтауды дамыту; Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Барысы. Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтың балалары құстарды сипаттайды, ал екіншілері-қандай құс екенін табу керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Кейін өз сұрақтарын басқа топ қояды. Ұлттық ойындарды ойнату: «Түйілген орамал», «Арқан тартыс», «Білектесу», «Алтын сақа»

	дағдылар, **шығармашылық дағдылар**) Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет". **Мақсат-міндеттер**: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. (**қарым-қатынас дағдылары**,	қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Барысы: Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**,	көмектесу.	жайлы білімдерін кеңейту; гигиеналық шараларды күнделікті орындауды үйрету; тазалыққа, өз денсаулықтарын күтуге тәрбиелеу. Барысы. Ойын басында тәрбиеші балаларға топқа Тазабектен сыйлық келгенін хабарлайды. Ары қарай балалар ішіндегі заттармен танысады, әр заттың маңызын анықтайды. Тәрбиеші келген тазалық құралдарын қолданып, қуыршақты олармен пайдалануды үйретуді ұсынады. Балаларға балабақшадағы таңғы жиынды немесе түскі ұйқы алдындағы гигиеналық шараларды	

	танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)	**әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**		көрсетуді ұсынуға болады. **(қарым-қатынас дағдылары, танымдық дағдылар, әлеуметтік-эмоционалды дағдылар, шығармашылық дағдылар)**	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Гүлзардағы гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың гүлзардағы гүлдердің атауын нақтылау, гүлдердің құрылымдық ерекшеліктерімен таныстыру. Балаларға гүлдерді атауға шақыру (календула, барқыт гүлі, раушангүл, түймедақ, шегіргүл, космея). Балалардан гүлдерді	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:: аспан оның біздің Жер шарымызға тигізетін әсері жайлы түсініктерін кеңейту, аспан әлемінің алуандығы мен сұлулығын қабылдауды дамыту. "Аспанда". Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті:	Гүлдерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктерге күтім жасау біліктіліктерін бекіту, оларды суару, шөптеу, олардың арасындағы айырмашылықтарды көру; әсемділік сезімдерін бекіту. Балаларға арналған гүлді баптау қандай жабдықтарды білетіндерін сұрау (тыршауыш,	Жазғы бақтағы жұмысты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: бақшада көктем, жазда жасалатын еңбек туралы білімді пысықтау; көкөністердің өсіп-өну жүйесін бақылауға бейімдеу; еңбекті құрметтеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. "Еңбек".	Көгалдағы гүлдерді бақылау (шалғындық өсімдіктерді). (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: өсімдіктердің тірі екенін, олар өсіп, өзгеретіні жайлы түсініктерін қалыптастыру; табиғатты аялауға тәрбиелеу. Көгалда шалғындық шөптердің өсетіні турады айту (бақбақ,

	қандай ерекше белгілерге қарап ажырататындарын сұрау (күлшенің түсі, пішіні, сабының ұзындығы мен қалыңдығы, жапырақтарының пішіні). Еңбек әрекеті: ойын алаңын қоқыстардан және құрғақ бұтақтардан тазарту. **Мақсат-міндеттер**: өз еңбектерінің нәтижесін көруді үйрету. "Аралар мен қарлығаштар" қимыл-қозғалыс ойыны **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс белсенділігін,ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, көзбен мөлшерлеу қабілетін, лақтыру күшін дамыту.	Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Қадыр Мырзалиев Еңбек әрекеті: аула сыпырушыға ойын алаңын жинауға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: еңбекті бағалауға тәрбиелеу. "Ұшты - ұшты" ойыны. Мақсаты: балаларды ұшатын заттар мен ұшпайтын заттарды ажырата білуді жетілдіру. Тәрбиеші балаларға ұшатын құс, әуе көлік атауларын, сонымен қатар кез келген	сыпырғыш, күрекше, су құйғыш). Кез келген жабдықты қолданып, гүлдерді қалай баптау керектігін көрсетуді ұсыну. Еңбек әрекеті: гүлдерді баптау. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Шәйнектен қандай сұйық құйылды?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды суреттердегі шәйнектерге қарап, әрқайсында шәйнектен кесеге қандай сұйық құйылып жатқанын анықтауға дағдыландыру; түстерді қабылдау, ой-қиял, сөйлеу қабілеттерін дамыту. - Балалар, шайды біз сұйыққа жатқызамыз. Шәйнектен тек шай сұйығы ғана құйылмайды, сол сұйықтарды қалай білетіндеріңді көрейік.	Гүл өсірсең, терлеп, Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев Педагог пен балалар бақшаны баптауға және күтуге қандай еңбек керектігін әңгімелейді, етістік сөздерді қолданады; мысалы, топырақты қазу, тырнау, өскіндерді отырғызу, тұқымдарды егу, су құйғышпен суару, арам шөпті жұлу, қопсыту, ұзын сабақтарды байлау, көкөністі жинау. Еңбек әрекеті: көкөністердің құрап қалған жапырақтарды	қалампыр, қызыл беде, ана мен өгей шеше, қоңырау). Еңбек әрекеті: гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: гүлдерге қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Су құйғыштарды қолдану. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп,

	"Көгершінді қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ептілікті, жылдамдықты жетілдіру (артқа қарамай, белгі бойынша жүгіру). "Кім жоғары?" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша балалардың жер деңгейінен жоғары тұрған заттардың үстіне шығып алу қабілетін дамыту. "Заттар" деп орындықтарды, сатыларды, діңгектерді көру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	атауларды атайды. Егер олар ұшатын болса құс қанатын қағып қимыл көрсетеді. Ал, егер ұшпайтын зат атауын атаса, онда қолдарын қимылдатпайды. Егер керісінше ұшатын затта қимылдатпай, ұшпайтын затта қимылдатса, бала ойыннан шығарылады. Мысалы: Ұшты - ұшты, ұшақ ұшты – десе, қолдарын қимылдатады. Ұшты - ұшты, кітап ұшты – десе, қолдарын қимылдатпайды. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға	Педагог балаларға шәйнектен қандай сұйықтың құйылғаны туралы сұрайды. Құралдары: бірнеше бір-біріне ұқсас суреттер: бірінен су құйылып жатыр, екіншісінен - сүт, үшіншісінен - кофе, төртіншісінен - қара шай, бесіншісінен - лимонад. Жаттығуды шынайы түрде іс-тәжірибеде көрсетуге болады. Сонда құралдар ретінде стақандарға құйылған: шай, кофе, лимонад, сүт, су қолданылады. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс	жинау. **Мақсат-міндеттер**: бақшадағы еңбектің маңызды екендігін түсінуге тарту; қарапайым **еңбек дағдыларын** дамыту. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір	санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Жүзік" аз қимылды ойыны **Мақсат-міндеттер**: балалардың үлкен және кішкентай шеңбер жасап тұру біліктіліктерін бекіту, мәтін мен қимыл-қозғалысты сәйкестендіру, зейінді дамыту. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке,

		дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды	жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? "Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіру шарты орындалу тиіс. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар.	шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді. Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап	шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, заттар арқылы секіруді жалғастыру. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу.

		бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	**Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, алаңды бағдарлай білу, заттарды сипаттамасы бойынша табу біліктіліктерін дамыту.	алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, дымқыл құммен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ұсақ қол моторикасын дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші мен	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**)				

балалардың еркін әрекеті	**Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кеңес: "Жол жүру ережесінің маңызы".	Ата-аналарға арналған: "Отбасындағы еңбек тәрбиесі" тақырыбында кеңес.	Әңгімелесу: "Менің балам нені армандайды?"	Сауалнама: "Балаңыздың сұрақтарына қаншалықты төзімділікпен жауап бересіз?"	Кеңес: "Баланың қимыл әрекетінде, қимыл-қозғалыс ойындарының рөлі "

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.08.2025ж. - 08.08.2025ж.
«Ас атасы – нан»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	04.08.2025	**05.08.2025**	**06.08.2025**	**07.08.2025**	**08.08.2025**
Күн тәртібі	Алтын дән	Нан - дастархан байлығы	Нан болса ән де болады	Егіс алқабында	Жемістер мен көкөністер
Балаларды далада қабылдау	Тәрбиешінің балалар мен және ата-аналармен сөйлесуі: жеке әңгімелесу, балалардың жақсы көңіл-күйін қалыптастыруға арналған ойындар. Бір-біріне деген достық қарым-қатынас қалыптастыру, қуаныш, жылулық пен махаббат атмосферасын орнату.				
	"Ұқсас сөздер" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: синонимдерді табуға көмектесу; берілген заттарды сипаттау үшін нақты, қайталанбайтын сөздерді тандауға үйрету; сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ағаштар	"Пазлды құра" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: салыстыру, жалпылау, заттарды дұрыс атауға, ұсақ бөлшектерден тұтас бейнені, сюжетті **құрастыру**ға машықтандыру; ұсақ қолмоторикасын, ойлау қабілетін дамыту. **Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	"Жеңіл - ауыр, баяу - тез" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды айтылған нұсқауды түсініп, ережеге сай қимылдауға машықтандыру; жабайы аңдардың қимылдары туралы пысықтау; ақыл-ой қабілеттерін дамыту. - Балалар, ал сендер аңдардың қалай қозғалатының білесіңдер ме?	"Үш торай" ойын-санамағы. (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды санамақты ырғаққа сай мәнерлеп айтуға машықтандыру; ертегілер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Үш торай, үш торай, Қандай жасыл алаңқай!	"Қатені тап" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: есту қабылдауын, зейіндерін дамыту. **Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу (жаттау) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Базарда". Д.

	туралы білімдерін пысықтау; жапырқтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру; зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтырының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық.	балалардың **көркем сөз**іне деген қызығушылықты арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру. Тәттісін-ай, мына жеміс-жидектің, Сүйсініп-ақ жейміз оны тәбетпен. Сүт ботқасын таңғы асқа береміз. Денсаулыққа пайдалысы-ет екен Ұннан піскен бауырсағым, бәлішім, Тәттілерім дастарханның сәні шын. Жеміс-жидек дәруменге бай екен, Ең дәмдісі піскен тәтті нан екен. Д. Бұланбаева. (**тіл дамыту** және **көркем әдебиет**)	- Аңдар тез және баяу, жеңіл және ауыр қозғалады. Қане, қимылдарын көрсетейік. Тиін жеңіл секіреді, Қоян жеңіл секіреді, Түлкі жеңіл жүгіреді, Қасқыр жеңіл жүгіреді. Аю болса, ауыр аң, Есікті ауыр ашады ақ. Қозғалады қорбаңдап. Ай-ай, аюға қиын-ақ! «Дастарқан әзірлеу» дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**. Ыдыстар жайлы білімдерін бекіту, жаңа ыдыстармен таныстыру, ыдыстардың атауларын дұрыс айтуға жаттықтыру. Құрал-жабдықтар: дөңгелек үстел, қантсалғыш, нансалғыш, сүтқұйғыш, майсалғыш, тәтті салатын ойыншық ыдыстар.	Үш торай, үш торай, Үйі олардың алаңқай Ең үлкені еңбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның ... - Ниф-Ниф! Ең үлкені еңбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның... - Ниф-Ниф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... - Нуф-Нуф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... -Нуф-Нуф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... - Наф-Наф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... Наф-Наф! Қанша торай? Санашы ... Бір, екі, үш! Бір, екі,	Ахметова Не қалайсың, базарда Барлығы бар, дайын да: Жеміс-жидек, көкөніс, Ет, балық пен сүтіміз. Құрт, ірімшік, қаймақ Барлығыңды тойдырмақ. Түрлі-түрлі азықтар, Тәттілер мен жармалар. Нан өнімінен бауырсақ, Бәліштер, тоқаш томпақ. Ұсақ-түйектен не қаласаң, Базардан сен табасың.

			(қоршаған әлеммен танысу)	үш! Санадым ба? Қарашы... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш!	
	"Гүлдер" суреттер қарастыру. **Мақсат-міндеттер**: жазғы гүлдер жайлы білімдерін кеңейту және байыту. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Ойыншықтарды реттеп қоямыз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұмыс басталар алдында жұмыс алжапқыштарын киюге үйрету; ойыншықтарды жинақы: жуу, кептіру, сүрту және орындарына қою; еңбексүйгіштікті дамыту, ретсіздікті көре білу; сумен жұмыс істеу кезіндегі ұқыптылық. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Ұйымдастырылған іс-әрекеттегі кезекшілік". **Мақсат-міндеттер**: кезекші міндетін өз бетінше, адал орындау: үстелге тәрбиеші дайындаған материалдар мен құралдарды қою; оқу қызметінен кейін оларды жуу және орындарына жинау. еңбексүйгіштікті, ересектерге көмектесу ниетін дамыту. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Құрылыс материалдарын жинау". **Мақсат-міндеттер**: құрылыс материалын жуу, кептіру және жинауды үйрету, балаларды әрқашан және уақытылы ойын бұрышындағы тазалықты сақтауға үйрету, тәрбиеші дайындаған құрылыс материалдарын сабын ерітіндісімен жуу, шаю, кептіру; жеке бас гигиенасын сақтау. **(еңбек іс-әрекеті)**	"Орамалдарды ауыстырамыз". **Мақсат-міндеттер**: еңбек ету ниетін дамыту, өз көмегін ұсына білуге дағдыландыру. **(еңбек іс-әрекеті)**
Таңғы гимнастика	Оянындар, тұрыңдар! Мұнда мойын бұрыңдар, Жаттығулар жасайық, Терезені ашайық. Таза ауа пайдалы, Қане, биге басайық.				

	Шыныққа жас денеміз, Жылдам өсе береміз. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыру: тамақты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу. Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Ақырын алып қолыңа, Шашпай же нанды да. Келген асты алдыңа Тауысып іш, қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз. Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Дәндер патшалығына саяхат: суреттер мен альбомдар қарау. - көркем шығарма оқып беру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын айтқызу; - ыдыстағы дәндерді түрлеріне қарап ажыратып әр ыдысқа	«Нан - дастархан байлығы» әңгімелесу; - шығарма оқып беру, тыңдалған шығарманың мазмұнын айтқызу; - нан қиқымымен ауладағы құстарды қоректендіру және оларды сыртынан	Нанды қолдан пісіруден анасы мен баласының, әжесі мен немересінің бірлескен әрекетінен алдын-ала дайындалған челлендж материалдарын қарау; - наубайхана жұмысымен таныстыру;	«Алқапта не өседі?» әңгімелесу, шығарма оқып беру; - Ауладағы өсімдіктер мен шөптерге күтім жасауда қарапайым тапсырмаларды орындату; - «Ғажайып дәндер»	Жемістер мен көкөністер - «Жемістер мен көкөністер» фестивалі; - Жұмбақтар мен тақпақтар сайысы; - **Жапсыру** «Менің дәмді достарым»; - «Кім күшті?»

	бөлу; бөлінген дәндерді санау; - табиғи материалдармен, ермексазбен жұмыс «Дәндер патшалығы» **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Орман-дәрігері" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларға ертегіні оқып беріп, ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін көре білуге баулу; ертегіні тыңдауға үйрету; ертегіні рөлдерге бөліп ойнату арқылы балалардың есте сақтау қабілеттерін дамыту; ертегі арқылы балаларды табиғатты қорғауға, өсімдіктер мен құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу.	бақылау; - нанның суретін салу, ермексаздан **мүсіндеу**. "Дойбы" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ой-өрісін дамыту. **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Мысыққа қонаққа барамыз" **Мақсат-міндеттер**: Кеңістікте шарлау және оңға, солға, ортасына деген сөздердің шақыру қабілетін бекіту; **Музыкадан ойын-жаттығу** "Ертегілер елі" **Мақсат-міндеттер**: «Ертегілер елінде» әуен ырғағы туралы ұғым беру. Балалардың **музыка**ға қызығушылығын, қабілетін арттыру. **Музыка**лық әуен арқылы балаларды ойыншықты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	- «аспазшы» сюжетті рөлдік ойынын ойнату; - тақырыпқа сәйкес ата-аналармен бірге ән байқауын ұйымдастыру. Түрлі-түсті борлармен асфальтта **сурет салу**. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қабылдау, елестету, ойлау қабілеттерін, ұсақ қол моторикасын дамыту. "Таба нан" Жұрт қызығып қараған, Жақсы көрген әр адам, Жарық күндей ып-ыстық Табадағы таба нан. "Шелпек" Елге келсең, ер ұлан, Қарама сен немкетті. Шыққан ана қолынан Сүйсініп же шелпекті. "Бауырсақ" Жеп көрмесең болмайды, Үйдің дәмін сағынсақ. Қақтырады таңдайды Майға піскен бауырсақ.	ұжымдық жұмыс: дайын суретті дәндермен безендіру. Саусақ жаттығуы. "Нан илейді Нұрай" (Д. Ахметова). Нан илейді Нұрай, (саусақтарды жұдырыққа қайта-қайта жинап, қысу) Дөңгелектеп, былай, (жұдырықтарды айналдыру) Томпаң-томпаң, (қос қолды жұдырыққа, "құлыпқа", қысу) Томпақтап, (қос жұдырықты айналдыру) Жалпақ-жалпақ, (алақандарды ашып, бірін-біріне айқастырып салу) Жалпақтап. "Өсімдіктерді ата" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: бөлме өсімдіктері жайлы балалардың білімдерін кеңейту,	жемістер мен көкөністерді сумен жуып, жеуден сайыс ұйымдастыру. "Көкөністер" сергіту сәті Бақшаға барамыз, (қадамдар орында) Біз егін жинаймыз. Біз сәбізді сүйрейміз («сүйрейді») Біз картоп қазамыз. («қазады») Біз қырыққабатты кесеміз, («кеседі») Дөңгелек, шырынды, өте дәмді (қолмен шеңберді үш рет көрсетеді) Қымықдықты аздап жұламыз («жұлады») Және жолға ораламыз. (қадамдар орнында) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** "Қонжыққа көмектесейік" **Мақсат-міндеттер**: Жабайы

			Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу "Доғаның астынан еңбектейміз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды доғаның астынан оң бүйірмен алға еңбектеп кіруге үйрету; тізені жоғары көтеріп,сапта бір-бірден бытырап жүгіру; қозғалыс бағытын өзгертіп жүру дағдыларын әрі қарай дамыту; допты қақпаға домалату іскерліктерін қимылды ойындар арқылы дамыту.	байланыстыра **тіл дамыту**. Құралдары: бөлме өсімдіктері. **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Еріншек егінші мен еңбекқор құмырсқалар" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларды кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалауға, әңгіме, ертегілердің мазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету;мазмұнды эмоционалды қабылдай білу қабілеттерін дамыту; сұраққа жауап беруге және дәнді дақылдар, егістік туралы білімдерін кеңейту.	жануарлардың өмірі туралы түсініктерді бекіту, жабайы жануарлардың ерекше белгілерін анықтауға, жануарлар туралы сипаттамалық әңгімелер құруға үйрету; көзбен қабылдауды, сөйлеуді, естуді, есте сақтауды, зейінді, логикалық ойлауды дамыту; жолдастардың жауаптарын тыңдай білуге, жануарларға қамқорлық көрсетуге тәрбиелеу.
Серуенге	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін				

дайындық	қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Бұталарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: бұталар жайлы білімдерін кеңейту және тереңдету. Балаларға жұпаргүл, итмұрын, қарақат бұталарын көрсетіп, айырмашылықтарын айтуды ұсыну. Балаларға көктемде бұталар гүлдеп, жазда итмұрын мен қарақат бұталарында жидектердің пісетінін байқату. Қарақат жидегінен тосап пісіріп, ал итбұрын жидегін кептіріп, емдік шайды бұқтыруға болатынын әңгімелеу. Еңбек әрекеті: бұталарды молынан суару. **Мақсат-міндеттер**: аула сыпырушыға	Аққайыңды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: қайыңға тән қасиеттері мен ерекшеліктерін бақылауды жалғастыру. Қайың – әдемі ағаш; ақ түсті қабығымен ерекше көзге түседі. Аққайың көктемде ерте бүршік жарады. Ал жапырағы кештеу шығады. Қайың ағашының бұтағы мен діңі берік, әрі шымыр. Жапырағы жұмыртқа пішіндес, жиектері ара тісті. Қайың көктемде гүлдейді және гүлдері сырға секілді салбырап жатады. Қайынның шырыны өте пайдалы, оны діңінен ағызып жинайды. Еңбек әрекеті: құмсалғыштың	Сауысқанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаз мезгіліндегі құстардың тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; жаңа сөздермен, түсініктермен білімдерін молайту. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан. (Ел аузынан). Сауысқанның шықылықтағанын тыңдату. Сауысқан жылтыр заттар мен әшекейлерді ұясына жинайтынын әңгімелеу. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы ұжымдық	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: ауа-райының өзгерістері жайлы түсініктерін бекітуді жалғастыру; жел оның қасиеттері жайлы түсініктерін қалыптастыру, желдің бағытын анықтауға үйрету. Педагог балаларға жапырақ, жалауларға, бұтақтарға қарап желді бар не жоқ екендігін байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып не баяу есіп тұрғанын айтады. "Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың	Торғайларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. "Торғай-торғай, тоқылдақ" артикуляциялық жаттығу. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтінді есте сақтап, мәнерлеп айтуға машықтандыру; артикуляцияны жетілдіру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары

	көмектесу, суғару кезінде суды бақылау. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	сыртындағы құмды қырып жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеуге үйрету, нәтижесіне қуану. "Қайыңға қарай жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: педагогтің белгісі бойынша жылдам әрекет етуге машықтандыру; тапсырманы зеректікпен және шапшаңдықпен орындауға дағдыландыру. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге	еңбек. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп еңбектенуге, орындалған жұмыс пен нәтижесінен қуаныш сезінуге бейімдеу. Жаңылтпаш жаттау жаттығуы. Мақсаты: **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру; артикуляцияны, есте сақтау қабілетін дамыту. Дөп-дөңгелек Доп дөңгелеп келеді. Тепкен бөгеп қарап Аяқ оған керегі. О. Асқар. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке,	кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте	шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті: сәбилер ойын алаңындағы құмды жинау. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдылары**н, достық қарым-қатынасты қалыптастыру. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші

	балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге,ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан	бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. "Қайда барсаң – соны табасың" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көкөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойын аланының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған объектіні табу керек.	жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды. Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - сөздері айтылады. Екінші белгі: "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: екі аяқпен секіруді қиындатып, екі аяқпен, көзді жұмып, алға секіру, затты екі аяқтың ортасына	жел оң жаққа соғып тұр. Еңбек әрекеті: құммен құрылыс жасау. **Мақсат-міндеттер**: өз беттерінше рөлдерге бөліне білу, бірігіп әрекет ету. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді.	қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз"

	бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Секіріп өт" қимыл-қозғалыс ойыны **Мақсат-міндеттер**: ұзындыққа секіру дағдыларын қалыптастыру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру.	Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, оңға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қысып қозғалу. Қауіпсіз жолды ескеру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Нысана". **Мақсат-міндеттер**: дәл тигізуді дамыту.	Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін	қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: ұшып келе жатқан заттың бағытын байқауға, қимылды дұрыс орындауға үйрету. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**:қимыл-қозғалысты дамыту, заттар арасынан "жыланша" жиырылып, оларды құлатпай жүруді үйрету.

				қайталап, нұсқау беру тиіс.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Тамақтану кезіндегі мәдени дағдыларды қалыптастыру: тамақты-ауызды жауып шайнау, тамақ ішкен кезде сөйлемеу. Асты-шашпай, төкпей іш, Сораптамай баппен іш. Ақырын алып қолыңа, Шашпай же нанды да. Келген асты алдыңа Тауысып іш, қалдырма. Тамақ ішер кезде біз Сөйлемейміз, күлмейміз. Астан басқа өзгені Елемейміз, білмейміз. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	"Ұйқыдан тұрғаннан кейін, төсекте жатып бірден жаттығу жасау; төсектерінен тұрып, көрпелерін кері лақтырмай жатып жатқан күйінде балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындайды; 2-3 минут төсекте жатқан гимнастика балалардың ұйқыдан ояну күйіне біртіндеп ауысуына бағытталған. Оянған балалармен өткізген дұрыс, қалғандары оянған кезде қосылады. Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру." (**дене тәрбиесі**)				

Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Ненің жапырағы қайда?" дидактикалық ойын. **Мақсат-міндеттер**: заттарды ортақ қасиеттері бойынша топтастыру біліктілігін, зейіндерін, есте сақтауларын дамыту; табиғатты тануға көмектесу Ойын барысында балалар қолданады ойын материалдар мен көрнекі құралдар пайдаланылады: ағаштар (емен, үйеңкі) бейнеленген карточкалар, сол ағаштардың қиылған жапырақтары, тәрбиеші жапырақтарды араластырады да, балаларға мейірімсіз жел ағаш жапырақтарын жұлып, барлығын араластырып тастағаны жайлы	"Қандай құс екенін тап?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: түсініктерін нақтылау және кеңейту құстардың жазғы тіршілігі, құстарды өзіне тән ерекшеліктері бойынша сипаттауға үйрету; есте сақтауды дамыту; Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Барысы: Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топтың балалары құстарды сипаттайды, ал екіншілері-қандай құс екенін табу керек. Жұмбақтарды қолдануға болады. Кейін өз сұрақтарын басқа топ қояды. Сюжетті-рөлдік ойын "Орманда". **Мақсат-міндеттер**: Әртүрлі өсімдіктер,	"Су, аспан, жер" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың тірі табиғат нысандары жайлы білімдерін бекіту; қиялдарын, зейіндерін дамыту; алғырлыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. Ойын барысында доп қолданылады. Балалар жарты шеңбер немесе шеңбер құрып отырады. Бірінші кезеңде ойын шартын көрсету үшін, бастаушы рөлін тәрбиешінің өзі орындайды. Бастаушы допты кезекпен әр баланың қолына лақтырады да "су!", немесе " аспан!", немесе "жер!"- деп айтады. Допты алған бала, әр белгі сөзге тиісті сөз тауып	Дамытушылық ойын. "Не істейтінімізді айтпаймыз, не істейтінімізді көрсетеміз". **Мақсат-міндеттер**: балалардың ой-өрістерін, қиялдарын, логикалық ойлауларын, тапқырлық қабілеттерін дамыту. Барысы. Жүргізуші. 1 Нұсқа. Педагог жұмбақты ым-ишарамен көрсетеді, балалар затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2 Нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезектесіп көрсетеді. 3 Нұсқа. Шеңберде отырған (тұрған) әр	"Логикалық емес байланыстар" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логикалық ойлауды дамыту. Барысы. Баланың алдында әртүрлі заттар бейнелеген карточкалар жатады. Балалармен бірге суретке байланысты сөз табуға байқап көру. Әр ассоциация үшін қажет суретті табу. Бала қиялына ерік беру, шектеу қоймау. Нәтижесінде кішігірім оқиға шығу керек. Сюжеттті-рөлдік ойын "Аналар мен қыздар", **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы туралы, отбасы мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту.

	айтады. Сюжетті-рөлдік ойын."Пошта". **Мақсат-міндеттер**: балаларға поштаның алатын орны жайлы түсіндіру, онда қызмет атқаратын мамандар туралы жалпы ақпаратты бекіту; ойын барысында өтпелі заттарды (хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме) қолдануды үйрету; топпен бірігіп ойын желісіне қосылуға, өз орнын табуға жетелеу; ой-өрістерін, қиялдарын, қатынастық қабілеттерін, затпен сондай-ақ затсыз әрекет ету біліктіліктерін дамыту; еңбекті құрметтеуге, әдептілікке тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. "Пошта" жазуы, арнайы, белгіленген орын; қаптамаға арналған қағаз	дәндер, саңырауқұлақ атауларын бекіту. Табиғатқа деген сүйіспеншілікпен қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойын алдында тәрбиеші ата-аналармен бірге, жақын маңайдағы саябаққа экскурсия ұйымдастырады. Өсімдіктер мен ағаштардың атауларымен таныстырады. Назарларын ондағы тіршілік етушілерге: жәндіктер, құстар және т. б.(орман тұрғындары) аударады. Балалар құстардың дауыстарын естиді. Тәрбиеші алдын-ала рөлдерге бөледі: бірнеше адамды орман иелерінің рөліне алады, қалғандары орман қонақтары. Орман иелері тәрбиешінің	атайды. Мысалы, "су"-балық атаулары, суда өмір сүретін тіршілік иелері, "аспан" - құстардың немесе ұшатын жәндіктердің атаулары," жер" - жан-жануарлардың, жәндіктердің атаулары. Сюжетті-рөлдік ойын "Пиццерия". **Мақсат-міндеттер**: өз бетінше рөлдерді бөлу және рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалардың достық **қарым-қатынас дағдыларын** қалыптастыру. Балаларды ойын барысында қоршаған өмір жайлы білімдерін кеңінен қолдануға жетелеу. Керекті-құралдар: алжапқыштар, ыдыс-аяқ жиынтығы; ас мәзірі; орамалдар; майлықтар; азық-түлік жиынтықтары; пиццерия. Ойын барысында балалар өз	бала, қимылды кезек-кезек көрсетеді. Балалар ойланып, жұмбақты шешуді тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер". **Мақсат-міндеттер**: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, **дене тәрбиесі** дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы	Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

	материал, байлауға арналған жіп, қайшы; хат, тапсырыс хаты, бандероль, сәлемдеме сияқты заттардың жасанды макеттері; қаламдар, маркерлер, маркасы бар жетондар, қарындаш желім, телефон, рөл.	басшылығымен қонақтарға арналған ойындар үшін материал таңдайды. Тәрбиеші айтады: «Балалар, бүгін сендерге орман кілтін табу керек болады.	дербестіктерін көрсетеді, үстелді таңдау; ас мәзірімен танысу; тапсырысты қабылдау; тапсырысты дайындау; ас ішу; тапсырысты төлеу; үстел үстін жинау, ыдыстарды жуу. Тәрбиеші диалог кезіңде, әдеп ережелерінің сақталуын реттеуі мүмкін.	әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы.	

Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: тансыз табиғаттың алуандығы жайлы түсініктерін кеңейту. "Бұлт". Тұңғиық, түпсіз көк аспан Жайымен ғана жатыр сұлқ. Керуендей адасқан Келеді жылжып бір топ бұлт. Кенет дауыл сап етті, Қайтадан мініп қалпына. Бұлтты айдап әкетті Бұрылттырмай артына! Мұқағали Мақатаев Еңбек әрекеті: шығарылатын материалдарын дайындау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа тәрбиелеу, табиғатты	Масаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың түрлі жәндіктер туралы ұғымдарын жүйелеу; табиғат сұлулығына сүйсіне білу біліктілігін тәрбиелеу, сөйлеу тілін дамыту. Бақылаудан кейін "Маса мен аю" ертегісін әңгімелеу. Масаның кішкентай болғанмен, мазаны алатыны туралы ескерту. "Допты бер – жәндікті ата" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: ойлау жылдамдығын, тез әрекет етуді дамыту. Еңбек әрекеті: дымқыл ауамен **құрастыру**. **Мақсат-міндеттер**: бір-біріне деген	Торғайларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: Торғайдың ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. "Ұшады құстар біздің бақта" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды құстардың қимылдарына еліктеуге машықтандыру; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға алдын-ала құстардың ұшып-қонып жүргені туралы бейнежазбаларды көрсету мүмкін. Қанаттарын жайып жан-жаққа, (Аяқ	Ойын алаңындағы ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: таныстыру құрылымдық ерекшеліктерімен, өзіне тән ерекшеліктерімен таныстыру, танымдық белсенділіктерін дамыту. Еңбек әрекеті: ойын алаңын жинаудағы ұжымдық еңбек. Мақсаты: берілген нысанға зейінді шоғырландыру білуді бекіту. "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып,	Инелікті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: инеліктің сыртқы кейіпі жайлы білімдерін кеңейту; барлық тіршілік иелеріне қамқорлық танытуға тәрбиелеу. "Құмырсқалар, аралар – қиыспас дос, құдалар". Міне, қызық тойлы ауыл! Ойын-сауық, ойда ауыл. Қазан асқан, от жаққан, Құмырсқалар құрайлап, Масалары сырнайлап, Келіп жатыр жан-жақтан… Қызыл, жасыл киінген, Паңданып мұрын

	аялауға баулу. "Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына деген қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға түрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Содан соң жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді тез тауып алуларын сұрайды. Жаңбырдың қалай пайда болғаны бар суреттер тізбегіне қарап, балалар, педагогпен бірге, жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. Құралдары: суреттер: жел, ақ бұлттар, сұр	жағымды қарым-қатынасқа тәрбиелеу. "Ормандағы аюда" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай, тақпақ сөздерін айта жүріп, қимылдарды жасауға, бір-біріне соғылмай, бір бағытта жылдам жүгіруге дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға жүргізуші бала "аю" болып тағайындалады (өз қалауы немесе санамақ бойынша таңдалады), қалған ойыншылар - балалар. "Аю" алаңның бір шетінде, ұйықтаған болып, отырады. Балалар алаңның екінші жағынан, тақпақ сөздерін айтып, себетке жидектерді жинаған ұқсап, "аюға" қарай жүреді.	ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Ұшады құстар біздің бақта. (Құстың ұшқанына еліктеу, қолдармен бұлғау) Солға ұшады, ұмтылып, (Бір қолды сол жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Оңға ұшады, ұмтылып. (Екінші қолды оң жақта төменнен жоғары бірқалыпты көтеру) Біресе төмен түсіп, қонады бұтаққа, (Төмен отыру) Біресе көкке самғайды, ұқсайды ұшаққа. (Аяқ ұштарына тұру, екі қолды жан-жақтан жоғары бірқалыпты көтеру) Д. Ахметова. Еңбек әрекеті: күннен қорғайтын қалпақ жасау. **Мақсат-міндеттер**:	сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік,	шүйірген Инелік пен көбелек. Шыбын-шіркей шыңылдап, Қобызын тартып қырылдап, Келіп қапты бүгелек. Ө. Тұрманжанов "Инелік әні" қимыл-қозғалыс әні. **Мақсат-міндеттер**: ырғақты, мәнерлі **тіл дамыту**; қимыл-қозғалыс координациясын жетілдіру. Еңбек әрекеті: құрғақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: жұмысты тиянақты орындауға үйрету, қауіпсіздік ережелерін сақтауға баулу. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды әртүрлі бағытта жалтарып жүгіруде жаттығу, ептілікті,

	бұлттар, жаңбыр, тұман, теңіз, қар жамылған таулар, кемпірқосақ, қар жауыны, бүршіктің атқаны, жапырақтардың түсіп жатқаны, қардың еріп жатқаны. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!	Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық, Себетімізге салайық Балалар, жақын келеді, Аю жидегін береді. Соңғы сөздерді естіген "аю" "оянып", "балаларға" қарай жүгіріп, олар ұстап алмақшы болады. Ұстап алу - балаға қолмен тию болып саналады. Ұсталған "балалар" келесі айналымға қатыспайды. Ойынның соңында балалар "аю" қанша баланы ұстап алғанын санайды. Ойынды, жүргізушіні ауыстырып, тағы бір рет ойнатуға болады. "Кім алыс лақтырады?" ойын-жарысы (қапшаларды лақтыру). **Мақсат-міндеттер**: лақтыру ұзақтығын дамыту; дәлдікке бейімдеу.	**шығармашылық**пен бірігіп жұмыс істей білуге тәрбиелеу. "Аққу-қаздар" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы	Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға жаттықтыру; тышқан, шымшық және жапалақ қимылдарына еліктеуге ынталандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу. Алғашында "жапалақтың" (жүргізушінің) рөлін педагог, содан соң таңдалған баланың бірі сомдай алады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды.	жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Жылдам алып, жылдам қой" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс дағдыларын бекіту, ептілікті, батылдықты дамыту.

	Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, аяқтың ұшымен, өкшемен жүруді жетілдіру.	Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту ойындары (алысқа лақтыру). **Мақсат-міндеттер**: затты бір қолмен алысқа лақтыру техникасын жақсарту (барлық түрлерінде).	жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: лақтыру нақтылығын,ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Көпірден өту". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті жаттықтыру.	"Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, еңкейіп жүру. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиешінің тапсырған қимылдарын орындау қабілетін дамыту.	Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күшпен жылдамдықты біріктіру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту,				

мен балалардың еркін әрекеті	кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Әңгімелесу: "Балалар өз бетінше не істей алады?"	Кеңес: "Сіздің балаңыз серуенде".	Кеңес: "Ойын ойнаймыз, есте сақтауды дамытамыз".	Жолда жүру ереже бойынша әңгімелесу: "Балақай нені білу керек?"	Әңгімелесу: "Табиғат біздің анамыз!"

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы ***(4 жастағы балалар)***

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.08.2025ж. - 15.08.2025ж.

«Мен және қоршаған орта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	11.08.2025	**12.08.2025**	**13.08.2025**	**14.08.2025**	**15.08.2025**
Күн тәртібі	Менің нәзік достарым	Менің адал достарым	«Саясында бау-бақтың...»	Ханталапай	Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!
Балаларды далада қабылдау	Тәрбиешінің балалар мен және ата-аналармен сөйлесуі: жеке әңгімелесу, балалардың жақсы көңіл-күйін қалыптастыруға арналған ойындар. Бір-біріне деген достық қарым-қатынас қалыптастыру, қуаныш, жылулық пен махабат атмосферасын орнату.				
	"Менің аулам" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: суретті пайдаланып сөйлем құрауға дағдыландыру; байланыстырып сөйлеуге бейімдеу. «Асфальттағы суреттер» (М. Әлімбаев) Мынау биік кезең, Сен көрмеген бір тау. Көкпеңбегі - өзен, Ал жасылы - бұл бау...	"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушылық ойыны (заттар). **Мақсат-міндеттер**: балалардың қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш,	**Көркем сөз**ді мәнерлеп оқу жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың достық туралы ұғымдарын тиянақтау; **көркем сөз**ге деген қызығушылықтарын арттыру; мәнерлеп оқуға ынтасын жетілдіру "Достық деген не?" Педагог асықпай, өлеңді мәнерлеп оқиды	"Асықты кімге, қай жаққа тастаймын?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың бір-біріне мұқият болып, шеңберде асықпен ойнауға тәрбиелеу; кеңістіктегі бағыт-бағдарды ажырату дағдыларын жетілдіру, ұйымшылдыққа	"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: саналы логикалық есте сақтауды және зейін бөлуді қалыптастыру. Құралдар: түрлі ойыншықтар топтамасы. "Үш торай" ойын-санамағы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды санамақты

	Өткен асфальт жолмен, Түрлі-түсті бормен. Қызығардай көрген, Сурет салған ол мен. "Қажет киімді тап" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда қысқы және жазғы киімдерді ажырату біліктілігіне тәрбиелеу, есте сақтау мен логикалық ойлау қабілеттерін дамыту, зейінділікке тәрбиелеу.	үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар. "Моншақтарды жинаймыз" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: геометриялық пішіндерді екі қасиеті	Топ ішінде бірге ойнаған, Достарыммен біргемін. Бөлісіп бар ойыншықпен, Жан сырын да білгенмін. Достарменен бірге жүрсең, Жақсы әуен тынбасын. Қара бұлтта сейіледі, Дос жүрегін тыңдасаң. Достарменен қол ұстассаң, Ешқашан қор болмайсың. Ұқсағың кеп жан досыңа, "Кең мұнара" салғайсың. Д. Бұланбаева. "Домино" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс ататқызып, оның	тәрбиелеу. Жабдығы: асық. Ойынды санамақ арқылы таңдалған, қолында асығы бар бала бастайды. Асық қолға түскеннен кейін, бала, көп ұзамай, шеберде отырған кез-келген балаға қарай лақтырады. Асық лақтырылған кезде асық ұстаған бала: "Мен менің сол (оң) жағымда (немесе қарама-қарсы) отырған Дастанға (есімі белгілі балаға) лақтырамын. Асықты алатын бала, асықтың қандай қалыпта жатқанын да айтып, содан соң асықты кімге және қай жаққа лақтыратынын таңдайды. Ойын осы бағытта жалғасады. Ескерту: асықтың	ырғаққа сай мәнерлеп айтуға машықтандыру; ертегілер әлеміне деген қызығушылықты арттыру. Үш торай, үш торай, Қандай жасыл алаңқай! Үш торай, үш торай, Үйі олардың алаңқай Ең үлкені енбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның ... - Ниф-Ниф! Ең үлкені енбекқор, Інілеріне қамқор. Аты оның... - Ниф-Ниф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... - Нуф-Нуф! Ортаншысы саналы, Тез салуды қалады. Аты оның... -Нуф-Нуф! Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... - Наф-Наф!

		бойынша (түсі мен пішіні, көлемі мен пішіні, көлемі мен пішіні) топтастыру біліктіліктерін қалыптастыру, пішіндердің кезектесуіндегі қарапайым заңдылықтарды көру.	атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді **құрастыру**ға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желітдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар.	түсетін қалыптары - бүк, шік, омпы, сомпы, тәйке, алшы.	Ең кенжесі ойнайды, Ойынға бір тоймайды Аты оның... Наф-Наф! Қанша торай? Санашы ... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш! Санадым ба? Қарашы... Бір, екі, үш! Бір, екі, үш!
	Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге күтім жасау. **Мақсат-міндеттер**: балаларға өсімдіктердің жапырақтарын тиянақты, ұқыпты сүрте білуді пысықтау. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру. **Мақсат-міндеттер**: зейінді, балықтарға күтім жасау ниеттерін дамыту, тіршілік иелеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Қуыршақтың киімін жуу". **Мақсат-міндеттер**: балаларға тәрбиешіге қуыршақтың киімдерін, төсек орын жабындыларын жууға көмектесуге үйрету, еңбек біліктіліктері мен дағдыларын дамыту, басқалардың	"Біз көмекшіміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды тамақтан кейін ыдыстарды үстел үстінен жинауды, шамасына қарай ересектерге көмектесуді, жұмыс барысында мәдени-гигиеналық талаптарды сақтай	Балалармен бірге аквариумды тазалау. **Мақсат-міндеттер**: қармақпен ұқыпты жұмыс істеуге үйрету, зейінді дамыту; қарапайым **еңбек дағдылары**н жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)

			игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	білуді жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	
Таңғы гимнастика	Балалардың деңсаулығының нығаюына ықпал ету, күнделікті **дене тәрбиесі** жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Сағаттың тіліндей Иіліп оңға бір, Сағаттың тіліндей Иіліп солға бір, Оң аяқ, сол аяқ Жаттығу оңай-ақ. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балаларды орамалды ұқыпты қолдана білуді тәрбиелеу, сиқырлы сөздерді пайдаланып (рахмет, өтінем), дұрыс өтініш айтуды, үйретуді жалғастыру. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. Тойып үйге қайтайық, Апайға "рақмет" айтайық (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін	- Гүлдер, оларға қамқорлық жасау туралы әңгімелесу, шығарма оқып беру;	- Ит, мысық, балықтар немесе үй жануарлары туралы шығарма оқып беру, оқылған	- Қоршаған орта туралы сұрақ-жауап ұйымдастыру; - отбасылық биден	- Ұлттық ойындар туралы шығарма, өлең оқып беру; - оқылған	Мамандық түрлері олардың атқаратын қызметі туралы әңгімелесу;

әрекеті	- түрлі-түсті қағаздан гүлдер жасау (қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін квиллинг әдісін қолдану); - ұжымдық **шығармашылық** жұмыс: дайын және жасалған гүлдерді жолаққа орналастырып **жапсыру**, ауладағы өз тобының ойын алаңын безендіру; - «Гүлге оранған ханзада мен ханшайым» байқауын өткізу (ән айту, би билеу) Саусақ жаттығуы «Гүлдер» Гүлдер, гүлдер, көп гүлдер, (алақанды ашып-жабу) Қызыл гүлдер, көк гүлдер. (екі алақанды қосып, ашып-жабу) Жайнар кезім келді деп, Қаңатарын желбіреп, (саусақтарды бір-бірден бүгу) Таң мен бірге оянып,	шығарманы талдау (қосымша ресурс: https://bilimkids.kz/kk/videos/6); - **шығармашылық** шеберханасы: **сурет салу**дың дәстүрден тыс түрі жүннен, мақтадан, түймелерден және т.б. өзінің достарының бейнесін қағазға жапсырып жасау; - сүйікті достарына арнап тілектерін айтқызу. Саусақ гимнастикасы. «Пеш үстінде мысық отыр» Пеш үстінде мысық отыр, (қолдарын үстелге қояды) Мысық көзін қысып отыр, (алақандарын жауып - ашады) Тышқан қашан ұстаймын деп (қолдарын жұдырыққа түйеді) Тағаты жетпей, тосып отыр. (саусақтармен үстелдің үстінен	әзірленген челлендж материалдарын қарау; - балаларды өздері таңдаған әуендеріне билету. "Есіне сақта да, қайтала" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: көзбен қабылдауды, қиялды дамыту, кеңістік пен жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. **Жапсыру**дан ойын-жаттығу "Көкөністер мен жемістер" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жемістер мен көкөністердің пішіні мен оларға тән ерекшеліктерді жеткізіп көрсете білуге үйрету; шаршы мен тіктөртбұрышты қағаздан әртүрлі пішіндерді қиып алу дағдыларын	шығарманың мазмұнын әңгімелеу; - асықтарды дайын бояулармен бояу, безендіру; - ұлттық қимылды ойындардан сайыс ұйымдастыру. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Аулада ойнайтын жазғы ойындардың спорттық құрал-жабдықтары» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жазғы аулада ойнайтын ойындардың құрал-жабдықтары-доптың, обручтың, секіртпенің (қалауы бойынша) суретін салуды үйрету; балауыз мел мен түрлі-түсті қарындаштарды қолдану техникасын жетілдіру; қағаз бетінде сюжетті орналастыруға үйрету; эстетикалық	- түрлі мамандық туралы өлең оқып беру және оның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; - мамандықтар туралы еркін тақырыпта **сурет салу**, **мүсіндеу**. Жұмбақтар Қалпағы ақ қарасаң, Дәрігер емес, ол бірақ. Ас мәзірін қаласаң, Алға ұсынып тұрады ол. (Аспаз) Әлем-жәлем киінген, Көрерменді күлдірген. – Ол кім? (Сайқымазақ) **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Епті, мықты, батылмыз» **Мақсат-міндеттер**: Балаларды жабайы және бақша гүлдерімен

	Күн нұрына боянып, Көрік берді далама. (қол шапалақтау) **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Жазғы ойындар" **Мақсат-міндеттер**: Жаздың ерекшеліктерін, құбылыстарын пысықтау. Балаларды сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. Байланыстырып сөйлеу тілін, ұсақ қол қимылын, қабылдауын, зейінін дамыту. Салауатты өмір салтын ұстануға, денсаулығын сақтауға тәрбиелеу.	шертеді) **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Аралықтан аралыққа өрмелейміз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды шапшаң және баяу қарқынмен жүгіру; гимнастикалық қабырға бойынша аралықтан аралыққа өрмелеу дағдыларын дамыту; балаларда қатарға бір-бірден сапқа тұру дағдыларын дамыту; бой түзулігін дұрыс сақтау.	қалыптастыру; қосарлап бүктеу тәсілі арқылы заттарды қиюға жаттықтыру; **жапсыру**ға деген қызығушылықтарын арттыру; ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	қабылдауларын, қиялдарын дамыту; спортқа деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Біз өмірдің гүліміз" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың мұғаліммен бірге көңілді әндер айту қабілетін дамыту; кейіпкерлер қозғалысында ойын мазмұнын дұрыс жеткізе білуді қалыптастыру. Белсенділікке, ынтымақтастық қабілеттілікке, **музыка**лық және **шығармашылық** ойын шараларына белсенді қатысуға деген ұмтылысқа тәрбиелеу.	таныстыру; өсімдіктер тіршілігі туралы білімдерін кеңейту; жабайы және бақша гүлдері өсетін жер туралы түсінік беру; өсімдіктердің өсу шарттары (жарық, су, жылу, топырақ) туралы білімдерін бекіту.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Ағашты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Табиғатты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Жаңбырды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Желді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**	Топырақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту**

	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: туған өлкенің ағаштары жайлы білімдерін қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастыру, балалардың жазғы құбылыстар туралы білімдерін бекіту, жағымды эмоциялар ояту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. Балаларға ағаштар түрлерін ажыратуға ұсыну. балалар терек, қайын, қарағаш, үйеңкі ағаштарын діңдеріне, жапырақтарының пішіндеріне қарап ажырату мүмкін. "Бұл қандай ағаштың жапырағы?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ағаштар туралы білімдерін пысықтау; жапырақтарға қарап, ағаштарды ажыратуға дағдыландыру;	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаз жайлы түсініктерін мезгілге тән ерекшеліктері бойынша жалпылау және тереңдету; балалардың қоршаған ортаға деген эстетикалық көзқарастарын қалыптастыру, табиғатты аялау. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық!	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды табиғат құбылысы-жаңбырмен таныстыруды жалғастыру. Жаңбырдың өсімдіктердің өсуіне тигізетін ықпалы жайлы айту. Балаларды сөйлеу барысында жаңбырды сипаттайтын сын есімдерді қолдануды үйрету. Балалармен жазғы жаңбырды бақылау. "Жаңбыр жауғанда" фонемо-ырғақ жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Жау, жау жаңбыр Жау жаңбыр! Арық суы мол болсын!	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың желдің қасиеттерін тануға деген қызығушылықтарын арттыру; бақылау нәтижесінде желге ауызша сипаттама беруге, іс-тәжірибелер жасауға дағдыландыру. "Түтікшемен үрлеп, лентаны желбіретейік" жаттығуы. Педагог әрбір баланың алдына түтікше мен лентаны (қағаздан қиылған жолақ та жарайды) береді. - Балалар, қазір біз қажетті күшпен үрлеуді жасап, түтікшеден желді үрлеп шығарамыз. - Мен "жел қатты соғып тұр" десем, сендер қатты үрлеп,	және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құм мен топырақтың қасиеттерін анықтау, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау; топырақты қопсыту, іс-тәжірибе мен зерттеу жасауға ынталандыру. Топыраққа (жер, құм, саз), қазу, қопсыту арқылы назар аудару. Құм мен жер (топырақ) арасында қандай ортақ нәрсе бар. Ауамен, сумен бірге топырақ тіршілік өсімдіктерді қоректік көзі, сумен қамтамасыз ететін жердің жұмсақ қабаты "топырақ" деп аталады. Топырақтың негізгі қасиеті – құнарлығы; оның құрамында әртүрлі қажетті қоректік

	зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын ның суреттері, жапырақтарының кескіндері. - Балалар, сендер қандай ағаштарды білесіңдер? (Терек, шырша, емен, үйеңкі, қайын). - Осы жапырақтарды тауып, қандай ағаштан түскенін анықтайық. Еңбек әрекеті: құрап түскен жапырақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалыққа тәрбиелеу. "Аңшылар мен қояндар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; мергендікке, дәлдікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдардың үйлестіре білуге	Қадыр Мырза Али. Еңбек әрекеті: жолдар мен орындықтарды құмнан тазалау. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, өзара достық көмек. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады;	Өсімдіктер мол болсын! Жауған жерін шөп болсын! Тырс-тырс! Тырс-тырс! (Бір аяқпен секіру) Тарс-тұрс! Тарс-тұрс! (Екінші аяқпен секіру) Шылп-шылп! Шылп-шылп! (Екі аяқпен секіру) Еңбек әрекеті: ойын алаңын ретке келтіру. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеу біліктіліктерін дамыту. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойын мақсаты: балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ	лентаны қатты желбіретесіңдер. - Мен "жел баяу соқты" десем, сендер түтікшеге ақырын үрлеп, баяу желді білдіресіңдер. Еңбек әрекеті: балабақшаның ойын алаңын жинау. **Мақсат-міндеттер**: орындалған жұмыстан өздеріне және басқа балаларға көтеріңкі көңіл-күй сыйлауға үйрету, экологиялық мәдениетті тәрбиелеу. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру);	заттар су, ауа, саз, құм, шірінді болады. Топырақтың беткі қабаты қоңыр түсті болып келеді. Балаларға аяқпен басып жүрген топырақ пен гүлзарға төгілген топырақтың айырмашылықтарын көрсету: "көң" атты топырақтың түсі қараңғы, ұстағанда - жұмсақ екеніне көз жеткізу. Көңді адамдар даярлайды; бұнда өсімдіктердің өсуіне пайдалы заттар бар, сондықтан көкөніс, жеміс, гүл, жидекке көңді төккен дұрыс екендігі туралы әңгімелеу. Сазды жерлерге су көп сіңеді, сондықтан көпке дейін кеппейді. Құмды жер суды өткізеді, сондықтан тез кебеді. Еңбек әрекеті: ересектермен бірге, гүлзарда түптеу.

	бейімдеу; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Балалар тобынан арасынан бір-екі бала "аңшы" болып (өз қалауларымен немесе санамақ арқылы) тағайындалады. Қалған балалар - "қояндарды" сомдайды. - Аңшылар жүр орманда, "Не бар?" - деп шалғында. "Аңшылар", қолдарына бір доптан алып, алаңды аралап, "қояндарды" іздеген сияқты болып жүреді, содан соң жасырын жерлерге барып тұрады да алаңды бақылайды. "Қояндар" өз "іздерінен" шығып, алаңда ойнап, секіріп, жүгіріп жүреді. Педагог: - Қояндар шықты шалғынға, Секіреді қуана. Бір-біріне сәлем береді,	қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын	сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Нысанаға кім бірінші	қимылдарды үлестіруге,ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып	**Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасауды үйрету, ортақ талпыныспен, қойылған мақсатқа жету. Жабдықтары: шелектер, күрекшелер, тыршауыштар, қолғаптар. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді, қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе

	Тәтті шөппен қоректенеді. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Секірмек". **Мақсат-міндеттер**: оң және сол аяқпен секіру біліктілігін дамыту.	шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. Қимыл-қозғалыс ойыны: "Нысанаға тигіз". **Мақсат-міндеттер**: көзбен мөлшерлеу мен лақтыру күшін дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ракетканы дұрыс ұстауға машықтандыру.	жетеді?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс жылдамдығын, алғырлықты дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Тиіп кетпе" қимылды ойын-жаттығуы, **Мақсат-міндеттер**: жіптен15—20 см биіктікте секіруді, ойынды жинақтай білуді үйрету. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту нысанаға лақтыру. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс координациясын дамыту.	бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. "Жыланша" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре білу қабілетін жетілдіру. Еркін ойындар:

					шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жұптасып допты ұстап алу. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру, достыққа тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Балаларды орамалды ұқыпты қолдана білуді тәрбиелеу, сиқырлы сөздерді пайдаланып (рахмет, өтінем), дұрыс өтініш айтуды, үйретуді жалғастыру. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. Тойып үйге қайтайық, Апайға "рақмет" айтайық (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан	Балаларды біртіндеп оятып, тұрғызу. Балалардың естеріне ұйқыдан тұрған соң киіну реттілігін түсіру.				

тұру	Көзге арналған жаттығу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Балық, құс, аң" дидактикалық ойыны **Мақсат-міндеттер**: балалардың тірі табиғат өкілдері жайлы білімдерін бекіту; зеректілікті дамыту. Ойын шартын жеткізу үшін, бірінші кезеңде жүргізуші рөлін тәрбиешінің өзі орындауы мүмкін. Балалар шеңбер бойымен орналасады. Жүргізуші допты кезекпен әр балаға лақтырады да - "балық", "құс", "аң" сөздерінің бірін айтады. Допты ұстап алған бала, белгі сөзге сәйкес балық, құс, аң атын тауып айтады. Егер балалардың бірі қиналса, қалғандары көмектеседі. Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық	"Жұмыс үшін кімге не қажет?" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың мамандақтар туралы түсініктерін дамыту. Аталған мамандық иесіне қажет, еңбек құралдары мен материалдарын табуды үйрету. Сюжетті-рөлдік ойын "Балалар кітапханасы". **Мақсат-міндеттер**: кітапхана қызметкерлері жайлы ұғымдарын кеңейту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін бекіту; кітапты қолдану ережелерімен таныстыру; кітап оқуға деген қызығушылықтарын ояту, кітапты ұқыпты ұстауға тәрбиелеу.	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда сөйлеу белсенділігін, ой ұшқырлығын дамыту. Ойын барысы. Допты лақтырып, қағып алу. Аяқталған сөйлем шығатындай сөз тауып, айту керек. Бір сөз ғана қосу керек. Тәрбиеші бірнеше сөз айтады. ал балалар оны жаңа сөзбен, аяқталған сөйлем шығатындай толықтыру қажет, мысалы: "Анам ... - …кітаптар, дәптерлер, сөмке сатып алды", - деп балалар жалғастырады. Сюжетті-рөлдік ойын "Ғарышкерлер". **Мақсат-міндеттер**: мектепке дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал	"Қатені түзе"дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: әрекеттердің дұрыс реттілігін орнатуға үйрету. Ойын барысы: баланың алдына суреттер жиынтығы жатады, бірақ суреттердің бірі өз орнында жатқан жоқ. Бала қатені тауып, суретті өз орнына орналастырады да, кейін өзінің суреттер жиынтығы бойынша әңгіме құрастырады. Сюжетті-рөлдік ойын "Орманда". **Мақсат-міндеттер**: әртүрлі өсімдіктер, дәндер, саңырауқұлақ атауларын бекіту. Табиғатқа деген	"Керісінше" дидактикалық ойын. **Мақсат-міндеттер**: балаларда зеректікті, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын барысы. Тек қана қарама-қарсы мағыналы сөздерді атау. Балалар мен тәрбиеші шеңбер құрып орындықтарға отырады. Тәрбиеші бір сөз айтып, допты балалардың біріне лақтырады, бала допты ұстап алып, қарама-қарсы мағыналы сөз айтып, допты қайта тәрбиешіге лақтыру керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Алға!"- десе, бала: "Артқа!" - деп жауап береді, (оңға - солға, жоғары - төмен, алыс - жақын, т. б).Үстеуді

	емхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Барысы.Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу. Балалар аңдар мен құстардың қандай дене	Барысы. Ойын барысында балалар әртүрлі ойын әрекеттерін орындайды: кітапханашы оқырман формулярларын рәсімдейді, өтінім қабылдайды, картотекамен жұмыс, кітап береді, оқу залында кітапханашы қажет кітапты таңдауға көмектеседі, оқырмандармен оқылған кітаптары жайлы әңгімелеседі, оқырмандар өзара әсерлерімен бөліседі.	ету, **дене тәрбиесі** дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға "Ғарышкерлер" ашық хат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, "Ғарышқа ұшу" ойын сюжетінің шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымыранға	сүйіспеншілікпен қызығушылықтарын тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойын алдында тәрбиеші ата-аналармен бірге, жақын маңайдағы саябаққа экскурсия ұйымдастырады. Өсімдіктер мен ағаштардың атауларымен таныстырады. Назарларын ондағы тіршілік етушілерге: жәндіктер, құстар және т. б.(орман тұрғындары) аударады. Балалар құстардың дауыстарын естиді. Тәрбиеші алдын-ала рөлдерге бөледі: бірнеше адамды орман иелерінің рөліне алады, қалғандары орман қонақтары. Орман иелері тәрбиешінің басшылығымен қонақтарға арналған ойындар үшін	ғана емес, сонымен сын есімдерді, етістіктерді: астыңғы-үстіңгі. Егер допты алған бала, жауап беруге қиналса, балалар тәрбиешінің ұсынысы бойынша топпен жауап береді. - сюжетті-рөлдік ойындар ойнату: «Дәрігер», «Мейрамхана», «Ұшақта» және т.б. Сюжетті-рөлдік ойын "Медициналық емхана" **Мақсат-міндеттер**: дәрігер, медбике мамандығына қызығушылықтарын ояту; балалардың медицина қызметкерлерінің міндеттері жайлы білімдерін кеңейту; сауалнама жүргізу біліктіліктерін дамыту; жанашырлыққа,

	мүшелерін емдейтінін ғана емес, сондай-ақ қандай құралдарды қолданатындарын, ветеринарға қандай сұрақтар қою керектігін талқылау керек. Балалар өзара ветеринарлық емханада кімдер, қандай қызметкерлер болатынын таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Тәрбиеші диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды.		отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы. Одан кейін тәрбиеші балаларға құрылыс материалынан зымыран **құрастыру**ды ұсынуы мүмкін. Зымыранды **құрастыру** барысында оның бөліктерін атау (тұмсығы, люктер, иллюминаторлар, басқару тетігі). Дербес ойында тәрбиеші балаларды адамдардың жауапты тапсырманы орындауға бағытталған қарым-қатынасын (еңбек және жеке) модельдеуге шақырады.	материал таңдайды. Тәрбиеші айтады: "Балалар, бүгін сендерге орман кілтін табу керек болады. Кілтті тапқан адам ешқашан орман ішінде адасып кетпейді, ол құстардың тілін түсініп, жердегі жан-жануарлардың ізін танитын болады. Бірақ кілтті табу оңай емес. Ол үшін сендерді орманда күтіп тұрған, барлық тапсырмаларды орындау керек". Балалардың қайсысы барлық тапсырмаларды бірінші орындап және сұрақтарға дұрыс жауап берсе, кілтке ие болып, орман шеруін бірінші бастауға құқылы.	басқаларға қамқорлық танытуға, көмек көрсетуге талпынуға тәрбиелеу. Барысы. Ойынның барлық қатысушылары өз бетінше рөлдерге бөлініп, әрқайсысының міндеттерін талқылайды: дәрігер (науқасты қарайды, шағымын тыңдайды, емдеуді тағайындайды), медбике (алғашқы көмек көрсетеді, емдеу шараларын жүргізеді), науқастар (аурудың белгілерін бейнелейді). Арнайы киімдерді қолдануды ұмытпау керек. Балалар ойын барысында, өздерінің дәрігерге қараланған сәтін көрсете алады.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				

Серуен	Қылқан жапырықты ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, қорытындылау, салыстыру, тұжырымдай білуді дамыту; қылқан жапырақтыларды өзге ағаштардан ажырата білуге баулу. Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар міз бақпай. Тау етегі тұрағы, Жап – жасыл боп тұрады. (Қарағай) "Қысы – жазы шешпейтін, Көйлегі бар жасылдан. Өзгертпейді еш кейпін, Жаралғандай асылдан. (Шырша) Балалардан қарағай мен шыршаны қандай белгілерге қарап ажыратындарын	Жауынқұртты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жауынқұртпен оның құрылысымен, тіршілік ортасымен таныстыру, танымдық қабілеттерін дамыту. "Жау, жаңбыр". Жау-жау, жаңбыр, жау, жаңбыр, Жауған жаңбыр – жауған нұр. Жердің шаңы басылсын, Гүлдің аузы ашылсын. Еккен егін көктесін, Бізге нанды көп берсін. Жау, жау! Гүлденсін бау! Жақан Смақов Балаларға жауынқұртты аяқпен баспау қажеттілігін түсіндіру, оның	Көбелектерді бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көбелек оның құрылысы, шығуы жайлы білімдерін кеңейту, табиғатты аялауға тәрбиелеу. **Көркем сөз**. "Көбелек". Мен тимеймін, жасқанба, Дос болайық, көбелек. Жайнап тұрған бақшамда, Гүлдерімді көре кет. Тұтқиылдан састыра, Жаңбыр жауса себелеп. Тақиямның астына, Тығыла ғой, көбелек. А. Сәрсенов Еңбек әрекеті: сәбилер тобының балаларына ойын алаңын жиыстыруға көмектесу. **Мақсат-міндеттер**: еңбексүйгіштікті,	Кіші топ балаларының ойындарын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: кіші жастағы балаларға деген қамқорлық, сүйіспеншілік сезімін ояту; әрекеттері мен дене пішініндегі айырмашылықтарды байқауға баулу. Балаларға кіші топ балаларының ебедейсіз қимылдайтындарын байқату. Қол мен аяқтарының, ересектерге қарағанда, баяу қозғалатыны, беттері томпиған, сүйкімді болатыны туралы пікір бөлісу. Еңбек әрекеті: ойын	Гүлдерді суаруды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: гүлдерді баптау мен күтуге байланысты еңбек туралы білімді пысықтау; гүлдердің өсіп-өну жүйесін бақылауға бейімдеу; еңбекті құрметтеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу; өсімдіктерді суару тәсілдерін меңгерту, суды босқа төкпеуге дағдыландыру. "Еңбек". Гүл өсірсең, терлеп, Мұның ата - Еңбек. Кесте тіксең, зерлеп, Мұның аты - еңбек. Қырға шықсаң, өрлеп, Мұның аты - еңбек. Сабағыңа жөндеп Әзірлесең - Еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. Н. Жанаев

	сұрау. Екі ағаш қылқандарының ұзындықтары мен түстеріне көңіл аударуды ұсынады. Еңбек әрекеті: гүлдердің тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеуді, еңбектену ниеттерін бекіту. "Саны қанша – сонша гүл (саңырауқұлақ, жапырақ, тас, бұтақ) жинаймыз" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың заттар жиынын санға сай **құрастыру**ға дағдыландыру; зейін, қабылдау, ойлау қабілеттерін жетілдіру. Құралдар: жасанды не гүлдер, не жасанды жапырақтар; не тастар, ағаштардан түскен ұсақ бұтақтар. Педагог балаларға цифрді көрсетеді	топырақты қопсытып, құнарландыруда аса маңызы бар екендігі туралы баяндау. Еңбек әрекеті: гүлдерді сауытқа қайта салуға дайындық. **Мақсат-міндеттер**: гүлдің айналасын абайлап қазуды үйретуді жалғастыру, өсімдіктерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. "Қатарға тұрып билейік" жаттығуы. Мақсаты: балаларды жаттығу барысында ырғаққа сай қозғалып, сөздерді бірге айта жүріп, айтылған дене мүшелерін қозғауға машықтандыру; қабылдау, зерек болу қабілеттерін, вестибуляр аппаратын дамыту. Жаттығуды көңілді әуен жазбасын қосып өткізуге болады. Қатарға тұрып билейік,	сәбилерге көмектесу ниеттерін дамыту. "Үйсіз қоян" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: қысқа мерзімді, жылдам жүгіруді жаттықтыру, жылдам шешім қабылдауды дамыту. "Жоғары - төмен" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдауға машықтандыру; жоғары және төмен ұғымдарын пысықтау; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықты арттыру. - Балалар, "жоғары" десем - қолдарыңды жоғары созып, шапалақтайсыңдар, "төмен десем" - төмен отырып, тыныш отырасыңдар. Күлімңдейді алтын күн.	жабындысындағы орындықтарды тазалау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеу, айналасын таза ұстауға баулу. "Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойын ашық алаңда өткізіледі. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы	Педагог пен балалар гүлдерді баптауға және күтуге қандай еңбек керектігін әңгімелейді, етістік сөздерді қолданады; мысалы, топырақты қазу, тырнау, өскіндерді отырғызу, тұқымдарды егу, су құйғышпен суару, арам шөпті жұлу, қопсыту, қураған жапырақтарды, солып қалған гүлдерді жинау, тұқымдарын келесі жылға жинау. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы қоқыстарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: аула сыпырушыға көмек көрсету, өзгелердің еңбегін бағалау. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге

	немесе ауызша санды атайды, балалар санға сай заттар жиынын құрастырады. Заттар жиынын жекеше немесе шағын топтарға бөлініп, құрауға болады. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің	Мүшелерді көрсетейік: Басты оң-солға бұрып, Қос иықты көтерейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Жоғары қол көтеріп, Бұлғап, төмен түсірейік. Қатарға тұрып билейік, Мүшелерді көрсетейік: Аяқты кезек көтеріп, Маршпен шапалақтап жүрейік. Д. Ахметова. "Көк ту" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Ал, басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.	Жерде жатыр алтын құм. Құстар ұшты биікке. Сәбіз өсті жүйекте. Кіші болдық желектей, Өсеміз биік теректей. Д. Ахметова. Күрделенуі: жаттығу сөздерін жылдамдатып айтып, балаларды сол темпке бейімдетуге болады. "Орамал" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шапшаңдыққа баулу, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Балалар шеңбер құрып отырады, ал шеңбер бойымен бір бала жүгіреді, қолында орамалы болуы тиіс. Шеңбер бойынша отырған баланың біріне орамалды артына тастап кетуге тиісті. Бала артына бұрылып қарап, орамалды алып,	орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? Екінші топтағылар ойыншының атын атайды. Сол кезде аты аталған бала өз тобынан шығып, екпіндей жүгіріп келеді де, қарсы топтың тізбегін үзіп кетуге тырысады. Егер үзіп кетсе, бір баланы жетелеп апарып, өз тобына қосады. Үзе алмаса, өзі сол топта қалады. Ескерту: педагог ойын ойнау алдында қауіпсіздік ережелерін қайталап, нұсқау беру тиіс. "Жылдам орынға"	машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы":

	артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Судан аттап өт" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс координациясын дамыту; қимылды	Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Сөйтіп қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Егер де туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. "Доп ұстаған пингвиндер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: екі аяқпен секіруді қиындату: аяғына қысылған затпен алға жылжу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жүру мен жүгіруді	орамал тастаған баланы қуып жетіп орамалды лақтырып тигізуі керек. Егер тигізе алмаса, ойынды өзі жалғастырады. Орамал тастаған ойыншы қуып келе жатқан баланың орынына отыруы керек. Қуушы бала, орамал тастаушыға орамалды тигізсе, онда ойынды орамал тастаушы бала өзі жалғастырады. "Ұсталып қалма" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: жүгіру, секіру біліктіліктерін бекіту; жылдамдықпен жалтарып жүгіру қабілетін дамыту. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-	қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кеңістікте бағдарлауды дамыту, қимыл-қозғалысты белгі бойынша орындай білу. Жылдам жүруді, жүгіруді, секіруді жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жылдам жүгіруге жаттықтыру. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру. «Асфальттағы суреттер» (М.	- Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті

	тапсырмаларды орындауды үйрету, мақсатқа жету ұмтылысын қалыптастыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: торды ракетканы қарсыластың торсыз жағына лақтыруды үйретуді жалғастыру.	кезектестіру. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	теңдікті сақтай білуді жетілдіру.	Әлімбаев) Мынау биік кезең, Сен көрмеген бір тау. Көкпеңбегі - өзен, Ал жасылы - бұл бау... Өткен асфальт жолмен, Түрлі-түсті бормен. Қызығардай көрген, Сурет салған ол мен.	айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Кім ұзағырақ?" (қапшаларды лақтыру) жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: алысқа лақтыруды дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күш пен жылдамдықты жетілдіру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Әңгімелесу: "Мектеп жасына дейінгілер және күн тәртібі".	Кеңес: "Сіздің балаңыз серуенде".	Әңгімелесу: "Сіздің балаңыздың тәртібі".	Кеңес: "Спорт және бала".	Әңгімелесу: "Мектеп жасына дейінгілердің сұрақтары".

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ
ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы
Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 18.08.2025ж. - 22.08.2025ж.
«Өнер көзі халықта»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	18.08.2025	**19.08.2025**	**20.08.2025**	**21.08.2025**	**22.08.2025**
Күн тәртібі	Қуыршақ театры	Сөз асылы шешендік	Алуан-алуан кейіпкер бар	«Өнерлі өрге жүзер»	«Ел іші – өнер кеніші»
Балаларды далада қабылдау	Балаларды көңілді әуенмен ойын алаңында қарсы алу. Ата-аналармен балалар өздерін қалай сезінетіндері, көңіл-күйлері, бастан кешкен қызықты оқиғалары, ненің ұнағаны жайлы әңгімелесу.				
	"Туған өлкеде не өседі?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ағаштар жайлы білімдерін бекіту, сөздік қорын қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық танытуға тәрбиелеу. **Көркем сөз**ді мәнерлеп айту, жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға машықтандыру, артикуляцияны, есте сақтау қабілетін	"Жазғы көгал" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сын есім мен зат есімдерді байланыстыруға жаттықтыру; сөздік қорларын молайту. "Иттің үйшігі" құрылыс ойындары. **Мақсат-міндеттер**: балалардың қиялын, зейіндерін, жануарларға деген сүйіспеншілігін дамыту. Ойын жабдықтары.	"Не дөңгелек болады?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: ой-өрістерін, зеректікті, қиялдарын дамыту. "Стоп-кадр" пантомима жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдап жатқан сол кейпінде қозғалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге	"Ойлан да тап" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды сипаттау әңгімелерін **құрастыру**ға жаттықтыру, құрдастарын мұқият тыңдау біліктіліктерін дамыту. "Не (кім) қалай қимылдайды?" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	"Лото: "Үй жануарлары"" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың зейіндерін тұрақтандыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту; заттарды, үй жануарларын, топтастыруға дағдыландыру; байқампаздыққа тәрбиелеу. Түстер бойынша карточкаларды

	дамыту; мысыққа деген қызығушылықты арттыру. "Мысығым". Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады, Бойын жазып, керіліп, Беті-қолын жуады. Қасымнан қалмайды, Көзін қысып алдайды. Ойнатсам да күнімен, Ойыны бір қанбайды. Н. Арынова.	"Лего" немесе ағаш құрылыс ойыншықтары. Педагог өз үйлерін **құрастыру**ды ұсынады. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али.	дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту. - Балалар, қазір сендер әуенді тыңдап, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктейсіңдер. Мен болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын. "Стоп-кадр!" - деген белгіні естісеңдер, сол қалыптарыңды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан-жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады. Құралдары: әуенді қосу құралы, әуендер жинағы, фотоаппарат немесе смартфон.	балаларды жан-жануарлардың суретін көріп, қалай қимылдайтындарын айтуға машықтандыру; байланыстырып сөйлеуді жетілдіру, сөздік қорларын дамыту. Құралдары: жан-жануарлардың суреттері. Мысалы. Ат - шабады, жүреді, жортады, жатады, секіреді. Құрт - жорғалайды, жатады. Көбелек - ұшады, қонады, жүреді, отырады. Балық - жүзеді, тыныс алады, құйрығымен қозғалтады. Қасқыр - жүреді, жүгіреді, күтіп жатады, отырады, секіреді. Шегіртке - отырады, секіреді, ұшады,	таңдау. "Еркелетіп ата" ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: Құралдары: "Үй жануарлары мен төлдері" суреттері. - Балалар, білесіңдер ме, үй жануарларының төлдерін еркелетіп атасақ, шулағанын қояды екен. Еске түсіріп айтайық: - Құлын - құлыншақ. - Бұзау - бұзауқан. - Қозы - қошақан. - Бота - ботақан. - Мысық - марғау. - Ит - күшік. - Ешкі - лақ.

				жорғалайды. Бүркіт - ұшады, қалқиды, қонады, отырады, жүгіреді. Адам - тұрады, жатады, отырады, жүгіреді, секіреді, билейді, еңкейеді, шалқаяды.	
	Бөлме өсімдіктерінің топырағын қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: құралдармен ұқыпты жұмыс жасау біліктіліктерін дамыту; зеректілікке, байқампаздық танытуға бейімдеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы суды ауыстыру. **Мақсат-міндеттер**: өз жұмысының нәтижесінен алатын жағымды эмоцияларды дамыту, суды ұқыпты қолдану ережелерін еске түсіріп, қарапайым **еңбек дағдыларын** жетілдіру. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыншықтарды әдемі орналастырамыз". **Мақсат-міндеттер**: өз бетінше топтағы тазалықты қолдау, тазалық жүргізу біліктіліктерін жетілдіру; эстетикалық талғамдарын, өзгелердің игілігі үшін еңбектенуді тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Терезе алдымен жиһаздарды сүртеміз". **Мақсат-міндеттер**: шүберекті сулап, шайып, қысып, терезе алдын, сөрелерді сүртуге қатысты **еңбек дағдыларын** жетілдіру; бастаған істі аяғына дейін жеткізуге машықтандыру. (**еңбек іс-әрекеті**)	Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге күтім жасау. **Мақсат-міндеттер**: балаларға өсімдіктер жапырағын тиянақты сүртуді үйрету; еңбекті ұқыпты болуға бейімдеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Күнделікті **дене тәрбиесі** жаттығуларын жасау әдебін тәрбиелеу. Кешенді жаттығу. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым, Алға қарай бір адым, Жоғары, төмен қарайық, Жаттығу жасайық. (**дене тәрбиесі**)				

Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	- Куыршақ, көлеңкелі театр қойылымын тамашалау, көрген қойылымның желісі менондағы кейіпкерлер туралы әңгімелесу; - «Менің сүйікті достарым» ертегі кейіпкерлерінің костюмдерінің элементтерін қағаздан жасап, дайын кейіпкер бейнесіне **жапсыру**; - тақырыпқа сәйкес сюжетті-рөлдік ойын ойнату; **Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу**	- «Әжелер мектебі» жұмысын жандандыру, алдын-ала әзірленген «Ерте, ерте, ертеде ... » әжемнің ертегісін тыңдайық челленджі бейнематериалдарын тамашалау; - «Ертегілер әлеміне саяхат» сүйікті ертегілерді айтқызу; - «Мен бастаймын, сен жалғастыр», дидактикалық ойын Ермек Өтетілеуов «Сәлем — сөздің анасы»	- «Менің сүйікті кейіпкерім», ермексаздан **мүсіндеу**, суретін салу; - өзі қолдан жасаған кейіпкерінің образына еніп оның даусымен дыбыстау, сөйлеуді дамыту; - ертегі тыңдату, ондағы кейіпкерлер туралы өз ойларын айтқызу. «Кемпірқосақ» саусақ гимнастикасы. Қараймыз: кемпірқосақ бізден жоғары, (қолды жоғары көтеру,	- Ата-аналармен бірлескен әрекетте алдын-ала үйде әзірленген ұлттық оюлардың көрмесін қарастыру және жасалған бұйымдар туралы әңгімелесу; - тақырыпқа сәйкес жұмбақтар шешкізу; - бұрыннан білетін әндерді айтқызу, билерді билету. Ертегілер кейіпкерлері туралы жұмбақтар Қашып кеткем атадан,	- Педагогтар мен балалардың бірлескен театрландырылған қойылымдар байқауын ұйымдастыру: - театрландырылған қойылымдар қою үшін атрибуттарды орналастыру; - қойылым желісін ойластыру; -рөлдерді ортақ келісіммен бірге таңдау; - қойылымды қою **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-**

	"Қасқыр мен қоян" ертегісі **Мақсат-міндеттер**: балаларда кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың әрекеттерін бағалау дағдыларын дамыту; оқу қызметіне қызығушылықтарын ояту; сұрақтарға толық жауап беруде талап ету; сөздік қорларын молайту; жабайы жануарлар туралы білімдерін толықтыру. Балалардың қалалаулары бойынша ұнамды сюжеттерді кейіпкерлендіру, суретін салу.	Алдымыздан кезіккен, Көп танысты көреміз. Бәріне де ізетпен Біздер сәлем береміз. Сәлеметсіз бе, ағай! — деп, Сәлеметсіз бе, апай! — деп, Есенсіз бе, әжей! — деп, Амансыз ба, атай! — деп Ұл-қыз сәлем береміз. Көркем шығарма оқып беру. Ертай Ашықбаев «Сыйлық». Көкем сыйға үш шар берді, Үш әріпті жаздым оған! «А-н-а» деген сөзді көрді, Алғыс айтты анам маған. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Қасқыр" әні **Мақсат-міндеттер**: берілген тапсырманы зейін қойып орындауға үйрету. Ойын арқылы	жартылай дөңгелек жасау (серіпінді қозғалыс). Ағаштардан жоғары (қолды жоғары көтеру). Үйлерден жоғары (қолмен шатыр жасап тұру). Теңізден де толқыннан да жоғары (қолмен толқын жасау). Менен де жоғары (қолды бастан асыру). **Құрастырудан ойын-жаттығу** "Мысық" **Мақсат-міндеттер**: балаларға қарапайым пішіндерді қағаздан жасауға, бүктемелерді диагональмен дұрыс бүктеуді үйрету; **шығармашылық** қабілеттерін және қолдың ұсақ моторикасын дамыту; үй жануарларына деген ұқыпты және қамқор қатынасты тәрбиелеу. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу**	Қашып кеткем ападан, Орманда кеше жүр едім Домалап шықты алдымнан. Кедей еді бұл бала, Айы туды онынан. Жын шығады, қаласа, Сиқырлы оның шамынан. Үй жинаған ұқыпты, Бір қыз боптыертеде. Тыңдамаған мысықты, Салыпты ғой әлекке. Айлакер деп мені ойлайсыңдар, Сөгіп мені қоймайсыңдар. Ештеңе етпей жүрейін бе? Осыны қалай ойлайсыңдар? **Жапсыру**дан ойын-жаттығу "Менің қалаған үй жануарым" **Мақсат-міндеттер**: бұрын үйренген	**жаттығу** "Тотықұс" **Мақсат-міндеттер**: сәндік құстардың сыртқы құрылымының ерекшеліктерін нақтылау, құстардың сұлулығына назар аударту, құстарға күтім жасау ережелерімен таныстыру; байланыстырып сөйлеуді, логикалық ойлауды дамыту; балаларды құстарға деген сүйіспеншілікке, құстарға қамқорлық жасауға және қорғауға тәрбиелеу.

		балалардың қимыл іс - әрекетін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ұжым болып бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	"Менің сүйікті үй жануарым" **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұппен түрлі бағытта жүгіру; заттарды алысқа дәлдеп сол қолмен лақтыру (3,5–6,5 метрден кем емес) дағдыларын дамыту; балаларда қозғалыс бағытын өзгертіп, қосымша қадаммен алға; бытырап жүру; сапта бір-бірден түрлі бағытта жүгіру іскерліктерін дамыту.	білімдер мен дағдыларды қолдана отырып, балаларды өз жұмысының мазмұнын өз бетінше таңдауға және жоспарлаған жұмысты орындауға үйрету; **жапсыру**дың әртүрлі техникаларын бекіту; **шығармашылық** белсенділігін арттыру; тәуелсіздікке тәрбиелеу.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	"Жаңғырықты" бақылау (тыңдау). (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың табиғат құбылысы (жаңғырықпен) таныстығын кеңейту, ой-өрістерін,	Торғайларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың дене ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту.	Көшеде өткен итті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды жануарлардың қимылына, сыртқы келбетіне қызығушылықты	Араны бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: араны өзге жәндіктерден ажыратып, таныс жәндіктерді атай білуге	Бақ-бақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: емдік өсімдіктер, оларды жинау және қолдану ережелері жайлы ұғымдарын қалыптастыру

	байқампаздықтарын дамыту; айналасын қоршаған әлемді, құбылыстарды танып, білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. Балаларға әртүрлі ортаға барып, дауыстарын шығаруды ұсыну. Кең аулада, залда, ашық жерде дауыстың соңынан тағы бір қайталанып, бәсеңделіп естілетін дауыстар тізбегі туралы айту. Бұл ауада ерекше жағдайда пайда болатын құбылысты "жаңғырып" деп атау. Еңбек әрекеті: құмды құмсалғышқа жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбек етуге ниеттерін тәрбиелеу. "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай,	Торғай-торғай, тоқылдақ, Жерден тары тары шоқып ап, Бөтегесі томпайып Тойған қозыдай монтайып, "Шіп-шіп" десіп отырар. Халық ауыз әдебиеті. Балалардың назарын торғайдың бір орында тоқтамайтынына аудару; торғай - өте пысық, жылдам, шапшаң, зерек, көңілді құс екені туралы айту. Торғай жыртқыштардан тез құтылу үшін көп қимылдайды, қауіпті сезетін құс. Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары: қураған ұсақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: жұмыс дағдыларын меңгерту; ересектерге көмектесу ұмтылысын	арттыру; ит жануарының көп түрі болатыны туралы түсініктерін тиянақтау. Педагог балаларға Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе, Құлын, бие, Торай,шошқа, Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қ. Мырзалиев Еңбек әрекеті: ұсақ бұтақтарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалықты сақтау ниетін дамыту. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	дағдыландыру; олардың басты ерекшеліктерін нақтылау; тіршілік иелерін танып-білуге деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. "Ара". Қызғалдақтың қасына Қойып едім қондырмай, Бізін сұғып басыма, Шақты ара оңдырмай. Енді тимен оған мен, Ісіп кетті бас, шекем. Балы тәтті болғанмен, Тілі өзінің ащы екен! Қ. Мырзалиев. Балаларға араның қауіпі мен пайдасы туралы айту. Балалар араның әрекетіне бөгет болмау керектігін түсіндіру. Сонда шағудан құтылуға	үрдісінде, танымдық белсенділіктерін дамыту. Баланың тәрбиешімен және достарымен түрлі әсерлерімен бөлісу ынтасын қолдау. Өсімдіктерді, жан-жануарды күтіп-баптайтын орындарда, тағы басқа маман адамдардың еңбегі өте зор екендігі туралы баяндау. **Көркем сөз**. "Санамақ". Жиналған соң достары, Қаздай өзі басқарды, Қызықты ойын басталды: Бір болды бақшашы, Екіншісі - егінші, Үшіншісі - бақташы, Төртіншісі - теңізші. Бесіншісі - балташы, Алтыншысы - аспазшы. Жетіншісі - жылқышы, Сегізінші -

	белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған	ояту. Қимыл-қозғалыс ойыны. "Мысықтар мен торғайлар", "Қарғалар" (мөлшері 2-3 рет). **Мақсат-міндеттер**: денсаулыққа, ойынға деген қызығушылықтарын дамыту, дене бұлшықет қозғалысын пысықтау, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру;ептілікке, алғырлыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру; балаларды салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. "Кім қапшаны алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен	балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады. Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан	болады. Аранның бал өнімін жасай білу қабілетін түсініп, адам араларға арнайы бағып-баптау бақшаларын жасайтыны туралы әңгімелеу. Еңбек әрекеті: балалармен бірге сәбилер тобының ойын алаңын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс жасау, бастаған ісін аяғына дейін жеткізу. "Қарға мен торғай" қимыл-қозғалыс ойыны **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша , бір-біріне соғылмай, әртүрлі бағытта жүгіру біліктіліктерін дамыту; ойын шартын бұзбауға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Қарға" мен	сырнайшы, Тоғызыншы - тігінші, Оныншысы - орманшы. Е.Өтетілеуіов Балаларға айтылған мамандардың қайсысын білетінін сұрау. Еңбек әрекеті: тәрбиешімен бірге гүлзар ішіндегі құрап қалған гүлдерді тазалау. **Мақсат-міндеттер**: орындалған жұмыстан қуаныш сезімін алуды үйрету; экологиялық мәдениеттілікті тәрбиелеу. "Бақшадағы тауықтар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: орташа қарқында жүгіруді жаттықтыру, құс қанатын келтіру, отырып тұру. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:

	ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Түзу жолмен" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: аласа бөренемен жүру, тепе-теңдік сақтай білу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жан-жаққа шашырап жүгіру, координацияны дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, орыннан биікке секіру. **Мақсат-міндеттер**: күш пен жылдамдықты дамыту.	қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылығы бойынша ойын таңдау мүмкіншілігімен қамтамасыз ету мен құралдарымен өзара әрекет ету біліктілігін қалыптастыру.	"қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Балалар жүргізушіден қашып құтылмақшы болады. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!" Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта	"торғайлар" екі топқа бөлініп, белгі бойынша екі түрлі қимылдарды жасайды (жүгіру мен секіру). Балаларды құстардың қимылдарына еліктеу туралы ескерту керек. Кейіпкерлер тағы бір белгі бойынша екі жаққа таратылып кету тиіс. "Кім нысанаға тигізеді?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: затты лақтыруды жаттықтыру; көзбен мөлшерлеуді дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, "Қапты жеткіз". **Мақсат-міндеттер**: тепе-теңдікті	балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, доппен ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ептілікке, зеректікке тәрбиелеу.

			домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Дербес ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалысты дамыту, кеңістікті бағдарлай білуді, тепе-теңдікті сақтай білуді жетілдіру.	сақтауға дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Асхана құралдары мен майлықты дұрыс қолдануды үйрету. Үлкен, кесек тамақты, Ұсақ етіп бөліп ал! Стақандағы сусынды, Төгіп алмай ішіп ал! (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				

ұйқы					
Ұйқыдан тұру	Балаларды біртіндеп ұйқысынан тұрғызу. Ауа ванналары. Ояну жаттығуы. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайындық. Бесін ас.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Менің адал досым" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: өз денсаулықтарын нығайту, пайдаланып отырған азық-түліктердің зиянды немесе пайдалы екенін түсіндіре білу. Ойын басында тәрбиеші балаларға өздерінің сүйікті жан-жануарлары жайлы айтып беруді ұсынады. Тәрбиеші ит жайлы бейне фильм көруді ұсынады, қолға үйретілген жануарлардың иелеріне тәуелділігі жайлы түсіндіру, балалармен жан-жануарларға қандай көмек тигізуге болатынын бірге талқылайды.	"Қатені түзе"дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: әрекеттердің дұрыс реттілігін орнатуға үйрету. Ойын барысы: баланың алдына суреттер жиынтығы жатады, бірақ суреттердің бірі өз орнында жатқан жоқ. Бала қатені тауып, суретті өз орнына орналастырады да, кейін өзінің суреттер жиынтығы бойынша әңгіме құрастырады. Сюжеттті-рөлдік ойын ""Аналар мен қыздар"". **Мақсат-міндеттер**: балалардың отбасы туралы, отбасы	"Керісінше айт" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда зеректікті, ойлау жылдамдығын дамыту. Ойын барысы: Тек қана қарама-қарсы мағыналы сөздерді атау. Балалар мен тәрбиеші шеңбер құрып орындықтарға отырады. Тәрбиеші бір сөз айтып, допты балалардың біріне лақтырады, бала допты ұстап алып, қарама-қарсы мағыналы сөз айтып, допты қайта тәрбиешіге лақтыру керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Алға!"-десе, бала: "Артқа!"-деп жауап береді, (оңға - солға, жоғары-төмен, алыс - жақын, т.	"Кітап детективі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: әріптерді нақты суреттермен сәйкестендіруді үйрету; ой ұшқырлығын дамыту. Барысы: әріпті жұмбақтап, балаға тапсырма беру - кітаптан сол әріпке сурет табу. Егер бірнеше бала ойнаса, жарыс элементтерін енгізу: кім қажет суреттер санын көп тапса, сол таңдайды. Сюжеттті-рөлдік ойын: "Ұшақпен саяхат" **Мақсат-міндеттер**: балалардың әуе	"Пайдалы - зиянды" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: өз денсаулықтарын нығайту, пайдаланатын зық-түліктердің пайдасы мен зияндылығын түсіндіре білу. Ойын басында тәрбиеші балаларға үлкен парақ бетте бейнеленген пайдалы азық-түліктерді жасыл маркермен қоршауды ұсынады, Ары қарай тәрбиеші басқа азық-түліктердің зиянын түсіндіреді, балалармен бірге талқылайды. Бағыттаушы сұрақтар арқылы ойын барысында тәрбиеші

	Тәрбиешімен бірге балалар әртүрлі әрекеттердің нұсқасын ұсынады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Ветеринарлық емхана". **Мақсат-міндеттер**: балалардың жан-жануарлар дәрігері, медбикелер, күтушілер, ветеринарлық емхананың қызмет көрсетушісі жайлы түсініктерін бекіту; емханада медициналық жұмысшылар қандай рөл атқаратының анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. Барысы.Тәрбиеші балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде ветеринардың жұмысы жайлы фотосуреттер қарастыру керек, К. Чуковскийдің "Айболит" ертегісін	мүшелерінің міндеттер жайлы түсініктерін бекіту. Ойынға қызығушылықтарын дамыту. Балаларды рөлдерге бөлініп, бөлінген рөлге сәйкес әрекет етуді, сюжетті дамытуды үйретуді жалғастыру. Ойын барысында өзара әрекеттесуге және ойыншылар арасындағы қарым-қатынасты орнатуға ықпал ету. Отбасы мүшелеріне деген сүйіспеншілік пен құрметке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. (**қарым-қатынас дағдылары**, **танымдық дағдылар**, **әлеуметтік-эмоционалды дағдылар**, **шығармашылық дағдылар**)	б).Үстеуді ғана емес, сонымен сын есімдерді, етістіктерді: астыңғы-үстіңгі. Егер допты алған бала, жауап беруге қиналса, балалар тәрбиешінің ұсынысы бойынша топпен жауап береді. Сюжетті-рөлдік ойын "Минимаркет" **Мақсат-міндеттер**: балалардың азық-түлік дүкені түсініктерін бекіту, сатушы мен сатып алушы рөліндегі әрекеттерді игеру, мейірімді қарым-қатынас орнатуға тәрбиелеу. Сатушы балалардың қалауымен тағайындалады. Сатып алушылар қажетті құралдар (себет, қолданылатын қажетті құралдарды, қол арбаны, карточканы, тауарды таңдайды, сатушы тауарды жарнамалайды, бағасын айтады. Тәрбиеші ойыншылар	көліктері, ұшақ оның қолданысы, ұшаққа қызмет көрсету әдістері жайлы білімін кеңейту. Жер пейзаждарының сұлулығын көре білуді үйрету, ұшқыш мамандығына құрметпен қарауға, батылдыққа тәрбиелеу, сөздік қорларын кеңейту: "ұшақ", "ұшқыш", "стюардесса", "ұшу". Барысы. Балалар ұшқыш, стюардесса, диспетчер, жүк тасушы, әуе жай қызметкері рөлдерін өзара бөліп алады. Ниет білдірушілер билеттерді кассадан сатып алады, бақылаудан өтіп, ұшаққа отырады. Жүк тасушылар жүк тиеумен айналысады. Диспетчер ұшақтың	балаларға тағам бойынша маман, шынығу бойынша нұсқаушы болуға мүмкіндік береді. Сюжетті-рөлдік ойын "Жас экологтар". **Мақсат-міндеттер**: эколог жұмысы жайлы түсінік беру. Әлеуметтік **шығармашылыққа** жағдай туғызу және мадақтау, ойын сюжетіне сәйкес топшаларға бөліну біліктіліктерін, сөйлеу дағдысын қалыптастыру. Балалардың эколог жұмысының адамгершілік бағыты оның табиғатты сақтауға ықпалы, әлеуметтік маңыздылығы жайлы ұғымдарын кеңейту. Ойын барысы: Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге плакаттар, экологтың жұмысы

	оқып, еске түсіру, сонымен қатар ветеринарлық емхана жайлы әңгімелесу.		арасындағы сөйлеу тізбегін реттейді, бекіту сұрақтарын қояды.	ұшуын хабарлайды. Ұшу кезінде жолаушылар иллюминатордан (суреттегі бейнелерді) түрлі көріністерді – теңізді, тауларды, өзендерді, орманды қарастырады. Қайтып оралғаннан кейін балалар өз әсерлерімен бөліседі.	жайлы кітапшаларды қарастырады, "Қызыл кітап" жайлы білімдерін бекіту, эколог-маманының қызметінің маңызы неде екені жайлы талқылаған жөн. Балалар рөлдерді өздері бөледі, нысанды таңдайды, жергілікті жердің жоспарларымен, картамен жұмысты ұйымдастырады; экологиялық паспорттарды зерттейді; экологиялық жағдайды зерттейді (судың, ауаның, топырақтың сынамасы).
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Көлікті бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: көліктерді қолданысы	Құмды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмның қасиетін	Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Кемпірқосақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Түймедақты бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:

	бойынша ажыратуды үйрету; жүргізуші мамандығына қызығушылықтарын қалыптастыру. "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл машина т.б. Балаларға кезекпен жеке суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен	анықтау, құммен топырақтың ұқсастығы мен айырмашылығын анықтау. Мақал. Құл жиылып бас болмас, Құм жиылып тас болмас. Балаларға суды қолданып, "құмнан пішіндерді жасауға болады дегенді" іс-тәжірибеде дәлелдеуді ұсыну. Еңбек әрекеті: құмды қопсыту. **Мақсат-міндеттер**: балаларға құмды ойынға дайындау әрекетіне баулу, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей,	танымдық әрекеттерін белсендету; еңбек нәтижесін бағалауды үйрету ь результаты труда. **Көркем сөз**. "Көше тазалаушы". Таныссың ба, бала, менің ісіммен, Көшелерді сыпыратын кісі мен. Қалған-құтқан нәрселерді жұғымсыз Сыпырғышым сыпырады тынымсыз. Ескі-құсқы шүберекті, сүйекті, Қораптарды, түймелерді, тиекті. Шиқылдаған екі жақты арбамен Апарам да аударамын орға мен. Қадыр Мырзалиев Балаларға аула сыпырушының құрал-жабдықтарын атап, сол жабдықтарды жұмыста қалай қолданытынын көрсетуге шақыру. Еңбек әрекеті: сәбилер тобындағы ойын	жаз мезгілінің ерекшеліктерін, табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін бекіту, "кемпірқосақ" жайлы түсініктерін кеңейту. "Кемпірқосақ". Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Суретші екен табиғат, Бояуларын дайындап, Түр-түсін дәл тауыпты, Кемпірқосақ салыпты. Ш. Әлдибекұлы. Еңбек әрекеті: ойын алаңында ойыншықтарды жуу, кептіру үшін үстелге орналастыру, топтық жұмысты мадақтау. **Мақсат-міндеттер**: қарапайым **еңбек дағдылары**н	баладардың түймедақ гүлі туралы білімдерін толықтыру; сұлулық пен емдік қасиетін білуге ынталандыру; қызығушылықты арттыру. Жұмбақ, Көзі сары, кірпігі ақ Шалғын мен гүлзарда өседі. (Түймедақ) Педагого түймедақтың шалғындық өсімдіктер түріне жататынын түсіндіреді; түймедақты адамдар бау-бақшада декоративті қалпына жеткізіп, өндеп өсіріп алғаны туралы баяндайды. Түймедақтың емдік қасиеті, іс-тәжірибе жасалып, көрсетіледі: дәріханада алынған, ыдысқа салынған түймедақтардың күлтешелеріне ыстық су құйылып, жасы

	суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі командаға бөлініп, ойнауға болады. "Түрлі-түсті автомобильдер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: **дене тәрбиесі** белсенділігін заттың (рөлмен) көмегімен, ойын арқылы дамытуды жалғастыру. Еңбек әрекеті : құмды аудару. **Мақсат-міндеттер**: ересектерге көмектесу ниетін тәрбиелеу. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге,	жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту (қалыптастыру, жетілдіру); қимылдарды үлестіруге,ептілікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап,	алаңындағы гүлдерді суару. **Мақсат-міндеттер**: суқұйғышқа, шелекке су толтыру біліктілігін дамыту, суғару кезінде суды ұқыпты пайдалану, ұжымдық жұмысты мадақтау. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды әртүрлі бағытта жалтарып жүгіруде жаттығу, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында	дамыту, тазалыққа тәрбилеу. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-	жабылады. (Балалардың белгілі қашықтыққа тұрғызып, қауіпсіздікті ескеріп тұру керек.) Педагог ыдыстағы судың сарғайып бара жатқанын байқатады да тымау, суық тигенде түймедақтан бұқтырманы ішу пайдасы туралы түсінік беріледі. Еңбек әрекеті: ойын алаңын қурап түскен жапырақтардан жинау. **Мақсат-міндеттер**: тазалық жүргізу құралдарын: қалақ, сыпыртқыш, шелек қолдану біліктілігін дамыту. Татулық пен ұйымшылдық таныту. "Тым-тырақай" ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа,

	күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Нысанға тигіз" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: құм салынған қапшықты нысанға	балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. "Көгалдағы хоккей" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: үйрету жұптасып бір-біріне допты домалату, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. "Дене мүшелері" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың дене мүшелері туралы түсініктерін тиянақату; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Мынау - менің жүрегім, (Екі қолды кеудеге қою) Бәрі осыдан басталған. Мынау – басым ақылды, (Екі алақанды басқа қою, сипау)	балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: балаларға ойынға қажет құрылыс нысандарын тұрғызуды үйрету (үй, и т.б.); ойында табиғи материалдарды қолдану (құм, су т.б.). Ойын мазмұны мен тақырыбын байытуды дамыту.	бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек	зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. "Кім қапшаны алыс

	кезекпен бір қолмен лақтыра білу қабілетін дамыту; дәлдікке, төзімділікке тәрбиелеу. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бағытты өзгерте отырып жүгіруге жаттықтыру. **Мақсат-міндеттер**: шымыр, жылдам болуға баулу.	Бәрін осы басқарған. (Сұқ саусақ жоғары) Мынау – оң қолым, (Екі қолды кезек - кезек екі жаққа сермеу Мынау – сол қолым. Барлық істі басқарған. (Шапалақтап) Д. Ахметова Өз бетімен еркін ойын әрекеті: екі аяқпен орында секіру. **Мақсат-міндеттер**: жылдамдықты дамыту.		болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. "Кім бірінші жиналады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс жылдамдығын, кеңістікті бағдарлауды, зейінділікті дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, жылдам жүгіруді жаттықтыру.	лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. **Мақсат-міндеттер**: ракетканы қарсыласы жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				
Тәрбиеші	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттап айту; ертегілерді есте жаңғырту,				

мен балалардың еркін әрекеті	кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (**коммуникативті дағдылар**, **көркем әдебиет**, **тіл дамыту**) **Музыка**лық аспаптармен ойындар. Білім күніне арналған әндер тыңдату. (**шығармашылық дағдылар**, **музыка**) Өнер бұрышында ойыншықтар тақырыбында **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**. (**шығармашылық**, **сурет салу**, **мүсіндеу**, **жапсыру**, **құрастыру**) Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (**танымдық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Әңгімелесу: "Балаға арналған бас киім".	Әңгімелесу: "Судағы қауіпсіздік".	Кеңес: "Театрға арналған қуыршақтар жасау".	Әңгімелесу: "Бала гигиенасы".	Әңгімелесу: "Құммен ойнауға арналған ойыншықтар".

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*

ЖАЗҒЫ САУЫҚТЫРУ БОЙЫНША 2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

ЖШС «Жиенбет-ата» бөбекжай-балабақшасы

Ересек «ҚҰЛЫНШАҚ» тобы *(4 жастағы балалар)*

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.08.202ж5- 29.08.2025ж

«Ғажайыптар әлемінде»

Апта күндері	***Дүйсенбі***	***Сейсенбі***	***Сәрсенбі***	***Бейсенбі***	***Жұма***
	25.08.2025	**26.08.2025**	**27.08.2025**	**28.08.2025**	**29.08.2025**
Күн тәртібі	«Балабақшам өз үйім»	Менің сүйікті кейіпкерім	«Бір, екі, үш - бойға жинап күш»	Менің Қазақстаным	Конституция күні
Балаларды далада қабылдау	Ата-аналармен балалардың өздерін қалай сезінетіндері, көңіл-күйлері туралы әңгімелесу, жағымды атмосфера орнату, балалардың әртүрлі мазмұнды іс-әрекеттері үшін жағдай жасау.				
	Әңгімелесу: "Таңғы сәлемдесу". **Мақсат-міндеттер**: балалардың естеріне ересектермен, құрдастарымен, жасы кішілермен амандасу қажеттілігін түсіру, әдептілік ережелерін айту. Әр түрлі жағдайлардағы мінез-құлық үлгілерін дамыту, тиісті сөйлеу құрылымдарын қолдануға үйрету. **Көркем сөз**ді жаттау жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	"Балабақша" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: мәтіннің мәніне, ырғағына сай қимылдап қозғалуға ынталандыру; дене мүшелерін жетілдіру, жағымды эмоцияларды дамыту; балабақшада ұйымшыл болуға баулу. - Балабақша, балабақша (Орнында марш басу, қолдармен сермеу) Біздің ортақ үйіміз.	"Айырмашылығын тап" дамытушылық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: есте сақтаған заттарды салыстыру, ортақ ерекшеліктерін анықтап, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу біліктіліктерін, зейінін дамыту. Құралдары: бір қарағанда бірдей болып көрінетін, бірақ бірнеше айырмашылықтары бар суреттер жұптары.	"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. Құралдары: геометриялық пішіндер жинақнамалары, шаршы пішінді парақтар. (**тіл дамыту**,	"Балық, құс, аң" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: аңдарды, құстарды, балықтарды топтастыру біліктіліктерін бекіту. **Көркем сөз**. "Аквариумдағы балықтар". Мекендеген теңіз-мұхиттарда Балықтар жіберілді аквариумға. Қозғалып, жүзіп жүр ары-бері, Түстері ала, қызықты пішіндері.

	тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру; **көркем сөз**ге деген қызығушылықты арттыру. "Бақшада". Көңілді бар бала, Бақшаға, баққа енсек. Ойнаймыз аулада, Төбеміз әткеншек. Шешеміз жұмбақ та, Жаңылтпаш айтамыз. Кешкілік үй жаққа Үлкейіп қайтамыз. Б. Кірісбаев.	Бізбен бірге, бізбен бірге (Орнында жүріп, шапалақтау) Ойыншықтар, достарымыз. Ойнап-күліп, ойнап-күліп, (Орнында секіру, қолдармен жоғары шапалақтау) Бізбен бірге қоймайды, Қолды бұлғап, қолды бұлғап, (Орнында жүріп, қолдармен алдыда бұрмалау) Кейіпкерді сомдайды. Отырады да тұрады, (Қолдар белде, аяқтарды бүгіп, тік тұру) Теңселеді жан-жаққа, (Қолдар белде, оң-сол жақтарға теңселу) Оңға-солға бұрылады, (Қолдар белде, оң-солға бұрылу) Жүреді болашаққа. (Орнында марш басу, қолдарды жоғары көтеру) "Қайсысы ең ауыр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	"Кім спортшы?" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды денсаулықты сақтау қағидаларына баулу; мәтінді ырғаққа сай айта жүріп, қимылдарды орындауға машықтандыру. Кім спортшы? Тек алға! (Орнында адымдау) Жаттығуда адымда. Басымызды шайқаймыз, (Қол белде, басты екі жаққа бұру) Бір-екі, бір-екі. Денемізді иеміз, (Алдыға еңкею) Бір-екі, бір-екі. Қолымызды көтереміз, қайта төмен түсіреміз, (Қол жоғары, төмен түсіру) Денемізді созамыз. (Аяқ ұшымен тұру, керілу) Аяқты алшақ, қоямыз, (Аяқты кең ашып	**математика негіздері**) "Жалпы атауын бер" үстел үсті ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірнеше объектіні ортақ белгісі, қасиеті бойынша біріктіріп, топтаманы дұрыс атай білу дағдыларын жетілдіру; сөздік қорларын байыту; ақыл-ой қабілетін дамыту. Балаларға лото карталары беріледі. Балалар белгілі карточкаларды топтастырып жалпы атауын атайды (жануарлар, құстар, үй құстары, үй жануарлары, құралдар, жиһаз, ыдыс-аяқ, ғимараттар, қыздардың және ұлдардың киімдері). (**тіл дамыту**, **қоршаған әлеммен**	Д. Ахметова. "Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (заттар). **Мақсат-міндеттер**: балалардың қоршаған заттар, геометриялық пішіндер туралы түсініктерін пысықтау; ойлау, қабылдау, зейін қабілеттерін жетілдіру. Құралдары: шеңбер, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш сияқты пішіндер; геометриялық пішіндерге ұқсас заттардың кескіндері. - Балалар, қандай геометриялық пішіндерді білесіңдер? (Дөңгелек, сопақша, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш). - Алдарыңдағы

		балалардың заттардың өлшемдері жайындағы түсініктерін бекіту; заттың жеңіл немесе ауыр екенін суретке қарап білуге дағдыландыру; ойлау қабілеттерін дамыту, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдары: заттар және олардың заттық суреттері (алма, кесе, сопақ пішінді шар, дөңгелек пішінді шар, жұмыртқа, қарбыз, лимон, доп, қияр)	секіру) Бір, екі! Адымда, (Орында адымдау) Бізде бәрі тамаша! Спортшы болсаң, шаршама! (Қол шапалақтау) Аударған А. Кокенова.	**таныстыру**)	суреттерде салынған заттарды атап көрейік. (Балалар заттарды атайды) - Оларды қандай бір сөздермен біріктіреміз? (Жиһаз, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, киімдер.) - Суреттегі заттарды өзіне ұқсас геометриялық пішінмен үстін бастырып қойыңдар.
	"Тәрбиешінің көмекшісіне төсек-орын жабындыларын ауыстыруға көмектесу". **Мақсат-міндеттер**: төсек жабындыларын қолданысына қарай бөлуге үйрету, тәрбиешінің көмекшісіне көмектесу ниетін және басқалардың еңбегіне құрметпен қарауға, берілген тапсырмаға	"Оқу қызметіне керек құрал-жабдықтарды дайындаймыз". **Мақсат-міндеттер**: берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды дамыту, оқу қызметіне керек материалдар мен құрал-жабдықтарды ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін дамыту. (**еңбек іс-әрекеті**)	Аквариумдағы балықтарды тамақтандыру. **Мақсат-міндеттер**: зейінді, балықтарға күтім жасау ниеттерін дамыту, тіршілік иелеріне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Шкафтың ішін ретке келтіреміз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды сыртқы киімдерін шкафқа жинауда ұқыптылық танытуға дағдыландыру; ретсіздікті көріп, оны түзеуге деген ынтаны дамыту. (**еңбек іс-әрекеті**)	"Ойыншықтарды реттеп қоямыз". **Мақсат-міндеттер**: балаларды жұмыс басталар алдында жұмыс алжапқыштарын киюге үйрету; ойыншықтарды жинақы: жуу, кептіру, сүрту және орындарына қою; еңбексүйгіштікті дамыту, ретсіздікті көре білу; сумен

	жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу; еңбекке баулу. (**еңбек іс-әрекеті**)				жұмыс істеу кезіндегі ұқыптылық. Басқалардың игілігі үшін еңбектену ниетін тәрбиелеу. (**еңбек іс-әрекеті**)
Таңғы гимнастика	Кешенді жаттығулар баланың қимыл-қозғалыс және эмоционалды демалуына ықпал етеді. (**дене тәрбиесі**)				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Таңғы асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Таңғы ас	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	«Балабақшам өз үйім» - «Менің балабақшам», жазғы сауықтыру кезеңінде алған әсерлері туралы балалармен серуенде әңгімелесу; - тақырыпқа сәйкес асфальтқа ұжымдық **сурет салу**ға	- **Дене тәрбиесі**дың пайдасы туралы әңгімелесу; - балалардың өздеріне ұнайтын жаттығуларды жасата отырып, спорттық ойындарды бірлесіп таңдатып, ойнату; - серуен кезінде аулада	**Сөйлеуді дамытдан ойын-жаттығу** "Масақ" украин халық ертегісі **Мақсат-міндеттер**: Балаларды оқылған шағын ертегі желісі бойынша ертегі мазмұнын айтып бере білуге үйрету; өз	Менің Қазақстаным «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің	Конституция күніне орай - Адалдық, достық, тәртіп туралы әңгімелесу; - аталған тақырыпта балаларға ойын жағдаяттарын құру және оны дұрыс шешуге

	жұмылдыру, салған суреттері бойынша өз ойларын айтқызу; - тәрбиеші, медбике, тәрбиеші көмекшісі, **музыка** жетекшісі, **дене тәрбиесі** жетекшісі, аспазшы және т.б. рөлдерінде бөлініп, рөлдерді өздігінен таңдап, ойнауға мүмкіндік беру. **Тіл дамыту**дан ойын-жаттығу "Біз татумыз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларға достық,татулық туралы мағлұмат беру. **Қоршаған әлеммен танысудан ойын-жаттығу** «Достығымыз жарасқан» **Мақсат-міндеттер**: Балаларға дос пен достық туралы білімдерін қалыптастыруды жалғастыру. Олардың сезімдері мен	қарапайым еңбекке баулу, бірге еңбектену; - «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату. Абдрахман Асылбек «Дене мүшелері». Екі аяғың сау болса, Асулардан асарсың. Екі қолың сау болса, Жақсы заттар жасарсың. Екі көзің – шырағың, Көру үшін жаралған. Естіп екі құлағың, Тәтті әуеннен нәр алған. Иістерді, ал, мұрын Сезу үшін жаралған. Көмейдегі бал тілің Сөзің үшін жаралған. Ең мықтысы басың ғой, Ақыл үшін жаралған. Ақтарса ол асыл ой, Орындалар бар арман. **Дене тәрбиесінен ойын-жаттығу** "Достық біздің туымыз" **Мақсат-міндеттер**: Балаларды биіктігі 5-10 см 2-3 заттың	ойларымен бөлісе білуге талпындыру; ертегі кейіпкерлерінің қимылын, дыбысын салдырып, кейіпкерлер бейнесін сомдау қабілеттерін дамыту; еңбекқорлыққа тәрбиелеу, жалқаулыққа бой алдырмауға баулу адамгершілікке, достыққа, кішіпейілдікке тәрбиелеу. Саусақ гимнастикасы. «Бір үйде біз нешеуміз?» Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуіміз Бас бармағын – атам, Балаң үйрек – әжем, Ортан терек – әкем, Шылдыр шүмек – шешем, Кішкене бөбек – мен! Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз.	видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. - Қазақстан, туған өлкенің көрікті жерлері мен табиғаты туралы әңгімелесу; - «Елім менің» тақырыбында «Мен бастаймын сен жалғастыр» ойыны арқылы алдынала әзірленген ата-аналар мен балалардың оқыған өлеңдерінің видеоматериалдарын көрсету, сол материалдардың ішінен ұнағандарын бірлесіп таңдату. **Сурет салудан ойын-жаттығу** «Достық ғаламшары» **Мақсат-міндеттер**: Балаларыдың достық жайлы	бағыттау; - байрақтың дайын бейнесін жұмсақ қағаз қиындыларымен безендіру; «Айбары асқақ – Ата заң» Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне арналған мерекелік концерт ұйымдастыру.

	эмоцияларын басқара білуге ықпал ету, достық туралы түсініктерін кеңейту, балалардың мейірімділік туралы түсініктерін тереңдету; «дос» және ""достық"" сияқты ұғымдар туралы балалардың білімдерін кеңейту, Балаларда эмпатия қабілетін, қиын жағдайда бір-біріне көмекке келуге деген ұмтылысын дамыту, сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Бір-біріне деген әділетті қатынасты, басқаларға деген қайырымдылықты тәрбиелеу.	үстінен кезектесе секіру; көлбеу тақтайда жоғары-төмен жүруге үйрету; қатарға үшеуден тұру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру; 50-60 метрге жүгіру іскерліктерін дамыту; қимылды ойындарға қызығушылықтарын ояту.		білімдерін жалпылау және кеңейту; "алақанда бастыру" арқылы **сурет салу** техникасын бекіту; қағаз бетінде еркін бағдарлау, ортақ композиция жасау барысындағы ұжымдық жұмыс біліктіліктерін қалыптастыру; логикалық ойлау қабілеттерін, суретті қағаз бетіне орналастыру біліктіліктерін дамыту; өз күшіне сенуге, шыдамдылыққа, әдептілікке тәрбиелеу. **Музыкадан ойын-жаттығу** "Дос болайық бәріміз!" **Мақсат-міндеттер**: Балалардың **музыка**лық аспаптарында ойнай отырып, мимика, пластик көмегімен	

				музыкалық бейнені мәнерлі, эмоционалды түрде жеткізе білу қабілетін дамыту; әр түрлі сападағы материалмен тәжірибе жасау барысында **шығармашылық** қиял мен **музыка**лық сенсорлық қабілеттерді дамыту.	
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Күндізгі серуен	Құмырсқаларды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: құмырсқалар тіршілігі жөніндегі түсініктерді тиянақтау; жәндіктер әлеміне деген қызығушылықты арттыру; бақылағыштыққа тәрбиелеу. Педагог жүгіріп өтіп жатқан құмырсқаларға	Торғайды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: торғайдың дене ерекшеліктері мен тіршілігі жайлы білімдерін тереңдету; балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. "Торғайдың әні". Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң,	Бұлттарды (қара бұлттарды, жаңбырды) бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттері**: балалардың табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейтуін жалғастыру, жазғы аспанды бақылау дағдыларын, зейінін, ойлауын, қиялын дамыту; байқағыштық	Раушангүл бұталарын бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: раушангүл туралы көп білуге ынталандыру; өсімдіктердің өсуі мен дамуын бақылау, табиғи ортаға қамқорлық көзқарасты	Жерге құрап түскен жапырақтарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу, тіл дамыту** және **көркем әдебиет, дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың жапырақтар жайлы білімдерін бекіту; сұрақ-жауап негізінде сөздік қорларын кеңейту; ойлау қабілеттерін, қиялдарын дамыту;

	көңіл аударады. Құмырсқалардың бірігіп, бір ұяда мекендейтінін, өте шапшаң, еңбекқор, ұйымшыл жәндіктер болғандығын көрсету, түсіндіру. Құмырсқалардың күші өте мол екендігін, жапырақты, бұтақтарды немесе құрттарды, салмағына қарамай, көтеріп таситындығын бақылату. "Құмырсқалар". Жанталасқан жәндіктер, Шынжырдай тізіліп жүгірген, Бірігіп алыпты алады, Зәулім ұяны салады. Д. Ахметова Еңбек әрекеті: ойын жабындысын жинау. **Мақсат-міндеттер**: **еңбек дағдыларын** дамыту. "Ақ сүйек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**:	болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Ж. Сымақов. Балалардың назарын торғайдың бір орында тоқтамайтынына аудару; торғай - өте пысық, жылдам, шапшаң, зерек, көңілді құс екені туралы айту. Торғай жыртқыштардан тез құтылу үшін көп қимылдайды, қауіпті сезетін құс. Еңбек әрекеті: ересектермен бірге гүлзар ішін түптеу. **Мақсат-міндеттер**: жұппен бірігіп жұмыс жасай білу; достық қарым-қатынасты дамыту, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Ит пен торғай" қимыл қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: торғай мен итке тән әрекеттер туралы білуге машықтандыру;	пен сезімталдықты тәрбиелеу. Аспанда. Қ. Мырзалиев Аспан малға толып кетті - Бұлттар түлік болып кетті: Бір бұлт шықты ешкі болып, Бір бұлт шықты мешке болып. Бір бұлт шықты бие болып, Бір бұлт шықты түйе болып, Бір бұлт шықты шошқа болып, Бір бұлт шықты қошқар болып. Еңбек әрекеті: ауланы (құмсалғыштың шеттерін, үлеске орындықтарын, еденін) сыпыру. Құралдары: балаларға арнайы сыпырғыштар, щеткалар, қолғаптар. **Мақсат-міндеттер**: бастаған істі аяғына дейін жеткізуге баулу.	қалыптастыруды жалғастыру. Раушангүлдің әсемдігі, хош иісі және қауіпті сабақтарындағы тікенектері туралы, гүлдің бұта болып өсуі туралы, раушангүлдің итмұрынның тектесі екені туралы баяндау. Гримм атты неміс жазушыларының "Ұйқыдағы ару" ертегісін балалардың есіне түсіру. Раушангүлдің осы ертегі желісінде алатын орны туралы айту. Еңбек әрекеті "Құмды қазып, аудару" **Мақсат-міндеттер**: ересектерге көмектесу ниетін тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны.	табиғат сұлулығын сезінуді тәрбиелеу. Еңбек әрекеті: қураған жапырақтарды, солып қалған гүлдерді жинау, тұқымдарын келесі жылға жинау. **Мақсат-міндеттер**: ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаз қалташаларын қолдану. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа

	балаларды ойын ережесіне сай ойнауға машықтандыру; зеректікке, қырағылыққа, дәлдікке дағдыландыру; шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушы балалар бір қатарға тұрады. Тәрбиеші ақ сүйекті қолына алып, балалардың ту сыртына шығады да, алысқа лақтырады. Балалар ақ сүйектің лақтырылған бағытын көрмеуі керек. "Ақ сүйек" жерге түскеннен кейін тәрбиеші: "Ал ақсүйекті іздеңдер, кім тез табар екен?" - дейді. Ойынның шарты бойынша ақ сүйекті тауып алған бала басқаларға білдірмей, тәрбиешіге тез әкеліп беруі керек. Егер балалардың бірі байқап қалса, ақ сүйекті тауып алған	олардың дыбысын сала білуге дағдыландыру; секіру мен жүгіру қимылдарын жетілдіру. "Иттер" мен "торғайлар" екі топқа бөлініп, белгі бойынша екі түрлі қимылдарды жасайды (жүгіру мен секіру). Балаларды құс пен жануардың қимылдарына еліктеу туралы ескерту керек. Кейіпкерлер тағы бір белгі бойынша екі жаққа таратылып кету тиіс. "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң	"Ақ серек, көк серек" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шарты бойынша ойнауға, мұқият және белсенді болуға; батылдыққа, жылдамдыққа, жеделдеп жүгіруге баулу; балалардың тіл байлығын жетілдіру, достық қарым-қатынастарын дамыту. Ойынға қатысушылар екі топқа бөлінеді. Аралығы 30-40 метрдей жерге бір-біріне қарама-қарсы орналасады. Қаз-қатар қол ұстасып, тізіліп тұрады. Жеребе бойынша ойынды бастаған топтың балалары әндете өлең айтады. - Ақ серек, көк серек, Бізден сізге кім керек? "Түрлі-түсті автокөліктер" қимылды ойын-жаттығуы.	**Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды. Қалғаны "бояулар" болады. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы"	тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ

	баланы қуып жетіп, денесіне қолын тигізуі керек. Сонда ақ сүйек өзіне беріледі. Сөйтіп, ақ сүйекті ешкімге жеткізбей тәрбиешіге табыс еткен бала жеңімпаз аталады. Жабдығы: ақ сүйек. "Өрт сөндірушілер" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларда топтық сезімді, қимыл-қозғалысты белгі бойынша орындау біліктіліктерін дамыту, бір және екі бағанаға жылдам тұруға жаттықтыру. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қызығушылықтары бойынша ойын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және өз құрдастарымен қарым-қатынас жасау	жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды	**Мақсат-міндеттер**: ойын ережесін сақтауды, тәрбиешінің белгісі бойынша, кеңістікті бағдарлап, белгілі бағытта, бір-біріне соқтығыспай жүгіруді жетілдіру. "Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтар салынады немесе жіптер төселінеді. Күрделенуі: сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау	бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет	бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Шеңберден шеңберге" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды бағыттарды өзгетіп, алға екі аяқпен жылжи отырып, секіруге даңдыландыру; күш-қуатын, дамыту, дене мүшелерін жетілдіру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.

	біліктіліктерін қалыптастыру.	меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту. **Мақсат-міндеттер**: допты бір-біріне астыңғы жақтан лақтыру біліктіліктерін дамыту.	тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Кім бірінші жиналады?" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: қозғалыс жылдамдығын, кеңістікті бағдарлауды, зейінділікті дамыту. Өз бетінше еркін ойын әрекеті: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, еңкейіп	

				жүру. **Мақсат-міндеттер**: тәрбиеші тапсырмасы бойынша қимылдарды орындау біліктіліктерін дамыту.	
Серуеннен оралу	Балаларды жүйелі шешінуге, киімдерді шкаф сөрелеріне орналастыруға, қол жууға үйрету.				
Гигиеналық шаралар	Санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтап жуыну. Шектеу шараларына байланысты залалсыздандыру үшін қосымша санитарлық талаптар қойылған болса, оны орындау. Қажеттілігіне қарай, балаларға көмектесу арқылы өз-өзіне қызмет ету дағдыларын бекіту (педагогтің көмегі, бір-біріне көмектесу).				
Түскі асқа дайындық	Балалармен бірге ойыншықтарды орнына жинау, олардың жауапкершіліктерін арттыру мақсатында кезекшілік ұйымдастыру. Тамақтанар алдында қол жуу ережесін сақтап жуғызу.				
Түскі ас	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. Дастарханның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Денене көп жина күш. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау. Ертегілер оқу, тыңдау. (**көркем әдебиет**)				
Ұйқыдан тұру	Балаларды біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Шығыс жаттығуларының элементтері. Беті-қолды салқын сумен жуу. (**дене тәрбиесі**)				
Бесін асқа дайыдық.	Үстел үстіндегі түскі асқа назар аудару; үстел басында отыру әдебі мен тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке жұмыс; әдептілік ережелері. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				

Бесін ас.					
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	"Логикалық жұптар" (табиғат құбылыстары) дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгілі құбылыстар бейнеленген карточкаларды жинап, логикалық екі карточкаларды біріктіру; білімдерін жүйелеу; ойлау, есте сақтау қабілеттерін, сөйлеу тілдерін, қиялдарын дамыту; түрлі құбылыстарға деген қызығушылыққа, ізденімпаздылыққа тәрбиелеу. Барысы. Балалар суреттердегі белгілі табиғат құбылыстарына мұқият қарап, составить логикалық жұптар құрайды. Логикалық жұптар тізбегі мынандай болуы мүмкін: тамшы-жаңбыр; тамшы - шатырдағы мұз тамшысы; тамшы -	"Не өзгерді?" дамытушылық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларда қабылдауды, зейінді, есте сақтауды дамыту; ой ұшқырлығын, байқампаздықты тәрбиелеу. Керекті құралдар: әртүрлі заттар мен ойыншықтар. Барысы. Тәрбиеші балалардың алдына таныс ойыншықтар мен заттарды ұсынады. Саны алдымен 6-дан басталады да, кейін 10-12-ге дейін жетуі мүмкін. Ойыншықтар бір қатарға қойылғаннан кейін, балалар олардың реттік санын айтулары мүмкін. Балалар көздерін жұмады, тәрбиеші қатардағы ойыншықтардың	"Жол белгілері" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: логиканы дамыту, жолда жүру ережелерін есте сақтауды, белгі бойынша бағдарлауды үйрету. Барысы. Тәрбиеші белгілерді қарастырып, кейін оларды бөліп, қолданылу аясые түсіндіруді ұсынады. Егер бала жауап беруге қиналса, онда құрдастарынан көмек сұрауына болады. "Театр"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды өзіне жүктелген рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету. Балалар арасындағы достық қарым-қатынас қалыптастыру. Мәдени ошақтар олардың әлеуметтік маңызы жайлы ұғымдарын бекіту. Балалардың театр, театр труппасы,	"Сөздер тізбегі" дидактикалық ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың сөздік қорын молайту, зейіндерін, ой ұшқырлығын дамыту; өзара достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Барысы: тәрбиеші балаларға "Құстар" тақырыбына сөздер құрауды т Тәрбиеші "Құстар" түсінігімен байланысты бір сөз айтады да, кезекті келесі балаға береді. Бала, белгіленген уақытта, керекті сөзді таппаса, қатені толтыру үшін, өз өнерін ортаға салады. "Ғарышкерлер" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: мектепке	Логоырғақ. «Көгершін» Біз ұшамыз, ұшамыз, Бар әлемді құшамыз. (Қолды екі жаққа қанат сияқты керіп, бірінің артынан бірі шеңбер жасап жүгіру) Әрбір үй мен қалаға, Тыныштық бақыт сыйлаймыз. (Бір-бірінің қолдарынан ұстап, үлкен шеңбер құрау) Бірімізбен біріміз, Бәріміз дос болайық. (Қолды жоғары көтеру, төмен түсіру) Ағашты тербеген желдейміз, Теңіздегі жаңбырдан кейінгі селдейміз. (Қолды толқындата қимылдату) Біз бәріміз күнмен дос боламыз. (Қолды жоғары көтеріп, алақанға қарау) Сюжетті-рөлдік ойын. "Хайуанаттар бағы".

	тұман; тамшы - кемпірқосақ; тамшы - мұз; тамшы - бұлақ; жапырақ - ағаш; жапырақ - бұтақ; жапырақ - гүл; және т.б.. "Машинаны кім жүргізеді?"сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: жүргізуші мамандығы жайлы білімдерін кеңейту, сөздік қорларын молайту, жаяужүргінші түсінігін нақтылау, жолда жүру ережелерін сақтау. Барысы. Балалар көлік жүргізу үшін не керек екенін, түсіну керек. Балалардың алдына әртүрлі көліктер қойылады: жүк, жеңіл көлігі, автобус. Балалар өздеріне көлік тандайды, жағдайды ойнайды, ары қарай сюжет бойынша біреуді автобус жүргізушісі, біреуді кондуктор етіп	орнын ауыстырады. Балалар көздерін ашып, қай ойыншық, қандай орынға ауыстырылғанын айтады. "Кітаптар емханасы" сюжетті-рөлдік ойыны. **Мақсат-міндеттер**: кітаптарды ұқыпты ұстауды үйрету. Кітапты "ауырғанды емдеу" жөндеуді үйрету. Қайшыны дұрыс қолдануды, ұқыпты желімдеуді үйретуді жалғастыру. Кітапты қолдану ережелері жайлы әңгімелеу. Өлең оқу. Мақсаты: балалардың өлең мәтінін есту арқылы қабылдау біліктіліктерін қалыптастыруды жалғастыру, жеке сөздер мен сөз тіркестерін есте сақтау. Көркем шығармаларға деген қызығушылықтарын	театр қызметкерлері жайлы білімдерін бекіту. Театр жұмысының ұжымдық мінезін көрсету, сөйлеу мәнерін дамыту. Құрал-жабдықтар: ширма; әртүрлі театр түрлері; афишалар; билеттер; бағдарлама; костюм элеметтері. Барысы. Балаларға театр тандау ұсынылады; билеттер, афишалар дайындау; көрермендердің театрға келуі; әртістердің спектакльге дайындығы; театр қызметкерлерінің сахнаны қойылымға дайындау; антрактпен спектакль.	дейінгілердің әскери-патриоттық дайындығына ықпал ету, **дене тәрбиесі** дайындығын жетілдіру. Ойын сюжетін өз бетінше дамытуға үйрету. Ойын барысы. Ойынға қызығушылықтарын дамыту үшін, тәрбиеші балаларға «Ғарышкерлер» ашықхат жиынтығын қарастыруды ұсынады. Олармен ғарыш мамандары, ғарышкер қандай қасиеттерге ие болу керектігі жайлы әңгімелеседі. Тәрбиеші балалармен ғарышкер-адамдардың мінезін талқылайды. Одан кейін тәрбиеші балалармен бірге, «Ғарышқа ұшу» ойын сюжетінің	**Мақсат-міндеттер**: балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман) жайлы түсініктерін бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай рөл ойнайтынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Барысы. Тәрбиеші ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттер қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнеролик көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман) сияқты

	сайлайды, басқа балалар-жолаушылар, жүру барысында жол белгілері бойынша қозғалады.	тәрбиелеу. - «Бәйге» ұлттық ойынын ойнату.		шамалы жоспарын белгілейді, ол келесі тармақтарды қамтуы мүмкін: ғарышкерлерді жаттықтыру, ұшуға дайындығына емтихан тапсыру, дәрігердің қарауы, зымырынға отыру, кемені қосу, ғарыштағы жұмыс, кеме бортынан хабарлау, жерден ұшуды басқару, жерге қону, жерде кездесу, медициналық тексеріс, ұшудан кейін ғарышкерлердің тынығуы.	мамандардың қызметінің маңыздылығын талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс жасайтын қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді.
Серуенге дайындық	Балаларды серуенге ынталандыру; серуенге арналған ойын құралдарын таңдау; балаларды өздері киген үстіндегі киімін қарап, шкафтағы қалдыратын заттардың орнын тексеріп, реттілікті орнатуға шақыру.				
Серуен	Жаңбырды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды табиғат құбылысы-жаңбырмен	Сауысқанды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балалардың сауысқан құсы туралы	Көлеңкені бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: балаларды көлеңке құбылысымен	Қылқан жапырықты ағаштарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**:	Жел мен бұлттарды бақылау. (**қоршаған әлеммен танысу**, **тіл дамыту** және **көркем әдебиет**, **дене тәрбиесі**) **Мақсат-міндеттер**: жаздың ашық аспан

	таныстыруды жалғастыру. Жаңбырдың өсімдіктердің өсуіне тигізетін ықпалы жайлы айту. Балаларды сөйлеу барысында жаңбырды сипаттайтын сын есімдерді қолдануды үйрету. Балалармен жазғы жаңбырды бақылау. "Бұлтқа" фонемо-ырғақты жаттығуы. Мақсаты: балаларды сөздердің ырғағына сай қимылдауға баулу; жаңбырға еліктеуге ынталандыру; артикуляцияны жаттықтыру. Ақсың, сұрсың, қарасың, Қайда қалқып барасың? Жерге нөсер төгемін, Өссін гүлдер, көп егін! Гүл-гүл жайнап өсер көк, Нөсерлетсең, нөсерлет! Қазақ ауыз әдебиеті. Еңбек әрекеті:	түсініктерін тиянақтау; құстар әлеміне деген қызығушылықты арттыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. "Сауысқан". Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқандатқан сауысқан. (Ел аузынан). Еңбек әрекеті: шығарылған материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: балаларды серуеннен кейін орындарын ретке келтіруді үйрету: ойыншықтарды тазалау және жинау, себетке салу. "Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: белгі белгі сөздерді мұқият тыңдап,	таныстыру; байқағыштыққа тәрбиелеу. Көлеңке - бұл дене жарық көзінен келетін, жарыққа бөгет жасағанда пайда болатын қараңғылықтың күйі. Бөгет жарықтың бетке жетуіне кедергі жасайды, соның себебінен көлеңке пайда болады. Мөлдір емес денелердің ғана көлеңкесі болады, себебі жарық мөлдір денелерден өтіп кетеді. Көлеңке жарық көзінен қарама-қарсы жақта пайда болады. "Көлеңке мен адам". Ұстаймын деп болды әуре Көлеңкені бір Есер: Қашып берді Көлеңке, Қуып еді ол ілесе, Көлеңке де жүгірді, Жүгіргенде ол тіресе. А. Асылбек Балаларды жарыққа шығып әртүрлі	ағаштар жайлы білімдерін бекіту, қорытындылау, салыстыру, тұжырымдай білуді дамыту; қылқан жапырақтыларды өзге ағаштардан ажырата білуге баулу. Дауылға да, аязға да, Шыдап бағар міз бақпай. Тау етегі тұрағы, Жап–жасыл боп тұрады. (Қарағай) "Қысы – жазы шешпейтін, Көйлегі бар жасылдан. Өзгертпейді еш кейпін, Жаралғандай асылдан. (Шырша) Балалардан қарағай мен шыршаны қандай белгілерге қарап ажыратындарын сұрау. Екі ағаш қылқандарының	сұлулықты көру біліктіліктерін бекіту; **шығармашылық** қиялдарын дамыту. Болжамдар: бұлттар жылдам қозғалса – ауа-райы ашық болады. Бұлттарды бірнеше түрі бар екендігін айту. Оның ішінде ақ бұлттар желмен айдалып ұшады; сұр бұлттар жиналып, аспанды жауып, жаңбырды әкеледі. "Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға

	гүлзардағы арам шөптерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: бастаманы мадақтау, еңбектену ниетін қолдау, гүлдердің сұлулығын көруді дамыту. "Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам	ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог - қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы	қимылдарды жасай тұра, көлеңкені бақылауға шақыру. Еңбек әрекеті: тәрбиешімен бірге, гүлзар ішіндегі құраған өсімдіктерді жинау. **Мақсат-міндеттер**: орындалған жұмысқа қуана білуді үйрету. "Оң қолым мен сол қолым" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балалардың оң мен сол жақты ажырата білу қабілеттерін бекіту; мәтіннің мәніне сай қимылдауға, оң мен сол жақты дұрыс ажыратуға дағдыландыру; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Оң қолым менің, қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен қасық ұстап аламын, (Қасықты ұстағанды көрсету)	ұзындықтары мен түстеріне көңіл аударуды ұсынады. Қылқан жапырақтылардың неге солай аталатынын туралы сұрау. Адам денсаулығына, табиғаттың жануына жағымды ықпалы туралы баяндау. Еңбек әрекеті: ойын алаңындағы табиғи материалдарды жинау. **Мақсат-міндеттер**: еңбек етуге ниеттерін ояту, жұмысты таза және тиянақты орындау. Санамақты мәнерлеп жатқа айту жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: **көркем сөз**ді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; ұсақ қол моторикасын дамыту. Бота, түйе,	баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге қарап, далада желдің бар ма екенін анықтап көрейік. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың мысалы жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. Еңбек әрекеті: гүл тұқымын жинау. **Мақсат-міндеттер**: бірігіп жұмыс істеу, еңбектену ниетін дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойынды зерек болып ойнауға, шапшаңдыққа,

	шығып тұру тиіс. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға	жаққа жүгіріп ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алдын-ала алаңның шетінде балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттерін бағаланады. "Ұстап ал" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: белгі бойынша жылдам әрекет етуге үйрету; достық қарым-қатынастарды дамыту. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**:	Әдемі сурет саламын. (Сурет салғанды көрсету) Сол қолым, сен не қалайсың? (Оң қолды көрсету) Жанталасып, не жасайсың? (Қолмен бұраңдау) Мен үзілген нан аламын, (Нанды ұстауды көрсету) Қағаз бетін баса аламын. (Қағазды басып тұрғанды көрсету) Оң мен сол қолдарыммен, (Екі қолды көрсету) Заттарды зерттеймін мен, (Саусақтармен жыбырлату) Мыжғылап, ұстап-сипап, (Жұдырықты ашып-жұму) Сәлем деп досқа бұлғап. (Екі қолмен жалауша тәрізді бұлғау) Колдарыммен мен үнемі, (Екі қолды көрсету)	Құлын, бие, Торай, шошқа, Қозы, қошқар, Қодық, құлан, Көжек, қоян, Бақа, шаян, Торғай, шымшық... Сен, қал! Сен, шық! Қадыр Мырза Али. "Қойшы мен табын" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды ойын шартына сай ойнауға дағдыландыру; ойын желісіне белсенді қатысуға бейімдеу, басқарушы және ойыншы рөлдерін ойнай білуге машықтандыру; шапшаңдыққа, зеректікке, жылдамдыққа баулу; күш-жігерін, төзімділігін дамыту. Алаңның бір жағында көмегімен қой қора қоршалады.	жылдамдыққа, қимылдарды үйлестіре білуге дағдыландыру; кеңістікті бағдарлай білуді, күш-жігерін дамыту; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған

	келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? "Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны	допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті: "Мені қуып жет". **Мақсат-міндеттер**: жалтарып, бағытты өзгертіп жүгіруді дамыту.	Жеңімді бірге түремін. (Жеңдерді түргенді көрсету) Нан илеп, шапалақтап, (Нан илеуді көрсету, шапалақтау) Қуанышпенен қостап. (Шапалақтау) Д. Ахметова "Сақина" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балалардың орташа немесе кішкентай шеңбер жасап тұру, сөзбен қимыл-қозғалысты үйлестіре білу біліктілерін дамыту. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бүйірлеп түзу жүру. **Мақсат-міндеттер**: негізгі қимылдарды жетілдіру; ойындарға саналы қосылуға баулу.	Ойнаушылар санамақ арқылы "қойшыны" таңдалып алады; қалғандары – "қойларды" сомдайды. "Қойшының" көзін байланады. Балалардың біреуі (алғашында педагог) "қойшыдан сұрайды: "Қойшы, қойшы, маған қанша қадам бересің?". "Қойшы" өз санын (онға дейін) айтады. Осы қашықтықтан "қойшы": «Менің табыным қайда?", - деп сұрайды. "Қойлар" (балалар): "Мә-мә-мә..", - деп дауыстайды да үндемей қалады. Қойшы оларды іздей бастайды. Егер "қойшы" балалардың бірін түртіп қалса, сұрайды: "Қойым, қойым, өзіңді ата!"	кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Үш табан" қимыл-қозғалыс ойыны. **Мақсат-міндеттер**: балаларды мергендікке, шыдамдыққа, ұқыптылыққа, ептілікке тәрбиелеу; асықты қолда қолда еркін ұстап, ойын алаңында белгілі қимылдарды жасауға дағдыландыру. Ойынға үш-төрт бала қатыса алады. Ойынды алаңның бірнеше жерінде

	сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. Еркін ойындар: шығарылған материалдармен ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты бір-біріне лақтыру. **Мақсат-міндеттер**: допты екі қолмен лақтырып, қағып алу біліктіліктерін бекіту.			Ал ойнаушы, "қой": "Мә-мә-мә", - деп дауысын шығарады. "Қойшы" баланы дауысынан танып қойса, ұсталған - "қойшыға" айналады. Жаңа ойын басталады. Егер бала танылмай жатса, осы "қойшымен" ойын жалғасады. "Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: балаларды шеңберлерге бақытты ауыстырып екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.	бірнеше топ балалар үшін ұйымдастыруға болады. Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, допты лақтырып, екі қолмен ұстап алу. "Кегльді қағып ал" жаттығуы. **Мақсат-міндеттер**: допты тура бағытта домалатып, алшақ тұрған кегльді қағып түсіруге дағдыландыру; дәлдікке, ептілікке, зеректікке баулу. Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар. **Мақсат-міндеттер**: ойындарға саналы қосылуға тәрбиелеу.
Серуеннен	Балаларды киімдерін жүйелі түрде шешуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу.				

оралу					
Тәрбиеші мен балалардың еркін әрекеті	Ас ішудің мәдениетін Сен есіңнен шығарма. Арқаңды түзу ұста, Жан-жағына қарама. Асыңды ішіп, болған соң, "Рақмет" айт аспазға. (**мәдени-гигиеналық дағдылар**)				
Үйге қайту Ата-анаға кеңес	Кеңес: "Ойыннан оқу қызметіне".	Әңгімелесу: "Баланың тамақтануы "	Кеңес: "Отбасылық мерекелер".	Әңгімелеу: "Бала экран алдында".	Тілек айту акциясы.

Дайындаған
Тәрбиеші *Жұмабекова Сабира Шералиевна*
Тексерген
Әдіскер: *Битуганова Раушан Яхшиликовна*